TERVPÁLYÁZATOK.

szept. *30.* Földm. min.: a susáki erdőhivatali épület tervei. Díjak: 2000, 1000 és 600 k. (L. lapunk f. évi 31. számát.)
okt. *1.* Brassói ág. ev. egyházközség: gymnasium és reáliskola tervei. Díjak: 2100, 1600 és 1000 k.
„ *15.* Pozsony város: kulturpalota tervei (600.000 k.); díjak 2000 és 1000 k.
„ *25.* Nyirbátor elülj.: községház tervei; díjak: 800, 500 és 300 k.
„ *30.* Arad város tanácsa: a színház átalakításának (250000 k.) tervei; díjak: 3000, 2000 és 1000 k.
„ *31.* Erzsébet-emlék bizottsága: elhelyező tervpályázat (l. lapunk 17. számát).
nov. *14.* Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Ybl-pályázata: az egyesületi ház kapuja fölé üvegeresz; díj: Ybl-érem.
„ *28.* Magyar Mérnök- és Építész-Egylet kispályázata: községház Kalotaszeg vidékére; díj: ezüstérem és 100 k. (l. lapunk f. é. 28. számát).
„ *30.* Magyar Mérnök- és Építész-Egylet győri osztálya: iparvasút tervei; díjak: 2000, 1300 és 700 k.
dec. *29.* Debreceni ref. egyházközség: bérház tervei; díjak: 3500, 1600 és 900 k. (lásd lapunk 38. számát).
1911. jan. *9.* Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: a Balaton partján kaszinó stb.; díj: nagy aranyérem és 1200 k. (l. lapunk f. é. 21. számát).
febr. *28.* Szolnok város polgármestere: csatornahálózat tervezése. Díjak: 2000, 1500 és 1000 k.
márc. *1.* Gyula város tanácsa: városház tervei (300.000 k.); díjak: 2500, 1500 és 1000 k.
„ *20.* Brassó város tanácsa: városbeépítő terv. Pályadíjak: 8000, 4000 és 2000 k.

VERSENYTÁRGYALÁSOK.

szept. *19.* Zombori alispáni hiv.: **útépítés.**
„ *19.* Kassai á. é. hiv.: **óvoda építése.**
„ *19.* Budapest szfőv. tanácsa: **makadámburkolás** az I. Bártfai-, Zámori-, Bornemissza-, Albert- és Mohai-utcában; **közesatonaépítés** a VII. Erzsébet-királyné-úton.
„ *19.* Debreceni á. é. hiv.: **elemi iskola építése Nádudvaron** (29031·44 k.).
„ *19.* Soproni á. é. hiv.: **óvodaépítés** (18075 k.).
„ *19.* Munkács polgármestere: **útkövezés** (10260 k.).
„ *19.* Miskolci főszolgabíró hiv.: **hídfölszerkezet építése.**
„ *19.* Nagyenyedi á. é. hiv.: **hídjavítás.**
„ *20.* Lendvavölgyi lecsapoló társulat Alsólendva: **medertisztító munkák.**
„ *20.* Jász-Szolnok m. alispánja, Szolnok: **hídépítés.**
„ *20.* Nagyszebeni á. é. hiv.: **útáthelyezés.**
„ *20.* Brassó város tanácsa: **csatorna helyreállítása.**
„ *21.* Sárospatak község elülj.: **hídoszlop bontása** (lásd a hirdetések közt).
„ *21.* Esztergom város tanácsa: **hídmázolás.**
„ *22.* Pápa város tanácsa: **kútépítés.**
„ *22.* Alispán, Zilah: 20·225 *km* **útépítés.**
„ *22.* Dési á. é. hiv.: **elemi iskola építése Horospatakon** (13300 k.).
„ *22.* M. Á. V. igazg.: **a budapesti épületek tetőzetelnek javítása.**
„ *22.* Sztapár község (Bács m.) elülj.: **jegyzőlakás építése** (4900 k.); bp. 250 k.
„ *22.* Brassó város tanácsa: **gondnoki és gázmesteri épület emelése.**
„ *23.* Nagyszebeni á. é. hiv.: **hídépítés.**
„ *23.* Vajdahunyad város polgármestere: **hídépítés.**
„ *23.* M. Á. V. aradi üzletvezetőség: **földmunkák** Váralja állomáson (l. a hirdetések közt).
„ *23.* Lánycsók község elülj.: **kocsmaház építése** (2854 k.).
„ *23.* Törökbecse község elülj.: **vágóhidkibővítés** (5431 k.).
„ *24.* M. Á. V. aradi üzletvez.: **tölgyfaanyagok szállitása** (l. a hirdetések közt).
„ *24.* Nagyenyedi á. é. hiv.: **iskolák építése.**
„ *25.* Boldogasszonyfalva: **vasráckerítés** (15515 k.).
„ *25.* Alcsuth község elülj.: **vágóhíd építése** (1600 k.).
„ *25.* Harkány község elülj.: **kocsmaház átalakítása** (8218 k.).
„ *28.* Eperjesi főszolgabíró hiv.: **hídépítés.**
„ *29.* Gödöllő elülj.: **bérház** összes munkái.
„ *29.* Aradi á. é. hiv.: **hídépítés.**
„ *30.* M. Á. V. szegedi üzletvez.: Karánsebesen **laktanya építése** (l. a hirdetések közt).
okt. *1.* Mosztár város polgármestere: **villanytelep létesítése.**
„ *1.* Parác község (Temes m.) elülj.: **hídépítés.**
„ *1.* Gölle közs. (Somogy m.) elülj.: **körjegyzői lakás építése.**
„ *1.* Dettai főszolgabíró hiv.: **betonáteresztők építése.**
„ *2.* M. Á. V. alkalmazottak házépítő szövetkezete, Szeged: **160 lakás építése.**
„ *3.* Temesvári á. é. hiv.: **hídfölszerkezet építése** (22880 k.).
„ *3.* Zenta város polgármestere: **artézi kútfúrás**; bp. 200 k.
„ *3.* Nyitrai á. é. hiv.: **átereszépítés és útszabályozás** (6524·85 k.).
„ *4.* Budapesti á. é. hiv.: 8·69 *km* **útépítés.**
„ *5.* M. Á. V. igazg.: **mozdonyfordító korong vasszerkezete** (l. hird. közt).
„ *6.* Pozsonyi V. hadtestparancsnokság: **hadtestparancsnoksági palota építése** (1,524.700 k.); bp. 38.000 k.
„ *6.* Sáros m. alispánja, Eperjes: **kaviesszállitás.**
„ *6.* Nyitraújlak község elülj.: **artézi kútfúrás.**
„ *8.* Titel község elülj.: **villamos világitás berendezése**; bp. 10000 k.
„ *15.* Somogy m. alispáni hiv.: **útépítés.**
„ *17.* Andód község: **elemi iskola építése** (20018·91 k.).

VERSENYTÁRGYALÁSOK EREDMÉNYE.

A sertésközvágóhíd területén építendő lóvágócsarnok föld-, kőműves- és elhelyező munkára Robelly Aladárnak (28003·10 k.), a vasmunkára a Nicholson-gyárnak (24367·05 k.), az ácsmunkára Popper Zsidmondnak (2938 k.), a burkoló-munkára, Schön Adolfnak (4625 k.), a tetőfedő-munkára Grosz Sándornak (2956·55 k.-ra) 20% felülfizetéssel tett ajánlatát fogadta el a tanács.

Budapest székesfőváros tanácsa három iskola építésénél a föld-, kőműves- és áthelyező munkákkal a következő vállalkozókat bízta meg: 1. a fehérvári úti iskola építésénél Dávid János és Fia (352270 k.), 2. a városmajorutcai iskolánál Domka József (190019·26 k.) és 3. a pannoniautcai iskolánál Steiner és Grimm (313127·84 k.-val).

A nagyváradi csatornázó munkálatok ügyében a közgyűlés már döntött és körülbelül 1700000 k.-ba kerülő munkákat a következő cégeknek ítélte oda: a 30 *km* hosszú csatornahálózatnak a vízbújtató és derítő medence építését a Nagyváradi Ált. Csatornázási Vállalatnak, a derítő medence gépberendezését a Bpesti szivattyú- és gépgyár r.-t.-nak (12930 k.-ért), az öntözőtelep földmunkáit és zsilipépítését Lochmayer Mártonnak (82244 k.-ért) és végül a csatornázás vasmunkálatait Tátray Sándor-féle vasöntődének (49591 k.-ért).

Gyulaház község iskoláját Marta és Társa építi (24168 k. árban).

A halmágyi vasbétonhíd építésére elfogadták Albertfy és Társai cég ajánlatát (74600 k. árral).

A Pusztabánrévén emelendő M. Á. V. épületekre legolcsóbb Lipták Pál ajánlata (28209·35 k.-val).

Nagybánya csatornahálózatának kiépítésére legjutányosabb Deutsch Imre (237120·52 k-s ajánlata).

Kronsteiner email-homlokzatfestékkel van befestve a bécsi Luna-park legújabb épülete, a Scenie-Roilway; szabadon álló faépületekre ez a festék különösen alkalmas.

Szivattyúk és Mérlegek
különleges gyár
GARVENSWERKE WIEN,
I. HANDELSQUAI No. 130.
Mintaraktár:
I. Schwarzenbergstrasse 6.

A Duna-Tiszacsatorna költségvetése 45 millióm korona és 5—6 év alatt fogják elkészíteni. Az ügy legközelebb a törvényhozás elé kerül.

A fővárosi hatóság építkezései. A lakásszükség megszüntetése végett a székesfőváros közönsége a múlt évben indította meg építkezéseit: iskolák, munkáslakások, kislakásos bérházak, munkásotthon stb. építését, amely programmnak lehető gyors megvalósítása végett a polgármester *Kabdebó* Gyulát a mérnöki hivatalnak építész tagját és dr. *Wildner* Károly jegyzőt vette maga mellé. Az első (1909-iki) év eredményéről most olvasunk jelentést, amely szerint 3565 lakást bocsátott a hatóság a közönség rendelkezésére. Ugyanily terjedelmű az 1910. évi, sőt a jövő 1911. évi programm is.

A középkori építőművészet formái. Ez a címe az Építőmunkavezetők Könyvtára XXVII. füzetének, melyet *Csányi* Károly írt és a napokban jelent meg 113 képpel. Ára 2 korona. Közelebb részletesen foglalkozunk vele.

HIVATALOS.

BUDAPESTI ÉPITŐ-, KŐMŰVES-, KŐFARAGÓ- ÉS ÁCSMESTEREK IPARTESTÜLETE.

A munkások elcsalása. Nagyon felszaporodván Budapesten az építőmunka, hiány kezd mutatkozni munkáskezekben. A munkások a helyzet előnyeit a maguk részére igyekezvén kizsákmányolni, kezdik a munkából szabályszerű felmondás nélkül szombat este helyett hétközben kilépni, s ha a munkaadó nekik munkakönyvüket ki nem adja is, másfelé munkába lépnek.

Habár helyteleníteni és a törvény értelmében megtorolni kell az ily szerződésszegést a munkás részéről, súlyosabb erkölcsi beszámítás alá esik azoknak a munkaadóknak eljárása, akik az ily szerződésszegő munkásokat munkakönyv nélkül munkába állítják. Mert a munkások ott nem hagynák a munkát, ha máshol munkába nem állítanák. Az a munkaadó azonban, aki oly munkást állít munkába, aki az előbbi munkaadóval kötött munkaszerződés törvényes megszünését igazolni nem tudja, az előbbeni munkaadónak a munkással egyetemleg felelős azon kárért, melyet ez jogosulatlan kilépése által munkaadójának okozott; sőt a munkásnak munkakönyv nélkül felfogadása által ipari kihágást követ el, melyet a törvény 40—400 koronáig büntet.

Minthogy pedig az egyes munkaadóknak a társaikkal szemben köteles szolidaritásnak ily megsértése, a munkások példás összetartása mellett a munkaadók érdekét súlyosan sérti, figyelmeztetjük a t. tagtársakat, hogy munkakönyv nélkül munkást semmi körülmények közt munkába ne állítsanak; mert az ipartestület a tudomására jutó ily kihágás elkövetői ellen a törvény rendelete értelmében kénytelen lesz eljárni.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A magánépítési bizottságnak szept. 12-én tartott ülésén

új építkezésre nyert engedélyt:

82035. Lähne Henrik, Akadémia-u. 871. hrsz. négyemeletes ház; terv. Révész és Kollár.

84865. Bp. aut. orth. izr. hitközség, Dob-u. 5155. hrsz. községház; é. m. Löffler Sándor és Béla.

85185. Ramaszéder család, Népszínház-u. 5765. hrsz. ötemeletes ház; terv. Benedek Dezső.

82525. Bodánszky Jenőné, Zápolya-u. 1297. hrsz. háromemeletes ház; terv. Bokor és Ács.

83546. Goldmann József, Aréna-út 17. ötemeletes ház; terv. Karvaly Gy.

70491. Tűzhely szöv., Csalogány-u. 3323. hrsz. négyemeletes ház; é. m. Jakab Árpád.

80341. Pettersey Jánosné, Kiscelli-u. 1559. hrsz. négyemeletes ház terv. Martinek József.

84541. Gr. Cziráky Béla, Erzsébet-tér 695. hrsz. négyemeletes ház; terv. Rainer Károly.

83540. Nagy Imre, Váci-u. 85. négyemeletes ház; terv. dr. Hüttl Dezső.

82013. Bpest virányosdülői tiszt. szöv., Virányosdülő 8757/2. hrsz. emeletes ház.

78865. Pál Henrik, Gizella-út 2600. hrsz. emeletes épület; terv. Melha Tibor.

80216. Gömöri Győző, Mohai-út 13769. hrsz. emeletes ház; é. m. Kaiser Hugó.

79994. Wimmer Károly, Gaál-u. 12964/11. hrsz. emelet ráép.; é. m. Henniger János.

85179. Király Kálmán, Columbus u. 1862. hrsz. családi ház.

82528. Kelemen Bernátné, Hidegkúti-út 127. nyaralók; é. m. Hörcher és társa.

Átalakításokra:

83547. Gróf Zichy Géza, Úri-u. 60.
83517. Dr. Pongrátz Sándor, Arany-János-u. 5.
68574. Weisz Jakab, Váci-u. 24.
83552. Gróf Athems Gyuláné, Deák-u. 12.
83520. Dr. Spett Ferenc, Alkotmány-u. 20.
82015. Schneider József, Csörsz-u. 21.
81285. Appel János, Rákóczi-út 73.
80319. Dr. Epstein Manó, Soroksári-út 45.
76127. Németh János, Erkel-u. 4.
84320. Gróf Csáky Károly, Jókai-u. 10.; terv. Szuchy János.

Jóváhagyásra ajánltattak:

83555. Galambos Magdolna, Öv-u. 69.
62799. Fischer Dávid, Hungária-körút 248. hrsz.
84007. Mengl József, Ambrus-u. 54.
83568. Stefán Jakab, Damjanich-u. 24.
82645. Láposa Miklós, Vezér-u. 37.uı
83511. Stiller József, Szent-László-u. 44.
81082. Kudelka Jakab, Szabó-József-u. 2841. hrsz.
83584. Magyar fémlemez ipar r.-t., Erzsébet-királyné-út 22.
82102. Mocsári Jakab, Rákóczi-út 67,
84799. Bujda János, Andor-u. 13725. hrsz.
78441. Weisz Ármin, Kerekes-u. 15.
85214. Dreher Antal, Előd-u. 8443. hrsz.
46317. Holzspach Endre, Szentendrei-út 8148. hrsz.
78314. Mauks Ferenc, Sasad 12482. hrsz.
78482. Németh Gyuláné, Villányi-út 13401. hrsz.
80062. Zafourek Ferenc, Major-u. 13.
80206. Eidelesz Manó, Cserkesz-u. 7988. hrsz.
83136. Doszkár János, Rákóczi-út 22.
68839. Brill Ferenc, Szentendrei-út 8148. hrsz.
83375. Kappeter Géza, Kékgolyó-u. 15.
83160. Ringer Géza, Holló-u. 5223. hrsz.
82386. Höcker testv., Váci-út 1589. hrsz.
82379. Kovács József, Hajtsár-út 2349. hrsz.
82258. Molnár János, Telep-u. 42.
82115. Freund Vilmos, Szent-László-u. 75.
80854. Kirchknopf Ernő, Beleznay-u. 2.

Gépekre és felvonókra:

82389. Benedek Dezső, Fehérvári-út 58.
82378. Gerbeaud Emil, Gizella-tér 7.
82355. Brüll Zsigmond, Király-u. 95.
82377. Pintér Gyula, Calvin-tér 1.
82376. Rothberger Jakab, Váci-u. 558.
80619. Flohr Károly, Váci-ut 32.
80321. Stieber János, Asztalos Sándor-u. 7285. hrsz.

Elutasíttatott:

72441. Grünwald Adolf, Korall-u. 5.
83551. Bruchsteiner és Stern, József-tér 10.
77377. Ridel Bertalan, Fillér-u. 3939.
82014. Dr. Schwöder Ervin, Tábor-u. 1820. hrsz.
78571. Appel Mór, Károly-körút 11.
76121. Császár Béláné, Szarka-u. 202. hrsz.
61682. Stern József, Calvin-tér 1.

LŐRINCZ GYŐZŐ

VADAS JÓZSEF: **Képzőművészet**

Nem vonalasan

Valaha, nem is nagyon régen, még természetes volt, hogy rokon felfogású művészek összebeszéltek és közös kiállítást rendeztek. Manapság azonban ritka az ilyesmi. Inflálódással fenyeget a sok kiállítás; minek még egy? A csoportosulásnak pedig klikk-íze van, s a klikkszellemtől, érthetően, mindenki idegenkedik. Ezzel a rossz beidegződéssel szakított az a tíz keramikus, aki felelevenítette a régi gyakorlatot és *Vonal* címmel közös kiállítást rendezett az *Óbuda Galériá*ban.

Ahány művész, annyi vonal.

Van, aki szó szerint veszi. Így születtek *Lőrincz Győző* szabályos mértani idomai, amelyeket az őket díszítő vonalak tesznek érdekessé. (Mint vázákat a geometrikus mintájuk.) A Szentendrén élő és dolgozó *Borsódy László*nak az a természetes, hogy a vonal a Duna partvonala, ezért ő ezt ábrázolja két faliképén. Egészen más eredményre jut ugyanezzel a logikával *Probstner János*, aki a ceruzavonalat jeleníti, meg a mellé tett igazi ceruzával.

Van, aki jelképes értelmet tulajdonít neki. *Thury Levente* a társadalmi vonalat, a vonalasságot próbálja érzékeltetni ironizáló domborműveiben. *Pázmándy Antal*nak a vonalról a felezővonal jutott eszébe, s arról az, hogy (a mű alcímét kölcsön véve) vezessünk puhán. Ezért ő valamiféle légpárnás járművet állított ki, két békebeli fickóval az elsi két ülésen.

Van, aki a vonalból parabolát görbít. Vagyis modellezésre használja. *Kovács Gyula* a domborúságot ábrázolja oly módon, hogy a dimbes-dombos felületet átszelő vonalak kiemelik a formát. A vonal — műveiben — a vonal előtti állapot, illetve a vonallá rendeződés érzékeltetésével egyetemes értelmet nyer. Mintegy a mindent átható törvényszerűséget szuggerálja. *Geszler Mária* ugyanezzel a vonallal tájképet rajzol, amelyet aztán összegyűr. A *Tavaszi vázlat*ból, amely finom tollrajz, hullámvonal és törésvonal lesz. Tudva: az emlékezet dossziéiban összegyűrődnek és -tépődnek az élmények.

Van, aki az idő múlását fejezi ki a vonallal. *Kádasi Éva* huszonöt maszkot tesz egyetlen táblára, huszonöt maszkdarabot, amelyen az idő ráncai érzékeltetik a jellemet és az életkort. *Orbán Katalin* szinte meghámozza a tárgyakat, mintha legalábbis régész volna. Újabb és újabb rétegeket fejt ki, amelyekről csíkossággal felérő vonalmintázatuk vall.

Nem folytatom; ennyiből is nyilvánvaló: mit jelent a jó feladat, Lelkes munkát és érdekes kiállítást. Akadnak itt bravúros dolgok (nekem legjobban Geszler Mária gyűrött tájképei tetszettek), és félmegoldások is. Hogy csak néhány példát mondjak ez utóbbira: Borsódy Duna-ábrázolata, úgy érzem, megkerülése a tárlat által felvetett problémának; *Szalai László* jéghegyeknek titulált törésvonalai még látványnak sem elég izgalmasak, némhogy gondolatilag érett művek volnának; Pázmándy istenien mintázta meg két figuráját, nem adott azonban választ arra: hol közlekedik ez a furcsa jármű, s miért tér el a normálistól; Thury munkáinak kompozíciója és modellálási módja még nem ért össze, mondandója egyelőre keresi formáját. De ez a kísérlet — hiányaival együtt is — folytatásra érdemes. Több okból.

Az egyik: a kerámia biennálé, mint csoportos kiállítás, nem ad inspiráló szellemi programot. Másra való. Tükröt tart a szakma elé, de nem késztet belső önvizsgálatra, nem segíthet abban, hogy ha kátyúban van, megtalálja a kivezető utat iparművészetünknek ez az ága.

A másik: a magyar kerámia mintha megtorpant volna az elmúlt évtizedben. A hatvanas években még jelentős kezdeményezések fűződtek hozzá, olyan újdonságokkal hozakodott elő, amelyekkel inspirálta a szobrászatot is. Időközben azonban, plasztikánkkal egyetemben, modorosság uralkodott el rajta. Megszaporodtak az olyan művek, amelyek szobornak semmitmondók voltak, használati tárgyként viszont használhatatlannak bizonyultak.

A harmadik: maguk a művészek is megrekedtek vállalkozásukban. Nem tudtak stílusukból kimászni, manírt fejlesztettek ki. Hogyan is tudtak volna? Hiszen folytonosan kötve a kezük. Ha épületbe vagy köztérre terveznek kerámiát, örülnek, ha a megrendelő ízlésficamait kiigazíthatják; ha gyárnak dolgoznak, a technológiai adottságokat kell követniük. Hogy végképp el ne veszítsék, görcsösen őrizték önmagukat. Ezt a görcsöt oldja ez a vonal című, de a mai magyar kerámiában egyáltalán nem „vonalas" kiállítás.

rág és levél

Muszájhegedű

Játszanom kell rajtad
Hangod keserű te vagy a hű

Fortisszimó és flazsolé
Ember ember-jellemű

Mélységeid egyszerre magasak
Szabadság te muszájhegedű

Nem kérdem mért vagy és kié
Akarás vagy és a mű

Szólaltatnom kell belőled
Mindent mi még nem lehet

De lenni fog öröktől hat
És így lesz egy veled

Azt a világmelódiát
Muszájhegedű add tovább

Élet és Irodalom

1981. AUGUSZTUS 22.

TAKÁCS IMRE:

Vázlat — új versekhez

Emberre vadászok,
és emberszeretetre.
Nem kell kő, felhő, hársfa, buzavirág;
se kisborju, se bárány,
lány se jutalom gyanánt. Nem!
Visszajövő ultrahang lett az akaratom
sokak éjszakájában,
de bennem összegyült fény
ábrázolja az időt,
a földtörténetit.
a csillag-történelmit.
Ez az én világteremtésem —
elszomoritó és vigasztaló.

Életkép

Idegen világ csapdájában
zümmög a sárga darázs.
Ráveti egy pók a lasszóját a hátsó futóműre,
aztán a másodikra, a harmadikra, a negyedikre
és mindre,
végül a szárnyakra is;
az egész test köré csavarja szövedékét,
rostos fehérje-szövedékét,
aztán csak a legjavát eszi ki, csak a javát,
a kitin-alkatrészeket eldobja,
a kitin-lemezeket lepöcköli,
a kitin-karosszériát fölboritja.

Emlékek tűzben

■ *Sigfried Lenz: Honismereti gyűjtemény (Magvető, 647 old.)*

Mazuria: „A morénák közé foglalt tavak rengeteg nagy száma jellemzi a tájat. Hullámos halomvidék, elég rossz termőföldje van, durva, éles homok, rendetlenül beleszórt nagy kövekkel, a halmok között pedig tavak, vagy mocsarak foglalnak helyet a legzűrzavarosabb összevisszaságban." Ezen a tájon született *Sigfried Lenz*, a mai nyugatnémet irodalom Heinrich Böll mellett legnagyobb egyénisége, aki ezúttal sem lett hűtlen szülőföldjéhez, hiszen könyve nemcsak Mazuriáról de Mazuriának is szól.

A regény — melyet *Bor Ambrus* avatottan fordított — tulajdonképpen óriási monológ. Zygmunt Rogalla, egykori mazuriai szőnyegszövőmester és muzeológus mondja el, aki sok évvel azután, hogy elhagyta szülővárosát, Lucknowot, felgyújtja honismereti múzeumát, kiváltva ezzel családja, társai megdöbbenését, haragját. S ha azt is eláruljuk, hogy Rogalla tettét a nyugat-németországi Egenlundban, Schleswig városától nem messze követi el, különösebb politikai tájékozottság sem szükséges ahhoz, hogy nyilvánvaló legyen; Lenz ismét a múlt ürügyén beszél napjainkról.

★

A történet az első világháború előestéjén kezdődik, szereplői Rogalla családjának tagjai, a titokzatos fűszerekkel, orvosságokkal házaló apa, az örökké aggódó édesanya, s a többiek: földesurak és mezei munkások, csempészek és kereskedők, halászok és kocsmárosok, akiket az 1915-ös Révai-lexikon így említ: mazurok.

Lenz, akit elsősorban a kisebb terjedelmű művek mesterének tartanak, élvezetes, egy percig se dagályossá váló stílusban mesél a lucknowiak szokásairól, a háború utáni békés hétköznapokról. A csendes, túlságosan is csendes várost csak ritkán kavarják fel a lengyel kisebbség és a soviniszta Honfiegylet harcának hírei. A változás 1933-ban következik be. Előbb csak a rengeteg barna egyenruha kelt feltűnést, majd a házak falait ellepik az irredenta plakátok. Aztán jön az a nap, az a különös, még a nyárra emlékeztető őszi nap, amikor repülőgépek jelennek meg Lucknow felett, hogy elinduljanak halálos terhükkel a határon túlra. A náci hatalom leveti álarcát, mindent, mindenkit felhasznál célja érdekében. A fasiszták nak ugyanis szükségük van bizo nyítékokra. Bizonyítékokra, hog joguk van az egész világra, soser volt bizonyítékokra, hogy embere millióit irtsák ki. Zygmunt Roga la is felismeri a veszélyt; a ba végül sikerül elkerülni, s a mú zeum éppúgy nem jut a hitleri ták kezébe, ahogyan Rogalla se veszi fel a mundért, egy szerer csés kalanddal megússza a fegyv res szolgálatot.

Hősünk minderre tárgyilagosa egy gondos ember, vagy még i kább egy gondolkodó ember tá gyilagosságával emlékezik vissza

A háború után a lucknowiak otthonra lelhetnek Németorszá nyugati részében. Minden lehet séguk megvan arra, hogy *okosa emlékezve*, békében éljenek. Zy munt is ezért nyitja meg ism honismereti múzeumát, amelyn anyagát saját létének kockáztat sával, felesége és gyermeke éle árán mentette meg. Nem rajta m lik, hogy a lehetőségeket honfitá sai nem tudják kihasználni. Az ü nepélyes megnyitón elhangzó b szédekből kitűnik: a mazurok na része semmit sem tanult a múl ból, és leghőbb vágyuk, hogy c folytassák, ahol abbahagyták. A új nemzedék, a fiatalság érdekt lensége és az idősebbek változa lan agresszivitása érleli meg R gallában a döntést, hogy valam tennie kell. S amikor a „Luckno Honfiegylet" — elnökévé a vár volt diktátorát választják — akarja venni tőle a múzeum már tudja: meg fogja semmisíte a gyűjteményt, hogy azt többé se ki ne használhassa fel aljas ü érdekében.

A gyűjtemény porrá ég. Zygmu Rogalla — alias Sigfried Lenz mégis ráébred, mert rá kell ho ébredjen arra, ha nem létezik olyan emlékezés, amely béké oldhatná a háború borzalmait, ha néha összekeverednek is a ré emlékek a friss bánatokkal, ma a történelem sem megsemmisíte sem elfelejteni nem hagyja mag Hisz bármily furcsán hangzik éppen az égő múzeum lángjain fénye indítja meg az emlékezés f lyamatát, a múlt egy darabján *látszólagos* megsemmisülése kés teti Rogallát arra, hogy elinduljo a tűnt idő nyomában, és megtalá ja a már elveszettnek hitt igazs got. Az igazságot, hogy az esztel gyűlölködés jó vért soha nem szü het, s hogy *egyetlen* lehetőség v csak: egymás mellett élni és eg mást élni hagyni.

Mayer Tamás Egor

Lővinger Győző, keramikus

a Pécsi Galériában júl. 6.-án nyílt meg a VI. országos kerámiabiennálé. Lővinger Győző a tiszta, egyrakt alakítás formai variációit munkálta ki rendkívül igényes művességgel.

Romvány Ferenc: Kerámiaművészetünk mai helyzete.
Dunántúli Napló, 1980. júl. 24.

Lőrincz Győző, keramikus 1) Folytatás

A siklósi kerámia kiállítás megnyílt, melyen szerepelnek a művész munkái: Három oszlopelemből álló 3.45 méter magas, magastűzű, hő- és fagyálló plasztikája a Szliven Áruház szomszédságába készült. Végső kivitelezés után az oszlap zúrfényű matt mázbevonatot kap. /említve/

Bebesi Károly: Utcák és terek művészete.
Dunántúli Napló, 1978. aug. 20.

Lőrincz Győző

A hatan múzeumban volt
a kevesnikus művész tár-
lata.

Wehner Tibor Visszhangtalmul.
Művészet, 1979. május – 36. lap.

Lőrincz Győző, keramikusművész

Kőszegen, az Öreg Torony kiállítóterében június első napjaiban nyílik meg Orbán Katalin és Lőrincz Győző keramikusművészek kiállítása.

Néhány szó zene közben.

1980. ápr. 28. Petőfi 10.15 |M.|

Lőrincz Győző kiállítása:

Kiállítása a nyugat-berlini
Kreuzberg Galériában

Népszabadság, 1984. XI. 27

LŐRINCZ GYŐZŐ festőművész kiállítása nyílt meg a Helikon Galériában. A tárlat szeptember 9-ig tekinthető meg.

Népszabadság, 1984. VIII. 11.

Lőrincz Győző

a siklósi kerámia művésztelep vendége.

Hallama Erzsébet: Művésztelep a Vár alatt.

Déldunántúli Napló, 1971. aug. 8.

Lőrincz Győző

Repró

Valóság, 1970. 1. sz. 84. l.

Lőrinc György

Kecskemét térplasztikája szerepelt a Mai magyar iparművészet c. kiállításon (Iparművészeti Múzeum).

Szilágyi Péter: Mai magyar iparművészet; Ipari Művészet, 1972/6.sz. 16.p.

Lőrincz Győző
keramikus

Az első siklósi szimpozionon
részt vett.

N.Dvorszky Hedvig: "A kísérletezés lehetősége.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 34. oldal

Lőrincz György, keramikus

Kiállít Győrött.

— : Ht

8.

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 1.

Lőrincz György, keramikus,
Megújult Pécsett a Kerámia Biennálé
melyen szerepelnek a művésza művei!

Láttuk, hallottuk...
1978. jún. 23. Kossuth, 21.34 |ll.|

Lőrinc Győző

A TV Stúdióban rendezett mini-
tárlaton látható műre, egy kerá-
mia kakas. |emlétve|

TÉKA

1972. VII. 31. TV. 18.45 |11| Kj.

Lőrincz Győző

Lőrincz Győző keramikus mü-
vész 3 társával Tatán „a Kung
Domokos Múzeumban" állított
ki május 29-én

-----:Kiállitási naptár.

Müvészet,1977.május - 48.oldal.

MDK

Lőrincz Győző

Homoru formák, samott

Negativ formák, "

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Mus.

<Lőrincz Gyula>

Graphus (2.)

< > Emlékeres.
[Rajzgyűjtemény]
Bp. [1946] 36 ntl.
levél.

Lőrincz, Jules Memory.
Bp [1946] 36. ntl. l.

[Lőrincz] Lőrinc Gyula:
Voszpominanie. Bp.
[1946] 36. ntl. l.

LŐRINCZ Győző (keramikus)

A kortárs magyar iparművészet jeles alkotója, Lőrincz Győző keramikusművész — aki a hetvenes években bemutatkozott már Tata városában és Oroszlányban is — az elmúlt öt-tíz évben készült kerámiaplasztikáit és kerámiaképeit tárta közönség elé a Tatai Városi Művelődési és Ifjúsági Központ kiállítótermében. A negyvennél több alkotást felsorakoztató kollekció két önálló egysége a *Meditációs tárgyak* című plasztikai, és *Az emlékezés lapjai* című faliképsorozat volt. Lőrincz hártyavékony térgeometrikus alakzatain — gömbökön, kockákon, hasábokon és kúpokon —, és faliképein is kalligrafikus kompozíciók jelennek meg. A festett és karcolt jelek, jelzések, motívumok is arra utalnak, hogy a művész alkotásai nem díszkerámiák, hanem jelentést sűrítő és hordozó kompozíciók. A plasztikák — a cím találó: a tárgyak valóban meditációra, töprengésre ösztönöznek — felülete grafikai, a faliképeké festői hatások megragadásának színtere: a kanyargó vonalak, rovátkák, nyilak és az elmosódásokból szerveződő színfoltok között fel-felbukkan egy arc, vagy egy-egy figura körvonala. Mintegy lételméleti tűnődéseknek minősíthetjük Lőrincz festői, grafikai és szobrászati kifejezőeszközöket harmonikus egységbe sűrítő tárgyait és képeit; alkotásai gondolati tartalmak megragadásai, filozófikus problémák felvetései. A tatai kiállítás kapcsán ismét konstatálhattuk: napjaink kerámiaművészetének lehetőségei roppant gazdagok — „csupán" a technika, a mesterség titkainak magas fokú ismeretére, bátor megújító készségre, és alkotói invencióra van szükség a szándékok, az elképzelések megvalósítása során.

VERNER Tibor: Képzőművészeti krónika : Komárom megye 1986. március, április. = Uj Forrás, 1986/4. 71.p.

Lőrincz Gyözö, keramikus

L. Kun Éva

Vadas József: Csámpás csínek

13.

Élet és Irodalom 1986. júl. 25 XXX/30

Lövincz Gyula

festő

l.

Pogfestfoor

96. l. 106. l.

Keppel

LÖRINCZ György keramikus

Ferenczy Noémi-díj 1994

37.—

438 ∅

Lőrincz Győző, iparművész

MDG

Ivókút elkészítésére kapott megbízást.

–: Fiatal képzőművészek munkái

2.

Dp. 1962. júl. 16.

Lőrincz György

Emlétre

B. L. Siklós, Kerámia szimpozion
kiállítása
Dunántúli Napló, Pécs 1970. feb. 1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrincz Győző

ESTI HÍRLAP
1962 VIII 16

1021

Fiatal képzőművészek munkái

Az Iparművészeti Főiskola hallgatói vállalták, hogy *társadalmi munkában* elkészítik *az épülő Hámán Kató úti úttörőházat ékesítő képzőművészeti alkotások terveit.* A beérkező munkák közül a zsűri döntése alapján *Lőrincz Győző* harmadéves hallgató kapott megbízást az udvari ivókút elkészítésére. A lépcsőházi pihenő színes üvegkompozíciója *Zsigmond Attila* munkáját dicséri majd. A *Népek barátsága* nevű szobába *Honti Márta* készítette a 230x130 centiméteres gobelin tervét. A fiatal művészek a főiskola műhelyében váltják valóra az elképzelt művészi alkotásokat.

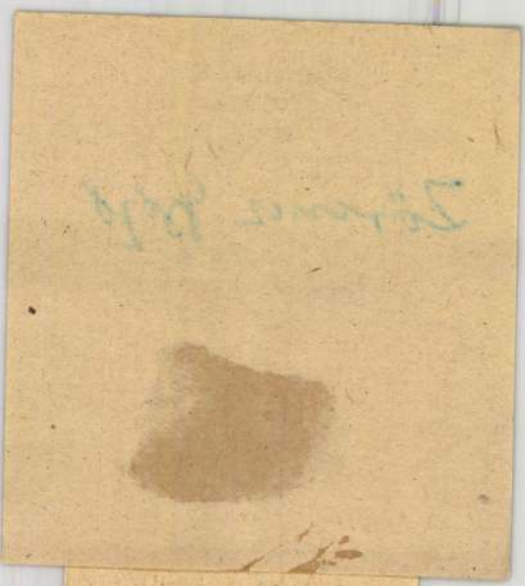

lap

LAP

emélyiségek nyilatkozatai

ai kongresszusról

MDK

Lőrincz Győző

Homoru formák, samott

Negativ " , "

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

Lőrincz Győző
keramikus

Részt vett a szimpóziumon

Láncz Sándor: Nemzetközi kerámia szimpozion.
Művészet, 1971.február - 38.lap

Lőrincz Győző (Budapest)

Az 1969-es siklósi kerámia szimpózion részvevője. Részt vett az 1970-esen is.

Iparművészet, 1970. IV. 42. l.

Lőrincz Győző

A Pécsi Galériában vasárnap megnyílt a IX. Országos Kerámia Biennálé. A biennálé első díját Lőrincz Győző, a második díját Pázmándi Antal kapta, mindketten budapesti kerámikusok, a harmadik díj a pécsi Molnár Sándoré lett. A Művészeti Alap különdíját a budapesti Heller Zsuzsának ítélte a zsűri, a lektorátus különdíjával a veszprémi Szekeres Károlyt jutalmozták.

Magyar Nemzet 1986. VII. 7.

Lőrincz Győző kerámikus

LŐRINCZ GYŐZŐ *kerámikusművésznek, az Iparművészeti Főiskola tanárának alkotásaiból nyílt meg kiállítás pénteken Tatán, a városi művelődési és ifjúsági központban. A tárlaton a művésznek az utóbbi három évben samottból és porcelánból készült csaknem félszáz kerámiája látható.*

Népszabadság, 1986. III. 8

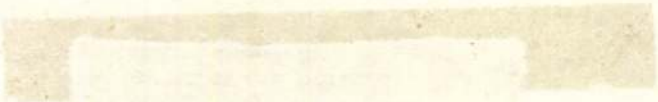

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

LŐRINCZ GYŐZŐ

KIÁLLÍTÁSÁRA

A KIÁLLÍTÁS 1984. AUGUSZTUS 10-ÉN
DÉLELŐTT 10 ÓRÁTÓL TEKINTHETŐ MEG.

HELIKON GALÉRIA
BUDAPEST V., EÖTVÖS LORÁND U. 8.

A KIÁLLÍTÁS NYITVA 1984. AUGUSZTUS 10-TŐL
SZEPTEMBER 9-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10-18 ÓRÁIG

84-1320 GENERALART Dorogi Nyomda

Lőrincz Győző

Teramitusművész

Funkcionális Terámia gyakorlója a Tecsteméti Nemzetközi Stúdiókban

1983 III. 23.

3. m. 2025

Lőrincz Győző

kernamikusmüvész

→ Orbán Katalin kern

[Művészet 1985/7./59 o.]

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lőrincz Győző, keramikus-művész

1984 JÚN 1 7

NÉPSZAVA

1071

Magyar keramikusok kiállítása Berlinben

Kockázat (Orbán Katalin porcelán faliképe)

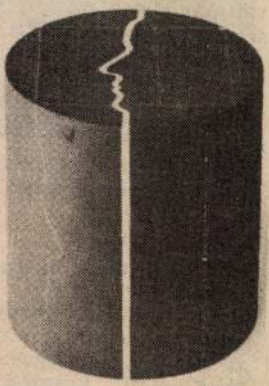

Meditációk a vonalról (Lőrincz Győző kőedénye)

Fehér és fekete. Gömbök és kockaformák, hengeres testek, ősien ismerős mértani idomok. Meghökkentően és tűnődésre késztetően futó törésvonalak, rajzolatok. Valóban meditációra alkalmas térplasztikák Lőrincz Győző keramikusművész új alkotásai.

Különös hangulatú, szomorkásan ironikus faliképek. Anyaguk: kőcserép. Tapéta alá szunnyadó arcélek, a síkba metszett síkok játékai. Egybefolyó és elváló harsány és fakó színvilág: Orbán Katalin keramikusművész cserépbe formált tűnődései.

És leheletfinom csészék, szinte kultikus edények, türkizkék ragyogású és napsárga, fakófehér és vörös mázzal csurgatott porcelánok. A görög tengervilág hajnali és alkonyi hangulata.

Berlin legforgalmasabb negyedében, a Karl Liebknecht Strasse 9-es számú házában, a Magyar Kultúra Házában láthatók.

A magyar keramikuspár kiállításának megnyitója az NDK ifjúsági fesztiváljának első napi eseményei közé tartozott. Egy hónapon át, július 13-ig látható.

(rab)

Rajkán hosszú kamionsor ki sűrű sorokban követték eg

tottunk ki erre a célra újabb helyiséget.

Az államhatár biztonságának a szavatolása mellett, az utasok felesleges zaklatása nélkül, kulturáltan és gyorsan végzik a szolgálattevők feladatukat. A 19—19 fülkesor átbocsátóképessége — ha valamennyiben dolgoznak — 30 másodpercenként egy kocsi. Természetesen mindig annyi fülke működik, amennyit a forgalom megkíván.

Három magyar hölgy ül egy fehér Skodában.

— *Párizsból jövünk, négy országban* — Svájc, Ausztria, NSZK, Franciaország — töltöttünk egy hónapot.

— Hát a férjek?

— *Elváltak vagyunk*, úgyhogy nagyon kellemesen éreztük magunkat, jobban

tárőr- és a pénzügyőrszemélyzet valamennyi tagja *megfeszített erővel* dolgozik. Ezen a szombati napon is *legalább 13 ezer ember kel át itt.* Ez több, mint két és félszerese a hétköznapinak.

A határlátogatás végén kapom az értesítést Bukovics Benjámintól Hegyeshalomból, hogy szombaton a késő délutáni órákig 5644 külföldi lépett be az országba, 706 magyar érkezett vissza, 625-en vágtak neki a turistaútnak, és 1069 külföldi távozott hazánkból.

Budapest felé kanyarodva bizony, nehezen lehet haladni, nagy a forgalom, szinte egymásba érnek az autók. *És ez még nem is a csúcsidény . . .*

M. Szabó Imre

---

rekekben tudatosítsa, vagy a családé?

— Sok szülő megriad ettől a feladattól, kikerülhe-

Valóban veszélyes lélektani „szer" a meztelenség, a szexus: egy fiatalkori élmény megcsonkíthatja a

1912.

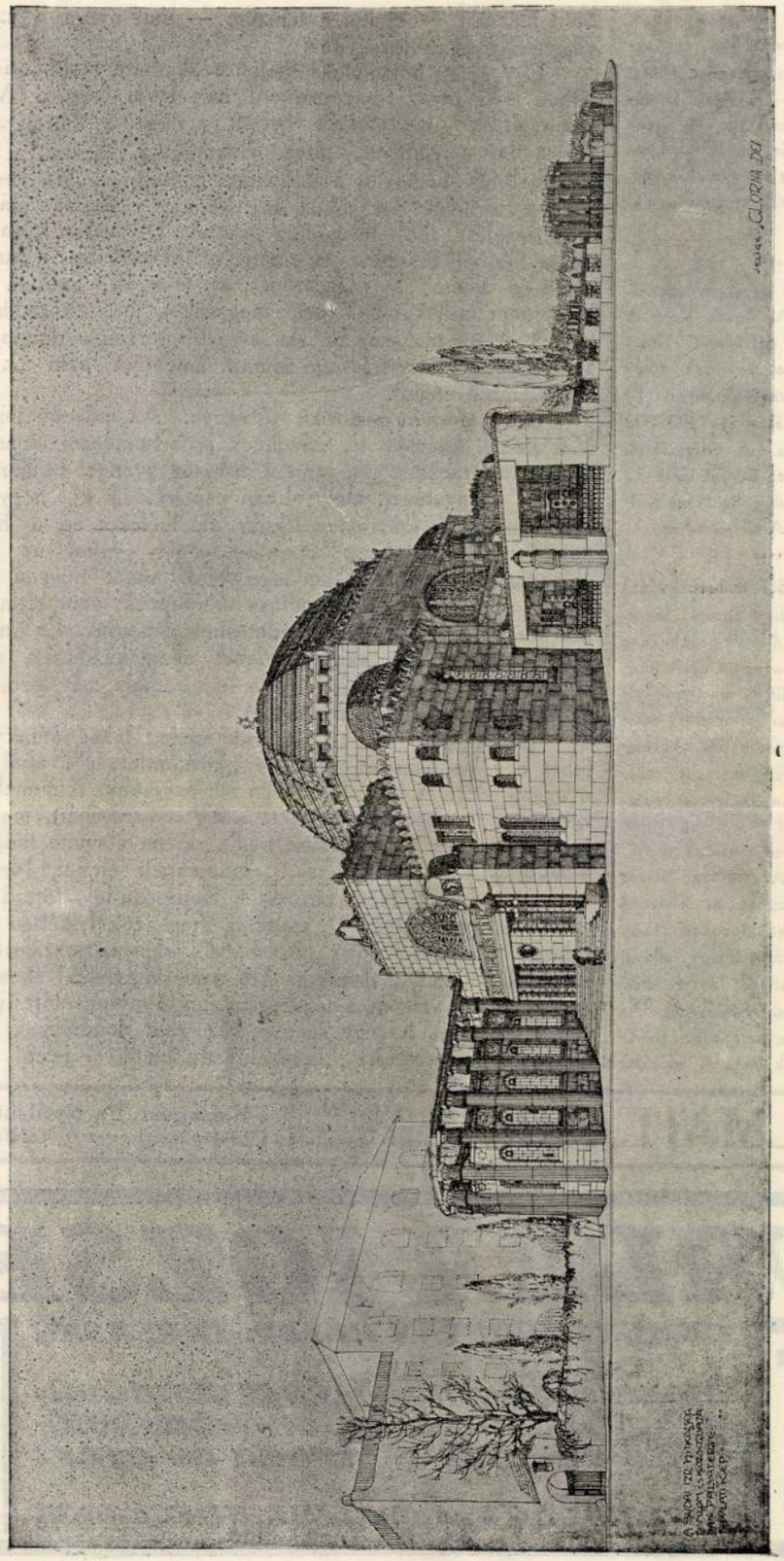

LÓFLER SÁNDOR és LÓFLER BÉLA.

A BUDAI UJ ZSINAGÓGA TERVPÁLYÁZATÁNAK II. DIJASA.

rusitó helyek egy csarnokban, cukrászda, kávéház és csónakegylet helyisége, valamint a sétatér és az utak helyeinek kijelölése s a parkirozás is. A tervek a községi elöljáróságnál folyó évi **augusztus 15-ig** nyujtandók be. Az első dij 5000 korona, a második dij 2500 kor.

••••

Diszszökőkut terveinek elkészitése Aradon. Az aradi Kossuth asztaltársaság pályázatot hirdet egy diszszökőkut terveinek elkészitésére. Költségelőirányzat 10 ezer korona. Pályadijak 300, 200 és 100 korona. A pályaművek 1912. **augusztus 30-nak** déli 12 órájáig nyujtandók be Nagy Kálmán elnökhöz Arad városház.

••••

— **(Nemzetközi szoborpályázat.)** Torino nagy fia, Bosco János, születése századik évfordulójának az alkalmából a város egyik főterén emléket állittat, amelynek elkészitésére a szoborbizottság nemzetközi pályázatot hirdet. Az emléknek egy akár márvány, akár gránit talapzaton elhelyezett bronzcsoportnak kell lenni, amelynek főalakjaként Bosco szobra mintázandó meg. A müvész tetszés szerint alkalmazhat az emléken reliefeket, medaillonokat, hogy ezekkel illusztrálja Bosco vallásit, polgári, emberbaráti és nevelési müködésének sokoldalúságát. Az emlék költségei kétszázezer frankban állapitották meg. A pályázat

breit machen — eltolni a házakat — utat nyitni a szabadságnak, világosságnak és levegőnek.

Egy sereg kongeniális emberre akadtam multkor a most épülőfélben lévő Huszár-ház melletti ház lakói között. Mintha csak akkor láttak volna először napot, amikor a Huszár-ház eltünt! Egész nap a „gangon" ültek, élvezték a kilátást, a szem örült annak, hogy megtágult a látóhatár. Milyen csodás derü lopódzott ezekbe az udvari lakásokba, melyek egy varázslat hatása alatt több világossághoz, több levegőhöz jutottak. De lassan-lassan kiemelkedik a földből a kultúra és elzárja elölök azt, ami a kultúra alapja, dísze és öröme: a világosságot és levegőt. Többen mondották, hogy nem tudják majd ismét megszokni, ha elzáródik a szabad kilátás. Majd megszokják. Az erősebb törvénye dominál és a gyengébbnek csak annyi levegő marad, amennyit neki ez a törvény kegyelemből enged.

Ez a modern esztetika törvénye. Az erősebb jogán épül fel. Már pedig, ha csak az erőseknek jut a természet áldásaiból, akkor nagyon keveseknek jut, mert a sokaság gyenge. Hallom a céhbeli bölcsek ellenvetését, mely abban csúcsosodik ki, hogy az emberiség legnagyobb jótevője a háziúr, aki hajlékot ad a hajléktalanoknak. Ez a „jótétemény" épen az, amely gúnyt űz a természet áldásaihoz való kétségtelen jogainkkal, amint hogy a mai gazdálkodási rendszerünk megtagadása mindennek, amit természetes jogaink szerint szépnek és örvendetesnek ismerünk. És amikor a tömegek ez ellen a gazdasági rendszer ellen küzdenek, szabadságért, levegőért és világosságért foly a harc, amely harc pedig a tömegek győzelmével kell hogy végződjék.

Győzünk is. A rut házsorok mellett fákat látunk. Ahol csak lehet egy kis pázsitot teremt a „közgondosság", ahol néha megnyugszik az élet hajszáiban elfáradt szemünk. Kimenekülünk a perifériákra. Megrobotolunk azért a kis szabadságért, melyet a kultúra porától mentes kis házikónk nyujt, de ha magunk mögött hagytuk a kulturát, kezdjük magunkat embereknek érezni, Nem uj dolog, amit itt mondok. Nem tartozik a Rousseau-féle forradalmi érzés a „tudományosan széppel" szemben még azok lelkében is, akik hivatalosan rendszerbe öntik azt, amit ők fölényes hozzáértéssel müvészi szépnek hajlandók elismerni. De azért virágokkal ékesitik legszebb palotáikat is, viszont a legszegényebb kunyhó előtt is megállunk belső örömmel, ha egy szerető kéz zöld lombokkal, folyondárral, avagy más „istenadta" diszszel vette körül — jeléül annak, hogy

HALMAI LAJOS Vizmű vállalat. fürdők, vízvezeték. csatornázás és légszesz-vezetékek. Budapest, II., Nyúl-utca 11. sz. (Saját ház) ····· Telefon: 172-89.

47
WALLA JÓZSEF
CEMENTÁRUGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG
Mozaiklap-, mükő- és cementárugyár, beton-, vasbeton- és burkoló-épitő vállalat Iroda és gyár:
KIZÁRÓLAG Budapest, VII., Gizella-út 38
Telefon 59—90
Alapitva 1878-ban

amelyekre rendes viszonyok külön alig volnánk képesek. Nincs okunk és jogunk panaszkodni azért sem, mert hiszen a cél, amelynek kiküzdéseért vállvetve kell küzdenünk, valóban szent cél mindannyiunkra nézve. Ezt érezte meg az egész magyar társadalom, amidőn a háború legsúlyosabb pillanataiban Törökország elhatározta, hogy ellenségeink ellen szintén harcba száll, hogy a közös cél kivívása és biztosítása érdekében velünk egyesüljön. Törökország e lépésének és végtelen nagy örömet keltő elhatározásának nemcsak politikai, hanem különösen Magyarország szempontjából, nagy gazdasági és kulturális jelentősége is van. Mindannyian tisztában lehetünk azzal, hogy a háború diadalmas befejezése végre teljesen kitárja előttünk a Kelet kapuit, amelyen át legnagyobb államférfiaink véleménye szerint is nemzetközi helyzetünk megerősödésének és ezáltal nemzeti törekvéseink valósulásának legbiztosabb útja vezet. Mindezektől eltekintve, a rokoni kapocs és évszázados barátság, amely köztünk és Törökország között fennáll, sőt tovább megyünk, az az érzelmi közösség, amely közös gazdasági és kulturális céljaink megvalósításának legfontosabb tényezője, valósággal elemi kötelességünkké teszi, hogy e végtelenül súlyos napokban szervesen kapcsolódjék a magyar társadalom ahhoz a humanitárius intézményhez, amely Törökországban van hivatva a háború borzalmas sebeit és csapásait enyhíteni. Az ily irányban megindult és gyönyörüen fejlődő mozgalmat megértéssel és örömmel karolta fel a magyar társadalom. Hogy pedig ez az akció mennél szélesebb rétegekre lehessen kiterjeszthető, azzal a kéréssel fordulunk lapunk olvasóihoz, hogy a „Vörös Félhold“ részére juttassák el hozzánk adományukat, melyet nyilvánosan nyugtázunk és rendeltetési helyére juttatunk. Alig szükséges hangsúlyoznunk, hogy a legkisebb adományt is őszinte örömmel és meleg szeretettel fogadunk. Nem kételkedünk benne, hogy intervenciónk olvasóink legbensőbb meggyőződésével és áldozatkészségével fog találkozni. Az adakozást szerkesztőségünk ötven koronával megkezdi. Budapest, 1915 február havában. A szerkesztőség.

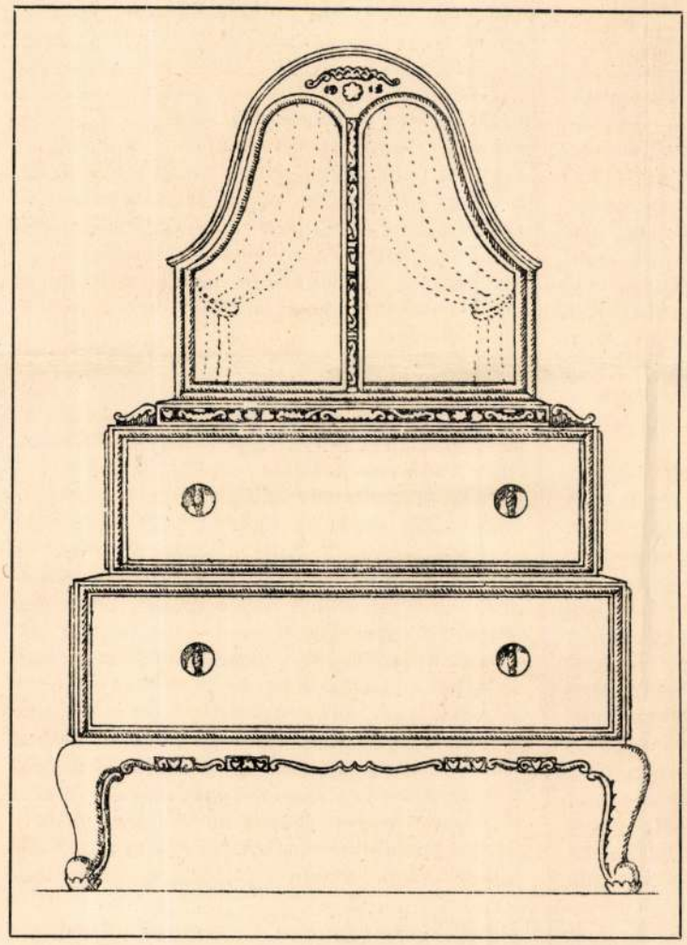

A Gellértfürdő és szálló berendezésére hirdetett pályázat. Löffler Sándor és Béla: Szalonszekrény. A 400 koronával megvásárolt pályaterv egyik lapja.

Konkurrenz zur Erlangung von Entwürfen der Einrichtung eines städt. Badehotels in Budapest. A. und B. Löffler: Salonschrank.

VASÉKSZEREK. Két évvel ezelőtt Berlinben egy kis kiállítás volt, amely a népek csatájának százéves fordulója alkalmából bemutatta azon idők vasékszereit. Öreg sublótokból, múzeumi üvegszekrények fenekéről előkerültek ama történeti emlékezet tárgyai, amelyekbe bele volt karcolva az a mottó: „Aranyat adok vasért“. Az érdeklődő tekintet csendesen megmosolyogta ezeket a karpereceket és gyűrűket, broche-okat és kézelőgombokat és senkisem hitte volna, hogy a történet oly gyorsan megismétli önmagát. Mert amikor az új népek csatája megindult, egyszerre feltámadt a vasékszer is, ha ezúttal kevesebb és igénytelenebb formában is, pusztán a vasgyűrűk

Magyar Iparművészet
1915. 83. l.

alakjában. A történelem e ponton egyszerűbbé vált és csak az emberek történetérzése és hazafias áldozatkészsége lett nagyobb. Helyes is, nemes is volt a gondolat, mely ilymódon egy szép gesztussal adta oda aranyát azoknak, akiknek erre gyors szükségük volt. De ezen a ponton azután meg is kell állni és semmiképpen sem lehet odáig menni, ahova a crefeldi és frankfurti hölgybizottságok törekszenek, hogy a háború alatt s a háború utáni nehéz években a vasékszer, mint a takarékosság szimboluma viseltessék. Állítólag már német tervezőművészek, köztük olyan is, mint Behrens Péter foglalkoznak alkalmas modellek készítésével. Bármennyire tiszteletremeltó is ez idők komoly és csak a vas súlyával mérhető jellege, ebben az ötletben van valami, ami túlhaladott álláspontnak tünik fel. A vas mint ékszeranyag: művészietlen, stílustalan, nehézkes, nem is szólva arról, hogy még gyűrűnek is jóformán hordhatatlan a rozsdásodás miatt. Viszont a takarékosság szempontja, amire itt hivatkozni szokás, rég megcáfolt tétele a nemzetgazdaságnak. Háborúban s még inkább háború után az ipari cikkekkel nem takarékoskodni kell, hanem ellenkezőleg: minél inkább biztosítani a megszokott üzemek folytatását. Egy sereg iparost, ötvöst, aranyművest, ékszercsiszolót, kereskedőt stb. megfosztani a megélhetés alkalmaitól, csak azért, mert egy-két évig divatot lehet teremteni egy bizarr, de művészietlen ötlettel, olyasmi volna, mint felfordítani a fejlődés rendjét azért, hogy — száz év mulva legyen mit kiállítani egypár üres múzeumi üvegszekrénybe.

ÚJJÁÉPÍTÉS. Tannenberg után alig hogy megtisztult Kelet-Poroszország földje az ellenség hordáitól, a Német építészek szövetsége gyűlést tartott Berlinben az Architektenhausban, hogy tanácskozzék az oroszdúlás okozta károk helyreállítása fölött. Nem elpusztult régi műemlékek felépítéséről volt szó, hanem arról, hogy az újabb keletű, többékevésbbé ízléstelen vagy legalább is semmitmondó elpusztult templomok, iskolák, pályaudvarok és egyéb köz- és magánépületek helyébe nemcsak szebbeket, ízlésesebbeket, hanem egyúttal a vidék tradicióinak megfelelő, talajban gyökerező stílusú épületeket emeljenek. Ami ebben a gyűlésben kifejezésre jutott, nemcsak a németek mindenre kiterjedő előrelátása, vagy a szép iránti érzék fényes tanúságtétele, hanem azonkívül egy az újabbkori német építészetben általánosan érvényesülő elvnek a kidomborítása, mely az ú. n. Heimschutz-mozgalomban vagyis a bodenständig, azaz a szülőföld talajában gyökerező, vagy a talajba illeszkedő művészet ápolásában jegecesedett ki, egy művészi, elsősorban építési irány, mely mindig az illető vidék helyi történelmi tradicióival és annak talaj-, éghajlati, kereseti és egyéb viszonyaival számol, amint az a régibb helybeli házak építésmódjánál érvényesül és azoknak különleges helyi ízt ad. Régebben — azaz nem is olyan nagyon régen — Poroszországban is az (azóta annyira kigúnyolt) ∓ séma szerint jártak el, ha — pláne vidéken, ahol monumentális épületekre nem igen telt — hivatalos épületet emelni kellett. Kész terveik voltak raktáron az ilyen meg amolyan nagyságú templomok, iskolák, bírósági, pénzügyi, stb. épületek számára, tekintet nélkül arra, akár Felső-Sziléziában, akár a tengerövezte Schleswig-Holsteinban kellett azokat felépíteni. Ez volt az ú. n. hivatalos építészet. A magánházak pedig vagy csak a merő szükségből indulván ki „pallérstílusban", vagy ha az építőinek nagyobb ambiciói voltak, rosszul értelmezett reneszánsz vagy újabban pláne „modern" stílusban készültek. Szóval úgy intézték ezeket az elég fontos kérdéseket, mint akárcsak nálunk. A Német építészek szövetsége tehát határozatilag kimondotta, amihez a porosz kormány jelenvolt képviselője is hozzájárult, hogy ha már állami segéllyel újra kell építenünk az eydtkuhneni pályaudvart, a pillkalleni templomot, a neidenburgi leányiskolát stb. stb., akkor építsük azokat nemcsak csinosan, célszerűen és higiénikusan, hanem egyúttal az illető vidék régi jellegzetes építőmodor tekintetbevételével is.

Bár nem abban a mértékben, de nekünk is van ilyen Kelet-Poroszországunk, melynek oroszdúlta községeit állami segéllyel majd újra fel kell építenünk; ott is éreztette nivelláló hatását az a bizonyos hivatalos építészet, ott is terpeszkedett pallérstílus, meg talán az ú. n. secesszziós stílus is, de ha valahol hazánkban kapcsolatot teremteni lehet modern építészet és hajdani építészet között, akkor ezt Északmagyarországon, Rákóczi ősi földjén lehet. Ott nincs szükség sem új, sem régi idegen építészeti formákra, de a subadíszítésekből meg fejfákból összetákolt úgynevezett magyar stílus formáira sem. Temérdek ott a régi, jellegzetes polgári ház és más épület, melyeknek formái kínálkoznak a modern igényeknek megfelelő felhasználásra és alapját képezhetik egy újkori északmagyarországi építőművészetnek és mely talán kiinduló pontja lehet a magyar „Heimschutz"-mozgalomnak. Bogdánffy-Pauly Erik.

HŐSEINK EMLÉKÉT megörökítő hadiemlékek, emléktáblák, emléklapok készülnek majd ezrivel a háború befejezése után és előrelátható, hogy sok nem hivatott, de élelmes vállalkozó, dilettáns és mesterember megkeresi

ÉPÍTÉSZET ÉS IPARMŰVÉSZET.

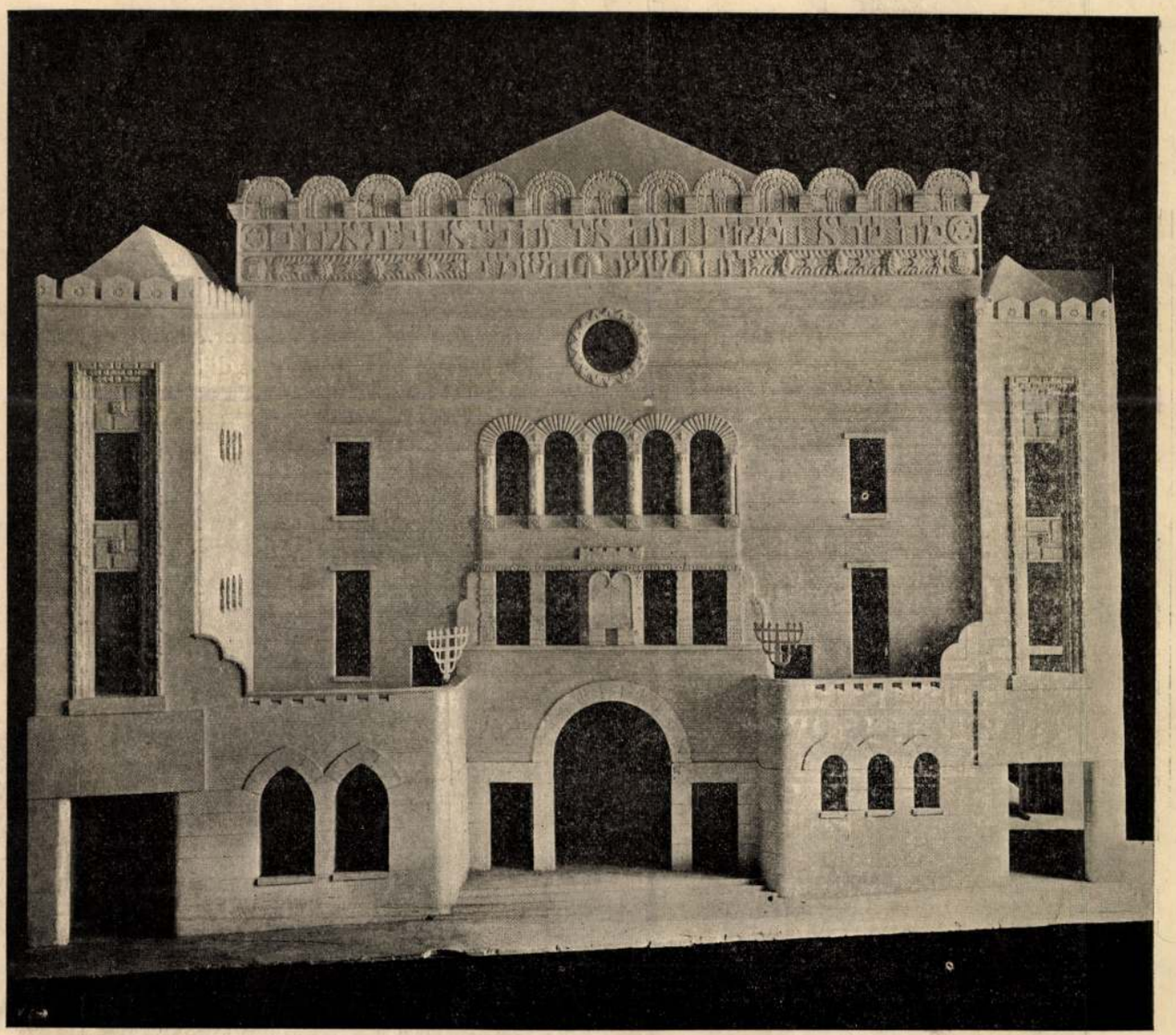

A BUDAPESTI ORTH. IZR. TEMPLOM MODELLJE.
BIRÓ PÁL FÉNYKÉPFELVÉTELE.

LÖFFLER SÁNDOR ÉS LÖFFLER BÉLA MŰVE.

XI. évfolyam 1912. augusztus 20. 16. szám.

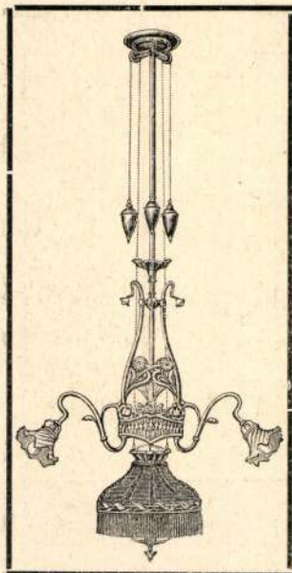

Magyar fém- és lámpaárugyár részvénytársaság

: BUDAPEST :
X., Gergely-utcza.

BOSNYÁK
ÉS
VÁRNAI

IPARMŰVÉSZETI
:: MŰTEREM ::
ÜVEGFESTÉSZET

BUDAPEST, VI.,
LENDVAI-UTCA 3.
TELEFON 173-46.

67

FLEISCHL KÁROLY
SZOBRÁSZ
BUDAPEST, VI. KER., FELSŐERDŐSOR 1. SZ.
TELEFON 151—50
151

Vajda Kálmán szobafestő és mázoló, Budapest, VII. ker., Király-utca 102. Telefon 165-49. Költségvetés díjtalan. 116

SOLLUX
PRIZMAGYÁR
BUDAPEST VII. ILKA-U. 6
TELEFON GYÁRI IRODA 153-01
KÖZP. IRODA 1-45
SPECIÁLIS PRIZMÁS ÉS
TŰZBIZTOS ÜVEGEZÉSEK
ÜVEGTETŐK FELÜLVILÁGÍTÓK
MARQUISEOK · VEZÉRKÉP V.
ACÉL-MARCZELL-OKL.
MÉRNÖK. PORTÁLÉPÍTŐ
V. ZOLTÁN - U. 11.
TELEFON 146-39

FOTOKEMIGRAFIAI MŰINTÉZET
ALAPITVA 1889
WESZELY LIPÓT

BUDAPEST
V. Dorottya-u. 11
készít
KLISÉKET
mindennemű képes nyomtatványokhoz a legjobb kivitelben.
AUTOTYPIA · CHROMOTYPIA
FOTOTYPIA ≡ FOTOLITO
MINDENNEMŰ RAJZOKAT.
HÁZON KIVÜLI FELVÉTELEK.
TELEFON 98-82.

REDÖNY
ESSLINGENI JALOUSIA
NAPELLENZŐ ÉS
VÁSZONREDŐNY-GYÁR

RÓNA
ERNŐ
BUDAPEST
TELEFON · 23-85 ·

IZABELLA
UTCA 47-49
TELEFON · 23-85 ·

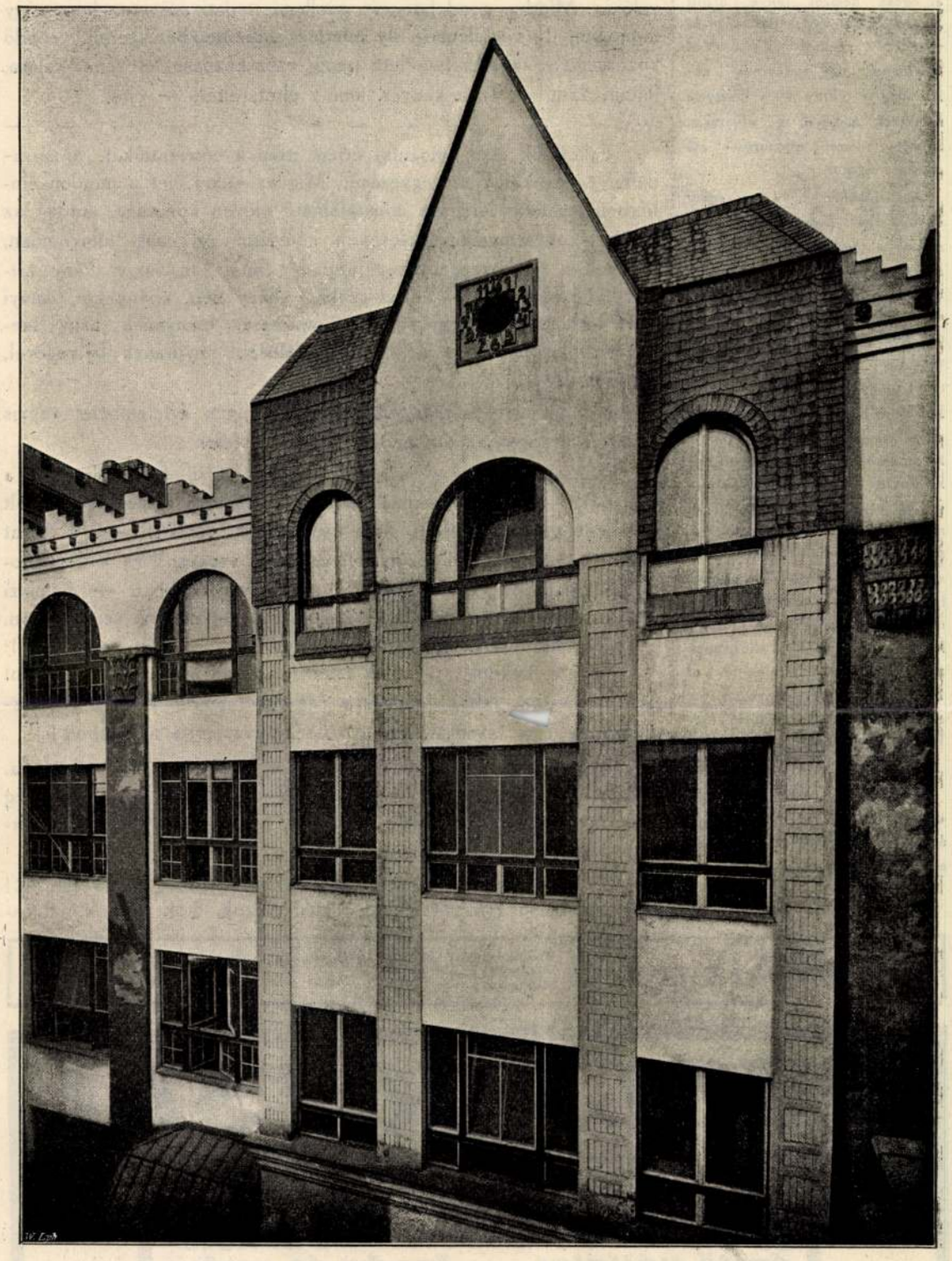

A BUDAPESTI ORTH. IZR. HITKÖZSÉG ISKOLÁJA LÖFFLER SÁNDOR ÉS LÖFFLER BÉLA MŰVE.
BIRÓ PAL FENYKEPFELVETELE

feladatát. A magy. kir. operaház az egész nemzet féltve őrzött kincse s mikor áldozatkészsége és tisztelete szobrot állitott Ybl Miklósnak „egy épitésznek", akkor meg is jelölte azt a kivételes helyzetet, melylyel az alkotásait az egész nemzet ellenőrzése alá akarta helyezni.

Az operaház ügye az egész nemzet ügye. S azoknak a határoknak a megállapitása, amelyek között a javitási és tatarozási munkák végezhetők, a legkényesebb művészi gondosságu feladatok közé tartozik, melyre egy hivatal nem hivatott. Arra kérjük tehát nagyméltóságodat, kegyeskedjék bennünket, illetőleg az egész magyar közönséget, a magy. kir. operaházban tervbe vett munkálatokról pontosan tájékoztatni és az összes munkálatokat egy minden művészet és műszaki testület kiküldötteiből alakult bizottság szabályos ellenőrzése alá helyezni. Abban a tudatban, hogy nagyméltóságod indokolt és önzetlen aggodalmunkat kellőképpen méltányolni tudja, ajánljuk az egész ügyet nagyméltóságod jóakaratu figyelmébe. Kiváló tisztelettel — a Magyar Épitőművészek Szövetsége.

A beadványt a szövetség nevében Lechner Ödön a szövetség első mestere és Vágó József, a szövetség titkára irta alá.

....

örökvoltuk miatt kivülük nem foglalhat helyet egyazon qualitású valóság. Minden gondolatoceán szellemi, tudati szövete, hogy úgy mondjam, ily végtelenség, ily minden emberben betüszerint veendő közösség; — a szeretet élete pedig ezen közösség elevenné válása, feltámadása, — az a kenyér, amely éltet, éltet, — éltet.

— — — — — — — — — — — — — —

Erkölcsök alatt (moeurs) értem itten a conventiókat, a társadalmi egyes körök megegyezését. Mig az etikai élet a minden emberben legalább latensen constatálható eleven közösség, addig az emlitett conentionális erkölcsökön keresztül ez csak túlnyomóan, eltorzúltan és vérszegényesen lappang. Innét van, hogy ahány társadalmi kaszt, annyi erkölcsi szokás, ahány nép, ahány kor, annyi ilyen társadalmi megegyezés. Az önismeret hiányának nagy szegénységi bizonyitványa ez, a legfértelmesebb hydrának bélyegével, az erőszakával.

Korunk élete a végletekig erkölcsös ilyen értelemben, vagyis a helyes felfogás szerint undoritóan erkölcstelen.

A családi önzés — a külső siker és külső fitogtatás, — a boszú, — a milliók hajhászása, (a milliomos százezreket költ ebédre s palotája mellett éhen szenvednek ezrek!), — a divat hóbort, — a titokban üzött szemérmetlen szokások és a legundoritóbb valami, — az erőszak -- sátáni vigyorgásban — jellemzi mai korunkat is. — Még az iskolában is, — nem is sejtik sokan, — a legundoritóbb mintaképet mutatják be — (nem tudatosan!) — a gyermekeknek! Azt az istent, amely kénye-kedve szerint itél a gonoszak felett, amelyik a semmiből teremt és örökre pusztit, azt a nagy fazekast, amely összekotyvasztotta az embert!

Mit szólnánk mi az olyan szülőhöz, ki szeretetét elforditva, eltiporná szerinte hibázó gyermekét? Pedig nagyon számosak még most is zsarnokok eltiprók! Holott az igazi szeretet napja egyformán ragyog jók és gonoszak felett!

Az egyetlen kincs, a boldogság végtelen aranya, — a szabadság! Ez a mi belső gyönyörűségünk, igazi lelkünk, örök életünk, üdvös-

9 HALMAI LAJOS Vizmű vállalat. fürdők, vízvezeték. csatornázás és légszesz-vezetékek. Budapest, II., Nyúl-utca 11. sz. (Saját ház.) ..... Telefon: 172-89.

47 WALLA JÓZSEF
CEMENTÁRÚGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG
Mozaiklap-, mükő- és cementárúgyár, beton-, vasbeton- és burkolóépitő vállalat Iroda és gyár:
KIZÁRÓLAG Budapest, VII., Gizella-út 38
Telefon 59—90
Alapitva 1878-ban

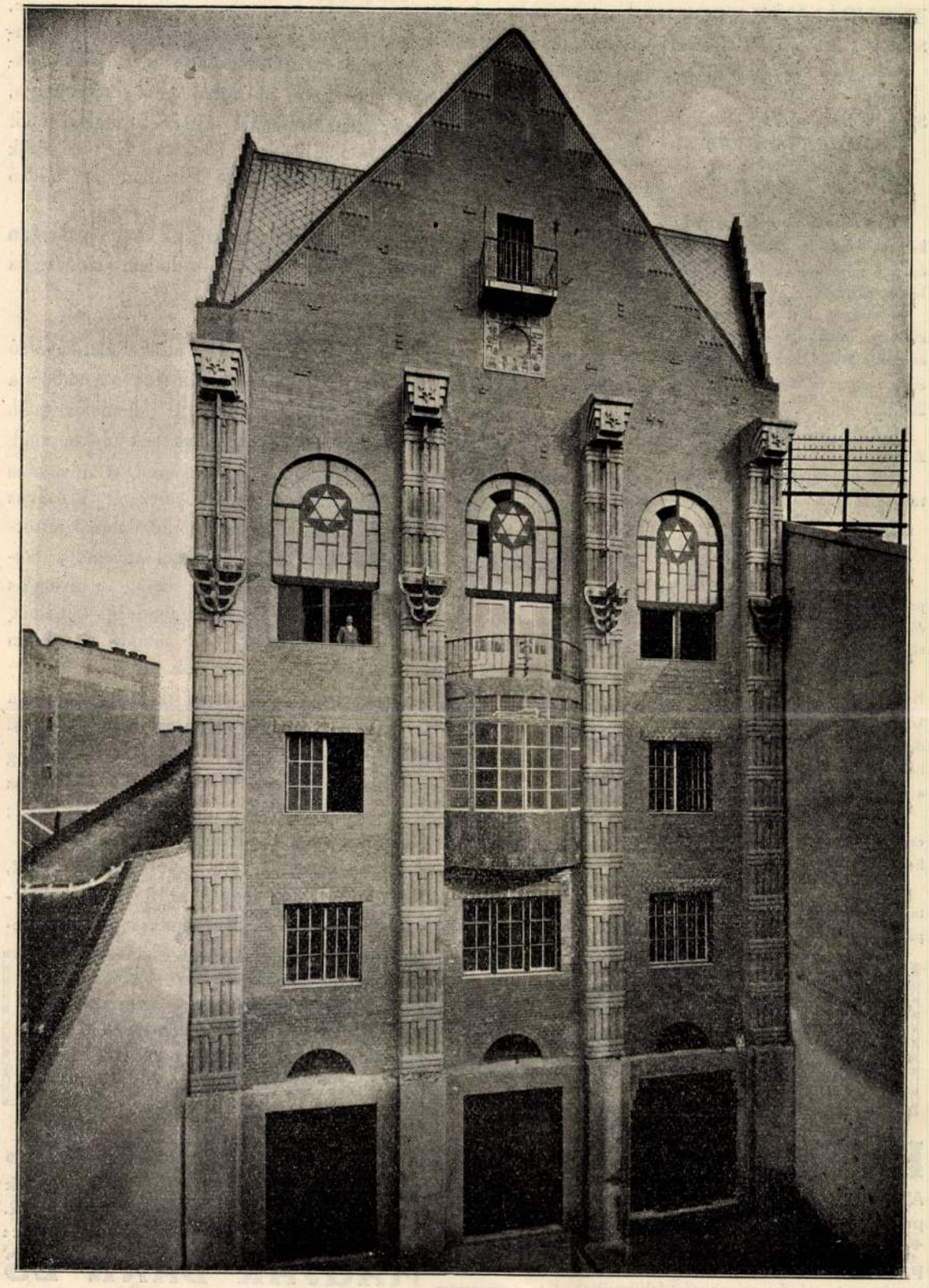

A BUDAPESTI ORTH. IZR. HITKÖZSÉG SZÉKHÁZA
BIRÓ PÁL FÉNYKÉPFELVÉTELE

LÖFFLER SÁNDOR ÉS LÖFFLER BÉLA MŰVE

TERVPÁLYÁZATOK

Szept. 1. Szobroskut tervezése, Schlukenau. Első díj 500 K. második díj 300 K.

Szept, 15. Roverets: Keresk. és iparkamara épülete (200.000 K) Dijak: I. díj 1500 K, II. díj 300 K, III. díj 200 K.

Épület-tervpályázat. A roveretoi kereskedelmi és iparkamara uj épülete tervezetének elkészítésére hirdet pályázatot.

A költségvetés, a villanyvilágitás és légszesz, vizvezeték és központi fűtési berendezést is bele értve, nem haladhatja meg a 200.000 K-t

Három díj van kitüzve: 1. 500, 2. 300, és 3. 200, K.

Benyujtási határidő **1912 szeptember hó 15.**

••••

Tervpályázati hirdetmény.

Szeged szab. kir. város Tanácsa pályázatot hirdet **Szegeden építendő vásárcsarnok vázlat terveinek elkészítésére.**

A feltételek a Nagyméltóságú Kereskedelmi m. kir. Miniszter Urnak 79049/908 sz. alatt kiadott épitészeti tervpályázatok szabályzatának figyelembe vételével a következőkben állapittatnak meg.

1) A pályázat országos, abban csakis magyar honos épitész vehet részt.

2) Az épités programmja és a telek helyrajza továbbá a tervpályázati feltételek Szeged város

ségünk, szerelmünk, istenünk! Aki az emberi lelket megismerte, az borzongó örömmel fedezi fel ezt a nagy kincset, mert az emberi lélek végtelen örökkévaló és ezért szabad; mert nincs határa, — mert soha ki nem aknázható, — soha, sehol semmi partja, mert a szeretet s még végtelenebb etikai életének mélységéből mindig uj és uj életoceánok hömpölygnek elő. — Ez az örök törvény, — a szabadság törvénye, ezt kell betartani az utolsó jottáig.

Az erőszak hivei pedig, még ha jóakaróan csak jóakaróan szuggerálják is emberbarátaikat, — mind a förtelem mocsarába sülyesztették kezeiket.

— — — — — — — — — — — — — —

A művészet a véges formákon keresztül az ethikai élet sugárzó sejtelmes, varázsló átragyogása. — Ezért menekül ide az ember a nyomortól, az erőszaktól, a conventióktól, mert itt felemelőt talál, — valami megnyugtatót, valamit az üdvök kelyhének nektárjából.

A művészet irtózik a béklyóktól. — Valamint a hivatalos tudomány is mindinkább belátja rettenetes elfogultságát bizonyos életjelenségekkel szemben (régebben a hypnózist humbugnak tartották, — manapság pedig fizikai, kémiai eszközökkel az ember fantázia képéről fényképfelvételt képesek csinálni), úgy a hivatalos művészek is mindinkább közelednek a nagy szabadság kútjához, melyből mindenki egyformán ihat, szegény is, gazdag is. Nem ragaszkodunk már a régi formákhoz. De még sok itt a tévedés. — És a nagy gőg, az üreslelkűek ezen fitos orra! Lenézik a nem hasonfelfogásút! Holott a tévedést fel kell mutatni, a tévelyt ostorozni, — de az ember legyen mindig szent mindenki előtt! Még a legutolsó gonosztevő is azért lett azzá, mert alsóbb fizikai és szervéleti functiói túltengése s környezete s több efféle tették azzá; —vajjon megvetnők-e azt az embert, aki féllábú vagy beteg?

A művészet ne másolja a kültermészetet. Ne mondjuk tehát, hogy a polgárember bútorzata hű tükre legyen az ő anyagi helyzetének, a hercegé pedig fejedelmi pazarságot mutasson! A művé-

KOSSÁNYI ISTVÁN
MŰSZAKI MŰKŐ ÉS HÉZAGMENTES PADLÓGYÁR
BUDAPEST, VI. KER., CSÁNGÓ-U. 3.
Telefon 130—86. 161. Telefon 130—86.

„Aurora" hézagmentes asbestpadlókelegánsszinekben. Facementburkolólapok. Szigetelőlapok Villanyvezetéki átkapcsolólapok. Márványutánzatu éjjeli szekrény lapok.

Bélapátfalvai portlandcementgyár r.-t.

Alaptőke: 3,000.000 K. Igazgatóság: Budapest, V., Bank-utca 6. Telefon: 173—74. ✦ Gyár: Bélapátfalva (Borsod megye.) ✦ Portlandcementünknél eddig elért eredmények országszerte minden várakozást felülmúltak. Kiválóan alkalmas beton- és legkényesebb vasbeton munkákhoz ép úgy, mint mindenféle cementgyártáshoz. A szabványszerű 28 napi szilárdságot 3 nap alatt éri el.

✦ TELEFON 73—39. ✦

Gyártási képesség 1,000.000 q. Szavatolunk a szabványokat messze felülmuló minőségért. ✦ Megrendeléseket elfogad a vezérképviselet:

MAGYAR BANK ÉS KERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Váci-körút 32 sz.

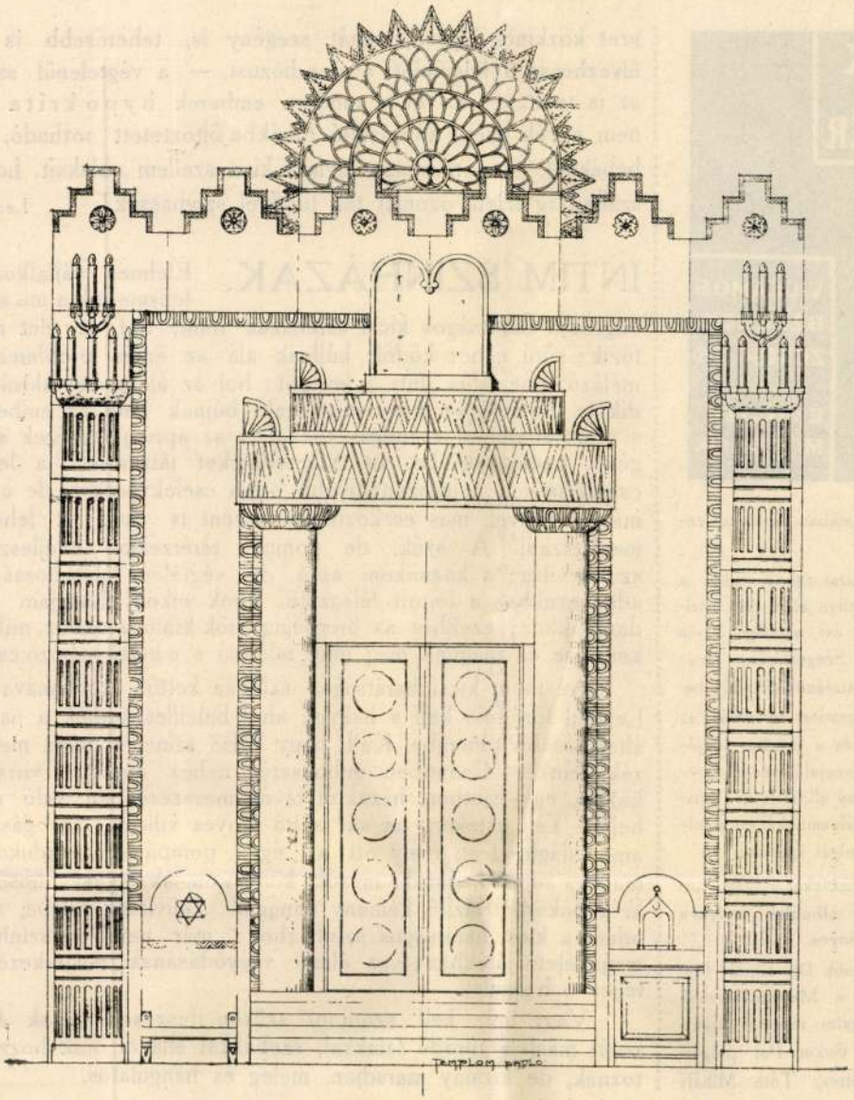

A BUDAPESTI ORTH. IZR. TEMPLOM FRIGYLÁDÁJÁNAK VÁZLATA

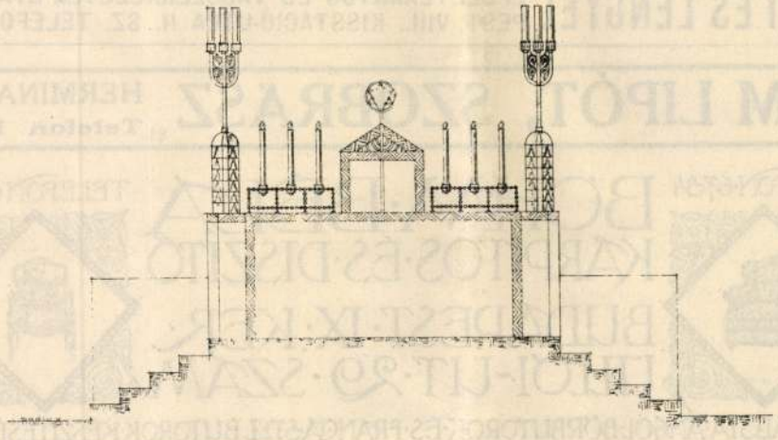

A BUDAPESTI ORTH. IZR. TEMPLOM
KÖZÉPEMELVÉNYÉNEK VÁZLATA

LÖFFLER SÁNDOR ÉS
LÖFFLER BÉLA MÜVE

FRANK és BERGER
Bezerédi-u. 5.
Tel. 152-35.
VILLAMOS BERENDEZÉSEK
Építkezési MOTOROK
190

mérnöki hivatalában díjtalanul vehetők át.

3) A pályázat titkos, tehát a pályatervek jelige alatt zárt borítékban 1912 évi **október 31-én déli 12 óráig** Szeged város tanácsi iktató hivatalánál adandók be. Közvetlenül beadott tervekről az ismertető jel és a beadás idejének pontos megjelölésével átvételi elismervény állíttatik ki; postán küldött pályamunkákért a feladóvevény szolgál igazásul.

4) A pályaterveket 7 tagu bizottság fogja elbirálni, melynek itélete végérvényes.

Tagjai: Elnök Dr. Lázár Gy. polgármester, a Magyar mérnök és épitész egylet részéről kiküldött épitész, Bokor Pál polgármester helyettes, Tóth Mihály

szet közkincs legyen, tehát szegény is, tehetősebb is egyaránt élvezhesse a felemelőt, a grandiózust, — a végtelenül szabad, — az is tanít. — És ha a modern emberek hypokrita sokasága nem egyéb szép, kápráztató ruhákba öltöztetett rothadó, haldokló babáknál, — a művészet nyissa ki a szellem ablakait, hogy a nagy szabadság tiszta ózonját teli tüdővel szivhassuk! Lendvai Rezső.

INTIM SZINHÁZAK.

Élelmes vállalkozó agyak felismerték a ma szomjúságvágyát a barátságos kicsi szinházak iránt, hol az élet misztikáját főzik; sürű nehéz ködök hullnak alá az érzés problematikájában, mélázó poézislira fűti a levegőt; hol az álom életvalósága játszódik le. Barátságos, kicsi szinházak bújnak bele az emberek közé, s szeretetreméltó csendességükkel, s az apró jelenségek szerénységével hizelegnek be. Itt Maeterlinckot játszanak; a legfukarabb csendességet, a legszenzitivebb belső cselekvéseket, de azt hiszem más levegővel, más eszközökkel Ibsent is csak itt lehet igazán megjátszani A szük, de pompás térérzékkel kifejlesztett igazi szoba világ; a kozmikum apró, de végtelen folytonossága stilust adna ezekhez a fojtott lélegzetü, torok rekedt hangjain muzsikáló darabokhoz; ezekhez az öregségig örök kinlódásokhoz, mik magunkkeresése és magunk meg nem találása s e kettő habozó csetepatéja.

Az intim kicsi barátságos szinház kettős problemával törődik. Legelül törődnie kell a hellyel, ahol beleilleszkedjék a nagyobb, az általánosabb tömegbe. Kell, hogy külső színeivel fogja meg az érzékleteinket Csendben gubbasztó, nehéz álmokat virrasztó fák között, egy ligetben, házaktól távol messzeségben való a legjobb helye. Téli estéken, ha süt a hó fényes villogó ragyogással, mint ama világító test, mely ott az égen pompázik. Bandukoló ember magába süpped, északi mesék körülrajongják agyát, hősök futnak ki a bokorból lázító kemény hanggal... süvitnek fülébe, s a végén odaér a kicsi barátságos szinházhoz; már nem is szinház az, a maga élete játékháza; az álmai vágyódásának megérkezése; mily teljes a hangulat.

Vagy bele kell szoritani szűken feszesen házak belsejébe, körül másfelé törődő falakkal, szobákkal ellátva, mik hozzá se tartoznak, de kicsiny maradjon, meleg és hangulatos.

BERÉNYI ÉS LENGYEL ÉPÜLETLAKATOS ÉS VASSZERKEZETEK GYÁRA BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ-UTCA II. SZ. TELEFON 115—13.
110

BAUM LIPÓT, SZOBRÁSZ HERMINA-ÚT 41. Telefon 154—45.
82

TELEFON 67-34 BÖHM BÉLA TELEFON 67-34
KÁRPITOS-ÉS-DISZITŐ
BUDAPEST-IX-KER-ÜLLŐI-UT-29-SZÁM
SPECIALISTA ANGOL BŐRBUTOROK-ÉS-FRANCIA-STYL-BUTOROK-KÉSZITÉSÉBEN

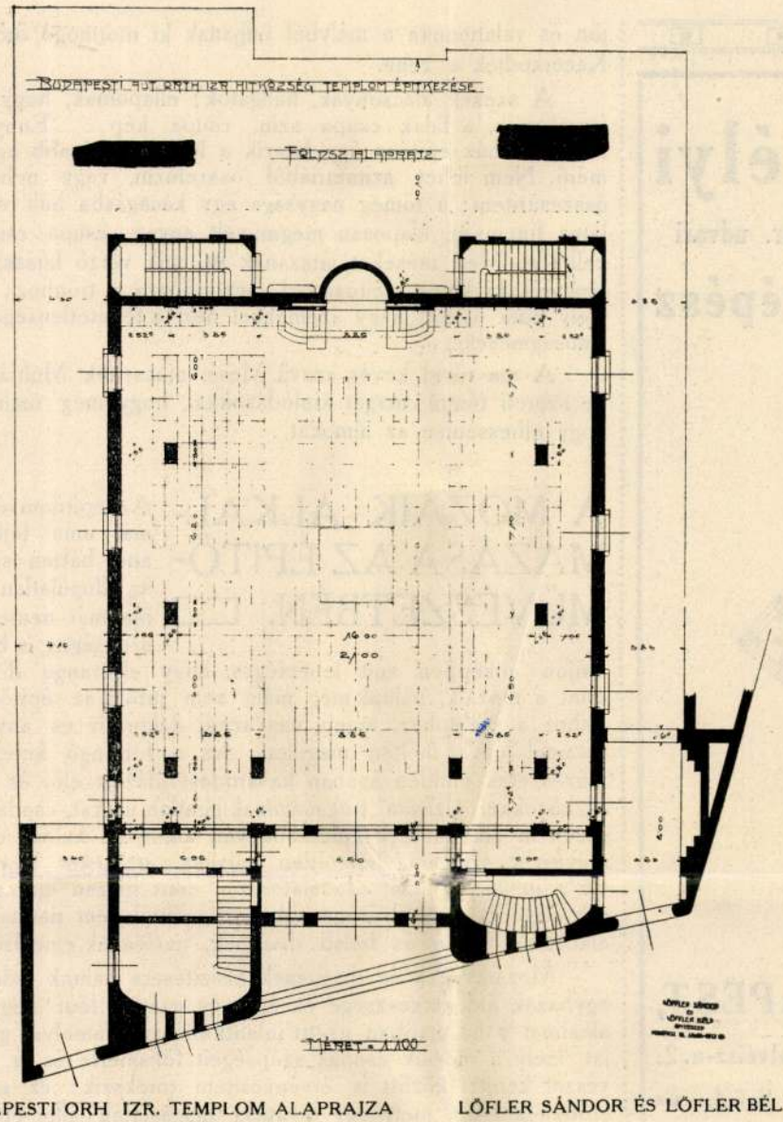

A BUDAPESTI ORH IZR. TEMPLOM ALAPRAJZA LŐFLER SÁNDOR ÉS LŐFLER BÉLA MŰVE

A belsejében meg ott a búvó kicsi perspektivájú színpad; kicsi és mégis messze evez a gondolatja, folytonosságra és örökkévalóságra néz! Sok legyen benne a drapéria, a simogató, a szemek párnája... Sugólyuk nem is kell; a színpad deszkája is mélyülvárosi főmérnök, egy fővárosi szakértő és egy tvhatósági szakértő, kiket a város polgármestere hív meg a biráló bizottságba.

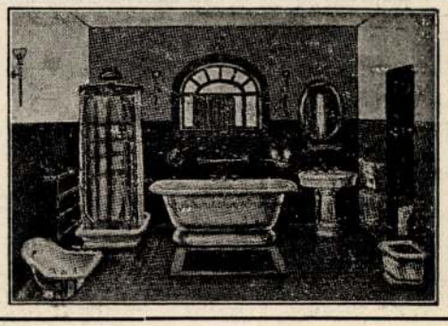

TÓTH FERENCZ EGÉSZSÉGÜGYI VÁLLALATA

Főüzlet: Budapest, VII., ker., Wesselényi-utca 56. szám. Telefon 165-27. sz. interurban.

Fióküzlet: Szatmár-Németi, Atilla-utca 1. sz. Talefon 3-57. szám interurban

Szatmármegyei ipar- és gazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve

Tervez és készit: Légszesz-, vizvezeték, fütés és csatornázást, melegviztelepeket, fürdők és closettek berendezéseit, valamint szivattyuműveket, erő- és kézihajtásra. Költségvetések és tervezések dijtalanul eszközöltetnek.

86

Erdélyi

cs. és kir. udvari

fényképész

BUDAPEST,

IV., Semmelveisz-u. 2.

TELEFON 8-54. 208

jön és valahonnan a mélyből bújjanak ki mormogó örökös hangok. Kacérkodjék a zene.

A székek alacsonyak, hallgatók; ellapulnak, hogy ők is okosan figyeljenek, a falak csupa szín, csupa kép... Ennyi elég. Az intim színház épitése úgy látszik a leghétpróbásabb egyéniség fokmérő. Nem lehet szimetriából összefüzni, vagy nehéz kövekből összesüriteni; a tömeg nagysága egy kacagásba hull el... Csodálatos finomság, alaposan megmüvelt anyag, csupa csiszolt kultura kell ide. Mert meséket játszanak itt, mik vérző fájással igazak. A királyról, ki kinos méltósággal ragad hozzá a trónhoz; egy népről, mely buta nyitott nagy szemekkel nézi a tehetetlenségét. Szépséges valóságmeséket...

A ma rövid kevés szavú. Meséi nincsenek. Multjától elszakadt, de szereti tömni magát kinlódásokkal, hogy még reálisabb legyen, hogy elhessentse az álmokat... KÁLMÁN.

A MOZAIK ALKALMAZÁSA AZ ÉPITŐMŰVÉSZETBEN.

Az épitőművészet eljutott már ama fejlődési fokra, ahol bátran szembenézhet az elfogulatlan kritikával és ma már nemcsak lehet, de szükséges is beszélni arról, vajjon miképpen volt lehetséges, hogy elsőrangu diszitő eszköz mint a mozaik, nálunk még máig sem jutott az épitőművészetben ahhoz a szerephez, amely nagyszerü dekoratív és anyagszerü hatásainál fogva méltán megilleti. Az a forrongó keresés, mely a művészetek minden ágában kavarodást idézett elő, és uj vagy régi eszközökkel lázasan tört magának járatlan utakat, csodálatosképpen, csaknem elkerült egy kincsesbányát, amelyből különösen az épitőművészet számára, hihetetlen művészi értékeket lehet kiaknázni. Ez a mellőzés annál csodálatosabb, mert hiszen épitészeink a legcsapongóbb, legszélsőségesebb eszközöktől sem riadnak vissza, ha alkotásaik külső és belső diszének, hatásának emeléséről van szó.

Mozaikképek és diszitések készitésére nálunk eddig csak az egyházak áldozatkészsége és egy-egy gazdag főur kegyelete adott alkalmat s ha ujabban itt-ott jelentkezik is valamelyes gyönge áramlat, mely a mozaik csodás szépségeit fölismerte és a profán művészet keretei között is érvényesiteni törekszik: ez csak zsenge, erőtlen kezdés, mely egy hivatása magaslatán álló épitőművészeti áramlatra vár, hogy méltó kifejlődését elérhesse. És ez a kibontakozás nem késhetik, mert hiszen már az első kisérletek is meggyőzhettek mindenkit arról, hogy oly művészetről van szó, mely a

136

Löffler Béla

Lajta munkatársa volt (1909-1910). A 1920-as években kivándorolt. Sok évvel ezelőtt meghalt.

Vámos Ferenc: Lajta Béla
Bp. 1970

333 old.

Löffler Béla

1903-4 körül Lajta Béla munkatársa lett.

Vámos Ferenc könyvismertetése /Beke László - Varga Zsuzsa: Kozma Lajos/ - Mivtört.Ért.197o.3.sz. 241-244. l.

243. l.

239

K. D. U

LÖFFLER Béla építész

1911-1913. Bp. Kazinczy-utcai
Zsinagóga
Löffler Sándorral
(Resr.)

Grünwald Fülöp - Naményi Ernő:
Budapesti Zsinagógáik Bp. 1949.
29. l.

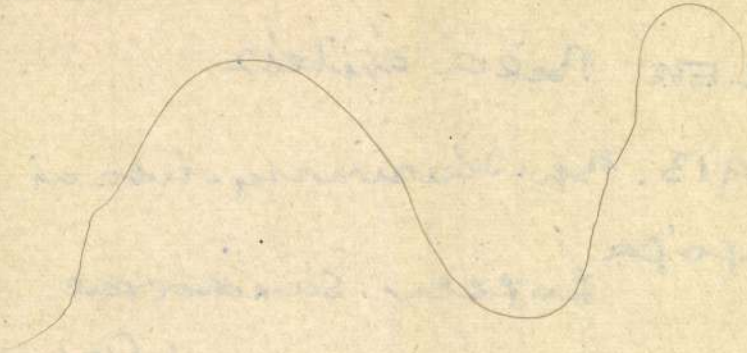

R.D.K.

LÖFFLER Béla építész

Bp. Kazinczy utca, zsinagóga. 1913.

(Repr.)

Löfflar Sándorral

Grünwald Fülöp - Vasvényi Ernő: Budapesti Zsinagógák Bp. 1949. XI.t.

Löffler Béla és Sándor

tervezte a Bp. VI. Bezerédy Bertalan u. 2/b és 2/c bérházakat 1910-ben.

Gerle János:Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Löffler Béla és Sándor

tervezte a Bp. VI. Aradi u. 57. Lakóházat

1908-ban.

Gerle János:Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Löffler Béla és Sándor

tervezte a Bp. VII. Dob u. 35. s. és a Bp. VI. Kazinczy u. 29-31. s. épületeket, a budapesti Orthodox Izraelita Hitközség templomát, iskoláját, szekházát – 1912-ben.

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Löffler Béla és Sándor

tervezte a Bp. VI. Izabella út. 37. sz.
lakóházat 1910-ben.

Gerle János: Elszámolás a századforduló épületeiről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Löffler Béla és Sándor

tervezte a Bp. VIII. Rákóczi u. 74. sz.

lakó- és üzletházat 1915-ben

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről

Budapest 1981/11 17-21.o.

Löffler Béla és Sándor

tervezte a Bp. VIII. Szp u. 17. sz. bérházat

1908-ban

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Löffler Béla és Sándor

terveste a Bp. VIII. Népszínház u. 37. sz. lakó-

házat 1911-ben.

Gerle Sándor: Elszámolás a szásadfordulós épületekről

Budapest 1981/11 17-21. o.

Löffler Béla és Sándor

tervezte a Bp. XIII. Rájk L. u. 9.

lakóházat 1915-ben.

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről

Budapest 1981/11 17-21.o.

Löffler Béla és Sándor

tervezte a Bp. XIV. Uzdrás A.u. 9.sz.

villát

Gerle János:Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Löffler Béla

és Sándor tervezték a bp.-i Aradi utca 57. sz. bérház kapuját 83. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet, ~~A~~ 1867-1967. Budapest 1970.

541

Löffler Béla

Lajta Béla irodájának egyik fő erőssége; utóbb fivérével Sándorral társult. Ők tervezték a Kazinczy u-i zsinagogát - is kolát és számos bérházat.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

540

Löffler Béla és Sándor

építészek
az alábbi pályázaton
III. díj.

Az Újság
1912 jul. 4.
(e. a.: A budai új
zsinagóga pályatervei.)

Hasz szarmazási
sok éve Németország-
ban el s hara csak
vendéghelyen jár.
Ezuttal egész arcláp-
kollekciót küldött.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Löffler Béla és

Sándor

éjtékek

l.

Interieur

1912. 10 n.

8. l.

Leltári

A Halászbástya pi
és a MOSZ. tulajdona

1 db. összeállított da
4 " nagy darn oldal
2 " " " henge
4 " " " fogas h
1 " csigasor
1 " kézi emelő gép
12 " láda (kőfaragó szerszám
1 " kőfűrész

Löffler Béla és Sándor M.D.K.

építészek

közös terve 500 K-ás második díjat nyert az Ora. hag. Iparművészeti Tarsulatnak a polgári eskető – és az azzal kapcsolatos varó szoba berendezésére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV.évf.

febr. 5. sz. 14. old.

M.D.K.

Löffler Béla és Sándor, építészek

nyertek megbírást a kolorsvári izr. hitközségtől a Kolorsvárott felépítendő templom-, iskola-, rituális fürdő és községház terveinek elkészítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

jul. 9. sz. 12 old.

Löffler Béla MDK.

épitész

részt vett az Erzsébet szobor 1913.évi pályázatán

Kézdi Kovács László: Az Erzsébet emlékmű.
Pesti Hirlap 1913. máj. 28 28.

Löffler Béla és Sándor, M.D.K.
építészek

közös tervét a budai zsi-
dó templom meddő pályá-
zatain a hitközség a nég-
legjobb között egyenlő díja-
zással megvásárolta.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1913. XXXIV. évf.

nov. 12. sz. 14 old.

MDK

Lőfler Béla épitész

Az Orsz.Iparmüv.Társ. által esketési szoba és váróterem berendezésére kitüzött tervp.
500 K-ás II.dij. Lőfler Sándor és Béla,közös terv.

Művészet, 1913. 76.lap

Löffler Béla, építész

Ó utca 49. az első magyar vegyi készítményű papírgyár, gazdagon díszített homlokzatú üzemépülete a Nagymező u. környékének érdekes színfoltja maradhatna, ha nem kerülne csákány alá. A házat Löffler Béla, a Kazinczy u.-i templom- és iskolaegyüttes kiváló építésze tervezte.

Unokáink sem fogják látni.

1984.V.19. Televízió 2. 14,40 /Braikoff/.

MDK

Löffler Béla müépitész

Löffler Sándor és Béla müépitészek tervét megvásárolta a biráló bizottság a Kolozsvárt épitendő óvoda-, elemi és felsőbb iskolával kapcsolatos bérház tervezésére hirdetett tervpályázaton.

Művészet 1912. 118.1.

LÖFFLER Sándor és Béla építész

ORBÁN Ferenc: Magyarország zsidó emlékei, nevezetességei. Bp. : Panoráma, 1991 26.p.

MDK

Löffler Béla - Löffler Sándor - Kara Mihály - Lányi Dezső

Erzsébet emlékmű pályaterve

Művészet XII. évf. 1913 206-11 o.

MDK

Kara Mihály és Lányi Dezső szobrászm.-k
Löffler Sándor és Béla müépitők.

közös müve a XII.os. keretében.

Mücsarnok.-Kiállitás.
Az Erzsébet-müemlék.
Művészet. 1913. 2o5-6.1.

MSK

Löffler Sándor - Löffler Béla - Kara Mihály -
Lányi Dezső

Erzsébet emlékmű pályaterve

Művészet XII. évf. 1913 206-11 o.

Löffler Sándor és Béla

ivód

Gyulai István

Az Erzsébet királyné emlékpályázat.

Egyetértés 1913. máj. 27.

U. 403

Visegrad:

A Duna jobb partjaú emelke
tett város, melynek őrtornyai
tetőn levő hová a két fasor körött
emelkedő tornyok ~~valu~~ körik
lámzanak s a hatalmas fo
taafelől ~~tatra~~ lebegő monda

„Citta Di Vi

Preso dal Arm

Comando del

Anno 16

Rézkarc, méretei a vona

29.4 c/m

Historia delle attio
critta da Ottone Sponcier. (In Venezia)

T. 4194.

L ö f f l e r Sándor épitész

M Ü V É S Z E T
XII.évf.1913.
206-211.
"Az Erzsébet emlékmü"

L ö f l e r Sándor iparművész

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
76.
"Esketési szoba tervpályázata"

Löffler Sándor MDK

épitész

részt vett az Erzsébet szobor 1913.évi pályázatán

Kézdi Kovács László: Az Erzsébet emlékmü.
Pesti Hirlap 1913. máj. 28 28.

M.D.K.

Löffler Sándor és Béla, építészek

körös tervét a budai zsidó templom meddő pályázatán a kitkörség a négy legjobb közötti egyenlő díjazással megvásárolta

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

nov. 12. szl 14. old.

Löffler Sándor és Béla

MDK

egy budai bérház lépcsőrécsa

Magy.Épitőművészet 1910. 8. sz. 25.l.

MDK

Löffler Sándor építész

Magánépitési engedélyek. Épitő Ipar 1910. jan. 2. lo 1.

LÖFFLER BÉLA építész 188o.VII.14.(IX.7.)? - ?)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 128.p.

MDK

Löffler Béla és Sándor építész

Kazinczy u. izr. isk. és községház

Magánép. eng. Bp. Építő Ipar, 1910. jun. 26.
267 l.

MDK

Löffler Sándor

Löffler Bélával közös tervét fogadták el kivitelre a bpesti orth.izr.templom és iskola tervpályázatán.

Művészet, 1910. 308.l.

Löffler Sándor és Béla, építészek M.D.K.

terveit fogadta el az orth. vir. hitkörség – a bizottság javaslatának megváltoztatásával – Budapesten felépítendő vir. templom és iskola építésére, 650.000 K. költségkerettel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

máj. 4. sz. 11. old.

MDK

Löffler Béla építész

Magánép. eng. Bp. Épitő Ipar, 1910. jun. 26.
267 l.

Löffler Sándor és Béla építész

Magánép. eng. Építő Ipar. 1910. márc.6.
103. o.

MDK

Löffler Sándor építész

Magánép., eng. Bp. Épitő Ipar, 1910.jun.26. 267 l.

MDK

Löffler Sándor, ép.

Terv.:24372. Dr.Vágo Lajos,Dalnok u. 3140 hrsz. három em. ház.

Terv.: 18485. Knöpfler Ignác, Dalnok u.3140/2 hrsz. háromemeletes ház.

Uj épitkezésekre nyert engedélyek.- Ép.ip.12.sz.1910. márc.20. 131.l.

K.D.K.

LÖFFLER Sándor építész

Bp. ~~Kasen~~ Zsinagóga, Kazinczy u, 1913.

(Repr.)

Löffler Bélával

Grünwald Fülöp - Naményi Ernő: Budapesti Zsinagógák Bp. 1949. XI. l.

P. P. C.

K. D. U

LÖFFLER Sándor építész

1911-1913. Bp. Kazinczy utcai

Ismagóga

Löffler Bélával

(Rebr.)

Grünwald Fülöp: Naményi Ernő:

Budapesti Ismagógák Bp. 1949.

29. l.

MDK

Löffler Sándor müépitész

Lőffler Sándor és Béla müépitészek tervét megvá-
sárolta a biráló bizottság a Kolozsvárt épiten-
dő óvoda-, elemi és felsőbb iskolával kapcsola-
tos bérház tervezésére hirdetett tervpályá-
zaton.

Müvészet 1912. 118.l.

Löffler Sándor és
Béla
építészek

l.
MÉ 1912. 5-6 sz.
21, 22, 23, 24,
25, 26. l.

M.D.K.

Löffler Sándor, építész

az egyik harmadik díjat nyerte el a budai uj zsinagógára kiírt szűrebbkörű terv-pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

jun. 26. sz. 15 old.

Löffler Sándor és

Löffler Béla

az alábbi pályázaton

III. díj:

Magyar Vilmos:

A budai zsidó templom

tervpályázata -

Épitő Ipar 1912.

268–272. l. - Képekkel.

Löfler Sándor és Béla M.D.K.

építészek

tervei szerint épülő Rákóczi út 14. sz. bérház, legmodernebb berendezési és felszerelési révén „valódi látványosság erejével fog hatni az érdeklődők előtt."

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

jun. 5. sz. 14. old.

Löffler Sándor, építész

6

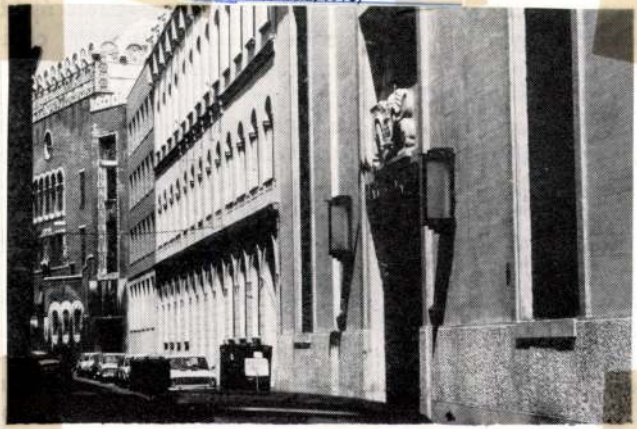

6. A zsinagóga homlokzata (Löffler Sándor és Béla, 1910)

Magyar Építőművészet, 1984.6., 33-old.

Löffler Sándor és Béla

Knöpfler Ignác rószére

Arena ut

Ötemeletes ház

Épitő Ipar 1912. 82. l.

(Magánépítési engedélyek.)

MDK

Löffler Sándor és Béla építész

Kazinczy u. izr. isk. és községház

Magánép. eng. Bp. Épitő Ipar, 1910. jun. 26.
267 l.

Löffler Sándor és Béla

Grod

Magyar Építőművészet

1911. 9 sz. 29 – 35 l.

(Nepszinház utcai Bérház, Budapest)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

MDK

Löffler Béla és Löffler Sándor

Népszinház utcai bérház, repr.

Magyar Épitőművészet 1911. 9. sz. 35.l.

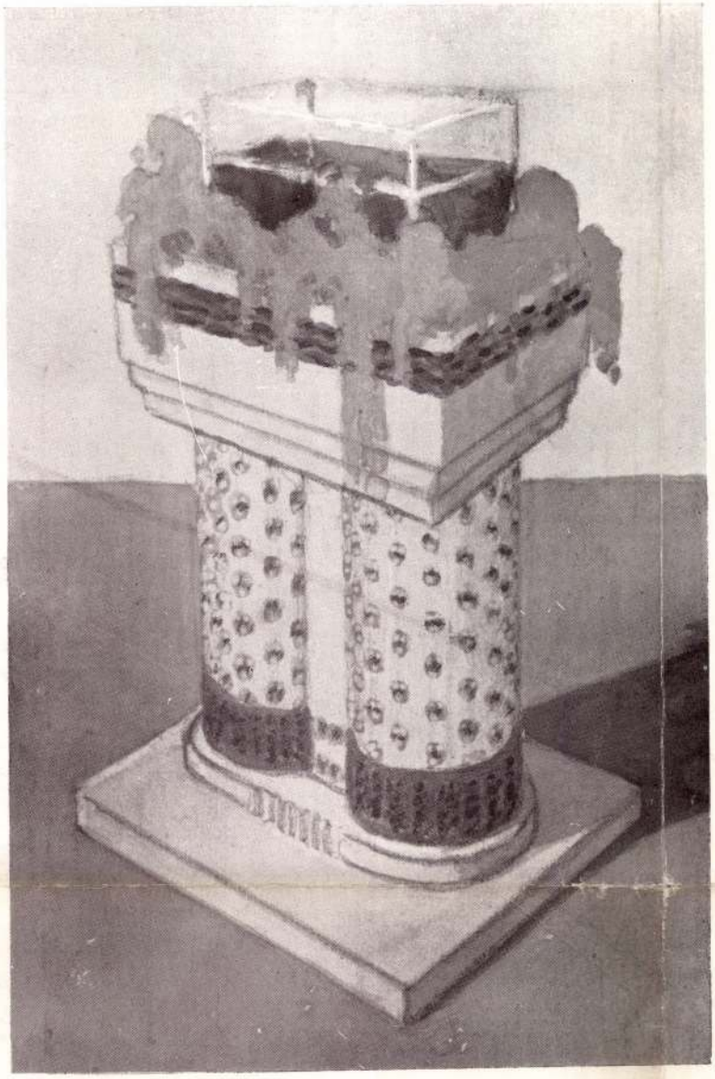

Majoros Károly. Virágtartó, mozaik kirakással. — Carl Majoros. Blumenbehälter aus Mosaik. Jardiniére en mosaique de Majoros Károly. — Flowerholder in mosaic by Majoros Károly.

nak bizonyos művészi fényüzésre, micsoda sivár, szürke és fantáziátlan környezetben élik le nyárspolgári életüket. Nyugoteurópában még a legszerényebb philistercsalád is valósággal életszükségnek tartja, hogy a maga otthonát egy kevés artisztikus rendezgetéssel, pár szines nippel lakályossá tegye, nálunk a középsorsuak ezreit tökéletesen kielégiti, ha az étele és az itala megvan, ha mindennap tiszta gallért vehet s ha van egy jól füthető szobája, ahol fejét a hosszu téli éjszakákon álomra hajthatja. Hogy az életet voltaképp a fölösleges dolgok teszik széppé s hogy az apró kis fényüzéseket még a legkisebb jövedelmü emberek is megengedhetik maguknak, arra a mi vigasztalan szürkeségekben tengődő philisztereink még álmukban sem gondolnak.

A lakás! Van-e finomabb, kellemesebb és művészibb élvezet egy csinos lakásnál, melyet a magunk egyéni izlése szerint rendeztünk be s ahol édes és nyugalmas meghittség vesz körül bennünket? Akármily naivitás is, de tagadhatatlan bizonyosság, hogy néhány szép kép, pár magunk szortirozta ritkaság, egy-két jó könyv, a villamos lámpa fényében megcsillanó könyvhátak aranyozata, szóval a stilus, mely a lakásunkat éppugy temperálja, mint a Meidinger-kályhák melege, az élet ezer nagy és sulyos kellemetlenségeért is kárpótolni tud bennünket. Budapesten azért jár annyi ember kávéházba, mert a lakásában deprimáló félhomálynál, ételszagnál, gyereksirásnál és rendetlenségnél nem talál egyebet. Itt általában az a közfelfogás uralkodik, hogy még a nagy lakást is csupán a vendé-

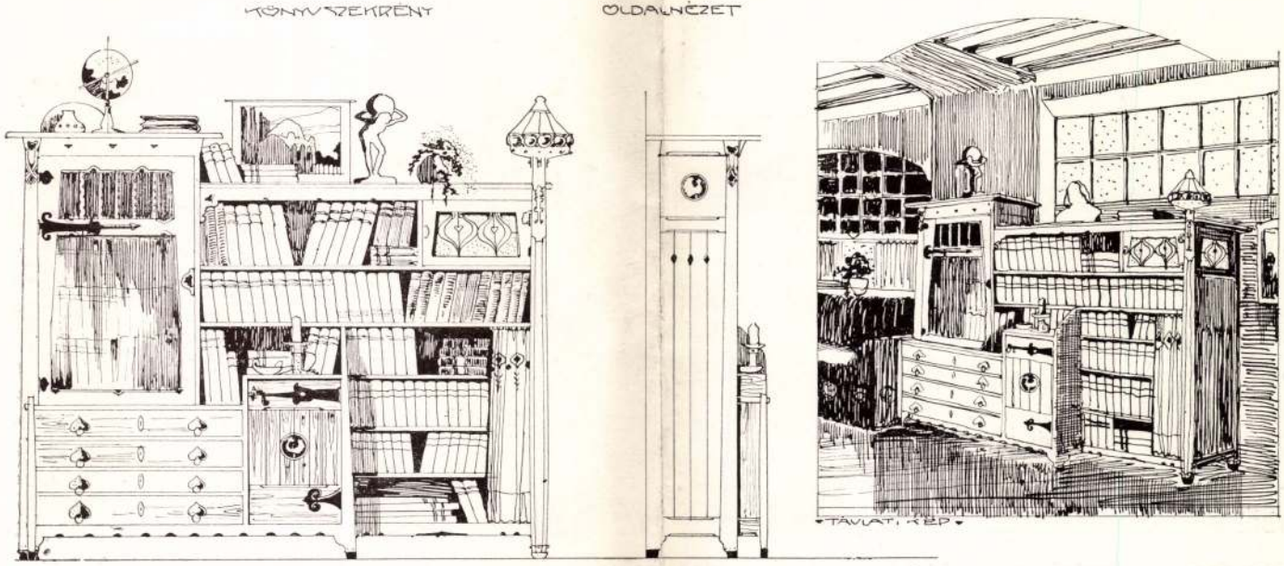

Löffler Béla müépitész tervei. Könyvtárszoba. — Entwürfe von Architekt Löffler Béla. Bibliothek. — Dessins de l'architect Löffler Béla. Bibliothèque. — Designed by Löffler Béla. Library.

Löffler Béla műépitész tervei. Uriszoba kandallóval. — Entwürfe von Architekt Löffler Béla. Herren-Zimmer mit Kamin.

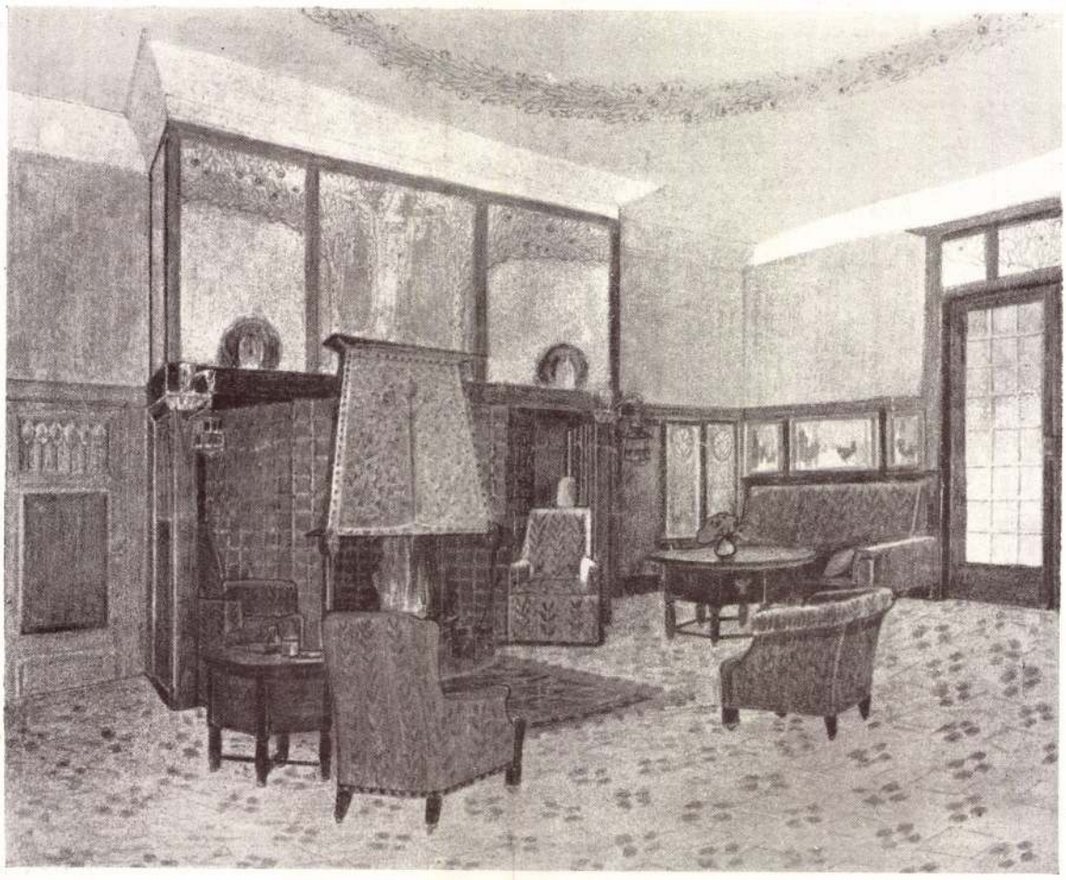

Dessins de l'architect Löffler Béla. Fumoir avec cheminée. — Designed by Löffler Béla. Lounge wirth fireplace.

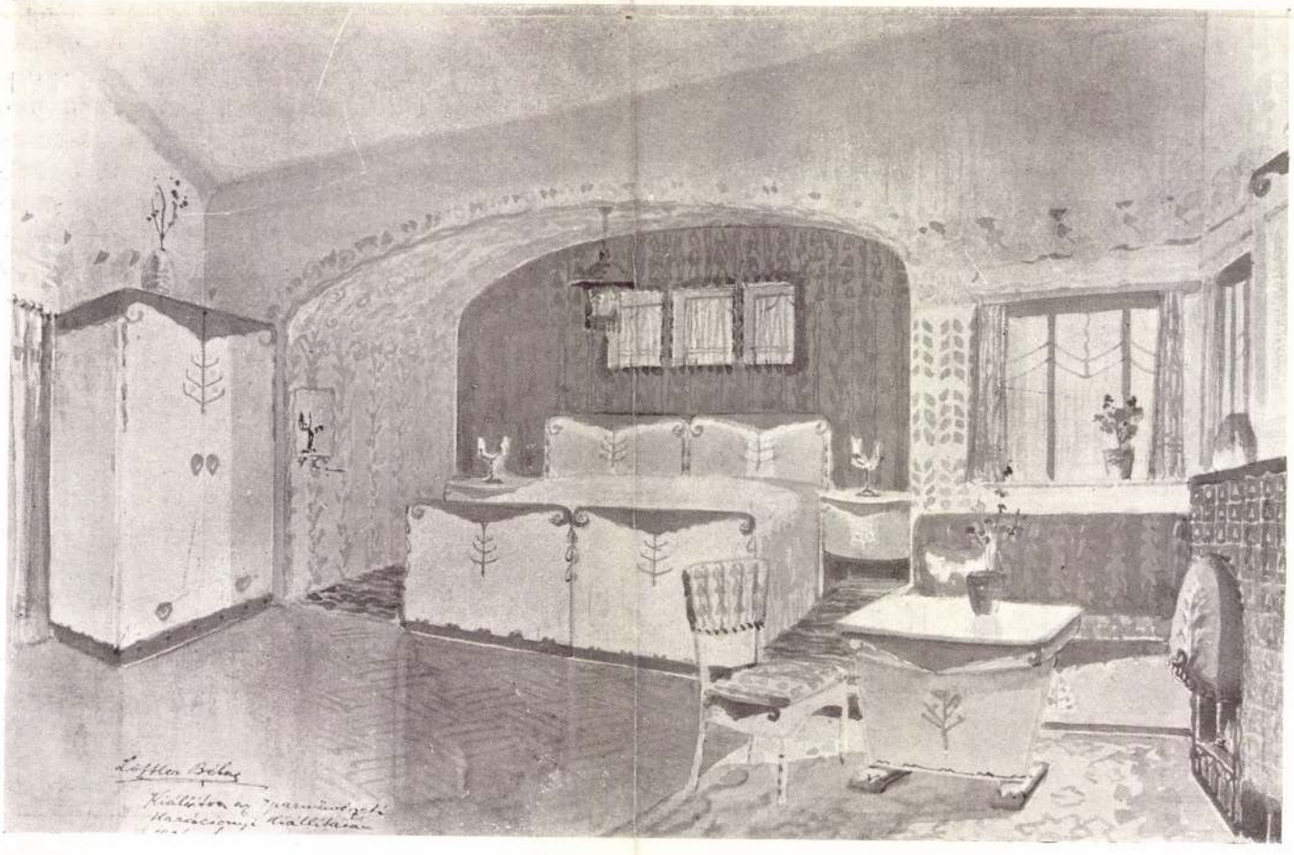

Löffler Béla műépitész tervei. Hálószoba. — Entwürfe von Architekt Löffler Béla. Schlafzimmer. — Dessins de l'architecte Löffler Béla. Chambre á coucher. — Designed by Löffler Béla. Bedroom.

Interieur 1912, I. évf. 1-4.

Löffler Béla
épitéz

l.

Kőcs Mikó
1925. 1. n. 10. l.
2. n. 7. l.

MDK

Löffler Béla

síremléktervét 500 koronáért megvásárolták

Pályázatok. MI 1920, 9. l.

MDK

Löffler Béla épité z

magánépitési engedély

Épitő Ipar-Epitő Müvészet, 1922. okt. 15.
~~xxxx~~ 152 l.

Löffler Béla

MDK

siremléktervét 5oo koronáért megvásárolt a az Ipm. Társ.

Pályázatok. Magy.Iparmüvészet, 192o. 95-96.l.

M.D.K.

Löffler Sándor és Béla, építészek

terve második díjat nyert a gyöngyösi zsinagóga pályázatán

Epitőipar - Épitőművészet, Bp.1919.évf. 16.sz.
127.old.

Löffler Béla /Kassa,1916.ápr.6./: szobrász.

Eredeti foglalkozása fogtechnikus.

1927-1930 Kezd szobrászattal foglalkozni. Tanulmányútra Bécsbe és Németországba utazik.

1932 magánúton Budapesten Vilt Tibornál és Meggyesy Ferencnél tanult.

1936- ban Prágában Welimskynél a kőszobrászattal ismerkedett meg.

1937 - ben rendezik első önálló kiállítását Kassán, a Kelet-szlo -vákiai Múzeumban. Még ebben az évben eljut Párizsba és Londonba.

1938 elnyeri az első díjat a Brehovoi emlékműre meghírdetett pályázaton. Megnyerte a II. Rákóczy Ferenc emléktáblájára kiírt pályázatot.

1939-1944 mint a Kazinczy Társaság tagja, a kollektív kiállításon szerepelnek művei. Emlékművet készít Kunová Teplice és Nagyida számára.

1945-1947 a Szovjetúnióban élt.

1948 tagja lettea "Svojina" csoportnak Kassán. "Az ismeretlen katona sírja" emlékművet készíti el Kassán

1950 Margecany számára hősi emlékművet készít.

1955- ben készül a "Győzelem a Dargónál"c. emlékműve.

1960 szobrok restaurálásával kezd foglalkozni

1962 Račko Árpád szobrásszal készíti el a Kassai Dóm néhány plasztikájának másplatát.

1969- ben állítják fel az SZNF emlékműveit Rozsnyón és Dobšinán.

1970- ben készül el a Felszabadulás Emlékműve Pelsőc számára.

1975- ben készíti el Baca Frantisekkel közösen "Együtt a harcban, együtt a munkában"c. reliefet a Kelet-szlovákiai Vasmű hivatali épületére.

Anya gyermekével c. műve Iglón került felállításra.

Autodidakta művész. Magánúton tanulta meg a mintázást és modellezést. Tanulmányútjai során megismerhette az európai szobrászat remekeit és a kortárs művészek alkotásait. Dolgozik fába, márványba, broznba, ércbe, elefántcsontba és újabban ékszereket is készít borostyánból. Kedvelt ábrázolási témái a portrék, amelyeket barátairól, történelmi alakokról és önmagáról készít. A nőt, az asszony figuráját kompozícióin kívül szimbolikus tartalommal ruházza fel, a szabadság és a béke eszméjének hordozói. Alkotásait a finom megmunkálás, újabban a formák leegyszerűsítése jellemzi.

Kiállításai: 1937,1956,1961,1966,1971,1977 - Kassa
1939-1944 - Kassa,Budapest,Debrecen,Miskolc
1959- Feld Lajossal közösen - Rozsnyó,Királyhelmec
1960,1963 - Prága
1961 - Ótátrafüred,Poprád
1966 - Eperjes
1967 - Kanada,Toronto
1971 - Rozsnyó, Stósz,Dobšina.

Irodalom: Váross M.: Slovenské vytvarné umenie 1918-1945.SVKL.Bratislava,1960. 160.old.

Váross M.& kol.: Slovník súcaného slovenského umenia SFVU. Bratislava,1967.

Pichonsky Jozef: Loffler /Kiállítási katalógus/ Kassa, Krajská galéria ,1956.

Grosko Imrich-Rácz Olivér: Löffler. /Kiállítási katalógus/ Komárom, Dunamenti Múzeum, 1974.

Grosko Imrich: Löffler /Kiállítási katalógus/ Východoslovenská galéria. Košice, 1976

Löffler Béla

Sirendáktervé.

Repr.

Kö és Mükö. 1925. 8. sz. 9. l.
9. sz. 6. l. 10. sz. 9. l.
1926. 1. sz. 10. l. 15. l 17.
l. 19. l.

FÉRFI F
DIVATÁR

Löffler Béla

épitész

Síremlékterve repr.

Kő- és Mükő. 1925.

7. sz. 4. l.

Löffler Béla

MDK

Művei szerepeltek a Kelet-Szlovákia XIX. és XX. századbeli művészetének tárlatán. /Kassa 1957. márc./

Mészáros Gyula: Kelet- Szlovákia képzőművészete A XIX.és XX. században.
Uj Szó. Bratislava. 1957. márc. 18.

Löffler Béla grafika

neve szerepel "A magyar képzőművészet Csehszlovákiában" c.cikkben a 7-8.oldalon

Kritika 1973 december

K. Löffler Béla

festő

Műcs. kiáll. 1939 tól
Pipics 116 (.

Löffler Béla

Magyarország. Reggeli lap
képes melléklete. 1940. márc. 24

EST·V·AKADÉMIA
·TELEFÓN·T·82-35

sajtókat, „Planeta kettúrás" gépet „Planeta" automata, félautomata és egyszerű tégelysajtókat

POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁM 33821

BUDAPEST 19.....

25)

A KIRÁLYI MAGYAR AUTOMOBIL CLUB HIVATALOS TÉRKÉPÉNEK ÉS A KÁRPÁTI LAPOKNAK KIADÓJA. TÉRKÉPEK, TERVEK, VÁZLATOK KÉSZÍTÉSE ÉS KIADÁSA

14

28324

TÉRKÉPÉSZ

Horváth Ferenc

Löffler Béla

szobrász

első gyűjt. kiállítása
a kassai muzeumban
60 plasztikai művé-
ből 1937.

Fenti autodidakta
(ami meg is látszik
a kassai székesegyházon
lévő Rákóczi-emlék-
táblájám*)
Jobb művei: Kőfejtő,
Vízhordó, Gyász, Siremlék
portré szobrok Drab Péter,
dr Gyáti, Kassai Zoltán,
Oravecz festő, dr Wagen-
huber hejmásai.

Ivod
z ~~[illegible]~~ Fényes Andor dr.:
Löffler Béla és Bydlo
František kiállítása a
muzeumban. Kassai
Ujság. 1937. febr. 9.

---

* az én megjegyzésem

Löffler Béla

nobrass

Ülő akt, bronz

repr.

Sziklay Kassa

232. l.

mellett

233. l.

235. l.

Löffler Béla

A Kassai székes-
egyház északi fala-
ban elhelyezett Rá-
kóczi-emléktábla-
ját a szlovákok 1945-
ben eltávolították.

Monostory Gyula =
Egy város a vádlottak
padján. Kis Új Szó
1946. okt. 1.

A cikk „Kohary Jeno"
festő csonkjában

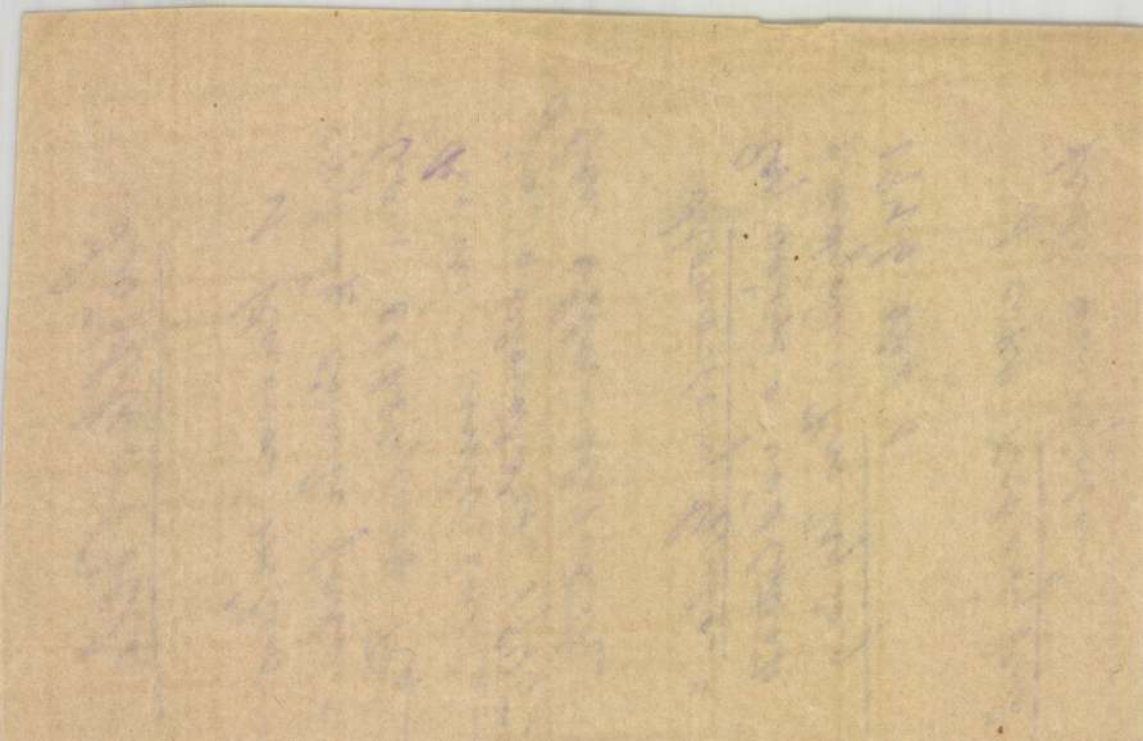

Löffler Béla

Fábry Zoltán sírenlike
(vepro)

Kovács Gyáv: Az antifasizmus stószi őrhelyén.
Tükör, 1977. július – 10. lap.

Löffler Béla

Fábry Zoltán sírja a stószi temetőben Löffler Béla alkotása.

Uvács Győző: Az antifasizmus stószi őrhelyén. Tükör, 1977. július 10 - 10 lap.

Löffler Béla és Sándor

terveste a Bp. II. Szilágyi Erzsébet fasor 1.

lakóházat, az emeletráépítéssel erősen eltorzított

épület lemezborításos kapuját Migray József

műlakatos készítette.

Gerle János:Elszámolás a századfordulós épületekről

Budapest 1981/11 17-21.o.

Löffler Béla

év Sándor épitette a VII. Dózsa György u. 29-31. sz. a. zsinagógát. /1912/

Benza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 133. l.

L ö f f l e r Béla építész

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
206-211.
"Az Erzsébet emlékmü"

szobrász

Löffler Béla kiállításáról

Bronzon, márványon, ólmon kívül szerpentinből, elefántcsontból, ébenfából faragja, mintázza és önti szobrait Löffler Béla, aki ezekben a napokban a kőbányai Pataky István Művelődési Központban mutatkozik be életművének bő válogatásával. Az 1906-ban Kassán született, ma is ott élő művész Budapesten, Prágában és Párizsban végezte tanulmányait a harmincas években, s 1937-es kassai tárlata után hazáján kívül a többi között kiállított az Egyesült Államokban és Kanadában. 1948-ban Löffler készítette szülővárosában az Ismeretlen katona emlékét, Csehországban és Szlovákiában egyaránt állnak emlékművei, de igen gazdag a kisplasztikai munkássága is a Csehszlovák Szocialista Köztársaság Érdemes Művésze címmel kitüntetett alkotónak.

Képeink a július végéig nyitva tartó kiállítás néhány darabját mutatják be.

Schönherz Zoltán. Ólom, 1962.

Bundzik prímás portréja. 1954.

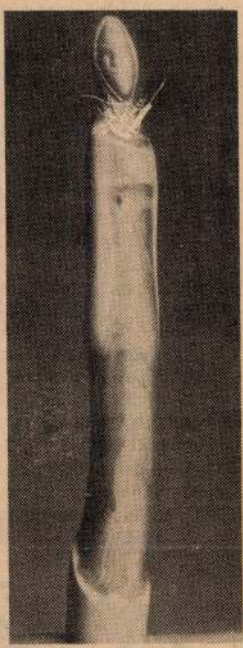

Az első bál. 1979.

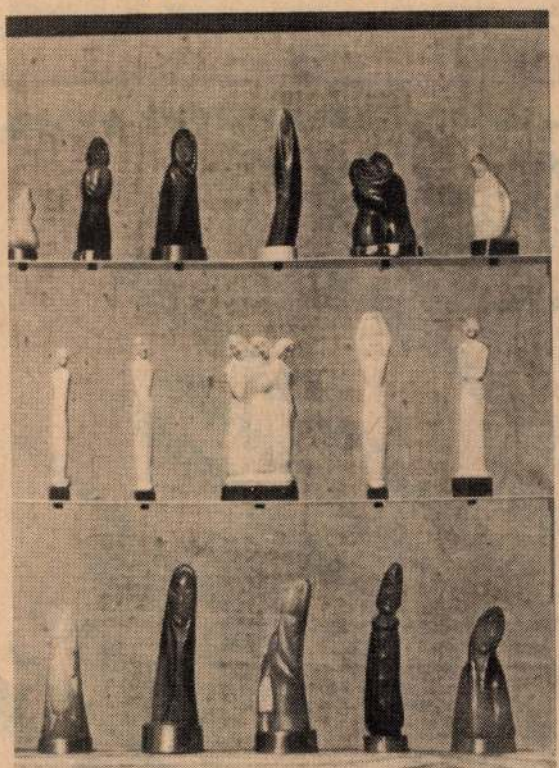

Elefántcsont és ébenfa szobrok egy tárlóban.

Ülő nő. Elefántcsont, 13,5 cm.

Képzőművész

1983. VII. 21.

gákat". Jó gazdaként mustrálja a jelentkezőket, s aki egyszer bajt csinál a próba vagy előadás közben, az máris léphet ki a sorból: nincs számára hely a statisztériában.

A mostani válogató hangadója *Börcsök István*, civilben a Szegedi Nemzeti Színház ügyelője. Modorát egy tánc- és illemtanár is megirikezhetnek az első bemutató szereplői. *Vámos László* rendező a nézőtér első soraiból beleszól mikrofonjába: — *Kezdjük el!*

A statisztatoborzó véget ér, megkezdődnek a felszabadulás utáni 25 szegedi szabadtéri játékok színpadi próbái.

Horváth Kálmán

GARZONMODUL OTTHONOK PÉCSETT

KISZ-segítség a fiatal építkezőknek

Országos tervpályázatot nyertek a családalapító fiatalok lakásépítését megkönnyítő *garzonmodul* építési eljárás tervezői, ifjú pécsi építészek alkotta munkaközösség tagjai. Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság által meghirdetett tervpályázatra sok munkát küldtek az ország különböző vidékeiről. Ezekből tizenkettőt fogadott el a bíráló bizottság, s közülük a baranyai ötlet kapta a legnagyobb elismerést és a vele járó két és fél millió forintos támogatást, amit a tervek fejlesztésére, az építkezés megkezdésére és további területelőkészítésre fordítanak majd.

A pályamunka egy pécsi gazdasági munkaközösség fiatal mérnökeinek szellemi terméke. A tervben szereplő garzonmodul kislakás alapsejtjét fokozatosan száz négyzetméteresnél is nagyobb alapterületű, kényelmes otthonná bővíthetik a családi házat építők. A garzonmodul nagy tetszést aratott az ifjú házasok körében is, ugyanis a sokféle technológia alkalmazásával felépíthető és sorházzá fejleszthető új lakástípust leendő tulajdonosaik *anyagi helyzetük függvényében* bővíthetik, miután már beköltöztek az első lakrészbe.

A KISZ-bizottság kezdeményezésére a pécsi városi tanács kedvezményes építési telekkel, az OTP Baranya megyei igazgatósága a szükséges lépcsőzetes hitelnyújtással, a Baranya megyei Építőipari Vállalat kivitelezőként, az Építéstudományi Intézet munkatársai pedig a laikusok számára is használható hálóterv kidolgozásával segítik az építkezőket Pécs új városnegyedének, Lvovkertvárosnak a délnyugati területén. Málomban az ősszel kezdődik el az ötletből alig egy év leforgása alatt valósággá váló első garzonmodul házak építése.

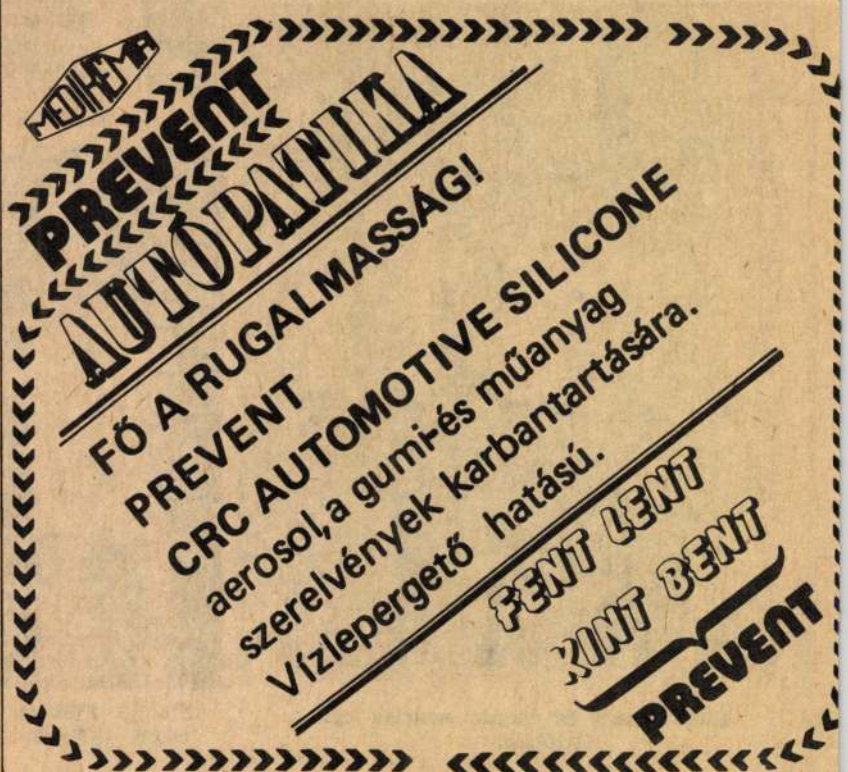

 M. D. K.

Löffler Béla, szobrász, 1906

expressiv hifejező erővel. „Munkás" (1939)

„Özvegy ság", bronz, 1940. 159. old.

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945.

1960. 160. old

 M. D. K.

Löffler Béla, szobrász, 1906

Eredeti foglalkozása a fogtechnikusság volt, mint amatőr került a szobrászat közelébe. Tanulmányait vasszorgalommal magán uton ~~végezte~~ és külföldi tanulmány utjai alatt végezte. Művei két különböző irányt képviselnek, dolgozott már-

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945.

1960. 160. old.

 M. D. K.

Löffler Béla, szobrász, 1906.

ványbа és bronzba. Márvány szobrai hűvos, sima szalon alkotások, nem mindég sikerültek. Saját portréja (1940) Ferfi portré (1942), női akt (pihenés). Sokkal figyelemre méltóbbak szociális és zsánertárgyu bronzszobrai, elnyujtott proporciokkal

Marian Vaross: Slovenské výtvarné umenie 1918–1945.

160. old.

1960.

M.D.K.

Löffler Béla szobrászmüvész/Kassa/

A Felvidéki-müvészek kiállitást rendeztek a Nemzeti Szalonban. Itt szerepel a müvész "Pihenő" c. szobormüve, amelynek repr.-ját bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. márc. 15-21
III. évf. 11. sz. 23. lap

Löffler Béla

Hobrán

l.

Erk Dési 1941

51. l.

Löffler Béla

vobraz

1943 szept. Hainosy-
képszalon Miskolc
7 szobor

Ruttfelv

Löffler Béla

nobrán

Zvód

z

Fodor, P. M.:

Práce košického

~~[illegible]~~ sochára.

Slovenský Východ

1937. márc. 16.

vól kassai

első gyűjt. kiállításáról

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Löffler Béla
nobrás

lásd
3
Szár ev Kassa képrö-
mindezetéből - 1943.

Schlaflied

Löffler Béla

zobrazu

l.

Szépm. Mur. Erh

X. 207. 1.

tovább
2

Löffler Béla

kassai szobrász
mutázta az alábbi
művet:

Sipos Béla

építész
terverte az épi
tészeti részt

II. Rákóczi Ferenc
és bujdosó társai
kegyeletes emlékére
a dom északi külső
falába beépített
emlékmű

irod
2

repr.

Rákóczi emlékmű
leleplezés a szlovenszkói
orsz. kiállítás idején
Kassán, 1938. pil. 24-en

Stanislaui katonai Kórház

IX. 20.

Löffler Béla festő

Magyar Csillag 1943 III. évf.

6. sz. 377 l. Farkas Zoltán: Fel-
vidéki festők kiállítása a
Nemzeti Kaszinóban.

Löffler Béla

l.

Ruttkassaimüv

Szépmüvèszet

1942.237.l.
238.l.
mellett nyerhet

Európa könyv kap
terjesztő vállalat

Budapest

V Rothermere út 12-14

Löffler Béla

1.

Szépmüvèszet
1943. 69.1.

Löffler Béla
Nobrain

wód
z

Forum, 1938. 172. l.

(Die Kaschauer
Rákóczi-Gedenk-
tafel.)

Löffler Béla

Nobrán

Wod

Wick Kassatört

328. P.

sz csapat szervező bizottsága.
5. sz. — Telefon: 86—4—85.

legalább hozzá, hogy minden
idei Világjamboree-ra!

lsszonyunk!

sz a magyar cserkészmozgalomnak.
mborre, magyarországi megrendezése rend-
t minden magyar cserkész csapat elé.
i is kiszeretnék venni ebből a munkából
mely parancsolja, hogy az élen járó csa-
Jamborre megrendezésében, másfelől pedig
álkozó lelki értékeiből, minél gazdagabban

óbarátok áldozatkészsége és a magunk be-
tettünk, — hogy anyagiak hijján, egyetlen

Löffler Béla MDK

Gimnazista, gipsz

Műcsarnok 1940 tavaszi tárlat

Москвич Дело только вперед

Gruss aus Berlin

Берлин

MDK

Lőffler Béla szobrász

II.Rákóczi Ferencnek a kassai dóm falába elhelyezett bronz dombormüvének pályázati modellje, a Kassán rend. felvidéki képzőművészek kiáll.

Sándor László: Felvidéki képzőművészek seregszemléje Kassán.

Magyar Nemzet 1939.máj.14. 13.o.

Löffler Béla festő

Magyar Csillag, 1943 III. 15.

III. évf. 6. sz. 377 o.
Farkas Zoltán: Felvidéki festők a
nemzeti harcban.

Lőkös Pánós

híres tálas Hódmezővásár-
hetzen ⊥ XIX. sz.

Kisshmvtálas 199. l.

⊥ (Tabán városren-
ben)

Budapest

126831 szám
1932. III.

Műemlékek

III.

PORTÓKÖTELES

Hivatalból
Közszolgálati ügyben
DIJ ÁTALÁNYOZVA

1m

MAGYAR ÉLETRAJZI LEXIKON 2463/1966.

Löffler Béla (Bp., 1880. szept. 14. -- ?): épitész. 1897--99 között Spiegel F., később Lajta B. irodájában dolgozott, majd 1910-től önálló bérház- és villaépitkezései mellett jelentős alkotása a Kazinczy u.-i zsinagóga, iskola és hitközségi székház épülete. Több pályázaton nyert dijat. Intérieur- és butortervezéssel is foglalkozott. 1925-ben kivándorolt Alexandriába, majd Palesztinában nyitott épitészeti irodát.

Löffler Béla építész

Magyar Életrajzi Lexikon

foglalkozni feleslegesnek tartom.

Kerencsét kívánok nagy vállalkozásához és amennyiben segítségére lehetek kénséggel állok rendelkezésére.

Hasafias üdvözlettel

Löffler Béla
szobrászművész.

Kassa 1943 jan hó 4 én.

Löffler Béla

szobrász

LÖFFLER BÉLA
SZOBRÁSZMŰVÉSZ
KASSA
MŰTEREM: SZENT LÁSZLÓ U. 40
(LÁTOGATÁSI IDŐ: 12—2-IG.)

Igen Tisztelt Uram!

Sorait köszönve közlöm, hogy Kassán születtem 1906 ápr. 16-án. Gyerekkoromtól fogva foglalkozom képzőművészettel. A kassai Kazinczy Társaság fiatja vagyok. A cseh megszállás alatt is mint Kazinczy Társaság fiatja állítottam ki Csehszlovák kiállításokon. Valamint pályázatokon vettem részt. Prágában tanultam a köfaragást. Tanulmányúton voltam Párisban és Olaszországban. 1938 őszén jöttem haza, amikor a felvidéki bevonulásunk következett be. Budapesttel a kapcsolataim a megszállás alatt is megvoltak. Óta Kassán saját műtermemben dolgozom. Jelenleg katonai szolgálatot teljesítek mint tartalékos.

Rövidesen eredményeimmel

Löffler Béla építész szül. 1880 szept 14. Budapesten. ~~Fr~~ hol a felsőépítő-ipariskolát végezte. Schodics Lajos vezetés alatt. (1897–99.) Amban Spiegl Frigyes és Lajta Béla épitészek irodájában ~~főleg~~ dolgozott. Tanulmyuton volt csak nem egész Nyugat Európában. 1910-ben önállósította magát Budapesten, számos pályázaton (eredmenyesen) vett részt itthon és a külföldön. Jelentékenyebb ezek közül a budai ~~[illegible]~~ zsinagoga terpályázatán első díj és kiviteli megbízás, mely azonban a háborúra miatt elmaradt. 1914–18. részt vett a világháborúban. ~~[illegible]~~ L. tervezte a Karinczy utcai zsinagógát is rolát és ~~[illegible]~~ hitközségi székházat s ezenkívül Budapesten és a videken több bérházat, családi házat tervezett.

A gyöngyösi zsinagóga és hitk. székház pályázatán 2-ik díj 1923. meghívták az antwerpeni zsinagoga nemzetközi terpályázatára s pályatervét megvétellel tüntették. Ki. Részt vett iparművészeti pályázatokon is, több pályadíjat nyert, ~~[illegible]~~ 1905. a Deutsche Kunst

mind. Dekoration c. folyóirat nemzetközi szemlék
pályázatán első díjat nyert. Kőnyőrön 1919–23.
több csalandi hajat ~~tervezett~~ ~~V. 225.~~ épült tervei szerint.
Nagybecskerek

Löffler Sándor él

Löffler Béla

l.

A 90

29. l.

1940

templom és déli kapuzata.

- templom ajtaja.

mléke.

MDK

Löffler Béla Bp. épitészmérnök

MNÉ Közl. 1929. 256. 1. Hirdetmény.

Löffler Béla

építész

Ujv. MTsL.

541. l.

1929

tt a hivatalban

megoperálnié

MDK

Löffler Béla, Bp. építészmérnök

MMÉKözl. 1929. 256. 1. Hirdetmény.

LÖFFLER *Béla*, építész, * Budapest 1880 szept. 14. Itt tanult, azután Spiegl Frigyes és Lajta Béla műtermében dolgozott. 1910. önállósította magát s pályázatokon számos díjat nyert. L. tervezte a bpesti Kazinczy-utcai zsinagógát, iskolát és hitközségi székházat s ezenkívül a fővárosban és a vidéken több bérházat, villát stb. 1905. a Deutsche Kunst u. Dekoration c, folyóirat nemzetközi síremlékpályázatán első díjat kapott. Egy ideig bátyjával L. *Sándor* építésszel (* Budapest 1877) közös építési irodája volt. Az összeomlás óta Palesztinában él.

E G II 461

1935

Löffler tervérek

Kazinczy utcai zsinagoga-

ivód

Biermodéptörekv. 540. l.

1928

LÖFFLER BÉLA (Kassa)

92. Bronzöntő, bronz
93. Özvegyember, bronz
94. Küzdők, bronz
95. Hazafelé, bronz
96. Paraszt napszámos, bronz
97. Tanulmányfej Ö. L., bronz
98. Pihenő, bronz
99. Közös sors, kő
100. Síremlékterv, gipsz

Nemzeti Szalon
Felvidéki Kiáll-
1940. nov.

Löffler Béla

Kobrák Kassa.

lásd

Csikvári Albert

146. l.

Viselet.

Női ruha.

Az oszlop talapzatára t
lal, ingváll puffasztott ujjak
szoknya csillagos kelméből gaz
fák közéül diszes épület bonta

NYÁRI DIVAT
Alter Antal di
A Divatcsarnok 32ik s

alól jobbra: Ny. Rohn A. Pest

Kny., mér. 23.4: 31.5 cm.

Löffler Béla

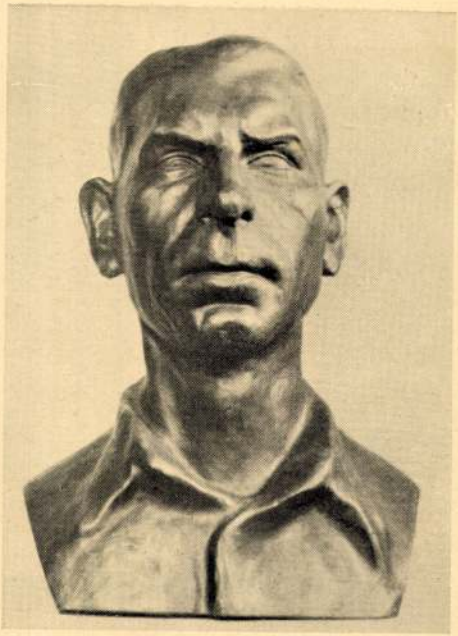

Löffler Béla: „Arckép" (bronz).

érzése és képzelete formaösmeretével oly szoros egységbe tud lépni, hogy ez egységből szinte játszva bontakozik ki a leegyszerűsített igazság.

Dr. LÁZÁR BÉLA.

K. Löffler Béla MDK

Pihanő, bronz

Műcsarnok 1939 dec.-1940 január

LÖFFLER Edit

M.D.K.

1930-ban a Szépművészeti Iskola tagja

Róti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

MDK

Löffler Edith

1932/33. polgári iskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőm. Főisk. Évk. 1932/33. 57 l.

Loefler Jan Kristof

agjuonto

laid

Szend. 886.

Löffler Hans Christoff

harangöntö

1578, 1579, 1586, 1587
bol való ágyni a munkácsi várban voltak.
Beisben vagy kassán
dolgozott.

erőd

Thaly I. 60 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

Löffler Hans Kristof

ágy nincs

1587

lásd

Thaly I 78 l

79 l

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

helyettesének

ndrényi Imre, Szeged.

Löfler János Kristóf

ágyúöntő

1579–1601

l. Hadtört. Közl

1928. 423. l.

849.

l:

nobában balra két (magyar öltözetet viselő) ifjú áll egymást át-
~~[illegible]~~ jobbra pedig ugyanennyi pús-
barna palástban s fejökön infulával. A egyik
pluvialéját fog; a másik meg jobb kezét
háttérben még két alak tűnik fel. A két
lebernyeges s a rojtos galléron himezett vagy egyszerű csikokkal
a könyökig van begombolva. Fölül balra

5 cm.
0/97) 67 frton, a vételár elpámoltatott 1897. XII -
Modena.

kol. N° 1098 pag. 1100.

t Orsolya-martyriomát

Löffler János Kristóf

ágmonító

1579–1603

Bécs

l.

Hadtört. Közl

1928. 425. l.

nna.

láthatók, a melynek előlapján
Anna van mellig, balrafordul-
. Mindketten széles karimájú
emléket hordanak. Közűlök
, arcza és bajusza leberetvált,
ódros gallérú, míg Annának,
nálóba fogott kontyban viseli,
Fölirata az előlapon : »EFFIG :
NT : HISPAN : ARCHID : AVSTR :
: »VICAR : ZC« és oldalt a me-

SVE : ... XXI.«; a hátlapon
NNE HVGA : REGINE ARCH :
OM : TYRO« ÉS »ANO ... AET :

— Lelt. sz. 855. — Vétetett az
Molnár) könyvkereskedői czégtől
. leirat alapján 139·26 K-án (89–
ilis 20-án. — Elszámoltatott 1895
— Az elszámolást jóváhagyta az
g az 1896 október 16-iki 36690 sz.

Löffler Kristof

ägyptomi

1586

l.

Hadtört. Kösl

1927. 551. l.

741

Löffler Kristof

ägyuonto

lind

2

Thaly I. 71. l.

72 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Löfler Kristóf

ágyúöntő

laid

Tört Tár

1902. 453 á 455.

Löffler Ervin

Nobrán

l.

Rabad Müvenet

1946-47. l.

Simor prímás készíttette.

PÜSPÖKSÜVEG,

aranyszövet alapon színes selyem- és arany hímzéssel, két keresztsávján kerek medaillonokban Szűz Mária, Krisztus, Szt Péter, Sz József és Szt Pál mellképe. Hátoldalt Sz István és evangelista jelképek. Aranyrojtos szalagja indákkal. A szalag végén P. Jo. Simor. A. E. S. A. 1872 f. f.
Mag. 31·5 cm.
Bécsi munka, 1872.
Simor prímás készíttette, 1872.
Dankó 105—108. l. (Képe XLIX. táblán) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 372. l. — Lepold—Homor 71. l.

ANTEPENDIUM,

fehér selymen hímzett Szűz Mária és szentek medaillonban.
Hossza 413 cm.
Osztrák munka, 1872.
Simor prímás megrendelésére a döblingi apácák hímezték, 1872.
Dankó 107—108. l. (Képe L. táblán). — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 372. l. — Lepold Katalógus 180. sz.

SIMOR PRÍMÁS PÜSPÖKSÜVEGE,

fehér, rácsos rajzú selyemszövetből, aranyhímzéssel és zománcos foglalatú drágakövekkel. Csúcsán ametiszt. Felirata: Joannes Card. Simor fieri fecit MDCCCLXXVIII.
Mag. 34·5 cm.
Giani bécsi műhelyéből, 1878.
Simor prímás készíttette, 1878.

M.D.K.

Löffler Ervin, szobrász

sz. Bpesten 1922 -

„középiskolának elvégrése után szobrásznövendék lett"

Közölve: életnagyságnál nagyobb „Női akt" c. műve.

Fiatalok művészete, Szerk.: Varga Sándor
Bp./é.n./ Zsidó fiatalok szellemi közössége kiad.
48 old. + XXXII t. XXXII. t. 42. old.

Löffler Ervin szobr,

az oszlói őszi kiáll. szerepelt

Szabadművészeti közlemények. Szabad Művészet
1949. 40. l.

MDK

Löffler Ervin szobrásznöv.

e.a: Festő- és Szobrászképző Isk. kiáll.
Ujság, 1941. dec. 18.

Löffler Éva

textil

1931–34

Iparm. Isk. Évk.

1930–34. 46 l

brokát palmetta és akantuszleveles dísszel. Széles, leveles arany paszománttal. Belül: Ernst Krickl & C⁰ K. K. Hofkirchenstoff Liferant Wien 1859. A miseruha mag. 104·5, a dalmatikáké 129 cm. Szentpétervári, 1850 körüli brokáton bécsi munka, 1859.
Scitovszky prímás aranymiséjére készült.
Gerevich PA, 200. l. — Lepold Katalógus 177. sz.

HÁROM INFULA,

ezüsttel átszőtt fehér selyem alapon domború aranyhímzés: szőlőleveles és kalászos keret, benne egyenlőszárú kereszt. Aranyrojtos szalag.
Mag. 29—30 cm.
Bécsi munka, 1859.
Scitovszky prímás aranymiséjére készült.
Lepold Katalógus 174. sz.

KÉT INFULA,

ezüstszállal átszőtt fehér selyem alapon domború aranyhímzéssel, széleken levélcsomók, egyiken egyenlőszárú kereszt, másikon IHS.
Mag. 41 cm.
Magyar munka, 1850 körül.

SCITOVSZKY PRÍMÁS MISERUHÁJA,

fehér, virágos díszű, ezüsttel átszőtt selyem, három sávval. Alul Scitovszky prímás címere.
Mag. 104 cm.
Magyar munka, 1860 körül.
Scitovszky prímás tulajdonából.
Gerevich PA, 200. l.

KÉT INFULA,

ezüsttel átszőtt fehér selyem alapon aranyhímzés, az egyiken térdelő angyalok zsidó feliratot tarta-

MDK

Löffler Éva, textilmüv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

der Beamte unserer photograph
zur Zeit im Felde steht.

Karlsruhe, den 4. November 1914.

Nördl. Hildapromenade 2.
Fernsprechanschluß Nr. 307.

Archivbenützung
betr.

n die für Sie bestimmten Platten
Juli und Mitte Oktober - als Fracht
versucht, beidemale vergeblich.
age erhielten wir den Bescheid,
nter 3000 Kilo nach Ungarn

Löffler Gergely

becsi ágyúöntő

1537

l

Hadtört. Közl

1928. 425. l

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS
BIZOTTSÁGA

280/1935.

K i m u t a

Vallás és Közoktatásügyi Minisztériu
Művészeti célok támogatása.

A kimutatásban felsorolt gyermekek r
féláru vasuti menetjegy váltására jo
tését.

Sor szám	A kérelmező				é t
	Törzs szám	neve	Hivatali állása	Gyermekeinek neve	
1.	V.K. 12238	Dr. Mészáros Gyula	főtitkár	Lajos	
2.	"	"	"	Anna	
				Összesen :	

Löffler Gergely

ágyúöntő

1537. Bécs

l. Hadtört. Közl

1928. 425. l

855.

rdinand, hátlapja pedig Anna mellké-
zélben ábrázolva. Mindkettőnek fején szé-
a nyakba vetett lánczon pedig emléket hor-
hosszú, arcza s bajusza leberetvált, ingé-
nyege fodros gallerú. Anna haját füleire
kontyban viseli s ruhájának dereka sar-
izata az előlapon:

T INFANT: HISPAN: ARCHID: AVSTR: ZP RO:

A: REGINE ARCH: AVSTR: DVCISS: BVRGV: P

6 cm.

któb 4-én (251/95) Eggenbergenczegtől az 1895. IV. 11-én
89/95). Kifizettetett ugyanekkor a 264 sz.
u (326/95). A elszámolás tudomásulvéte-
(218/96.).

251/95.

Löffler Karl

Künstler 1905, 346

Boccacino Boccacio: Jézus
dása 14 (971), 39 (1002), 4240 (872).

Boccacino B. Pseudo: Krisz
holt teste 53 (601), 1246 (66).

Löffler Karl

Ernst Museum aukciói

XIII–XIV (1920) 266, 267, 268. t.

Löffler Karl

Ernst Museum aukciói 38. sz.
Budapest, 1928.

Löffler Karl, 19. század (Jahrhundert).
318. MÉNES (Das Gestüt). Jelezve (Bezeichnet): „L. K."
Vászon (Leinwand). 20×58 cm.

Löffler ~~Karl~~ Carl

Csikós a pusztán,
Mérés, zivatar a
pusztán stb ciuni
magyar tárgyú képei
az 1860-70-es évekből –
Becsi fertő. Egyszer
ezüre tevesztik Lotz
Karolyul –

Pécs-Baranyamegyei Múzeum Egye-
sület Értesítője IX. 85.

MDK

Löffler Károly, 19.sz.

Jelenet az 1848-49-i szabadságharcból

" " " " "

Ernst Muz. 23. aukc. 1923. 35.1.

MDK

Löffler Laopold

Jóslás, of.

Árv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 25

25 l.

Löffler János, szabómester

1872-ben a soproni naptarban szerepel a sztrajk idején. 34.old

László Ernő: A soproni szabólegények sztrajkja 1872-ben. 29.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Löffler János MDK

Moglyák télen
Magyar csendélet

Országos Magyar Tárlat
az Uj Művészházban, 1929.

Löffler Johann

ötvös

1596 először céhmester
1602. meghalt.

BRASSO
RE. 201.

Löffler János
Kristóf
becsi ágyúöntö

l.

Hadtört. Korl
1928. 425. l

éta lebontással, négyszeres	
. . . . .	70.-- "
e és falainak leradirozása	
. . . . .	20.-- "
étalebontása és kifestése	
. . . . .	45.-- "
/kék/ kifestése, tapéta	
int	35.-- "
drapp/ ujra kifestése,	
. . . . .	36.-- "
érre leszinezése, ...	8.-- "
" "	7.-- "
iról a tapéta lebontása,	
Átvitel:	275.-- P.

LÖFFLER JÁNOS, asztalosmester

Pesti asztalos kontár volt 1828-ban.- Józsefvárosi lakos.- Helyrajzi szám: 556.- Összeírási szám: 1070.- 48.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

Az Iparműv. Múz- Hopp Ferenc Múz. Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

Läfler Jánosné kerámikus.

a Budapesti Kerámiaipari Szövetkezet-ben falidíszeket fest.
(Kép)

Keletmagyarország, 1972. szept. 21.

Löffler Jánosné

Emlékére

Sárból gyúrt milliók
Magyar Hírlap 1970. jún. 19.

Löffer József jud.

ötvös

1828 Porsony-Váralja.

Kapmagyarornötvösök 40

sé előrehajló fiatalember
rulyán, mi alatt a kövön ülő hölgy
izét kavarja. Az ifjú rövid haja
rna, ingének gallérja és kézelője
barna. A szőke hölgy kalapját vi-
magas ruhájának rövid ujja fod-
ék. Az előtérben jobbról a viz-
yelmünket. Jelzése alól balra: Leo Putz.

6.5 cm.
18-iki 26802. szám. leirattal 2500 ko-

Löffler, Hans Christoph

beisi majd Eaosai
ágyszönto

l.

Arch. Kösl. 1878
XII. 71. l. 72. l.
78. l. (tobbször) 79. l.

EGYETEMI NYOMDA

28 nap **FEBRUÁR** 7. hét

6 Vasárnap	Dorottya *Dorottya*
7 Hétfő	Romuald *Tódor*
8 Kedd	M. sz. János *Aranka*
9 Szerda	Cirill *Abigail*
10 Csütörtök	Skolasztika *Elvira*
11 Péntek	Lurdi Mária *Bertold*
12 Szombat	7 szerv. alap *Lidia*

Löffler, Hans Christoff

Kassai(?) ärjuontu

l.

Arch. Kört

1878. XII. 60. l.

ik	"	15.-		12—
e	"	5.-		6—
		10.— 10%		9—
		3.60		540
				134 90 ✓

STEPHANEUM NYOMDA ÉS KÖNYVKIADÓ
A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT
EGYESÍTETT ÜZEMEI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Átvitel

Stephaneum nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest.

LŐRINCZ GYŐZŐ

a IX. Országos Kerámia Biennálé I. díjasának kamarakiállítása

1940-ben született Budapesten
1964-ben diplomázott a Magyar Iparművészeti Főiskolán
1968 óta művésztanár, a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola művészeti igazgatóhelyettese

Egyéni kiállítások:

1977. Oroszlány, Művelődési Központ
1979. Budapest, FÉSZEK
1980. Kőszeg, Zwinger
1983. Verőcemaros, Gorka Múzeum
1984. Berlin, Magyar Kultúra Háza
1984. Budapest, Helikon Galéria
1984. Szófia, Magyar Intézet
1984. Nyugat-Berlin, Eremitage
1985. Budapest, Atrium Hyatt
1986. Tata, Művelődési Központ
1986. Bologna, Arte Fiora
1987. Bologna, Arte Fiora

Csoportos kiállítások:

Minszk, Kiev, Prága, Pozsony, Varsó, Ankara, Isztambul, Szabadka, Faenza, Bécs, Vallauris, Hamburg, Hannover, Erfurt, Belgrád, Berlin, Piran, Portorozs, Zágráb, Linz, Tunisz

Díjak:

1973. VIT-pályázat, III. díj
1978. Baranya Megyei Tanács V. B. Interszimpozion Nívódíj
1986. IX. Országos Kerámia Biennálé, I. díj

Művei közgyűjteményekben:

Iparművészeti Múzeum, Budapest
Janus Pannonius Múzeum, Pécs
Savaria Múzeum, Szombathely
Kuny Domokos Múzeum, Tata
Szimpozion-gyűjtemény, Siklós
Stúdió-gyűjtemény, Kecskemét
Művelődési Minisztérium

KOVÁCS ORSOLYA: LŐRINCZ GYŐZŐ

Lőrincz Győző, a IX. Országos Kerámia Biennálé I. díjasa nem tipikus fazekas alkat. Nem tudjuk, milyen tárgytervező lehetett volna vagy lehet még. A hazai kerámiaipar jól ismert helyzetéből adódóan nem volt lehetősége arra, hogy ez irányú képességét hasznosítsa.

Valószínű, hogy nemcsak a kényszer, hajlamai is az autonóm művészi kerámia műfaja irányába vezették. Akik figyelemmel kísérik munkásságát, jól nyomon követhetik a stílusa változásai mögött húzódó állandó törekvést: az agyagban megformálható gondolatot.

A 60-as, 70-es évek fordulója táján, amikor világszerte az anyag természetének a tanulmányozása volt a keramikusok aktuális célkitűzése, Lőrincz Győző fontosabbnak ítélte az anyaggal közvetíthető tartalmakat: az organikus formák természetes szépségét vagy a geometrikus formák elvont tisztaságát. Konceptuális sorozatain a kerámia mint kiérlelt gondolatok formába öntésének eszköze jelenik meg.

Meditációs tárgyain a felszín rajzos-festői elemei párbeszédet folytatnak a szabályos mértani idomokkal. A kocka, a gömb, vagy a kúp zárt tökéletessége vibráló ellentétben van a felületén elszórt színes és szabálytalan formákkal.

1986-ban I. díjat nyert sorozatán, „Az emlékezés lapjain" megszűnik a konfrontáció: a plasztikus alaptesteket a táblakép forma váltja fel, amely nyíltan és egyértelműen veszi át a táblakép funkcióját is. A színes vibrálást érzelmes-absztrakt festőiség követi, amely tökéletes harmóniában van a színezett kőcserép anyagával. Mostani kamarakiállításán ezt a sorozatot folytatja, melyen a legszemélyesebb tartalmak egyszeri, gesztusszerű megfogalmazására tesz kísérletet. „Az emlékezés lapjai" a tovább nem fokozható individualitás lenyomatai.

Tágabb összefüggésbe illeszkedik a „Viszonylatok" című sorozat, amelynek építőelemei tetszőleges mennyiségben és szituációban rendezhetők el, az alkotó vagy éppen a kiállításrendező szándékai szerint. A „Viszonylatok" legkézenfekvőbb, megkerülhetetlen üzenete jellegzetesen „posztmodern" gondolat: a valaha volt egységes, épített világból ránkmaradt töredékek újraépíthetők, de nem rekonstruálható az a világ, amelynek részei voltak.

Lőrincz Győző munkáinak alapanyaga legalább annyira a gondolat, amennyire az anyag. Tanulsága az a napjainkban ismét aktualitást nyert tény, hogy mind az anyag, mind az emberi lét megformálásában a racionális és irracionális elemek együttes munkálkodása nyilvánul meg.

ORSOLYA KOVÁCS: GYŐZŐ LŐRINCZ

As to his artistic make-up, Győző Lőrincz, first prize winner of the 9th National Biennial of Ceramics, is not a typical potter. We cannot tell what objects for everyday use he might have designed or may design in the future. In the present situation of the Hungarian ceramic industry he has not had an opportunity to make a good use of his skills in this direction.

He is likely to have been directed towards the genre of autonomous artistic ceramics not so much under the pressure of necessity as by disposition. Those who take an interest in the life-work of Győző Lőrincz will be able to detect some inherent constancy in the changes of his style: the endeavour to use clay as a medium of thought.

Around the turn of the 1960s and 1970s, when in ceramics the investigation of the nature of materials came into the focus of attention all over the world, Győző Lőrincz thought it was of greater importance to concern himself with the contents he wanted to convey into material: with the natural beauty of organic shapes and the abstract pureness of geometrical forms. In his conceptual series ceramics manifests itself as a means of materializing mature ideas.

The pictorial-graphic elements on the surfaces of his reflection-inspired objects come into full interplay with the regular geometrial figures. The closed perfection of the cube, sphere or cone is in vibrating contrast with the multicoloured irregular forms distributed over the surface.

With the series "On The Pages of Memory", which earned him first prize in 1968, this confrontation ceases to exist: the plastic basic solids are replaced by the panel picture form which is overtly and unambiguously designed to take over the function of the panel picture as well. The colourful vibration is followed by abstract emotional picturesqueness which is in perfect conformity with the material of coloured earthenware. At the present chamber exhibition the series is carried on by the artist's attempt at formulating the most intimate contents in a gesture-like, nonrecurrent way. "The Pages of Memory" are imprints of intensified individuality.

The series "Relations" can be fitted in a wider context. Its building elements can be arranged in an optional quantity and order in accordance with the intentions of the artist or that of the organizer of the exhibition. The obvious and inevitable message of "Relations" is a characteristically post – modern conception: the fragments of the once built organic world inherited by us can be rebuilt, but the world, of which they were parts, cannot be reconstructed.

Ideas are at least as much the basic materials of the works of Győző Lőrincz as the materials themselves. What he has to say is the fact becoming topical once again: in the formulation of human existence both the materials and the mutual interplay of the rational and irrational elements assert themselves.

ORSOLYA KOVÁCS: GYŐZŐ LŐRINCZ

Győző Lőrincz, der Preisträger der IX. Nationalen Keramikbiennale ist kein typischer Töpfer. Man kann nicht wissen, was er alles als Formgestalter von Gebrauchsgegenständen hätte schaffen können oder in der Zukunft ewentuell noch schaffen kann. Aus der bekannten Lage der heimischen Keramikindustrie folgend ergab sich keine Gelegenheit für ihn, seine derartigen Fähigkeiten zu entfalten.

Es ist jedoch wahrscheinlich, daß er nicht nur durch die zwingenden Umstände, sondern auch durch seine Neigungen in die Richtung der autonomen Keramikkunst gelenkt wurde. Diejenigen, die sein Schaffen mit Aufmerksamkeit verfolgt hatten, können die sich hinter seinen Stilwandeln durchgehend langziehende Bestrebung entnehmen: die Formung der Gedanken im Material.

Um die Wende der 60er – 70er Jahre, als weltweit die Untersuchung der Eigenart des Materials die aktuelle Zielsetzung der Keramiker war, hielt Győző Lőrincz die durch das Material vermittelbaren Inhalte für wichtiger; so die natürliche Schönheit der organischen Formen oder die abstrakte Klarheit der geometrischen Formen. In seinen konzeptuellen Serien erscheint die Keramik als ein Mittel zur Mitteilung ausgereifter Gedanken.

Auf seinen Meditationsobjekten treten die graphisch-malerischen Elemente der Oberfläche in Korrespondenz mit den regelmäßigen geometrischen Körpern. Die geschlossene Perfektion der Würfel-, Kugel- oder Kegelformen steht in einem vibrierenden Widerspruch zu den auf der Oberfläche zerstreuten farbigen, unregelmäßigen Formen.

Von seiner Objektserie „Die Blätter der Erinnerung", mit der er 1986 den I. Preis gewonnen hat, verschwindet diese Konfrontation: die plastischen Grundformen werden durch Tafelbildformen abgelöst, die offen und eindeutig auch die Funktion des Tafelbildes übernehmen. Dem farbigen Zittern folgt hier eine gefühlsvoll abstrakte, malerische Oberflächenbehandlung, die in vollkommener Harmonie zum gefärbten Steinzeugmaterial steht. In seiner vorliegenden Kammerausstellung führt er diese Reihe fort, indem er versucht, die weitgehend persönlichen Inhalte in einmaliger, gestenartiger Formulierung auszudrücken. Sein Werk „Az emlékezés lapjai" (Die Blätter der Erinnerung) ist ein Abdruck einer weiter nicht mehr steigerbaren Individualität.

Die Reihe „Viszonylatok" (Verhältnisse) läßt sich in weitere Zusammenhänge einfügen, deren Bauelemente sich in gefälliger Menge und Situation, je nach Wunsch des Autors oder gar des Ausstellungsgestalters aufbauen lassen. Die eindeutigste, unausweichbare Botschaft der „Verhältnisse" ist ein typisch „postmoderner" Gedanke: die überlieferten Bruchteile der einst einheitlichen, gebauten Welt können zwar neu zusammengebaut werden, jedoch kann die Welt, der sie mal angehörten, nicht mehr rekonstuiert werden.

Der Grundgedanke der Arbeiten von Győző Lőrincz sind die Idee und die Keramik in gleichem Maße. Die Lehre seiner Kunst ist die in unseren Tagen immer mehr aktuell werdende Tatsache, daß die Wirkung der rationellen und irrationellen Elemente sowohl bei der Formung des Matrials als auch bei der des menschlichen Seins gleichsam und gemeinsam zur Geltung kommt.

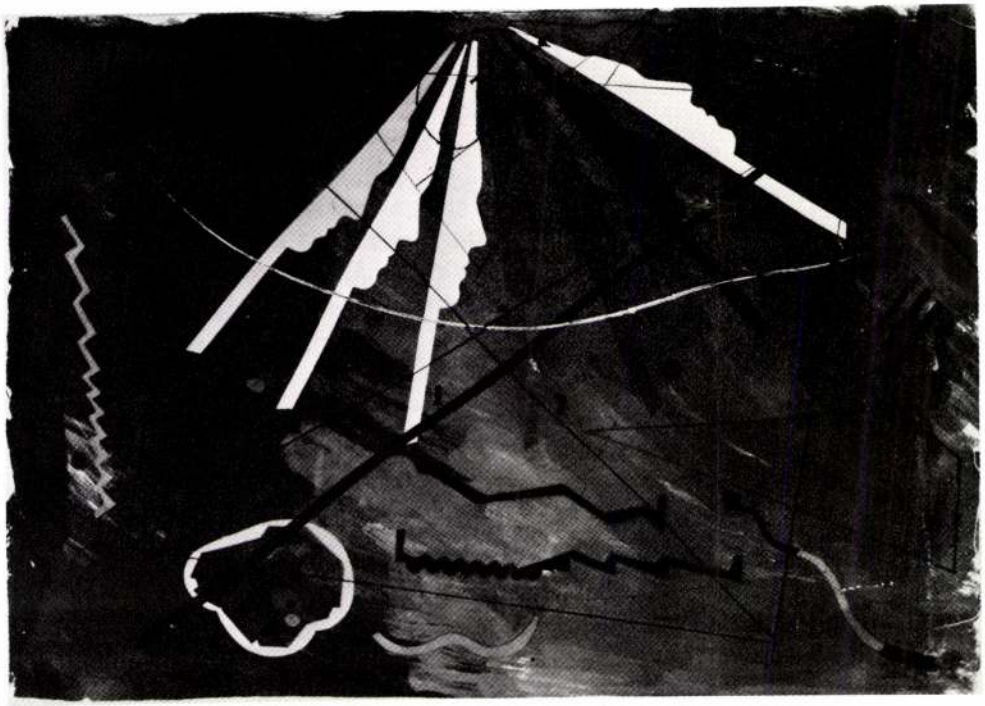

Az emlékezés lapjai 13, 1987.
színezett porcelán, 32x48 cm

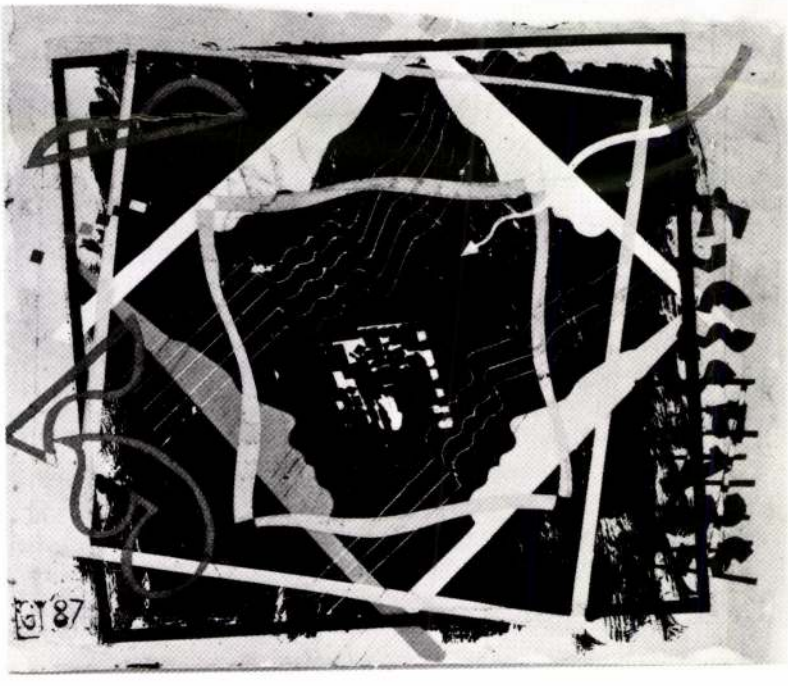

Az emlékezés lapjai 18, 1987.
színezett porcelán, 23x29 cm

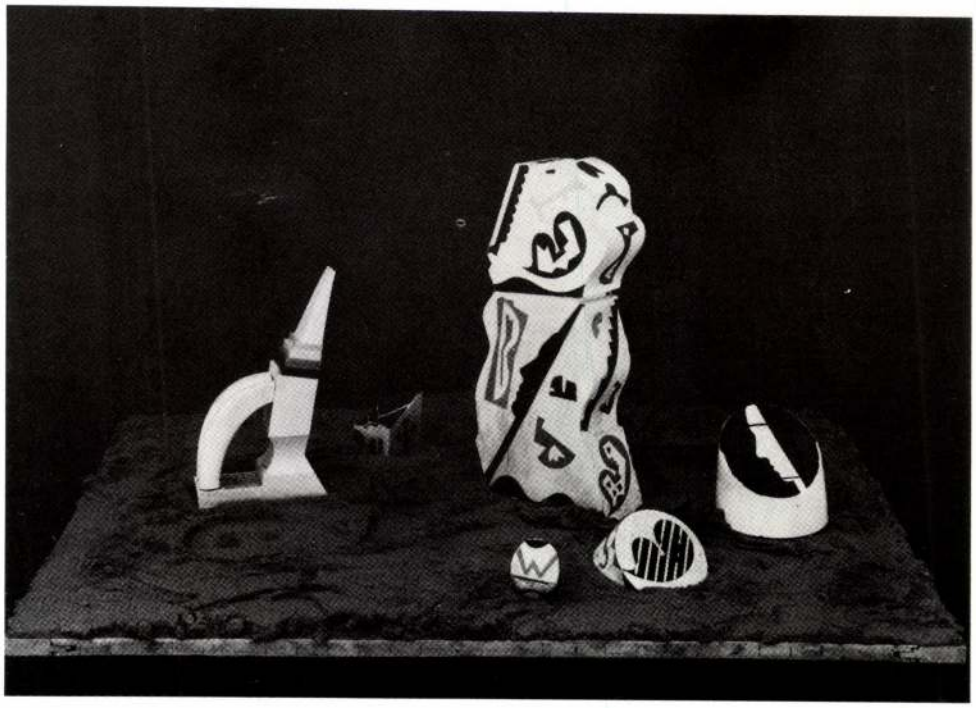

Viszonylatok 1., 1988.
sómázas porcelán, 50x70 cm

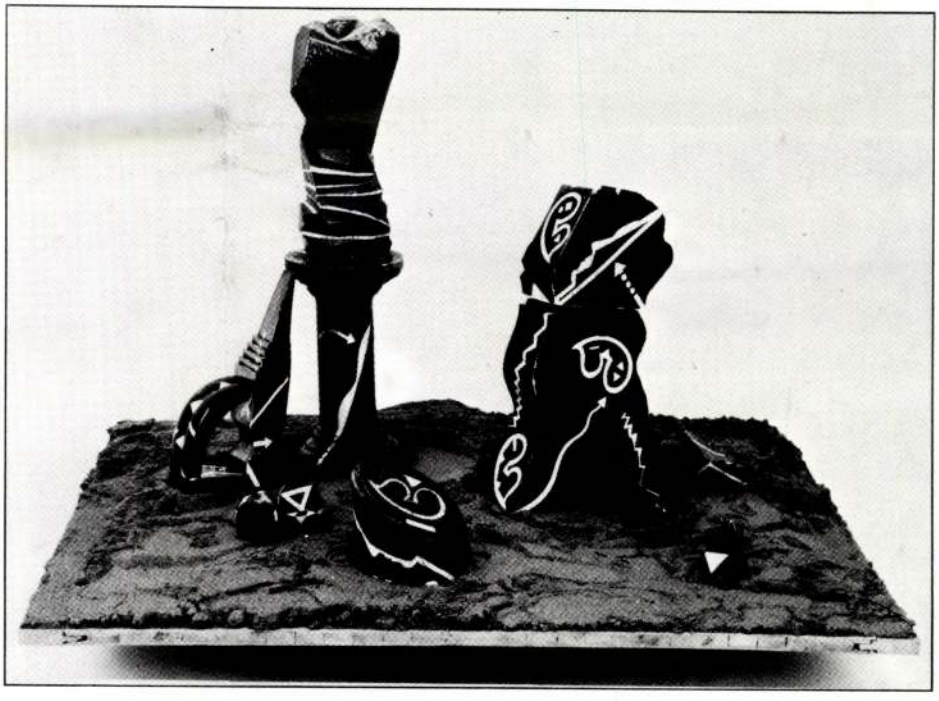

Viszonylatok 2., 1988.
sómázas porcelán, 50x70 cm

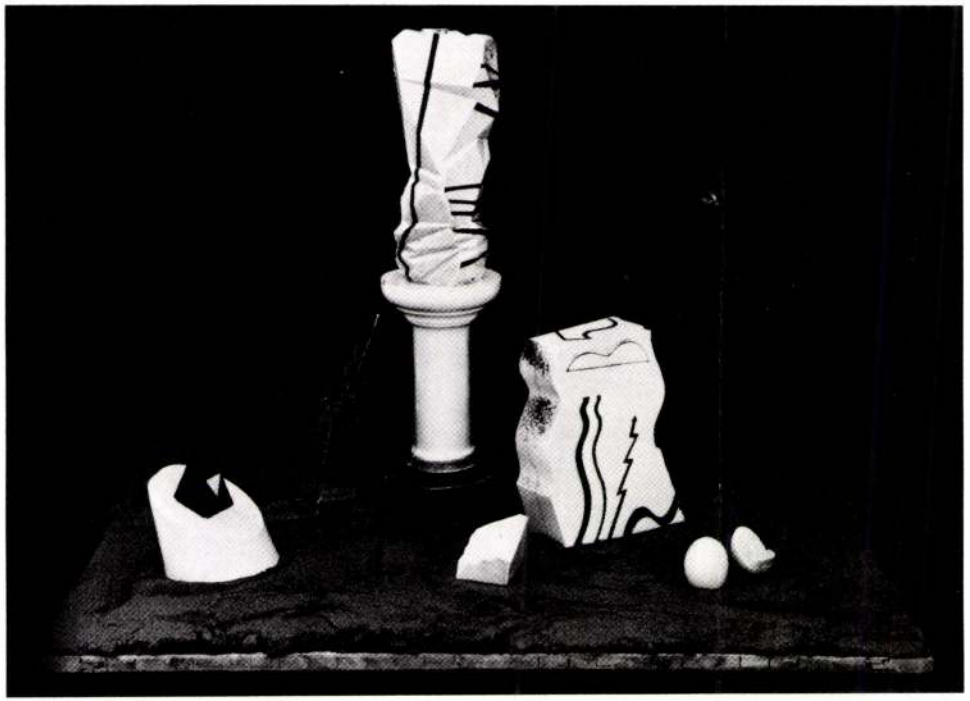

Viszonylatok 3., 1988.
sómázas porcelán, 50x70 cm

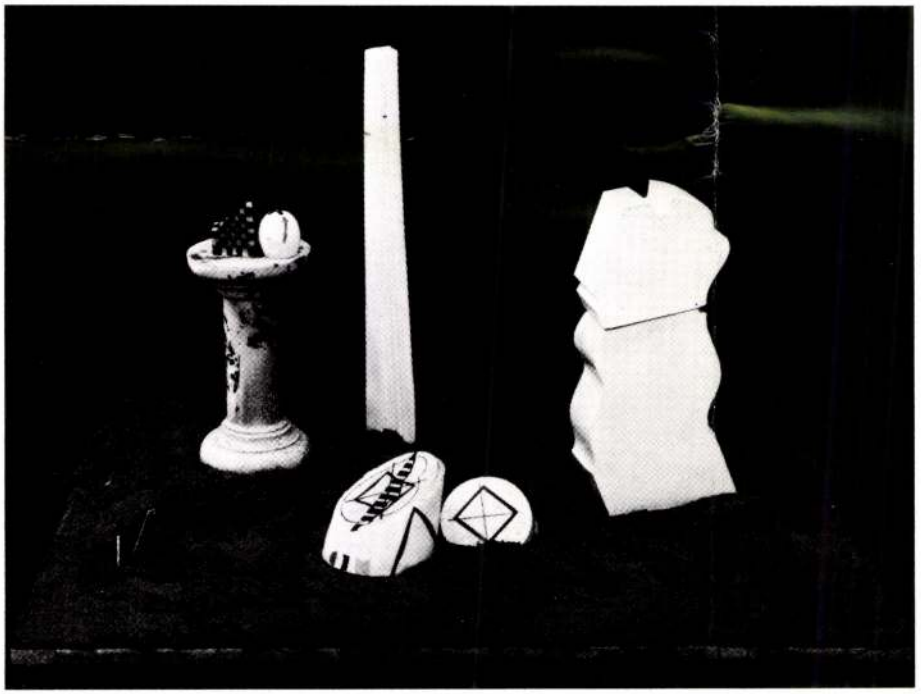

Viszonylatok 4., 1988.
sómázas porcelán, 50x70 cm

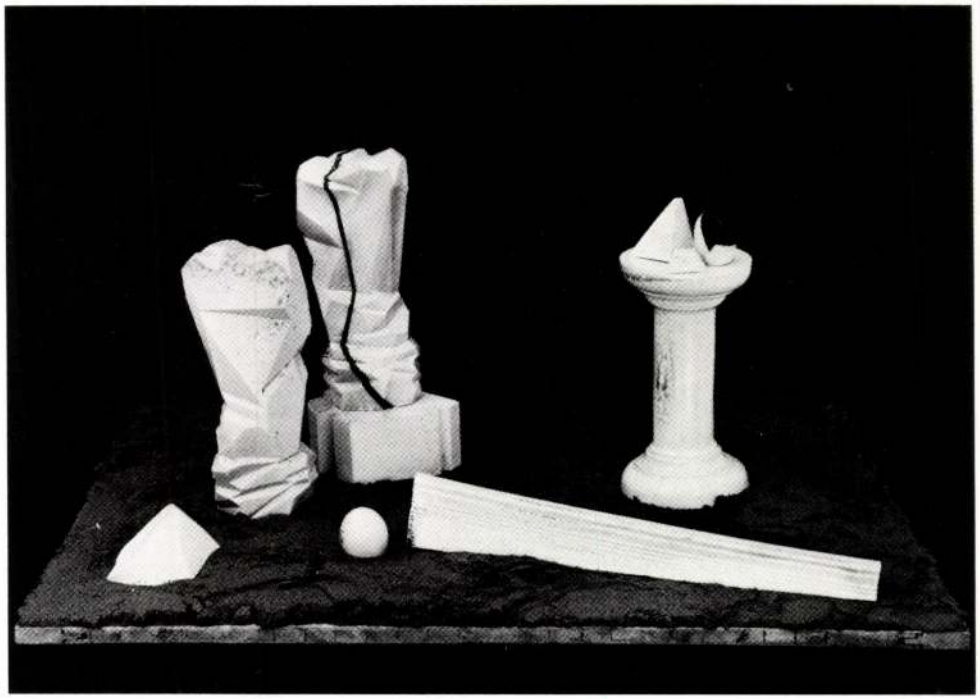

Viszonylatok 5., 1988.
sómázas porcelán, 50x70 cm

Viszonylatok 6., 1988.
sómázas porcelán, 50x70 cm

X. ORSZÁGOS KERÁMIA BIENNÁLÉ

PÉCSI GALÉRIA
Széchenyi tér 11.
Pf.: 162
H–7601
1988. VI. 19–1988. VIII. 21.

RENDEZŐ SZERVEK

Művelődési Minisztérium
Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége
Baranya Megyei Tanács
Pécs Városi Tanács
Janus Pannonius Múzeum
Műcsarnok

AZ ÁLLAMI LEKTORÁTUS VÁLOGATÓ ZSŰRIJÉNEK TAGJAI

DÁRDAY Nikolett iparművész, Képző- és Iparművészeti Lektorátus
JANCSÓ Ildikó főelőadó, Művészeti Alap
LŐRINCZ Győző keramikus
MÓKER Zsuzsa keramikus
MOLNÁR G. Judit igazgató, Művészetek Háza
NÉMETH János keramikus
PROBSTNER János keramikus
DR. ROMVÁRY Ferenc művészettörténész, JPM
SÁRKÁNY József művészettörténész, JPM
SCHRAMMEL Imre keramikus
DR. UJVÁRINÉ FÜZY Ágnes csoportvezető, Pécs Városi Tanács
VÁSÁRHELYI Emese keramikus
DR. VÉGH Józsefné csoportvezető, Baranya Megyei Tanács

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE

SÁRKÁNY József

A KAMARAKIÁLLÍTÁST RENDEZTE

KOVÁCS Orsolya művészettörténész

A KATALÓGUST SZERKESZTETTE

DR. ROMVÁRY Ferenc

KATALÓGUS KONCEPCIÓ

PINCZEHELYI Sándor

FOTÓ

FÜZI István (címlap, X. biennálé), KŐHEGYI Zoltán (IX. biennálé),
NÁDOR Katalin (I–VIII. biennálé), ZALKA Éva (IX. biennálé)

F. k.: DR. UJVÁRI Jenő Zalai Nyomda Zalaegerszeg 88 1914 0 ISSN–0324–7694

Löffler Lipót

"Az alkalmatlan társaság" c. művét megvásárolta a Magyar Müegylet, a részvényesek közötti kisorsolás céljából,- közli a lap "Irodalom és Müvészet" c. rovata.

Családi Kör. Bp. 1863. szept. 13.
IV. évf. 37. sz. 725. lap

Löffler Lipót

festő

1853 Páris.

A megiben magyar
láid a műegylet
lajstromait.

L.

Régi kávézók, vendéglők

Balaton

Az Akácfa utca nem tartozik a város legszebb utcái közé, máló vakolatú, ütött-kopott házak, hideget lehelő, sötét hátsóudvarok, szomorú öregaszszonyok jellemzik a környéket. *Az Akácfa utca 12. számú ház,* ha lehet még magányosabb, még pállottabb, még esettebb. Kicsi, jellegtelen, külvárosias épület, négy ablakkal s egy ajtóval, a vakolatdíszes ajtó s ablakkeret az egyetlen figyelemfelkeltő jel a házon.

Itt volt valaha a *Balaton* étterem. Még kint van a ház falán a felirat üresen tátongó kerete, s az étlap kis szekrénykéje. A ház története messzire nyúlik vissza. Az itt működő vendéglőt bérelte ki 1901-ben özv. *Grill Lajosné, Raposa Margit.* Vezetése alatt hamar népszerűvé vált a hely. Nagy betűkkel írták ki a tulajdonos nevét a falra, s a telt, asszonyos hófehér galuskának s a porhanyós rostélyosoknak jó híre támadt a környéken.

Fotó: Frankl Aljona

A Raposa egy kicsit beljebb volt az akkor még előkelőnek tartott EMKE saroktól, így ide az éjszaka csodabogarai, zenészek, másodosztályú újdondászok, gazdag kocsisok és lecsúszott kucsébérek jártak. A húszas évektől kezdve itt gyűltek össze a magyar nótaszerzők, a híres *Sas Náci* vezetésével, itt ücsörgött esténként *Erős Béla, Bodrogi Zsiga* és a többi híresség. Raposa Margit után az új tulajdonos megváltoztatta a vendéglő nevét *Sárhányó*-ra. Ez nem volt túlságosan közkedvelt hely, s így lett belőle a *Három huszár.*

A háború után *az ötvenes évektől rejtélyes okokból Balatonnak nevezték el a műintézményt.* Az ötvenes-hatvanas évek szürkesége alól furcsa, sajátos hírnevével emelkedett ki a Balaton. Bűnügyi krónikák, furcsa szerelmi kalandok szintere volt. Esténként tömött sorok álltak az ajtó előtt, bebocsájtatásra várva. Később a hetvenes évekre a Balaton lassan elvesztette vonzerejét s egy jellegtelen, párolt káposztás, ételszagú vendéglővé vált. Aztán valakinek eszébejutottak a magukrahagyott, szegény nyugdíjasok és nagy lelkesedéssel nyitották meg számukra a Balaton helyén az „Életet az éveknek" nevű olcsó étkezdét, melegedőt és klubot. Aztán ezt is maga alá temette a város és *most ott áll üresen, talán bontásra várva* a kis épület, megdermedt emlékeivel, egyre homályosuló árnyaival.

Bodor Ferenc

Rendelet a helyi népszavazásról és népi kezdeményezésről

Eddig felsőbb szintű rendeletek intézkedtek a helyi népszavazásokról, az önkormányzati törvénynek köszönhetően immár az önkormányzatok szabályozzák annak feltételeit és körülményeit. Az erzsébetvárosi önkormányzat december 20-án tárgyalta meg „a helyi népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló rendelettervezetet". A napokban hatálybalépő most már rendelet teljes szövegét az alábbiakban leközöljük:

Budapest VII. kerületi Erzsébetváros
Polgármesteri Hivatal Titkársága

KIVONAT

Budapest VII. ker. Erzsébetváros önkormányzat 1991. december 27-i ülésének jegyzőkönyvéből

Budapest VII. kerület Erzsébetváros önkormányzatának

7/1991. (XII. hó 28.) sz.
rendelete
a helyi népszavazásról
és
népi kezdeményezésről

Budapest VII. ker Erzsébetváros önkormányzata az 1990. évi LXV. tv. 50. §-ában kapott felhatalmazás alapján a helyi népszavazás és népi kezdeményezés feltételeit, az eljárás rendjét a következők szerint szabályozza.

1. §

A képviselőtestület helyi népszavazást rendelhet el minden olyan hatáskörébe tartozó kérdésben, amelyet az ötv. és az egyéb hatályos jogszabályi rendelkezések nem tiltanak.

2. §

(1) Helyi népszavazást a polgármesternél kell kezdeményezni. (2) A helyi népszavazás kezdeményezésére a Bp. VII., Erzsébetvárosban állandó bejelentett lakással és választójoggal rendelkező állampolgárok jogosultak. Ez nem lehet kevesebb, mint a választópolgárok 15%-a. (3) A helyi népszavazást kezdeményezők a népszavazásra bocsátandó kérdésre is javaslatot tesznek. (4) Ha a kezdeményezés a (2) bekezdésben foglaltaknak nem felel meg, azt a polgármester elutasítja.

3. §

(1) Népi kezdeményezésre Erzsébetvárosban állandó bejelentett lakással és választójoggal rendelkező állampolgárok jogosultak. Ez nem lehet kevesebb, mint a választópolgárok 5%-a. (2) A népi kezdeményezést a polgármesternél kell benyújtani.

4. §

(1) A helyi népszavazást és népi kezdeményezést tartalmazó íveken az aláírások mellett fel kell tüntetni a kezdeményező olvasható nevét és lakcímét. (2) Valamennyi aláírást gyűjtő ívet a népszavazásra javasolt kérdés, illetve a népi kezdeményezés tárgyának megfogalmazásával kell kezdeni.

5. §

(1) A polgármester a helyi választási elnökség útján gondoskodik a helyi népszavazás és a helyi népi kezdeményezés hitelesítéséről. (2) A helyi választási elnökség és a kezdeményezők által választott bizottság (maximum 3 fő) a helyi népszavazást és a helyi népi kezdeményezést tartalmazó íveket a polgármesteri hivatal népességnyilvántartó csoportjának adatai alapján hitelesíti. (3) A hitelesítést 15 napon belül el kell végezni. (4) A hitelesítés eredménytelensége esetén a képviselőtestület a helyi népszavazás kezdeményezését, vagy a népi kezdeményezést elutasítja, ill. a tárgyalást mellőzi.

6. §

(1) A helyi népszavazás eredményéről a helyi választási elnökség írásban tájékoztatja a képviselőtestületet. (2) A helyi népszavazás eredményét a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján közzé kell tenni. (3) A közzétételről a jegyző gondoskodik.

7. §

(1) A helyi népszavazás elrendelését a szavazás napján a helyben szokásos módon: a polgármesteri hivatalban a hirdetőtáblán történt kifüggesztéssel hírdetmény, valamint a helyi TV adása, az Erzsébetváros újság és plakátolás, falragasz útján kell hírdetni, ill. közzétenni. (2) A helyi népszavazás kérdését (kérdéseit) úgy kell megfogalmazni, hogy arra valamennyi állampolgár egyértelmű választ tudjon adni. (3) A kérdések megfogalmazásába be kell vonni a képviselőtestület tagjain kívül az 5. § (2) bekezdésben megjelölt bizottságot.

8. §

(1) A helyi népszavazás kitűzése után az állampolgárokat a választási törvény alapján nyilvántartásba kell venni. A választók nyilvántartását 8 napra közszemlére kell tenni a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálati irodájában.

9. §

A helyi népszavazást a helyhatósági választásokhoz kialakított szavazókörökben kell lefolytatni.

10. §

(1) A helyi népszavazás akkor érvényes és eredményes, ha

a) az összes választópolgárnak több mint a 40%-a szavazott és az
b) érvényesen szavazók több mint a fele a feltett kérdésre (kérdésekre) egynemű választ (válaszokat) adott.

(2) Az azonos kérdésben három vagy több választási lehetőséget tartalmazó helyi népszavazás akkor is eredményes, ha a kérdésekre az (1) a) pontjában meghatározott szavazók a legtöbb azonos választ adták.

11. §

Záró rendelkezések

(1) Az itt nem szabályozott kérdésekben az 1989. évi XVII. tv., valamint az 1990. évi LXV. tv. rendelkezései az irányadók.
(2) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1991. december 28.

Dr. Kálmán Zsuzsa sk.
jegyző

Faragó János sk.
polgármester

A jegyzőkönyvi kivonat hiteles.

Budapest, 1991. december 30.

Kerületünk kincsei

A világ második legnagyobb zsinagógája

Manapság mindenki siet, rohan, ennélfogva észre sem veszi azokat a csodákat, amelyek egy városrész, egy-egy utca képének kialakításában meghatározó szerepet játszanak. Ezért most egy olyan sétára invitálom az olvasókat, ahol érdemes időnként megállni és felfedezni vagy újrafelfedezni azokat a bizonyos csodákat.

Sétánkat kezdjük a Dohány utca 2. sz. alatti épületnél, amely külső megjelenésében a mellette lévő zsinagógához való alkalmazkodást tükrözi. 1931-ben *Vágó László* tervei alapján épült fel, s benne a *Zsidó Múzeum* található, amely mindnyájunk számára közkincs. *Kegytárgyakban Európa egyik leggazdagabb múzeuma.* A téli időszakban zárva van (mert nincs fűtés), ezért legközelebb csak *1992. május 2-án nyitja meg kapuit* a látogatók előtt. Az elmúlt évtizedekben csupán a múzeum lépcsőházában utalt

arra egy dobormű, hogy itt született (az e helyen álló bérházban) *Herzl Tivadar*, a zsidó állam megálmodója, az „Osújország" című könyv írója. Ma már jobban látható helyen, az épület külső falán emléktábla tudósít az eseményről.

A Dohány utca 4–8. sz. alatt 1859-ben avatták fel Európa legszebb, s *a világ második legnagyobb zsinagógáját.* Tervezője *Ludwig Förster* német építész volt, aki a példaképül szolgáló bécsi zsinagógát is e tájt építette. A Dohány utcai zsinagóga két minaretszerű kupolás tornya, és mögötte középen a két kőtábla városképet alakító elem. Az épület nemcsak méreténél fogva, hanem építészeti, belső építészeti míves kidolgozása révén is kivívta magának a főtemplomnak kijáró elismerést. Jelenleg rekonstrukció alatt áll, ami mintegy 25 millió dollárba kerül. A rekonstrukció alatt is tartanak időszakos hangversenyeket híres művészek, zenekarok közreműködésével.

A Dohány utca tőszomszédságában, a Wesselényi utca 5. sz. alatt található *az első világháborúban elesettek emlékére emelt Hősök temploma (1929–1931),* amelyet a Dohány utcai zsinagóga udvarán építettek fel. Tervezői *Deli Lajos, Faragó Ferenc* és *Vágó László* voltak. A templom félgömb alakú kupolával fedett, egyszerű, ám hatásos építmény a modern építészet küszöbén. Az istentiszteletek télen ebben a templomban folynak, mivel a Dohány utcai zsinagóga nem fűthető.

A Wesselényi utca 7. sz. alatti épület földszintje *imaház.* Erre utaló vallási szimbólumok láthatók az épületen, az emeleten pedig a *Goldmark Károly* híres zeneszerzőről elnevezett Goldmark Károly *színház- és hangversenyterem* található. A második világháború alatt a zsidó törvények miatt, számos híres magyar művész csak itt jutott fellépési lehetőséghez. A Goldmark terem kulturális szolgáltatásait rendszerint a zsidó vallású polgárok szokták igénybe venni.

A Rumbach Sebestyén utca 11–13. sz. alatt épült *gyönyörű zsinagóga* a főváros rangos műemléke. *Otto Wagner* bécsi építész tervei alapján 1872-ben készült el. A Dohány utcai zsinagóga stílusában már jelenlévő orientális formákat Otto Wagner továbbfejlesztette. A légiesen karcsú, erkéllyel körbefutó két torony között Mózes két kőtáblája fedezhető fel. Ez a zsinagóga is rekonstrukció alatt áll, de úgy tűnik, befejezéséhez közeledik.

A Kazinczy utca 29–31. sz. alatti *ortodox zsinagóga Löffler Béla* és *Löffler Sándor* tervezésében az első világháború előtt épült fel (1910–1913). A szűk utca negatív hatását sikeresen védték ki az építők a hátrahúzott homlokzattal, aminek következtében kis tér alakult ki, s ez megadja a homlokzathoz szükséges távlatot. Érdekes megoldás az is, ahogy *az utca ferde vonalát követik a lépcsőfokok.* A zsinagóga utcai, nyugati homlokzata a hazai késő szecessziós építészet jelentős emléke.

A Wesselényi utca 44. sz. alatt 1990 őszén „új" iskola kezdte meg működését. Ebben az épületben dolgozott 1889– 1944 között a zsidó polgári iskola. A gettósítás nyomán kórházzá alakították. Az elmúlt évben négyszázhetven 6–16 éves gyermekkel indult az *Alapítványi Iskola,* a Kanadában élő *Albert Reichmann* magyar-zsidó építész-vállalkozó anyagi támogatásával.

Fotók: Tyukodi László

Reichmann Albertnek számos helyen vannak iskolái Moszkvától Jeruzsálemig. Alapítványait abból a meggyőződéséből teszi, hogy a zsidóság fennmaradásának, identitásának megőrzésében a hagyományok ápolása a legfőbb tényező. Az iskola mostani nevelőtestülete és támogatói arra törekednek, hogy az intézmény falai között az egyetemes és magyar kultúra értékei a zsidó hagyományokkal eredményesen ötvöződjenek. Az egyéves megfeszített munka jelentős eredményei közé tartoznak a tanórán kívüli szakkörök, klubok és tanfolyami foglalkozások (több mint 20 féle foglalkozás, pl. idegenvezetés, amerikai angol nyelv, héber nyelv, számítástechnika, gyógyúszás, karate, stb). Az iskola díszterme szerencsére érintetlen formában megmaradt, s olyan kulturális események színhelye, melyet a gyerekek szülei is látogathatnak.

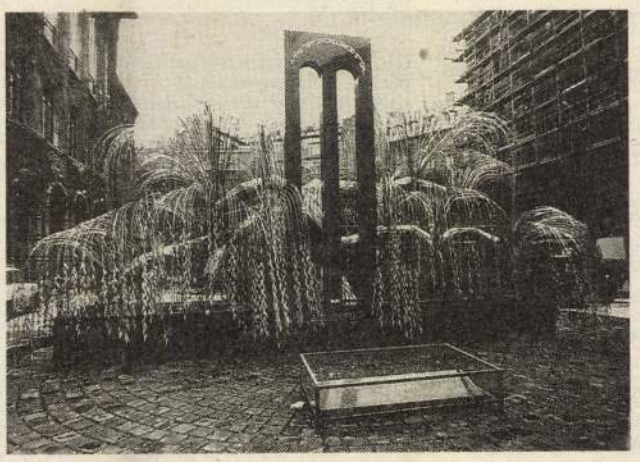

Sétánkat a Wesselényi utca 5–7. sz. háznál fejezzük be. Ezen az udvaron avattak fel 1990. július 8-án egy szobrot, melyet *Varga Imre* tervezett. A mű egy szomorúfűzfára emlékeztet, valójában egy fordított menora, vagyis hétágú gyertyatartó. A fa levelein a holocaustban elpusztultak nevei vannak megörökítve. *A fűzfának az a tulajdonsága, hogy a levágott ágai újra kihajtanak,* a növény mindig élő marad. A fűzfacsokor a bűnbának szimbóluma. Az emlékmű az *Emmánuel Alapítvány* támogatásával készült el. Az alapítványt *Tony Curtis* (Kertész Tamás) ismert amerikai színész édesapja emlékére hozta létre.

A szobor előtt, a kerítéshez közel egy márványlapon a következő felirat olvasható:

„Aki egy lelket megment, olyká tekintendő,
mintha az egész világot mentette volna meg."

Igen kis területen, (beleértve a Bethlen téri zsinagógát is), nagyon rövid idő alatt megtekinthető ez a sok kulturális emlék, amely nem csak kerületünk zsidó polgárainak a kincse, hanem az egész magyar építészeti hagyomány szerves tartozéka.

dr. Buda Györgyné

Lőrinc diák

könyvnyomtató

l.

Gulyás könyvny

249. l.

rmüvek.

.sz.

oskodik.

et szegényeivel,hátterében az ételt

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

Lőrinc, festő

1539. Lőcsén

Nyáry A.: Magyarországi képirók a XV. és XVI. századból
Századok. 1875. 134. l.

Henszlmann J.
Lőcsének régiségei
Bp. 1878. 80. l.

Löffler Béla

nobrán

Erod

Mihalik Sándorné:

Kassai képzőművészek kiállítása.

Felvidéki Ujság

1942. dec. 12.

Jegyzetek az 1943. évre.

Július

Augusztus

Szeptember

Október

November

December

Utánnyomás tilos!

Patak Jenő

Löffler Lipót /Bécs,19.sz./festő

"Az alkalmatlan társaság"c.müve a

Müegylet sorsolási kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.1.332.old.

Patak Jenő

Löffler Lipót festő/19.sz./müve a Müegylet nyereménytárgya.

Fővárosi Lapok 1864.I.V.4.441.old.

Patak Jenő

Löffler Lipót festő/19.sz./müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.12.364.old.

Patak Jenő

Táblakép.

"Utolsó ékszer".Löffler Lipót életk
képe a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.X.13.981old.

Patak Jenő

Táblakép.

"Az alkalmatlan társaság".Löffler Lipót festő müve a Müegylet sorsolási kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.1.332.old.

Patak Jenő

Táblakép.

"Alakalmatlan társaság".Löffler Lipót
müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.12.364.old

Patak Jenő

Táblakép.

"Az alkalmatlan társaság"Löffler Lipót müve a Müegylet nyereménytárgya.

Fővárosi Lapok 1864.I.V.l.441.old.

Patak Jenő

Müpártolás.

Havas József /Pest/nyerte a Müegyle
let sorsolásán Löffler Lipót:"Az
alkalmatlan társaság"c.müvet.

Fővárosi Lapok 1864.I.V.4.441.old.

Löffler Béla

szobrász Kassán
Szent László utca 40.

Életrajz beküldésére felszólítva 1943. I. 1.

Kassai kiáll. 1942

Itt kiállítva:

1) Szen István, gipsz
Eredetije faszor a tiszaluci röm. kat. templom földtárán.

2) Bánat, mükő, siremlékterv.

Férfi arckép c. gipsz szobra repr. a katalogusban.

3. Esti ima, agyag.
fordits

4/ Dr. Kemenszky K. arcmása

5) id. Kemenszky K.-né arcmása.

6) Ápolónő, gipsz

7) Öreg ember, tanulmány, gipsz

8. Tóth István főhadnagy arcmása.

9. id. Oelschläger Lajos arcmása.

10. Lábmosó, kerámia.

11. Parasztasszony, fa.

12. Pieta, gipsz

Löffler Béla

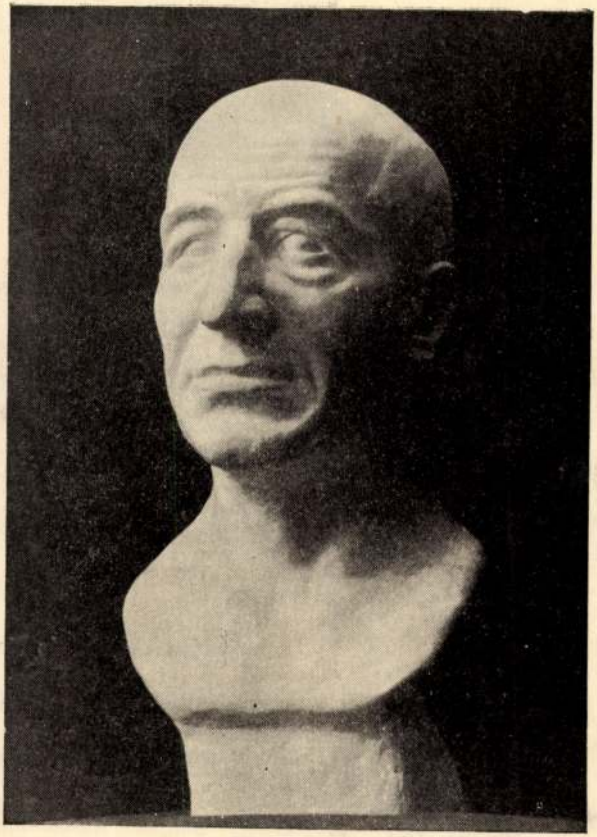

Löffler Béla: Férfi arcmás

Művészet 1938 18-19. 93. l.

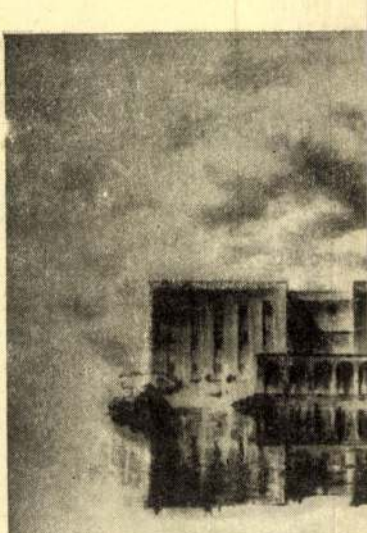

Tobiás Loránd és Nagy
Me

nak vizsgálatában. (Tudni kell, hogy a jeles f
bátyja a szerzője annak az irodalmi szépségekl
velkedő regényének, melyet „Zátony" cimmel
meg a magyar közönség és amelynek igen sok
kozása van a mai erdélyi magyar irodalommal
d a y Gerő három csoportra osztotta budapesti
tatkozó tárlatát: István király és családjának é
és országlásának főbb mozanatait ábrázoló v
ugyan ezeknek vázlatai (grafikai anyag) és u
zett absztrakt képek, amelyek elvont transzpo
az olajfestményeknek. Az utóbbiak közül a „Te
(maga is költői absztrakció), Keresztelés II., „

Löffler Béla

A KASSAI RÁKÓCZI-EMLÉKMŰ. Kassán julius huszonnegyedikén leplezték le egésznapos ünnepség keretében a Dóm északi külső falán elhelyezett Rákóczi-emlékművet. II. Rákóczi Ferenc emlékének méltó megörökitésére tudvalevően országos mozgalom indult még 1906-ban, amikor a nagyfejedelem és bujdosó társainak hamvait hazahozták és a kassai Dóm sirboltjában helyezték örök pihenőre. A tervezett Rákóczi-lovasszoborra hétszázezer csehkorona gyült össze, azonban az emlékmű felállitására eddig nem került sor. 1936-ban ugy döntött Kassa város képviselőtestülete, hogy Rákóczi emlékét egy latinnyelvű domborművel örökitik meg s a szoboralap megmaradt összegét a Dóm restaurálására fordítják. A kiválóan sikerült emlékművet — amelyet a Dóm északi külső falán helyeztek el, — Sipos Béla tervezte és Löffler Béla mintázta.

Művészet 1938.

20. n. boreték

— **Löffler Béla szobrászművész** kiállítása holnap, szeptember 9-én, délután 4 órakor nyílik a Miskolci Múzeumban. A Csehszlovákiában élő idős művész a legváltozatosabb anyagokkal dolgozik, az elefántcsonttól a szerpentinkőig.

Magyar Nemzet 1983. IX. 9.

Löffler Béla

Művészet 1938. 93. l.

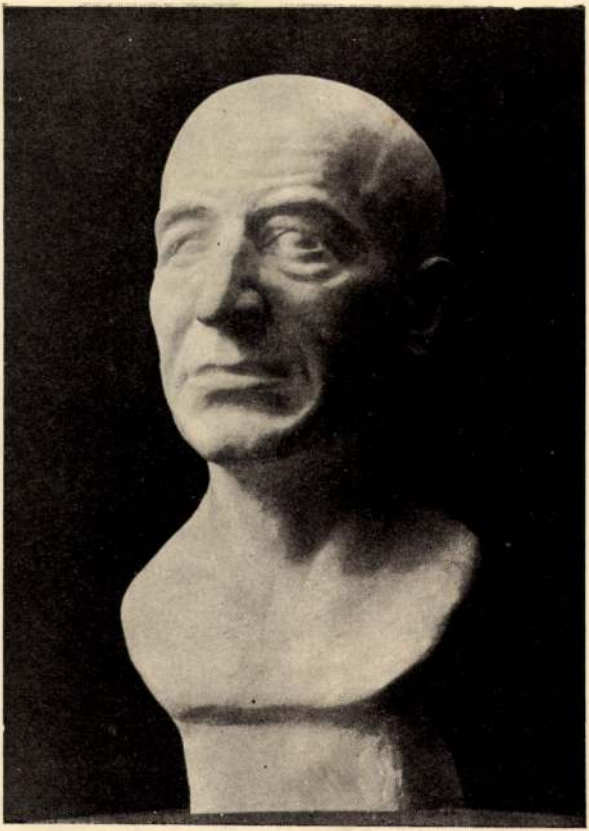

Löffler Béla: Férfi arcmás

Kazinczy Társaság Kassai Miállitásáról

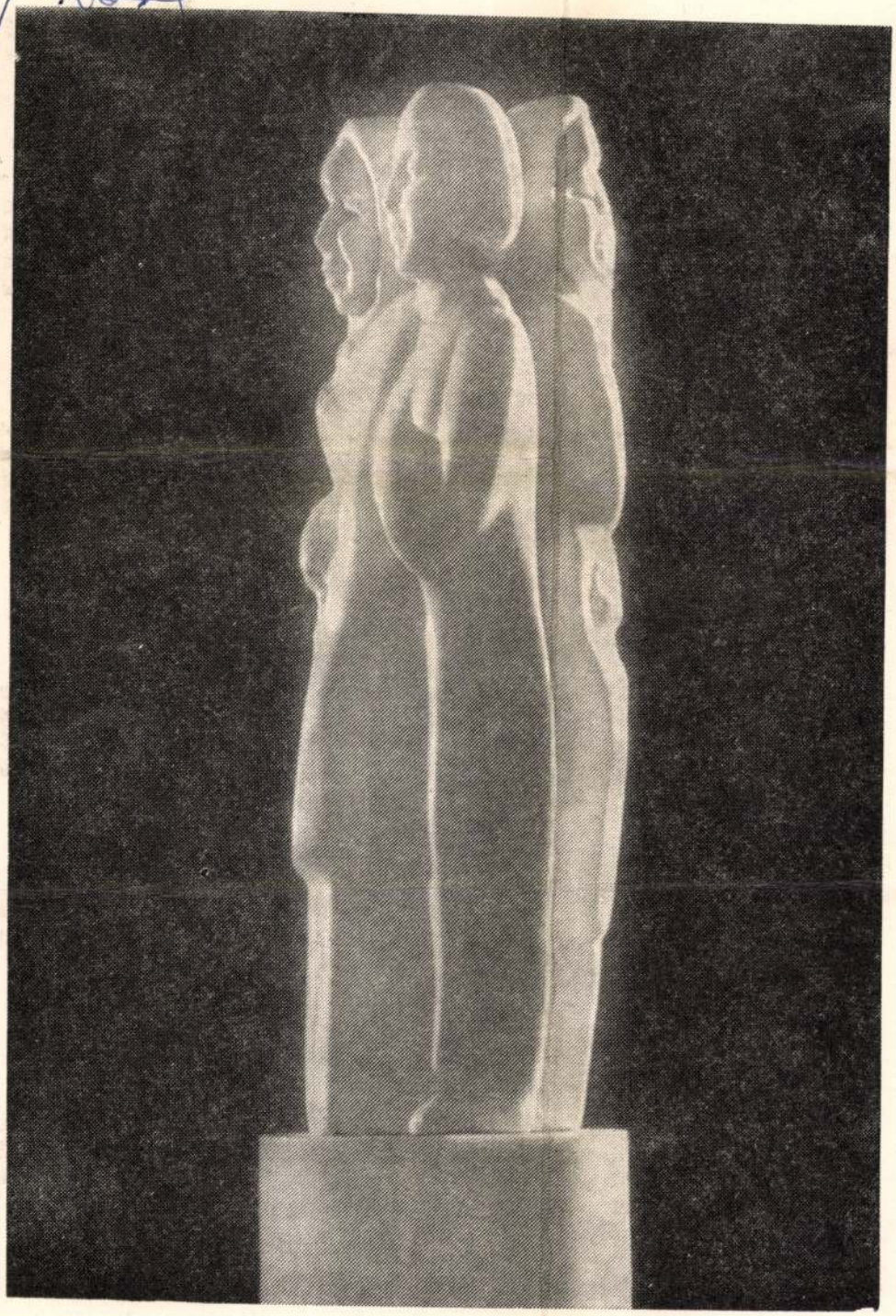

Löffler Béla: Összetartozás, 1976, elefántcsont

A MADÁCH KÖNYV- ÉS L

Varga József: ADY ÉS KORA

Varga József könyve a felszabadulás uta... dalomtudomány első teljes Ady-pályaképe, melyben ...ző együtt vizsgálja a nagy költő életét és művét, a ...sek mellett a prózai termést is, a kitűnő novellákat ... a gazdag publicisztikát.

Petrőczi Bálint: KOMMUNISTÁK II.

A szerző életképei szépirodalmi módszerekkel, olvasmányosan dokumentálják a szlovákiai munkásmozgalom történetét, a burzsoá köztársaság pártharcait és a szocialista társadalomért, a kommunista eszmékért önzetlenül harcoló régi kommunisták sorsát, életét.

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ ÉS A FORRADALMAK KÉPEI

A reprezentatív, vaskos kötet korabeli képekkel és dokumentumfelvételekkel ismertet meg az első imparialista világháború előzményeivel, gyökereivel és okaival, a milliós európai embertömegek négyéves kétségbeesett harcával és az új eszméket felvető forradalmi mozgalmakkal.

Győrffy György: ISTVÁN KIRÁLY ÉS MŰVE

A kitűnő történész könyve alapozó műnek tekinthető a magyar nemzetfogalom és államiság megalapozásának és kialakulásának témakörében.

Gonda Imre – Niederhauser Emil: A HABSBURGOK

A történész szerzőpár kitűnő könyvében annak az uralkodó dinasztiának a történetét dolgozta fel, amely a feudális önkény és elnyomás képviselőjeként majd fél ezredévig uralkodott Európa nagy része felett.

Kerényi Károly: GÖRÖG MITOLÓGIA

A görög kultúra kiváló ismerője komplex módon ábrázolja és ismerteti ez ókori hitvilág és mondakör alakjainak történetét, „isteni" jellegű összefüggéseit s egyben emberközpontú belső titkait.

Löffler Béla: Öreg pásztor, 1965, belga gránit

IRODALMI SZEMLE
KISGALÉRIA

Löffler Béla

Löffler Béla:
Gótikus S, 1977, fa

Milyen szobrászművész Löffler Béla? Realista-e vagy klasszikus? Hetvenhárom évesen joga van tökéletességre, kiegyensúlyozottságra törekedni. A nagy olasz mesterek élhettek és dolgozhattak úgy, mint ő. Felkínálja műtermét a fiataloknak: dolgozzanak, használják a vésőit, munkaeszközeit, mert neki is szüksége van a fiatalokra, a termékeny környezetre, a jó, kommunisztikus emberi közösségre. Ad és kap. Egészen kezdők és iskolázott mesterek élnek körülötte munkába. Talán a lőcsei Pál mester szobrászműhelye lehetett ilyen, vagy Donatellóé; hajógyárak, hídépítők közössége lehet hasonló. Megkapják a megbízatást, megbeszélik, mit és hogyan, aztán nekilátnak a munkának.

Persze, ez csak Löffler életének az egyik formája, a másik, az egyén önmegvilágítása. Apró kis szobrokba, csontgolyókba, melltűkbe, darabka hasábfákba marja, vési, rejti bele elképzeléseit, gondolatait. Olykor napi huszonnégy órai munkában, állandó tevés-vevésben él. Amikor belefárad az egyik tevékenységbe, pihenésképpen másikba fog; olvas, állandó szellemi izgalomban tartja magát, figyeli környezetét, tisztaságra, kiegyensúlyozott életre áhítozik és éli ezt az életet, nagy kultúráltsággal, hatékony ismeretekkel. Műterme, lakása, háza egyben gazdag anyagú múzeum is. Művészeti és kultúrtörténeti gyűjteménye nagy, akárcsak a galériáké, múzeumoké, s arra hivatott, hogy szellemi serkentője legyen teremtőmunkájának. Egyiptomi szobrocskák, gótikus madonnák titkait vallatja, hogy Kassára elvonulva is a világközepén lehessen és minden, amit eddig teremtettek, az ő szobraiban is meglátszódjék.

Németh István

Löffler Béla a közelmúltban Érdemes Művész címet kapott. Írásunk közlésével köszöntjük őt. — *A szerk.*

LŐRINCZ GYŐZŐ

1940-ben született Budapesten.
1964-ben diplomázott a Magyar Iparművészeti Főiskolán.
1968 óta a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanára.
1966 óta szerepel kiállításokon.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK:

1977 Oroszlány
1979 Budapest
1980 Kőszeg
1983 Verőcemaros
1984 Berlin

KÜLFÖLDI CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK:

Minszk, Prága, Pozsony, Varsó, Ankara, Isztambul, Szabadka, Faenza, Bécs, Belgrád, Vallauris, Hamburg, Hannover, Erfurt, Berlin, Groznjan.

A KIÁLLÍTÁS KÉPEIRŐL:

A „kettősképek" egyik része majd' húsz évvel ezelőtt született. 1965-ben festettem egy nagyobb sorozat temperaképet papírra, amelyek keletkezési módjuk és stiláris jellemzőik miatt az absztrakt expresszionizmus, vagy lírai absztrakció fogalomkörébe sorolhatók. Ez a festésmód a kis méretek dacára szokatlan intenzitást és nagy gyorsaságot követelt, ami persze a vizes festésnek részint velejárója.

A „képírás" közben a festés elementáris örömével ismerkedtem meg, addig szokatlan energiákkal töltött fel, szellemivel és fizikaival egyaránt. Alapvető élményt jelentett számomra, minden szellemi vonzatával együtt.

1984-ben vettem elő újra ezeket a képeket és végigfotózásuk után születtek meg a képek címei. A képek méreteivel megegyező fordított fotók alkotják a „kettősképek" másik részét. Ezeket a fotókat moduláltam különböző képpen, az eredeti képek dimenziójából, szerkezetéből kiindulva. Sajátos tükröződések jöttek így létre, melyekben az eredeti képek is új értelmezést nyernek.

Az 1965-ben készült képeim most kerülnek először kiállításra.

Lőrincz Győző

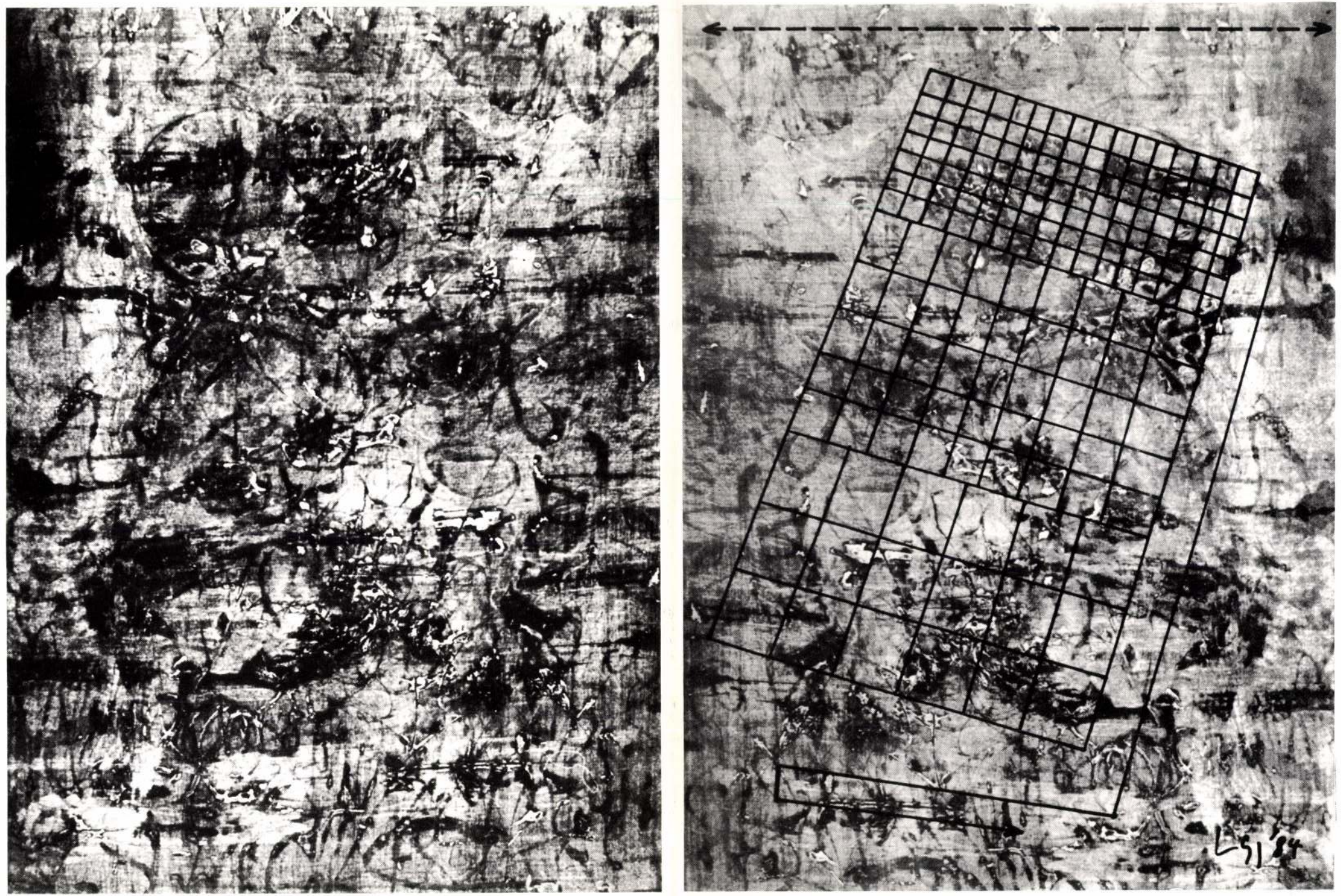

Rejtett struktúrák I. 1965–1984.

KÉPEK JEGYZÉKE:

1. A növekedés dinamikája, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 26 X 33 cm
2. Kelet virága, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 25 X 30 cm
3. Kaligramma I., 1965–1984 tempera, papír, fotó, 18 X 53 cm
4. Kaligramma II., 1965–1984 tempera, papír, fotó, 18 X 58 cm
5. Mikroklima, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 16 X 40 cm
6. Helyi energia, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 26 X 42 cm
7. Egy dráma emlékképe, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 21 X 53 cm
8. Az ősz öröme, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 19 X 50 cm
9. Kézjegy, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 16 X 53 cm
10. A madarak röpte, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 21 X 57 cm
11. A kitörés lendülete, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 20 X 58 cm
12. Szelíd vadon, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 30 X 66 cm
13. Omega, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 27 X 50 cm
14. Fenyegetettség és agresszió, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 21 X 68 cm
15. A homoksivatag érzete, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 25 X 54 cm
16. Rejtett struktúrák I., 1965–1984 tempera, papír, fotó, 40 X 57 cm
17. Rejtett struktúrák II., 1965–1984 tempera, papír, fotó, 40 X 57 cm

Kiadja a Műcsarnok.
Felelős kiadó: Néray Katalin
A kiállítást rendezte: Ratkai Ida
Katalógusterv: Lőrincz Győző.
Fotók: Orbán Katalin

MGSZ PRINT Nyomdaüzeme – 84.185
Felelős vezető: Bucsky Árpád
ISBN: 963–7161–15–5
Ára: 20,– Ft

LŐRINCZ GYŐZŐ

»KETTŐSKÉPEK« című kiállítása

Helikon Galéria

1984 augusztus 10 – szeptember 9.

LÓNYAY-UTCA 25—27. NEY SIMON szobrász LONYAY-UTCA 25—27
MODERN IPARMÜVÉSZET
ÉPÜLET DISZITÉSEK. DOMBORMŰ VÁLLALAT. STUCCO MENNYEZETEK.
TELEFON 69—74. PLAQUETTEK ÉS IPARMŰVÉSZETI TÁRGYAK FÉMBŐL TELEFON 69—74.

4274. alapsz. Spengler Ferenc gyáros Berlinben. — Kettős ablak kapcsolt ablakszárnyakkal. (Képv.: Kalmár.)

—

1836. alapsz. Schiller Michael épitésfelügyelő Krotoschinban. — Eljárás tágas csővezetékek előállitására. (Képv.: Neufeld.)

—

1840. alapsz. Schnell & Co. cég Gutensteinben. — Eljárás esztergályozott áruknál a fa helyettesitésére alkalmas anyag előállitására. (Képv.: Bernauer.)

—

1369. alapsz. Teschauer Róbert magánzó Budapesten — Könnyü szállitható épület (Képv.: Neufeld.)

—

1394. alapsz. Tarján Andor kereskedő és Schmid Károly lakatosmester Budapesten. — Ágykapocs. (Képv.: dr. Hebelt.)

Szabadalmak gyakorlatba vételére vonatkozó ajánlatok.

The Vacuum Brake Company Limited in London Generalrepräsentanz in Wien bécsi cég

„Ujitás vasuti csővezetékek tömlő-kapcsoló hüvelyein“

cimü, 9288. számu, 1897. március 31-diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatba vétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI. Eötvös utca 9. szám.

The Toledo Glass Company cég Toledoban

„Gép üreges üvegtárgyak előállitására“

cimü, 34750. számu, 1905. julius 7-iki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9. szám.

Aktiebolaget Stockholms Vapenfabrik cég Stockholmban

„Önmüködő lőfegyver“

cimü, 36202. sz. 1905. augusztus 10 iki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-u. 9. szám.

Blye Harry Clay gyáros New-Yorkban,

„Zár palackok, korsók és más tartányok számára“

cimü 34721 és 34722. számu magyar szabadalmainak belföldi gyakorlatba vétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 9. sz.

Laidlaw János mérnök a Watson Laidlaw & Co. cégben Glasgowban

„Önmagát egyensulyozó centrifugal-gépeken eszközölt ujitások“

cimü, 8814. számu 1897. január 30-iki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9 sz.

The Toledo Glass Company állami cég mint Owens Mihály József jogutódja Toledoban,

„Üvegfuvó eljárás és az eljárás foganatositására szolgáló gép“

cimü, 27725. számu 1902. szeptember 20-diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatba vétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9. sz.

G. Goliasch & Co. cég Berlinben

„Gyujtó és oltó berendezés gázlángokhoz“

cimü, 30080. sz. 1903. augusztus 21-iki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9. sz.

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővárosi magánépitési albizottság 1908. augusztus 10-én Erős Sándor dr. biz. tag elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását:

a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre:**

184265. Engelsmann Antal (V., Csáky-utca 23.) a II., Török-utca 3608. hrsz. a. négy emeletes ház, ép. Nay és Strausz.

186578. Karácsony István nev. Löffler Sándor (VII., Sip-utca 17.) a VII., Bálint-utca 2832 | 7. hrsz. a. két emeletes ház.

180360. Netzasek Adolf (V., Váci-körut 66.) a II., Fillér-utca 3088. hrsz. a. két emeletes ház, ép. Schömer Ferenc.

165378. Máv. Budapesti terézvárosi osztálymérnöksége a VI., Rákos rendező pályaudvaron emeletes ház.

184286. M. kir. államvasutak a VI., Andrássy-ut 73. sz. a. emelet ráépités.

178758. Pátsch József (VI., Csata-utca 25.) ugyanott gazdasági épület, ép. Szehr Péter.

175654. Kádár János (VII., Komócsi-utca 44.) a X., Miskolci-utca 2004. hrsz. a. földszintes ház, ép. Csillag Béla.

181489. Liebmann Ármin (VI., Teréz-körut 34.) a II., Törökvész-dülő 5648. hrsz. a. földszintes ház, ép. Hofbauer Gyula.

167946. Bauknecht Tamás (III., Bokor-utca 9.) az I., Kutvölgy 8959 | 3. hrsz. a. földszintes ház.

177984. Richter Ernő nev. Főző Márton (VIII., Dugonits-utca 1.) a VIII., Gólya-utca 6671. hrsz. a. kocsiszin.

168721. Első magyar csavargyár r.-t. (V. Váci-ut 168. sz.) ugyanott toldalék, ép. Trautmann Rezső.

179846. Szekeres Ármin (VI., Eötvös-utca 23/a) a X., Ujhegyi-utca 7802. hrsz. a. toldalék, ép. Singer Samu.

175661. Vásárhelyi Dezsőné (VII., Egri-utca 8/a) ugyanott keritésfal épitésére vonatkozó tervek jóváhagyattak;

b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra:**

184977. Rauser János (II., Corvin-tér 6.) a VI., Révay-utca 24. sz. a.

184921. Fellner Sándor (V., Kálmán-utca 19.) a VI., Mozsár-utca 14. sz.

184933. Kunz Ferenc (VI., Liszt Ferenc-tér 10.) ugyanott

184909. K. Lipthay Aurélné (VIII. Szentkirályi-utca 13. sz.) ugyanott

184282. Mann József (VI. Podmanicky-utca 39.) ugyanott.

185900. Freiwirth Ignác (II. Horvát-u 19.) a III. Vörösvári-utca 1718/2. hrsz. a.

185601. Illyés Gyula (IX. Angyal-u. 20.) a VII. Hársfa-u. 24. sz. a.

184258. Kommer József (VIII. Fhg. Sándor-utca 6.) a IV. Kishid-u 5. sz. a.

184950. Schmahl Henrik (IV. Kossuth Lajos-utca 9.) az I. Istenhegyi-ut 13164. hrsz. a.

183403. Nemzeti szinház igazgatósága a VIII. Rákóczi-ut 35. sz. a.

163857. Hegyi Ferenc (I. Szent János-tér 4.) ugyanott.

165824. Steiner Márton (I. Albert u. 48.) a VII. Vörösmarty-u. 20. sz. a.

181730. Dr. Emmer Kornél a VII. Rákóczi-ut 10. sz. a.

183436. Kéler Antal (V. Rudolf-rakpart 8.) ugyanott.

182191. Hofstädter Guttmann (VII. Thököly-ut 88.) a VI. Csengery-u. 86. sz. a.

178754. Somorjay Arthur (II. Retek-u. 42. sz. a.)

179859. Sajó Gusztáv (I. Királyhágó u. 24.) ugyanott.

177067. Naeff Ferencné (II. Szilágyi Dezsőtér 2.) az I. Szilassy-ut 12. sz. a.

173936. Ivánka Zsigmond (I. Attila-u. 14.) a II. Iskola-u. 24. sz. a.

172215. Abelesz Tivadar (III. Lajos-u. 115) ugyanotti házra vonatkozó módositott tervei jóváhagyattak;

c) **jóváhagyásra ajánltattak:**

175700. Ifj. Walla József a X. Asztalos Sándor-u. 7290. hrsz. a.

174846. Rosenbaum Sámuel Szvetenay-utca 8720. hrsz. a.

172264. Ifj. Holtzspach Nándor a III. Szemlőhegy 5945. hrsz. a.

172248. Ganz és tsa r. t. a X. Kőbányai-ut 29. sz. a.

160031. Burger János a VII. Sip-u. 17. sz. a.

185920. Szandtner Béla a IX. Szvetenay-utca 35. sz. a.

164314. Agulár Dávid a VIII. Madách-utca 6372. hrsz. a.

Eredeti Meidinger rendszerü
szabályozó-, töltő és szellőző kályhák
minden kivitelben.
BUDAPEST és BÉCS
EHRLICH J. és H. Meidinger kályhagyára.
BUDAPEST, IX. ker., Lónyay-utca 15. szám.
Központi légfütések.
Meidinger caloriféres-ek cserépburkolatban.
Cs. és kir. kiz. szabadalm.
Siemang-Ehrlich-féle kaszárnya kályhák.
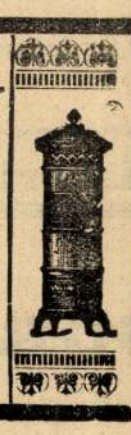

POPPER ZSIGMOND
ácsüzlete és épitési vállalata
BUDAPESTEN.
Iroda: V., Lipót-körut 15. Telep: Dráva-u. 12.
Elvállal minden e szakmába vágó ácsmunkákat, épületek tervezését és kivitelét, — ugyszintén becsléseket és expertiseket.
Telefon 44—73. Telefon 44—73.

KOVÁCS ZSIGMOND
FESTŐ, FÉNYEZŐ és MÁZOLÓ.
Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, különösen fa- és vasbutorok fényezését és festését, valamint fürdőkádak zománcozását stb. Kórházi és intézeti berendezéseket modern kivitelben és a legjutányosabb árak mellett eszközöl.
BUDAPEST
VII. KERÜLET, DOHÁNY UTCA 15. SZ.

172260. Ungár Manó a II. Margit-utca 3621. hrsz a.
179513. Bartuschek Ernő a VI. Hungária-körut 101. sz. a.
178740. Fellner Sándor az I. Hidegkuti-ut 7272. hrsz. a.
159408. Konecsny Ferencné az I. Tárogató-ut 7926 hrsz.
183411. Özv. Scheiling Mihályné a IX. Remete-utca 8684. hrsz.
179536. Tschögl testvérek az V. Báthory-utca 1015/1. hrsz.
179512. Germeshausen Alajos a VI. Szilas-utca 2.
183452. Dr. Grosz Ferenc a VII Rákóczi-ut 12. sz.
170094. Özv. Tasch Tóbiásné a VIII. Magdolna-utca 41.
164260. Szab. parafakőgyár r. t. a X. Alsó vaspálya-utca 8511. hrsz.
165891. Salzer Albert a VI. Teréz körut 22.
165919. Fabricius Károly a IV. Kecskeméti-utca 7.
172897. Nemzeti zenede a IV. Semmelweiss-utca 12.
172246. Steiner Károly a III. Kiskorona-utca 21.
172933. Jaszol Józsefné a III. Solymári ut 1060. hrsz.
173907. Dr. Jesze Károly a II. ker. Oszlop-utca 25.
183451. Weisz Lipót a VII. Rákóczi-ut 12.
172924. Schmidt Ágoston a X. Martinovics-tér 7992. hrsz.
172938. Sorg Antal a X. K. Jászberényi-ut 8393. hrsz. a. házra vonatkozó tervek;

d) **gépekre és felvonókra:**

186596. Dr. Wágner János a VIII. Rökk Szilárd-utca 19
157052. Gattein Jakab a III. Bécsi-ut 96.
167907. Lefeber Ágoston az V. Váci-körut 78.
178744. Haverland Antal az V. Váci-körut 52.
179504. Ganz és tsa a II. ker. Kis Rókus-utca 6.
181155. Balog Sámuel a VI. Gyár-utca 12.
181214. Pacholek György a VIII. Nagytemplom-utca 31.
183417. Károlyi György az V. Arany János-utca 1.
184278. Vasady Gyula a VI. Vörösmarty-utca 50.;

e) **elutasittattak:**

177983. Martiny és tsai a VIII. Szigetvári-utca 6588. hrsz.
174834. Schlesinger Sándor az I. Krisztina-körut 45.
159232. M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a VI. Amerikai-ut 1853. hrsz. a. házra vonatkozó tervei.

Pályázatok tervkészitésre.

Óvoda tervezés. Bácsmegyei Péterréve község elöljárósága egy óvodai épület felépitésének alapjául szolgáló müszaki tervek és költségvetés elkészitésére pályázatot hirdet. Felhivatnak pályázni szándékozó okl. mérnökök és épitészek, hogy ajánlatukat augusztus 15-ik napjáig nevezett község elöljáróságánál nyujtsák be.

Lejáró tervpályázatok.

Aug. 21. Hódmezővásárhelyi ref. egyház: templom és lelkészlak tervezés. Kiviteli költség: orgona és harang nélkül 75000 k: Dij: I. 400 k. II. 200 k. (32.)
„ 31. Budapest székesfőv. tanácsa 4800 koronás müépitészeti alapitványi ösztön ija (16.)
Szept. 1. Kassai Korcsolyázó és Tennis Egylet: korcs lya-csarnok tervezés. Dij: a kivitellel való megbizás, vagy 500 kor. Megvételi dij 100 k Kiviteli költség 80.000 k. (34)
„ 18 Kálvin szobor-bizottság Genfben: Nemzetközi pályázat Kálvin szobrára Dijak összege 30.000 frank. (16)
Okt. 15. Éremkedvelők egyesülete: plaket tervezés. Dij: a.) kivitellel megbizás vagy 200 k., b.) I. kivitellel megbizás, II. 200 kor. Megvételi dij 100 k. (32.)
„ 26. Magyar Mérnök- és Épitész Egylet: 1908. évi Ybl pályázat Dij: Ybl érem (1.)
Nov. 28. Magyar Mérnök- és Épitész Egylet: az egyesület 1908 évi épitészeti kispályázata. Dij: egyesületi ezüstérem és 100 kor. (16)
1909. Jan. 6. Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet az egyesület 1908/9-ik évi épitészeti nagypályázata: Dijak: egyesületi aranyérem és a vallás- és közokt. minist. 1200 k-ás utazási ösztöndija, II. egyesületi ezüst érem. (22.)
„ Máj. 15. Debrecen város tanácsa: Kossuth Lajos szobra. Kiviteli költség 150.000 kor. Dijak. I. a kivitellel megbizás. II. 6000 kor., III 3000 kor. Megvételi dij 1000 kor. (29.)

* A zárjelben foglalt számok azon lapszámainkat jelzik, melyekben az illető tervpályázatok közzététettek.

Pályázatok állásokra.

Városi mérnöki állás. Pozsony szab. kir. városnál lemondás folytán megüresedett 8 évi 2400 kor. alapfizetéssel, négy egyenként 400 koronás négyévenként esedékes fizetési pótlékkal és 560 kor. lakbérrel javadalmazott, szabályszerü nyugdijra igényt nyujtó egy III. oszt. mérnöki állásra pályázat hirdettetik. Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy előirt minősitést igazoló okiratokkal és születési bizonyitványnyal kellően felszerelt pályázati folyamodványaikat dr Bittó Dénes főispán urhoz cimezve Pozsony szab. kir. város tanácsánál augusztus 17-én déli 12 óráig nyujtsák be. A kinevezendő mérnök állását, melyben véglegesen alkalmaztatik, köteles kinevezése után azonnal elfoglalni.

Rajzolói állások. Főméltóságu Esterházy hercegi hitbizományi javak dombovári kerületi müszaki hivatala két önállóan dolgozó, kellő gyakorlattal biró épitési rajzolót keres mielőbbi belépésre. (L. a hirdetések között.)

Betöltött gépészmérnöki állás. A kolozsvári városi villamos telep gépészmérnöki állására Hárnik Istvánt választották meg

Epitési ellenőri állás. A gróf Pálffy János-féle uradalomnál Pozsonyban f. é. szeptember hó 1-vel egy központi épitési ellenőri állás kerül betöltésre. A folyamodványok nevezett uradalom központi irodájában (Pozsony, Szilágy utca 21. sz.) augusztus 20 ig nyujtandók be.

Betöltött mérnöki állás. A Békés községben megüresedett községi mérnöki állásra Balázs József adai mérnököt választották meg.

Mérnöki munkálatok.

Utcák és terek szabályozása. Bácsbodrogvármegyei Nemesmilitics község elöljárósága a község utcáinak és tereinek szabályozásánál teljesitendő mérnöki munkálatokra Vadász Pál bajai okl. mérnöknek adott megbizást 900 kor. vállalati áron. A munkálatokra 1000 kor. volt előirányozva.

Vasutépitészet.

A karánsebes—hátszegi vasut épitése annyira előrehaladt, hogy nemcsak a sineket lefektették, hanem a pályát is bekavicsolták jelentékeny hosszuságban. A vonal mentén levő nagyobb iparosok megkeresése folytán a vasuttársaság engedélyt kért, hogy a vasut mentén elszállitásra váró árukat teljes kocsirakományokban elszállithassa. A kereskedelemügyi minister az ideiglenes áruforgalmat a karánsebes—csircai vonalrészen megengedte.

A vác—budapest—gödöllői villamos vasut engedélyokiratát a kereskedelemügyi minister most adta ki a Villamosvállalatok részvénytársaság budapesti cégnek. Ezen engedélyokirat erejénél fogva nevezett cég engedélyt kapott arra, hogy a m. kir. államvasutak Vác állomásából kiágazólag Veresegyházáig és innen egyfelől a m. kir. államvasutak Rákospalota-Ujpest, másfelől a m. kir. államvasutak Gödöllő állomásáig vezetendő h. é. villamos vasutat megépitse.

A bánffyhunyad—keleceli vasut. Fábián Lajos vállalkozó mérnök kérelmére a kereskedelemügyi minister elrendelte a bánffyhunyad—keleceli h. é. vasut közigazgatási bejárását. A bejárást Képessy Árpád ministeri osztálytanácsos vezetése alatt folyó évi augusztus 19-ikén tartják meg.

A kaposvár—igali vasut. Hausner Zsigmond és társai igali lakosok, a Kaposvártól Igalig tervezett h. é. vasut engedményesei nevezett vasut anyagi támogatását kérték Somogy vármegyétől. A közgyülés elvben elhatározta a vasut segélyezését s megbizta az alispánt, hogy tegyen a vasut segélyezése tárgyában a törvényhatóságnak előterjesztést

A szigetközi vasut. A szigetközi vasut épitési költségeihez Ásvány község képviselőtestülete 25.000 kor. Ráró község képviselőtestülete pedig 15,000 kor. hozzájárulást szavazott meg.

Vizépitészet és szabályozás.

A bajai Sugovica meder felső torkolatának szabályozásánál teljesitendő munkálatok kivitelére a Magyar épitő r. t. budapesti cég kapott megbizást és pedig 803·36 m³ földmunkára 75 fill. 3024·03 m³ kincstári kő szállitására és beépitésére 5·80 kor. egységáron összesen 18.141 kor. 89 fillérért.

A lágymányosi téli kikötő. Az államilag létesitendő lágymányosi téli kikötő céljaira szükséges fővárosi partterületek használati jogának átengedése tárgyában legközelebb értekezlet lesz a földmivelésügyi ministeriumban Ottlik Iván államtitkár elnöklésével. A tanács erre az értekezletre a főváros képviseletében Kun Gyula és Melly Béla tanácsnokokat, Melha Kálmán tiszti főügyészt és Heuffel Adolf középitési igazgatót küldte ki.

Amerikai és saját rendszerü JÉGHÁZAK és HÜTŐK
tervezését, valamint azok épitését vidéken is elvállalja e téren egyedüli specialista
SORG ANTAL KŐMŰVES MESTER ÉS ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ **BUDAPEST** X., KŐBÁNYA GERGELY UTCA 8.
A Kőbányai sörgyárak jégházak és hütőberendezések készitője.

Gyalus László.

István-téri bérház.

A négyemeletes bérház tervezésénél elsősorban a befektetett tőke jövedelmezőségére kellett tekintettel lenni. E cél szem előtt tartásával terveztettek a helyi viszonyoknak megfelelőleg a földszinten nagyobb és kisebb üzlethelyiségek, az emeleteken pedig 2—5 szobás lakások.

A stílus modern román. Az István-tér és Kisdiófa-utca szöge a szabályos 10 szög két oldalának felelvén meg, a saroklevágás és kupolaalakítás ezen alapon történt.

Az építkezés pausál-összegben adatott ki *Stobbe Adolf* építőmesternek, aki valóban derekas munkát végzett, amidőn ezen 1139 négyzetméter beépített területű épületet 8 hónapi munkaidő alatt négyzetméterenkint 235 koronáért elkészítette.

A lakatosmunkát *Jablonszky* Ferenc, mázolómunkát özv. *Vanek* Károlyné, üvegesmunkát *Glatz* András, padló- és falburkolatokat *Testory F.* és társa, vízvezetéket *Janisch* János és fia, tapétát *Sieburger* és társa, szobafestést *Rácz* Márton, a liftberendezést *Wertheimer F.* és társa készítették.

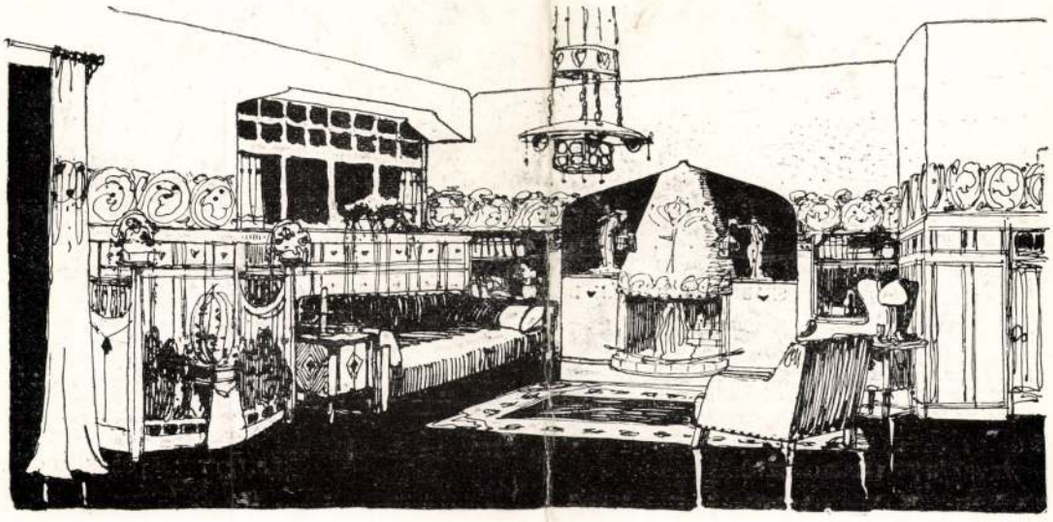

INTERIEURVÁZLAT. TERVEZTE: LÖFFLER BÉLA.

SZABOLCSI POLYÁK BÉLA ÚR ISTVÁN-TÉRI BÉRHÁZA.

TERVEZTE: GYALUS LÁSZLÓ.

ÉPITETTE: STOBBE ADOLF.

M.D.K.

Löffler Sándor és Löffler Béla, építészek

budai (Krisztinavárosi) zsidó templomra kiírt meghívásos pályázatáról azt állapitotta meg a zsüri, hogy leginkább foglalja magában az alapeszmét, melynek feldolgozása révén a templom felépíthető volna. Egyébként egyik tervet sem tartották építésre késznek.

Építőipar - Építőművészet. Bp.1914. 38.évf. 12.sz.
117.old. 10-12.á.

M.D.K.

Löffler Sándor a Béla

építészek

a három egyenlő díj egyszerű nyertéh el az orthodox hitközség templomi iskola pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

dec. 22. sz. 14. old.

Löffler Sándor és Béla

Kapták megbízást a budapesti orth. vir-templom és iskola épi-tésére 1910 ban.

Művészet. 1910. 308. l.

MDK

Lőfler Sándor épitész

Az Orsz.Iparmüv.Társ. által esketési szoba és váróterem berendezésére kitüzött tervp.
500 K-ás II.dij. Lőfler Sándor és Béla,közös terv.

Művészet, 1913. 76.lap

MDK

Kara Mihály és Lányi Dezső szobrászm.-k
Löffler Sándor és Béla müépitők.

közös müve a XII.sz. teremben.

Mücsarnok.-Kiállitás.
Az Erzsébet-müemlék.
Müvészet. 1913. 2e5-6.1.

M.D.K.

Löffler Sándor és Béla, építészek

közös terve 500 K-ás második díjat nyert az Orsz. Magy. Iparművészeti Társulatnak a polgári eshető – és azzal kapcsolatos vázószoba berendezésére kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV.évf.

febr. 5. sz. 14. old.

Löffler Sándor és
Löffler Béla

Pozsonyi Karmelita-utcai Zsidó templom tervezői

A 90.
XI. tábla

1940

CZILLÉR ANTAL

ÉPITŐMESTER

BUDAPEST, VII.,

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚTJA 45. SZ.

Telefon: József 96—26.

Folyószámla: Pesti Hazai Első Takarékpénztár Baross-téri fiók.

Postatakarékpénztári folyószámla: 4842.

Nagys.

Föerk Ernő mű

Tekintettel a mai súly
kérek az ócsai templom e
ra, mely részben a telepe
még további 100,000 Kor
leszállított cserépre ígné
öszesen 200,000 K, szóval k

Löffler Sándor és

Béla

építeszek

Épitő Ipar

1913. 318. l.

(A budai szi dó templom terv pályázata, képpel és alaprajzzal.)

Löffler Béla és

Sándor

l.

Interieur

1912. 6. 27

4 és 5. l.

KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM · A MAGYAR KIR. VALLÁS-

MÜEMLÉKEK ORSZÁG[illegible] [illegible]ZOT[illegible]ÁGA
373 /1926. szám.
Érk.: 1926 év szept. hó 16. n.

Löffler testvérek

budapesti építészek

a Kolozsvári orth. izr. hitközség tervpályázatán fentiek tervét megvásárolták.

Magyar Építőművészet

1912. 1. sz. 14. l.

typiai sok
Budapest, IV
Telefonszám 1700.

MŰINTÉZET
LIPÓT
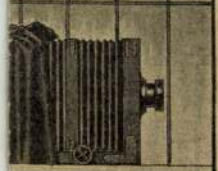
DAPEST
orottya-u. 11
készít
SÉKET
hoz a legjobb kivitelben.
MOTYPIA·
TOLITO·
AJZOKAT.
VÉTELEK.
2.

MDK

Löffler Sándor és Löffler Béla

Népszinház utcai bérház, repr.

Magyar Épitőmüvészet 1911. 9. sz. 35.l.

a Fontaine des Innocents reliefjei
k. Ile o végén hugenotta volta mi-
lett házájából. -- Irod. P. Vitry:

Löffler Sándor

Münvenet 1910. 85, 308
– 1912. 118
– 1913. 76, 206
– 1915. 144

Löffler Sándor és Béla

épitészek

Budapest.

-ród

Magyar Épitőmüvészet

1910. 8 sz. 22-25 l.

(Budai bérház).

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

vezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

Löffler Béla és Sándor M.D.K.

építészek

terveit fogadta el az orth. izr. hitközség – a bizottság javaslatának megváltoztatásával – a Budapesten felépítendő izr. templom és iskola épületeire, 650.000 K. költségkerettel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

máj. 4. sz. 11. old.

LÖFFLER BÉLA

Novét Sipos Bélával kapcsolat-

ban említi.

Saučin Ladislav. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 36.

MDK

Löffler Béla

Löffler Sándorral készitett közös tervüket fogadták el kivitelre a bpesti orth.izr.templom és iskola tervpályázatán.

Művészet, 1910. 308.l.

MDK

Löffler Béla és Sándor épitész

Magánép. eng. Épitő Ipar, 1910. márc. 6.
108. 1.

MDK

Löffler Béla és Sándor

egy budai bérház lépcsőrécsa

Magy.Építőművészet 1910. 8. sz.25.l.

MDK

Löffler Sándor épitész

Pályazatok tervkészitésre. Vállalkozók Közlönye.
1909. dec. 22. 4 l.

MDK

Löffler Sándor épitész

Magánépitési engedélyek Budapesten. Vállakozók Közlönye. 1909. dec. 22. 4 l.

M.D.K.

Löffler Béla és Sándor

építészek

a három egyenlő díj egyikét nyerték el az orthodox hitközségi templom és iskola pályázatain.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.
dec. 22. sz. 19. old.

Löffler Sándor építész

Magánépítési...engedély. Építő Ipar, 1909. dec. 26. 498. o.

MDK

Löffler Sándor

Épitő Ipar, 1909. dec. 26. 497.l.

MDK

Löffler Sándor, építész

Magánépitési eng. Bp. Vállalkozók Közlönye,
1909, dec. 29. 4.l.

MDK

Löffler Sándor, építész

Magánépitési eng. Bp. Vállalkozók Közlönye, 1909, dec. 29. 4.l.

MDK

Löffler Béla

Épitő Ipar, 1909. dec. 26. 497.o.

MDK

Löffler Béla épitész

Pályázatok tervkészitésre. Vállalkozók Közlönye.

1909. dec. 22. 4 l.

Löffler Sándor, és Béla

M.D.K.

Opesti építészek nyertek megbízást a kolozsvári izr. hitkörség részéről a Kolozsvárott felépítendő tempsan-iskola-, ritualisfürdő és körséghéz terveinek elhészítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

jul 4. sz. 12. old.

22— 23. l.

HOMLOKZATRÉSZLET.

fordít 2

BUDAI BÉRHÁZ.

TERVEZTÉK: LÕFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

Magyar Építőművészet
1910. 8. 7.

KAPURÉSZLET.

BUDAI BÉRHÁZ. TERVEZTÉK: LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

Löffler Béla

MDK

Ülő akt, bronz

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

Löffler Béla

Tanai gobrén

neve szerepel "A magyar képzőművészet Csehszlovákiában "c.cikkben a 7-8.oldalon

Kritika 1973 december

Löffler Béla

„Közös út" – 1970 – polírozott bronz

Kodalmi Szemle 1978/5

Löffler Béla

„Összetartozás" - (elefántcsont 1976)
„Öreg pásztor" (belga gránit - 1965)
„Gőzhus S." (fa, 1977)

Irodalmi Szemle 1978/6

Löffler Béla

- szobrász műtermét fiataloknak ajálja fel
- nagy művészet és kultusztörténeti gyűjteménye van
- Hetvenhárom éves.

Német ~~Lász~~ István: Löffler Béla

Irodalmi Szemle 1978/6

MDK

Löffler Béla szobrász

Kállai Ernő: Kassai Nemz. Kiáll. Jelenkor, 1939. dec. 1. 5.sz. 12 l.

MK

Löffler Béla szobrász

e.a: Felvidéki és kárpátaljai művészek. Ujság, 1943. márc. 6.

MDK

A fővárosi sajtó ... méltatja a felvidéki és kárpátaljai képzőműv.eket. Felvidéki Ujság, 1943.márc.3. 4 l.

MDK

Löffler Béla

Bronzöntő, br.

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 16 l.

MDK

Löffler Béla
bronz-szobor

Az állam és a szfváros is vásárolt a felvidélkieik...
Felvidéki Ujság /Kassa/ 1943, márc. 19.

MDK

Löttler Béla, szobrász

375. G.J. portréja. Bronz.

M.Kir. Vall. és Közokt. Min. V. Nemzeti Képzöm.kiáll.
Képes Tárgym. Kassa. 1939. 18.1.

MDK

Löffler Béla, szobrász

Özvegy ember. Bronz.

Bronzöntö. "

M.Kir. Vall. és Közokt. Min. V.Nemzeti Képzöm.Kiáll. Képes tárgymutató, Kassa 1939. 16.l.

MDK

Löffler Béla szobrász

K.J: Felvidéki és kárpátaljai képzőművészek kiáll. Magyarság, 1942, márc. 6. 5 l.

MDK

Löffler Béla szobrász
Álló akt

á főv.sajtó .. méltatja a felvidéki és párpátaljai
müv.eket. Felvidéki Ujság, 1943. márc. 3. 4 l.

MDK

Löffler Béla, Kassa

Ülő akt, bronz
Gimnázista, gipsz
Öregség, gipsz

Felvidéki és kárpátaljai képzőműv. kiáll.
N. Szal. 1943. febr. 11 1.

MDK

Löffler Béla, Kassa

Elmélkedő, fa
Álló akt, fa
Lábmosó, kerámia
Siremlékterv, "
Lengyel fej, bronz
Paraszt fej, "

Felvidéki és kárpátaljai képzőművv. kiáll.
N. Szal. 1943, febr. 11 1.

Löffler Béla mozaikkészítő

MDK

1909. Kakaros üvegmozaik kép a kiállítás ajtajában.

Debreceni Iparműv. Kiállítás vezetője, D. 1909. 14. l.

MDK

Löffler Béla:

II Rákóczi Ferenc,

Kassa., V. Nemz. Képzőm. Kiáll. a V. és Közolt.
Min. által megvás. képek.
Képzőm. Közl. 1939, 3-4 sz.

Löffler Béla, nobrász MDK

Az ifjú Schönherz Zoltán portréja. (Kassa. 1962.) Repr.

– : Három hónap a hatvan esztendőből

4

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. júl. 25.

MDK

K.Löffler Béla

Pihenő, bronz

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 13. 1.

MDK

Löffler Béla

Mihalik Sándorné:Kassai képzőművészek kiállitása.
Felvidéki Ujság 1942. dec. 12. 4.l.

MDK

Löffler Béla

II.Rákóczi Ferenc. Bronz relief,vörös márvány alapon.

G.J.portréja.Bronz.Mgt.

V.Nemzeti képzőm.kiáll.1939.Kassa.Kat. 18.

MDK

Löffler Béla, szobrászm.

szereti a hatalmas méreteket és figurális szobrain a forma esetlegességeit.
"Álló akt". Figyelemreméltó.

Ijjas Antal: A felvidéki és kárpátalji képzőmüvészek kiállitása.
Nemzeti Szalon.
Nemzeti Ujság. 1943.febr. 28. 15.l.

MDK

LÖFFLER BÉLA

Felvidéki szobrász

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa

325

Löffler Béla, építész- és szoborművész

6. A zsinagóga homlokzata
(Löffler Sándor és Béla, 1910.) |sept.|

Magyar Építőművészet, 1984.6., 33-old.

MDK

Löffler Béla, szobrászm.

"...két szobra a kifejezés őszintességével beférődik erősen emlékezetünkbe."

/-t-/: Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. Acsán.
A kassai MÁV palotában.
Pesti Napló. 1939.okt.29. 6.1.

MDK

Löffler Béla

Gimnazista. Gipsz.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 18.1.
Műcs.

M. D. U

LÖFFLER Béla szobrász

szül. 1906.

1056. „Ülő akt" Ltsz.: 56.428-N

1057. II. Rákóczi Ferencz Ltsz.: 7825

A M. N. Galéria állagjegyzéke T/b. vész

Bp. 1959. 17. l.

MDK

Löffler Béla

Özvegy ember, br.

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 16 l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Löffler Béla
FEJÉRMEGYEI HIRLAP
1962 OKT. 4

/1021

LUKÁCS LÁSZLÓ:

Halotti beszéd Schönherz Zoltán halálára

Löffler Béla: **Schönherz Zoltán** (portré, ólom)

Látjátok feleim — így kezdem, e szóval,
lelkemből tör fel a középkori sóhaj,
mint keskeny sírszájnál elmondott egy ó pap,
ki maga is holt már, rég nem temet holtat;
elmondott, elsírt egy ó gyülekezetnek,
régies vigasszal kit így döbbentett meg,
nem sejtve, hogy míg e helyen jajveszékel,
egy egész nemzethez fordul sírbeszéddel.

Látjátok, sok kisded pusztul s bűnük sincsen.
De ki venen múl el, nem vétkesebb az sem.
Egy se bír éltében annyi bűnt halmozni,
hogy ily bő halállal kellene lakolni.
Szánni kell a latrot! Sajnálni a tolvajt!
Megdicsőül mind, mert egy sem okoz oly bajt,
mire méltó kín ez. Soha ennyi szent nem
kószált, soha ennyi kínfaragta szent nem.

Látjátok s rútabbul azok haltak épp meg,
társaim az elvben, kik bűn nélkül éltek,
kik nem közömbösül jó s rossz közt haboztak,
de isten pártjában bátran hadakoztak,
kikre kéne fényes égi érdemrendet
tűzni, ha volna ég s mint megannyi szentet
tiszteltni, keresztnél igazb jelet vetve,
holtukban is őket halk daccal éltetve.

S látjátok, épp ezek járták meg a poklot,
nem százölnyi mélyben, de itt látva poklot.
Meggyötörték őket oly földi ördögök,
hogy felsikoltottak karmuk-kezük között.
De egy se tagadta meg a bátor istent,
nem azt, aki fönt nincs, de azt, ki van itt lent.
Egy Júdás-hangot nem ejtett ki ajkuk.
Krisztusé árny-gödrös, szőrkoszorús arcuk.

Látjátok s ezért nem színméz az igazság,
mert nem mindnek csurran, mikor majd kiosztják.
Nincs kéz, ki a holtat vállon rázná: „Ébredj!
Dörzsöld ki szemedből azt a szörnyű véget!"
Pedig remél titkon a halálraszánt is:
egy kalászt meghagy a halál, ha kaszál is!
Ki ernyőn földre száll halni, se hal meg mind,
ki bombán égbe száll, az se jut oda mind.

Mindnyájuk — látjátok — ember! S mindben szív van.
És a szív dobog. És dobogna még vígan,
a kínban is!... De lám, e keserű férfi
mellébe búját szívét ki akarja tépni.
Öklét szorítja rá: Elhallgass, te játék!
Nagyobb gond van nálad a világon száz még.
Mit számít, dobogsz-e, kelyegsz-e, te óra!
Száll az Idő úgy is, ha nincs mutatója...

1942.

Október 9-én húsz éve halt mártírhalált Schönherz Zoltán. Lukács László verse annak idején „Halotti beszéd" címmel jelent meg a „Népszavá"-ban.

SOMORJAI ORSOLYA:

Töretlen ívben

Tavaszi buzgósággal,
ahogy bimbók fakadnak
az ember éles szárnyát
bontja a gondolatnak:
a homályból a fénybe,
a fényből a homályba,
s már csillagokba botlik
konok kíváncsisága.
Parányú rugók lökik
századokkal előre,
s a nyugodt állandóság
türelmetlen lesz tőle.
Bábelek zengő tornya
figyelve nyúlik égig,
a történelem súlyát
munkástenyerek mérik:
sötétből a homályba
és homályból a fénybe.
S riadva, mint a vadlúd
sürgető hívást vélve
egy gondolat tövében
már felrebben a másik,
a biztos akarásból
szőtt megvalósulásig.

KIRA

... Idefigyeljen, tanár úr! vegye tudomásul, ez így nem mehet tovább! Tűrhetetlen, hogy engem, IV. Bélát, a magyar történelem kimagasló egyéniségét, még mindég nem ismernek a maga gyerekei. Ez egyenesen felháborító! Már kétszer írta be az osztálykönyvbe tananyagként, hogy azt mondja: a tatárjárás és IV. Béla, és az osztálya még mindig nem tud róla semmit. Nem tudják mikor volt a tatárjárás, ki voltam én, hogyan építettem újjá az országot; ez pedig szégyen, egyenesen szégyen, hogy a gyerekek a Muhi-pusztát Kecskemét környékén keresik a térképen ...

... Hát ez a helyzet, tanár úr! És mindez miért? ... Mert maga állandóan mással foglalkozik az órán! Mondja csak Milyen alapon engedte meg például az igen tisztelt Kukovica kartársnőjének, hogy bejöjjön az órára cirkuszjegyeket árulni? Ezt maga, mint történelem tanár, tűrte. Nyugodtan végignézte az egészet, sőt

HARANGS

Ihász Mártonék kimentek a vásárból. A vásár végén Márton átadta a kecske kötelét a kisfiának:

— Vezesd haza, Marci és kösd be! Majd mi is megyünk, ha végzünk. De gondod legyen a Micire!

Az édesanyja is akasztott egy gondot a hétnyolcéves kisfiú nyakába:

— A kishugodat meg etesd meg!

Marci figyelmesen megjegyzett mindent. Megrántotta kicsit a kötelet és hazafelé indult:

— Gyere Mici, mihozzánk! Te leszel a tehenünk!...

Mentek a szürke, poros úton. A kecske engedelmesen kocogott Marci után, ha néhanéha hozzá is kapott egy-két útszéli levélhez. Már jódarabon mentek, mikor a kettős kórtefánál elérték Misit, a falu árváját, aki vásári holmikkal bajlódott, mit rárakott az öreg Tóth Gábor, a gazdája, kihez tartásba adták az árva Misit.

Marci nagyon sajnálta a cipelődő fiút, ki izzadozott is a nehéz vasüst, a félig telt és húzós zsák alatt. Mindjárt meg is szólította:

— Te mit viszel magadnak? — pöccintette meg a rövid kis botjával a vasüstöt. — Tán fürödni akarsz?...

— Nem magamnak viszem. A gazdám vette. Krumplifőző üst lesz a hizónak, amiben majd a maradék kenyérdarabok is megfőnek, amit hazahordok...

— Nehéz lehet —konyította le Marci a fejét, hogy jobban körülnézze az üstöt.

— Nem könnyű. Meg itt van ez a zsák is — lódította meg Misi a félig telt zsákot a hátán.

— Hát akkor én segítek, Misi! Fogd meg te az egyik fülét, én a másikat! Nekem még itt van a kecske kötele, neked meg a zsák! Így egyforma az elosztás! — rendelkezett Marci és könnyebbnek érezte a félig-meddig meggyógyult törött lábát is. Nem is nehezkedett már a botra sem. Inkább csak mutogatott, rendelkezett a kis kampós bottal.

Mentek hát, vitték az üstöt, s vezette Marci a kecskét is.

Közel értek a temetőhöz, mikor Misi kócos haja alól sűrűbben gurult le ezüstös csillogással a verejték. Marci lába is nyilalgatott. Leültek az árokpartra. Egy hitvány és csenevész bokor erőlködött a porral és elmulással, éppen ott. Leültek hát a bokor tövébe. Mici kötelét is szabadon engedte Marci. Hadd rágódjon a százszor megtépett bokron, se nem árt, se nem használ már annak.

Misi is lerakodott és jólesően pihent a gyepen. Előtte ült az üst, valami kavicsfélén ülhetett a feneke, mert forgott, himbálózott néha, még egy kis széltől is megbillent, s csodálatosképpen mégis kiegyenlítette az ülését.

Hallgattak. Mit tehettek volna mást. Nem az övék volt a vásár: szegényember gyereke csak széllel tömi a száját, s vásár is csak andalgásra jó.

El is andalodtak még itt az úton is, a gyepen ülve. Majd hirtelen mégis eszébe jutott valami Misinek.

— Te mi leszel, ha megnősz? — kérdezte Marcitól.

— ... — kapta fel a fejét Marci, mintha éppen ebben a pillanatban kellene belépnie nagy figyelemmel valami hatalmas és szép, márványköves fő-főiskolába, vagy micsodába. — Én? Én szobrász leszek! Szobrász, aki szobrokat farag kőből vagy fából, vagy még nem is tudom, miből. De olyanokat, hogy azt meg lehet nézni és meg is fogják nézni majd az emberek. És akkor hirtelen lehalkította hangját, csendesen és bátortalanul folytatta: — vagy orgonász. De emberek, h Megállnak é S ami a szív ha rossz...

Misi ezen szobrászról, ta azt, hogy valami lenni

— Hát én mi sem lehe kétségbeeset zonyossága.

Aztán h néma nehéz volt pesztetni o semmiből ú

Marci ma hagyta a sz Misit, azza majd... De tagadni val sodtak fel m gett már fülében, és mit akar. H gondolkodva Meg is ugro ban s nekiü

Megkondu zengett, míg megütötte, a figyelt a zen egyik felől,

Egyszerre mélázott Mi

— Te, apá végén temet

— Nem, n költség — h ja.

Marci csill

— Te, én — és ütemes Zengett-bong hallgatta Ma zengését-bon gyon mélyre bongását.

Misi egy könny merült a zen san találkozo ment, mindig vászontariszn kenyérért. M ugye megadj akarok lenn rosszul esett dett, minden

Az érczeng ben ropogtat

Akkor Ma kezébe:

— Te, hara régebben ha jár, bizonyos lehetett szeg

Ekkor már üst oldalát. és szomorua ahogy csak i ha szól...

De ekko foltos rangozták a szívük fájd nagy tavaszi sohasem hall az üst zengé

ÉGETETT ÉS FESTETT BÁRSONYFRIZ. UNDI S. MARISKÁTÓL.

ISKOLASZOBÁBA VALÓ SZEKRÉNY.

TERVEZTE LŐFFLER BÉLA. KÉSZÍTETTE GERA LAJOS.

TERVEZTE
HAUSZMANN ALAJOS
MINTÁZTA
SZABÓ ANTAL.

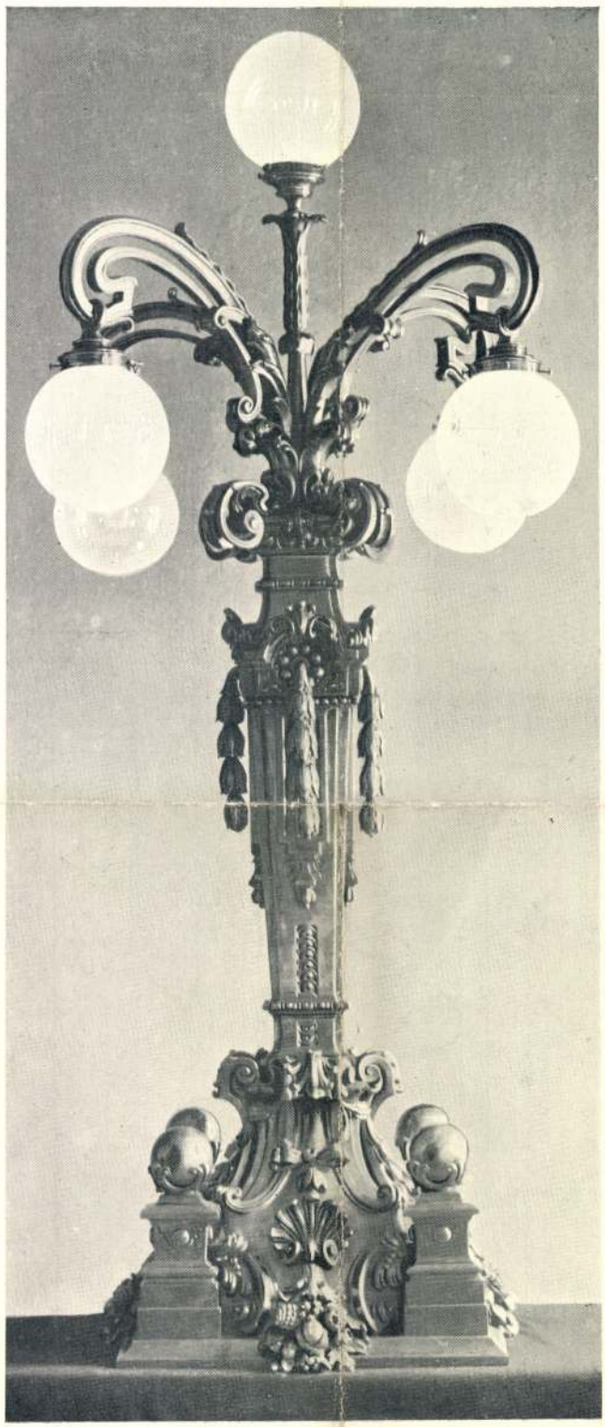

KÉSZÜLT A
ZELLERIN GYÁRBAN.

A BUDAI KIRÁLYI PALOTA HABSBURG TERMÉHEZ VEZETŐ
LÉPCSŐ BRONZ KANDELÁBERJE.

Löffler Béla
kabrán

A kassai karácsonyi képzőművészeti kiállításon a város megvásárolta egy művét.

Új Magyarság 1942. XII. 17

Löffler Béla, szobrász MDK

/A fiatal m. szobr.nemz...Bp.szfv.gyüjt./

Ülö akt. Bronz.

Mücs.-MKT.Öszi Tárlat. 1943.okt.2.+nov.1. Kat. lo.l.

MDK

Löffler Béla, szobrász

II. Rákóczi Ferenc. Bronz-dombormü.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az O. M. Szépmüv. Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug.1. Bp.1941. Kat. 9.l.

LÖFFLER BÉLA

Szpos Bélával körösen kérvítettek a Cs.Sz.K. 20. évfordulója alkalmából a ma már nem létező Berehovo-i emléktáblát: Rákóczi Ferenc bronz mellportréját.

Ladislav Saučin. Vytvarne umenie na východnom Slovensku 1918--1938. Košice 1964. 36.

LÖFFLER VOJTECH (BÉCA)

1945-ben a Szlovákiai művészcsoport kiállításán vett részt több festővel együtt.

Tomáš Štraus: Anton Jasusch a zrod výtvarného avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 114. l.

LÖFLER VOJTECH (BÉLA)

1928 után több festő tér el festői hivatásától a szobrász + egy existenciális okok miatt. Így Löfler B. is eredeti foglalkozásában tér vissza, fogtechnikus marad.

Tomáš Štrauss: Anton Jasusch a zkod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 97. l.

Löffler Béla

Özvegy, bronz, 1935

ténykép. ~~Rep.~~

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 217.

Löffler Béla

Falusi bíró portréja,

bronz, 1935

Fényképe.

Ladislav Saučin. Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 217.

LÖFFLER BÉLA

Az 1. csehszlovák köztársaságban a krómi iskola tagja

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slo-
vensku 1918-1938. Košice 1964. 33.

Löffler Béla

Körös út, fa, 1931

Fényrő

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. č. 17.

…ER BÉLA

Pár mondattal említi meg mű-
vészeti irányvonalát.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slo-
vensku, 1918-1938. Košice 1964. 33.

LÖFFLER BÉLA

Szobrász. Röviden közli életrajzi adatait. Eredeti foglalkozása fogtechnikus. A kamaraplasztikán kívül néhány emlékművet is készített. Gyűjtemények kiállítása 1937, 1956 és 1961-ben volt Kassán. n. ebben az évben Staký Smokovecen-ó tátrafüredén is.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 49.

LÖFFLER BÉLA

Nevével kapcsolatban említi: ~~Fr~~ Gitala, Medgyessy és Vilt szobrászokat is.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 49

Löffler Béla

Szobrász. A szlovákiai új művészeti erők

képviselője.

Ladislav Sančin: Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 17.

Löffler Béla

Vásároltak tőle a kassai Nemzeti Képzőművészeti Kiállításon

NM 1939. XI. 15.

LÖFFLER V.

Festő, eredetileg fogtechnikus.

Ladislav Jančin: Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 04.

LÖFFLER BÉLA

A Króni iskola tagjaként említi

Feld Lajos, Oravec Imre és Collinády György-

el kapcsolatban.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku.1918-1938.Košice 1964. 33.

LÖFFLER BÉLA

Nevét Gitala Ferenczel kapcsolatban említi:

Ladislav Saučin. Vytvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 35-36.

Löffler Béla

Szerepelt a Kassai Kazinczy-Társaság Képzőművészeti Kiállításán.

VII 1959. V. 9.

Ha valaki oly biztos kézzel és szeretettel teli mozdulatokkal képes megmunkálni a legkülönfélébb anyagokat, mint Löffler Béla, akkor nem lehet véletlen, ha maga az anyag is elébe siet a művésznek, s szinte felkínálja formájában-szerkezetében a témát.

A Herman Ottó Múzeum Papszeren levő épületében rendezett tárlat igen intenzív és mennyiségileg is tiszteletre méltó betekintést adott egy érett mester oeuvre-jébe. A fém és kő büsztöktől az egészalakos faszobrokig, a jellemábrázolásból táplálkozó realista portréktól a gemmákra emlékeztető miniatűr kompozíciókon át az expresszív hevületű asszonyalakokig — a kiállítás rendező elve minden ponton a kifejezésmód oldott átalakulását dokumentálta. Ebben a folyamatban a mellszobrok tárgyilagos pontossága nem mondott ellent a karikírozás lehetőségeit megcsillantó, improvizatív miniatűr plasztikáknak, miként szervesen kapcsolódtak hozzájuk a lényeg megragadásának más fázisát tükröző, de az előzőkből következő kubisztikus figurák. Valamenynyi alkotásban ott munkálkodott a modellekkel szembeni, illetve a modellek által reprezentált gondolat iránti türelem és szeretet kézmozdulata. Ez a humanista ethosz sugárzott át a gyász, a szerelem, a munka, a közös emberi sors megformálásában, de az aktok rituális momentumai és tárgyai (fürdőzés, könyv, hárfa stb.), vagy az irodalmi élmények transzponálásai (Rigoletto—Don Quijote—Cyrano, Mefisztó) is erről tanúskodtak. Méghozzá bravúros mesterségbeli tudással. A szlovák képzőművészeti élet egyik meghatározó egyéniségének számító Löffler Béla mindent tud a felhasználható anyagról; kő, fém, csont, fa — számtalan tulajdonság, számtalan lehetőség, amivel bölcsen gazdálkodik, s az általuk megfogalmazott tartalmat rendkívül frissen, impulzív módon interpretálja.

DR. SZABÓ EDE

Napjaink, XXII. évf. 11. sz. 1983

LÖFFLER BÉLA

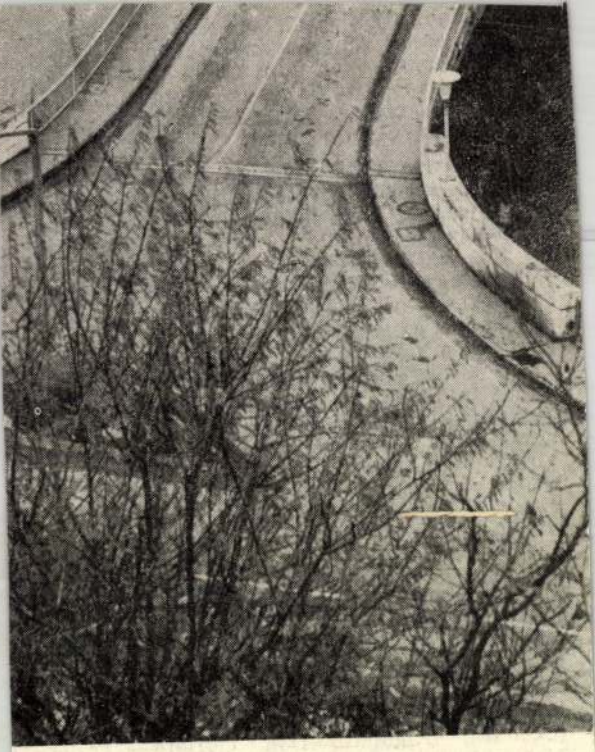

FELHÍVÁS! / VETÉLKEDŐSOROZAT INDUL 1984. DE
SÁG TÉGY GAZDAGGÁ MINKET!" CÍMMEL / A VE
LÁSÁNAK 40. ÉVFORDULÓJÁT KÖSZÖNTI / HIRDE
A B.-A.-Z. MEGYEI TANÁCS ÉS A KISZ MEGYEI BI
ALISTA BRIGÁDJAI VESZNEK RÉSZT / NÉGY TÉMAK
GŐ CSAPATOK / TÖRTÉNELMI–POLITIKAI, GAZDA
KÉRDÉSEIVEL FOGLALKOZÓ, VALAMINT A MEGYE
LASZOLNIUK / A VETÉLKEDŐN 5 FŐS CSAPATOK

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Ádám Ottó. Foszer
László, Bessenyei Ferenc és
Péter.

1021

A kassai dóm északnyugati falára visszahelyezték II. Rákóczi Ferenc domborművét, melyet Löffler Béla neves kassai szobrászművész készített Sipos Béla műépítész terve alapján. (t)

munkát végeztek az
békés felhasználásának
jesztésében. Tíz évvel
kították meg a radioló
osztályt, amely azóta tö
radiológiai laboratóriu
zett. A debreceni és a
tudományi egyetem
kobaltágyúval felszerelt új laboratóriuma is az Iparterv alkotása. Az idén már üzembe helyezik a szombathelyi megyei kórház kobaltágyús onkológiai decentrumát, s ugyanilyet terveznek most a miskolci kórháznak.

Az izotópos kutatások fejlesztésére az állatkísérletekhez különleges kobaltágyúval felszerelt biológiai laboratóriumot terveznek Szegedre. Ebben az évben készítik el a Debreceni Orvostudományi Egyetem új biológiai kutató laboratóriumának és az izotóp intézet szerveskémiai izotóp laboratóriu-

k legna-
nkával a
Intézet
et egy és
észecske-
és neut-
lyezésére
r alapte-
s négy-
terveznek.
A beruházás első szakaszának dokumentációit már átadták, s így ebben az évben az építkezés is megkezdődik.

Számos izotóp és röntgen anyagvizsgáló laboratóriumról készítenek terveket az iparvállalatoknak. Többek között tárgyalások kezdődtek a Lenin Kohászati Művek és a Kiskunfélegyházi Vegyipari Gépgyár korszerű anyagvizsgáló beruházásának előkészítéséről. Az idén végeredményben több mint 30 új radiológiai létesítményt terveznek az Iparterv dolgozói.

(MTI)

Népszabadság
1985. január 16., szerda

LŐRINCZ GYULÁRÓL

Születésének hetvenötödik évfordulóján

Ki is volt Lőrincz Gyula?

Nehéz erre a kérdésre tömören válaszolni, hiszen akár a képzőművész pályafutását, akár a politikus, a közéleti ember tevékenységét vizsgáljuk, gazdag az örökség.

Diószegen, a mai Sládkovičovón született, édesapja Dunaszerdahelyen volt malomgépész. A tehetséges fiú a budapesti képzőművészeti főiskolán tanult, *Vaszary János* és *Réti István* tanítványaként. A szülőfölddel, amely akkor már Csehszlovákia része, nem szakadtak meg a kapcsolatai. A sarlósokhoz fűzi a barátság és a közös harc: *Balogh Edgár* emlékezik, arra, hogyan jelent meg Munkácson a fiatal festőnövendék „festőmappával és egy zsák pogácsával", hogy vele, továbbá a mártírhalált halt költővel, *Sáfány Lászlóval* és *Bertók Jánossal* igaz szociográfiát állítsanak össze a két világháború közötti Csehszlovák Köztársaság legelmaradottabb vidékéről. Arról a tájról, ahonnan *Fábry Zoltán* fogalmazta meg „az éhség legendáját". Hamarosan kapcsolatba került a kommunistákkal, a párt tagja lesz. Pozsony, Párizs, Prága, Budapest — íme, életútjának állomásai. A két világháború között a progresszív magyar nemzetiségnek, illetve a szlovák kommunistáknak alig-alig akad olyan akciója, amelyben Lőrincz ne vett volna részt. S közben a szlovákiai képzőművészet első sorába küzdi fel magát.

Közvetlenül a háború után *Emlékezés* címmel albumot adott ki rajzaiból. Ezt a munkáját méltatta *Kassák Lajos:* „A háború apokaliptikus őrületéről mesélnek vonalai, de sohasem ragaszkodva a valóságos eseményekhez, nem pillanatnyi impressziók ezek a rajzok, inkább a meghatott és elborzadt lélek jegyzetei, a grafika eszközeivel és abszolút művészi igényességgel. Nem a valóság tükröződése ez, de esszenciája a valóságnak, nem azt mondják, hogy a művész így látta az élet borzalmait, hanem hogy így hatottak rá. Tehát nem közvetlenül, hanem közvetve tolmácsolnak, vonalai a rajzművészet öntörvényei szerint állnak össze képpé, olykor idegenszerű groteszkséggel, máskor szűkszavú zárkózottsággal, de mindig vallomásszerűen, és semmi máshoz nem hasonlíthatóan." Hosszabban kellett idézni Kassákot — aki sohasem volt udvariaskodó kritikus —, hogy érzékeljük Lőrincz művészi rangját. Mert sokan hajlamosak voltak arra, hogy a kiterjedt és lázas közéleti tevékenységben valami pótlékot sejtsenek, a művész kényszerű pótcselekvését. Szó sincs semmi ilyesmiről. Lőrincz egész életében művészként is dolgozott, s a košúti eseményekről vagy Dózsa katonáiról rajzolt sorozatai csak erősítik Kassák hajdani teljes értékű elismerését.

Témaválasztása sem volt véletlen. Košúton a harmincas évek legelején a csehszlovák polgári hatalom és a többségében magyar nemzetiségű mezőgazdasági nincstelenek véres összeütközése zajlott le. A nincstelenek védelmére *Major István* kommunista nemzetgyűlési képviselő állt ki, akit a csendőrök bántalmaztak, majd a hatalom perbe fogott. Védelmére megmozdult Fábry Zoltán, a sarlósok, a védőügyvéd *dr. Vladimír Clementis* volt. Ebben a politikai erőpróbában az ifjú Lőrincz is részt vett. Sorozata tehát tanúvallomás és a forradalmi mozgalom nagyszerű mementója.

Ám ha csupán a képzőművészről, a képzőművész és a valóság kapcsolatáról szólunk, még nem mondtuk el, hogy ki volt Lőrincz Gyula.

A felszabadulás után rövid ideig Budapesten az MKP apparátusában dolgozik, majd hazatér Csehszlovákiába. Ott találjuk a csehszlovákiai magyarok kulturális szervezetének, a CSEMADOK-nak az alapításánál (sokáig e szövetség elnöke); amikor újra megindulhat a magyar nyelvű sajtó, Lőrincz Gyula lesz a nemsokára napilappá szerveződő *Új Szó* főszerkesztője. 1955-ig, majd 1968-tól, kétszer is vállalta ezt az egyáltalán nem könnyű feladatot. Az *Új Szó* több volt, mint *csak* újság: a politikai és kulturális élet szervezője volt. Amíg a szlovákiai magyarságnak nem volt irodalmi folyóirata, itt kapott otthont a háború előtti harcostárs, Fábry Zoltán; az *Új Szó* hasábjain jelentkeztek először azok a fiatal írók, akik ma a csehszlovákiai magyar irodalom derékhadát alkotják. S közben Lőrincz parlamenti képviselő, tagja Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának, s hosszú ideig Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága Elnökségének is. Élete utolsó éveiben a CSEMADOK-tisztség mellett a Szlovákiai Képzőművészek Szövetségének szintén elnöke volt.

Ne feledkezzünk meg, hogy a csehszlovákiai magyarság politikai és szellemi életét a népi demokratikus fordulat, 1948 februárja után szinte a holtpontról kellett megindítani. Lőrincz Gyula hűségének, szervező tehetségének, kommunista helytállásának nagyon nagy szerepe volt abban, hogy megteremtődött a magyar nemzetiség képviseleti és intézményi rendszere. Az elvi alap világos volt. Az *Új Szó* indulása után egy szerkesztőségi cikk félreérthetetlenül fogalmaz: „Úri bűnökért... fizetett a csehszlovákiai magyarság... Most azonban ennek vége... A szlovák dolgozónak érdeke, hogy minél jobban haladjon a szocialista építés és minél mélyebb legyen a testvéri együttműködés. A ma megírt vagy kimondott magyar szó nem veszélyezteti érdekeit, hanem ellenkezőleg, támogatja őket. A magyar iskola sem lesz ellensége a szlovák dolgozónak. Szocializmusra, emberségre, munkára, a népi demokrácia védelmére fogja tanítani a magyar gyermeket, ifjút. A magyar kultúrélet pedig nemzeti formában, szocialista tartalommal egy újabb győzelem lesz a közös úton... Ne féljen a dolgozó embertől azért, mert más nyelven kéri a kenyeret. Dolgozzanak együtt, hogy mindkettő számára meglegyen a kenyér. Ha a magyar dolgozó a szlovák dolgozót bántja, vagy a szlovák dolgozó a magyart, mindkettő önmagának árt... Szabadságnak és jobb létnek csak ott van helye, ahol a dolgozók egységesek..."

Lőrincz Gyula igaz internacionalistaként, igaz magyarként azért dolgozott, hogy hazájában, Csehszlovákiában egyértés és barátság éljen a különböző nemzetiségű emberek között. Azért dolgozott, hogy népeink megértsék egymást — a szocializmus érdekében.

Néhány éve nincsen közöttünk.

Emlékét azonban megőrizzük: a művészét is, a kommunista politikusét is.

E. F. P.

Megkérdeztük

Miért lőtték le a farkasokat?

A tavaly elkóborolt medvebocs szomorú vége után most ismét felkavarta a közvéleményt a hír: vadászok a Zempléni-hegyekbe tévedt farkasokkal végeztek. Szüntelenül szólnak a telefonok, természetbarát gyerekek és felnőttek, laikusok és tudós szakemberek háborognak — joggal — e hajtóvadászat miatt. Megszokták már az élővilág védelméről szóló nyilatkozatokat, így nem értik, miért cselekednek a vadászok másként az első adandó alkalommal.

Dr. Rakonczay Zoltántól, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnökhelyettesétől megkérdeztük: mi a véleménye a történtekről?

— Magam is felháborodással fogadtam ezt az irtást, és a még megmaradt farkasoknak drukkolok. Télen sok állat jön át hozzánk a környező nagy hegyekből. Száz-kétszáz kilométert is ingáznak ilyenkor az élelemért. Ezért egy évvel ezelőtt megállapodtunk abban, hogy a hozzánk tévedt ragadozók közül néhány kilövését a vadászati és a természetvédelmi hatóságok csakis együtt engedélyezhetik. Most két farkas kilövéséről szólt az engedély, sajnos a vadászok — szabálytalanul — többet kaptak puskavégre. Pereskedni is fogunk, bár a szabálysértőkre nehezen lehet kiszabni a büntetést, ugyanis a farkas nálunk nem védett állat. Mégsem lehetünk elnézőek. A farkasok beletartoznak az élővilágba, védenünk kell őket. Most készül a védett állatokról szóló *Vörös könyv*. Kiderül belőle, hogy némely állatfajok végleges kipusztulását — és ezáltal a biológiai egyensúly megbomlását — a természetes élőhelyek megszűnése, a szennyeződés és nem utolsósorban *az átgondolatlan vadászat* okozza. Ha mindenütt így fogadják a betévedt farkasokat, mint nálunk, akkor ezt a fajt is kipusztulás fenyegetheti.

— *A vadászok szerint nagy károkat okozott a mostani csorda.*

— Eltúlozták. Azt mondták, háromszáz muflont megettek a farkasok. Ez nem igaz. Összesen sincs ennyi muflon hazánkban. Különben is a farkas csak azokat az állatokat eszi meg, amelyeknek kár szaporodniuk, mert betegek, gyengék, fejletlenek. A farkas olyan szanitéc, mint a keselyű. Nagytakarítást végez, megakadályozza, hogy járvány törjön ki az állatvilágban.

— *Mások attól féltek, hogy az idetévedt farkas megtámadja az embert.*

— Farkastámadásra a legnagyobb hidegekből sem emlékeznek. *A farkas nem támadja meg az embert.* Ez csak mese. Nálunk a szarvas több embert felnyársalt már az erdőben, mint ezek az üldözöttek. Sajnos a vadászok elfelejtették, hogy együtt is élhetünk — mondjuk, a Zempléni-hegyekben — a farkasokkal. Csehszlovákiában, a Szovjetunióban ezrével vannak, s nem félnek tőlük, mert ismerik az életmódjukat, mert ott jobban védik az élővilágot.

— *Mit kellene legközelebb tenni a hasonló esetben a farkassal?*

— Megvárni, hogy visszahúzódjon az élethelyére. Vagy altató lövedékkel kell elejteni, és úgy visszavinni. Le kell szoknunk erről az évente megismétlődő pusztításról. Ha nem sikerül, félő, hogy még az állatkertből kiszabaduló zsiráfot is lelövi egyik-másik „derék" vadászunk. Mondván: nálunk a zsiráf nincs a védettségi listán.

Réthy István

Hat év után helyrehozzák a hibákat

(Tudósítónktól.)

A zalaegerszegi Ifjúsági Áruház készletét a város más üzleteiben kínálják a vásárlóknak. A hat éve átadott létesítményt ugyanis bezárták, hogy a hosszú pereskedés után végre kijavítsák a hibákat. A húszmillió forintos költséggel épült áruházat 1979-ben adták át rendeltetésének, de még egy év sem telt el, meglazultak a padozat csempéi, és hiába javították ki, a hibák megismétlődtek. Ezért a tulajdonos, a Zalaiparker 1980-ban pert indított a Zala megyei Állami Építőipari Vállalat ellen. A hosszúra nyúlt vita tárgya az volt, hogy ki a hibás, az építők-e vagy a padlóburkoló csempét gyártó romhányi gyár. Végül a Legfelsőbb Bíróság a közelmúltban a padozat kicserélésére kötelezte az építőket. A decemberi nagy vásárlási forgalom után az áruházat bezárták, s a javítást januárban megkezdték.

Az építők várhatóan még ebben a hónapban elvégzik a munkát és februárban ismét megnyithatja kapuit a vásárlók előtt a forgalmas üzletközpont.

Munkaügyi adatbank Pécsett

A gazdasági életünkben megindult kedvező változások hatására megélénkült a munkaerőpiac Pécsett és térségében. A termelés dinamikusabbá válása, a vállalatoknál történő profilváltás, a gazdaságtalanul dolgozó egységek felszámolása, az ingázók számának csökkenése mind a munkaerő mobilitását erősíti.

A gyorsuló mozgásról tanúskodik a Pécsett működő munkaügyi szolgáltató iroda valamennyi 1984-es adata is. Tavaly 128 gyár, vállalat, szövetkezet, intézmény fordult az irodához. Egyidejűleg több mint 5400 ember kereste meg a szolgáltató szervezetet személyesen, telefonon vagy levélben.

A munkaügyi szolgáltató iroda létrehozásakor arra számítottak, hogy a gazdasági élet változásai következtében több lesz a munkát kereső, munkahelyet változtató ember, az új szervezet fő feladata tehát ezek segítése lesz. Meglepő módon az ellenkezője történt: a múlt évben *csaknem kétszeres túlkínálat* jelentkezett a munkaadók részéről.

A munkaerőmozgás arra késztette az irodát, hogy — az országban elsőként — munkaügyi adatbankot hozzon létre. Segítségével könnyebben egymásra találhatnak a munkát kínáló vállalatok és az állást kereső emberek. Összesen 170 céget tart nyilván, és csaknem 15 ezer munkaügyi adatot őriz az iroda. Az adatrendszert rövidesen számítógépre viszik át. A korszerű eszköz is azt a célt szolgálja, hogy megteremtsék a kereslet és a kínálat egyensúlyát a pécsi munkaerőpiacon. (MTI)

Helikopterszerviz Öcsényben

Népszabadság

1985. február 26., kedd

Közép-európai egyetemesség

Lőrincz Gyula-emlékkiállítás a Műcsarnokban

Lőrincz Gyula művészete: sűrített Közép-Európa. Az indulatok hőfoka és áramlása, a színek és tömegek viszonya, a kimondás és a sejtetés árnyalatai még szűkítik is némileg a közép-európai művészet földrajzi egységet egy szlovák—magyar-cseh közegre, amelyben a mindenkori országhatároktól függetlenül terjedhettek a látásmód sajátosságai.

Az 1910-ben született festő a magyar Alföldön töltötte ifjúságát, pozsonyi mestereknél tanult, majd *Vaszary* növendéke volt a budapesti Képzőművészeti Főiskolán, és 1935-ben már mint csehszlovák kommunista került Prágából Párizsba. Előbb ösztöndíjasként, majd a Spanyolországba menő csehszlovákiai önkéntesek átirányítójaként, végül emigránsként tartózkodott több ízben, 1938—1939-ben folyamatosan Franciaországban. 1939-től a háború utánig Budapesten élt, 1946-tól pedig, 1980 végén bekövetkezett haláláig, Pozsonyban. A szlovák művészettörténet mint a modern szlovák festészetet meghatározó „1909-es generáció" nevű, az a körül születetteket tömörítő művészcsoport egyik legfontosabb tagját tartja számon. Lőrincz Gyula elnöke volt a Szlovákiai Képzőművészek Szövetségének, alelnöke a csehszlovákiai szövetségnek. És elnöke volt a CSEMADOK-nak. A felszabadulást követő három évtizedben szerkesztői, főszerkesztői munkák kötötték le sok energiáját. Akkoriban kevesebbet is festett, de annál többet rajzolt.

A többnyire tussal, ecsettel készült rajzok árulják el a legközvetlenebbül, hogy mennyire festőember volt Lőrincz Gyula. Szinte fölidézik az állandó mozgásban levő szemet és kezet, a realitások és víziók azonnali közlésének kényszerét. Ez még a sorozatokba fegyelmezett, könyv alakban megjelent rajzokat, tuskéket is jellemzi, mint amilyen az 1945-ös *Emlékezés*, a hetvenes évek elején született *Dózsa* és a *Sortűz Kosútyban* című alkotások. A festményeknek többnyire sűrítettebb és általánosítóbb a témája, de a megoldásnak ugyanaz a spontaneitása és a lendületnek ugyanaz a frissesége jellemző rájuk, mint a rajzokra. A munkamódszer a harmincas évek legeleje óta töretlen.

Nem mintha nem lenne változás az egymást követő szűkebb szakaszokban. A műcsarnoki válogatás is világosan mutatja a folyamatot. Az 1931-es *Éhségmenet* című szénrajz összeszoruló alakjainak tömbje az akkori közép-európai szocialista társadalomkritika szülötte. Az 1934—1935-ös olajképek (*Gond, Feszült figyelem, Terhes anya*) tér- és tömegfelfogása némely kortársi szlovák törekvésre utal. S a sziluettszerűen felfogott figurának az a lendülete és pszichikai sajátossága, amely a harmincas évek végének s a háborús éveknek a legtöbb képén feltűnik, a leginkább expresszionisztikus, néha szürrealisztikus kortársi cseh tendenciákhoz áll közel; 1940 körül az iszonyodó, menekülő asszonyalakok, anyák expresszivitása *Jozef Čapek Tűz* című festménysorozatának szellemét idézi. A kapcsolódás nem közvetlen és nem is stiláris, inkább a közlés módszerét jellemzi, az ökonomikusan választott képformátumtól és a vörösök-kékek indulatos összecsapásától a sokszor csak egyetlen figura térbe helyezéséig, amely figura épp hogy meg tud kapaszkodni a földön, mert megpörgetik, sodorják a feltartóztathatatlan elemek. A színbeli-formai sodrás Lőrincz Gyula festészetének egyik sajátja, s ezt még fokozzák a kontúrnak is ható, de formaként élő, nyugtalanítóan súlyos feketék, különösen azokban az években, amikor nyíltan vállalt és magától értetődő volt a picassói hatás. Hiszen Lőrincz Gyula huszonévesen és Párizsban ismerte meg Picasso művészetét, majd magát a mestert is. 1939-ben portrét festett róla, és ebből az évből való a leginkább picassós képe, a *Háborús Madonna*. Az 1940-es *Párizs eleste* festményen nagy szemű picassós női profil a keze fejére hajlik. De ez

Ady (tusrajz).

már nem a *Guernica* festőjének hatása: itt a gyász jelképeként idézi a picassós motívumot.

A vörösök-kékek-feketék összecsapása továbbra is jellemző, de a későbbi képeken más az arányuk, a pszichikai hatásuk, és mind dominánsabb a kék. A hetvenes évek elejétől alkotott nagyméretű tempera- és olajképek, az *Anya és lánya, Anya és fia* emberpárok változatainak hangvétele merőben új. Nagy lélegzetű, tágas térség, lebegő figurák indítanak továbbgondolásra. A teremtett alakok igazodni, tájékozódni akarnak a levegős közegben. Csak a hatvanas évekből van néhány olyan kép, amelyek egy Lőrincz Gyulára alig jellemző technikai-tematikai lezártságról tanúskodnak, hiszen a legtöbb alkotása valamiképpen nyitott. Néha úgy is, mint például az 1970-es *Olga olvas* című viszonylag nagy méretű festmény merész színbeli építésében a szinte tagolatlan, harsogó fehér: itt nagyon is nyilvánvaló, hogy a festőmunka a lényeg megragadásáig érdekelte a művészt, a többit a nézőre bízta. Csakhogy a Lőrincz Gyulára jellemző nyitottság tartalmilag mindig egyértelmű, jottányit sem enged a humánumból és az elkötelezettségből. S ez az egész életműre egységesen érvényes.

Sem a gyermekkori alföldi élmények, sem a Vaszary-iskola s a kétévi tanársegédi működés a budapesti főiskolán nem hagyott érezhető nyomot Lőrincz Gyula festészetében, ami egyébként sok magyarországi festőről is elmondható. De van egy alkotása a műcsarnoki kiállításon — *Társadalmi munkás* a címe, félmeztelen lapátos férfit ábrázol —, amely lélegzetvételével és hangulatával, a vörösök-kékek-fehérek feszes, harmonikus egyensúlyával teljesen beleillett volna az 1948 végén megnyílt budapesti „Közösségi művészet felé" kiállításba. Keletkezési éve ugyancsak 1948. És itt vissza kell kanyarodnunk Lőrincz Gyula közép-európai egyetemességéhez. Igaz, hogy 1945—1946-ban budapesti pártmunkás volt, részt vett a Képzőművészek Szabad Szervezetének a létrehozásában is, de az 1948-as kép annyira rokonnak érzett sajátosságait nem elsősorban ez magyarázza, hanem az a történelmi tudat, amit a közép-európai közeg legfrissebb társadalmi változásai érleltek.

A kommunista lapszerkesztő, az internacionalista társadalmi munkás Lőrincz Gyula annyira festőként fejezte ki a pusztítás korát és a folyamatos építés élményét, hogy képein sohasem volt szüksége direkt jelre, jelképre, de még direkt tematikára sem. Képei színnel-formával, a figurák térbeliségével és lendületével bontják ki az emberi szenvedélyt, a kínlódást, aggodalmat, kétségbeesést, a megnyugvást, szembenézést, számvetést. Ebben a koncentráltságban nem jut hely az „intim szférának", a festő nem könnyít rajtunk azzal, hogy szellemünket, tudatunkat lazítani engedné. De rajzai, képei megannyi felszólítás, hogy mibennünk fokozódjék és feloldódjék a tükrözött és teremtett feszültség.

Aradi Nóra

JOGI TANÁCSADÓ

Hogyan változtak a táppénzrendelkezések?

Szabó Tibor oroszlányi olvasónk felesége január 9-én került kórházba, s jelenleg is betegállományban van. Számítása szerint a kórházban töltött négy hétre az egyébként járó 75 százalékos táppénznél kevesebbet kapott, pedig a kórházban azt közölték vele, hogy a táppénz összege a kórházi ápolás miatt nem csökkenhet. Helyes-e ez a tájékoztatás? Szeretné, ha megírnánk azt is, hányadik naptól jár magasabb táppénz.

A táppénzre vonatkozó jogszabályok 1985. január 1-től változtak. Az új rendelkezések szerint az, aki 1984. december 31-e után került kórházba, függetlenül attól, hogy keresőképtelensége 1984-ben vagy 1985-ben kezdődött, kórházi ápolásának időtartamára táppénzének teljes összegére jogosult. A szülő nőnek 1984. december 31. után kezdődött kórházi ápolása esetén szintén teljes összegű terhességi-gyermekágyi segélyt kell kapnia.

A táppénz mértéke — a pályakezdő fiatalok kivételével — a napi átlagkereset 65 százaléka; kétéves megszakítás nélküli biztosítás esetén a napi átlagkereset 75 százaléka. Akinek a keresőképtelensége 1984-ben kezdődött, annak táppénzét — a kórházi ápolás kivételével — az 1984. december 31-ig hatályban levő rendelkezések szerint kell megállapítani. Ezért ilyen esetben a táppénz mértékét sem a 31., sem a 91. naptól nem lehet öt-öt százalékkal felemelni akkor sem, ha a keresőképtelenség 1985-re áthúzódik.

Ha a biztosított 1985-ben lett keresőképtelen, a táppénzének megállapításánál már a nyugdíjjárulékkal csökkentett keresetét kell alapul venni. Ilyen esetekben a keresőképtelenség 31. napjától a táppénz mértéke öt százalékkal, a 91. napjától további öt százalékkal emelkedik. Ha tehát a biztosított keresőképtelenségének bekövetkeztekor 65 százalékos táppénzre jogosult, táppénzének mértékét a 31. naptól 70 százalékban, a 91. naptól 75 százalékban kell megállapítani. Azt a biztosítottat, akinek 75 százalékos táppénz jár, keresőképtelenségének 31. napjától 80 százalékos, 91. napjától pedig 85 százalékos táppénz illeti meg.

A „kilépett" bejegyzéssel kapcsolatos változásról

Deák Sándorné veszprémi olvasónk az előzőnél alkalmasabb munkahelyet talált. Sajnos ide — mint írja — mindjárt be is kellett állnia. Azonnali kilépéséhez viszont munkáltatója nem járult hozzá, s így munkakönyvét „kilépett" bejegyzéssel kapta meg. Azt hallotta, hogy az ehhez fűződő hátrányokat már megszüntették, új munkáltatójánál azonban erről mit sem tudnak. Kéri, tájékoztassuk, értesülése megfelel-e a valóságnak, s ha igen, hol található meg az erről szóló rendelkezés.

Értesülése nem egészen pontos. Az 1984. december 31-ig érvényben volt rendelkezések szerint azt a dolgozót, akinek munkakönyvébe „kilépett" bejegyzést írtak, új munkahelyén az alkalmazását követő egy évig anyagi hátrányok érték. Az 1985. január 1-én hatályba lépett 2/1985. (I. 17.) ME számú rendelet ezeket a bérezéssel összefüggő hátrányokat szüntette meg. (A korábbi szabályt hatálytalanító intézkedést a Magyar Közlöny 1985. évfolyamának 2. száma közölte.)

Továbbra is érvényben maradt azonban az a rendelkezés, amely kimondja: három évig mindazokban az esetekben, amikor munkaviszonyra vonatkozó szabály a munkaviszonyban töltött idő figyelembevételét írja elő (például hosszabb felmondási idő, munkaviszony alapján járó pótszabadság, jubileumi jutalom stb.), a „kilépett" bejegyzés előtti időt számításon kívül kell hagyni; ezt a jogszabályt tehát a munkáltató a jövőben sem hagyhatja figyelmen kívül.

Néhány sorban válaszolunk

A munkáltató a munkahelyi étkeztetés igénybevételét a nyugdíjasok számára is engedélyezheti, ha a munkahelyi konyha, illetve étterem kapacitása ezt lehetővé teszi. Munkáltatói hozzájárulást csak a munkáltatóval munkaviszonyban állóknak, és csak a ténylegesen igénybevett munkahelyi étkezéshez lehet nyújtani. *(Ladányi Károlyné váci olvasónk kérdésére.)*

A munkaruha juttatási ideje az arra jogosító munkakörbe lépéssel, illetve az előzőleg kiadott munkaruha juttatási idejének lejártát követő napon kezdődik. Ebbe az időbe nem lehet beszámítani a munkavégzésnek egy hónapot meghaladó — bármilyen okból történő — szüneteltetését. *(Farkas Jenőnek, Budapest.)*

A tanúk díjazásának emeléséről az igazságügyminiszter 8/1984. (XII. 19.) IM számú rendelete intézkedik. A módosítás szerint a díjazás összege óránként 24 forint, legfeljebb azonban napi 180 forint. A rendelkezés, amely 1985. január 1-én lépett hatályba, a Magyar Közlöny 1984. évfolyamának 55. számában jelent meg. *(Berta László kérdésére, Érd.)*

Az a fél, aki a szerződés szerinti teljesítés meghiúsulásáért felelős, az adott foglalót elveszti; ha pedig a foglalót ő kapta, azt kétszeres összegben köteles visszafizetni. A foglaló visszakövetelésétől való lemondás, illetve annak kétszeres összegben történő visszafizetése a szerződésszegés következményei (például kártérítés követelése) alól nem mentesít. A kártérítésbe azonban a foglaló értéke beleszámít. *(Garai Béláné mezőkövesdi olvasónk levelére.)*

Családi pótlék az árvaellátásban részesülő gyermekek után csak a gyermekeit egyedül nevelő szülő részére jár. Házasságkötés esetén tehát a családi pótlék folyósítását jogosan szüntetik be. *(Ábrahám András, Budapest.)*

A hatályos rendelkezések szerint a szolgálati idő kiszámításánál előzetes szolgálati idő nélkül is figyelembe kell venni a fegyveres erők és a fegyveres testületek, valamint a volt honvédség (folyamőrség) sorozott állományú tagjai első tényleges és tartalékos szolgálatának idejét, és a katonai vagy polgári személynek hadifogságban töltött idejét is akkor, ha a volt hadifogoly a hadifogság megszűnésétől számított 180 napon belül Magyarországra visszatért. *(Láng Antal olvasónknak, Budapest.)*

Több mint remény, főnyeremény a könyvbarátoknak: február 27-től március 16-ig több ezer kiadvány kapható féláron

Lőrincz Gyula, kést.

Lőrincz Gyula kiállítása Dunaszerdahelyen

A dunaszerdahelyi *Csallóközi Múzeumban* ünnepélyesen megnyitották Lőrincz Gyula kiállítását. A megnyitón megjelent *dr. Rabay Zoltán*, Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagja, az Új Szó főszerkesztője, *Jozef Sturdik*, a Szlovákiai Képzőművészek Szövetségének alelnöke és *György István*, a CSEMADOK KB vezető titkára.

A kiállításon a tavaly elhunyt nemzeti művész csallóközi és pusztai témájú festményei és grafikái láthatók. A dunaszerdahelyi járás vezetői a tárlaton jelentették be, hogy megkezdődtek az előkészületek a *Lőrincz Gyula-képtár* létrehozására, amelyet a tervek szerint a jövő év tavaszán nyitnak meg Csallóköz központjában.

Sz. J.

Földeken, réteken (1979).

pokrócon vagy a csupasz földön mutogatják portékáikat. Sok közöttük az idős: 70—80. évét túllépett anyóka, apóka. Kínálnak bekeretezett Ferenc József-képet, horgolt asztalterítőt, tavalyról vagy régebbről megmaradt gyümölcsbefőttet. A nyakukon maradó áru miatt nem nagyon bánkódnak. Úgy tűnik, nem is a forintért járnak ide, hanem a beszélgetésért.

tet. Pakolnak a kereskedők, a helybeli öregek hónuk alá veszik sámlijukat, a gyerekek szüleik karját rángatják. Csupán egy szerelmespár fe ledkezik meg a múló időről. Kéz kézben mákdarálót keresnek. Próbál koznak mindenhol: a könyvárustó mennek a használt ruhákhoz, onna a műanyagjáték-készítőhöz és íg tovább.

Hirtelen mintha repülőtéri hangár

1021

A KÖZÖSET, AZ EMBERIT

Lőrincz Gyula élete és művészete

1980. december 14-én tragikus hirtelenséggel véget ért *Lőrincz Gyula* életpályája.

Az úgynevezett 1909-es generáció ma már egyre ritkuló soraiba tartozott, és még ezen belül is kevesen tudtak a rá jellemző komolysággal vegyes humorral, nyugalommal és aprólékosan pontos emlékezettel mesélni az átélt eseményekről. Világa egy tág látókörű, szinte az egész földkerekséget bejárt ember világa volt, Picasso, Bartók, József Attila személyes ismerőséé, aki emellett beavatottan ismerte a hazai politikai, gazdasági és kulturális életet is.

Művészetét – amely társadalmi, politikai és publicisztikai tevékenységével mindig szoros egységben volt – teljes egészében a szocializmus megvalósításának szolgálatába állította. A szocializmus győzelmébe vetett mély hite vezérelte sokrétű munkásságának mindenfajta megnyilvánulásában. Néhányak által talán megalkuvásnak vélt bölcs józansággal és előrelátással egyengette évtizedeken át a szlovákiai magyarság sorsát és kulturális létét, amellyel egész életműve összefonódott.

1910. január 16-án született Diószegen (Sládkovičovo). Az apja géplakatos, hányatott életű uradalmi gépész volt. Így Lőrincz Gyula már gyermekkorában megtudta, mi a nyomor és az elnyomás; legszengébb élményei az első világháborúból és annak következményeiből fakadtak, és ez örökre az emberi szenvedés és nélkülözés elleni harcossá tette.

Tehetségének felismerése után festészeti előtanulmányokat (Gustáv Mallý) bratislavai, majd *Harmos Károly* komáromi (Komárno) magániskolájában folytatott. A Képzőművészeti Akadémiát Budapesten végezte 1929 és 1934 között, előbb *Réti István,* majd *Vaszary János* tanítványaként, az utolsó két évben annak tanársegédjeként. Ettől függetlenül az 1909-es nemzedék legkiemelkedőbb alakjaival közös erkölcsi és művészi felfogás kapcsolta össze. *Cyprián Majerník, Ján Želibský, Ján Mudroch* és mások Prágában vagy Bratislavában festették meg menekülőiket, kitaszítottaikat, Lőrincz pedig Budapesten. E nemzedék a 30-as évek nyomorára és főleg a második világháború tragikus eseményeire való reagálásával méltán kapta *„a kor lelkiismerete"* nevet.

Budapesten Lőrincz Gyula csakhamar a baloldali mozgalomhoz kapcsolódott. Eljárt Kassák Munkakörébe, a Barta Miklós Társaságba, egyre szorosabb szálakkal kötődött a haladó magyar értelmiségiekhez. Főiskolai szünidői alatt, majd fiatal festőként részt vett a sarlósok falukutató, szociológiai gyűjtéseket végző mozgalmában is. A főiskola elvégzése után egy évig Prágában, majd 1935-ig Bratislavában élt. Egyik alapítója volt az Ostravában megjelenő Magyar Napnak. 1935-ben önálló képkiállítást rendezett Bratislavában. A Masaryk Akadémia tagjaként részt vett a társaság által rendezett kiállításon és elnyerte annak egyik aranyérmét, ami egyúttal párizsi ösztöndíjat is jelentett. Ekkor ismerkedett meg Picassóval; 1936-tól ismét Pozsonyban élt és kiállított, de 1936 végén a CSKP megbízásából már Marseille-ben irányította a francia határon a spanyol polgárháború segítségére siető önkéntesek illegális átjutását. Ebből az évből származik *Spanyol nő* című drámaian expresszív rajza, melyet sajnos csak fényképről ismerünk. 1937-ben újra Bratislavában állít ki, s kollektív tárlatokon is részt vesz. 1938-ban egyik fő szervezője volt a vágtornóci (Trnovec nad Váhom) népi manifesztációnak, s ez alkalomból plakátot is készített. 1938-ban párizsi emigrációba kényszerült, mialatt a rendőrség lepecsételte bratislavai műtermét. Párizsban letartóztatták, de nemsokára szabadlábra helyezték. 1939-ben politikai megbízatással Budapestre került, ahol a háború végéig állandó rendőri felügyelet alatt állt. A Wander gyógyszergyárban működött reklámgrafikusként (ebből a korszakból több reklámterve őrződött meg). Párizsban és Budapesten, a háborút közvetlenül megelőző és a háborús években született festményei és rajzai, melyeknek zöme eddig ismeretlen volt, Lőrincz Gyula legjobb, legkifejezőbb művei. Expresszivitásukkal, monumentalitásukkal, társadalombírálatukkal az 1935-36-ban festett szociális hangú olajképeihez (például a *Gondok, Bölcső, Teherben* stb. című képei 1935-ből) kapcsolódnak. Gyakran görnyedő, de töretlen gerincű alakjai kizsákmányolt, a fasizmus közelgő veszélyének árnyékában élő emberek. Figuráinak ereje, nagysága épp a bennük feszülő ellenállásban, akarásban rejlik, mely még a legszánnivalóbb, legelesettebb alakokban is megvan, s felülemeli őket a nehézségeken. *Koldusbot* című terjedelmes tusrajzciklusát az 1938-39-es évekből a művész saját kiadásra szánt albumnak készítette elő. Ezek, akárcsak az ugyanebből az időből származó rajzainak százai az erőszak és nyomor elleni félreérthetetlen állásfoglalásukkal, megdöbbentő kifejezőerejükkel és leheletnyi finomságukkal alkotójuk művészi nagyságáról tanúskodnak, s Szlovákia legkiválóbb rajzolóinak soraiba emelik. E rajzaiban főleg Picasso rajzainak hatása mutatkozik, mely lényegében egész életén át végigkíséri. 1943-44 derekán a budapesti Nemzeti Szalonban négy festőtársával együtt részt vett a *Haladó művészek* csoportkiállításán. 47 képét állította ki, köztük a szlovákiai tájra való visszaemlékezéseit is, melyek későbbi tájképei előhírnökei.

Lőrincz Gyula a legelsők közt reagált (Budapesten!) egyik indulatos rajzával a Szlovák Nemzeti Felkelés hírére: egy hónappal annak kitörése után, azaz 1944 szeptemberében. A felszabadulás Budapesten érte; egy évvel azután tért vissza Bratislavába. Háborús rajzainak egy részét *Emlékezés* címmel ugyanabban az évben adták ki Budapesten. Kassák Lajos ezt írta róluk: *„Könyvének 34 rajza tragikusan mély érzésből fogamzott meg. A háború apokaliptikus őrületéről mesélnek vonalai, de sohasem ragaszkodva a valóságos eseményekhez, nem pillanatnyi impressziók ezek a rajzok, inkább a meghatott és elborzadt lélek jegyzetei a grafika eszközeivel és abszolút művészi igényességgel…"*

A felszabadulás után tevékenyen bekapcsolódott a hazai politikai és társadalmi folyamatokba. A legnehezebb időszakban, 1948 és 1954 között, valamint 1968 és 1975 között vállalta az Új Szó főszerkesztői posztját. Egy ideig nem is nagyon ért rá festeni, inkább csak plakátokat, könyvillusztrációkat készített. 1949-től, a CSEMADOK megalapításától annak elnöke volt. 1954-től képviselő, sok éven át a CSKP Központi Bizottságának tagja, s az utolsó években a Szövetségi Gyűlés tagja is volt.

Az 50-es években is aránylag keveset festett. Próbálkozott ugyan – a kor által megkövetelt realista tájképekkel, portrékkal és csendéletekkel, de a valóságmásolás nem neki való volt. Hamar el is hagyta ezt a „stílust", mely az ő addigi fejlődésvonalában visszaesést jelentett. 1948-ban azonban megjelent *Brigádos* című képével, mely tartalmilag ugyan a szocialista realizmus eszményi megtestesülése, formailag azonban szakít az akkoriban uralkodó, hibás, dogmatikus elképzelésekkel, s a magyarországi Nyolcak haladó csoportjának művészetére emlékeztet. A *Csallóközi paraszt* és a hasonló jellegű *Pásztor*, valamint *Pihenő* s más képei (mind 1954-ből) önmaga újrafellelésének további nyomai voltak. Ezeken át jutott el a csallóközi nép – szülőföldje népének általánosított, szinte szimbólummá növesztett, méltóságteljes megtestesítőihez. A szívéhez nőtt csallóközi parasztságot papíron, vásznon, kartonpapíron egyaránt számtalan változatban örökítette meg, s a 60-as években mondandójának sajátos kifejezőeszközévé tette. Festményeit gyakran a *Puszták népe* címen gyűjtögetett, hatalmasra duzzadt rajzsorozatának darabjai alapján festette, mely mindeddig teljes egészében nem került a nyilvánosság elé. Részben konkrét portrékból (például Fábry Zoltán, Major István, Ady, Petőfi stb), de főleg képzeletbeli arcképekből álló, s anyákat gyermekeikkel ábrázoló rajzsorozatai is új, eddig be nem mutatott ciklust képeznek.

A 60-as–70-es évek folyamán több rajzsorozaton dolgozott, például a *Február, Október 1917, Kosúti sortűz, Dózsa katonái, a SZNF* címűeken. Egy részüket önálló rajzkiállításokon –, Bratislavában, Komáromban, Berlinben – ki is állította. A *Kosúti sortűz* e véres esemény szemtanújának tömör formába stilizált művészi tanúsága. Jellemző vonása a szétfröccsenő vért jelképező tusfoltok gyakori alkalmazása. A Dózsa-féle parasztlázadás évekig izgatta képzeletét. Elsősorban a felkelők arcát próbálta maga elé idézni. E két utóbbi ciklusával kapcsolatban alkotójuk 1977-ben ezt mondta: *„A közöset, az emberit, a belsőt kerestem, az ellenállást, elszántságot, erőt, hősi tragikumot, az igazság megalázhatatlanságát."*

1946-tól rendszeresen részt vett a szlovákiai kiállításokon, a különféle grafikai – és plakátbemutatókon, s 1964-től a Život képzőművészcsoport közös hazai és külföldi tárlatain is.

A Duna menti táj kezdettől fogva tág teret foglalt el Lőrincz festészetében, a 70-es években azonban mind jobban lekötötte érdeklődését. A sík csallóközi táj, jellemző fűzfáival, piros tetős tanyáival, falvaival, alacsony látóhatárával, vonuló bárányfelhőivel mindvégig a szívéhez legközelebb álló vidék maradt (annak ellenére, hogy akad Bratislavát, Pezinokot és a közép-szlovákiai vidékeket ábrázoló tájképe is). A végtelennek látszó sík határ –, mely sokaknak talán egyhangúnak tűnik –, számára az egymást követő nap-, idő- és évszakok váltakozásának színességében gazdagabb volt, mint a hegyvidék „kulisszaszerű", rideg méltósága. Tájképeinek változó színessége és hangulata saját hangulatainak, állapotainak kifejezője.

A 60-as évek figurális festményei után tehát – melyeken a táj többnyire csak a hátteret, a „pusztát" jelzi, a 70-es években a döntő szerepet a tájképek veszik át.

A közönség Lőrincz Gyulát elsősorban plakátkészítőként, itt-ott festegető művészként ismerte csak. A bratislavai Művészetek Házában megrendezett átfogó életműkiállítás – melyet ő maga már két-három éve tervezett – éppen ezért nagy meglepetés mindenki számára. Az életében elfoglaltsága, időhiánya miatt sajnos megvalósulhatatlan kiállítás megmutatta, mennyi féltve őrzött kincset rejtegetett évtizedeken át műtermében.

Grafikai ciklusaiból közismert művészetéért érdemes művész címmel, 1976-ban Klement Gottwald állami díjjal, 1980-ban nemzeti művész címmel tüntették ki.

A kórházi ágyban rajzolt utolsó négy rajzának egyikén kalapos csallóközi paraszt látható…

A. GÁLY TAMARA

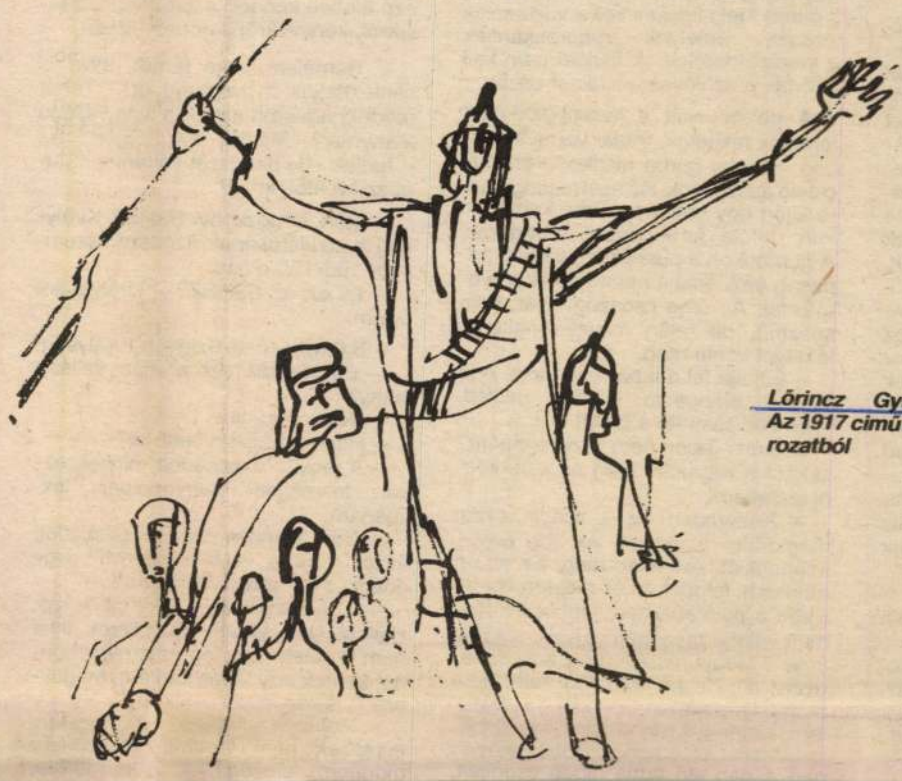

Lőrincz Gyula: Az 1917 című sorozatból

Az asztal széle, a fogantyúk, a szék, a pad simára volt koptatva, a megállt idő csiszolta a tárgyakat. A motorosvonat beállt, a vonatvezető kihajolt és rágyújtott. Ezen az állomáson pipaszívatnyi idő van.

A levélkézbesítő felhajította a postazsákot, a vonatkísérő elkapta, s a többi tetejére hajította. Az utasok az időről beszélgettek, Október vége felé járunk, az elszálló madarak jajgatása nem hallatszik, a „gyógyító" emberről állt a szó, aki megállítja a menyecskét.

– Várjon, ne siessen, a mise megvárja magát. Mutassa az ujját, a körmeit nézem. Foltok vannak a körme alatt. Keressen fel, megvizsgálom magát. Maga nagyon-nagyon beteg…

Egy aranyat kellett fizetni a csudaorvosnak. Az egyik falu epebajos papjáról is beszéltek. Se az étel, se az ital nem ízlik neki, ráadásul a másik falu papja ki akarja őt túrni a helyéből, mivel az epebajos falujában fél hold földdel több a jövedelem. Szó esett Daróczi-ról, aki katonafiához megy, éppen ezért vagont bérelt, abba felvitte a lovait, a kocsit, a vagont megrakta káposztával, dinnyével. – Drága felruccanás lesz ez magának, Daróczika – mondta a rőt hajú állomásfőnök. – Ráadásul maga a gyorsvonat után akarja kapcsoltatni ezt a marhavagont. Megapad a bugyelárisa! – Apadjon, csak a vonat szaladjon. Pénz van. A pénz, nálam, nem számít.

A falunál van a „majdnem püspök", aki külföldön él, haza-hazanéz de már nem meri megmutatni magát, mert a rokonság földért nyúzza. A féli püspök szétcsapja a kezét, mondják a vonatban.

hogy beszippanthassák a nyári meleget. Azt hiszi, nyár van, pedig október vége felé járunk.

Nem engedte elvenni a kezében tartott ruhát, megtörülte cipőmet, egy másik ronggyal végighúzta az ajtó rézkilincsét. Előttem ment, minden ajtó kilincsén végigszaladt a ronggyal.

Az első szobán mentünk keresztül: a nap oldalról sütött, erőlködött be a tömjén- és gyertyaszagú helyiségbe, amely előszoba lehetett, se szék, se asztal nem volt benne, itt csak állva ácsorogtak a vendégek. A másik szoba kilincsét is letörülte előttem a szürke ruhás ember. Benyitottunk, végiggyalogoltunk a harmadik szobán is, amikor a kilincstörülgető hátrafordult, intett. A negyedikben lesz az öreg, aki az idézést aláírta: Dr. Ká En, vikárius generális.

A negyedik rézkilincset is megtörülte, kinyitotta az ajtót. Be lehetett látni a szobába. Az íróasztal előtt, mellén karbatett kézzel ott állt egy sovány, deszkamellű ember. Az ajtótól hat lépésnyire, ősz volt, mellén fejjel lefelé vaskereszt lógott. A kereszt sarkában nagy csomó rőt rozsda bújt meg, hasán kenyérmorzsák mozogtak, sárga ujjai mintha valamibe belekapaszkodtak volna, és a halántéka is sárga volt, mint a polcon az egymásra dőlt anyakönyvek.

– Kérettük kedves fiunkat… – kezdte császároknak és királyoknak kijáró pluralis majestaticusban. – Igen, mindent megkaptunk magáról. Elsődjében is… – idézésének első pontja: felesége ügye. Felesége más vallású, ugye?

– Igen. Evangélikus.

márcsak az
tatást… És
dik pontjára
Ide-oda
hogy ez a
rogy előtte
ge ujjaiva
és a men
nan szed
– … a
majd, mi
nagy sz
nak minket. Az egyh
madták. Halljuk, hogyan ujjongnak Oroszországban, nagyon örülnek-ünnepelnek a munkások, hogy tizenhétben forradalom volt, amit itt is szeretnének, de ez nem lesz, az egyház is örködik a lelkeken… Talán tudja, hogy hallatlan támadást zúdítottak ellenünk. Igen, zúdítottak. A püspökök baráti vacsorán találkoztak, ami rendjén való, de egy firkász, igen, egy firkász azt írta, hogy a gyáros repülőt menesztett a szentatya őszentségéhez: adjon engedélyt a húsételek elfogyasztására, mivel péntek volt. Az engedély megjött, a repülő egyben epret, narancsot is hozott Olaszországból. Olvasta az írást? Nem. Jól van. Egy másik országban jelent meg a cikk, de a mi kezünk abba a messzi országba is elnyúlt… A firkász már nem firkál. A falu könyvtárát kezeli? Igen. Tudjuk nem nagy állomány, mennyi is? 248 könyv…?

– Huszonnégy kötet.

– Lakosok száma?

– Kettőezer négyszáz.

– Tehát gyarapítani kell a könyvtárat. A vételnél a könyvek jegyzékét a plébános úr hagyja majd jóvá. A selejtezést végrehajtotta? Külön tette a…nemkívánatos köteteket?

– A plébános parancsára. Elsősorban Gárdonyi Lámpását.

– Helyes. Minden regény, ami nem ima, hogy úgy mondjam, támadás egyházunk ellen. Olvasta Karenin Annát? Karenin, vagy Karenyin? Nem is tudom…

– Magyarul Karenin Anna, oroszul Karenyin…

– Igen, igen. Anna nem akart megmaradni az orosz egyházban… úgy tudom, külföldre szökött… szerencsétlen volt azzal a … hogyan is hívták?

– Vronszkijjal…

– Nno látja! És senki ne higgye, hogy most… most, amikor Oroszországban forradalom volt, most boldogok a nők. Hányban is volt az az orosz forradalom? Várjunk csak!

– Tizenöt éve – mondtam jókedvűen, de a deszkamellűre néztem, és rám loccsant a hideg víz.

– Babonás szám, de nekünk jó. Újabb tizenöt esztendőt nem húz ki az a forradalom.

Mindent leolvasott a mennyezetről, keze az íróasztal szélét markolászta, feje a mellére esett, bal lábát előretette, most tompa orrú cipőjét bámulta, és belemerült a világpolitikába. Megértettem: katekizmus-óráján megtudom stratégiájukat, amely nem más, mint védekezés és támadás.

Szája elkezdett akadozni, kereste a szavakat, oldalt fordította fejét és nyögve ezt mondta:

– Védekezünk. Azokat, akik Olaszországban és máshol a baloldalra szavaznak, kiátkozzák.

Igen. Éles fegyver, de használnunk kell. Nem gondolja, hogy ez hasznos? Megmondhatja a véleményét, nyugodtan, rajta. Halljam!

–… azok a dolgozók, akik a baloldalra szavaznak, munkások. A munkásokat is kiátkozzák?

– Nézze, kedves fiunk! Igaza lehet, csak lehet, de nincs, mert magunkat meg kell védenünk.

– A dolgozók is védik munkájukat és szabadságukat.

– Ezeket bízzák csak az istenre, kedves fiunk…

Befejezte. Szikrányit mintha mosolygott volna. Elfáradt, az íróasztal mellé ült, újra és újra meghagyta feleségem áttérését. A kimutatás miatt. Az elkódorgó bárány megtérése után csak egyívású birkák lesznek az akolban.

Az asztal lapjára hanyatló kezét lassan emelte fel. Intett, hogy mehetek.

A szürke ruhás öreg mellém lépett, ismét végigtörülte a rézkilincseket. Az utcaajtóban odasúgta: „Ne szívja mellre. Szegény az öreg, de nem azért, mert pénze nincs. Fel a fejjel! Előre nézzen, mindig csak előre!"

A téren fekvő tehenek nyakát a járomba rakták, a vásárosok szedelőzködtek, alkonytájt pedig a tintaszínű felhők valahonnan messziről szakadt vihart zúdítottak a tájra.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-148, 340-726

Morvay Gyula

IDÉZÉS

– Értsék meg: nem adhatok maguknak földet. Nem az enyém a föld. Az egyházé.

– Akkor adjon haszonbéres földet az egyház!

– Nem adhat. Az egyház nem adhat haszonbéres földet. Nem akarom maguknak mondani, hogy az egyház nem ad földet. Kapni akar.

A váltókon himbállódzik a vonat, mindjárt kiszóródnak az emberek; s az utolsó szavak: „Hogy nyugodtan megy a tárgyalásra, ésszel-mésszel meszelni ő a falat, tanú lesz is, meg nem is." A vízeséscsurgású bajszos ember abbahagyja a bővebb elmondást a szőlőről, amelyet el kell ültetni, s darab ideig figyelni kell a vad szelek járását, amelyek megrokkantják a vesszők derekát. A földdel nem kell törődni, a szőlővesszők földet eszik.

A palota előtt a járomhoz kötött tehenek feküdtek. Vásár van a városban, a girbe-gurba utcákon vásárfiát cipelő asszonyok. Kétszeri csengetésre kijön egy ember, szürke kabátban van; afféle ferencjózsef ruhadarab. A gombokon a püspökség vagy a pápaság emblémája csillog dombornyomással. Az öreg csoszogva jár, haja sárgás-szín, de talán meszes-malteros lélöttyel kente meg.

– Emelje fel a lábát – mondja. A jó reggelt elengedte a füle mellett. – Emelje csak fel a lábát!

– Miért? Talán nem tiszta a cipőm? Miként a regruták, még az este kifényesítettem.

– Kezemben ez a rongy, ezzel megtörlöm a cipőjét. Aki ide belép, mindenkiét, ezt értse meg. Ez az én munkám, feladatom és mestersségem. Ebbe a palotába nem léphet be úgy, mint valami országúti vándor. Idézés, ugye? Megyünk, Az öreg száj savanyúra áll, de ne törődjön vele, nem maga az első nevelő, akit beengedtem. És annyit mondhatok, ne mondjon ellent az öregnek. Vén, minden nap a nap elé tartja hideg csontjait,

– Tudjuk, maga pedig egyházi iskolánál működik, és faluja plébánosa, nagyon helyesen, nem tartja elfogadhatónak a meglévő helyzetet, hogy tudniillik abban a száz százalékos katolikus faluban egy más vallású is legyen… Gondolja meg, menjen haza, és tartsa kötelességének, hogy felesége áttérjen. Ezt mi komolyan vesszük. Sietek megjegyezni: ez kenyérkérdés önnél.

Mintha behallatszott volna a falusi, újdonsült plébános nyihogása, akit „kishasasnak" hívtak a faluban, mivel pocakja magasan állt. És azon is kenyérmorzsákat, babszemmaradékokat lehetett látni. A kenyérkérdés szó élesen kongott a szobában, a falakról, könyvekről verődött vissza.

– Remélem, nem fáradt, állva is elintézhetjük a maga ügyét… Tehát meddig udvarolt annak a más vallású leánynak? Másfél évig. Igen. És – tudjuk – ki akarta őt váltani a …jugoszlávoktól, igen?

– Igen. A pozsonyi SZHSZ Királyság konzulátusának fizettem háromszor 100-150 dinárt.

– Mi az az SZHSZ? A királyságot értem.

– Szerb-Horvát-Szlovén Királyság.

– És kiadták azt a más vallású leányt?

– Nem adták ki.

– Hanem hogyan vette el?

– A jegyző összeadott minket, ezzel feleségem állampolgár lett. Utánam.

– És? Templomban megesküdött azzal a más vallású lánnyal? Úgy értem, a mi templomunkban?

– A plébános nem esketett össze. Hallani sem akart róla. „Nem. Ilyet nem tehetek. Esetleg, talán valahonnét kerítek egy lógós káplánt, maguknak ő is megteszi".

– Helyben vagyunk. Így, mostani falujában nem taníthat. Másodszor mondom: feleségének át kell térnie,

Szabó Gyul

1981.V.14. Petőfi C,33/Z
Napközben

1021

- Kezdődik az idény a Balatonon. Itt az ideje tehát, hogy érdeklődjünk programokról, új szolgáltatásokról. Tuser Tünde a Siófoki Tanáillletékesein kívül erről kérdezte Fodor Jánost, A Sio Tour igazgatóját, Major Jánost, a Dél-Balatoni Kulturális Központ helyettesét, és Szabó Miklóst, a szántódpusztai idegenforgalmi és kulturáli központ vezetőjét.
- A Balaton ragyogó napsütésben, és vendégváró hangulatban fogadott minket. A Sió Tour igazgatóját kérdezem. Lesz-e elég szállás?
- A Sio Tournak 47 ezer személy elhelyezésére van lehetősége naponta nagyrészt belföldi vendégeket fogadunk ezeken a szálláshelyeken, ezt az áraink is tükrözik. Általában 2o %-os kedvezményt adunk. Néhány programnál, ilyen például a minigolf tanfolyam, a széllovas tanfolyam, vagy a sport hétvégék, vagy a teniszezéssel összekötött üdülés, még további engedményeket adunk a szálláshelyekből.
- Én, amikor bejöttem ide a Sio Tourist irodájában, már jó néhány vendéget láttam a fizető-vendég tábla előtt gyülekezni. Érzik-e már, hogy indul a forgalom, indul a szezon?
- Igen. Természetes, hisz a vendégek egy része már jóelőre leköti a szobáját, biztositani akarja a nyaralását. Nem igaz az a tévhit, amit az előző években sokszor hallottunk, hogy nincs a Balatonon hely a belföldieknek. Van. Mindig tudunk biztosi tani valahol szállást, ez alatt azt értem, hogy előfordul, hogy Földváron julius 2o-á nincs hely, de Szemesen, vagy Fenyvesen bizonyosan van, tehát szeretettel várjuk a belföldieket is, a Balaton déli partján.
- Ezen a hét végén megnyilik a balatoni szezon. Voltaképpen mi várja itt a látogatókat?
- Érdekes, és értékes müvészeti eseményekben gazdag hétvégét kínál látogatóinak Siófok. Már délután 5 órakor szabadtéri kórus hangverseny lesz a Müvelődési Központ előtti téren, 19 órakor a szinhá

teremben, kórustalálkozóra kerül sor, a találkozó ideje alatt a látogatóink a Müvelődési Központ földszinti nagytermében Lőrincz Gyula iparmüvész, az emeleti galérián pedig Palitz József festőmüvész kiállitását nézhetik meg.

- A Szántódpusztai Idegenforgalmi és Kulturális Központ milyen programmal várja a hét végén ideérkező vendégeket?

- Május 16-án 14 órai kezdettel a MagyarIjász Szövetségnek lesz egy országos bajnoki versenye, teljestávú ijászversenyről van szó, 17-én ez folytatódik reggel lo órától.

- Középpontban a ló marad végül is, hiszen ez egy puszta.

- Igen, a ló marad, hiszen ez az lo55-ös Tihanyi Alapitólevél is megemlitette,hogy Szántódon volt ló, és mi ezt a hagyományt követni kivánjuk. Szántódpusztán kifejezetten őshonos, és honositott magyar állatfajok kaptak elhelyezést, igy a lovak közül megemliteném a fakó-fajtát, és vidrán-fajtájú lovakat, ezeken lovagolni,és koosikázni lehet. A gyermekek részére pedig ponilovakon biztositjuk a lovaglási lehetőséget.

- Sokszor panaszkodtak az idősebbek,hogy az ő igényeiket senki sem elégiti ki.Hiszen DISCO hajók járták tavaly is csak a vizeket. Azt mondta, az idén nem igy lesz.

- Fiataloknak is lesz természetesen hajó program, nekik való zenével, de az idén először a MAHART Balatoni Kirendeltségével magyar nóta esetet rendezünk május végétől augusztus közepéig minden kedde a Balatonon.Reméljük,hogy sok idősebb utasunk is részt fog ezen venni.

Lőrincz Gyula, festő- és iparművész

Már a kotai expresszionizmusból Van Gogh, később Oskar Kokoschka, a magyar Kitz Béla, Mathis Teutsch János, Tornyai János, Holló László, Lőrincz Gyula olyan nevek, akiket az érdeklődő bizonnyal ismer.

Kovrogh Ákos: Az Emberért.
Népújság, /Heves/, 1983. febr. 4.

Lőrincz Gyula bőrdíszműves iparművész

□ LŐRINCZ GYULA bőrdíszműves iparművész kiállítása holnap délután 4 órakor nyílik a Dél-balatoni Kulturális Központban, Siófokon (Fő tér 2.). Megnyitja: Baranyi Ferenc költő. Közreműködik Merényi Judit előadóművész.

2.

– □ Lőrincz Gyula

Esti Hírlap, Bp. 1981. május 12.

Lőrincz Gyula festőművész

megemlítve

13

Vadász Ferenc: Az utolsó őrtüzek.

Népszabadság, Bp. 1978. szept. 3.

Lőrincz Gyula festőművész

Szalay Lajos kiállítását a Magyar Nemzeti Galériában rendeztek meg. – Szalayt, aki megtartóztatta figuráit a kenetes klasszicizmustól és a nagypolgári esztétizmustól, semmi sem tartóztatta vissza, hogy nyers külalakban közölje rossz véleményét a világról. Így volt ezzel akkoriban a Szalay körül tömörülő fiatal, művészek java, Kaffán Károlytól Ilincz Gyuláig, Ámos Imrétől Lőrincz Gyuláig.

P. Szűcs Julianna: Szalay keserű optimizmusa.
Népszabadság, 1980. aug. 31.

Lőrincz Gyula, festő

Meghalt Lőrincz Gyula

Vasárnap rövid, súlyos betegség után, 70 éves korában elhunyt Lőrincz Gyula, Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagja, a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetségének az elnöke, a csehszlovák szövetségi gyűlés képviselője, neves festőművész. A CSKP Központi Bizottsága, a csehszlovák szövetségi gyűlés, a csehszlovák kormány, a CSEMADOK és más társadalmi szervezetek közös gyászjelentést adtak ki, amelyben méltatják az elhunyt kommunista politikus és elkötelezett művész gazdag, harcos életútját.

Lőrincz Gyula temetése december 18-án lesz Pozsonyban.

* * *

Régi harcostársunkat, kedves barátunkat, testvérlapunknak, a magyar nyelvű pozsonyi Új Szónak évtizedeken át volt főszerkesztőjét, a harcos politikust, a nagyszerű művészt, a kiváló embert gyászoljuk. Mozgalmas életútja tele van eseményekkel, sorsfordulókkal.

Lőrincz Gyula 1910-ben született Diószegen. A Budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult, és már fiatalon bekapcsolódott a haladó diákmozgalmakba. Politikai és művészetfilozófiai nézeteinek kialakulásában Kassák Lajos Munka Köre játszott fontos szerepet. Később Balogh Edgárral járta a szlovákiai magyar lakta falvakat, majd 1931-ben a Sarló kongresszusán, amelyen Julius Fucik is részt vett, már arról beszélt, miként kapcsolódhat be az alkotó művész az osztályharcba. 1936-ban lett a CSKP tagja, majd a párt megbízásából rövidesen Marseille-be ment, ahol a Spanyolországba induló internacionalisták határátkelését szervezte. A fasizmus elleni küzdelembe Csehszlovákiában is bekapcsolódott; a híres vágtornóci antifasiszta békenagygyűlésen, amely a csehszlovákiai magyarság antifasiszta küzdelmének egyik dicső állomása volt, Lőrincz Gyula beszélt a magyarok és más népek, nemzetiségek összefogásának szükségéről, az internacionalizmusról, a testvériség érzésének ápolásáról. 1945-ben, a felszabadulás után Lőrincz Gyula Budapesten a Magyar Kommunista Párt központi vezetőségének apparátusában dolgozott. 1946-ban tért vissza Csehszlovákiába, ahol 1949-ben az Új Szó főszerkesztője és a CSEMADOK elnöke lett. A CSKP XI. kongresszusán választották a központi bizottság tagjai sorába. Sok közéleti tisztsége mellett éveken át tagja volt a Szlovák Kommunista Párt Központi Bizottsága Elnökségének is. Nagy érdemeket szerzett csehszlovák testvérpártunk lenini nemzetiségi politikájának a végrehajtásában, a szlovákiai magyar nyelvű oktatás kiterjesztésében, a magyar kultúra ápolásában. Mindig csehszlovákiai magyar kommunistának vallotta magát, így élt, ennek szellemében dolgozott, minden tettével az együttélő népek, nemzetiségek testvéri barátságát szolgálta, ennek történelmi jelentőségét hirdette szóval, művészi alkotásaival. Érdemeit a legmagasabb csehszlovák állami kitüntetésekkel ismerték el.

Politikai, közéleti tevékenysége mellett élete végéig alkotott szeretett művészi pályáján, a festészetben. A felszabadulás után, még Budapesten készítette el Soha többé háborút című, szuggesztív erejű plakátját, majd az Emlékezés című grafikai sorozatát, amelyről a többi között Kassák Lajos írt meleg hangú méltatást. Később alkotta meg a Dózsa katonái és a Kosuti sortűz című grafikai sorozatait, amelyek talán a leghívebben fejezték ki Lőrincz eszmei és művészi világát. Művészi munkásságáért a Nemzeti művész kitüntető címet is megkapta. 1977-ben a Szlovák Képzőművész Szövetség elnökévé választották.

Ennek az évnek az elején emlékeztünk meg Lőrincz Gyula 70. születésnapjáról. A CSKP és a Szlovák KP Központi Bizottsága levélben köszöntötte a 70 éves politikust és művészt, majd egy bensőséges ünnepségen vette át Csehszlovákia egyik legmagasabb állami kitüntetését, valamint a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa által adományozott Béke és Barátság Érdemrendet. Szerkesztőségünk személyesen is köszönthette születésnapján régi barátját, aki — ha Budapesten járt — máskor sem kerülte el lapunk székházát, itt dolgozó barátait, elvtársait.

Fájdalmas a veszteség, amely csehszlovák testvérpártunkat, a szlovákiai és az egész magyarságot érte Lőrincz Gyula halálával. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Nagy volt a forgalom az Úttörő Áruházban is.

Az idei ezüstvasárnapon rekordforgalmat bonyolított le a kereskedelem — összegezhetnénk a nyitva tartó üzletek, áruházak értékesítésének tapasztalatait. Míg tavaly az átlagnál kisebb volt az érdeklődés a boltokban, addig *az idén zsúfolásig megteltek az áruházak*, és nemcsak nézelődtek, hanem vásároltak is az emberek. Erről tanúskodnak az értékesítési adatok, amelyek egyben azt is igazolják, hogy a kereskedelem megfelelően felkészült a vásárlók rohamára, így *nem volt különösebb fennakadás, nyugodt, bár zsúfolt körülmények között, szép időben zajlott le az ezüstvasárnapi csúcsforgalom.*

A *Centrum 35 áruháza* például 54 millió forintos forgalmat bonyolított le, *47 százalékkal többet*, mint tavaly. Főképpen a játékokat, a ruházati és a kifejezetten ajándékozási cikkeket — kesztyű, kalap, nyakkendő, óra, bizsuáru — keresték.

A *Corvinban* mintegy 150 ezren fordultak meg, s az áruházban 9 millió forint értékű árut adtak el, csaknem *kétszer annyit, mint tavaly ugyanekkor*. Mindez egyben azt is jelzi, hogy megfelelő áruval készlet várta a vásárlókat férfi- és női divatáruból, illatszerekből, műszaki cikkekből, lemezekből, kazettákból. Jól bevált a Corvin vezetőinek kezdeményezése, miszerint ideiglenes jelleggel a *Pécsi Kesztyűgyárral közös boltot nyitottak* a Nagymező utcában.

Ez már az enyém!
(Erdei Katalin felvételei.)

áru. Ugyancsak jó kínálat fogadta a vevőket gyermekruházatból, lakástextíliából. A kőbányai *Skála Expo* csaknem elérte a nyitási nap forgalmát. Itt 10 százalékkal olcsóbban adták a fekete-fehér televíziókat, az 5 ezer forint feletti hazai gyártású bútorokat, valamint minden 1500 forint feletti vásárláskor *ajándék kará-*

Lőrincz Gyula, festő

Mély részvéttel temették el Lőrincz Gyulát

(Prágai tudósítónktól.)

Pozsonyban csütörtökön mély részvéttel vettek végső búcsút az életének 71. évében elhunyt *Lőrincz Gyulától*, a CSKP KB tagjától, a Csemadok elnökétől, a neves festőművésztől. A szlovák filharmónia hangversenytermében ravatalánál a csehszlovák társadalmi élet képviselői, egykori harcostársai, dolgozók, művészek álltak díszőrséget, elhelyezték ott *Gustáv Husák* köztársasági elnök, a CSKP KB főtitkárának koszorúját is. A gyászszertartáson részt vett *Jozef Lenart*, a CSKP Elnökségének tagja, az SZLKP KB első titkára vezetésével Csehszlovákia Kommunista Pártjának küldöttsége. Jelen volt *Kovács Béla*, hazánk prágai nagykövete, s ott voltak a pozsonyi konzulátusok képviselői.

Lőrincz Gyula kommunista életútját, humanista művészi munkásságát gyászbeszédben *Viliam Salgovic*, a szlovák nemzeti tanács elnöke méltatta, a csehszlovák képzőművészetet gazdagító tevékenységéről pedig *Josef Malejovsky*, a csehszlovák képzőművészek szövetségének elnöke emlékezett meg. A pozsonyi temetőben *Rácz Olivér* író, a Csemadok alelnöke búcsúztatta el Lőrincz Gyulát.

– Me … lát S.

Nepszabadság, Bp. 1980 dec. 19.

Lőrincz Gyula, iparművész

□ LŐRINCZ GYULA iparművész és Józsa Lajos szobrászművész kiállítása április 15-én, kedden délután 3 órakor nyílik a Budapesti Művelődési Központban. Megnyitó beszédet mond: Horváth Tivadar Jászai-díjas érdemes művész.

– □ Lőrincz Gyula 2

Esti Hírlap; Bp. 1980. ápr. 11.

Lőrincz Gyula festő

L. Kalay Lajos

P. Kücs J.: Kalay keserű optimizmusa 13.

Népszabad a. f. Bp. 1980 aug. 31.

Lőrincz Gyula, grafikus

L: Koffán K.

Rózsa Gy: Életmű 11

Népszabadság Bp. 1980. jún. 1.

Lőrincz Gyula, festő

LŐRINCZ GYULA festőművészt, a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetségének (CSEMADOK) és a Szlovák Képzőművészek Szövetségének elnökét, a CSKP KB tagját eddigi életművéért, kulturális, politikai tevékenységéért a művészeti alkotó tevékenység legmagasabb csehszlovák állami elismerésével, a Nemzeti Művész címmel tüntették ki.

– Hír

21.

Népszabadság, Bp. 1980 máj. 1.

Lőrincz Gyula kiállítása Dunaszerdahelyen

A dunaszerdahelyi *Csallóközi Múzeumban* ünnepélyesen megnyitották Lőrincz Gyula kiállítását. A megnyitón megjelent *dr. Rabay Zoltán*, Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagja, az Új Szó főszerkesztője, *Jozef Sturdik*, a Szlovákiai Képzőművészek Szövetségének alelnöke és *György István*, a CSEMADOK KB vezető titkára.

A kiállításon a tavaly elhunyt nemzeti művész csallóközi és pusztai témájú festményei és grafikái láthatók. A dunaszerdahelyi járás vezetői a tárlaton jelentették be, hogy megkezdődtek az előkészületek a *Lőrincz Gyula-képtár* létrehozására, amelyet a tervek szerint a jövő év tavaszán nyitnak meg Csallóköz központjában.

Sz. J.

gek, csaptelepek rozsdával és anélkül, nylonharisnya újonnan és használtan, vízipisztolyok, pengős könyvek (az utolsó lapok meglétét nem árt ellenőrizni), csorba bögrék, tűzifaként szégyenkező bútorok és még annyi minden. A művészetet kedvelők verset is vásárolhatnak: maga a költő kínálja kézírásos papírjait.

— Minden költemény egyedi — mondja —, egyik sincs sokszorosítva. Bármelyiket választja, az ára mindegyiknek öt forint.

Itt még a rozsdás szögnek is ára van. A piac ősi hagyománya szerint a szép szemért semmit nem adnak. Filléres, forintos kacatok cserélnek gazdát, az [illegible]

A legfiatalabbakat inkább a vattacukros és Donáth Mihály fazekasmester vonzza. Ez utóbbi saját hangjukon megszólaló agyagmadarakat kínál.

— Tessék venni a gyereknek — biztatja a szülőket —, a fújástól erősödik a tüdő.

Vitát, veszekedést sehol nem hallani. Mindössze egy vézna, tetovált karú fiatalember tiltakozik, amikor kollégám a mécsesek és mozsártörők felé fordítja fényképezőgépe lencséjét.

— Az én cuccomat ne fotózzák — követeli ellentmondást nem tűrően.

Szomszédja izmosabb és készsége- [illegible]

Földeken, réteken (1979).

Lőrincz Gyula kerb
grafikus

1 rajz : rep.

Lőrincz Gyula: Rajz 18
Nincs adat, Bp. 1980 dec. 21.

Lőrincz György festő

L. Kiss István

-: Hk

8.

Népszabadság, Bp. 1980. dec. 20

1980. III. 20.19.30. TV.

1021

TV-hiradó

- Jó estét kivánunk !

- Délelőtt 11 órakor, a pozsony magyar főkonzulátuson, a művészt, a politikust, a Csehszlovák Kommunista Párt központi bizottsági tagját, a szlovákiai magyarság vezető egyéniségét a 70 éves Lőrinc Gyulát köszöntötték. Mármint Vaszari Tanársegédje egyik tagja, a sokat igérő és sokat beváltó baloldali művészgenerációnak, később pedig a szlovákiai haladómozgalmakban vállal vezető szerept. 1945-ben még részes az ujjáéledő magyar képzőművészeti életnek, majd munkáját Pozsonyban folytatja, és részt vesz a szlovákiai magyar kulturális létesitmények létrehozásában, a magyarnyelvü iskolák megszervezésében, és ő az Uj Szó első főszerkesztője. Több évtizedes munkásságáért, különösen a Csemadok elnökeként végzett tevékenységéért a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a70 éves Lőrinc Gyulát a Béke és Barátság érdemrenddel tüntette ki, amelyet a Szlovák Kommunista Párt vezetői és MolnárFerenc kulturális államtitkár jelenlétében dr. Kovács Béla, prágai nagykövetünk nyujtotta át.

- Ön történelmi időknek nem csak tanuja, hanem cselekvő részese is volt, itt Pozsonyban is és Budppesten is. Ma a nemzetek és nemzetiségiek kapcsolatai fejlesztésében mit tart a legfontosabbnak ?

- Hát a legfontosabbnak tartanám azt, hogy becsületesen rendezzük mindazokat a problémákat, amelyek még fönnállnak a nemzetiségi kérdés rendezése terén, az én véleményem szerint ez egy folyamat, ott állandóan fölmerülnek ujabb és ujabb problémák, ezeket ujra és ujra rendezni kell. Azt hiszem,hogy nálunk egész becsületesen igyekszünk rendezni a nemzetiségi kérdést, igy a magyar nemzetiség problémáit is, a Csemadok nagyon sokat tesz ennek az érdekében, először azért, hogy a nemzeti , egészséges nemzeti öntudatot táplálja, a nemzetiségi hagyományokat, ápolja, azután megismerteti a velünk egy hazában, közös hazában élő nemzetek kulturáját, haladó történelmi hagyományait,és ez az a legfontosabb, azt hiszem, hogy erre mutassunk rá inkább, mint azokra az ellentétekre, amelyek voltak nemzeteink történelmi életében.

Lőrinc Gyula

A Szlovák Kommunista Párt Központi Bizottságának a tagja, hosszu időn át a CSEMADOK elnöke, a pozsonyi Uj Szó főszerkesztője.

A Képzőművészeti Főiskolát Budapesten végezte, tanárai Réti és Vaszary voltak, később az utóbbinak tanársegéde.

1933-ban az Ernst muzeumban látjuk képeit. 1935-ben elnyeri a pozsonyi Magyar Tudományos és Művészeti társaság művészeti aranyérmét.

Kortárs 1970/3 498. old. /

Lörinc Gyula

1936-ban önálló kiállitás Pozsonyban. 1938-39-ben Franciaországban találjuk, majd 45-ig Magyarországon él. A háboru után több képe bekerül a pozsonyi Nemzeti Galériába.

Kortárs 197o/3 498. old.

Lörinc Gyula festménye

Ady

Kortárs 197o/3 498. old.

Lőrincz Gyula festőművész

1910-ben született, a budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult.
Réti István növendéke, Vaszary János tanársegéde.
Nemrég egy grafikai albuma jelent meg,
Pozsonyban és Pesten él.
Részt vesz a Spanyol polgárháboruban.

Kortárs 1971/11 1842. old.

7

Lőrincz Gyula

„Bölcső (1935)" c. műve emlétve

Magyar Nemzet 1972 március 5

11.old.

8

Lőrincz Gyula

„Háború lesz" (1938) c.
vágya emléke

Magyar Nemzet 1972 március 5

11. old.

9

Lőrincz Gyula

„Sebesült"
„Párizs elesett" a Komposiciói emlékve

Magyar Nemzet 1972 március 5

11.old.

10

Lőrincz Gyula

„Háboru"

„Menedzsek" c. kompozíciói emlékre

Magyar Nemzet 1972 március 5

11.old.

11

Lőrincz Gyula

„Rádió"

„Rokonok" c. képei emlékére

Magyar Nemzet 1972 március 5

11.old.

12

Lőrincz Gyula

„Emlékezés" (1945)
„Puszták népe" c. grafikai
sorozatai emlékve

Magyar Nemzet 1972 március 5

11.old.

Lőrinc Gyula (Ács)

Bakony II. (akvarell)

Népművelés 1970/5 45 old.

Lőrinc György

Az ajki Bartók Béla Művelődési Ház képző művészeti szakkörének jubileumi kiállításán Lőrinc György a Bakony szépségeit, hangulatait érzékletesen rögzítő akvarelljeivel találkozhatunk, hogy az évek során milyen eredményeket érhetnek el az időseb korosztályok.

Péter Imre: Művelődési Házak jubileumi kiállításai

Népművelés 1970/5 44 old.

Lőrincz Gyula

grafikai kiállítása nyílt
a Gelka-lovász Klubban

Magyar Nemzet 1972 március 5
11. old.

Lőrincz Gyula

2

Szij Rersö írt róla Zismonográfiát

Magyar Nemzet 1972 március 5
11. old

Lőrincz Gyula

3

„Dózsa György látomásai"
c. grafikai sorozata emlékére

Magyar Nemzet 1972 május 5
11. old.

4

Lőrincz Gyula

„1931-es Kassák sorozat"
grafikai sorozata emlékére

Magyar Nemzet 1972 március 5

11.old.

Lörnicz Gyula

Rajzai Ceglédről érkeztek Pesterzsébet-re, ugyancsak Dózsa-eszmét kísérik, a csehszlovákiai magyar művész Dózsa katonáit ifjúkori élményanyagából merítette.

Losonci Miklós: Augusztusi körkép.

Pest m. Hírlap, 1942. aug. 31.

5

Lőrincz Gyula

„Gondok (1934)"
c. műve emlékére

Magyar Nemzet 1972 március 5
11. old.

6

Lőrincz Gyula

„Spanyol nő" c. műve (1936) említve

Magyar Nemzet 1972 március 5

11.old.

Lőrincz Gyula, festő

Personyi. Megemlítve. (Mélinsz József könyvében.)

Zöldi László: Sors és jelkép M.S.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 nov. 10.

Lőrincz Gyula, festő

Megem litre.

Balogh Edgár: A regősjárástól .... 38-49.

Alföld, Debrecen, 1978. Augustus XXIX/8.

Csáder László a budapesti Iparművészeti Főiskola elvégzése után – a harmincas évek első felében – plakáttervek, könyvkötés- és burkolótervek készítésével foglalkozott, és emellett aktívan részt vett Az Út tipográfiai és képszerkesztésében. Ez azonban kevés volt a létfenntartáshoz. Ezért 1936-ban kivándorolt Hollandiába, ahol mint reklámgrafikus kereste meg kenyerét. 1942-ben visszatért Pozsonyba és a montázs, valamint kollázs technikájában plakátokat, röplapokat, szigneteket készített. A felszabadulás után a Pravda szerkesztőségének műszaki szerkesztőjeként megtervezte a kommunista párt plakátját, az első csehszlovák bélyegeket és számos más fontos grafikai munkát. Amikor 1951-ben megindult a CSEMADOK művelődéspolitikai orgánuma, a Fáklya, Csáder László megbízást kapott a folyóirat tipografizálására és képszerkesztésére. Később mint az Irodalmi Szemle és A Hét műszaki szerkesztője és számos könyv kötésének és burkolójának tervezője, az olvasók korszerű vizuális kultúrájának egyik elhivatott alakítójává vált a felszabadulás utáni Csehszlovákiában.

A Sarló gyakori vendége volt és különböző akcióiban mint alkotóművész működött közre különböző alkalmakkor *Csemiczky László, Gwerk Ödön, Reichental Ferenc, Weiner Imre* és még számos más művész. Mindez a Sarló szuggesztív kisugárzó hatásáról tanúskodott. A Sarló – mint ismeretes – nemcsak a baloldali fiatal értelmiséget tömörítette, hanem a mozgalommal rokonszenvező haladó gondolkodású írókat, művészeket és a kultúra más területén dolgozók egész sorát is vonzotta, és munkájába bevonva, ezzel a mozgalmat erősítette.

Lőrincz Gyula, festő

mejesülése

Balogh Edgár: A repőrjárástól a munkásmozgalomig 38 – 49.

Alföld, Debrecen, 1978 júlk aug. XXIX/8.

Lőrincz Gyula

„Paraszt család" – (1971 tusrajz)

Irodalmi Szemle 1978/5

Lőrincz Gyula

1 linóleummetszet

„Gyermekkori emlék" – olaj

Irodalmi Szemle 1978/6

Lőrinc Gyula

- a május 1-i kitüntetéssel alkalmával Klement Gottwald Állami-díjjal tüntették ki és egyben kinevezték a Szlovákiai Képzőművészek Szövetségének elnökévé

(HOLMI)

Irodalmi Szemle 1977/5

Lőrinc Gyula

– 2 rajta található a
számban

Irodalmi Szemle 1977/5

Lőrinc Gyula

„Színházban"
„Tónál" (akvareller)
„Hazafelé"
„Anya a lányával"

Irodalmi Szemle 1977/1

Lőrincz Gyula

B. „1917" tusrajz (1973)

Irodalmi Szemle 1977/9

Lőrincz Gyula

1 rajz

Irodalmi Szemle 1978/9

Lőrincz Gyula grafikus

- 1975 ápr 2-án nyitották meg rajzsorozatainak kiállítását Dunaszendahelyen a Sárgahastélyban

(HOLMI)

Irodalmi Szemle 1975/5 478 old.

Lőrincz Gyula

- Gwerk Ödönnel együtt vállalja a kommunista célkitűzések megvalósítását

Duba Gyula: Gwerk Ödön képei előtt

Kodalmi Szemle 1975/7 667old

Lőricz Gyula.

„Táj" – pastell

Kodalmi Szemle 1975/I

~~Bihari Sandor~~

Lőrincz Gyula

„Spanyol nő" (1936, olaj)
„~~Lőrinc~~ „Fábry Zoltán arcképe" (Holbrajz
„Májusi Cángok" (-1935-37 olaj)
„Ady" - szénrajz - (1936)

Irodalmi Szemle 1976/4

Lőrincz Gyula

- a Výtvarný život 1976. máj. számában Tamara Lenicka méltató elemzést ír az érdemes művész nyári kiállításáról

(HOLMI)

Irodalmi Szemle 1976/7

Lőrincz Gyula †

(Tudósítónktól.)

Bensőséges ünnepségen adták át csütörtök délben a Magyar Népköztársaság pozsonyi főkonzulátusán *Lőrincz Gyulának*, a CSKP KB tagjának, a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetsége és a Szlovák Képzőművészek Szövetsége elnökének a *Béke és Barátság Érdemrendet*, amelyet a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a művész és politikus 70. születésnapja alkalmából adományozott a magyar—csehszlovák kapcsolatok ápolása és erősítése érdekében végzett munkájáért.

Az ünnepi eseményen jelen volt *dr. Molnár Ferenc* kulturális államtitkár, *Kiss István*, az MSZMP KB tagja, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének elnöke.

–. Pozsonyban átadták Lőrincz Gyulának.

5.

Népszabadság, Bp., 1980. márc. 21.

Lőrincz Gyula, festő

„A Sarlóban nőtt fel ....
a festő Lőrincz Gyula ..."

Ezine Mihály: Sarlósok örökvége 90-93

Tiszatáj, Szeged, 1979. okt. XXXIII/10.

Lőrincz Gyula, festő

LŐRINCZ GYULA szlovákiai magyar festőművész életmű-kiállítása nyílt meg Pozsonyban, a Művészetek Házában. A tárlaton a néhány hónappal ezelőtt, 71 éves korában elhunyt művésznek több mint 300 festményét és grafikáját láthatja a közönség.

– Hú

8.

Népszabadság, Bp. 1981. ápr. 10.

Lőrincz Gyula, festő

1980. január 15., kedd

Mozgalmas életút

LŐRINCZ GYULA HETVENÉVES

Politikust és művészt köszöntünk hetvenedik születésnapján. Olyan embert, aki nagy időknek nemcsak tanúja, hanem aktív részese is volt. Mozgalmas életútja tele van sajátosan közép-európai eseményekkel, tragikumokat sem nélkülöző sorsfordulókkal. Ám Lőrincz Gyula élete mindezekkel együtt elsősorban fölfigyeltető példázat arra, miként lehet egy nemzetiség tagjaként minden körülmények között megmaradni kommunistának, magyarnak, következetes internacionalistának, és ilyen tartással eljutni a politikai és a művészeti élet mai magaslatára.

Gustáv Mally pozsonyi, majd Harmos Károly komáromi magániskolájának elvégzése után Budapestre került, ahol Vaszary János emberi és művészi egyénisége hatott rá a legmarkánsabban. Politikai és művészetfilozófiai nézeteinek kikristályosodásában Kassák Munka Köre és a Bartha Miklós Társaság alkotó légköre játszott fontos szerepet. Kezdetben romantikus hevülettel, majd egyre inkább tudatos elgondolásokat követve, Balogh Edgárral és másokkal járják be Szlovákia magyar lakta vidékeit: a Tiszahátat és Garam környékét.

Nem véletlen, hogy 1931-ben, a Sarló kongresszusán — amelyen Julius Fucík is részt vett — éppen Lőrincz Gyula szólt arról, miképpen kapcsolódhat be ott és akkor az alkotó művész az osztályharcba.

Festőművészként Magyarországon és Csehszlovákiában egyaránt nagyra értékelték. A legnevesebb műkritikusok írtak róla az igazi elismerés hangján. Aranyérmet nyert a csehszlovákiai Magyar Tudományos Irodalmi és Művészeti Társaság kiállításán.

Közéleti emberként is egyre aktívabb: szervez, agitál, majd a párt megbízásából Marseille-be megy, ahol a Spanyolországba induló internacionalisták illegális határátkelését szervezi, amikor Csehszlovákiát már közvetlenül fenyegeti a „barna veszedelem"; ekkor szervezik meg a vágtornóci békenagygyűlést, mely a csehszlovákiai magyarság történelmének egyik legdicsőbb lapja. Lőrincz Gyula az egyik szónok, ő beszél a magyarok és a nem magyarok összefogásának szükségességéről, a testvériség nemes eszményéről.

A felszabadulás után Budapesten a Magyar Kommunista Pártnak készítette a Soha többé háborút! című, szuggesztív erejű plakátot, majd az Emlékezés című grafikai sorozatot, amelyről többek között Kassák Lajos írt meleg hangú méltatást. Egy jogfosztott nemzetiség tragikus életérzését fejezi ki a Hazátlanul (1946) című festmény.

A munkáshatalom győzelme után ismét a közéleti ember kerül előtérbe. Fontos szerepet tölt be a szlovákiai magyar kulturális intézmények létrehozásában, a magyar tannyelvű iskolák megszervezésében. Ő lett az Új Szó első főszerkesztője.

Amikor úgy tetszik, hogy a politikai és társadalmi funkciók szinte minden időt elrabolnak a képzőművésztől, akkor jelentkezik a Dózsa katonái és a Kosuti sortűz című grafikai sorozataival, amelyek mindmáig a legpregnánsabb kifejezői Lőrincz eszmei és művészi világának, sajátos látomásszerű ábrázolásmódjának.

Hetvenéves. Sokaknál ez már a megpihenés, a nyugalmas évek időszaka. Lőrincz Gyula érdemes művész azonban ma is Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagja, a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetségének és a Szlovákiai Képzőművészek Szövetségének elnöke. Ma is mozgalmas életet él, úgy, mint az elmúlt évtizedekben.

Szilvássy József

*

Lőrincz Gyulát 70. születésnapja alkalmából levélben üdvözölte a CSKP és a Szlovák KP Központi Bizottsága. Az üdvözlő leveleket hétfőn ünnepélyesen adta át Jozef Lénárt, a CSKP KB elnökségének tagja, a Szlovák KP KB első titkára.

Az egyik Rákóczi úti épület alatt is pincerendszerre bukkantak.
(Balogh P. László felvétele.)

Teljes pompájában várja a kirándulókat a havas Duna-kanyar: a téli sportok kedvelői szívesen keresik fel e vidéket. Hétvégeken az autóparkolók zsúfoltak, sűrűbben indítják az autóbuszokat, vonatokat, síelők, szánkózók ezrei igyekeznek kihasználni az időjárás örömeit. A kirándulók jelentős részének — akárcsak nyáron — Nagymaros az úticélja. A pihenni vágyók közül nagyon sokan azonban nem tudják, hogy a tősgyökeres nagymarosiakat mostanában kevésbé foglalkoztatja az idegenforgalom. A turisták mindeddig keveset hallottak még a település alatt húzódó kiterjedt pincerendszerről, amelynek feltárása és esetleges helyreállítása a legaktuálisabb téma a helybeliek körében.

Mélybe süllyedt a vízóraakna

De menjünk sorjában.

Szokatlan látvány fogadta nemrégiben Nagymaroson az iskolai napközi otthon konyhájának építőit, akik egy kiadós éjszakai zápor után reggel munkára jelentkeztek. Megdöbbenve tapasztalták, hogy az előző napokban elkészült vízóraakna a mélybe süllyedt, úgy, hogy nyoma sem maradt. Az alig ötezer lakosú településen gyorsan híre a nagymarosiak. A Pest megyei tanács is segítségükre sietett. Mi jelenthet megoldást?

Szakvélemény és kiviteli terv

— Eddig 84 pincéről kaptunk pontos szakvéleményt a Központi Bányászati Fejlesztési Intézettől — közölte a Pest megyei tanácsnál *dr. Szilágyi Péter.* — Javaslatuk három évre szól, s tízmilliós költségvetéssel számol. A következő lépésként elkészülnek majd a kiviteli tervek, amelynek alapján a Bányászati Aknamélyítő Vállalat elvégezheti a szükséges munkát. A szakvélemény azt javasolja, hogy a település belterülete alatt a pincék egy részét ne állítsák helyre, hanem tömjék be.

A Pest megyei tanács elképzelése az, hogy a kiviteli tervek elkészülte után az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztériumhoz, pontosabban a minisztérium által létrehozott szakbizottsághoz fordulnak segítségért. Ott viszont megtudtuk, hogy ők elsősorban a pécsi és az egri belváros alatti pincerendszer helyreállításával foglalkoznak, s anyagilag semmiképpen nem tudnak segítséget nyújtani a nagymarosi gondok

Lőrincz Gyula, Jető 1

től a Korunk, majd 1933-tól Az Út és néhány más szlovenszkói baloldali lap közölte. Amikor Az Út A gyermek mindent látott című első írásművét közölte, ezekkel a sorokkal mutatta be Dömötör Terézt olvasóinak: „Az Út egy éven keresztül arra törekedett, hogy megszólaltassa a dolgozókat a harcos osztályélet különböző posztjairól. Meg is szólalt a megkínzott Gummon-gyári géplakatos, a komáromi véres május elsejére emlékező építőmunkás, a nyomorgó csallóközi kisparaszt, a Szerbiát járt, háborús borzalmakat idéző öreg katona, az elbocsátott patrongyári ifjúmunkás és a vörös interbrigádistává vált hadifogoly honvédbaka. Ezek az élet valóságát nyersen visszaadó munkásírások megadták a kellő mértéket osztályharcos magyar irodalompolitikánk számára. Ez kell: a munkás, a paraszt, a dolgozó tömegek valóságos életét, ezt a nemzetközi dolgozósorsot visszaadni, hogy saját viszonyaiból okosodjék, saját jussára ébredjen minden hasonló sorsú olvasó. A munkáslevelekből és munkás-dokumentumírásokból kapott mértékkel most sorra vesszük a szlovenszkói és kárpátaljai magyar írókat. Megnézzük: a feltörekvő proletariátus, a magyar néptömegek számára mit is jelentenek az írás tudatos formálói, az írók? Az Út minden száma ebben az esztendőben más-más csehszlovákiai magyar írótól hoz értékes írást, más-más írót vesz marxista kritika alá. Dömötör Teréz írásához azonban nem kell kísérő szó: a magyar vidék legelnyomottabbjai közül jön ő, keserves gyermekéveitől kezdve – mindent láthatott."

Dömötör Teréz elbeszélései, riportjai, rajzai valóságfeltáró, tudatosító, bátor hangvételű dokumentumok voltak. Írt egy kisregényt is Cselédkönyv címmel, de nem jelenhetett meg, és a második világháború forgatagában elkallódott.

Dömötör Teréz írásaiban a legnehezebbre vállalkozott: a valóság és az igazság kifejezésére. Ennek lényegét Fábry határozta meg tömören, de rendkívül sokatmondóan: „A valóság nehéz, kemény igazság. Embert, népet, nemzetet vizsgáztat: állásfoglalásra kényszerít. Ezért lehet csak erkölcs. Morális elsődlegessége kétségtelen, kivédhetetlen. Aki mellőzni kénytelen, az hazugságra kényszerül: valótlanságra."

E megállapítások nemcsak Dömötör Terézre vonatkoznak, hanem a Sarló többi írójára is, akik legjobb műveiket e szempontok szellemében vetették papírra.

A Sarló baráti köréhez tartozott a Bogdányban élő, de korán elhunyt *Mihályi Ödön* költő és az akkor tájt induló *Szabó Béla* is, aki versekkel jelentkezett, de később teljesen áttért a prózára.

A MŰVÉSZEK

Az új művészek vitagyűlése a Sarló 1931. évi kongresszusán a valóságot ábrázoló, osztályharcos művészet mellett foglalt állást. Programként mondta ki: „Az osztályharcba a művész akkor kapcsolódik be, amikor a maga eszközeivel ... visszaadja a konkrét valóságot, felfedi a valóság ellentmondásait és utat mutat, irányt propagál ezeknek az ellentmondásoknak a megoldására."

A Sarló kongresszusa a művészek öt munkakategóriáját jelölte ki a vita eredményeként elfogadott program megvalósítására:

A politikai rajzot – kiváltképp a karikatúrát és plakátot –, mint a valóság kihangsúlyozásának és az osztályharcos agitációnak eszközét.

A *színkonstrukciót* ugyancsak mint az osztályharc művészi megnyilvánulásának eszközét.

A szociofotót – a társadalmi mozgásjelenségek dokumentumszerű megörökítésére és bemutatására.

A montázst – a fényképek és rajzok céltudatos művészi összeállítására, az összefüggések és ellentétek kifejezésére.

A kollektív tipográfiát – mint az osztályharc szolgálatában álló sajtótermékek művészi igényű, korszerű formanyelvének eszközét.

E munkakategóriák megvalósítására munkacsoportok létesültek. A politikai rajz munkacsoportjának vezetésére *Prohászka István*, a színkonstruktőrök vezetésére *Lőrincz Gyula*, a szociofotó munkacsoport irányítására a *Brogyányi Kálmán*, a tipográfiai munkacsoport vezetésére pedig *Csáder László* és *Nemesszeghy Jenő* kaptak megbízást.

Prohászka festményei – a Nyúzzák a földet, a Telepesek és mások – drámai erővel fejezték ki a társadalmi igazságtalanságokat, a szegényparasztság súlyos helyzetét, nyomorát. Grafikái lakonikus rövidséggel, de félreérthetetlen szókimondással tárták fel a szociális és nemzetiségi megkülönböztetés legkülönfélébb megnyilvánulásait. Műalkotásai mély elkötelezettségének hiteles dokumentumai.

Ugyancsak kezdettől fogva vett részt a Sarló munkájában *Lőrincz Gyula*, aki mint a Sarló által szervezett néprajzi és szociográfiai vándorcsoportok tagja, és mint alkotóművész a mozgalom élgárdájához tartozott. Lőrincz Gyulát a Sarló 1931. évi kongresszusa az egyik művészeti munkacsoport vezetésével bízta meg. E feladatán túl azonban elsősorban mint alkotó művész kívánta támogatni a Sarlót és a munkásmozgalmat.

Lőrincz Gyula mint művész erősen kötődött a valósághoz. Festményei, grafikái témájául az elnyomott és nyomorba süllyesztett munkás- és parasztтömegek súlyos szociális helyzetét és társadalmi harcát választotta. Képeinek monumentalitásával, mint például az Éhségfelvonulás (1934) műve érzelmi hatását kívánta fokozni. Hasonló hatásra törekedett Aratósztrájk (1932) című, korábbi nagy kompozíciójával, amelynek szuggesztív hatása lenyűgöző volt, ugyanakkor cselekvésre serkentett. Lőrincznek ez a tömegeket mozgósító ereje fokozott mértékben nyilvánult meg politikai rajzaiban és kiváltképpen plakátművészetében. A harmincas években csaknem valamennyi szlovenszkói baloldali lap sűrűn közölte rajzait, amelyek mindig időszerű eseményre reagálva kerültek ki a művész keze alól (Kivándorlók, 1936; Spanyolország, 1936).

Lőrincz Gyula alkotómunkáját mindenkor szervesen kapcsolta össze – mint a korabeli baloldali sajtó: a Magyar Nap, a Korunk stb. cikkírója – publicisztikai és politikai munkásságával már az első köztársaság időszakában is, ám fokozottabb mértékben a felszabadulás után, amikor a CSEMADOK elnökeként és az Új Szó főszerkesztőjeként ilyen természetű tevékenység végzésére intenzív formában kerülhetett sor.

Mint a regösmozgalom aktív tagjai lettek természetszerűleg a Sarló tagjai Csáder László és Nemesszeghy Jenő. Eleinte mindketten néprajzi dokumentumok rajzolásával vettek részt a munkában, később pedig mint grafikusok és tipográfusok voltak a mozgalom segítségére.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Magyar Nemzet
1974 SEP 22

1021 Lőrincz Gyula

KÖNYVESP

A vigasz fája

Palocsay Zsigmond versei

Szeretem hátulról elkezdeni a verseskönyveket. Az elején a költők általában nagy lélegzetet vesznek, némelykor túl nagyot, és olyankor előfordul, hogy bennük szorul a levegő. Meg a mondandó is. *„Itt, ahol a sóska sósul, / kapálom nektek a Tormáskertet"* — kezdi utolsó versét Palocsay Zsigmond romániai magyar költő, már fáradtan az egész napi munka, az egész kötet, évek munkája után, hogy csöndes bölcsességgel és alig érezhető fájdalommal elsuttogja, amit megtudott, vagy amit ő sem tudott meg: *„ki tudja, ki is a gazda / barmait nékülem hagyja / akárhol legelészni".*

Palocsay egy korábbi könyve elé azt írta, hogy nem másszott *„kozmikus magasságba"*, jobb szeret *„a szilvafán csücsülni, nézelődni — s életnagyságban élni..."* Ne értsük félre, nem saját magának lebecsülése ez a program, amely ma is érvényes, hanem inkább képességeinek reális számbavétele. Ez a mostani kötet is ott jó, ahol életnagyságú, ahol nem himnuszt énekel, nem istennel vagy a Szörnnyel viaskodik, hanem ahol a gyerekkocsit tolja, és a kislányának beszél, mesél. Azt hiszem, elég nagy ritkaság, hogy egy férfi a gyermekétől kap ihletet, de Palocsay ráadásul akkorát kap, hogy a *Kingabinga* ciklus valamennyi közül a legjobb, a leginkább élettel és — bár a kettő nem mindig esik egybe — költészettel telí. Ezekben a versekben ugyanolyan magától értetődő természetességgel ír, mint az idézett kötetzáró versben. Nem keresi a vershelyzetet, jobban mondva nem ő, hanem a gyerek keresi, ő már készen kapja és elfogadja, hogy azután ki se lépjen belőle valamilyen elvont költőiség vagy inkább költőiesség felé. Az apa szerepét játssza, nem a költőét, és pontosan ez az a szerep, amelyből legjobb versei születnek. Mindennek ő is tudatában van, ahogy az a Helyzetkép egy keresetlen versheljzettel című verséből kiderül: *„Bajom — úgy mondják — hogy a vershez / szitukat keresek"* — kezdi, majd kénytelen lemenni a pincébe, az asszony küldi ezért meg amazért, és mire kész van, a vers is elkészül, bár ő még zárójelben odabiggyeszti: *„Nincs még semmi a verssel / — pókháló hess el / más a dolgom: alma, celler: / a szitu, még keresetlen."*

A tudatosan, költői programként vállalt mindennapiságnak talán egyetlen veszélye van: a beszélt nyelv peremén tolakodó divatszavakat, mint az imént a szitu-t, nem lehet beilleszteni a versbe. A szitu nem jellemzőbb, ábrázolóbb szó a helyzetnél, egyszerűen csak csúnyább, nem tartozik a költészetbe. Mint ahogy az olyasfajta szerkezetek sem, mint a *„papíron lettünk irányítva"*. E nyelvbotlások nélkül, a helyenkénti nagy lélegzet nélkül azonban Palocsay képes arra, hogy egyszerű legyen, játékos, mindennapi és egyben költői: *„Itt huny egy tót, / kinek a fót, / — nem alján — / szívén ragadt, / és ettől elapadt."*

(Kriterion) **Bolgár György**

A pozsonyi Madách Könyvkiadó gondozásában jelent meg A szlovák nemzeti felkelés a művészetben című kötet, amelyből Lőrincz Gyula tusrajzát közöljük.

Magyar Nemzet

...kerkesztőség!

tudnak a friss forrás vizéből inni anélkül, hogy a turistaház szolgáltatását igénybe vegyék, mert ízléses kis ivókútak állnak rendelkezésükre, ahol az „elfalazott forrás" vizét ihatják.

Végül csak annyit, hogy lehetséges és talán egyeseknek szomorú, hogy a forrást elfalazták, de a cél, hogy mind több ember higiénikus felfrissüléshez jusson, csak így volt elérhető. Az elfalazott forrás romantikáját pótolja az ország egyik legjobban felszerelt modern turistaháza, melyet évente sok tízezer természetbarát gyalogos túrával, vagy autós kiránduló keres fel kisebb-nagyobb időre pihenés céljából.

Kisházi Iván György

...gymamája"

is milyen tapintatos, jómodorú, halkszavú öregasszony volt... Nagyon szerette a virágokat... Leányától hallottam, hogy édesanyja nagy nélkülözések között nevelte gyermekeit és előfordult, hogy csak száraz kenyér jutott. Erre emlékezve leánya igyekezett minél több foszlós kalácsot tenni az édesanyja tányérjára, hogy feledtesse vele az ínséges esztendőket.

Napfényes, szeptemberi napon sokan kísértük végleges nyugovóra, pihenő helyére a sudárnövésű, béketűrő, halkszavú, csendes, szelíd „nagymamát", aki egy cigányasszony volt.

Dr. F. S.-né
Budapest

...as várjon

Tényként kell megállapítani, hogy az újságíró vállalatunknál kért erre vonatkozó infor-

Bokafix? — „Nyakfix"? „Anyagfix"!

Két pár zoknit kértem negyvenhármas lábra egy nagykörúti férfidivatboltból.

— Csak bokafix van — mosolyog már az eladónő.

— Jó, hát legyen bokafix. Egy pár barna, egy pedig szürke.

Másnap reggel felhúzom az egyiket. Talpmérete jó, de szára bokámig sem ér. A másik páré sem. Megmérem. Talphossza harminc, szárhossza öt centi. Így kézben tartva is rendkívül idétlen. A bokafix gumifixe ellenben, mint valami harapós kutya, pillanatok alatt vastag vörös csíkot mar lábamba.

Délben visszaviszem. Örömmel látom, az elárusltó ugyanaz.

— Kisasszony — lobogtatom feléje a két pár zoknit —, ezek nem jók.

Az eláruslitónő megismer, de most nem mosolyog.

— Zoknlból csak ez van. Ez a divat. Tessék valami mást választani, levásárolni a zoknik árát — mondja hivatalos hangon.

Megadom magam és egy negyvenegyes nyakbőségű fehér normál inget kérek.

— Mi az, hogy normál? — kérdi gyanakodva az eladónő.

— Hát az, ami se nem kicsi, se nem nagy, se nem szűk, se nem bő. Épp nekem való.

Megkapom. Szép műanyag csomagolásban. Otthon felpróbálom. Nyakmérete kifogástalan. A válla is. Csak alul van valami hiba a hosszúsággal. Köldököm is alig takarja. Fáradtan leülök. Nem viszem vissza. Két napot bosszankodni ilyen semmiségért. Ráadásul az elvesztegetett idő. Inkább viselem a „nyakfix" inget és nézem az alóla kikacagó köldököm.

Addig is azt javasolnám, hogy a bokafix és „nyakfix" mellett legyen megfelelő mennyiségben olyan „anyagfix" áru is, olyan különleges zokni és ing, amely se nem kicsi, se nem nagy, se nem szűk, se nem bő — épp annyi anyag van benne, amennyi a megfelelő mérethez szükséges.

(tompa)

Magyar d...

Az első őszi BNV alkalmából a *Hungarotex* a hazai és a külföldi vendég újságírók számára divatbemutatóval kísért tájékoztatót tartott Szép utcai székházában.

A beszámolóban bejelentették, hogy a vállalat a nemzetközi kereskedelem fejlesztésében elért kimagasló eredményeiért *1974-ben Rómában megkapta az „Arany Merkúr" díjat*, ami komoly elismerés. A szobrocska is megjelent a divatbemutatón, amelynek érdekes aktualitása, hogy azok a modellek vonultak fel, amelyek szeptember végén *a bécsi Magyar Hetek* alkalmából a *Herzmansky Áruházban* rendezendő divatbemutatókon szerepelnek.

A SZÉP KOLLEKCIÓT

az *Okisz Tervező Laboratóriuma* készítette. Taps fogadta a magyar és az osztrák népviseleti modelleket. A népviseleti ruhákat modern öltözékek követték. Például: okkersárga és barna bőrkosztüm, bársony mellénykével, sárga, piros, bézs színű puha szövet kiskabátok, az őszi divat leendő sikerei, kékesszürke tweed kosztüm, kék-barna mozaikmintás blúzzal. Igen szép a tojásfehér kabát, a testhez simuló leszabott derékrésszel. *A kabát hossza 10 cm-rel takarja a térdet.*

A RAJZON

a kollekció két különleges modellje szerepel. *Az első:* barna-fehér-fekete színösszeállítású népi motívumú, kézzel szövött új vonalú alkalmi kabát, fehér szőrmedíszítéssel. A modellhez fehér redőzött turbánt viselt a manöken. A szőttes anyagból lumberjack szabású kiskabátot is mutattak. A kabátka ujját a vállától lefelé bézs-fekete-fehér szőrmével borították. A szőrmézés olyan hatású, mintha a kabát ujján szőrmekockák lennének. Jól egészíti ki a modellt a kis nerc kucsma.

A második modell magyaros nagyestélyi ruha. Az anyaga fehér gyöngyvászon. A szoknya alja piros-fehér-zöld szalaggal paszpólozott, három széles, húzott fodorral bővül. A fodordíszítés ismétlődik a ruha ujján. Szép megoldású a ruha hímzése, a piros színárnyalatú *óriási matyó tulipán* a ruha szoknyarészén és az ujján. A modell kedves kiegészítője a pántlikás fejdísz.

A kollekció minden modellje hazai anyagból készült, a gyönyörű hímzéseket kalocsai és a mezőkövesdi hímző asszonyok készítették.

(f. b.)

KERESZTREJTVÉNY

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

MAGYAR NEMZET

Lőrincz Gyula festőművész

1972 FEB 2 6

— Lőrincz Gyula csehszlovákiai magyar festőművész kiállítását Szíj Rezső művészettörténész nyitotta meg pénteken a Rózsa Ferenc utcai Csehszlovák Klubban. A tárlaton megjelent Szurdi István belkereskedelmi miniszter, dr. Orbán László, a művelődésügyi miniszter első helyettese és dr. Várkonyi Péter államtitkár, a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatalának elnöke is.

jogosan vetették fel, hogy az ellenzék másfél év óta az utolsó percig, mind a mai napig adós maradt alternatív javaslataival

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRPETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Korunk 1974 10

1021

Lőrincz Gyula

Lőrincz Gyula: Dózsa (IV)

nálni, *kifejezni*. ebből a
többi mindnyájunkban közös."

S valóban, a költészetben a nyelv a
szemben, ezen túllépve vagy azt megelőzv
maga feladatát: egyfelől a számos tényezőt
másfelől meg az olvasói élmény vezérlését.
nyelvnek a jelölt dologra irányuló, ún. komm
ben tud a leginkább kibontakozni az a másik
szokás nevezni, s mely magára a jelre irány
nyelvészet a nagyhatású prágai strukturalis
nyelvnek mint a kommunikáció eszközének
gesnek a költészet nélkül.

De mi is az, ami a költészetben a nyelvet, a kifejezést a köznyelvitől eltérővé teszi, mi benne a leginkább a poétikum forrása? A válasz nem könnyű erre a kérdésre, hiszen esetenként változó módon bármelyik nyelvi elem, hang, szó, szerkezet és mondat költőiséget sugárzó energiává válhat, mégis elsősorban a képszerűség legsajátosabb eszközeire, a nyelvi képekre vagy röviden a képekre kell hivatkoznunk. Ez a felelet persze nem azt jelenti, hogy a költészetben a kép gyűjtőfogalmába tartozó metafora, megszemélyesítés, allegória, szimbólum, metonímia, szinesztézia és hasonlat nélkül a nyelv poétikai funkciója nem tud élni és hatni. Sok költőre ugyanis a közvetlen kifejezés, a néven nevezés éppúgy jellemző lehet, mint másokra, például a század elején az *imaginistá*kra a túlzott képkultusz, tehát egy olyan költői program, amelynek az *image*, a kép a vezérelve.

E válasz csupán arra vonatkozik, hogy — amint Kardos Tibor is megállapítja — a költői tevékenységet a képszerűség felől tudjuk a *legszélesebben* áttekinteni. *A metafora kérdéseiről* írott monográfiájában nem véletlenül fogalmaz így Tudor Vianu sem: „A metafora maga a költészet. Ehhez csak azt tehetjük hozzá, azért éppen a metafora, mert a legtöbb szókép belőle fejlődött ki. Így szemlélve a kérdést, az sem véletlen, hogy amióta megszületett a poétika tudománya, azóta központi kérdése a kép mibenlétének, eredetének, okának a magyarázata, osztályozása, valamint funkciójának, hatásfokának a vizsgálata."

1021

Lőrincz Gyula

Lőrincz Gyula, a festő

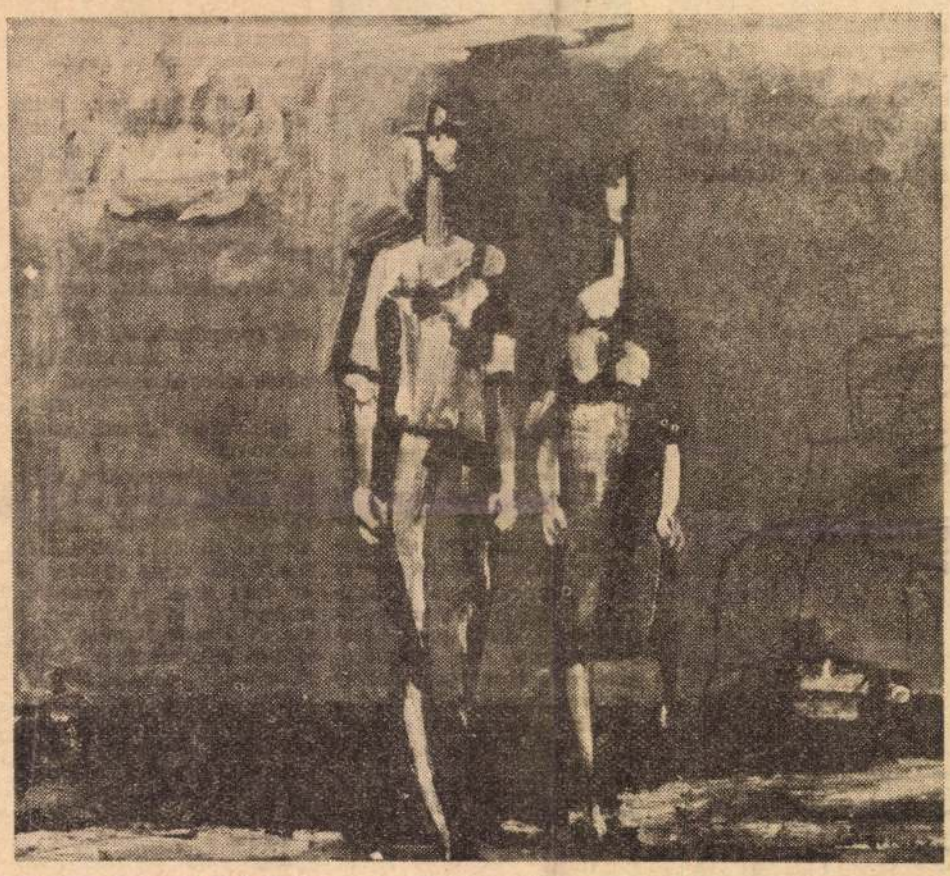

Lőrincz Gyula: Pusztai pár (1969)

Az első monografikus összefoglalás a nemrég hatvanadik életévét betöltött, ma is alkotó művész pályájáról és munkájáról. Lőrincz Gyula neve a felszabadulás óta elsősorban a politikust asszociálja és csak másodsorban a művészt. Pedig jó darabig elsődlegesen mint művészt tartotta nyilván a közvélemény. A volt Réti-, majd Vaszary-tanítvány s később tanársegéd már a harmincas évektől kezdve ugyanis sűrűn állította ki műveit Budapesten és Pozsonyban, s gyakran szerepelt művészeti kérdéseket felvető írásaival az időszaki sajtóban. A közönség tehát méltán figyelt fel humanizmussal telített, emberközpontú, a társadalmi haladás szolgálatába állított művészetére. Csak 1946. után, miután visszatelepült Csehszlovákiába és ott politikai szerepet vállalt, szakadt meg ez a kapcsolat a magyarországi nézővel.

Szíj Rezső nem könnyű szerepre vállalkozott, amikor e kis monográfia megírásához hozzákezdett. A művész életrajzát és életművét tanulmányozva, több helyről kellett az adatokat összegyűjtenie. Lőrincz Gyula ugyanis 1946-ig felváltva élt Magyarországon és Csehszlovákiában, s közben a harmincas évek második felében csaknem három évet töltött Párizsban. 1946 óta pedig állandóan csehszlovákiai lakos. Mindehhez negatívan járult hozzá az a körülmény, hogy az elmúlt évtizedek rendszerváltozásai sok dokumentumot elpusztítottak és az értékítéleteket összekuszálták.

Mindezek ellenére Szíj Rezső jól kiigazodott a hazai és külföldi adatok nagy halmazában, és a korfordulók következtében beállott politikai és egyéb változásokban. Kisebb tárgyi tévedései, mint például az, hogy Lőrincz egyik elindítója volt a *Sarló* című lapnak, holott ilyen lap nem is létezett, lényegében nem csökkentik munkájának értékét. Szíj tömören, jól ismerteti Lőrincz életútját, helyesen szűri ki a fontos és kevésbé fontos adatokat, amelyek Lőrincz művészi világképének kialakulásában, művésszé érésében ilyen, vagy olyan szerepet töltöttek be, helyesen korszakolja alkotói pályáját. Egyet lehet érteni Szíj Rezsővel, amikor Lőrincz művészetének lényegét boncolgatva, megállapítja, hogy Lőrincz művészete kezdettől fogva a látomásra épült. Erősen közéleti fogantatású és szándékú művészet ez, amelynek „társadalmi tudatát egyrészt a kisebbségi magyar sors, másrészt a világ bármely pontján elnyomott ember kiszolgáltatottsága és szenvedése formálja". Ami a művész stílusát illeti, Rudnay és Tornyai, valamint a spanyol mesterek hatása valóban olyan jellegű, hogy inkább rokon-temperamentumról, vagy szemléletről beszélhetünk, semmint közvetlen hatásról. Lőrincz formanyelve — kisebb kitérőit leszámítva — az expresszionizmus.

Egy dologban kell csak vitatkoznunk Szíj Rezsővel. Nevezetesen azzal a megállapításával, hogy Lőrincz művészete pesszimista. Ezt abból a megállapításából következteti, hogy Lőrincz művészetében az emberi szenvedés kifejezésére törekszik. Lőrincz műveinek zöme valóban a társadalmi és politikai elnyomást, a tömegek szenvedését ábrázolja. Emögött azonban az a szándék húzódik meg, hogy változtasson, tehát a jobb jövő vágya, állhatatos követelése hívja életre e műveit. Művészetének alaptónusa komor, végső kicsengésében azonban optimista művészet az övé.

Hasznos munkát végzett e monográfia megjelentetésével a kiadó: ráirányította a figyelmet Lőrincz Gyula sokrétű, érdekes és még korántsem lezárt életművére, amelynek sommás bemutatása művelődéspolitikai intézményeink egyik soron levő feladata.

Sándor László

Lőrincz Gyula: Parasztasszony (1943)

(Szíj Rezső: Lőrincz Gyula Corvina, 68 oldal, fűzv 16 Ft.)

KÖNYV VILÁG
1971 SEP

Verses

SZÁZADUNK
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726

a a franciáknál egy-egy
orszakban a festészet ve-
t vagy vezetett — nálunk
indig az irodalom kisu-
rzása volt az erősebb. Ha
a sokan pejoratív jelen-
gnek vélik is az irodalom
sugárzását a társművé-

zetekben — ez puszta op-
ikai csalódás, mert a ma-
yar (és nemcsak a ma-
yar) képzőművészetnek
indig volt irodalmi töltés-
e; még az olyan műveknek
s, amelyek külső megjele-
nési formája látszólag el-
entmond ennek. A görög
vázarajzoktól Van Eyck-ig
— Dürerről nem is beszélve
—, vagy itthon Ferenczy
Károlytól Rippl-Rónain át
akár Kassákig — letagadha-
atlan az irodalmi kapcso-
at. Ha másként nem, hát
lyan áttételes formában,
int Kassák betűképein.
agy vegyünk például egy
lyan festőt, mint Mathieu,
kinek látszólag semmi kö-
e az irodalomhoz — való-
ában mégis a kalligráfiá-
oz, az írásjelhez fűzi a
gszorosabb kapcsolat. Az
gesztus, ami idegállapo-
ot, közérzetet, gondolato-
at tükröz: emberi önkife-
ezés. De példákért elme-
etünk akár a legmoder-
ebb, kemény és erőteljes
merikai festőkig, Jackson
ollocktól Rauschenbergig
s a még újabbakig; ezek
valamennyien „irodalmi-
sak". Nincsenek intakt,
gymástól független művé-
eti ágak; valamennyi mű-
észet mindig szoros kap-
olatban és kölcsönhatás-
n áll egymással. Ezért is
ondtam, hogy egy jó és
ép könyv — amelyben
erves egészet alkot tarta-
n és illusztráció, betűtí-
s és papírminőség, sze-
tükör és borítólap,
gyis érvényesül egy át-
ó könyvművészeti kon-
ció — szerintem önálló
alkotás, akár egy kép
y szobor.

Zsugán István

Várnai Zseni költői pályájának őszikéit gyűjtötte egybe a *Nyugtalan madár* címen megjelent legutóbbi kötetében. Az *új* verseket tartalmazó gyűjtemény után most verses életművének első szakaszát kínálja olvasásra az 1943-as, látomásos verssel záruló *Idő Heroldja*, amelyet hamarosan követ majd a második, teljességre törekvő összefoglalás is, a felszabadulástól napjainkig.

A tizenötezres példányszám mutatja: a költőasszony sokak kedvence. A korai versek sora pedig azt bizonyítja, hogy a sokakhoz szólás képessége kezdettől fogva megvolt benne.

Ahogy *Timár György* is megfogalmazta az *Élet és Irodalom*ban a századunknál tíz kerek esztendővel idősebb Várnai Zseninek az a tartós költői készenlét adatott, hogy egyaránt biztos kézzel nyúl „az emberi haladás nagy kérdéseihez", „ugyanazzal a mohó érdeklődéssel és odaadással (a kezdés ihletével), mint annak idején..."

Várnai Zseni már az első kötetében híressé vált a *Katonafiamnak*-kal. S ma is, az ifjú nemzedék ezt a gyújtó hangú, háborúellenes versét tanulja meg először. Pedig a *Munkanélküliek* vagy a *Rongyos katona*, ez az álombeli párbeszédet közvetítő, ugyancsak jól szavalható vers is éppoly népszerű lehetett akkoriban, mint a történelmi hátteret kapott példaköltemény. S a saját gyermeke születéséről szívhezszólóan megírt darabok mellé már akkor is a legnagyobb természetességgel kerül az egyetemesebb anyai mondanivaló, az *Orosz anyák éneké*-ben.

A költőnőnek hosszú élete során alaposan kijutott a század borzalmaiból, rémületeiből. Az első világháború dermedtsége ma egészen különösen ható próféciára ihleti. Le kell írni a keletkezés évszámát: 1916. Rögtön meglátjuk az idézetből, miért:

„Az atom alszik, az atom
még nem mer!
De fiam, e szókat jól
eszedbe véssed:
Ítélet lesz, ha az atom
feléled,
ha egy parány is öntudatra
lázad,
a szörnyű testbe szétviszi
a lázat,
mely, mint a számum forró
szele éget,
az lesz a láz, mely szétveti
a Gépet..."

Különös prófécia ez, mondhatjuk bízvást, mert kettős jelentést kapott ötven év elmúltával. Eredeti értelmében — a munkások forradalmának győzelmét jelentette. Ma önkénytelenül hozzáképzeljük a valóságnál olykor találóbb költői jövendölést, a természettudomány legveszélyesebb „gyermekéről", az atomenergiáról, amely — úgy tűnik — nemcsak *egy* bizonyos háború befejezését, hanem — ha az emberiségnek önmaga megőrzésére *ilyen* alternatívája. Ő a legnagyobb kétség között is bízik az emberiség jobbulásában. Azért mert bízik az Emberben.

„És győznünk kell! Az idő
nekünk érlel
új korszakot, mely szép lesz
és szabad,
rád gondolunk, mikor
harcolunk érte
vörös lobogók szárnyai
alatt"

(Stromfeld Aurél emlékezetére)

A kötetet lapozgatva, sajátos műfajú versek is előkerülnek, a korszak követelményei diktálta szavalókórusok. *(És eljön egyszer az az óra)* Ezek is mutatják, milyen testközelben élt a szerző a mozgalommal. Ezidőtájt keletkezett a mostani címadó vers, az *Idő Heroldja* is, melyben a szavalókórusokat lelkesítő asszonyköltő harsány bizalommal szólítja az eljövendő változásokat:

„Én is riadót fúvok,
s verem a vészharangot
gyönge erőm feszítve, mert
előre látok:
érzem a mélységek döngő
dördülését,
hallom, hogy mordulnak
a tüzes vulkánok,
Idő kis Heroldja:
kiáltok! Kiáltok!"

A második világháború ismét felszabadítja személyes líráját, amely azonban ekkor keserű fájdalommal, s már csupán valami végsőkig elszánt reménységgel telítődik. *(Rettenetes messzeség, Csillagom, A fiad visszatér.)* Fájdalmában ismét a mozgalom számára írt versek bíztatják. A *Lázadj magyar*-t 1944 március tizenötödikére írja. Egy másik műve, a *Kopogtatok* pedig az ellenállási mozgalom sokszorosításban terjesztett verse lett: „rabtársaim, fölsebzett ujjaimmal/ a szabadság hírét kopogtatom!"

Várnai Zseni 1961-ben mondotta: „Most ötven esztendeje, hogy első versem megjelent a Népszavában. *Anyaság* volt a címe. *Anyaság és Légy boldog, te világ!* (1961-es verseskötetének címe) ez a két verscím, ez a két érzés összefonódik most, mint egy koszorú, átöleli azt az ötven évet, az emberiségnek azt a döntő korszakát, mely oly gazdag volt küzdelmekben, szenvedésekben, áldozatokban és nagyságban is." Mondtuk: nem a kevesek, hanem azok lírikusa akart lenni, akik „őszinte és egyszerű érzések visszaadását igénylik a költőtől, úgy, hogy a költő viszont mentesítse őket a műélvezet nagyobb erőprobájától, kész gondolatokat szállítson könnyű, élvezetes formában." Népszerűségét Reményi Béla jellemezte találóan — 12 éve — ezzel a példával:

„A televízió műveltségfejlesztő műsorában egy diáklánynak egy-két perc leforgása alatt öt költőnő nevét kellett megemlítenie. Elisabeth Barrett Browning, Kaffka Margit és Sappho után habozás nélkül Várnai Zsenit mondotta negyediknek."... „Várnai Zseni sohasem szándékosan, kitervelten válik egy egész ország kórusának karvezetőjévé, hanem azért, mert ugyanúgy érez, ugyanúgy gondolkodik, ugyanúgy reagál (és ugyanazokra a megrázkódtatásokra reagál), mint a milliók."

I. Z.

(Várnai Zseni: Idő Heroldja. Szépirodalmi. 544 oldal, kötve 34 Ft.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lőrincz Gyula grafikus

1972 JUN 17

Pest m. Hírlap

1021

Kiállítási előkészületek

Vasárnap, június 18-án nyílik meg a ceglédi Kossuth Múzeumban a Paraszti élet a XVI. században című kiállítás. A szomszéd teremben Lőrincz Gyula grafikus képeit állítják ki. A képen: Miklosovits László grafikusművész és Ungureán László restaurátor a tablókat készíti.

Apáti-Tóth Sándor felvétele

szabályozó és Kavicskotró V. XIII., Cserhalom u. 2. (Dagály strand mellett), Szállítási Kirendeltség. Telefon: 295—601 szombat kivételével — naponta.

Pest megyei Fémipari és Kéziszerszámgyártó Vállalat felvesz adminisztratív munkakörbe érettségizettet. Ugyancsak azonnali belépésre felveszünk takarítónőt. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán, Szentendre, Lenin út 144.

A Pest megyei 5. sz. Építőipari Szövetkezet Közös Vállalat felvételre keres szakmunkásokat, kőműveseket, burkolókat, ácsokat, épületgépész-technikust, valamint segédmunkásokat. Bérezés kollektív szerint. Jelentkezés: Bp. X., Várgede u. 16. sz. Tel.: 148—240.

gazdá

Vállal

Szent

Ady

Volán lalat 2 szaki üz vesz rakodókat, gépszerelőket, kotrómestereket, változó munkahelyre. Jelentkezni lehet: Nagykőrös, Zsíros d. 4. szám.

Stílbútort készítő ipari szövetkezet 1972—73. évi munkákon intarziakészítő kapacitást keres. **Cím:** Budapesti Műbútorasztalosok Ktsz, Bp. X. ker. Maláta utca 31—33. szám.

Építtetők, beruházók! Vállalunk kivitelezésre épületlakatosipari munkát, fém épületszerkezetet, acél nyílászárókat, kombinált szerkezettel, dekoratív kivitelben is, rövid határidőre. Cím: TÜVÁLL, Nagykáta, Ady E. u. 1. Ü. i.: Fábián. Tel.: 124.

tulajdonosaik mielőbb szállítsák el, Monor, Móricz Zs. u. 52. Ugyanott egy Singer varrógép eladó.

Kiadó szoba, konyha, kamra, hozzátartozó tüzelőkamrával és 150 négyszögöl kerthasználattal. Jelige: „Bejáróknak előnyös", monori szerkesztőségbe.

Betonkeverő gép eladó, 220 voltos hálózattal is működik. Vecsés, Tamás u. 23. Du. 16 óra után, szombat, vasárnap egész nap.

HIRDESSEN
A PEST MEGYEI HÍRLAPBAN!

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kommk
1971 10

Lőrincz Gyula

1021

Lőrincz Gyula: Dózsa (I)

kerül. Szükségtelen bizonygatnunk, hogy milyen r
fejlődése szempontjából a nemzeti nyelvű oktatás
olvasni tudók számát, és hozzájárul az olvasó
román sajtó mellett, amely — akárcsak a román
szakban születik meg, az iskola az irodalmi ny
vényszerzésének egyik leghathatósabb tényezője.

A XIX. század a nagy klasszikusok (Emines
amelynek második felében a szépirodalom rendki
szetesen hozzájárul az irodalmi nyelv gazdagítás
lítenünk itt Eminescut, aki az élő népi nyelv f
ismert zeneiségű és harmóniájú művészi kifejez
san tekintjük a román költői nyelv „megalkotójának".

A román irodalmi nyelv kialakulásában különösen nagy jelentősége van a XIX. századnak. Az irodalmi nyelv alapjaira és fejlődésének útjaira vonatkozó kérdések rendkívüli méreteket kapnak ebben a korszakban. Különféle irányzatok (így a tulajdonképpeni latinos, Eliade-féle olaszosító, a Pumnul-féle „ciunist" irányzat) képviselői kísérletet tesznek az irodalmi nyelv természetes fejlődésének megakadályozására, hogy azt zsargonná változtassák. A haladó írók (Kogălniceanu, Alecsandri, Alecu Russo, Odobescu és mások) határozottan állást foglalnak ezek ellen, és tartalmánál fogva a román valóságból fakadó, az élő népi nyelv alapján megteremtett irodalmi nyelven kifejezett irodalom megteremtését sürgetik.

A XIX. században megoldódtak az irodalmi nyelv fejlődésének alapvető problémái; ebben a korszakban kísérletek történtek a román irodalmi nyelv kodifikálására (Eliade Rădulescu nyelvtana, a *Gramatica românească*, egyike a legjelentősebb ilyen irányú vállalkozásoknak), fokozódik az egységes nyelvi normák kialakítására irányuló törekvés (különösképpen a század második felében), új nyelvi stílusok (például a publicisztikai stílus) jelennek meg, tovább fejlődik a tudományos és szépirodalmi stílus.

Korunkban, a szocializmus építésének feltételei között az irodalmi nyelv egyre inkább az egész nép nyelvére támaszkodva fejlődik. Az írók a népnyelv gazdagságából és kifejezőerejéből merítenek, művészien használják fel a nép élő nyelvét; az írás-olvasás ma már nem egy szűk kör kiváltsága, hanem az egész nép tulajdona; az időszaki kiadványok eljutnak az ország legtávolabbi sarkába is, népszerűsítve a tudomány és a kultúra vívmányait. Ilyen adottságok mellett az irodalmi

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Korunk 1971. 10

Lörincz Gyula 1021

Lörincz Gyula: Dózsa (III)

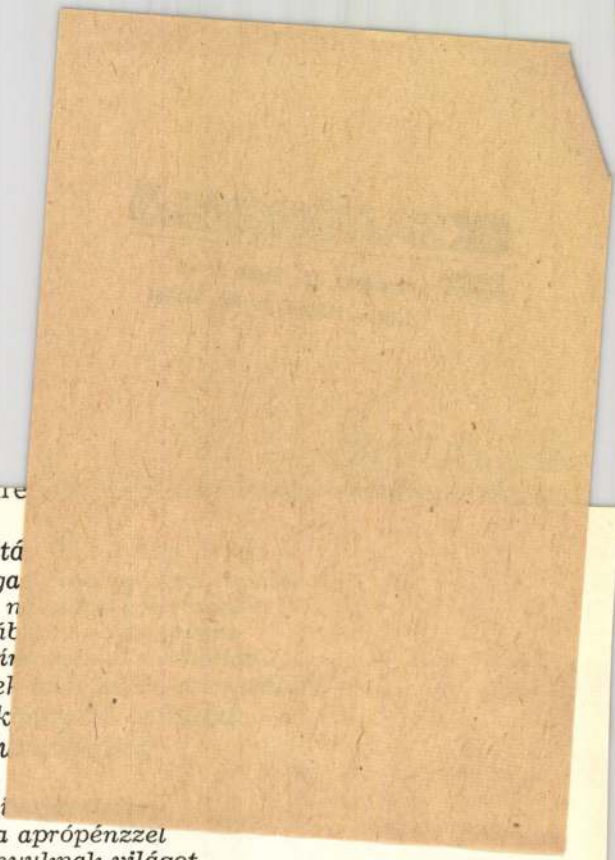

És telje

Böjtös éjszaka utá
Fegyelmezd maga
árnyékodat meg n
rabok roncsolt lát
különben nem kí
nem mindenkinel
s külön örömre k
kisautóra vagy lu

birkóznak a lelki
szülők szorongva aprópénzzel
vásárolnának lányuknak világot
friss portékát mindegy mivel hizlalták
szakácskönyv szerint sózzuk főzzük
meglásd leányom nem is olyan rágós
ha ízlik kapsz hozzá vasárnapot
szolid séta csevegés húsleves
úszkálnak benne aranykarikák
nem kell annyit bámulni Napot Holdat
még csavargásra csábít mint az ószerest

„Zöld erdőben,
Sík mezőben
Sétál egy madár,
Kék a lába, zöld a szárnya,
Jaj, be gyönyörűen jár!
Engem híva útitársnak,
El is mégyek már.“

hess átkozott vadmadár
jaj mekkora szelet csap szárnya
zárjátok be az ajtót ablakot
egy percig hagytuk magára szegény lányt
s fekete haja látjátok feleim
félelmetes ahogy felborzolódott
mintha repülni készülne maga is
kötözzétek meg kötelesség-kötéllel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Korlink 1971 10

vuket is.

1024

Lőrincz Gyula

Lőrincz Gyula:
Dózsa (II)

Pedig — jól tudjuk — sem az egyén,
adja ki az egészét a familiáris meg az
mindkettejüknél csak a közösségi *termel*
kenységgel együtt válik ez teljessé. Sőt: é
nyult terület az, amely a nyelvhasználat
tulajdonképpen alapréteg.

Gondoljuk csak végig: a családias r
felmérhető lévén) kellően kontrollált is; ár
nincsen. A szépirodalom meg a publici
nyelvi élmény; igényes ugyan, de ellenőri
mert egyoldalú s nem aktivizálható. A szakmai meg a közéleti szféra az (illetőleg nemzetiségi helyzetben: volna az), amely aktív használata közben igényességre is késztet, s ahol a pontosságnak és eredményességnek megvan (illetőleg meglehetne) a közösségi kontrollja! Itt a legfontosabb a szóhasználat és a mondatszerkesztés pontossága, s itt segít (vagy segíthetne) ez legtöbbet az egzakt fogalomalkotás és gondolatformálás kifejlődésének.

Gyakran és joggal berzenkedünk amiatt, hogy egyébként megfelelő műveltségű és nyelvi kultúrájú vezető emberek — termelésben is, igazgatásban is — egyszerre valami életünktől-mindennapjainktól idegen nyelvhasználati formára váltanak át, mihelyt szűkebb területükre fordul a szó. Ámde nézzünk magunkba: ki, mikor, hol, milyen keretek között tanította őket szakmai, tudományos, közéleti és egyéb témákról másképpen, irodalmi-humán kultúrájuknak megfelelő szinten fogalmazni, beszélni?!

Az anyanyelvi nevelésnek ezt az *egyoldalúságát* — mint jeleztem — ellensúlyozza, e hiányosságát gyakorlatilag helyreüti nemzeti körülmények között az, hogy a szaktantárgyi oktatás, majd a szakmai-közéleti nevelés-nevelődés anyanyelvű; s így, amit az iskola nem adott meg az

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Korunk

1971 10

1021

Lörincz Gyula

Lörincz Gyula: Dózsa (V)

KORUNK

ÚJ LENDÜLET

A KÖLTŐ E

FÉNY SZÁZAD

KIEJTÉS A

TELEVÍZIÓBAN

DALMI NYELV

SUMÉR-KUTAT

DÉSÉRŐL •

KALOTASZEGI

1971

1021
Lőrincz Gyula

KÉPZŐMŰVÉSZETÜNK OSZTÁLYHARCOS HAGYOMÁNYA

A kisebbségi sorsba jutás a kisebbségi népcsoport valamennyi rétegét, osztályát sajátos módon determinálja; a jelen, a közeli és távoli jövendő új megvilágításban jelenik meg. Új törvényszerűségek születnek, régi, öröknek hitt bálványok omlanak össze.

Kisebbségi magyar sors: igazabb magyar sors. Helytállóbb, önfeláldozóbb, sok esetben tisztán látóbb. Buktatókkal tarkított, de a talpra állásban mindig új és új örömöket nyújtó.

A két világháború közötti kisebbségi életünk a szlovákiai magyar képzőművészetet is új feladatok elé állította. De a „szlovenszkóiság", a régi társadalmi és nemzetiségi, valamint az új szociális és kisebbségi problémák, az élet sok régi és új kérdésének megválaszolatlansága a művészetek valamennyi ágazatának egyedi színt kölcsönöz. Kisebbségi képzőművészetünk sajátos útjának legmarkánsabb meghatározója a kisebbségi élet.

A Csehszlovákiai Magyar Tudományos, Irodalmi és Művészeti Társaságot megalakítói azzal a szándékkal hozták létre, hogy *„bástyája legyen a csehszlovákiai magyar tudománynak, irodalomnak és művészetnek"*. E Társaság 1931. november 8-án alakult, és művészeti osztálya a szlovákiai magyar képzőművészet valamennyi jelentősebb tagját magába foglalta. A *Pozsonyi Képzőművészeti Egyesület* (Kunstverein) után e Társaság művészeti osztálya jelentette a kisebbségi képzőművészet második, de egyben legátfogóbb szervét. Ez az intézmény az államfő és az államhatalom által létrehozott s annak támogatását élvező szerv volt, megvolt tehát a lehetősége az önálló, zavartalan kultúrmunkára.

A Társaság egyes osztályainak munkaprogramját az alakulás utáni és az alapszabályzat jóváhagyása miatti időbeli eltolódásokra való tekintettel a Társaság 1932. november 6-án megtartott második rendes közgyűlésén ismertették. A művészeti osztály munkaprogramja két részből állott: képzőművészetiből és zeneiből. A képzőművészetit Brogyányi Kálmán műkritikus és művészettörténész állította össze és olvasta fel. E program kimondja a kiállítások rendezésének szorgalmazását és a szlovákiai magyar képzőművészek felkarolásának szükségességét. Tervbe veszi a magyar kulturális vonatkozású műemlékek regisztrálását, s mihelyt az lehetővé válik, központi magyar művészeti és kulturális múzeum felállítását.

A Csehszlovákiai Magyar Tudományos, Irodalmi és Művészeti Társaság nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A művészeti osztálynak sikerült legkevésbé teljesítenie az osztály munkaprogramjában lefektetett célkitűzéseket. S mindez a Társaság vezetőségének nemtörődömségével magyarázható, akik nem fordítottak elég gondot az általuk igazgatott Társaságban rejlő lehetőségek kiaknázására.

A művészeti osztály eredményei nagyon viszonylagosak. A harmincas évek folyamán egyetlen önálló képzőművészeti kiállításon hallatott magáról, noha az osztály munkaprogramja fő feladatul éppen az önálló kiállítások rendezését mondja ki. Az 1935-ben megtartott első és egyetlen önálló képzőművészeti kiállításon kívül a művészeti osztály képzőművész tagjai részt vettek még pl. 1933-ban a szlovákiai szlovák és német képzőművészekkel együtt az ún. *Szlovenszkói Kiállításon*, Prágában, majd 1934. októberében Szlovákia legrégibb képzőművészeti egyesülete, a Pozsonyi Képzőművészeti Egyesület 50. jubileuma alkalmából rendezett kiállításon stb.

A művészeti osztály önálló képzőművészeti kiállítása 1935. október 19. és november 4-e között zajlott le. Az osztály festőművész tagjai közül részt vettek rajta *Erdélyi Béla* Ungvárról, *Harmos Károly* Komárnóból (Komáromból), *Gwerk Ödön* Banská Štiavnicáról, *Reichental Ferenc* Bratislaváról, *Stern Ármin* Bratislaváról, *Schubert Gyula* Bratislaváról, *Lőrincz Gyula* Bratislaváról, *Nagy Márton* Komárnóból, *Weiner Imre* Bratislaváról, *Tichy Kálmán* Rožňaváról (Rozsnyóról), valamint Fleischmann Artúr szobrászművész. Mint meghívott vendéget Murmann József és Staudt Mihály is részt vettek a kiállításon.

A kiállítást nagy számú közönség tekintette meg. A szakfolyóiratok, a napisajtó és a rádió egyaránt foglalkozott ezzel a jelentős eseménnyel. A Forum című lap hasábjain *Brogyányi Kálmán* műkritikus, a művészeti osztály titkára számol be a kiállításról. Külön-külön értékeli az egyes kiállító művészek alkotásait, de tesz néhány általános vonatkozású megállapítást is. Ezt írja: „Mind a tizenkét kiállító önálló egyéniség. Művészetük egymás mellett színes mozaikként hat. Ebben a változatos különféleségében egy sajátos szlovenszkóiság rejtőzik. Stílusukban visszatükröződik a környezetük művészi hatása, de valami öntudatlan eklekticizmussal vigyáznak mindig arra, hogy egyéniségükön keresztül megőrizzék a szlovenszkói magyar festőművészet vonásait". Brogyányi kritikája különösen magasra értékeli *Prohászka István* és *Lőrincz Gyula* művészetét. Lőrincz Gyulát *„erős átéltség és a fiatal művésztől rendkívüli festői tudás jellemzi"* — írja.

Lőrincz Gyula díjnyertes aranyérme

Október 22-én összeült a kiállítás két aranyérmének zsűrije. A díjakat egyhangúlag Prohászka Istvánnak és Lőrincz Gyulának ítélték oda, kiállított műveik és eddigi művészi munkásságuk elismeréseképpen.

Prohászka István és Lőrincz Gyula aranyérme egyben a szlovákiai osztályharcos képzőművészet sikerét is jelentette. Mindketten közismert baloldali egyéniségek, művészetük tudatos állásfoglalás, elkötelezettség.

Tallós Prohászka István 1919-ben mint vöröskatona vett részt a Magyar Tanácsköztársaság védelmében. (Az itt készült helyszíni rajzaiból 176-ot kiállított 1925-ben, a Šamoríni (somorjai) polgári iskola tornatermében). 1933-ban több képpel részt vett Az Út szerkesztősége által Bratislavában rendezett *„Osztályharcos művészet"* című kiállításon. Újságcikkeiben, előadásaiban többször hangsúlyozta marxista világszemléletét, osztályharcos elkötelezettségét.

Lőrincz Gyula a húszas évek végén, még aránylag fiatalon bekapcsolódik a baloldali mozgalmakba. Először a falukutató mozgalomért, a regőjárásért lelkesedik, majd egyre inkább ő is a munkásságban látja a „jövendő fehérjeit". A lelkes sarlósból elkötelezett kommunista lesz, aki kommunista osztályfelfogásáról számos esetben harcos újságcikkekben is bizonyságot tesz. Festményei *„művészi és társadalmi hitvallásához híven fejezték ki szocialista világszemléletét a tematika agitatív jellegű erőltetése nélkül"*.

A fiatal Lőrincz Gyuláról, a kiállítás másik aranyérmeséről, az aranyérem átadásának másnapján Brogyányi Kálmán a következőket írja a Magyar Újság című napilap hasábjain: *„Lőrincz művészete a magyar festőiség egyéni erővel teli megtestesülése... Művészete a nemzeti közösség talajáról az egyetemes emberi horizontjába hajló alkotás"*.

A kiállítás november 4-én zárta kapuit. Ebből az alkalomból a rádió magyar osztálya ankétot rendezett, melyben a kiállító művészek gazdasági helyzetükről, valamint művészeti problémáikról nyilatkoztak. A rádió riportere három kérdést tett fel a nyilatkozó művészeknek: *1. Milyen a szlovenszkói művész anyagi helyzete? 2. Milyen művészi problémák foglalkoztatják jelenleg? 3. Mi a véleménye a sajátos szlovenszkói festőművészet lényegéről?* A megkérdezettek többsége főleg az első kérdésben felvetett problémára próbál kimerítő választ adni. A művészek anyagi helyzetéről szólva Weiner Imre ezt mondja: *„Alig van ma valaki Szlovenszkón, aki képet bír vásárolni, nem szólva, megfizetni."*

Erre a jelenségre már többen felfigyeltek, Brogyányi a Fórumban például a következő kommentárt fűzi a rádióban elhangzott ankéthoz: *„A művészet a szlovenszkói magyar festő számára a jelen helyzetben anyagi alapot egyáltalán nem nyújt. A művészek kénytelenek más életlehetőségek után fordulni. Súlyosbítja ezt a helyzetet a reménytelenség. Nincs lehetőség, mód az érvényesülésre, a határok sorompói lezárva, még a magyar nyelvterület érdeklődésére sem számíthat a kisebbségi magyar művész"*.

A Csehszlovákiai Magyar Tudományos, Irodalmi és Művészeti Társaság művészeti osztálya által rendezett képzőművészeti kiállítás csak egy kiragadott mozaikkockája a két világháború közötti szlovákiai magyar piktúrának. Jelentőségét még az sem csökkentheti, hogy e Társaság, népszerű nevén ún. Masaryk Akadémia, a kisebbségi magyarság köreiben nem örvendett kellő *elismertetésnek*. (Vezetősége „jóvoltából" főleg csak botrányaival vonta magára a közvélemény figyelmét.) A kiállításon bemutatkozott az akkori csehszlovákiai magyar képzőművészet teljes élgárdája. Az idősebb és fiatalabb korosztály, valamint a hagyományos és az osztályharcos művészeti felfogás és kifejezésmód képviselői, egyaránt bizonyíthatták művészi elhivatottságukat.

Tallós Prohászka István: Vásár (1934)

A siker s az elismerés, melyet haladó, baloldali képzőművészeink arattak ezen a jelentős, a külföldi, valamint a hazai cseh és szlovák körök által is figyelemmel kísért kiállításon, kisebbségi kulturális életünk legértékesebb hagyományai közé tartozik.

POPÉLY GYULA

PRÁZSKA INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 344-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Uj szó, Bratislava

14 XI 1971

Liviu Rebreanu:

A FELESÉG

Ion Bolovanu halálát járta ...

Senyvedten feküdt az ágyban, egyik lábát mereven kinyújtotta a gyürött lepedőn, a másikat térdből meggörbítette, mintha a görcs zsugorította volna össze. Karját szétvetette, akár egy keresztre feszített, ujjával belemarkolt a szalmazsákba, melyből ijedten kandikált ki néhány töredezett, sárga szál, mint gyér szakállú ember állán a szőrszálak. Kitakart melle olykor-olykor nehezen föl-fölemelkedett, s elnyújtottan hörgött, mintha egy-egy húrt szagattak volna ki lelkéből. Nagy, kimeredt szeme üvegesen forgott, tele iszonyattal, mintha valami roppant rémítő dolgot látott volna.

Felesége égő viaszgyertyát tartott kezében, hűvös, mozdulatlan arccal állott a fejénél, s kérdőn nézett rá. A gyertyaláng vöröses sugarai enyhe pírba vonták arcát, s megcsillogtatták szemét.

„Most már Ion meghal, én meg itt maradok özvegyen — gondolta magában, a beteg fájdalmas rángatózását figyelve. — Most már én egyet fordulok, megsiratom, s azután talán másodjára is férjhez megyek ...“

A férfi megpróbálta felemelni fejét a verejtéktől nedves párnáról. Hamuszín arcán megfeszültek az izmok, s a nyakán ujjnyira dagadtak az erek. A betegség azonban csakhamar legyőzte, s még ernyedtebben hullott hátra a feje.

— Hogy kínlódik szegény ember — mondta magában az asszony, s nyelvével megnedvesítette ajkát. — Hogy sajnálom szegényt ...

De úgy érezte, hazudik, mikor azt mondja, hogy sajnálja. Szégyenlősen sütötte le a szemét, s azon kezdett gondolkozni, miért nem sajnálja. De nem sikerült tisztáznia magában.

— Ha sajnálnám, sírnék ... Lám, minden asszony sír, csak én vagyok olyan, mint egy kőszikla. Pedig az én uram volt ...

Gyermeki irigységgel nézegetett arra a néhány öregasszonyra, akik az ágy körül topogtak, kezüket tördelték, nagy odaadással és sűrűn sóhajtoztak, s egy-egy könnycseppet is ejtettek. Azután megint Iont figyelte, s ismét elmondta magában: — Hogy sajnálom szegényt ...

Az asszonyok olykor-olykor ijedt pillantást vetettek a beteg férfire, s halkan és szaporán suttogták:

— Meghal! ... Nézz oda, most hal meg!

Úgy tetszett, hogy a férfi hallja a suttogást, s akaratlan is fölfogja. Körbeforgatta márványfehér szemgolyóit, s tekintete mintha kérdezett volna valamit, mintha segítségért s szívből jövő szánalomért könyörgött volna.

Azután egyszer csak különös, fogvacogtató zaj keletkezett a szobában, mintha valami láthatatlan nagy szárnyak csapkodása volna: abban a pillanatban a beteg kinyújtotta, összegörbített lábát, minden erejét összeszedve kinyújtózkodott, hosszan és megkönnyebbülten sóhajtott föl, a szeme fönnakadt, s aztán úgy maradt mozdulatlanul. Kis idő múlva a teste mégis enyhén megrándult, karja mélyebbre süppedt a takarón, arcizmai pedig eltorzultak, mintha valami roppant fájdalom nehezült volna rájuk.

— Szent Isten, meghalt! ... Halott!

Egy rövid s tompa orrú, összeaszott sötétkék keszkenős öregasszony tébolyodottan rohant a halotthoz, elkezdte rázogatni, csókolgatni, s kétségbeesetten ordította:

— Meghalt! ... Meghalt! ... Jaj nekem, drága gyermekem, mert te elmentél, s engemet meg itt hagytál! Mért mentél el te egyedül, drága gyermekem, s mért nem vittél engemet is magaddal? Mi lesz vélem nélküled, mi lesz vélem?

A felesége is közelebb lépett az ágyhoz, és hosszan a halott arcába nézett. Fényes halántékán apró verejtékcseppeket vett észre, amelyek már-már legördültek arcára. Hirtelen az a furcsa vágya támadt, hogy meggyőződjék, vajon valóban meghalt-e Ion vagy sem. Másik kezébe fogta a gyertyát, s ujja hegyével megérintette a halott kezét; olyan hideg és nedves volt, mint a kígyó bőre. Jeges borzongást érzett a szívében, s gyorsan visszahőkölt, egy lépéssel. Rettenetes félelem fogta el. A viaszgyertya remegni kezdett a bal kezében ...

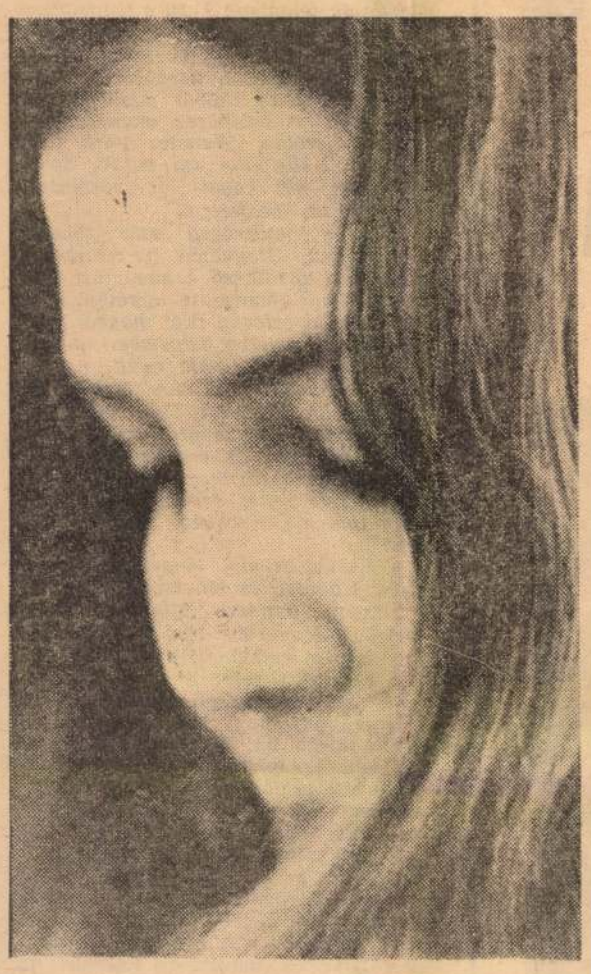

KÖNÖZSI FELVÉTELE

Az átható orvosságszaggal telített alacsony szobában az a rémítő borzongás lett úrrá, mely mindig ott jár a halál nyomában. Az asszonyok céltalanul futkároztak ide s tova, kényszeredetten zokogtak, s szünet nélkül ugyanazokat a hasztalan mondókákat ismételgették, melyek még vigasztalanabbá teszik a gyászt.

Később egy férfi lépett a szobába: — Meghalt? — kérdezte színtelen és közönyös hangon. S mivel senki sem válaszolt, keresztet vetett, s felsóhajtva hozzátette: — Isten nyugosztalja!

Majd, miután fejét csóválgatva s bajuszát törülgetve egy darabig nézte a halottat, odament a tűzhelyhez, s lassan, vontatottan folytatta: — Jó volna, ha megfürösztenék, amíg meg nem merevedik egészen ...

Az asszony el sem mozdult az ágytól. Egy vénasszony kivette kezéből a gyertyát, letette az asztalra, egy tányérba, s aztán sípítozva suttogta: — Nagyon szerette az urát, szegény asszony ... Még sírni sincs ereje ...

Az asszony most leroskadt egy lócára. Az arca nem váltott színt, de úgy vacogott, mintha hideglelés fogta volna el. Szünet nélkül a vénasszony suttogó beszédén járt az esze; mintha álmában hallotta volna: „Nagyon szerette az urát ...“ S ő is elkezdte mondogatni: „Nagyon szerettem az uramat ...“ S elcsodálkozott rajta, hogyan képes kiejteni ezeket a szavakat.

— Nagyon szerettem az uramat ... De hát mért szerettem volna? Jó ember volt? Nem volt. Szép volt? Nem volt. Hát akkor mért szerettem volna? ... Jól tudta, hogy mindenáron máshoz akartam menni, s mégis elvett ... S azután meg is vert, kegyetlenebbül, mint egy utolsó cselédet ... Nem férjem volt nekem. Idegen volt ...

S amíg így töprengett, különösnek s érthetetlennek tetszett neki az egész házat betöltő zűrzavar, jövés-menés: az aggódó, barázdált arcú férfiak zsibongása, az asszonyok, akik ott sürögtek-forogtak egy fakád körül, melyből egy ide-oda himbálózó fakósárga fej látszott ki — s darázsdongáshoz hasonló zaj, melyet néha egy-egy felcsukló sírás tört meg ... s megint azt hajtogatta magában, hogy őneki is sírnia kellene. Mindenki könnyezik: így illik ez, mikor valaki meghal. S ha jól meggondolja, Ion mégiscsak a férje volt. Összeadta őket a pópa. Sírnia kell mindenképpen. Öklével dörzsölte a szemét, s kötényébe rejtette az arcát, mintha el akarna bújni az emberek elől szégyenében, hogy nem jön egyetlen könnycsepp sem a szemére.

— Nem tudok, nem tudok — mormolta végül is. — Nem szerettem ...

Kitakarta az arcát, s tekintetét a tűzhelyen lobogó rőt lángokra vetette. Érezte, hogy egyre szörnyűbb hideg járja át. Ajka szakadatlanul mozgott, mintha imát motyogott volna ...

Az emberek észrevették, hogy mennyire gyötrődik, hosszasan rajta felejtették szánakozó tekintetüket, sokatmondóan pillogtak, s úgy sugdosódtak, hogy az asszony is hallhassa:

— Nagyon szerette az urát, szegény asszony ... nagyon szerette ...

Három napig, amíg a halott ott volt a házban, az asszony úgy járt-kelt, mint valami kísértet, a legképtelenebb kérdéseket tette föl magában, s ezernyi gonddal viaskodott. Szégyellte, hogy képtelen sírni, s kerülte az emberek tekintetét. Ahogy el-elnézegette a halottat a szoba közepébe állított, érdes szálú, virághímes gyászfátyollal leterített fehér koporsóban, valami homályos érzés kerítette hatalmába, ami nem volt sem sajnálkozás, sem öröm, sem félelem, de mindezeknek nyomuk volt benne. Hanem a halotthoz többé nem ment közel, egészen a temetés napjáig. S akkor is úgy, hogy valaki karon fogta, s odavitte az udvaron fölállított, időnként megreccsenő ravatalhoz, s odaállította a koporsó lábához. A sokaságtól körülvett pópa illatos, apró füstfelhőket eregető tömjénezővel kezében, aranyhímes miseruhájában, ritka, ezüstös szakállával, bölcs és fáradt aggastyánnak tetszett, aki bánatos, éneklő hangon egy régi, szomorú történetet mesél a népnek.

A térdeplő asszony a koporsó széléhez támasztotta homlokát. Érezte, hogy a deszka éle bevésődik bőrébe, s a fátyol megcsiklandozza arcát. Valahányszor lélegzett, az orra megtelt tömjénillattal ... S míg élvezettel szívta magába a bódító füstöt, s hallgatta a pópa ismert mormolását s a kántor szapora, rekedt hangú feleleteit, úgy rémlett neki, hogy mindez már megtörtén egyszer vele. Zúgott az agya. Gondok és emlékek viaskodtak lelkében.

Látta magát térden állva ugyanez előtt a pópa előtt, ugyanezeket a bánatos énekeket hallgatta, maga mellett pedig ott érezte a halottat, aki most a koporsóban nyugszik, s akit kénytelen volt férjének ismerni, aki ványadt, beteges s emellett gonosz lelkű ember volt, s akit annyira utált, amilyen nagyon szerette a másikat, akinek a puszta tekintete lángra lobbantotta, és simogatta a szívét, de el kellett hagynia, mert különben az apja összetörte volna, ha hozzámegy ...

A pópa zsoltozsmákat olvas, himbálja a tömjénezőt, a kántor behunyt vagy égre emelt szemmel válaszolgat, ő pedig percről percre világosabban látja, hogy akkor valami rettenetes dolog történt, valami, amiről máig nem tudott számot vetni önmaga előtt. Csak most, e hazug halottsiratás és tömjénfüst ködében érti meg, hogy a pópa akkor is a temetés igéit olvasta előtte, halotti búcsúztatót mondott szeretni és élni vágyó lelke fölött, szerelmét temette.

Hirtelen emésztő fájdalom fogta el, s elkezdett fennhangon sírni, elnyújtottan ordítva, mint a megsebzett vadállat, úgy, ahogy annak idején kellett volna sírnia. Sírásával mintha régen, örökre eltiport szerelmét akarta volna kipanaszolni, a szerelmet, mely mostohább és kegyetlenebb volt iránta, mint maga az élet.

A gyászoló gyülekezet csodálkozva nézett reá. A pópa elhallgatott egy pillanatra, s lóbálni kezdte a tömjénezőt. S a sokaság szájáról szájra adta: — Nagyon szerette az urát ...

Az asszony most úgy érezte, hogy a szavak méregbe mártott tűként szúrnak lelkébe. Ámulva kérdezte önmagától, vajon az emberek miért hajtogatják annyit, hogy szerette a férjét? Honnan tudják ők, hogy szerette? Vagy talán gúnyolódni akarnak vele, fájdalmával? ... Gyorsan hátrafordította a fejét, s kivörösödött, villámló szemmel nézett az áhítatosan térdeplő asszonyokra. Lábra akart állni, hogy kiáltó szóval kiáltsa ezeknek az érzéketlen lelkeknek, hogy nem szerette, nem a férjét siratja, hanem szerencsétlen életén könnyezik ... Ám az emberek tekintete olyan alázatos és jámbor volt, hogy megrémült tőlük, s menten lecsillapult. Ismét lehajtotta a fejét, s inge ujjába törülgette könnyeit ...

A temető a falu végén volt, egy lankás oldalon, melyet gyér cserjés borított. Útközben apró langyos csöppek kezdtek permetelni. A pópa fölnyitotta esernyőjét, megszaporázta lépteit, s a gyülekezet is igyekezett a nyomában. Az éneklés vidámabb lett, az arcok földerültek ... Hanem, amire elértek a temető kapujába, az eső elállt, s egy ezüstös felhő mögül a nap kidugta lángoló arcát. A sokaság szétszóródott, s mindenki a sírokon keresztül igyekezett a gödörhöz, hogy minél jobb helyet találjon. Némelyek megbotlottak a töredezett, körhadt keresztekben, egy-egy káromkodást sziszegtek foguk között, közben mások jókat mulattak a kántor rovására, aki tegnapelőtt rekedtre itta magát egy keresztelőn, s ma úgy gurgulázott, mint egy pulyka.

A sírnál a halottvivők ráhelyezték a koporsót a nedves agyaghantra, a pópa pedig ismét olvasni kezdett. A koporsót behintette szenteltvízzel, behintette a gyülekezetet is, meglóbálta néhányszor a tömjénezőt, mormogott valamit a foga között, s azután három lépéssel hátrább állott. A sírásók két kötelet dugtak a koporsó alá, s lassan engedték a sírba. Mikor azt hitték, hogy már közel a fenék, elengedték a köteleket. A koporsó dübörögve esett le, s az eső nyomán összegyűlt sáros víz nagyot loccsant. A pópa fölvett egy maréknyi földet, s bedobta a sírgödörbe. Rendre-rendre az emberek is mind lehajoltak, s egy-egy marék földet szórtak a dobként kongó koporsóra. Az asszony is követni akarta a gyülekezet példáját, lehajolt egy göröngy után, de néhány asszony gyorsan félreráncigálta, s ijedten suttogták:

— Ne eresszétek! Be akarja vetni magát a sírba! ...

Hazafelé menet az emberek mintha teljesen elfelejtették volna, hogy temetésről jönnek. Fojtott nevetgéléstől kísért faragatlan tréfák sustorogtak a levegőben ... A torban aztán olyan mulatság kerekedett, mint annak a rendje. A társaság sűrűn koccintott a halott lelki üdvösségére, a kántor pedig, aki mint mindig, most is mókázó kedvében volt, az özvegy egészségére ivott:

— S esztendő ilyenkor igyunk a lakodalomban — köszöntek rá, s az asztal másik végén ülő veres arcú férfira kacsintott, aki nemrég maradt özvegyen. — Mert hát, ugyebár,' a holtak Istennel lakoznak, az élők pedig az emberekkel. A holtakat bízzuk csak az Istenre, elég gondot okoznak nekünk az elevenek ...

Az asszony ölbe tett kézzel s lehajtott fejjel, szomorúan és kábultan üldögélt. Agyában szünet nélkül visszhangzott a pópa litániája, s lelkét fájdalom emésztette. Olyan idegennek érezte magát az emberek között, akik nem tudják észrevenni fájdalmát, s akikben nincsen szánalom iránta, mert ők maguknak sincs részük szánalomban sohasem.

Egy öregasszony, aki sírt és ivott szakadatlan, fél szemmel ránézett, s fejét csóválgatva dünnyögte:

— Nagyon szerette az urát, szegény asszony ... nagyon szerette ...

Az asszony nem hallotta, amit a kántor mondott, de az öregasszony szavai viharosan zúgtak a fülében. Hirtelen úgy érezte, hogy minden csepp vére a fejébe száll. Ezek az annyiszor mondott hazug szavak olyanok voltak neki, mint a legszívtelenebb gúnyolódás. S már nem tudott tovább uralkodni magán. Egyből talpra szökött, s mint az őrült kiabálta: — Hazudsz! ... Hazudsz! ... Mind hazudtok! Nem szerettem! Utáltam! Megette az életemet, tönkretette az életemet, hogy vetné ki magából a föld! ...

A férfiak hitetlenül néztek rá, az asszonyok keresztet vetettek, az öregasszony pedig titkon odasúgta a jobbra ülő szomszédjának:

— Nagyon tartok tőle, hogy megzavarodik az esze szegény asszonynak ... Mert túlságosan szerette az urát ...

V. András János fordítása

1021

Elkötelezett szlovák képzőművészet

A Műcsarnok új kiállítása, amely a Szovjetunióból érkezett hozzánk, nagyszabású körképét adja a legújabbkori szlovák művészet szocialista törekvéseinek.

A válogatás az első világháborút követően fellépő és a ma élő generáció tevékenységét öleli fel, főként azoknak az alkotóknak a munkásságát, akiknek életműve 1948 februárja — a szocialista Csehszlovákia megvalósulása után teljesedett ki.

Ekkor veszi kezdetét a szlovák kultúra fellendülésének és önállósulásának nagy időszaka, amelynek eredményeként gyökerében formálódik át a korábban német és cseh hatásoktól befolyásolt szlovák képírás is. A társadalmi és a kulturális forradalom új alapokra helyezte a művész és a valóság, az alkotó és a közönség viszonyát, ami szükségképpen a hagyományok újraértékeléséhez, a múltban elnyomott haladó irányzatok felszabadulásához vezetett.

A bemutatott 250 festmény, szobor és grafika legtöbbje a csehszlovák történelem sorsfordító eseményeihez kötődik. Ilyen csomópont Csehszlovákia felszabadítása a szovjet hadsereg által, a

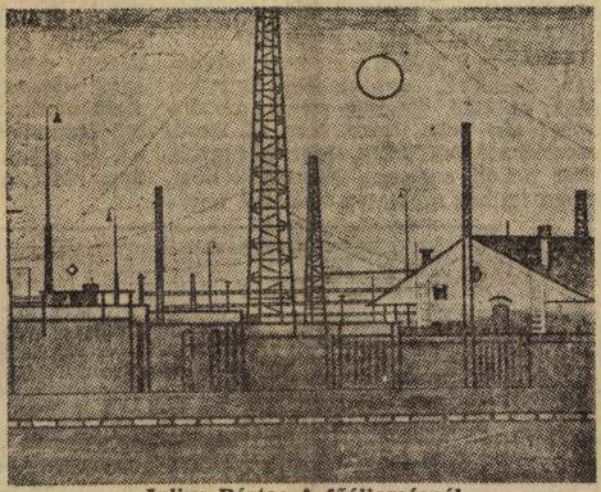

Julius Bárta: A főállomásnál

Szlovák Nemzeti Felkelés, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a Csehszlovák Kommunista Párt megalakulásának évfordulója. A művészek nem csupán emlékeztető és hagyományőrző igénnyel nyúlnak ezekhez a dátumokhoz, hanem kifejezetten aktuális szándékkal: az igazságos világért folytatott harc emlékezetes pillanatait idézve a hősi múltat lelkesítő emberi és erkölcsi eszmények ma is eleven voltára, inspiratív erejére kívánnak figyelmeztetni.

A sokszínű, a szlovák nép érzés- és gondolatvilágát, életét és eredményeit híven tükröző tárlat változatos képet nyújt azokról a művészi erőfeszítésekről is, amelyek e dinamikus fejlődést megpróbálják műalkotássá formálni, korszerű vizuális jelekké tömöríteni.

Különösen tanulságos számunkra, hogy a mai szlovák művészet bátran él a népművészeti, illetve a népi indíttatású formaeszközökkel, s hogy szerencsés kézzel, figyelemreméltó invencióval építi be eredendően realisztikus közegébe a modernizmus eredményeit. Az ilyen irányú átvételek sosem külsődlegesek: hogy az egyes stílusok tanulságait milyen mértékben használják fel, s hogy melyikből mennyit adagolnak egy-egy alkotásba, azt észrevehetően a *tartalom követelményei* határozzák meg.

A monumentalitást nem a méretek puszta növelésével érik el, hanem az ábrázolás belső arányaival, szűkszavúságával, az alkalmazott motívumok és színek gazdaságosságával. A jelenkori szlovák képzőművészetben lételem a *figurativitás*, az élet „ember nélküli" oldalairól is elmélyült humanizmussal, társadalmi célzattal tudnak szólni.

Az egyes műfajok közül számomra a festészet nyújtotta a legnagyobb élményt, különösen tetszettek *Ján Zelibsky* balladai tömörségű zsánerei és *Julius Bárta* modern hangszerelésű ipari tájai. *Michal Jakabcic* és *Frantisek Kudlác* forradalmi kompozícióiban az ábrázolás ereje, komoly méltósága kapott meg, ami már csak azért is érdekes Kudlácnál, mert gyakorlatilag a plakát eszközeivel él. A felvonult művészek között örömmel találkoztunk a csehszlovákiai magyarság neves festőegyéniségeivel is, így *Lőrincz Gyulával*, *Szabó Gyulával*, s több, eddig nálunk kevéssé ismert fiatallal.

Tasnádi Attila

... meg arra, hogyan kell bánni az emberekkel, miképp kell értékelni, elemezni a munkájukat, milyen módon kell összeegyeztetni az egyéni és a csoportérdekeket...

Új mérnökökért, technikusokért

Elképzelhetjük, hány és hány olyan fiatal munkás dolgozik az üzemekben, akiknek a szocialista brigádmozgalom, a KISZ-ben, szakszervezetekben, pártszervezetekben végzett mozgalmi munka ad alkalmat és lehetőséget arra, hogy rejtett képességei kibontakozzanak. S aki kevésbé gyakorlatias, inkább elméleti érdeklődésű, az is talál lendítőerőt, hiszen az üzem gyorsan fejlődik.

— Hatalmas Diesel-bázist építünk ki 1978-ig — tájékoztat *Szekeres Ernő*, a Járműjavító főmérnöke. — Itt javítják majd az ország Diesel-mozdonyainak tekintélyes részét. Mindez azt jelenti, hogy *1500 új munkást kell felvennünk három és fél éven belül és vagy száz mérnöki, technikusi képesítésű vezetőre lesz szükségünk.*

Ezért jár az egyetem levelező tagozatára Veszprémi Sándor villanyszerelő, Kun Imre lakatos és még több munkás.

Magyar László

(Befejező rész a holnapi számban.)

tizenhárom éves gyereket. *Tizenöt év!* Soha meg nem nyugvó lélekkel. Egy fiatal lány, mire kikerül, huszonöt éves lesz. *„Hogy történt?"* Nem is tudja. „Haverkodott neki" egy fiú, beköltözött hozzá, nem tudta kirakni, álmában sújtott rá, bal tával... Részegen!

S megyünk tovább a riporter nyomában. Családok, gyermekek, fiatalkorúak, akiknek életét a szesz „robbantotta" tán soha össze nem állítható, ragasztható darabokra. Gyermeklányok, akik pokoli anya-apa viszonyok közt, korán italhoz szoktatva, jutottak lejtő-

ben –
korúa

A z

nata
tiszti
zato
vízi
eső
na,
nég

A dányi Magvető Tsz-ben a Gagarin és a Petőfi szocialista brigádok tagjai összefogásának köszönhető, hogy már az utolsó tábla búzát vágják a kombájnok. A két brigád tagjai fáradtságot nem ismerve dolgoztak, hogy minél előbb a magtárakba kerüljön a 874 hektárnyi gabona. Képünkön: a Gagarin szocialista brigád kombájnosai

(MTI Fotó — Király Krisztina felvétele)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 AUG 9
Népszava

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

NÉPSZABADSÁG

1972 MÁR 12

Lőrincz Gyula
1021

LŐRINCZ GYULA RAJZA 5

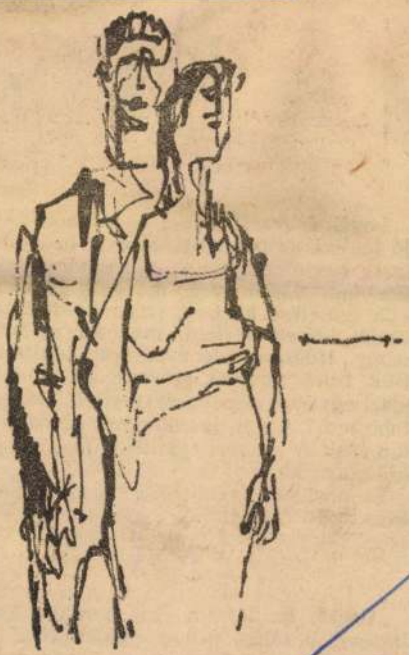

KEGY

1.

Levél érkezett abból a faluból, ahol jó fél éve az iskolaigazgatóval hosszabb ideig beszélgettem. Az igazgatónak akkor nagy bánata volt, második gyermekük születése közben, szívműködési zavarok következtében, meghalt az asszony. Huszonnyolc éves volt, tanítónő. Etel Imre nagyon szerette őt, bánata igazi együttérzésre kényszerített. De mit tehettem? A szó ilyenkor mit se számít, tán csak az emberi együttlét meg ideig-óráig az ital.

És most jött ez a levél a harmincnyolc éves Széki Máriától.

2.

„Uram, én láttam Önt, amikor Etel Imrével a falusi presszónkban több ízben beszélgetett. Egyszer Imre rám mutatott, Ön is odanézett, ebből gondolom

Lőrincz Gyula festőművész

a szlovákiai magyar művész „Dózsa György katonái" c. grafikai sorozatát – több vidéki város után – a Nemzeti Múzeumban is bemutatják. (említve.)

Ábrán László: Dózsa képben és szoborban.

Szövetkezet, Bpest, 1972. ápr. 12.

Lőrincz Gyula, festő

Kiállít Balassagyarmaton.

Szabad szombat — Palócföld

—: És még ... 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. aug. 2.

1972. III.3. 21.25. Ka.

Láttuk, hallottuk.

- A Csehszlovák Kultura Klubjában látható Lőrincz Gyula pozsonyi festőművész kiállitása. A megnyitó,után beszélgetett a művésszel Holakovszky István.

- Mit hozott ide Lőrincz elvtárs ez alkalommal?

- Két rajzsorozatot hoztam, az egyik rajzsorozat az 72 rajzból áll. Csehszlovákia Kommunista Pártja 50_ik évfordulójára készi-

1972. III.3. 21.25. Se.

Láttuk, hallottuk.

- A Csehszlovák Kultura Klubjában látható Lőrincz Gyula pozsonyi festőművész kiállítása. A megnyitó, után beszélgetett a művésszel Holakovszky István.

- Mit hozott ide Lőrincz elvtárs ez alkalommal?

- Két rajzsorozatot hozott, az egyik rajzsorozat az 72 rajzból áll. Csehszlovákia Kommunista Pártja 50-ik évfordulójára készi-

tettem. Komáromban már ki volt állitva ez a sorozat. Ez a kossuti sortüzről szól, de nem illusztrativ módon ábrázolja, inkább átélve ezt a szrönyü eseményt, ami 1931-ben Kossuton történt, mikor a mezőgazdasági dolgozókba belelőttek ugye. Csendőrsortüz volt ott, akkor, amikor Major István közölni akarta a sztrájkolókkal a sztrájk eredményét és ennek 3 halott áldozata is volt. Köztük egy földim, a szomszéd faluban született tem Diószegen és onnan Gyevát, egy 17 éves fiu is áldozatok között volt. Hát ez a sorozat van itt elsősorban. A második sorozat az a Dózsa György katonái, ez egy nagyobb sorozat. Itt tuljadonképpen azokat az arcokat, embereket akartam ábrázolni, akik valamikor a Dózsa féle parasztlázadásban Dózsa Györggyel együtt harcoltak. Kiváncsi vagyok, hogy a pesti közönség az már régen - 1944 óta nem állitottam ki - hogy reagál majd erre a sorozatra.

- Ha már ennél tartunk, annak idején mivel szerepelt itt Budapesten Lőrincz elvtárs?

- Annak idején 5 -en állitottunk ki a volt Nemzeti Szalonban, úgynevezett haladó müvészek kiállitása volt ez. Beck Andris, Beck Judit én és még ketten állitottunk ki. Hát annak idején támadták is ezt a kiállitást, már a ciménél fogva is, hogy haladó müvészek kiállitása. Ez éppen a nyilas éra alatt volt úgyhogy nem kis támadásnak voltunk kitéve, különösen én a kiállitók közül. Hát ez abban az időben nem is lehetett másképp.

- Utána megszakadtak a kapcsolatok, de azt hiszem a kontaktus nem.

- Hát a kontAKTUS nem szakadt meg, a kapcsolatok igen, mert visszamentem Csehszlovákiába a szülőhazámba és ott élek. Hát részben megszakadt a munkám, képzőművész munkám, tevékenységem, mert átvettem az Uj Szó főszerkesztői funkcióját, szóval én inditottam annak idején a lapot, mikor az első magyar nyyelvü lap megjelent a háboru után. És hát ez egy kicsit lekötött, azonkivül a Csehszlovákiai Magyyar dolgozók Kultur Egyesületének is elnöke voltam 12 éven keresztül, de hát emellett azért mindég dolgozgattam, persze nem annyit, mintha az ember teljesen csak a képzőművészeti munkának szenteli az idejét.
Ez az ünnepség, úgy is mondhatnám, ez a kiállitás egybe esik egy könyv megjelenésével. Szij Rezső művészettörténész adja ki ebből az alkalomból Lőrincz Gyula cimü könyvét.
- Igen ez egy kis életrajz, egy monográfia, a Corvina és a Madách Könyyvkiadónak a közös kiadványa. A kiskönyvecskében nálunk szlovák szöveg is van. Itt Magyarországon csak magyar szöveggel jelent meg természetesen. Hát a könyv elég szépen fogy, ahogy hallom legalábbis, mert nem is nagyon kapni üzletekben alig talál az ember. Hát ez a könyvecske is most jelent meg nemrégen. Szij Rezső az nagyon szorgalmasan kutatja a magyar csehszlovákiai művészeknek a multját, életét. Számunkra nagyon hasznos, hogy föltárja ezt a hagyományunkat is, ami volt ott a magyar csehszlovákiai képzőművészet hagyományyai.
- Meg kell mondani, hogy Lőrincz elvtárs a Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának a tagja. A politikus, az újságiró és a művész. Hogyan tudja összeegyeztetni az

idejét?

- Hát kérem nálam ez valahogy nem is választható el. Az egész művészetem az ifju korom óta össze volt kapcsolva a politikai élettel, hiszen már itt a Képzőművészeti Főiskolán annak idején amikor itt tanultam, Vaszarynak a növendéke voltam, később ta nársegédje is. Volt egy olyan kics csoportunk, erősen politikai beállitottságu baloldali csoport, benne volt Konecsni Gyurka, Rákosi Zoli, sajnos mind a ketten meghaltak, sőt meghalt Bán hidi Andor is azóta. Ezek voltak közvetlen jó barátaim a Képző művészeti Főiskolán, persze volt még több is, csak e eket em litem, mert nagyon hiányzanak most nekem itt Pesten, hogy rö vid néhány év alatt, az utolsó néhány év alatt mind ahárman sajnos meghaltak. Szóval már ott is egy ilyen erős politikai életet életünk, összekapcsoltuk a művészetünket a politikával is. Ezt én azóta se tudom elválasztani és valahogy nem is ér zem azt, hogy itten lehetne valami szakitást csinálni, az e- gyikről, vagy a másikról lemondani. Ez a funkció, hogy sok van, mondjuk, hogy az ember képzőművész is és szerkesztő is, azon kivül a Párt Központi Bizottságának a tagja vagyok, még hozzá jön az is, hogy nemzetgyülési képviselő is vagyok Csalóközben hát elégég leköti az embert és bizony kevés a szabadidőm, mert szabadidőben csinálja az ember tulajdonképpen a képzőművészeti munkát.

- Művészetkritikai müsorunk hangzott el.

- Szerkeszti: Vajda Ferenc.

-i-i-i-i-

idejét?

- Hát kérem nálam ez valahogy nem is választható el. Az egész
művészetem az ifju korom óta össze volt kapcsolva a politikai
élettel, hiszen már itt a Képzőművészeti Főiskolán annak idején
amikor itt tanultam, Vaszarynak a növendéke voltam, később ta
nársegédje is. Volt egy olyan kicsi csoportunk, erősen politikai
beállitottságu baloldali csoport, benne volt Konecsni Gyurka,
Rákosi Zoli, sajnos mind a ketten meghaltak, sőt meghalt Bán
hidi Andor is azóta. Ezek voltak közvetlen jó barátaim a Képző
művészeti Főiskolán, persze volt még több is, csak e eket em
litem, mert nagyon hiányzanak most nekem itt Pesten, hogy rö
vid néhány év alatt, az utolsó néhány év alatt mind ahárman
sajnos meghaltak. Szóval már ott is egy ilyen erős politikai
életet életünk, összekapcsoltuk a művészetünket a politikával
is. Ezt én azóta se tudom elválasztani és valahogy nem is ér
zem azt, hogy itten lehetne valami szakitást csinálni, az e-
gyikről, vagy a másikról lemondani. Ez a funkció, hogy sok van,
mondjuk, hogy az ember képzőművész is és szerkesztő is, azon
kivül a Párt Központi Bizottságának a tagja vagyok, még hozzá
jön az is, hogy nemzetgyülési képviselő is vagyok Csalóközben
hát elégég leköti az embert és bizony kevés a szabadidőm, mert
szabadidőben csinálja az ember tulajdonképpen a képzőművészeti
munkát.

- Művészetkritikai műsorunk hangzott el.

- Szerkeszti: Vajda Ferenc.

-i-i-i-

Lőrincz Gyula
festő

Méltatás

Losonci Miklós: A Duna Műhely.
MŰVÉSZET, 1972.december - 12.oldal

Lőrincz Gyula

neve említve

Kontha Sándor:Szalay Lajosról tulzás nélkül

Kritika 1972 október 38.old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1972 MÁR 1 9

NÉPSZABADSÁG
1972 MÁR 19

Lőrincz Gyula

1021 LŐRINCZ GYULA RAJZA

JÓKAI ANNA:

AZ ÍRÓ É

ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ. 1
vezik. Már maga a név is mere
sugall: érkezik egy ember, aki írói minőségben lép majd fel, s meghallgatására összejön egy teremnyi idegen, olvasói minőségben. Ezzel a lehetséges kapcsolatokat máris leszűkítettük, hivatalossá tettük, hasonlóvá ahhoz a pedagógiai beszélgetéshez, amelyben a tanár cseveg az elfogódott „apukákkal" és „anyukákkal". Az író kötelességének érzi, hogy bevezesse az olvasót könyvei világába, elszomorodik, a rosszabb esetben felháborodik azon, hogy milyen keveset ismernek eddigi műveiből, s azt is milyen mértékben értik félre; az olvasó kényelmetlenül feszeng, legszívesebben felkiáltaná az emelvényre: „Kérem, nekem bizony nem tetszett!" — vagy csak ennyit mondana: „Hozzám szólt ez a könyv, köszönöm." Ott ül nyolcvan–száz ember (vagy tíz–húsz), köztük az irodalom igaz értői, lelkes könyvtárosok, magyartanárok, diákok, a szenvedélyes könyvbúvárok, s a maguknak való okos szellemek, akik meghúzódnak a sarokban, de nem kérdeznek soha. Személyiségek, sorsok elé áll az író, amikor találkozót tart. S bár ő maga is egy sors, *nem biztos*, hogy bonyolultabb, nehezebb sors hordozója, mint akinek beszél.

Nem, nem jó ez a jelölés: író–olvasó találkozó. Félreértést is szül: a hallgatóságból csak egy töredék az olvasó, s az a töredék sem elsősorban a meghívott kizárólagos és egyedüli rajongója. *Általában* olvasók ezek, a könyv barátai, hivő emberek, akik azt remélik, az írott szó nyomán változik valami. Nemegyszer segítségért jönnek. Az író, ha figyel, ezt a segítségkérést látja a szemükből.

A könyv megkívánja a magányosságot. Az esti csöndet. A reggeli villamo-

[illegible] azt
várjuk, hogy közönség előtt, többnyire ismeretlen emberek körében valljanak, kérdéseikkel önmagukról árulkodjanak. (Mert minden jó kérdés egy kicsit önvallomás is.)

Ezért aztán az igazi találkozó több, mint amit a neve ígér. Szívesen nevezném ezentúl ezeket az alkalmakat beszélgetésnek. „Beszélgetés X. Y.-nal." Egy beszélgetés, amelyre azért hívják el az érdeklődőket, amiért üres estéin egy-egy baráti társaság összejön. Ahol arról kérdezik az írót, amiről — éppen művei alapján — úgy vélik, *többet* vagy *mást* tud, mint ők. Az élet dolgai ezek. Az élet kis és befoghatatlan nagyságrendű jelenségei. Az író maga is tájékozódik: rövid idő után már tudja, sokszor személy szerint, kihez szól, ki az, aki a véleményére kíváncsi. Társaság. A sok értelmetlen locsogó-fecsegő társaság helyett egy valódi, a kölcsönös vonzalom (vagy vitára kész ösztönös ellenszenv) légkörében. *Így* a találkozónak hivatása, *helye* van a zsúfolt hétköznapokban. Természetesen csak akkor, ha olyan írót hívnak, aki az adott közösséghez közel áll, s nem protokolláris szempontokhoz igazodnak, nem a statisztikai ív még üres rubrikáját akarják kitölteni. De az is bizonyos, hogy mindig annak az írónak kell megérkeznie, akit vártak, mert az író nem almaféle, hogy mint egyik almát a másikkal, helyettesíteni lehetne, s aztán ami van, azzal kínálni az éhes vendéget. (Bár még az almánál se mindegy: van, aki a ropogó pirosat szereti, más viszont az omlós sárga fajtára szavaz.)

A BESZÉLGETÉSHEZ SZÜKSÉGES A MEGHITTSÉG. A jelenlevők kölcsö-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DAILY NEWS-NEUSTE NACHRICHTEN
Budapest

Lőrincz Gyula

10 21 1972 MAR 3

Exhibition at Czechoslovak Cultural Centre

Painter Gyula Lőrincz's graphic works

An exhibition of graphic works by Gyula Lőrincz, resident in Bratislava since 1946, has been arranged in the Rózsa Ferenc utca club rooms of the Czechoslovak Cultural Centre in Budapest.

Gyula Lőrincz, both with his work as a painter and with his public activities, has upheld in an examplary way socialist cohesion between nations. This urge, to work for the togetherness of socialist nations, has been a practically lifelong endeavour for this outstanding painter. He was born at Magyardiószeg, then Hungary, in 1910. He studied painting at Budapest's Academy of Fine Arts and, after 1933, he was the disciple and associate of internationally noted painter János Vaszary, professor at the Academy.

In the 1930s, Gyula Lőrincz ranged over Hungarian and Slovakian provinces with leftist activists. As his art deepened and his fame as a painter broadened, he came into contact increasingly with top-ranking artists who in Hungary, and later in Czechoslovakia, resisted with faith and will Fascists encroachment, and then war.

Gyula Lőrincz spent several periods in Paris, first on scholarship and later, after the Anschluss, as a refugee. These visits to France had a decisive influence on his artistic development. After the outbreak of the war, he came to Budapest in 1939 and staged a number of exhibitions here. In 1945 he joined the artistic renewal movements.

Today, his main field of activity is cultural and political life in Bratislava, Slovakia. He is a member of Parliament, and also sits on various association and editorial boards in order to promote Hungarian and Slovak cultural life.

The first period in Gyula Lőrincz's art could be compared with the art of Barlach and Käthe Kollwitz, having a social content and expressionist in idiom. But if we laid a stress purely on aesthetic appraisal, we can make out in his compositions (Philosopher, 1938; Mother and Child, 1939; Where to? The War is Coming, 1931; Casualty, Man Musing, 1939) a vigorous dramatic accent which is comparable to the art of Soutine and Rouault, even if it is calmer and more coherent in the latter painters' art.

The palette of Lőrincz is at its most sincere not so much in the vivid coloris but in the revealing broad and vigorous play of broken-up forms. Several of his compositions, like Woman with Shawl, Refugee, Woman Combing Her Hair, recall compositions by Goya or Nolde, and especially the painters of "die Brücke," in finding short cuts across compositions of narrowed-in emotional content.

Lovers (1934)

Shepherd of Csallóköz (1954)

In conclusion we would like to point out the several hundreds of pen-and-ink drawings of the Dózsa György series. These are fast-captured moments of passing impressions and ideas, in an accentuated presentation. These images were called up by the artist while in touch the people at large. He saw such moments in a vista of sweeping spontaneous emotional storm as are reflected in hundreds of ways on the re-awakened figures of the peasant revolt—which occured many hundreds of years ago. Hungarian, Slovak and Cossack faces coalesce in these compositions of peasants in revolt.

— bozóky —

...'t carries ... vote

...Conservative government Mon... ...ion attempt to bring it down ...ion censuring its methods of ...e.

debate on opposition amendments to legislation bringing Britain into the Common Market.

Heath's government now faces the long task of winning line-by-line parliamentary approval of the bill aimed to bring Britain into the six-nation European community by next Jan. 1.

...ot probe ...rica

His visit is the result of UN Security Council resolution asking him to initiate contacts with all parties concerned on the problem of the independence of Southwest Africa.

Mr. Vorster said that the talks were frank and would be resumed on Thursday when Mr. Waldheim returned to Cape Town. If necessary, more talks would be held on Friday morning before the Secretary-General returned to the UN in New York.

...RTS

...with Rosewall dropping the first set but coming back strong in the last two.

*

Washington — The week-long $25,000 Equity Funding International Tennis Tournament opened at Georgetown University Tuesday.

Cliff Richey, the tournament's fourth-seeded American, disposed of Australia's Colin Dib...

Ne... a p... ...p ...t

Manchester/New Hampshire (Reuter/AP/UPI) — New Hampshire voters went to the polls Tuesday to choose among rival candidates for the Democratic and Republican presidential nominations.

Candidates in this first-in-the-nation presidential primary wound up their campaigns Monday with speeches and handshaking.

The leading entries in the Democratic field in New Hampshire are Senators Edmund S. Muskie of Maine, and George S. McGovern of South Dakota.

On the Republican side, President Nixon holds a strong lead over his two challengers—Representative Paul N. McCloskey of California and Representative John N. Ashbrook of Ohio.

Tuesday's election is simply a preference primary. Delegates to the national conventions—18 Democrats and 14 Republicans—are chosen separately. Muskie and Nixon are expected to sweep the delegate contests.

Political experts say Senator Edmund S. Muskie of Maine, whose popularity was reported sagging in the closing days of the pre-election campaign, must catch at least 50 per cent of the state's Democratic primary votes to retain his front-running reputation as the best man to face Mr. Nixon in the November 7 presidential election.

The other three Democrats on the ballot are Thomas Coll, Sam Yorty and Vance Hartke.

Somewhere around 200,000 people are expected to vote Tuesday in New Hampshire. When the election is for real, somewhere between 75 and 85 million people will go to the polls.

Meanwhile, Mayor John V. Lindsay of New York City and Senator Henry S. Jackson of Washington continued their campaigns for the Democratic nomination in Florida which holds its primary March 14.

Labour in support of Chile nationalizations

Santiago/Chile (UPI) — Chile's most powerful trade union organization announced Monday a week-long series of demonstrations to support President Salvador Allende in his battle against a proposed constitutional amendment limiting the government's powers to nationalize property.

The Central Labour Confederation said its members and affiliated youth groups would hold daily demonstrations through Saturday in Santiago and other cities to protest the proposed amendment.

The amendment was passed last month by the opposition majority in Congress. It requires a separate act of congress for each business the government wants to nationalize, and voids all nationalizations since Oct. 14, when the measure was introduced.

AT THE BREAKFAST TABLE (left to right) Murdoch, Lennox, Williams and Connaghan of Celtic, seen having break... ...Tuesday morning at

Threats to Miss Pflug: Munich: — Olympic gold medal winner Monika Pflug has been threatened with kidnapping, murder and rape, police reported Tuesday. A man, speaking German with a foreign accent, placed a number of threatening phone calls during the past week to relatives of the West German ice skater. Miss Pflug won the 1,000-metre speed skating event last month at the Winter Olympic Games in Sapporo. — AP

INDIA EI...

Lőrincz Gyula, festő, grafikus

Kiállításának rövid ismertetése s még rövidebb elemzése. A recenzens vázolja a művész politikai pályafutását is, mert magatartása és aktivitása, személyisége nemcsak témaválasztását, de formai megoldásait is magyarázza ...

P. Sz. J.: Lőrincz Gyula rajzai a Csehszlovák kultúrában

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 1.

Lőrincz Gyula, festő

febr. 27-én nyitották meg tárlatát. „Az idős mester alkotásai közül a Dózsa György katonái ciklust és A Kosúti sortűz sorozatát tekinthetik meg a látogatók. (A Pozsony megyei Kosút község földmélküli parasztjai ellen dördült el 1931. máj. 25-én az a csendőrsortűz, amely sokak élelét kioltotta.)

→ : Lőrincz Gyula csehszlovákiai magyar festőművész alkotásai a Csehszlovák Klubban

7.

Népszabadság, Bp. 1972. febr. 26.

Kőrösi Gyula, grafikus, festő

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Szalay, a haladó hagyomány. 7.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 4.

Körösi Gyula, festő

A magyar írók orosz antológiájához adott grafikai munkáiról

E. Fehér Pál: Kulturális jegyzetek 4.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 9.

Kőrösi Gyula, grafikus, festő

Grafikáiból („Dózsa György katonái" ...)

a Petőfi-emlékmúzeumban nyílik kiállítás.

— : Kulturális hírek 7.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 15.

Lőrincz Gyula, grafikus

Pesterzsébeten állították

ki Dózsa-sorozatát.

— : Hír

18.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 20.

Lőrincz Gyula

grafikai kiállítása „Dózsa György Zatonái" ámmel augusztus 19-én nyílik meg a Pestoriszbeti Múzeumban

Magyar Nemzet 1972 augusztus 16 kiolds

Lőrincz Gyula

Csehszlovákiai magyar festő

Kiállítása nyílt a Csemadok

Klubban

Nőpraxa 1972 február 26

16. old.

Lőrincz Gyula, festő

Dózsa katonái c. grafikai sorozatát Cegléden mutatják be.

—: Kulturális hírek

7.

Népszabadság, B:..1972. jún. 16.

Lőrincz Gyula, Jestő

Megemlítve: a szlovákiai munkás-mozgalommal összefüggésben. (1930-as évek.)

E. fehér Pál: Kulturális jegyzetek

7.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 21.

Lőrincz Gyula, festő

Legjobban ismertetjük
Dózsa György katonái c.
grafikai sorozatát.

—: Dózsa katonái

2.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 15.

Kóricz Gyula, festő,
grafikus

Tárlata nyílik meg grafikáiból
a Bpi Csehszlovák kulturházban febr. 25-én.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. febr. 19.

Lőrincz Gyula, festő,
grafikus

Kiállítása nyílt meg a Csehszlovák kultúra bemutatótermében. A szlovákiai magyar mű vész – Pozsonyban él – Két grafikai sorozatát mutatja be: az egyik: Dózsa György Katonái c. sorozat, a másik a: Kosuti sortűz. Ez a Pozsony megyei Kosut községben 1931. máj. 25-i agrázproletár-tüntetés részleteit idézi föl.

– : Lőrincz Gyula kiállítása Z.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. febr. 25.

Körösy Gyula, festő

Kiállítása nyílik febr. 24-én a Csehszlovák Klubban. Megjelent Sáj Rezső könyve, melyben Körösy Gyula művészetét ismerteti.

— : Hallottuk

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. febr. 23.

Lőrincz Gyula, festő

Szlovákiai művész.

Székely András: Négy kiállítás a Műcsarnok ban

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 9.

Lőrincz Gyula, festő,
grafikus

Csehszlovákiai kommunista művész.
1946-ban Cserépfalvi jelentette meg rajzos-
könyvét, a mostanit a kossuth könyvkiadó.
Egy rajz: Repr.

A. A.: Lőrincz Gyula katonái

M. S.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 9.

Körmöczy Gyula, festő

Balassagyarmaton nyílt
meg kiállítása.

— : Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. júl. 22.

Lőrincz Gyula

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

137, 138, 140. old.

Lőrincz Gyula

rajza a 13. oldalon

„Könyvespolc"

Magyar Nemzet 1973. október 7.

Lőrincz Gyula

A festészet expresszionistái/ magyar Scheiben Hugó, Uitz Béla, Tihanyi Lajos, Tornyai János, Hollo László, Dorsy Tibor, Lőrincz Gyula/ mai ízlésünk számára is fontosak.

Koczogh Ákos: A modern művészet útjai
Népművelési Propaganda Iroda 1972 lo9.old.

1021

Lőrincz Gyula grafikusművész

1972. junius 7. Kossuth 12,00 /6/ KGyné

Déli krónika

- Most kapcsoljuk a Hazafias Népfront Országos Tanácsának Székházát, ahol ezekben a percekben a Dózsa ünnepségek programjáról tájékoztatják a Sajtó munkatársait.

A Sajtó-konferencián Krónikánkat Tardos Julia képviseli.

- Történelmi hőseink között a legelső sorban áll hatalmas alakjával, évszázadokat átsugárzó jelenével , izzó forradalmi lelkületével a mulhatatlan érdemü parasztvezér: Dózsa György, akinek születése félévezredes évfordulóját ünnepeljük.

Simon István a költő irta az ünnepi kiadványok egyikének az előszavában e néhány Dózsát jellemző sort:

Ünnepel az ország és ünnepel a Dózsa Városa Cegléd. Hogyan milyen rendezvényekkel ? erről tart ezekben a percekben is a Sajtó tájékoztató, amelyet S.Hegedüs László a Hazafias Népfront Országos Tanácsának Titkára nyitott meg, és amely Cegléd Ünnepi Dózsa Hetét Kürti András a Városi Tanács Elnöke ismerteti.

Félévezred alatt sok-sok müvészi alkotás állitott emléket a parasztvezérnek. Kiállitják Lőrincz Gyula pozsonyi grafikus művész Dózsa-sorozatát. Levetitik Csoóri Sándor és Kósa Ferenc Itélet c. filmjét. Erkel Dózsa c. operájának részleteit az OPeraHáz szólistái tolmácsolják.És Dózsa és az Irodalom kapcsolatát iróink, költőink,igy Illyés Gyula, Juhász Ferenc segitségével idézik.

A sok-sok ünnepség záróaktusa junius 25.-én vasárnap lesz. ahol a parasztvezér egykor elmondta hires ceglédi beszédét, ott nagygyülést tartanak és leleplezik Somogyi József Kossuth-

dijas szobrászmüvész többmint 6 m-es Emlékmüvét, amely Dózsa Györgyöt fején a tüzes-vaskoronával ábrázolja.

Ezenkivül korhü jelmezes felvonulás lesz, amely a magyar forradalmi seregeket mutatja be Dózsa kaszás harcosaitól- napjainkig.

Délután légiparádé és harci bemutató.

Este utcabál a program.

Nos, eddig ennyit hallottam a Ceglédi Dózsa Ünnepségekről - előzetesként. Befejezésül ismét Simon Istvánt idézem; aki az ilyen nagy ünnepek, ünnepség-sorozatok céljairól igy ir: Hátrahagyni a jövőnek mindazt, amit a maiak tettek Dózsa György Emlékének ápolásáért, mintegy példát mutatva ezzel is a jövendő ceglédi generációknak is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR NÉPHADSEREG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
1972 JUN 9-

Lőrincz Gyula grafikus-
művészről.

1021

Megkezdődtek a jubileumi Dózsa-ünnepségek

Az idén ünnepeljük *Dózsa György születésének 500. évfordulóját*, s ennek kapcsán országszerte megemlékeznek az 1514-es parasztháború eseményeiről, kutatók és honismereti körök elevenítik fel a feudalizmus e jelentős, hanyatló korszakának helyi emlékeit. Nem véletlen, hogy a Dózsa-emlékbizottság *a jubileumi ünnepségek központjául Ceglédet tette meg*, amelynek piacán Dózsa nevezetes toborzó beszédét elmondta, ahol a történelem során számos forradalmi korszak több jelentős eseménye zajlott le.

Mint arról *Kürti András*, Cegléd város Tanácsának elnöke tájékoztatott, a Dózsa György születése 500. évfordulója tiszteletére rendezendő ünnepségek sorozata június 4-én Cegléden megkezdődött, akkor nyitották meg ugyanis *Az 1514-es parasztháború* című hadtörténeti kiállítást a fegyveres erők klubjában. Június 17-én *bélyegkiállítás nyílik* a Kossuth Művelődési Központban *Dózsa népe* címmel. Ez alkalommal a haladó parasztmozgalmakkal foglalkozó bélyegeket mutatják be. A kiállításon alkalmi postahivatal is működik. Június 18-án kiállítás nyílik a Kossuth Múzeumban Dózsa koráról *„Parasztélet a XVI. században"* címmel, és itt mutatja be *Lőrincz Gyula* pozsonyi grafikusművész Dózsa-sorozatát. Június 19-én filmankét lesz az *Ítélet* című Dózsa-filmről, az ankéton részt vesznek *Csóri Sándor* és *Kósa Ferenc*, a film alkotói is. Június 22-én zenekari hangverseny lesz, amelyen közreműködik *Erdész Zsuzsa*, és *dr. Turpinszky Béla, a Magyar Állami Operaház magánénekesei, valamint a honvédség egyesített zenekara*. Június 23-án irodalmi estet rendeznek a Kossuth Művelődési Központban költők, írók és szerkesztők részvételével. Ceglédre várják *Benjámin Lászlót, Fehér Tibort, Féja Gézát, Hegedüs Gézát, Illyés Gyulát, Juhász Ferencet, Kiss Annát, Nemeskürty Istvánt, Simon Istvánt, Tóth Gyulát* és *Fábián Gyulát*. Június 24-én ünnepi műsoros est lesz. Közreműködik a *magyar néphadsereg Vörös Zászló Érdemrenddel kitüntetett művészegyüttese*. Este fél tizkor *élőkép, tábortűz, tűzijáték*, a város fiataljainak demonstrációja a Kossuth téren.

Június 25-én kerül sor a központi országos ünnepségre, délelőtt 10 órakor ünnepi nagygyűlés keretében leplezik le *Somogyi József*, Kossuth-díjas szobrászművész *Dózsa-emlékművét*. A nagygyűlésen beszédet mond *Kállai Gyula*, az MSZMP KB Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának elnöke. A Dózsa-emlékmű megkoszorúzása után korhű *jelmezes felvonulásra kerül sor* a magyar néphadsereg alakulatai, valamint a ceglédi dolgozók közreműködésével. Délután három órától *légiparádé, sport- és harcibemutató* következik, hat órakor *térzenét ad a honvédség egyesített zenekara* a Kossuth téren, este nyolckor pedig *utcabált tartanak* a piactéren.

Elkészül-e határidőre?

Egyhónapos előny...

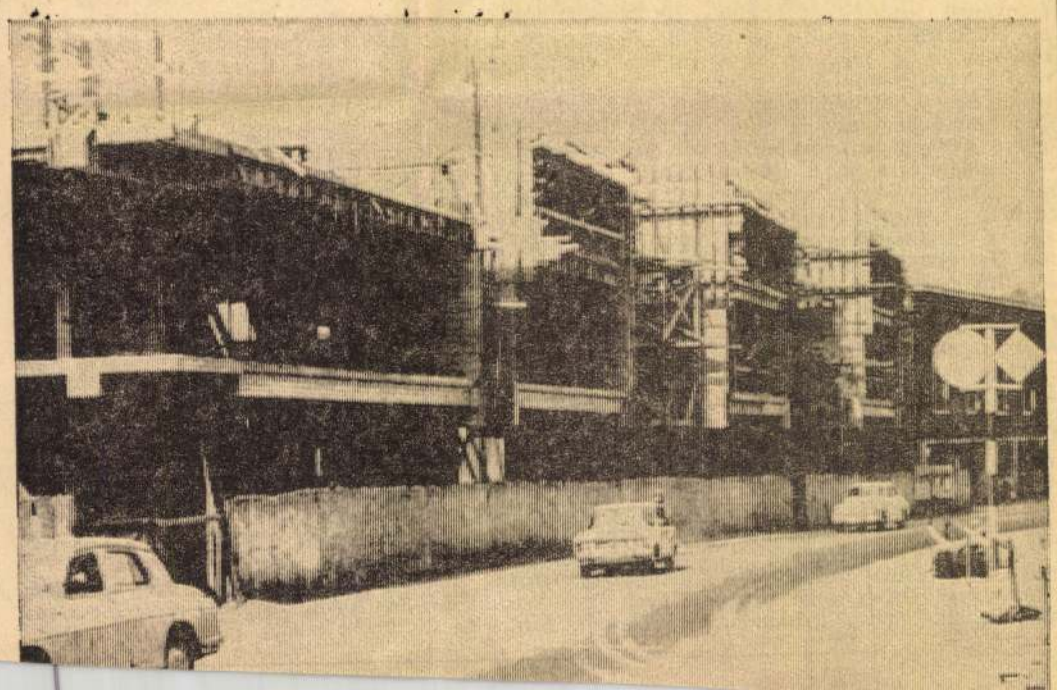

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1972 AUG 16

Magyar Hírlap

Lőrincz Gyula

1021 KÖZÖNSÉGSZOLGÁLAT

Hangverseny, olimpiai láng

Alkotmányünnepi műsorok a főváros kerületeiben

A fővárosi kerületek összeállították az alkotmánynapi ünnepi kulturális és sportrendezvényeik műsorát. Ezek néhány kiemelkedő eseményére hívjuk fel a figyelmet.

AZ I. KERÜLETBEN 20-án délelőtt 10 órakor az Állami Bábszínház tart előadást a kicsinyeknek a gellérthegyi szabadtéri színpadon. Címe: Csalavári Csalavér. Ugyanitt 15.30-kor Nótacsokor címmel magyar nóta- és népdalműsor várja az idősebbeket. Egy órával később a tizenévesek műsorára kerül sor, a Syrius együttes ad beathangversenyt. A Halászbástyán ünnepi hangverseny lesz, amelyen Beethoven: István király nyitánya, Kodály: Marosszéki táncok, Liszt: Les Preludes, Sugár: Hősi énekek című műve hangzik el. Közreműködik Kariko Terez, Liszt-díjas művész, valamint a Postás Szimfonikus Zenekar.

A II. KERÜLETBEN a hűvösvölgyi szabadtéri körszínpadra várják az érdeklődőket az alkotmány ünnepén. Délután 15 órakor a kicsinyek tekinthetik meg az Állami Bábszínház előadásában a Csili-Csala csodáit. 16.45-kor pedig a Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének Bartók Béla Táncegyüttese ad folklórműsort.

A III. KERÜLETBEN Dózsa György-emlékkiállítás nyílik a Frankel Leó Művelődési Házban, délelőtt 10 órakor. Délután hatkor ugyanitt hivatásos művészek részvételével ünnepi műsort mutatnak be.

ÚJPESTEN, A IV. KERÜLETBEN már 19-én elkezdődik az ünnepi program. Szombaton délután négykor Évezredes örökségünk címmel dokumentációs kiállítás nyílik az Újpesti Mini Galériában. Az Újpesti Munkásotthonban e napon 16 órakor filmvetítés lesz. Huszadikán ugyancsak ünnepi műsor lesz a Szabadság kertmoziban, ahol 16 órakor fővárosi művészek és az Ex Antiquis együttes tagjai lépnek a közönség elé. A Derkovits Ifjúsági Klubban 19 órakor klubesetet tartanak az idei Ki mit tud? győzteseinek részvételével. A Dalos Ida Művelődési Ház délelőtt 10-kor vetélkedővel egybekötött gyermekműsort rendez, 15 órakor vidám műsort tart, 17 órától pedig táncos rendezvényre várja a kerületbelieket, ezen a Sztereo együttes lép fel.

AZ V. KERÜLETBEN az Engels téren lesz kulturális esemény: 20-án 16 órakor a Pénzügyőr Zenekar ad térzenét.

A VI. KERÜLETBEN a Postás Szimfonikus Zenekar rendez műsort. A Benczúr-kertben 17 órakor Erkel-, Kodály-, Weiner- és Liszt-műveket mutat be.

A VII. KERÜLETBEN 19-én kiállítás nyílik a KISZ Központi Művészegyüttes székházában. A népművészet ifjú mesterei pályázat anyagából. Huszadikán sor kerül az immár hagyományos aszfaltrajzversenyre, amelyen bizonyára most is sok apróság vesz majd részt a Klauzál téri játszótéren, délelőtt 10 órakor. Huszonegyedikén az öregek napközi otthonában kertavató ünnepélyt tartanak 17 órakor.

A VIII. KERÜLETBEN lakók számos hangverseny között válogathatnak, amelyeket a Múzeum kertben rendeznek. Tizenkilencedikén este 20 órakor és 20-án délelőtt 10 órakor az ÉDOSZ Zenei Együttes, 11 órakor a Pénzügyőrség Fúvószenekara, 16 órakor a Vasas Központi Művészegyüttes Szimfonikus Znekara lép közönség elé. Az Asztalos János Ifjúsági Parkban 20-án kilenc órakor kézilabda-, röplabda- és kispályás labdarúgó-mérkőzések kezdődnek. Délután 16 órakor bábműsort adnak a gyerekeknek.

A IX. KERÜLETBEN az Illatos út 5/c ház falára vetítenek filmet, este 20 órakor ugyanebben az időpontban az Attila-eszpresszó teraszán is filmet láthat a közönség.

A X. KERÜLETBEN, Kőbányán is sok műsor között válogathat a lakosság. A Csajkovszkij parkban a Csili Astra bábegyüttese ad műsort 11 órakor. Délután négykor ünnepi előadás kezdődik a Kőbányai Munkáskórus közreműködésével, 18 órakor pedig ifjúsági tánczenei koncert lesz.

A XI. KERÜLETBEN 20-án körülbelül este nyolckor nagy esemény lesz. Ekkor ér a fővárosba az olimpiai láng, amelyet az Osztapenko-szobornál vesz át a staféta. A Gammasporttelepen kézilabda-villámtornát rendeznek, a Lágymányosi lakótelepen pedig sakkgrundbajnokságot. A Budai Parkszínpadon délután 16 órakor lengyel és magyar népi táncegyüttesek adnak műsort.

A XII. KERÜLETBEN a Városmajor Színpadon bábműsor lesz délelőtt 10 órakor, 15 órakor pedig vidám esztrádműsor várja az érdeklődőket.

A XIII. KERÜLETBEN, Angyalföldön, ünnepi hangverseny lesz a margitszigeti Vörösmarty Színpadon a Vasas Művészegyüttes közreműködésével 16 órakor, sakkvillámversenyt tartanak a Dagály utcában, a kerületi sportpályákon pedig asztalitenisz-, röplabda- és futballmérkőzésekre kerül sor. A József Attila Művelődési Központban 19 órától bál kezdődik.

A XIV. KERÜLETBEN, Zuglóban is tartanak ünnepi hangversenyt, a Vajdahunyad-vár udvarán 19 órakor. A Fáskörti Szabadtéri Színpadon délelőtt gyermekműsort rendeznek, délután pedig pol-beat hangverseny, majd énekkari műsor lesz.

A XV. KERÜLETBEN a Csokonai Művelődési Házban működő művészeti csoportok adnak színes programot, este 20 órától pedig utcabál kezdődik.

A XVI. KERÜLETBEN a Csepeli Munkásotthon táncegyüttese és a népi zenekara szórakoztatja a közönséget.

A XVII. KERÜLETBEN a legkiemelkedőbb rendezvény a 17 órakor kezdődő ünnepi műsor lesz, amelyen a KISZ Központi Művészegyüttese lép fel.

A XVIII. KERÜLETBEN két bábelőadást rendeznek, az egyiket a Lőrinci Ifjúsági Parkban (Csili-Csala csodái, 10 órakor), a másikat a Pestimrei Művelődési Házban (Jancsi és Juliska, ugyancsak 10 órakor).

KISPESTEN, a XIX. KERÜLETBEN ifjúsági táncestet rendeznek 19-én, huszadikán pedig galambkiállítás nyílik az Ifjú Gárda Művelődési Házban.

PESTERZSÉBETEN, A XX. KERÜLETBEN is zsúfolt program vár a lakosságra. Talán a legérdekesebbnek ígérkezik a soroksári Táncsics Művelődési Házban megrendezésre kerülő műsoros munkás-paraszt találkozó (15 órakor), valamint a Pesterzsébeti Múzeumban nyíló kiállítás, amely Lőrinc Gyula Dózsa-grafikáit mutatja be.

A XXI. KERÜLETBEN a munkásotthonban 19-én lép fel a Stalowa Wolcai lengyel népi együttes, huszadikán meseflimeket vetítenek. A Radnóti Művelődési Házban ifjúsági táncos összejövetel lesz 18 órai kezdettel

A XXII. KERÜLETBEN 19-én vidám gyermekműsor a budatétényi napközis táborban 10 órakor, ugyancsak ezen a napon öregfiúk Kohász-labdarúgó-mérkőzés a Kohász-

a fogadalmat – Változások a magyar csapatban

A megérkezés után Brundage nyilatkozott a Rhodesia körüli bonyodalmakról és kijelentette:

— *Egy évvel ezelőtt tárgyaltunk a rhodesiai kérdésről, e szerint a sportolóik mint angol állampolgárok vonulhatnak fel az olimpián. Ez eldöntött kérdés...*

Mindenesetre a jól értesültek úgy tudják, hogy az olimpia megnyitása előtt *a NOB tárgyal a rhodesiai kérdésről*, annál is inkább, mert az afrikai országok bojkottja, illetve ennek előkészületei egyre nagyobb méreteket ölt. *Tanzánia* és *Sierra Leone* emiatt lemondta az olimpiát, és ugyanezt óhajtja tenni *Etiópia, Szomália, Nigéria, Szudán* és *Libéria* is.

*

A magyar olimpiai csapat vezetősége kedden *személyi kérdésekben* döntött. Az ökölvívó-szövetség orvosi véleménnyel alátámasztott javaslatára úgy határozott, hogy *Orbán Sándor ökölvívót — leromlott erőnléti állapota miatt — nem indítja az olimpián.* A csapatvezetőség egyben elrendelte az okok és körülmények alapos kivizsgálását. A Magyar Torna Szövetség javaslatára a *lábközépcsonttörést* szenvedett *Bánfai Ágnes* helyett *Horváth Margit* lesz a női tornászcsapat tagja.

Illovszky Rudolf, az olimpiai labdarúgó-csapat szakvezetője Palma de Mallorcáról telefonon jelentette, hogy *Fazekas Lászlónak az edzésen kiújult korábbi sérülése.* Javaslatára a csapatvezetőség Fazekas László helyett *Tóth Kálmánt nevezte* az olimpiára.

*

Jean de Beaumont márki, a NOB francia alelnöke látogatást tett az olimpiai faluban és a sajtóközpontban. A márki a látottakról elégedetten nyilatkozott a rögtönzött sajtókonferencián, arra a kérdésre viszont nem volt hajlandó válaszolni, hogy *mi lesz Brunaage esetleges visszavonulása után.* Mint ismeretes, az ír *Lord Killanin* mellett Beaumont az elnöki szék egyik várományosa.

IV. amatőr tenisz Európa-bajnokság

Várakozáson felül szerepeltek a magyarok

— *Az a tervünk, hogy a nemzetek pontversenyében csökkentsük az eddigi Európa-bajnokságokon kialakult különbséget* — mondta az Európa-bajnokság előtti sajtóértekezleten *dr. Pál Antal*, a Magyar Tenisz Szövetség elnöke. — *Ehhez elsősorban az szükséges, hogy női versenyzőink és vegyes párosunk eredményesebben szerepeljen, mint a korábbi években.*

Ami a célkitűzés első részét illeti, a magyar csapat lényegesen több pontot szerzett, mint az eddigi Európa-bajnokságok bármelyikén. *Torinóban 28, Szófiában 27, Luxemburgban 23 pontot nyertek a magyar versenyzők*, míg az idei budapesti Európa-bajnokságon *40 pontot* sikerült szerezniük.

A pontszerzés elsősorban *férfiversenyzőink kitűnő helytállásának* köszönhető. *Baranyi* aranyérmén kívül *Machán, Szőke* és *Taróczy* szereztek harmadik, negyedik és ötödik helyezést, s 25 pontjukkal hozzájárultak a magyar csapat jó szerepléséhez. Női versenyzőink és vegyes párosunk ezúttal sem tudta beváltani a reményeket, s ez mondható el férfi párosaink szerepléséről is.

— *Nem volt könnyű helyzetben az a játékos, aki beverekedte magát az előd*döntőbe és a döntőbe* — mondta *Gorodi László*, a Magyar Tenisz Szövetség alelnöke, az Európa-bajnokság rendező bizottságának tagja. — *Azok taktikáztak jól — s úgy érzem, hogy a Magyar Tenisz Szövetség helyesen döntött, amikor Baranyit nem nevezte vegyes párosban —, akik legjobbjaikat egy-egy versenyszámban felmentették. Baranyi kitűnően játszott a férfi döntőben, Metreveli pedig csak árnyéka volt önmagának. Óriási volt a rázúduló terhelés, s ezen nem tudta magát túltenni a szovjet versenyző. Egyébként a vegyes páros nagyon sok gondot okozott a verseny rendezőinek is. Számos mérkőzés szakadt félbe sötétedés miatt, jó néhány találkozó pedig elmaradt. Emiatt az érdekelt versenyzőknek az egyéni küzdelmek előtt a délelőtti órákban kellett pályára lépniük. Úgy tervezzük, hogy az Európa-bajnokság jövő évi lebonyolításával kapcsolatosan módosító javaslatot terjesztünk a Nemzetközi Tenisz Szövetség*

Lőrincz Gyula, festő

Szlovákiai festőművész. Új Rezső tanulmánya ismerteti. (A Művészet kis-könyvtára.)

— : Gyermekművészet

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. aug. 16.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

Lőrincz Gyula

HÉTFŐI HÍREK

1972 AUG 21

AHH

● DÓZSA GYÖRGY-KIÁLLÍTÁSOK nyíltak a hét végén. A Magyar Nemzeti Galériában mai magyar grafikai és kisplasztikai tárlatot rendeztek Emlékezés Dózsa Györgyre címmel, a Pesterzsébeti Múzeumban pedig Lőrincz Gyula Dózsa György katonái című grafikai kiállítását láthatja szombat óta a közönség. A Szépművészeti Múzeumban ugyancsak szombaton nyílt meg — varsói, drezdai, prágai, leningrádi és budapesti múzeumok anyagából — Az európai tájképfestészet kezdetei című kiállítás.

● *KELLÉR DEZSŐ átdolgozásában tévéfilm készült*

Sok millió forint értékű munkát végez *a metró építésénél a telefongyár is.* Feladatuk a vasútbiztosító berendezések építése, továbbá a vontatási, illetve a teljes üzemi energiaellátás *távvezérlésének és helyi automatikájának* elkészítése. A főépítés vezetője *Korén Ferenc.*

Megtudtuk tőle: a metró üzemeléséné az automatika állomásonként *öt-öt karban-*

Lőrincz Gyula

Az alant felsorolt művészek neve szerepel Vadas József cikkében, melyet a lap a Művészet c. rovatban közöl: "Az uj realizmus a régi Korunkban" címmel.
Barcsay Jenő, Berény Róbert, Bokros Birman Dezső, Bortnyik Sándor, Csontváry Kosztka Tivadar, Czóbel Béla, Derkovits Gyula, Dési Huber István, Gy. Szabó Béla, Hincz Gyula, Kassák Lajos, Kernstok Károly, Kmetty János, Lőrincz Gyula, Máttis Teutsch János, Moholy Nagy László, Nagy István.
A cikket lásd: Dési Huber István nevénél!

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 29.
XX. évf. 22. sz. 12. lap.

Lőrincz Gyula 3

Már a felszabadulást megelőzően kommunista volt. Éveken át Lagja Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága Elnökségének, és Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának, valamint nemzetgyűlési képviselőként a szövetségi gyűlés elnökségének; tizenkilenc éven keresztül pedig elnöke a CSEMADOK-nak, a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális egyesületének. S főszerkesztője a párt magyar nyelvű napilapjának, az Uj Szónak.

Bojár Ivan: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/67 6 old.

Lőrincz Gyula

A Csehszlovák kulturális központ termeiben mutatta be műveit. Az mester 1910-ben született Magyardiószegen. Az bp-i Képzőművészeti Főiskolán folytatott tanulmányokat.

- bozóky -: Painter Gyula Lőrincz's graphic works. Daily News, Budapest, 1972. március 8

Lőrincz Gyula

Mestere Vaszary János volt. Öntöndi jjal utóbb Párizsba került, majd az Anschluss idején visszatért a francia fővárosba. 1939-ben Budapestre jön. Ezidőszerint Pozsonyban tartózkodik.

- bozóky - Painter Gyula Lőrincz's graphic works.

Daily News, Budapest, 1972. március 8.

6 l.

Lőrincz Gyula

Művei közül kiemelkedik Dózsa György sorozata. Ismert alkotásai: A filozofus, 1938; Anya és gyermeke, 1939; Merre? Itt a háboru, 1931; A töpvengő férfi, 1939

-bozóky - : Painter Gyula Lőrincz's graphic works.

Daily News, Budapest, 1972. március 8.

6 l.

Lőrincz Gyula

A két világháború között egyik alapító tagja a Moravská Ostravában megjelenő Magyar Napnak, részvevője a Sarló-mozgalomnak, aktív harcosa a spanyol polgárháborúnak, a gottwaldi felszó értelmében: „Madriddal Prágát is védjük." Képzőművészként a felszabadulást megelőzően idehaza sem volt ismeretlen: kiállított a Haladó művészet cúnen rendezett tárlaton. A művészetére már annak idejen felfigyelt Pogány Ö. Gábor művészettörténész. Méltán.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/67 6 old.

Lőrincz Gyula 5

Lőrincz ugyanis, aki csehszlovakiai előtanulmányok után a budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult, s itt a modern művészetek viánt fogékony és minden fiatalos kezdeményezést támogató Vaszary Jánost vallhatta mesterének, nemcsak igéretes tehetségnek bizonyult, hanem már akkor kiforrott, önálló hangú művész volt. Nehéz lenne iskolába sorolni.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/67 6 old.

Lőrincz Gyula 6

Művészetében teljes egységbe forrt a magyar piktúra romantikus irányvonala, kolorítja, a német expresszionisták vezéralakjának Kokoschkának izgatott vonalvezetése és Picasso merész formateremtése, elégpedig úgy, hogy ez a művészet a humánum, a fasizmustól fenyegetett Európa tragédiaélményét fejezte ki: mementóként, tiltakozásként.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/67 6 old.

Lőrincz Gyula

7

A művész nem arra törekedett, hogy
részletezően írja le a jelenségeket, a típuso-
kat (jollehet szociális erőket országjárá-
sai során éppen e típusokkal való ismer-
kedés melyítette el), hanem arra, hogy sü-
ritsen, jelképeket teremtsen. Egy drámailag
feszült történeti korszak hagikus jelképeit.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hirlap 1972/67 Gold.

Lőrincz Gyula 8

Kosút-sorozatát a CSKP 50. és a kosúti sortüz 40. évfordulójának tiszteletére s Major Istvánnak a kommunista képviselőnek és néptanítónak, a kosúti hősnek, valamint Gyevát Jánosnak, Thürzo Istvánnak, Ísabka Sándornak s mindazoknak az emlékére készítette, akik Csehszlovákiában pseudörgalyoktól haltak meg a „polgári demokrácia" időszakában.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1972/67 6old.

Lőrincz Gyula 9

E sorozat alakjai is jelképek: hiltakozó, hulló, halálik pillanátában is megállyt kiáltó figurák. A rajzok izgatott, szálkás vonalai sorsokat villantanak föl, szükszavúságukban is sokat mondóak. Ugyanez jellemzi a Dózsa-sorozat figuráit is, bár e felvidéki parasztfejek már inkább ábrándozó-leíró jellegűek.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1972/67 6old.

Lőrincz Gyula 1.

pozsonyi festőművész alkotása Dózsa György katonái cimmel, amely hónapok óta nagy sikerrel járja hazánk városait. Lőrincz Gyula grafikai sorozatát lezáró megkoronázott Dózsa-feje eltér valamennyi emlitett Dózsa-ábrázolástól. S talán éppen az az érdeme, hogy egy igazán bizó, s éppen ezért szinte még a halált is meglékélten fogadó Dózsát rajzol meg, mint aki bizonyos abban, hogy a történelem legalábbis szándéka hisztaságában igazolja öt.

Szij Rezső: Dózsa ábrázolások a magyar képzőművészetben.

Magyar Hirlap 1972/174 11 old.

Lőrincz Gyula

2

A sorozat lapjai Dózsa népének hangulatvilágát is
fölidézik, nemcsak vad, marcona alakok jelennek
meg, hanem szinte mosolygók is, mivel a harcok
szünetében bizonyára kedélyesebb időszakok is akad-
tak, amikor a győzelmek utáni mulatozásokban
lékésebb vonások is kiültek az arcokra. A harc
szüneteiben, a tábori életben a humor, a jókedv,
a mulatság sem ismeretlen. E tekintetben Lő-
rincz Dózsa-ábrázolása Konecsniek képével rokon.

Szij Rezső: Dózsa-ábrázolások a magyar képző-
művészetben.

Magyar Hírlap 1979/174 11 old.

Lőrincz Gyula festő (Pozsony)

Kecskeméten, a Városi moziban rendezték meg grafikáinak kiállítását.

Kiállítási kalendárium.

Szocialista Művészetért, 1972. máj,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lőrincz Gyula festőművész

PETŐFI NÉPE

1972 MÁJ 3

Lőrincz Gyula kiállítása

Április 22-én nyitották meg Baján a Türr István Múzeum kiállítási termében Lőrincz Gyula festőművész kiállítását. A neves közéleti és művész vendéget, valamint a társaságában levő vendégeket a városi pártbizottság nevében Gyapai József osztályvezető köszöntötte. A kiállítást Szíj Rezső művészettörténész nyitotta meg.

zott
Perek
titötte
labdá
Dömé
tett
perek
pót
talan
ben.

Lőrincz Gyula

szlovákiai magyar festőművész grafikai sorozatának tárlatát aug9-én nyilják meg a komarnói Duna menti muzeumban.

Magyar Hirlap 1974/218/8.

Lőrincz Gyula, festő, grafikus

Rajz: Repr.

Lőrincz Gyula: rajza M. S.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 19.

Kőrösi Gyula, grafikus

Rajz:

Repr.

Kőrösi Gyula: rajza M.S.

Népszabadság, Bp. 1972. március, 12.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
1974 DEC 11
Kisalföld
Lőrincz Gyula
1021

Lőrincz Gyula, Katonák. 1972.

A sorsolást e
december 16-án,
az MLSZ-ben az
között:

U. Dózsa, Bp.
Videoton, Diósgy
Rába ETO, Zal
Vasas, Pécs, Hala
Debreceni VSC,
bolna, Vasas Izzó, Egri Dózsa,
Kazincbarcika, Velencei MVSK,
Győri Dózsa, Zalaegerszegi Dó-
zsa, Olajbányász, Répcelak,
Diósd, Komló, Edelény, Orosházi
Honvéd, Borsodi Volán, Balmaz-
újváros, Soltvadkert, Szegedi Dó-
zsa és a Bajai TSZ csapatai kö-
zött.

Az MNK további menetrendje:
4 közé jutásért: február 19; 4 kö-
zé jutásért február 26; elődöntő:
március 12; döntő: május 1.

Bélyeg-gyűjtoknek

Az 1945. évtől kiadott modern
almi bélyegsorozatainknál 10—
—30 százalékos áremelkedést ta-

vak. Közepes nincs. Néhány versenyt ezért előre lefutottnak lehet tekinteni...

A három bajnoki fordulón — amelyet Mosonmagyaróváron, Tatán és Bábolnán rendeztek — összesen 270 induló volt, ebből 27 bizonyult hibátlan lovaglónak. A versenyek során 30 kizárás vagy feladás fordult elő, ebből 21 a Lajta-Hansági Állami Gazdaság versenyzőié — elsősorban a lovak gyenge képessége miatt.

A szövetség egész évben szorgalmazta a díjlovaglást. A 66 indulás mutatja, hogy fáradozása nem volt hiábavaló.

Felnőtteknél elég a versenyzési lehetőség, az ifjúsági aknál azonban a minősítések eléréséhez kevés. Tekintsék az egyesületek *legfontosabb feladatuknak a lovak jobb felkészítése mellett a lovasutánpótlás tervszerűbb nevelését!* A szövetség a fiatalok versenyzési kedvének, önbizalmának növelése céljából 1975-ben a szokásosnál eggyel több ifjúsági verseny beiktatását tervezi.

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1910 OKT 15

NÉPSZAVA

Lőrincz Gyula

Kiállítási kalauz

Mai csehszlovák képzőművészet

1021

Az utóbbi években látott, s főként a *Csehszlovák Kultúra* helyiségeiben megrendezett, cseh vagy szlovák mestereket egyenként, vagy csoportosan prezentáló kiállítások után ezúttal összegező igénnyel kapunk tájékoztatást a *Műcsarnokban* a kortárs csehszlovák képzőművészetről.

A mai csehszlovák képzőművészetben a látványt szuverénül átfogalmazó, *realista szemléletű expresszionizmus* alkotja a fejlődési irányzatok gerincét, amely a művészek különféle alkatának és érzelemvilágának megfelelően hol az egyéniség affektív erőit nyíltan feltáró indulati jelleggel, hol pedig áttételesebben, az intellektus szűrőjét közbeiktatva jut érvényre. Az alkotók olyan korszerű, *összetett harmóniára* törekszenek, amely a humanizmus jegyében kiküzdött egyensúly eszményére épül: nemcsak a jót, az előrevivőt, de a drámait, a tragikusat is észrevesszük az életben, ellentétes benyomásaikat azonban *aktív életigenléssel* fogják egységbe.

Ezt a mindenkori aktualitástól befolyásolt, a dolgokat folyamatukban, változásukban látó nézőpontot *hasonlóan* érzékeny, korszerű festői és plasztikai nyelvezet közvetíti. A csehszlovák képzőművészet szívesen és ösztönösen merít a népművészetből, de szerencsés kézzel, figyelemre méltó invencióval építi be eredendően realista közegébe a modernizmus vívmányait is. Az ilyen irányú áttételek sosem különösek. A *tartalom következményei* által

Jaroslav Grus: Út a hegyekbe

meghatározott monumentalitást sem a méretek puszta megnövelésével érik el, hanem az ábrázolás belső arányaival, szükszavúságával, az alkalmazott formaelemek és színek gazdaságosságával.

A jelenkori csehszlovák művészet igen fontos, s számunkra különösen tanulságos vonása, hogy mondanivalóit általában *tematikus igénnyel, valós, megfogható szituációkban, s így mindenki számára közérthetően fogalmazza meg.* A művészek számára létélem a figuratívitás, még az élet „ember nélküli" oldalairól is elmélyült humanizmussal, társadalmi célzattal tudnak szólni. A témaválasztás széles körű: a mindennapi élet legapróbb villanásaitól a bonyolult gondolati tartalmakat hordozó szimbólumokig mindent magában foglal. Ez utóbbiak köréből főként a forradalmi múlt és a fasizmus elleni küzdelem emlékezetes dátumaihoz és tetteihez kapcsolódó alkotásokat emelem ki.

Az egyes műfajok közül számomra a legtöbb élményt a *festészet* nyújtotta, központjában *Frantisek Jiroudek* szimfonikus zengésű, mélyen filozofikus vásznaival, melyekben a művészi fantázia nagyvonalúsága és a formaelemek fölényes kezelése révén *létkérdések* kerülnek megválaszolásra a látvány nyújtotta leggyszerűbb élmények tükrében is. A kifejezés hasonló pszichológiai mélysége minősíti *Bohumir Dvorsky* és *Jaroslav Grus* mozgalmas tájképeit; mindketten a szülőföld iránti forró szeretettel festik meg szűkebb és tágabb környezetük — a civilizációs fejlődés folyamatában minduntalan új arcot mutató — földrajzi és kromatikus vonásait. Az új módon szervezett ipari táj képe jelenik meg *Frantisek Gross* és *Julius Barta* dekoratív kompozícióiban, ahol a gondosan mérlegelt képszerkezet egyben az ember által átformált természet társadalmi jelentőségére, ízlést formáló, humánus közérzetet adó funkciójára is utal. *Josef Broz* „Barikád"-ja az előadás minden pátoszt mellőző komolyságával ad új értelmezést egy hagyományos témának, míg *Radomir Kolár* felszabadulási pillanatképeiben a természetesség a legfőbb erény. A lét humánus értékeinek szenvedélyes szeretete kap meg *Arnost Paderlik* és *Alena Čermakova* színpompás csendéleteiben.

Szép teljesítményeket vonultat fel a *grafikai kollekció* is. A művészek többsége kisebb ciklusokkal szerepel, közülük a tragikus ihletésű *Vincent Hlozik* linósorozata, a zenei ritmusokat megelevenítő *Cipár Miroslav* litográfiái és *Robert Dubrovecz* a partizánharcok témájára komponált kemény veretű fametszetei érdemelnek feltétlen kiemelést. A szobrok többségére szintén a szilárd formára, s a világosan meghatározott tartalomra való törekvés jellemző, meg kell azonban jegyeznünk, hogy itt a realista hagyományok még gyakorta akadémikus sallangokkal párosulnak.

A felvonult művészek között örömmel láttuk viszont a csehszlovákiai magyarság több neves művészegyéniségét, így *Lőrincz Gyulát, Bártfay Tibort, Pataki Klárát* és másokat, akiket tehetségük, mondanivalójuk okán egy sorban kell említenünk a cseh és szlovák művészet legjobb erőivel.

Tasnádi Attila

Erkölcsi győzelem egy világversenyen! — Ennek valószínűségét vetettük fel augusztusban, amikor a Nemzetközi Sakkszövetség tanulmányversenyének első és második helyezettjét bemutattuk. A bírói döntés Kaszparjan nagymester pályázatát nyilvánította győztesnek. Korányi Attila mesterét másodiknak, de már akkor utaltunk rá, hogy az előbbiben vannak tisztázatlan változatok, s nem lenne meglepő, ha az alaposabb elemzés hibát tárna fel az aranyérmes munkában.

Gyanúnkat hat héttel később A. Kopnin nemzetközi mester igazolta a „64" című szovjet hetilap hasábjain. Cikkének érdekes címet adott: „Tanulmány a tanulmányban", ami arra utal, hogy maga a megdöntés is beillenék egy külön kis tanulmánynak. Nézzük, miről is van szó:

G. KASZPARJAN, 1975.

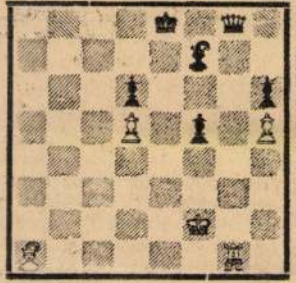

Állás 10. Fg7—a1 után

A szerző intenciója szerint az ábraállásból örökös vezérüldözés következik 10. —, Vh7-re 11. Bg7, Vh8 12. Bg1-gyel, illetőleg 10. —, Vf8-ra 11. Fg7, Vg8 12. Fa1-gyel. De Kopnin szerint harmadik út is van, s ez sötét nyerésére vezet:

10. —, Fg6! 11. hg6: (11. Bg6:?, Vd5: után sokkal simább a nyerés.) 11. —, Vd5: 12. g7 (Mit lehet most tenni a g-gyalog bemenetele ellen? Ügyes sakkokkal kikényszeríthető, hogy a világos király a bástyája elé kerüljön, s akkor már nem gond a veszély elhárítása.)

12. —, Vc5†! 13. Kf1. Vb5†, Ke1! 14. Vb1†! (Fontos, mert Vb4† vagy Va5† esetén 15. Ke2! már döntetlenre vezetne.) 14. —, Kf2 15. Vb8†, Kf1 16. Va6†, Kf2 17. Va7†! — és most már kényszer 17. —, Kg2, amire 18. Kf7, Kh2 19. Kg8-cal sötét nyer.

Korányi Attila tehát bírói tévedés folytán szorult a második helyre. De ez a „kapott gól" érvényes, bele kell törődni . . .

(B. J.)

nyen megszédíthetnek, sőt, mindenkorra tönkretehetnek. S különösen érvényes ez a mi esetünkben, ugyanis a legtöbbet

be
a
ne
ők
jó

Vass Györgyi az idényzárót

Csütörtökön délután a nemzeti lovardában bonyolították le a *MAFC Kupa* idényzáró egyéni öttusaverseny befejező számát, a lovaglást. A rendhagyó módon, utoljára sorra kerülő versenyszámban csak a mezőny első fele (18 felnőtt és 12 junior) szállhatott nyeregbe. A 800 méter hosszú, 15 akadállyal tarkított, nem túl nehéz pályán a felnőtteknél 8 lovas érte el a maximális 1100 pontot, köztük a négy szám után élen álló székesfehérvári *Vass* is, így biztosan szerezte meg a végső győzelmet.

Megkezdődött a súlyemelő IBV

A nagyszerűen előkészített és szépen feldíszített szolnoki sportcsarnokban csütörtökön délután megkezdődött a súlyemelő Ifjúsági Barátság Verseny. Színpompás, látványos megnyitó zajlott le, a felvonult csapatokat Sipos Károly, a Szolnok megyei Tanács elnökhelyettese, az IBV fővédnöke köszöntötte.

Az ünnepség után lepkesúlyban (52 kg) már megkezdődtek a küzdelmek, a legkönnyebbek kategóriájában tízen álltak rajthoz, közöttük két magyar, *Glückmann Pál* és *Simon Imre*.

A verseny nagy esélyese, a kubai Nunez a várakozásnak megfelelően, nagyszerűen kezdett, 95 kg-os szakításával élre állt. A nagyon tehetséges Nunez 90 kg-ról 95 kg-ra javította az IBV-csúcsot és versenyen kívüli negyedik fogással 100,5 kg-on is kísérletet tett, a japán *Miki* és a magyar *Hornyák* által közösen tartott 100 kg-os ifjúsági világcsúcsot próbálta megdönteni. Gyakorlata azonban nem sikerült, hátraejtette a súlyt. A két magyar közül *Glückmann* 80, *Simon* pedig 75 kg-ot teljesített, szakításban ez 4., illetve 7. helyet jelentett.

A szakítást *Nunez* (Kuba) nyerte 95 kg-mal, lökésben pedig a szovjet *Rizsik* az első 107,5 kg-mal.

Az IBV lepkesúlyú győztese Alva Rizsik (Szovjetunió) 195 kg (87,5, 107,5), 2. Balas (Románia) 192,5 kg (85, 107,5), 3. Glückmann Pál (Magyarország) 180 kg (80, 100), 7. Simon Imre (Magyarország) 172,5 kg, (75, 97,5).

Szuper Liga

Magyarország — Szovjetunió 4:3

Asztalitenisz *Szuper Liga* mérkőzésen *Moszkvában* a magyar válogatott 4:3 arányban győzött a *Szovjetunió* együttese ellen.

újabb döntetlenje

Varesében, a sakkvilág bajnok-jelöltek hármas tornáján szerdán ismét a két szovjet részvevő, *Tigran Petroszjan* és *Mihail Tal* ült asztalhoz, partijuk két óráig tartott, és a 18 lépés után döntetlen eredménnyel zárult. Mos Petroszjannak három mérkőzésből 2 pontja van Talnak ugyancsak háromból 1,5, míg *Portischnak* két találkozó után egyelőre csak fél pontja van

■ Sax Gyula az újvidéki nemzetközi sakkverseny 13. fordulójában a jugoszláv Parjannal mérkőzött, és játszmájuk függőben maradt. A mezőnyt a csehszlovák Smejkal vezeti 10 ponttal, Sax a 6. helyen áll.

■ Franciaországban, BEK-mérkőzésen szerepelt a 31. Építők női asztalitenisz-csapata. A magyar nők 5:1 arányú, biztos győzelmet arattak az AC Boulogne Billancourt csapata ellen.

■ Az október 16-án, szombaton a Népstadionban sorra kerülő Ü. Dózsa—Csepel, valamint a Bp. Honvéd—Vasas kettős bajnoki labdarúgómérkőzésre a kispesti pályára szóló partolótagi belépők, valamint a Bp. Honvéd által kiadott állandó belépők a stadion E-szektorába érvényesek.

■ Szombaton és vasárnap a Körcsarnokban rendezik meg a Magyarország—Lengyelország női ifjúsági válogatott tornaversenyt, amelyen a hazai együttesben új tehetségek mutatkoznak be. Az összeállítás a következő: Müller, Kanyó, Gabonyi, Ujszigeti, Csányi, Sitkei, tartalék: Horváth Zs., Káldi, Szombaton 15.30, vasárnap 10 órakor kezdődnek a versenyek.

■ Négy nappal az október 9-i Görögország—Magyarország világbajnoki selejtező után ismét magyar labdarúgók szerepeltek Athénban, az MTK-VM együttese a helyi AEK ellen játszott barátságos mérkőzést. A félidőben még 1:3-ra állt, de aztán a végeredmény 4:4-re alakult.

3

Lövincz Gyula

„Dórsa Zatonái"
és a „Kosuti sortűz" a rajzsorozatait
a porsonyi Madách Ziadónál 1973-ban
adták ki

Kritika 1973. december
7. old.

Lőrincz Gyula

1970-ig alig mutatkozik a nyilvánosság előtt. Utána azonban grafikai sorozatával Budapesten lett feltűnést, 1972-ben több magyar városban is bemutatjál „Dózsa Katonái" és a „Kosuti sortúz" c. rajzsorozatait.

Kritika 1973 december
7. old.

Lőrincz Gyula

1

neve szerepel „A magyar képzőmű-
vészet Csehszlovakiában" c. cikkben
a 7-8. oldalon

Kutsza 1973 december

Lőrincz Gyula (Csehszlovák Kultúra) 1.
két grafikai sorozatát (a ~~Kossuth~~ Kossuth 1931
és a Dózsa katonái) a Rózsa Ferenc utcai
kiállítóteremben mutatta be. Voltaképpen
zavarban van az ember: milyen megjelölést
illeszen a művése neve mellé: grafikus?
festő? író? politikus?

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/67 6old.

Lőrincz Gyula 2

Szij Rezső róla írott könyvében – amelyet a két baráti állam könyvkiadása két nyelven közösen jelentetett meg – elsősorban a képzőművésznek szenteli a figyelmét. Vaskos könyv szólhatna azonban egy másik Lőrinczről is, arról, akinek ecsetjét és cerúzáját a napi politika elvi és gyakorlati problémái felretolták olyannyira, hogy képzőművészként évekig nem is jelentkezett, a nyilvánosság előtt, de aki a politikai élet csatározásai közben sem szűnt meg művésznek lenni.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/67 6 old.

Nyilvánvaló analógia

Kulturális és szellemi életünk egyik nagy jelentőségű eseménye volt *Lőrincz Gyula „Kosút 1931"* és *„Dózsa György katonái"* című két grafikai sorozatának 1971. évi kiállítása a komáromi Dunamenti Múzeumban.

Április 29-től június 8-ig több ezer ember kereste fel a múzeumot s néhány hónappal később, 1972. február 25-én, a budapesti Csehszlovák Kultúra termeiben nyitották meg a két sorozat kiállítását, melynek rendkívül széles sajtóvisszhangja támadt. A kritika hozzáértő objektivitással, ugyanakkor mélységes elismeréssel méltatta Lőrincz Gyula személyiségében a festőt és grafikust, a forradalmárt és politikust, akinek művészi és közéleti tevékenysége elválaszthatatlanul összeforrt. A két sorozat kiállítására még az év márciusában Kecskeméten is sor került, majd Cegléden, Dózsa György születésének 500. évfordulója alkalmából megrendezett nagyszabású ünnepségen. Az *Esti Hírlap* recenzense már a budapesti kiállítás alkalmából felvetette a grafikai sorozatok albumszerű kiadásának gondolatát, mely ez év második negyedében megvalósult.

Az album a *Madách Könyv- és Lapkiadó* kiadásában jelent meg 1500 példányban a hazai szükségletek kielégítésére, ugyanennek a kiadónak a gondozásában 1000 példányban a Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság közös könyvkiadási egyezményének keretében a *Kossuth Kiadó*, Budapest részére, és 1000 példányban a *Pallasz* kiadó gondozásában szlovák címmel és szövegrészekkel ugyancsak a hazai szükségletek kielégítésére.

Most, hogy kezünkbe került az album friss kiadása, szükségszerűen visszaidézzük magunkban a sorozat kiállításának megnyitását. Ünnepélyes pillanatok voltak, és *Ladislav Saučin* megnyitóbeszédében joggal jelentette ki: *„Sem a művész, sem a rendezvény szervezői nem választhattak volna e kiállításnál méltóbb formát a CSKP megalapítása 50. évfordulójának megünneplésére."*

Lőrincz Gyula művészi pályafutását és személyiségét méltatva megállapította, hogy a szlovákiai festészet és grafikakultúra kifejező és sajátos képviselője. Egyéni stílusa van. Ezt fáradhatatlanul és szervesen fejlesztette és fejleszti a harmincas években történt első nyilvános szereplések óta, egészen a mai napig. Mindenkor a realitásból, a természetből indult és indul ki, de nem portretizálva, hanem emlékidéző és elképzelő jelenítéssel.

Méltatta, mint szuggesztív erejű rajzolót, aki már számos nagyszabású grafikai sorozatot alkotott és ezek nem csak az egész emberiséget átfogó témakör kifejezői, hanem különösen munkásosztályunk és népünk szociális eseményeit láttatják. A „Kosút 1931" című sorozattal kapcsolatban megállapította: *„Ez a sorozat nem agitáció, hanem a hazai osztályharcok áldozatainak emlékműve, amely proletár tiltakozás egyik felkiáltásának minden időben megható művészi visszhangja marad. Alkotó szempontból a kosúti sorozatban azonos mértékben érvényesül az emlékidézés és a képzelőerő, hiszen a művész ismerte a történelemből kitörölhetetlen, megdöbbentő események színhelyét, áldozatait és szemtanúit."*

A „Dózsa György katonái" című sorozatot Lőrincz Gyula érett művészete egyik csúcsteljesítményének minősítette: *„... azt merem állítani, hogy ebbe a sorozatba sűrítette saját énjének legjobb, legtisztább értékeit. Már az a csodálatos, hogy a művész milyen szuverén módon, milyen felkészülten nyúlt nemcsak az emberi vonásokhoz, de a régi felkelés néptömegeit alkotó nemzetiségi típusokhoz is. Ezzel sikerült különösen kifejezően hangsúlyoznia a történelmi jelentőségű kirobbanás össznépi jellegét, és ennek eredményeként hat úgy, mint egy ősi kórusmű, amelyben magasztos szárnyalással egyesül a harci elszántság az ünnepélyes méltósággal."*

A budapesti kiállítás után a *Népszabadság* recenzense hasonló értelemben írt a „Dózsa György katonái" című sorozatról: *„A Dózsa sorozat olyan politikus művész alkotása, akinek életprogramja a szomszédos népek közös törekvéseinek és harcainak megismerése... Azért időzik el e seregen, azért nem tud betelni az indulatos kaszások tömegével, mert mindez számára ismerős, és még a közelmúlt számára is érvényes igazságokat hordoz. Olyan valóságnak tudja plebejus igazát, hogy nincsen szüksége látványos formai bravúrra, rajzai így is képesek kifejezni a forradalom valamennyi indulatát: az elszántságot, az örömet, a kényszerűséget és a bizakodást. Néhány lendületes és az értelmezéssel összhangban megtörő tussvonal bőven elegendő a tartalmi közlésre, de elég látványélmény keltésére is, mert éppen ez a komor szűkszavúság teliti meg fogalmazásait és rokonítja olyan magyar grafikusokhoz, mint Szalay Lajos és Koffán Károly."*

A *Magyar Nemzet*ben *Horváth György* mérte fel Lőrincz Gyula művészi pályafutását. Többek közt a következőket írta: *„Festőt írunk Lőrincz Gyuláról szólva. Ám sürgősen helyesbítenünk kell, mielőtt bárki egy műfaj, egyetlen kifejezési lehetőség hívévé skatulyázná ezt a hallatlan sokoldalú, robbanó energiával dolgozó, egyszerre számtalan úton-módon tevékenykedő embert."* Festői és grafikai alkotásának módszereit egybevetve a következőket állapította meg: *„... a kifejezés, a közlés adekvát eszköze volt Lőrincz Gyula számára, a rajzolás is életműve valamennyi periodusában. S a szenvedély, amely festményein darabokra törte és új rendbe állította a részleteket, az egyszerű részleteket, az egyszerű formákat, itt a másik műfaj más léptékű cselekvést kívánó világában sem pihen, Lőrincz aktivitása a rajzokon, a rendkívüli lélektani érzékenységgel papírra vitt, hol vibráló és görcsös, hol kisimultan nyugodt vonalak hálójában mutatkozik meg a legszembeötlőbben, valamint abban a heroikus lendületben, amelylyel Lőrincz Gyula minden esetben körüljárja a kiválasztott témát, föltérképezve, s újabb és újabb lapokon tisztázva valamennyi vetületét."*

Dózsa katonája

Lőrincz Gyula rajzai

Kosúti sortűz

A klasszikus grafikai sorozatokhoz hasonlítva *(Dürer, Masereel, Derkovits)* Lőrincz Gyula régebbi és új keletű sorozatait megállapította: *„Nem tematikusak, legalábbis nem a szó megszokott, jelenetező értelmében. De tematikusak tartalmilag. Lőrincz mindent elmond velük és bennük, s ha kronologikusan nem követhetjük is az 1514-es parasztháború eseményeit a külön címet nem viselő lapokon, Dózsa katonáinak arca, küzdelmük embersége és emberfelettisége gyönyörű világossággal fénylik fel ezen a remek rajzsorozaton, amely ezzel a szellemi töltéssel, ezzel az érzelmi kohézióval áll össze egységes, eltéphetetlenül összetartozó, szerves egésszé."*

A „Kosút 1931" című sorozattal kapcsolatban pedig a következőket fogalmazta meg: *„... ez a mű sem portrék sora vagy dramatikusan értelmezhető jelenetek sorozata, melyek elénk terítenék ama végzetes nap történetét. Fejeket látunk a rajzokon, kiabáló fejeket, előrelendülő, felemelt kezű embereket és asszonyokat és sebesülteket, tehetetlenül fekvő összegörbedő alakokat, egy barbár fegyveres roham áldozatait. Csak ennyit — de ezekben a rajzokban ott van, ott él minden, amiről Lőrincz Gyula beszélni akart. S ami egész életének, minden cselekedetének és minden művének legfontosabb mondanivalója."*

Értékelésében Horváth György utalt *Szíj Rezső* 1971-ben megjelent monografiájára, mely művészettörténeti szempontból rendkívül értékes feldolgozást jelent a hazai és a magyarországi érdeklődők számára, de véleményem szerint az esztétikai gondolkodás számára is izgató kérdéseket vet fel.

Mit jelent pontosabban fogalmazva Lőrincz Gyula monumentalizmus iránti érzéke, művészetének erősen expresszív jellege, stílusának balladikus hangvétele, belső látomásainak kivetítése, ugyanakkor realisztikus lényeglátása?

A kérdések megválaszolása mélyebb esztétikai tanulmányt követel. A vulgarizált stílrealizmus elvetése arra késztet, hogy Lukács Györgyöt idézzem, akinek esztétikáját erősen determinálta a kritikai realizmus klasszikusainak szeretete, végül *J. R. Becher* lírájáról szóló tanulmányában, mikor összehasonlítja a szovjet és francia költészet nagyjait, a dél-amerikai *Pablo Nerudát*, a német *Bechert* és a magyar *József Attilát* a korábbi forradalmi korszakok költőivel, megállapítja: *„Minden tekintetben újat hozó korunk a két világháború viharos esztendeiben új típusú politikai költőt is nevelt."*

Az analógia nyilvánvaló: új típusú politikai festőt és grafikust is nevelt. Lényegében a realista koncepció és a modern forma egységének szintézisének megteremtéséről van szó. Így a két rajzsorozat a komáromi kiállítástól az albumszerű kiadásig elsősegítheti nemcsak hazai festészetünk fejlődését, de hozzájárul irodalmi és esztétikai gondolkodásunk bővítéséhez is.

Ami irodalmi köreinkben terv, elképzelés, ott a festő és grafikus alkotásában már megvalósult és szinte készen kapjuk. A legkorszerűbb stíluseszközök, világtávlat és európaiság szuggesztív módon szintetizálva szűkebb hazánk tragikus és forradalmi eseményeivel, a közép-európai és magyar történelem progresszív hagyományaival, az ugyanakkor a szocialista eszmeiséggel. Mindez valóban modern és korszerű, ugyanakkor népi, s egyik jellemző vonása a hatásos közlésre törekvés.

BÁBI TIBOR

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
HUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1973 SEP 9-
Ú. Szó

A SZÍNHÁZ VILÁGÁBÓL

ÚJ ÉVAD KEZDŐDIK...

Színházainkban ezekben a napokban újra felpezsdült az élet: a nyári szünet után mindenhol az új évadra készülnek. Alábbi összeállításunkban olvasóinkat arról szeretnénk tájékoztatni, hogy milyen bemutatókat láthatunk ebben az idényben a szlovákiai színházakban.

TOVÁBB A MEGKEZDETT ÚTON

Beszélgetés dr. JÁN SLIVKOVAL, a Szlovákiai Drámai Művészek Szövetsége vezető titkárával

● *Napilapjaink, folyóirataink az elmúlt hetekben értékelték az elmúlt szlovákiai színházi évadot. Ettől függetlenül kíváncsiak vagyunk a hivatalos értékelésre is.*

— Lényegében nincs eltérés az említett írások és a mi értékelésünk között. Az elmúlt színházi évad legfontosabb pozitívuma, hogy színházaink az előző esztendőkhöz képest sokkal jobban teljesítették azt a küldetésüket, amelyekre szocialista társadalmunkban hivatottak. Különösen a dramaturgiai munkában észleltünk lényeges változást. Ezt néhány adattal illusztrálom: 1968—1969-es évadban a műsoron lévő kortárs színművek 57 százalékát nyugati szerzők darabjai képezték és csupán 43 százaléka volt a hazai vagy a többi szocialista ország írójának az alkotása. Ma már merőben más a helyzet: az elmúlt évadban a bemutatott színművek 70 százaléka hazai, illetve szovjet, magyar, lengyel és román szerző színműve volt. Az sem kíván különösebb kommentárt, hogy az 1968—69-es színházi évadban mindössze egy mai szovjet szerző színművét játszották Szlovákiában, az elmúlt évadban pedig 13 kortárs szovjet alkotást láthattak a nézők. A jótékony változásokat természetesen nemcsak a mennyiségi mutatók jelzik. Mindennél beszédesebb az a tény, hogy tavaly májusban nagy sikerrel rendeztük meg a mai hazai színművek szemléjét, amelyen valamennyi szlovákiai társulatunk részt vett. Nyitrán, a vidéki színházak szemléjén többek között a *Magyar Területi Színház* is sikeresen szerepelt *Rozov Érettségi találkozójával.*

Természetesen néhány gyengébb előadást is láthattunk az elmúlt évadban, de az szinte természetes, s eredményeinket semmivel sem kicsinyíti. Színházunkban ma jórészt a mai ember problémáiról, örömeiről és bánatáról hallhatunk színvonalas előadások keretében. Úgy vélem, helyes úton járunk, ezen kell tovább haladnunk s akkor még jobb előadásoknak tapsolhatunk. Ugyancsak nagy öröm számunkra, hogy a közönség ismét sajátos művészeti élményekért jár színházba, méghozzá igen nagy számban. A bratislavai operába például hónapokkal előre kellett jegyet rendelni, s a többi fővárosi színház látogatottsága mintegy kilencven százalékos volt. Máshol is nagyjából ugyanez volt a helyzet.

● *Ezek után egy rövid előzetest kérünk most induló színházi évadról.*

— Színházaink a dramaturgiai terveinket a Szlovák Nemzeti Felkelés 30. évfordulója jegyében készítették el. Több új darab született, amelynek témája e történelmi eseményhez kapcsolódik. Példaként *Ján Solovič Meridián, I. Bukovčan Hó a kunyhó fölött, J. Kákoš A nap hajnalban ér véget és Lovicsek Béla Tűzvirág* című drámáját említem. Az utóbbit már bemutatták, a többi színművet éppen ebben az évadban viszik színre. A most kezdődő évad jelentős eseménye lesz, hogy október végén Ostravában megrendezzük a csehszlovákiai színházak szemléjét, ahol kortárs hazai írók alkotásait láthatjuk majd. Négy cseh színház (a prágai Vinohrady és az S. K. Neumann, Színház, továbbá az ostravai és a plzeňi társulat) és négy szlovák együttes (Szlovák Nemzeti Színház, Új Színpad, a Košicei Állami Színház és a prešovi együttes) szerepel majd a bányavárosban. Azt talán mondanom sem kell, hogy kultúrpolitikai és dramaturgiai szempontból jelentős eseménynek ígérkezik ez a szemle.

Egyébként színházaink dramaturgiai tervei jók, az ókori görög szerzőktől a klasszikusokon át egészen a kortárs hazai és külföldi szerzőkig gazdag a lista. Persze ez még csak az első lépés. Sok-sok munkára van szükség, hogy az igényes elképzelésekkel „szinkronban" legyen a megvalósítás is. Biztosra veszem, hogy művészeink és más színházi szakembereink tevékenységét az új évadban siker koronázza.

SZILVÁSSY JÓZSEF

SOKSZÍNŰ, SO

Operák, operettek

A szlovákiai zenés színházakban már az elmúlt színházi évad során elkészült a következő szezon műsora, s ezekben a napokban már javában készülnek az első bemutatókra. Mi ezúttal még nem az előkészületekről, hanem a tervekről szeretnénk írni, arra a kérdésre igyekszünk feleletet adni, hogy milyen zenés darabokat láthatunk az elkövetkező hónapokban a szlovákiai színházakban.

A Szlovák Nemzeti Színház operaegyüttese tavaly az újjáépített, kicsinosított otthonában rendkívül sikeres évadot zárt, s ez az eredmény még eredményesebb munkára kötelezi a társulat valamennyi tagját. Az évad első bemutatója mindjárt megkülönböztetett figyelmet érdemel, hiszen *Ján Cikker* hazánkban eddig még nem játszott a *Játék a szerelemről és a halálról* című operája kerül színre. Ezzel a bemutatóval nyitják meg ebben az esztendőben a Bratislavai Zenei Heteket. Még ebben az esztendőben mutatják be a szlovák fővárosban *Donizetti Don Pasquale* című zeneművét Július Gyermek rendezésében. A sort az egyik legnépszerűbb francia opera, *Gounod Faustja* követi, ez lesz egyébként a következő esztendő első premierje a Szlovák Nemzeti Színházban. Nagy várakozás előzi meg a *Trubadúr* felújítását is. Talán nem hat túlzásnak, ha azt állítjuk, hogy az új évad utolsó operabemutatója országos eseménynek számít: hiszen Gerswin világhírű zeneműve, a *Porgy és Bess* kerül színre NDK-beli vendégrendező betanításában.

A tavalyi nitrai (nyitrai) színházi szemlén a MATESZ Rozov Érettségi találkozó című színművével aratott sikert. Képünkön Ferenczy Anna, Szentpétery Ari és Rozsár József látható e színmű egyik jelenetében. (Nagy László felv.)

első bemutatója Prokofjev *Klasszikus szimfóniája* alapján készült *Leporellóját*, Ravel *Bolerójára* és *Stravinski* legismertebb balettjét, a *Tűzmadárt* láthatjuk majd. A következő bemutató a Szlovák Nemzeti Felkelés évfordulója jegyében készül: az est első részében *Ján Cikker Szlovák szvit* című műve hangzik fel, amelyhez a balett-librettot *Štefan Nosál* szerezte. A műsor második részében *M. Novák—J. Gouth Ballada a fáról* című alkotását adják elő. Valószínűleg még ebben az évadban bemutatják *Hacsaturjan* Spartacus című művét és *K. Odstrčil Buratino* című gyermekbalettjét. Az évad végén egy műsor keretében láthatjuk majd *Gluck Don Juanját* és *Bartók* világhírű alkotását *A kékszakállú herceg várát.*

A könnyebb zenei műfaj kedvelői nyilván elsősorban az Új Színpad terveire kíváncsiak. Nem kell különösebb jósnak lenni ahhoz, hogy megjósoljuk: az első premier nagy siker lesz, hiszen *Espajz—Konstantin—Racer* neves szovjet szerzők *Tilos a szerelem* című zenés játékát láthatjuk. Ezt követően mutatják be az Új Színpadon *E. Bryll* és *K. Gärtner Üvegre festve* című kitűnő zenés játékát, melynek szövegkönyve és zenéje is a podhalei folklórból merít. Kissé meglepődve vettük tudomásul, hogy az Új Színpad tervezi *G. Dusík Ezer méter szerelem* című operettjének a felújítását. A neves szlovák operettszerző ezt a művét 1935-ben szerezte s ezért kíváncsian várjuk, mennyire sikerült azt „leporolni" csaknem négy évtizedes „raktározás" után.

A vidéki szlovákiai színházak közül a Banská Bystrica-i *J. G. Tajovský Színház* műsorterve közül *Verdi Othellója*, valamint Tibor Andrašovan új operája, a *Csősz felesége*, amely P. O. Hviezdoslav ismert alkotása alapján készült, valamint Friml Rose Marie című operettje érdemel elsősorban figyelmet.

A Košicei Állami Színház többek között *Smetana Daliborját, Csajkovszkij Pik dámáját*, valamint *Bartók Csodálatos mandarinját* mutatja be. Prešovon a már említett lengyel zenés játékokon kívül a *Zorba* című zenés játékot, valamint *Kálmán Imre* operettjét, *A cigányprímást* láthatjuk majd.

ALFRÉD GABAUER

ISMÉT FELGÖRDÜL A FÜGGÖNY

LÁTOGATÁS A MAGYAR TERÜLETI SZÍNHÁZBAN

Hat perc múlva kilenc óra, hallom a táskarádión át a bemondó hangját, amikor benyitok a színház klubhelyiségébe. Ismerős arcok fogadnak, a különbség csupán annyi, hogy ezúttal pihentebbek, barnábbak, mint máskor. A téma itt is az üdülés, a szabadság kellemes percei. Bármennyire is frissek az élmények, az úgynevezett uborkaszezonnak már vége, hiszen néhány perc múlva megkezdődik a Magyar Területi Színház komáromi művészegyüttesének évadnyitó társulati ülése, s ez már hagyományosan az új idény nyitánya.

A baráti hangú, minden formalitástól mentes megbeszélés után a színház vezetőitől kértem rövid tájékoztatót az új idényről.

— Ide dramaturgiai tervünk nemcsak az én véleményem szerint igényes, és nem túlzás, ha azt mondom, hogy minden tekintetben egyenrangú a többi vidéki szlovák színház műsortervével — mondja *dr. Krivosik István*, a színház igazgatója. — Legfontosabb feladatunk továbbra is az, hogy saját eszközeinkkel segítsük elő pártunk kultúrpolitikai elveinek a megvalósítását, vagyis szocialista színházhoz méltóan műveljük és szórakoztassuk közönségünket. Továbbra is azon leszünk, hogy elsősorban a mai ember problémáiról valljunk, de ezzel együtt a magyar-, a szlovák- és a világirodalom klasszikusainak egy-egy alkotását is szeretnénk rendszeresen színre vinni. Ebben az évadban az eddiginél még színvonalasabban igyekszünk megszervezni színészeink továbbképzését, s ezért a színházon belül egy stúdiót hozunk létre, ahol rendszeresen és kötetlen formában elméleti és gyakorlati kérdésekről előadásokat és vitákat rendezünk majd. Remélem a közönség, még nagyobb számban, mint tavaly, támogatja és elismeréssel nyugtázza majd munkánkat. A műsortervünk a következő: szeptember elején mutatjuk be a *Tragédiát Váradi György*, a győri Kisfaludy Színház igazgatója vendégrendezésében. Madách remekművét eredetileg tavaly, színházunk jubileumán akartuk előadni, de a vendégrendező balesete keresztülhúzta elképzeléseinket. Október 18-án a MATESZ Thália Színpadán láthatjuk majd *Tersánszky Józsi Jenő Kakuk Marcija*t. Ezt követően Komáromban visszük színre *Szabó Béla* nagy sikerű prózai alkotásának, a *Menyasszonynak* dramatizált változatát. Ezután *Hašek Švejkje* kerül színre, majd *Arbuzov* Az Arbat meséi, melyet mi *Jó reggelt, boldogság* címmel adunk elő. Sorrendben a következő bemutatónk *R. Strahl Ádám és Éva esete* című színműve lesz. A kortárs magyar drámairodalmat az idén *Örkény István Tótékja* képviseli. Ez után ősbemutatóként láthatjuk *Gerencsér Miklós Ferde ház* című mai tárgyú, időszerű mondanivalójú színművét. Az évad második felében *Gogol Leánynézőjét* visszük színre, majd a gyermekeknek igyekszünk kedveskedni a *Peti kalandjai* című zenés ifjúsági színművel.

Ezután a hazai magyar drámairodalomról beszélünk:

— Nyugodt szívvel mondhatom — mondja dr. Krivosik István —, hogy színházunk minden lehetséges eszközzel támogatja hazai magyar szerzőinket. Természetesen, a mi lehetőségeink is végesek, s ezért úgy vélem, az írószövetség magyar szekciója és más szervezete is az eddiginél sokkal többet tehetne az új csehszlovákiai magyar drámáért.

Elgondolkoztató szavak.

Konrád Józseftől, a színház főrendezőjétől az idei célkitűzéseiről érdeklődöm:

— A rendező mondanivalója mindig bizonyos mértékig a dramaturgiai tervtől függ, avagy mondhatjuk úgy is, hogy a rendező elképzelései már itt is tükröződnek. A célom továbbra is az, hogy a nézőt még inkább előadásaink részesévé tegyük. Rendezői elképzeléseim éppen ezért e célkitűzés megvalósítására irányulnak. Azt szeretném, ha a színmű gondolata, tartalma minél nagyobb visszhangra találna a nézőben.

Takáts Emőd, a színház fiatal rendezője mosolyogva válaszol:

— Elsősorban diplomamunkám elméleti részét fejezem be, ugyanis a prágai Színművészeti Főiskola rendező szakán végzős hallgató vagyok. Ezenkívül? Szeretnék színházat csinálni a szó igazi értelmében, s minden közhely nélkül mondom, szeretnék színvonalas előadásokat rendezni.

A folyosón *Dráfi Mátyással* találkozom, akit tavaly betegsége miatt aránylag keveset láttunk a színpadon:

— Az idén otthon pihentem — mondja mosolyogva —, s ez nagyon jót tett. Úgy érzem, teljesen egészséges vagyok, nagy szeretettel és erőbedobással készülök az új szezonra, s első idei szerepemre, a *Luciferre*, Madách Tragédiájában.

A színészek között két új arcot fedezek fel: *Pelech Etát*, aki a bratislavai VŠMU neveltje és *Holocsy Istvánt*. Ő a budapesti Színházművészeti Főiskolán végzett.

Beszélgetésre már nincs idő, mert *Váradi György* szólítja a színészeket, s rövidesen kigyullad a piros lámpa: *Próba. Tilos a belépés!*

A színház irodájában már készek a plakátok az első bemutatóra, „állnak" a díszletek is, s mire e sorok napvilágot látnak, Komáromban újra felgördül a függöny, s felhangzanak a Tragédia hallhatatlan szavai.

—y—f

Lóvinger Gyula

-nak a Munka c. folyóiratban 1933-34-ben publikált
műveit említi

CsaplárFerenc:A Munka-kör képzőművészeti tevékenysége
Művtört.Írt.1972.2.sz.124-132.l.

137-138.l.

Lőrincz Gyula, grafikusművész.

„1917" tusrajz, 1973. (repr.) 2. rajz.

Irodalmi Szemle, 1977. 9.

Lőrinc Gyula (1910 -

„Anya" olaj 1975

„Anya fiával" olaj 1976

Mai csehszlovák lépzőművészet 1976. okt. 5 - 31.

Budapest. Műcsarnok

Lőrincz Vitus, festő

a váci nyári tárlaton a művész
művei szerepelnek, tűzzománcai
láthatók.

Lasonci Miklós: Tárlatok Nagymaroson és Vácott,
Pest Megyei Hírlap, 1977. júl. 20.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 OKT 17

Magyar Nemzet

Lőrincz Gyula

NYVESP

1021

XXV/181

KOSÚTI SORTŰZ

Lőrincz Gyula rajza a pozsonyi Madách kiadónál nemrég megjelent grafika-gyűjteményéből

erkesztőség!

Mit tehetünk a Keszthelyi-öbölért?

Mindig figyelemmel kísérem a Magyar Nemzet Balatonról szóló írásait, a hozzászólásokat, hiszen azok egyik legértékesebb természeti kincsünk jelenével és jövendő sorsával foglalkoznak. Különös érdeklődéssel olvastam *Bernáth* Aurél cikkeit, mert minden sorukból kicsendül a Balaton szeretete és alapos ismerete mellett az őszinte *aggodalom a tó jövendő sorsáért.* Ez az érzés adta kezébe a tollat az elmúlt hetekben, amikor két esetben is foglalkozott a Balaton nádasainak gyarapodásával és *a Keszthelyi-öböl eliszaposodásával.*

Sajnos, tudomásul kell vennünk azt a tényt, hogy a Balaton geológiai értelemben halálra van ítélve. Hosszú idők múltán a tó el fog mocsarasodni, lapos medencéje végül teljesen fel fog töltődni. Ahol most fürdünk és vitorlázunk, ott valamikor majd jól termő szántók, virágzó települések terülnek el. Ezt a folyamatot megakadályozni senki sem tudja, hisz Balatonunk máris igen sekély, az átlagos 3 méteres vízmélység alatt 20 méter vastag hordalékból és porlerakódásból származó iszapréteg rakódott le eddig is. Szerencsére a geológia órája évszűrte *a Zala vizét, elnyelte a hordalékát* és a folyónak má csak a megtisztult vize jutot a Balatonba.

A múlt században azonban *természet évezredes ritmusábe itt is beavatkozott az ember* És itt is az történt, ami sajnos, igen gyakran előfordul ha *megbontják a természe egyensúlyát.* Szabályozták a Zala folyót, a Kis-Balaton területének jelentős részét kiszárították, visszahúzódott a nádi világ, eltűnt egy ősi színfoltja a Balaton környékének A nagyobb baj azonban ezután következett. *Megszűnt a fékező akadály a Zala iszapjá előtt,* a folyó most már akadálytalanul szállíthatta hordalékát a Balatonba. Megkezdődött a Keszthelyi-öböl feltöltődése. Egy évszázad sem kellett ahhoz, hogy a hordalék elérje Keszthely környékét — és a folyamat, sajnos, megállítatlanul tovább tart.

Ez a helyzet most, 1973-ban. Nézzük, mit lehetne tenni a súlyos állapot megjavítására?

A nádasok kiirtása ezek szerint nem segíthet a helyzeten. Az öblöt már eddig is elborító *óriási iszapmennyiséget* csak kotrással lehet csökkenteni, amihez hatalmas anyagi és technikai felkészültség szükséges. A főkérdés azonban a

Picasso elbámulna és fejét csóválná azon az elképesztő lelki képességen, mellyel Lőrincz Gyula az ő képeit utánérzi, s azon a pompás kézügyességen, amellyel olykor szinte lemásolja őket. *Braque* is ejtene néhány szót *Derain*-nel együtt, végül pedig az egész *École de Paris* áldását adná a fiatal művészre. A háttérből ellenben izgatottan integetne *Kokoschka*, s tört franciasággal jelentené be igényét legalábbis egy harmad apaságra. Mindezek ellenére mégsem kellene félnünk, botrány semmi esetre sem törne ki. *Il prend son bien où il le trouve*[1], mondanák az első meghökkenés után, s aztán jócskán hangzanának a dícsérő szavak. Jogosan. Hisz maga az a puszta tény, hogy Lőrincz Gyula nem poshadt vízből, hanem eleven forrásból merít, máris javára billenti a mérleget. Szívesen látjuk becsvágyát s menekülését a túlságosan kitaposott utakról. Ki kell emelnünk azt a virtuóz hajlékonyságot is, amelynek segítségével egyforma könnyedséggel és tudással kezeli az olajat, a temperát és a vízfestéket. Nem hagyhatjuk említés nélkül rajzának lendületességét, szerkesztési

LÖRINCZ Gyula

Október 1991

módjának ízléses és gazdaságos tömörségét sem, de bennünket leginkább rendkívül finom színérzéke ragad el. Sehol egy tónushiba vagy kellemetlen színtüremlés. Az átmenetek megfontoltak, telve a helyes kapcsolatok iránti érzékenységgel. Lőrinczneknek vannak jó festői ötletei, ha nem is gondolatai. Témái változatosak, ha túlnyomórészt nem is eredetiek. Legtöbb önállóságra kis tájképeiben akadunk. Ezekben az egyéni élmény egyéni megoldásra ihleti, többi festményein javarészt előképeinek élményeit dolgozza fel, azonban olyan buzgó vérmérséklettel, és olykor annyi tapintattal, hogy nincs okunk kételkedni Lőrincz Gyula fejlődésében az önállóbb kifejezés felé.

Lőrinc Gyula (1909-1980)

fotóművész

A Műcsarnokban 1985. febr. 8 – márc. 3-ig látható a művész kiállítása. A szlovákiai magyar fotóművész abból a generációból származik, amely kialakította és megalapította a második világháború második felének modern szlovák fotóművészetét.

Műcsarnok és Kamaraterem
1987 febr.

Lőrincz Gyula

Szabó

Lőrincz Gyula Képtár Dunaszerdahelyen

(Prágai tudósítónktól.)

Dunaszerdahelyen ünnepélyesen megnyitották a Lőrincz Gyula Képtárt. Az állandó kiállításon a csehszlovákiai magyar kultúra egyik legismertebb alakjának, a kiemelkedő közéleti személyiségnek 167 festménye és 200 grafikája kapott helyet.

A képtár megnyitásán megjelent a szlovákiai párt-, állami és művészeti élet több vezetője, élükön *Gejza Slapkával*, az SZLKP KB elnökségének tagjával, a KB titkárával. A CSEMADOK-ot *Sidó Zoltán* elnök képviselte. Részt vett az eseményen *Váradi Lajos*, hazánk pozsonyi főkonzulátusának konzulja. *Morvai Károly*, a dunaszerdahelyi járási pártbizottság titkára megnyitóbeszédében hangsúlyozta, hogy a képtár a hazafias és internacionalista nevelést, az erkölcsi gazdagodást kívánja szolgálni.

[illegible]napkedság, 1988. nov. 26.

Lőrincz Győző

Siklós, Városi Tanács épülete előtti park
Lőrincz Győző: kerámia plasztika, 300 cm;
(a Siklósi Kerámia Szimpozion keretén belül készült)

— : Közterei munkák.
Művészet, 1980. augusztus – 47. lap.

Lőrincz Győző, keramikus- és festőművész

A Brandenburgi Kapu innenső oldalán a kelet-berlini Magyar Kultúra-Háza a mi ottani állandó jellegű „művelődési külképviseletünk. Alig zárult a reprezentatív magyar érem seregszemle, júnus elején teljes „profilváltás" következett. Egy fiatal, keramikuspár – Orbán Katalin és Lőrincz Győző – közös kiállítását láthattuk. Szervesen egeszíti ki egymást, alkotói világ, amelyben talán annyi a közös, hogy a legszigorúbb mértani formákat is merik, szerves, naturális részletekkel keverni, mint ahogy színvilágukban is jól megfér egymás mellett a legfinomabb tónus a harsány tarkasággal. (említve).

Wagner István: Berlini kisgalériák.
Magyar Hírlap, 1984. aug. 24.

LŐRINCZ GYŐZŐ

említve mint kiállító

Fáber András: Vonal. Óbuda Galéria
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/36 38.sz.4.o.

LŐRINCZ Győző

Lőrincz Győző " Kettős képek " című kiállitása : Helikon Galéria; 1984 augusztus 10 - szeptember 9. / [a kiáll.rend.Ratkai Ida] ; [bév. Lőrincz Győző].- Bp.:Műcsarnok,1984. - [6] p.,ill.

1984. VIII.30.10.45.Petőfi

Láttuk, hallottuk

- Lőricz Győző Kettős képek című kiállítása a budapesti V. kerületi Helikon Galéria intim kiállító termében látható. Talán a kis tér teszi, hogy a galéria kiállításairól ritkán számol be a sajtó. Bojár Iván.

- Pedig nem árt odafigyelni a Helikon Galéria kiállításaira, egy egészen különös szempontból. Én már nem tudom, hogy melyik kabarétréfában hangzott el az valakikor réges régen, hogy megkérdezték mia foglalkozása és akkor azt mondja, hogy főispán és kéngáz. No most ez a furcsa párosítás ez úgy látszik, hogy nagyon feltünő volt annak idején és ez a párosítási dolog hogyha különböző tehetségek találkoznak egy emberben akkor lehet,hogy még mindig ezt juttatják kritikusok, riporterek eszébe is. A múltkor jó néhány hónappal ezelőtt a televízió egyik riportere csodálkozott el rettentően azon, hogy hogy lehet,hogy valaki énekesnő is meg kerámikus is és a Helikon Galéria mint hogyha pontosan ezt célozná meg, általában olyan kiállításokat rendez, legalábbis az utóbbi évben, ahol egy eredetileg más müfajban ismert művészt most új oldaláról vagypedig más müfajba mutatkozik be.

- Lőrincz Győző esetében aki most állít ki a Helikon Galériában ez mennyiben igaz ?

- Ő kerámikus egyébként de hát itten amit bemutatott, apró gvassok temperák, akvarell festmények, amiket 1965-ben festett, idén ezeket újra elővette, ezeket lefotózta a kontra párját az eredeti mellé tette, és ezt mint kollázs szerüen egy másfajta variációban is bemutatja. Ennek eredményeként hát nem csak egy 1965-ös dokumentáció jön ki, hanem az új feldolgozásnak a régivel való párosítása révén egy oldottabb, líraibb absztraktabb mondjuk lírai -absztraktabb megjelenítés és annak egy értelmileg kontrolláltabb keményebb, szigoru változata szembesül itt. Tulajdonképpen azonban az, hogy egy kerammikus akvarellezik, hogy fest, hát ez számomra pontosan annyira csoda mint hogyha szobrokat csinálna, mert a kerámikus az egyrészt plasztikát csinál akkor is ugye az edény a plasztika és festőként dolgozik akkor a szines mázokat fölviszi a cserepeire.

- Lőrincz Győző kiállítása a Helikon Galériában szeptember 9.-ig látható.

/zene/

Lőrincz Győző

Keramikusc

UJ TÜKÖR 1

Lőrincz Győző: Lágy kristály

SZERZŐDÉS

munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesí

mely létrejött egyrészről a MTA Művészettörténeti Kutató Cs
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

Szépművészeti Múzeum, Budapest

Capriccio térben és időben

Giandomenico Tiepolo (1727–1804) alkotásaiból nyílt emlékkiállítás a Szépművészeti Múzeumban, a mester halálának 200. évfordulója alkalmából. Az itáliai művész munkásságára főleg apja, Giambattista Tiepolo – a XVIII. századi velencei barokk festészet egyik utolsó nagy képviselője – alkotásai voltak hatással. Giandomenico műveinek szerkezete egyszerűbb, ábrázolásmódja realistább apja alkotásainál. A korabeli élet bemutatása jobban érdekelte, mint a vallásos vagy történeti témák klasszikus megjelenítése. A festészet mellett jelentős grafikusi tevékenységet folytatott, sok rajza és több mint 170 rézkarca maradt fenn. A most látható tárlat rendezői, Czére Andrea és segítője, Sebő Judit a rézkarcok bemutatására helyezték a hangsúlyt: a Tiepolók művészetéről 8 festmény, 5 rajz és 73 sokszorosított grafikai lap alapján alkothatunk képet.

Giandomenico Tiepolo: Herkules és Anteusz, 1770-es évek
toll, szürke és barna lavírozás, 173x133 mm

Rézkarcai általában sorozatot alkotnak, a lapok vagy történetet mesélnek el, vagy variációk egy témára. Első nagyszabású grafikai vállalkozása az 1749-ben kiadott Keresztútsorozat volt, amely a velencei San Paolo-templomhoz tartozó Oratorio del Crocefissóba festett olajképeinek rézkarcolt változata. Ebben az időszakban jelentős kultusza volt a keresztút ábrázolásának, amely a barokk kori hitélet egyik jellegzetes ájtatossági gyakorlata volt. A rézkarcsorozat a keresztút végzéséhez szükséges lelkiállapot képi megsegítése céljából készült.

Giandomenico grafikai főműve a 24 rézkarcolt lapból álló a Menekülés Egyiptomba című sorozat, amely 1750 és 1753 között keletkezett Würzburgban, ahol a Tiepolo család a rezidencia freskódekorációján dolgozott. A művet Carl Philipp von Greiffenclau würzburgi hercegérseknek dedikálta a művész. A lapok mindegyike a Szent Család Egyiptomba menekülésének egy-egy mozzanatát mutatja be. A bibliai történet hagyományos ábrázolásában főként a menekülők pihenését vagy tájképbe helyezett vándorlását jelenítették meg az alkotók, ám Giandomenico az egész utazás eseményeit mutatja be. A mindennapi élet mozzanataival kibővített történet és a realista ábrázolásmód a néző számára könnyen átélhetővé teszi a Szent Család viszontagságait. Tiepolo ezen lapjai az európai grafika legkiválóbb alkotásai közé számítanak. Az egyikkel szoros rokonságot mutat a tárlaton is látható, A pihenő Szent Család a gyermeket imádó angyalokkal című festmény. A két mű nem teljesen azonos, de feltételezhető, hogy az 1750 körül készült festmény volt a rézkarc előképe.

A kiállított karakterfej-rézkarcok abból az 1770 és 1774 között kiadott sorozatból származnak, amelyben Giandomenico összesen 60 képmást gyűjtött egybe. A címlap szerint az apja festményein látható típusokat karcolta rézbe, de az újabb kutatás számos festményről kimutatta, hogy azok saját művei. Ilyen például a Keleti fej könyvvel, amelynek festményváltozata egy vicenzai magángyűjteményben található. A képek közül négy kompozíció eredetileg murália, ezek a hagyomány szerint a velencei Palazzo Labia freskói közül származnak. Az 1900 körül vászonra áttett alkotások a dombormű hatását keltő, a szürke szín árnyalataival megfestett grisaille-technikával készültek, amelynek Giandomenico nagy mestere volt.

A rendezők a műveket a földszinti Dór piramis teremben állították ki, ahol azok időbeli és térbeli tagolására is lehetőség nyílt. Szintén az ő munkájuk a tartalmas és gazdagon illusztrált katalógus. A múzeum internetes honlapja (www2.szepmuveszeti.hu/tiepolo) jól szerkesztett virtuális bemutatót is kínál az anyagból. *(Megtekinthető február 27-ig.)*

JUHÁSZ SÁNDOR

Ernst Múzeum, Budapest

Finnmagyar

„Nincs a magyar népnél barátságosabb, vendégszeretőbb és nagyvonalúbb. Megvan benne a francia szellem, az angol fair play, az elegáns osztrák társasági viselkedés és a keleti vendégszeretet" – nyilatkozta rólunk 1965-ben Kirsti Gallen-Kallela. A hölgy még kislányként, 1908-ban járt először Budapesten, édesapja, a híres finn festőművész társaságában, akinek kiállítása nyílt a magyar fővárosban. Akseli Gallen-Kallela egykori nagy sikerű tárlatának (százezren látták műveit!) megvoltak az előzményei.

Akseli Gallen-Kallela: Bil-bol, 1907
litográfia, 87x114 cm

A finn és a magyar művészet találkozásának első színhelyén, az 1900-ban megrendezett párizsi világkiállításon a finnek olyan nemzetközi feltűnést keltettek, hogy a magyar művészeti közélet elragadtatott lelkesedéssel és óriási kíváncsisággal kutatta a „finn testvérek" népszerűségének titkát.

A finnek párizsi pavilonja – amely a függetlenség vágyát, az ősi finn kultúra, a Kalevala világát testesítette meg – a fiatal magyar építészekre és festőkre egyaránt nagy hatást tett. Szerencsére a csodálók táborából a hivatalos kormánykörök sem maradtak ki. Koronghi Lippich Eleknek, a kormány művészeti ügyekkel megbízott főtanácsosának véleménye szerint a finn–magyar nyelvrokonság csak a kezdetet jelenti a két nép barátságában, „és a művészeti kapocs lesz majd az az igazi kapocs, amely mind a kettőnknek nagy hasznunkra lesz". Lippich ezért el is utazott Finnországba, hogy megismerje az ottani művészeket, és meghívja őket Magyarországra. Látogatása eredményeképpen 1906-ban Akseli Gallen-Kallela hivatalos megbízatást kapott a magyar kormánytól, hogy a budapesti Téli Nemzetközi Kiállításra állítson össze egy finn anyagot. A tárlaton főként festők és szobrászok mutatkoztak be, és Lyka Károly a finn részleget találta a legérdekesebbnek. „Beszéd helyett halk suttogás, de olyan embernek suttogása, aki valami megmásíthatatlan elhatározást közöl. Nem a félelem hangja ez, hanem a visszatartott erőé" – írta például Gallen-Kalleláról. Más kritikusok „férfiasnak" és élettől duzzadónak látták a festő művészetét, aki közben két alkalommal is járt Magyarországon, és életre szóló barátságot kötött a gödöllői művészekkel, Edvi Illéssel, Kőrösfői-Kriesch Aladárral, Nagy Sándorral, Thoroczkai Wigand Edével. Barátai közé tartoztak még Maróti Géza szobrász és építész, Lippich főtanácsos és Majovszky Pál, akinek révén később a Szépművészeti Múzeum értékes finn anyaghoz jutott. De nemcsak a képzőművészek, az építészek is szoros barátságokat, sőt együttműködést alakítottak ki ebben az időben. Fischer József, Jánszky Béla, Kós Károly és mások „finnes" épületein fedezhetők fel leginkább a szellemi rokonság jelei, majd nem sokkal később Eliel Saarinen és Maróti Géza (a velencei biennále magyar pavilonjának tervezője) megalkotta az Amerikában híressé vált Cranbrook School épületeit.

Az 1906-os kiállítást és Gallen-Kallela egyéni tárlatát követően 1922-ben Magyarország mutatkozott be Finnországban – igaz, kicsit megkésve és mérsékelt sikerrel. A század eleji szoros együttműködés a háború előtt és után lazábbá vált. Gallen-Kallela haláláig ápolta ugyan magyar kapcsolatait, de kiállítást csak 1982-ben szenteltek neki a Magyar Nemzeti Galériában. A finn–magyar kapcsolatok alig ismertek nálunk a szűk szakmai körökön kívül. Helsinki után most Budapesten láthatja a közönség azt az egyedülálló művészeti teljesítményt, amelyet a finnek és a finn–magyar szellemi és emberi együttműködés hozott létre. *(Megtekinthető február 13-ig.)*

KOVÁCS ÁGNES

Változások a személyi jövedelemadóról szóló törvényben

Két – a műtárgykereskedelmet érintő – ponton is módosul 2005. január elsejétől a személyi jövedelemadó-törvény. A ma élő képzőművészeket támogatja az a törvénymódosítás, amely megengedi, hogy az egyéni vállalkozók öt év vagy ennél hosszabb idő alatt értékcsökkenésként számolják el a kortárs képzőművészeti alkotások beszerzési költségét. Kortársnak az adott naptári év első napján élő művész alkotása számít (11. melléklet, II. 1. a), f), 2. f), 3. e) pontok). Rossz hír viszont, hogy a képzőművészeti alkotások értékesítéséből származó jövedelem adója növekedik. Az ingó vagyontárgyak átruházásából származó jövedelem után fizetendő adóteher mértéke ugyanis 20-ról 25 százalékosra emelkedik [IX. fejezet, 58. §, (4), (6)], az adókedvezmény 40 ezer forint marad, tehát jövőre a korábbi 200 ezer helyett már 160 ezer forint fölött adózni kell a nyereség után. Továbbra is a bevétel 25 százaléka számít jövedelemnek, ha az ingóság beszerzési értéke nem ismert, ekkor az adót az ár 640 ezer forint fölötti részére kell megfizetni a korábbi 800 ezer helyett.

Navigációs kísérlet – Kicsiny Balázs a velencei biennálén

Gyors döntés született az 51. velencei képzőművészeti biennále 24. órában meghirdetett kurátori pályázatáról. A 2005. június 12-én nyíló kiállítás magyar pavilonjának kurátora Fitz Péter, a Fővárosi Képtár igazgatója lesz. A nyertes koncepció szerint hazánkat Kicsiny Balázs képzőművész – munkatársunk és januári Tárlatvezetőnk – Navigációs kísérlet című munkája képviseli majd. Ennek témája Velence történeti és jelenlegi létezésének reprezentációja egy tenger nélküli ország, Magyarország szemszögéből. (Aktuális tárlatáról a 9. oldalon olvashatnak.) A Fabényi Julia, a Műcsarnok főigazgatója és a biennále nemzeti biztosa által felkért szakmai bizottság tagja volt Boros Géza (NKÖM), Készman József (Műcsarnok), Kovalovszky Márta, N. Mészáros Júlia (Győri Városi Képtár), Néray Katalin (Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum), P. Szűcs Julianna (Mozgó Világ) és Százados László (MNG). További pályázók: Kováts Lajos (SI-LA-GI: A tudat kertje), Nemes Attila (Gil Nader–Moti Porat–Maurice Bogaert–Németh Hajnal–Uglár Csaba–Szabó Benke Róbert: Budapest neurózis), Prosek Zoltán (Nemes Csaba–Horváth Balázs: Csillés effekt) és Timár Katalin (Azorro Group projektje).

Sterling Galéria

Kortárs magyar tervezők ezüst ékszereit forgalmazó galéria nyílt Budapesten, a Ráday utca 31. szám alatt. Ez az első olyan hazai vállalkozás, amely fiatal, részben pályakezdő ötvösművészek munkáit ismerteti meg az egyedi és különleges ékszerre vágyó igényes közönséggel. Jelenleg 16 alkotó, valamint mesterük, Péter Vladimir ékszerei kaphatók. A szellemes konstrukciójú bemutató vitrineket a kiállítók egyike, Lipóczki Ákos tervezte.

Élet-Képek pályázat: három magyar nyertes

Három kategóriában is magyar győzelemmel zárult az Élet-Képek: Ecsettel az emlőrák ellen elnevezésű jótékony célú nemzetközi képzőművészeti pályázat. A díjat az amerikai Eli Lilly and Company hívta életre mindazok számára, akik a daganatos betegségek elleni küzdelemben képzőművészeti alkotással kívánnak támaszt nyújtani sorstársaiknak. Magyarország egy 24 órás festőmaraton megszervezésével csatlakozott a világméretű felhíváshoz. A magyar győztesek: Szunyoghy Viktória másodéves festőszakos hallgató, dr. Koháry György háziorvos és Balogh Lászlóné műtősnő.

A szegedi múzeum látogatási statisztikái

Látogatóinak több mint fele 11 és 19 esztendő közötti fiatal és csaknem háromnegyede 30 év alatti – állapította meg a Móra Ferenc Múzeum marketingcsoportjának felmérése. A közönség többsége nem szegedi, hanem a régióból érkezik, de a város lakói között akadnak törzslátogatók is. Az emberek átlagosan 1–2 órát töltenek itt, az éves látogatottság 40 ezer fő felett van, az intézmény magyar és angol nyelvű honlapját pedig közel 30 ezer virtuális látogató kereste fel egy év alatt.

Istanbul Modern

December 11-én megnyílt az Istanbul Modern, az első modern és kortárs művészeti múzeum Törökországban. Főkurátora Rosa Martínez, az 1997-es isztambuli és a 2005-ös velencei biennále igazgatója. Az intézmény állandó tárlaton mutatja be a XX. századi modern török művészetet, első időszaki kiállítása „vizuális történet" módján dokumentálja a kikötőváros életét és a múzeumalapítás folyamatát. Külön galériát kap a fotó-, illetve a médiaművészet, és a látogatóknak mozi, valamint művészeti könyvtár is rendelkezésükre áll. Az új intézmény célja: elhelyezni a várost a világ kulturális térképén.

Duchamp piszoárja az élen

Decemberben 500 művészettörténész és a művészeti világ befolyásos személyiségeinek szavazatai alapján Nagy-Britanniában összeállítottak egy listát a XX. század legfontosabb műalkotásairól. Az első helyre Marcel Duchamp 1917-es objektje, a Forrás került. A híres ready made tárgy egy R. Mutt néven szignált piszoár.

Kortárs művek árrobbanása: Cattelan a csúcstartó

A művész Kilencedik óra című 1999-es elhíresült műve (Műértő, 2001. február), mely a meteorit sújtotta pápát ábrázolja, a Phillips novemberi New York-i árverésén 3 millió 32 ezer dollárért kelt el. A szobrot – amely 2001 májusában 886 ezer dollárért cserélt gazdát – előzetesen 1,5–2 millióra becsülték. A Christie'snél (szintén New Yorkban és novemberben) egy másik műve, a Ne félj a szerelemtől – melynek négy éve még csak 100 ezer dollár volt az ára – 2 751 500 dollárt ért el.

A legfontosabb budapesti Műértő-árusítóhelyek, ahol lapunk egész hónapban megvásárolható, a következők: V., Váci utca 10. (City Press); V., Városház utca 3–5. (Hungaropress Sajtóterjesztő Kft.); VI., Nyugati téri aluljáró (Relay Metro), II., Moszkva tér – presszó (Hír-Trade Plusz Kft.); II., Szilágyi Erzsébet fasor 121. – Budagyöngye bevásárlóközpont (City Press).

Nederlands Fotomuseum, Rotterdam és W139, Amszterdam

Láncreakció

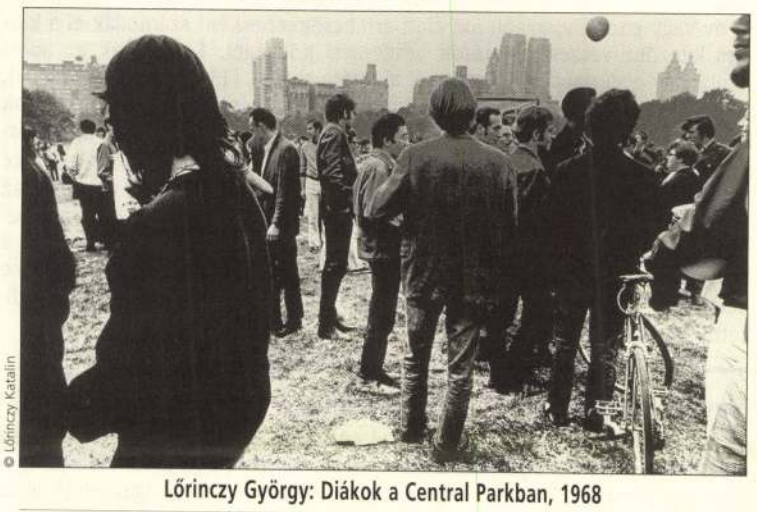

Lőrinczy György: Diákok a Central Parkban, 1968

A megfelelő ember a megfelelő helyen, a megfelelő pillanatban. A siker leglenyűgözőbb és egyben legbanálisabb koordinátái ezek. Vegyük csak a művészetet. Hogy mely alkotókat fedezik fel és kanonizálják, az korántsem valamiféle belülről adott és egyetemesen elismert művészi kvalitás megnyilatkozásának köszönhető, hanem inkább a véletlenek sorozatának. Mi sem áll jobban Lőrinczy György (1935–1981) 1972-ben publikált New York New York című fotókönyvének nemzetközi „újrafelfedezésére". Frits Gierstberg, a rotterdami Nederlands Fotomuseum főkurátora 2003 őszén a hollandiai Magyar Kulturális Évadot megelőző szakmai látogatása során a budapesti Vintage Galériában bukkant rá Lőrinczy fényképsorozatára, és első látásra beleszeretett. Az ezt követő láncreakció mesébe illő, de igaz: a könyvet nyáron bemutatták az arles-i fotófesztiválon, a Nederlands Fotomuseumban egyéni kiállítást rendeztek belőle, reprint kiadásban újra megjelent, és bekerült a híres brit Magnum-fotográfus, Martin Parr által válogatott és most publikált fotókönyv-történeti kiadványba is. A háború utáni modern magyar fotográfia ilyen méretű nemzetközi áttörésére eddig még nem volt példa.

A rotterdami Nederlands Fotomuseumban Lőrinczy fotókönyvének eredeti nyomdai vázlatát mutatták be. A több mint kilencven, számos dupla oldalt is betöltő fekete-fehér fotó „elműtárgyiasodása" – úgy látszik – nem zavarta a kiállítás szervezőit. Bár a vastag fekete keretbe kényszerült és szigorú panoramikus elrendezésben felsorakoztatott saját kezű előhívások ezáltal hozzáférhetővé válnak a nagyközönség számára (a negatívok sajnos elvesztek) és esztétikai szempontból tökéletes látványt nyújtanak a hófehér falakon, a megoldás hátránya, hogy a felvételek ezáltal elkerülhetetlenül nélkülözni kényszerülnek a fotókönyv műfajában rejlő vizuális és jelentésbeli lehetőségeket. Gondoljunk csak a könyv és „olvasója" közötti közvetlen fizikai kapcsolatra, a kettős oldalakat teljesen betöltő fotók lapozgatásában rejlő dinamikus, filmszerű hatásra. Ennek előtörténeteként megemlítendő az ötvenes–hatvanas évek egyik legjelentősebb képgrafikai újítása, az amerikai divatlapokban (Harper's Bazaar, Twen) megjelenő kétoldalas hirdetés (spread), amely új képi dinamikát és kísérleti terepet teremtett a fotográfusoknak. Közéjük tartozott az amerikai William Klein is, akinek 1954–1955-ben kiadott New York című fotókönyvében alkalmazott forradalmian új látásmódja Lőrinczyre is tagadhatatlanul mély benyomást tett. A kétoldalas fotók erőteljes fekete-fehér kontrasztja és perspektivikus mélység helyett grafikai síkban mozgó szürke árnyalatai, a felnagyított fotók szemcsés textúrája, a pillanatfelvételek elmosódott részletei és a merész látószögek Lőrinczy könyvében is visszaköszönnek. Ami az ő munkáját a New York téma egyéni hangvételű ábrázolásán (hátterében az 1968-as diáklázadások alternatív kultúrájával) túl különlegessé teszi, az a felvételek következetes és kísérleti jellegű grafikai megközelítése. Az általa gyakran alkalmazott előhívási technika, a szolarizáció (az előhívott fotó újraexponálása) hatására fotói szürrealisztikus, pszichedelikus kontúrokat nyernek. Ehhez járulnak a hatásosan megkomponált fotómontázsok. Az erőteljes vizuális és atmoszférikus egység ellenére a könyv szépségét két részlet is megzavarja. Egyrészt néhány fotó kompozíciós és/vagy tematikus tekintetben kevésbé sikerült, mint a többi, másrészt Lőrinczy túl gyakran él a szolarizáció technikájával. Egy kevésbé „erős" képből a technika sem tud többet kihozni, illetve nem mindegyik képnek válik előnyére az ilyen drasztikus kozmetikai sebészet.

A Magyar Kulturális Évad végének másik jelentős eseménye az amszterdami W139, a Trafó Galéria és a Stúdió Galéria együttműködésében létrejött és párhuzamosan két helyszínen, Budapesten és Amszterdamban futó nagyméretű kortárs képzőművészeti kiállítás, a Travelling without Moving (Egy helyben utazás, Műértő, 2004. december). Az Európai Unió bővítése kapcsán megrendezett holland–magyar bemutató érdekessége, hogy a három intézmény kurátora a politikai események apropójából szervezett hagyományos export-import cserekiállítások helyett a két ország művészei és az eltérő művészeti közeg/helyszín/kontextus közötti interakció intenzívebb formáját választotta. A felkért alkotók feladata az volt, hogy a számukra idegen kontextusra olyan helyspecifikus munkákkal reagáljanak, amelyek egyben a helyspecifikus művészetben rejlő általános problematikát is szem előtt tartják. Az amszterdami W139 ideiglenes föld alatti kiállítóterem-komplexusában bemutatott hét holland és kilenc magyar művész alkotásai műfaji szempontból szerteágazóak: videó, videoinstalláció, fotográfia, film és mixed media.

A kiállítás koncepciója a „helyszínt" nem a hatvanas évek minimal art művészetében gyökerező konkrét fizikai térként vagy a hetvenes-nyolcvanas években kibontakozó intézménykritika színtereként értelmezi, hanem a kilencvenes években globális méreteket öltő diszkurzív, funkcionális és intervenciós gyakorlat lehetőségeként. E jelenség hátulütője, hogy a művészek nem saját indíttatásból, hanem intézményes megrendelésre gyártanak helyspecifikus műveket. A W139-ben bemutatott 16 művész közül Csörgő Attila, Gyenis Tibor és a Kis Varsó művei, illetve a holland Gabriel Lester és Sugár János filmjei emelkednek ki. *(A Lőrinczy-kiállítás január 16-ig, a Travelling without Moving január 23-ig tekinthető meg.)*

HUNYADI SZILVIA

Az MTA rejtőzködő képzőművészeti kincsei

Nyitott akadémia

A Roosevelt téri dugóban araszolva alighanem mindannyiunk tekintete megpihent már a Magyar Tudományos Akadémia impozáns palotáján. Friedrich August Stüler neoreneszánsz épülete az Akadémia rangjához méltó tekintélyt sugároz. Némely jól tájékozott turistán és bennfentes szakmabelin kívül az egyszerű városlakó nemigen veszi a bátorságot arra, hogy a magas tudomány e nobilis fellegvárába merészkedjen. Pedig a város kulturális centrumában álló palota kincseinek válogatott gyűjteménye hetente két alkalommal (hétfőn és pénteken) a nagyközönség előtt is nyitva áll.

Az ötvenes években szisztematikusan felszámolt gyűjtemény rekonstrukciójára első ízben 1992-ben, a Magyar Nemzeti Galériában rendezett tárlaton került sor. Két esztendővel később az Akadémia megnyitotta állandó kiállítását. Jubiláris ünneplésnek is tekinthető hát annak a reprezentatív kötetnek a megjelentetése, amely első ízben vállalkozik a Magyar Tudományos Akadémia képzőművészeti kincseinek teljes körű áttekintésére. Kiadása egyúttal olyan szándéknyilatkozatként is értelmezhető, amely a közönség és a kortárs művészeti közélet felé egyaránt nyitott intézmény új arculatát, hangsúlyozott művészetpolitikai szerepkörét kívánja megerősíteni.

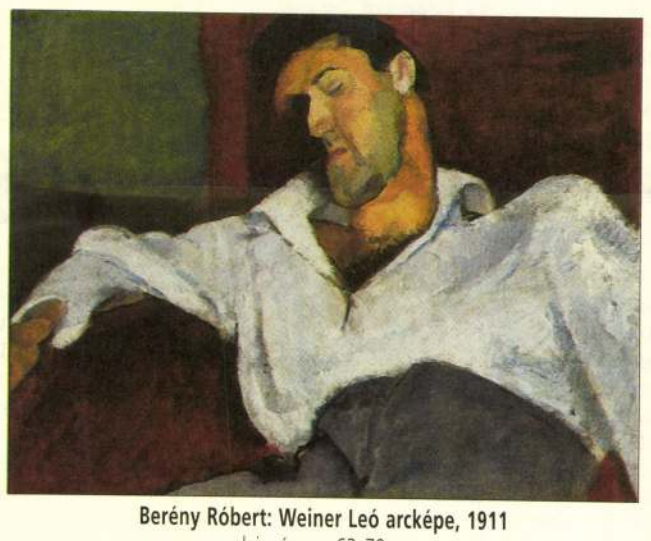

Berény Róbert: Weiner Leó arcképe, 1911
olaj, vászon, 63x79 cm

Az András Edit és Papp Gábor György által szerkesztett, majd negyven szerző közreműködésével életre hívott, igényes kivitelű kötet minden eddiginél részletesebb képet ad tárgyáról. Bevezető tanulmányaiból plasztikusan kirajzolódik az Akadémia és a művészetek koronként változó viszonya. A magyar tudományos élet legfelsőbb fóruma pozíciójánál fogva – többé vagy kevésbé – mindenkor kötődött az aktuális politikai hatalomhoz, s e státusa a művészetekhez fűződő, olykor lelkesülten ösztönző, máskor finoman elzárkózó kapcsolatában is tükröződött. A művészetek támogatása már a legelső alapszabályok célkitűzései közt is szerepelt, ezért az 1865-ben felépült székház homlokzatán Révai Miklós, Descartes és Leibniz mellett Raffaello szobra is helyet kapott. Az Akadémia nemcsak elveiben, de a gyakorlatban is szoros kapcsolatot ápolt kora művészetével: a Szépművészeti Múzeum felépüléséig otthont adott az Esterházy-képtárnak (majd az abból kinövő Országos Képtárnak), a Képzőművészeti Társulatnak, 1905-től pedig a Magyar Nemzeti Múzeum Történelmi Képcsarnokának. Belső dekorációja a XIX. század nemzeti művészetének három legfontosabb műfaját érintette: dísztermét Lotz Károly művelődéstörténeti falképei, felolvasótermét Ligeti Károly magyarországi várábrázolásai, Képes Termét alapítóinak és kiválóságainak reprezentatív arcképei díszítették.

Gyűjteményét nem állami vásárlások, hanem áldozatkész kultúrapártoló elődeink nemes lelkű adományai gyarapították. Státusa szerint az intézmény ma sem múzeum. Kollekcióját – az 1994-es alapszabályt idézve – „az Akadémia tulajdonában álló és az Akadémiára ráruházott nemzeti érdekű, védett műtárgyak összessége" alkotja. Ennek a festmények mellett részei a hagyatékokból származó ősnyomtatványok, kéziratok, emléktárgyak, irodalmi ereklyék, érmek, bútorok és iparművészeti tárgyak is. A meglévő műveket a századfordulón újabb különgyűjtemények egészítették ki, köztük van az Elischer Gyula által létrehozott Goethe-gyűjtemény, az alapító államférfi előtt tisztelgő Széchenyi Múzeum, a társintézményként működő Kisfaludy Társaság emlékszobája s az irodalmi kultuszt őrző Mikszáth-, Arany- és Vörösmarty-szobák. A Magyar Tudományos Akadémia 1949-ben történt átszervezését követően a művészet kikerült az akadémiai tudományágak köréből, és ezzel párhuzamosan az intézmény Képzőművészeti Gyűjteményét is felszámolták. A grafikák és festmények közgyűjteményekbe kerültek, a megmaradtak pedig az egyes helyiségek falaira kerültek, dekorációként kapva új funkciót.

Gulácsy Lajos: Cogito ergo sum, 1903
olaj, vászon, 73x55 cm

A képzőművészeti gyűjtemény javarészt a XIX. századi akadémikus művészeti ideálokat követte. Széchenyi István – aki az 1825-ös országgyűlésen birtokai egyévi jövedelmét ajánlotta fel egy Magyar Tudós Társaság alapítására – művészetpártolóként is az elsők között volt. Az ő útmutatásai alapján alkotta meg Johann Ender bécsi festő az Akadémia allegóriáját. A sasmadarat – azaz a magyar nemzetet – tápláló ifjúság istennője, Hébé mindmáig az intézmény emblémája. A gyűjtemény leggazdagabb egységét a portrégaléria alkotja, hiszen az Akadémia mindenkor feladatának érezte, hogy méltó módon megörökítse tagjait. Az írók, költők, tudósok arcmásainak legtöbbjét az intézmény első művésztagja, Barabás Miklós festette. Berzsenyi Dániel, Vörösmarty Mihály vagy Deák Ferenc portréja a korszak arcképfestészetének legjavához tartozik. A Barabást követő, müncheni és párizsi neveltetésű romantikus művészgeneráció már kevéssé érvényesült. Legjobbjaikat, mint Székely Bertalant, Benczúr Gyulát vagy Munkácsy Mihályt alig néhány mű képviseli, a századforduló modernebb irányai pedig végképp kiszorultak az Akadémia művészi látóköréből. Éppen ezért különösen szerencsésen egészítette ki a meglévő gyűjteményt Füst Milán író festményhagyatéka, amely a magyar avantgárd fontos alkotásait tartalmazza. A kortárs művészettel az intézmény csak a legutóbbi időben, az 1992-ben alakult Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia jóvoltából vette fel újra a kapcsolatot. E jeles plénumnak köszönhetően az elmúlt években mind határozottabb körvonalat kap egy olyan kollekció, amely az 1945 utáni magyar művészetről nyújt képet Kondor Bélától Lossonczy Tamásig. *(A Magyar Tudományos Akadémia képzőművészeti kincsei. Koncepció: Szabó Júlia (†). Szerk.: András Edit és Papp Gábor György. Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Intézet, Magyar Képek, Veszprém–Budapest, 2004, 317 oldal.)*

RÉVÉSZ EMESE

Löllbach Miklós

építész

Pápáról, 1837–40. építészeti

szakosztály.

lásd

Fleischer Bées 65. l.

Lölbach Miklos

egykori bécsi épitész, utobb jeles garda meghalt 72 éves korában Megyaszón

Vas. Ujs. 1881. 799 l.

A GYŐRI EGYHÁZMEGYEI HATÓSÁGT

1117/1939 szám.

39 VI. 27. 21

Műemlékek Országos Bizo

Budapes

Rákos utca je

Lölbach Miklos

egykori becsi epitesz, utobb
jeles garda 72 éves korabe
Magyarszon meghalt. 1881
végen

Halálozások. Vas. Ujs
1881. 799. l.

LÖLLBACH Kálmán építés

1914 - Kartos J. Gimn.,

Julián István: Kecskemét várom építőt
Kecskemét, 1998. 202.

1986, 87 Jugend Gestaltet, München
1986, 88, 90, 94, 98 Országos Kerámia Biennálé, Pécs
1987 Alkotótelepek Bács-Kiskun Megyében. NKS, Budapest, Buc
1987 Handwerkskammer, Hamburg
1987 Iparművészeti árubemutató, Párizs, Printemps áruház
1987 Manufakturális tárgyak, Budapest, Fészek Galéria
1987 Nemzetközi Kerámia Verseny, Faenza
1987 Ünnep, FIS, Budapest, Vigadó Galéria
1988 Hollóháza az Amfora Stúdióban, Budapest, Amfora Stúdió
1989 Jugoszláv Kerámia Triennálé, Belgrád, Szabadka
1990 Fiatal magyar keramikusok kiállítása, Hamburg
1990 Kortárs Magyar Kerámia, Schrammel Imre tanítványai, Han
1990, 91 Kozma Lajos ösztöndíjasok beszámoló kiállítása, Budap
1991 A Constructivist Aproach: Three Ceramists From Hungary,
1991 Osztrák-magyar kortárs kerámia kiállítás, St. Pölten
1991 Peep Show, FIS, Budapest, Budavári Palota Legújabbkori T
1992, 93, 94, 95, 96 Őszi Kerámia Kiállítás, MKT, Budapest, Cs
1993 MKT kiállítása, Budapest, Mednyánszky Galéria
1994 Magyar kerámia, Prága, Magyar Intézet
1994 Nemzetközi Kerámia Biennálé Spiez, (Svájc)
1995 Az agyag mesterei, MKT, Budapest, Vigadó Galéria
1995 Magyar képző- és iparművészek kiállítása: München, Leben
1995 XX. századi magyar keramikusok. Válogatás az Iparművész
Iparművészeti Múzeum
1995 Múzeumalapítás 1975-1995, NKS kiállítás, Budapest, Ipar
1996 Collector's Cups, Koblenz
1997 Kerámia Fesztivál, Budapest, Vigadó Galéria
1997 PELSO '97, Keszthely, Balaton Múzeum
1997 Karácsonyi Kiállítás, Szentendre, Péter Pál Galéria

Löltbach Kálmán

a bp-i Müegyetem elvégzése után a berlini Bruno Möhring, majd Giergl és Korb pesti irodájában kezdte el pályafutását.

Merényi Ferenc: A magyar építéket 1867-1967. Budapest 1970.

Löllbach Irén

A kecskeméti főreál iskolán rivül főleg
fővárosi bérházakat épitett.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

461

Göllbach Kálmán építés

Pér és Forma 1939. 77-82.

Szentetotthon

Löhlbach és Reichel épitének.

Művészet.
VI. évf., 1907.
134.

Művészi díj: Szt. László-téri vashíd pályázat
Nagyvárad
Löllbach Kálmán

Művészet VII. évf. 1908. 128. l.

Löllbach Károly

tervezte a Bp. XI. Orlay u. 4. sz. lakóházat

1911-ben

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Löllbach Károly

tervezte a Bp. II. Frankel L. u. 20. sz.

házat 1910-ben

Gerle János:Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

LÖLLBACH Kálmán (1879-1958)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 130.p. és ill.

LÖLLBACH Valmain épitész

Erdei 1991 52.p.
62.p. - Gyáli u. iskola

s, 1905, Alcan

mok számára. Bp, 1958,

n kérdéséhez. Bp, 1918,

és haltenyésztésünk. Bp, 1902,

Commitée. Washington, 1886,

Lälbach Kálmán

okl. építész
10 hónap, jóeredm.
a vizfest. osztályban.

Iparrajziskola 1904

VÁC

Hétkápolna

Otrvay J.: Vácz város. VV 1865, 601 l.; 631 l.

Löllbach Rábmán

Építő Ipar
1913. 148. l.
(Az új Nemzeti Színház
bíráló bizottságának
beiratási jegyzőkönyve.)

7. kép. A Szent István kápolna (X

kövek alapos és finom megdolgoz
keskeny lábazat fut körül. Ebből f
szalagok (áloszlopok, lisénák) tag
Kétségtelenül itáliai, közelebbről f
vich Tibor megállapította. Ugyanc
mény eredeti rendeltetésének me
a koronázás mellett elsősorban a
székesfehérvári bazilikának nem
ször a főoltár elé temették ideigl
első pillér és a délkeleti torony
László díszes aediculába vitette á

Löllbach Kálmán

vód

Épitő Ipar 1913. 11. sz.
(A Nemzeti Szinház
terepházata.)

Hasonlóképen olasz eredetű a Szei
ványainak egy másik nagyobb csopor
nyargó kettős és hármas fonat látható.
díszét szintén a magistri commacinik
debrőn, Zalaváron találjuk e motívum
jait. Míg Székesfehérváron a Szent Ist
A bazilikából fennmaradt töredékek k
darabjain találjuk ezt a jellegzetes dís
annak, hogy a székesfehérvári bazilika
pet vállaltak az olasz kőfaragók.[1]

A két olasz eredetű motívum mell
helyetkapott a honfoglaláskori fémr
mettalevél is, melynek töredékes képv
valamint egy erősen lefaragott kőlap,
nek palmettás keretdíszéből két levél

A kőanyag tanúsága szerint a szé
nyei között megtaláljuk az antik erede
lombard eredetű szalagfonatot és a
fennmaradt palmettát. E három moti

Löllbach Kálmán

építész

Weger Adolf részére

Váci u. 34.

4 emeletes ház

Építő Ipar 1912. 311. l.

(Magasépítési engedélyek.)

Löllbach Kálmán

építész

cród

Magyar Vilmos: A Nemzeti Színház terv-pályázata VI. közl. Építő Ipar. 1913. 9. sz.

képekkel

díjat nem nyert

Löllbach Kálmán

építész

tervezte a fővárosmegbízásából a kamaraerdei szeretet otthon épületét

Halász 1939. középítk

42. l.

43. l

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út
33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) disz-
termében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Löllbach Kálmán

építész

szül Salgótarján 1879

oklevelet nyert 1901

Műegyetem 13 l.

T. 5912.

épületei látszanak, mig az
ék fel erőditményeinek megnevezésé-

E CONSTANTINOPLE.

cm.

95

Löllbach és Reich

épitészek

Ivód

M. Építőmüvészet

1907. 9 sz.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

lélyezem:

.....

k vagy helyettesének
láírása.

a. — Endrényi Imre, Szeged.

Löllbach Kálmán

épitész szül. 1879 in Salgótarján, erwarb an der Budapester Polytechnik das Architektendiplom (1900), war dann zwei Jahre Assistent an dieser Hochschule, unternahm 1903 eine mehrjährige Studienreise nach den bedeutendsten Städten Europas, wirkte drei Jahre hindurch an der Seite des berühmten Berliner Professors Bruno Möhring und eröffnete nach seiner Rückkehr 1908 in Budapest ein selbständiges Bureau, das bereits zahlreiche Pläne für öffentliche und Privatbauten entwarf. Von seinen Gebäuden zeichnen sich das Likérer (ig!) Waisenhaus, die Kecskeméter Oberrealschule, mehrere Villen, Schulgebäude und Fabrikpalais in der Hauptstadt durch Originalität und künstlerischen Geschmack aus.

Knoll. II. 176. l.

Vendéghaj, római III. 142.

LÖLLBACH *Kálmán*, építész, * Salgótarján 1879. A bpesti műegyetemen tanult, azután Berlinben B. Mohringnál dolgozott. 1908. Budapesten önállósította magát. A kecskeméti főreáliskolán kívül a fővárosban és a vidéken több iskolát, bérházat és villát tervezett és épített.

Sz.-Gy. II. 461

Löllbach Kálmán

34. IX. *Gyáli-uti* elemi fiu és leány, polgári fiuiskola és középóvoda. Az épület három emeletben és manzardban tartalmaz: 30 osztálytermet, 16 egyéb termet, 6 szertárat, 2 tornatermet öltözővel és szertárral, 2 tantestületet (igazgatói iroda, tanácskozó, szertár), ezenfelül 2 igazgatói, 1 óvónői és 3 szolgalakást. Az összes épitési és berendezési költség 837.000 korona, amiből egy osztályteremre 27.900 korona, 1 m^3 beépitett térfogatra 19 korona esik. Tervező épitész: *Löllbach* Kálmán.

Kabdebo Gyula. A fővárosi uj iskolaépületek. Gothi J. Fővárosi almanach 1913-15, 135. l.

Löllbach Kálmán

Löllbach Kálmán okl. építész-
mérnök, XI. Horthy Miklós-körtér 3/b.
258-517

Bptávb 1940 szept.

Budapest Székesfővárosi I. kerületi Közsé

Kelet			Mértékegység			
év	hó	nap				

Santos Lux

	Ár	P	f
zlet l. szerint @	6·10	20.740	:-
skontó		2643	8
lej. forg. adóért		259	20
chozatali A.-T.-tól Bp.			
ri hitelre @	5·90	34.338	:-
2% forg. adó		686	76
hoz száll és egyebek		43	80
ter száll. díj @ 0·73		14	85
		58	65
ált. ben. ár 6·0381 P			
skontó 7 1/2 %			

Löllbach Kálmán

Cred

Magyar Epitömüvészet

1911. 7 sz. 23–26 l.

(Dr. Juhász Andor és Mennyey Lasiló villagai Bpest)

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
láírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Löllbach Kálmán

ép. Bpest

vöd

Magyar Építőművészet

1911. 2. sz. 17–21 l.

(Budapest, IX. Gyáli uti iskola. Polgári pavillon)

.....nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Löllbach Kálmán

cród

Magyar Építőművészet

1911. 5 sz. 25 l. -3,0
(Budai bérház)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta

Löllbach Kálmán

ép., Bpest

Mod

Magyar Építőművészet

1909. 8-9 sz. 30 l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Szeretetotthon a Kamaraerdőben

Tervezte: **Löllbach Kálmán.**

A székesfőváros szociálpolitikai ügyosztálya elsősorban kiviendő pontjaként állította be programmjába azt, hogy a főváros területén lévő elavult épületekben elhelyezett, mintegy 4300 főt számláló, szegény sorba jutott munkaképtelen polgárát felüdítő környezetben úgy helyezze el, hogy ápoltjai életük utolsó éveit emberi és szociális szempontból kifogástalan módon élhessék le.

Az első telep létesítésére legalkalmasabbnak mutatkozott a Kamaraerdő szélén fekvő és a székesfőváros tulajdonában lévő körülbelül 20.000 négyszögölet kitevő ingatlan, amelyen a következő években a helyszínrajzon feltüntetett öt pavillon helyeztetik el, egyenként 180—300, összesen körülbelül 1300 férőhellyel.

A pavillonok mindegyike hosszirányban az észak-déli iránytól 17 fokkal kelet felé való eltéréssel fog állani és ilymódon a tartózkodási helyiségek fele a délelőtti, másik fele a délutáni napot majdnem teljes mértékben élvezi.

Ezen pavillonok első példánya egy emeletsorral, 180 férőhellyel 1938. év folyamán felépült. Az épület tervezésénél alapvető gondolatként volt figyelembeveendő az, hogy az ápolt nemcsak a nyári hónapokban való szabadban tartózkodás ideje alatt élhessen önmagának való életet, hanem a rossz időjárás és a téli hónapok hosszú ideje alatt is álljanak rendelkezésére olyan helyiségek, amelyekben szórakoztató foglalkozást és társadalmi életet folytathat. Ezen célból a lényegileg hálószobákból álló helyiségek

Főhomlokzat — Borsos felv.

melletti négy 60.69 m^2 alapterületű nappali tartózkodó és két 47.50 m^2 alapterületű fogadóhelyiség helyeztetett el.

A 180 férőhellyel bíró épületben 16 hatágyas, 8 hétágyas, 12 kétágyas hálószoba, 4 nappali tartózkodó, 2 fogadóhelyiség, 1 nagy fürdőterem 6 fülkékbe sorozott káddal és külön háromtelepes zuhanyozóval, együttesen 90.68 m^2, 1 öltöző 40.80 m^2, ápoltak ruharaktára 40.81 m^2, formaruhák raktára 60.69 m^2, fehérneműraktár 47.58 m^2, egy ruha- és fehérnemű javítóműhely 23.80 m^2, egy kazánház a központi fűtés és melegvízszolgáltatás ellátására 80.00 m^2, továbbá egy nagy szénraktár 71.00 m^2 és végül teljes fertőtlenítő berendezés 71.00 m^2 alapterülettel nyert elhelyezést. — Négy különálló mosdóban 36 kagyló és 7 toalett helyiségben 26 W. C. van elhelyezve. Az I. emelet keleti oldalán végigfutó nyitott erkély és emeletenként egy-egy napozó van. A kb. 700 m^2 alapterülettel bíró egy-egy emeletsoron az összekötő folyosók csak 36 m^2-t tesznek ki.

Tér és Forma 1939. 5. sz.

Hátsó homlokzat Ácsmunka: Molnár Géza

A hálószobák ablakai 1.30 méter magas mellvéddel készültek, hogy a fekvőhelyeket mentül kevesebb huzat érhesse, a nappalik ablakai a mennyezettől a padlóig terjednek, a legnagyobb fény és naphatás céljából, a fogadók ablakai pedig 50 cm.-es mellvéddel szintén a mennyezetig vannak vezetve.

A hálószobák padlója sárgaszínű mozaiklapokból, a közlekedő folyosók, nappalik és fogadószobáké pedig gummipadlóból készült.

A nappali helyiségekben 5—5 asztal körül minden ápolt számára ülőszék jut, a fogadóban pedig a fal mentén elhelyezett kényelmes, széles, magastámlájú beépített padok szolgálnak a látogatók elhelyezésére.

A középső főfal teljes hosszában pillérek közötti kiváltást kapott és ezen közökben 45×45 cm. méretű, a padlótól a mennyezetig menő, hármas beosztású szekrény jut minden egyes ápolt részére.

A fürdőhelyiség 6 kádjának mindegyike külön fülkében áll s ugyanígy van a zuhanyozó is kiképzeve. A fülkék oldalfalai vasbetonlemezek, amelyek embermagasságnyira halványsárga csempével vannak borítva. Minden fürdőfülkében egy padka van, szintén csempével borítva. A kádak félmagasságig süllyesztve vannak, hogy a már élemedett korban lévő ápoltak beszállása vagy beemelése nehézség nélkül történhessék. A fürdő előterének oldalfala is csempeborítású. E helyiség többi oldalfalai és mennyezete olajfestékkel vannak ellátva.

Az összes ajtó- és ablakvasalások fehér csiszolt fredálfémből készültek, az ajtókon 15×70 cm. nagyságú védőlemezzel. Ugyanezen anyagból készült a főlépcsőrács kézfogója is.

Helyszínrajz

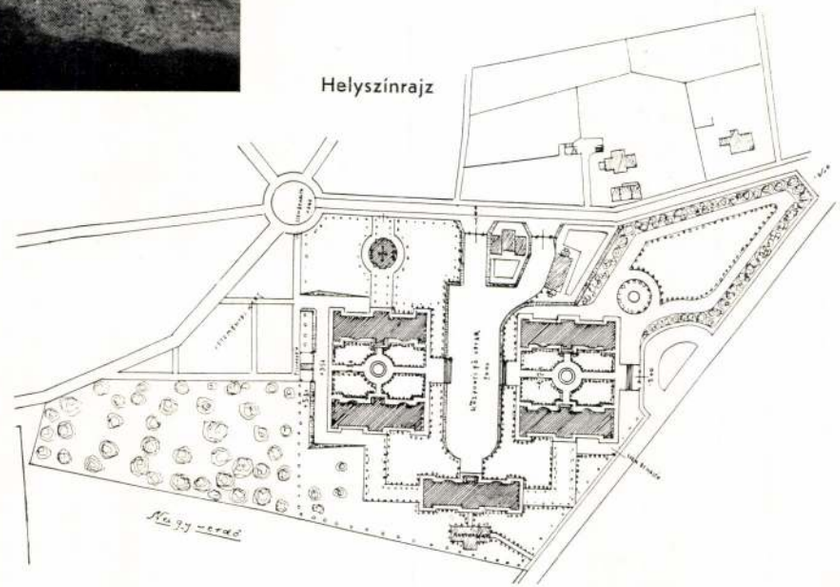

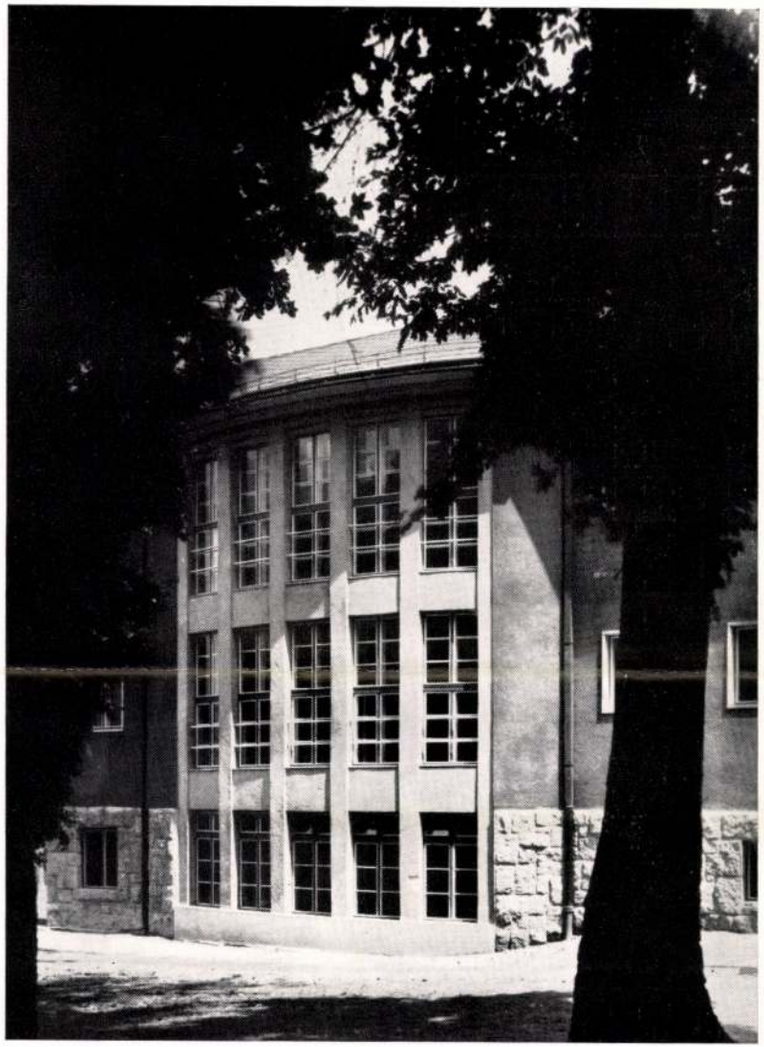

Borsos felv.

A két oldalhomlokzaton lévő címer sóskúti kőzuzalékkal készült műkőből, a fogadóban lévő 4 darab oszlop és annak talpnál elhelyezett nagy virágtartó fekete gránitutánzatú műkőből, csiszolva és fényezve készült.

A lépcsőház oldalfalai 1.60 méter magasságban halványkék színű üvegburkolatot kaptak, amelyek felső éle egy fredál idomdarabbal van lezárva.

A lépcsőfokok a helyszínen felhordott vasbeton szerkezettel, alul és felül műkőborítást kaptak és homloklapjuk az egyéb helyiségekben elhelyezett gummianyaggal van borítva.

A kazánház padlója a pincepadlótól számítva 1.70 méter mélységre süllyesztetett és a kazánok ezen alsó szinten nyertek el-

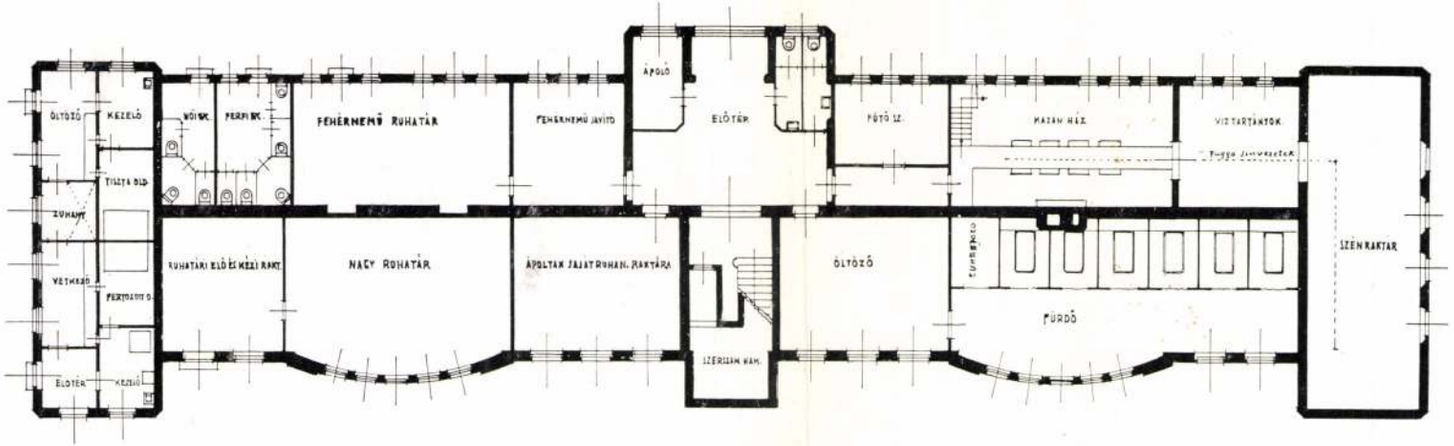

Alagsor

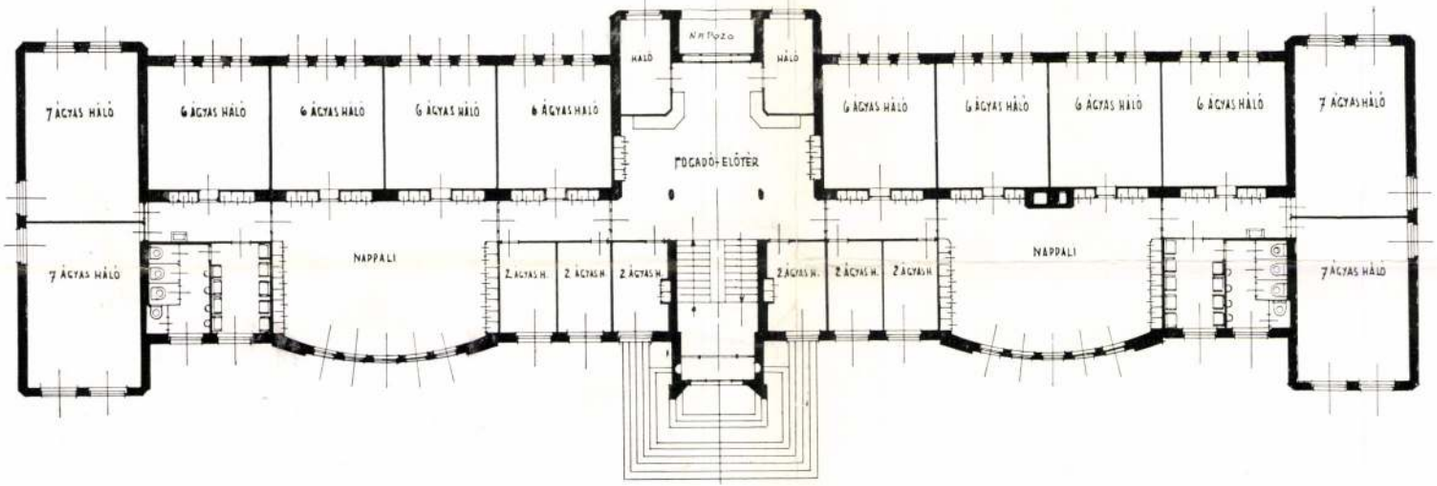

Földszint

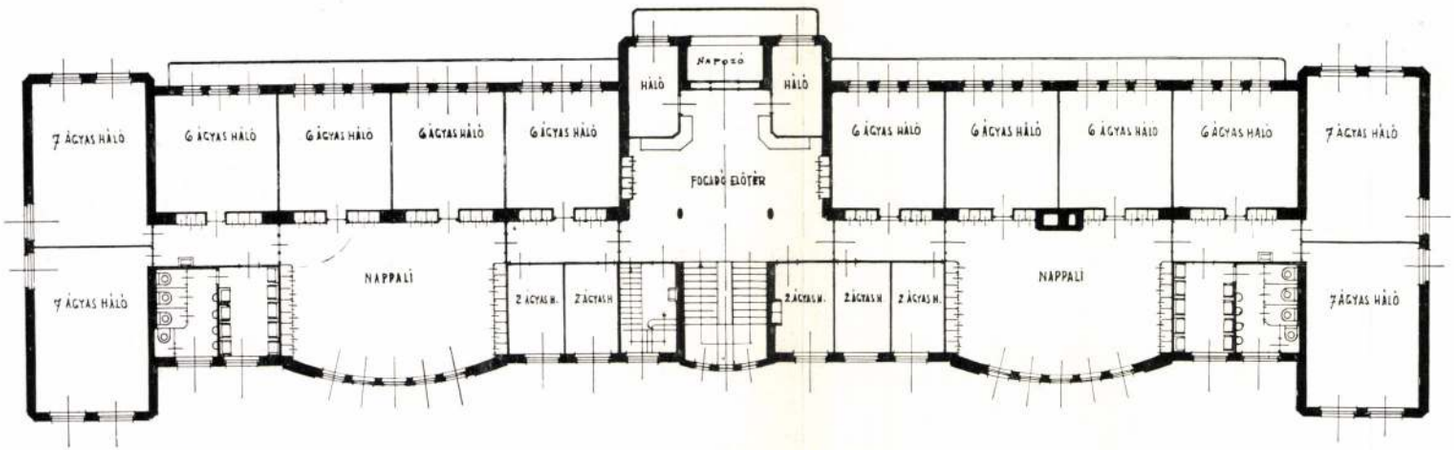

Emelet

helyezést. Ilymódon a szénraktárból kiinduló és a mennyezeten felfüggesztett sínen lehetővé válik a csillébe rakott fűtőanyag könnyű szállítása és egyszerű nyitószerkezet alkalmazásával a kazánokba való betöltése megerőltető emberi munka elkerülésével.

A padlástér kötőgerenda nélküli szerkezettel készült és így az egész felület egy síkot ad, amelyet különböző célokra ki lehet használni.

Az alapozás az emelkedő szintnek megfelelően 6 fokkal lépcsőzetesen készült. A legmagasabb és legmélyebb pont között 3.20 cm. különbözet van. Az ívesrész, a fogadó és a keleti homlokzat ablakok közötti pillérek vasbetonból készültek. Ezeket az emeletenként körbefutó koszorúgerendák merevítik. A födémek vastartók közötti vasbeton lemezek. A nyílt erkélyek korlátoszlopai a lemez oldalaiba vannak bekötve s így a felső szigetelő réteg sehol sincs megsértve, minek folytán az erkélylemez alsó felületén vízfoltok nem keletkezhetnek.

Emergé gumipadló

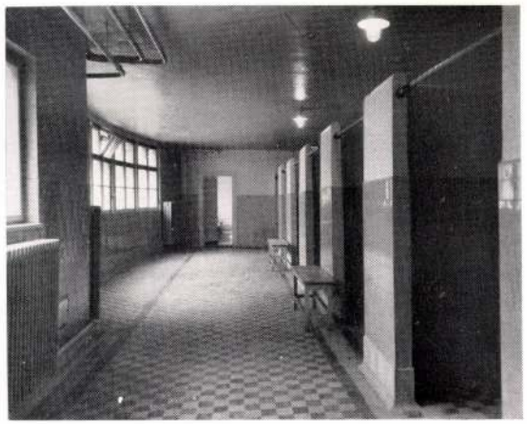

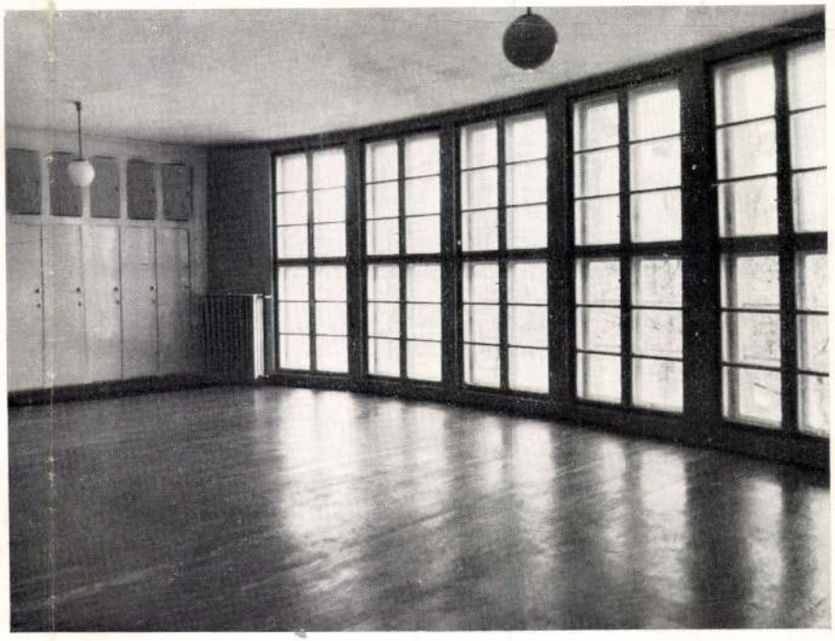

Asztalosmunka:
Burghardt József

Lépcsőházi részlet

Az öt épület elkészülte esetén egy 38 méter széles, 120 méter hosszú, vízszintes síkban tartott központi főudvar, a pavillonok között két 35 méter széles és 65 méter hosszú sétáló kert, azonkívül a szorosan vett telekhez tartozó körülbelül két holdnyi belső erdőség és végül maga a Kamaraerdő áll az ápoltaknak a szabadban való tartózkodási helyül rendelkezésükre.

A terep 3%-os lejtővel bír, minek folytán a főudvar tengelyében előálló vízszintes perspektiva mellett az alsó főbejárat tengelyének emelkedő és síkokkal tagozott képe ad érdekes megjelenést.

A telep a budaörsi repülőtértől körülbelül 1 km. távolságra fekszik és így a látogatóknak és ápoltaknak egyaránt a székesfőváros központjától számítva is kényelmes elérhetést biztosít.

Löllbach Kálmán.

Ágyak: Vanczák Béla

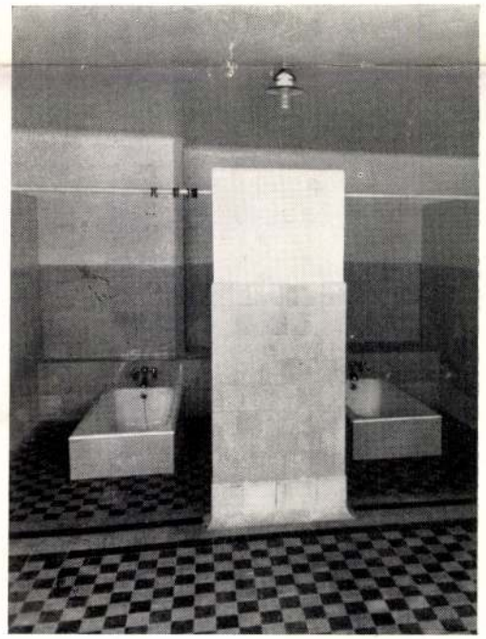

Padló és falburkolás: Refle Miklós

DR. JUHÁSZ ANDOR ÉS MENNYEY LÁSZLÓ VILLÁJA.

TERVEZTE: LÖLLBACH KÁLMÁN.

Magyar Építőművészet
1911. 7. sz.

DR. JUHÁSZ ANDOR ÉS MENNYEY LÁSZLÓ VILLÁJA. TERVEZTE: LÖLLBACH KÁLMÁN.

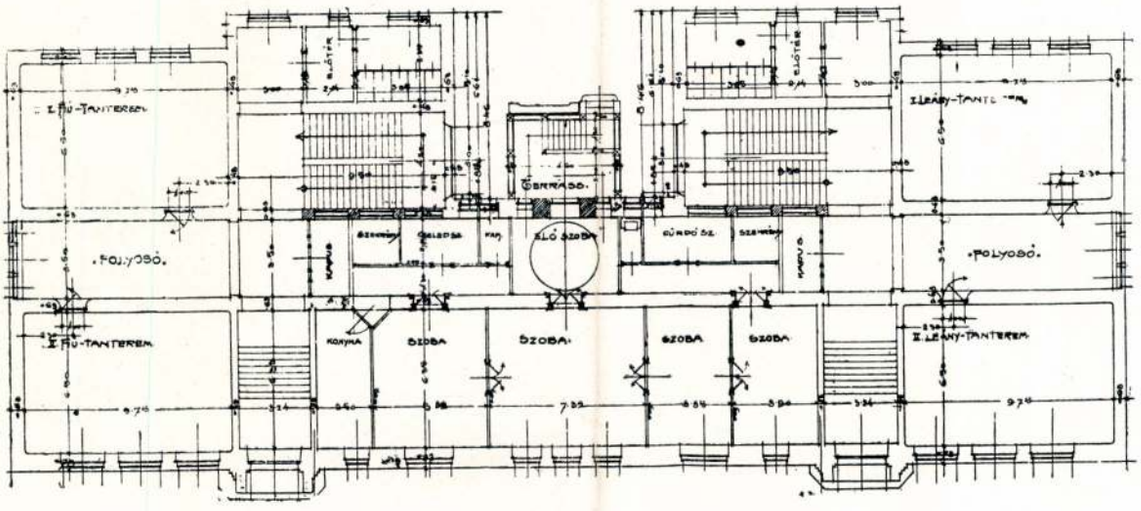

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

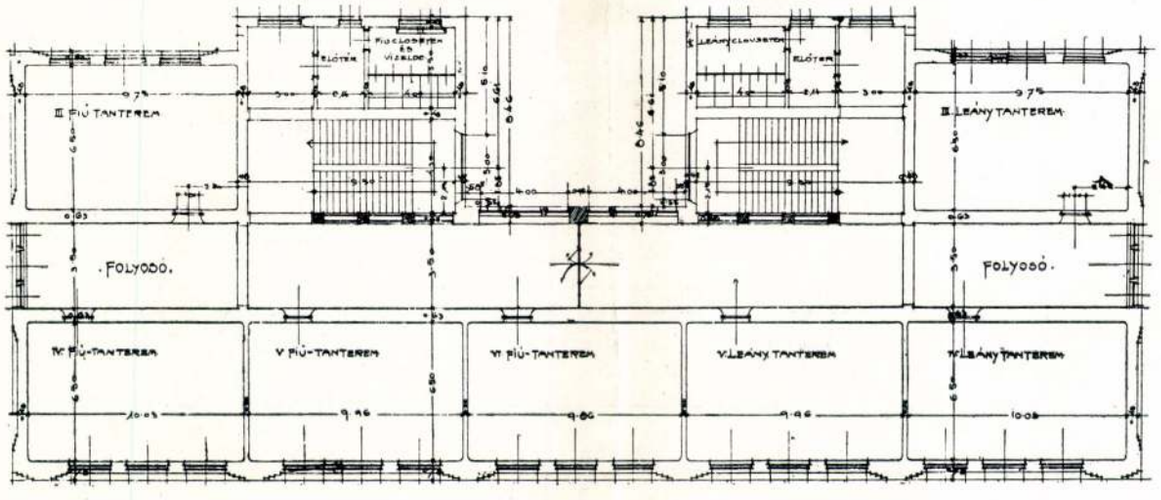

I. EM. ALAPRAJZ.

IX., GYÁLI-ÚTI ISKOLA. ELEMI PAVILLON.

TERVEZTE: LÖLLBACH KÁLMÁN.

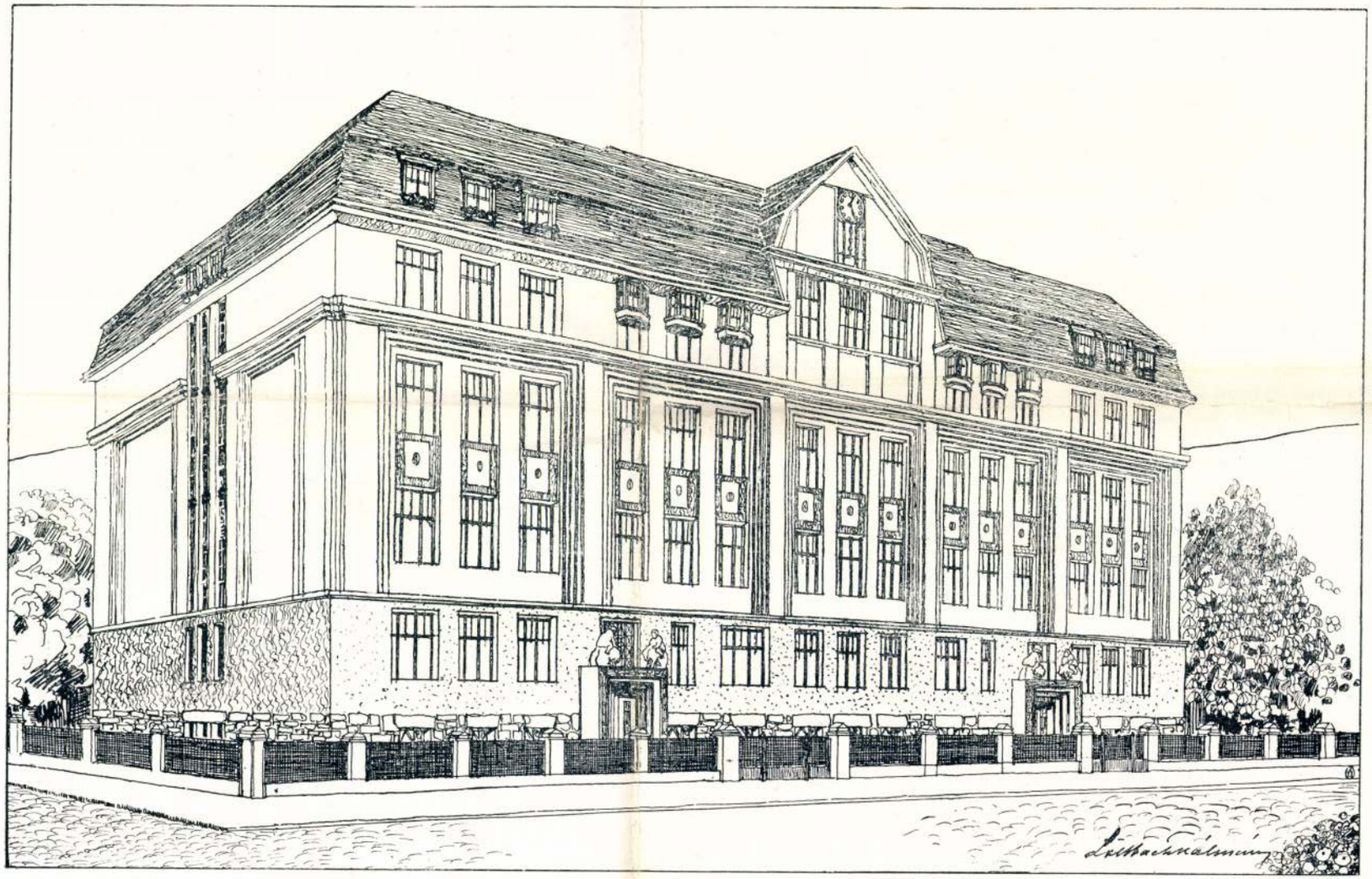

IX., GYÁLI-ÚTI ISKOLA. ELEMI PAVILLON. HOMLOKZAT. TERVEZTE: LÖLLBACH KÁLMÁN.

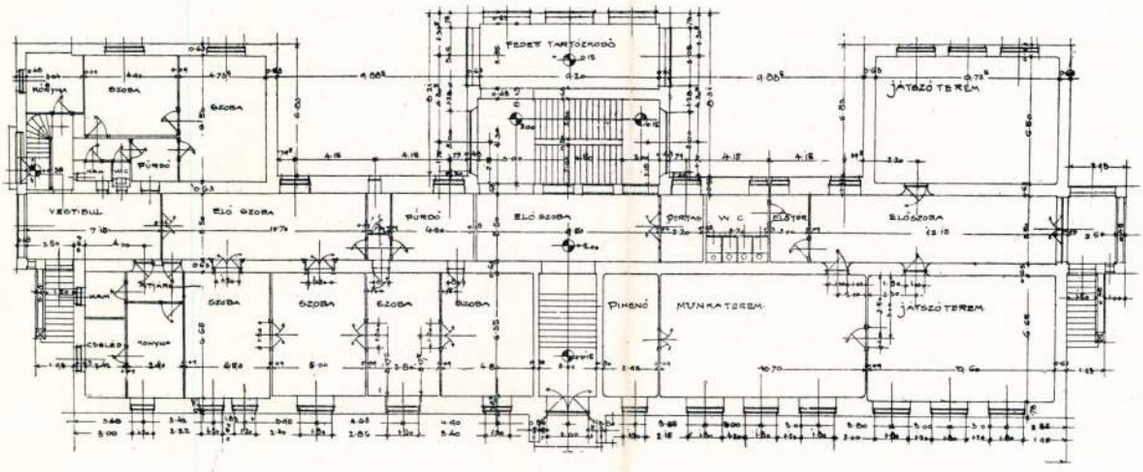

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

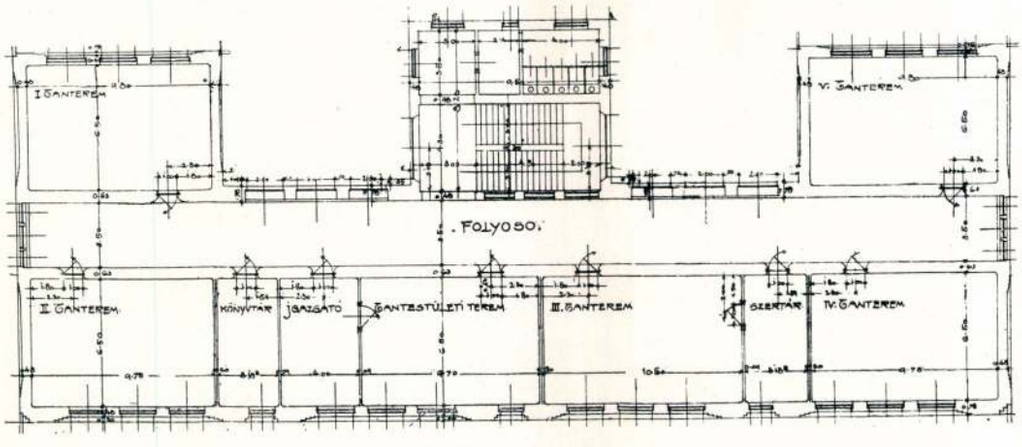

I. EM. ALAPRAJZ.

IX., GYÁLI-ÚTI ISKOLA. POLGÁRI PAVILLON. TERVEZTE: LÖLLBACH KÁLMÁN.

Magyar Építőművészet
1911. 2. szám.

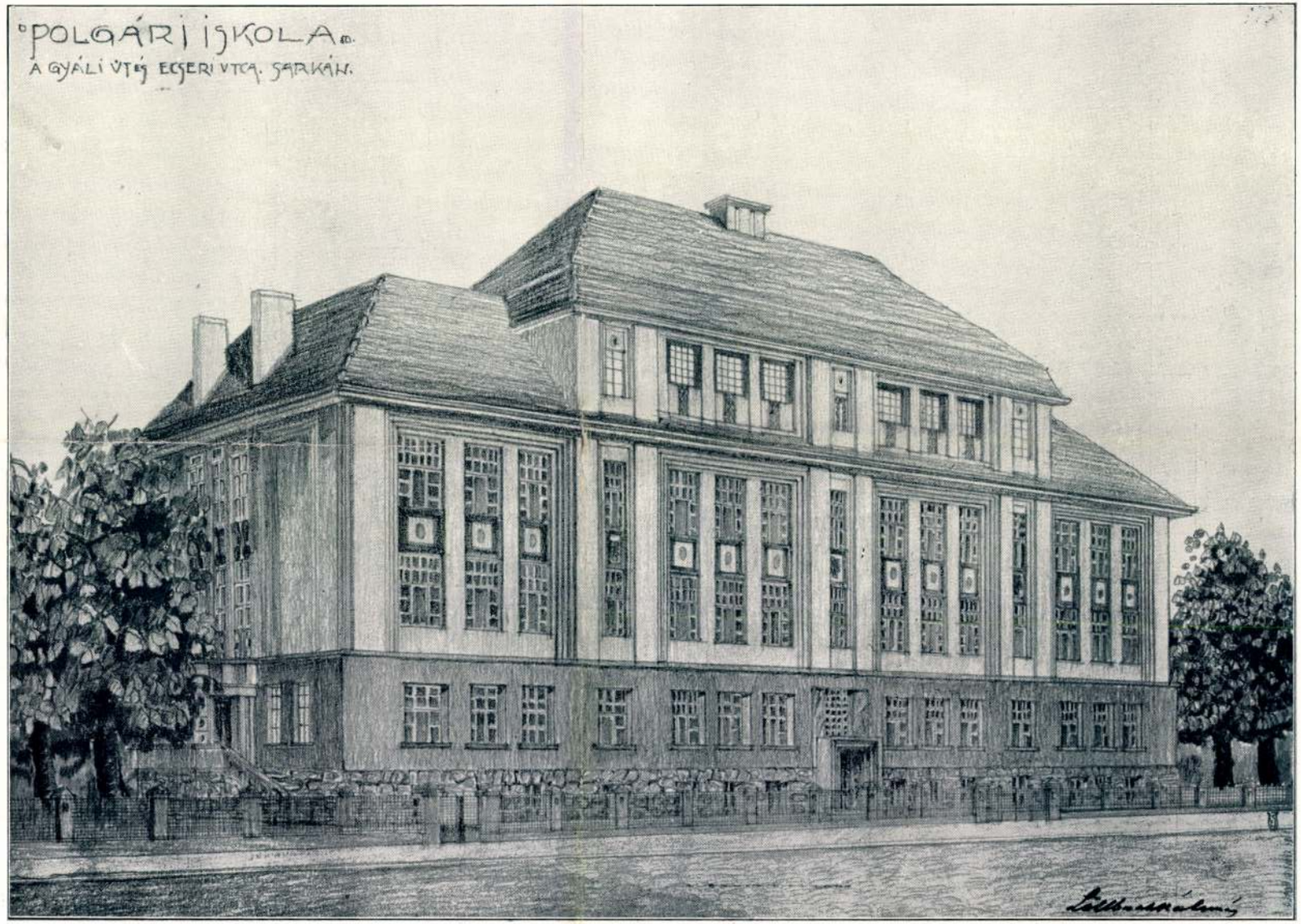

IX., GYALI-ÚTI ISKOLA. POLGÁRI PAVILLON. FŐHOMLOKZAT. TERVEZTE: LÖLLBACH KÁLMÁN.

Szeretetotthon a Kamaraerdőben.
Hosszabbik homlokzatán jól látszik a középre helyezett bejárat s tőle jobbról-balról a nappalik hatalmas ablakokkal áttört, enyhén ívelő határfala.

épített szekrénye, melyben holmiját tarthatja. A nappalikból juthatunk a hat, illetve hétágyas hálókba, s ugyancsak onnan közelíthetők meg a mellékhelyiségek is. A családosak számára viszont emeletenként hat kétágyas különszoba is rendelkezésre áll. Az így elrendezett épületben a gondozottak számára, mondhatni, háromszobás-hallos lakások állnak rendelkezésre, melyben szabadon járhatnak-kelhetnek s nincsenek — mint régen — ágyukhoz kötve, amely attól eltekintve, hogy egészségtelen, bizonyosfokú lelki depresszióra is vezet.

Különben a tisztaságra és egészségre nagy gondot fordított a tervező. Mielőtt az új lakó elfoglalná a neki kijelölt helyet, alapos tisztálkodáson és fertőtlenítésen esik keresztül, melynek üzeme az alagsorba, az épület egyik szárnyának végébe került. Le kell adnia ruháit, melyek fertőtlenítés után raktárba kerülnek, s ezek helyett tiszta szeretetotthoni ruhát kap. Az alagsorban ezen felül még

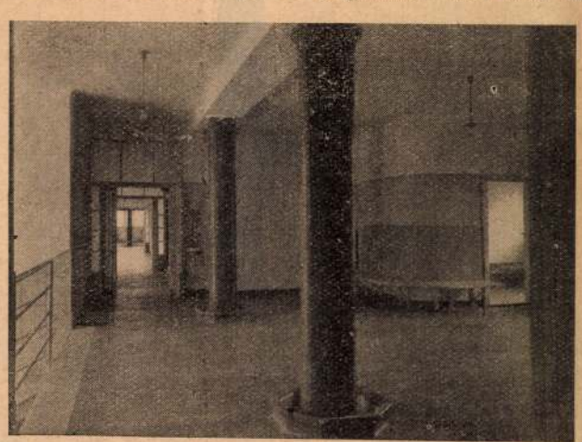

A kamaraerdei szeretetotthon fogadó-előtere.
A hatalmas helyiség terében két finoman tagozott, virágtartóval díszes oszlop áll, a háttérben pedig hangulatos erkély áll a gondozottak és vendégeik rendelkezésére.

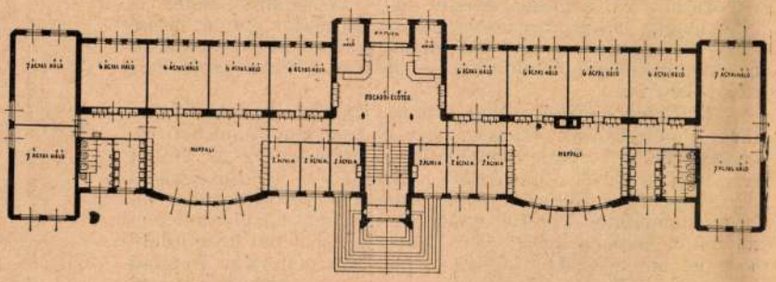

A kamaraerdei szeretetotthon alaprajza.
Tükörképes elrendezést mutat, melynek magvát a lépcsőház és az ahhoz csatlakozó fogadó-előtér alkotja. Ebből nyílnak a nappalikhoz vezető összekötő folyosók.

hatalmas fürdőberendezés (öltözővel, kádfülkékkel, tussal stb.) létesült s a házi rend szerint mindenki köteles kétszer egy héten fürdeni, illetve tussolni. Az épületben központi fűtés van, az emeleti mosdók pedig hideg-meleg folyóvízzel vannak ellátva. A fokozott tisztántartás céljából a hálókat mozaikpadló, a közös helyiségeket pedig gummiburkolat borítja, ezeket fecskendő révén könnyűszerrel maguk a gondozottak tartják tisztán.

Az étkeztetés nem az egyes lakóépületekben, hanem közös üzemi építményben történik majd, ami talán az egyetlen terhet jelenti a lakók számára, mert kénytelenek lesznek mindég az étkezőbe menni. Ami pedig a ruházat tisztántartását illeti, e munkát a szegénygondozó testvérek végzik, mely célból a ruhajavításra és raktározásra az alagsorban biztosított megfelelő méretű helyiségeket a tervező.

Az épület külső megjelenése egyszerű, minden feltűnő

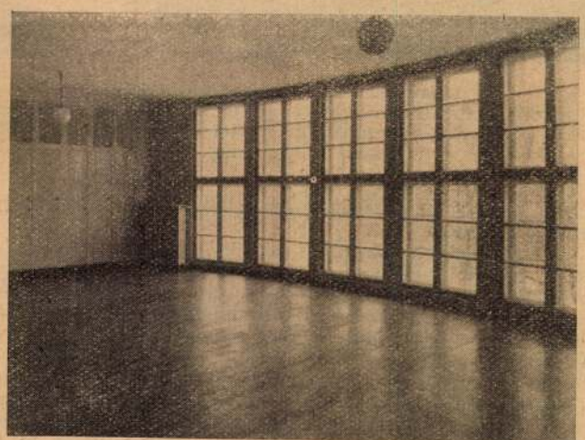

A kamaraerdei szeretetotthon nappalija.
A nappali íves homlokfalát hatalmas ablakok törik át s teszik barátságossá a gondozottak e nappali helyiségét. A falak mentén jól láthatók a beépített szekrények, melyekben kiki a maga holmiját elrakhatja.

részlettől mentes s mivel külsején még sokat megőrzött a XX. század első negyedére jellemző formakincsből, a néző szemében nem hat teljesen modernnek abban az értelemben, ahogyan azt az új magyar építészgeneráció értelmezi.

A kötetlenebb alaprajzi elrendezésű és a szerkezetileg egységes falfelületeket meg nem bontó homlokzatokkal szemben ezeket az akadémikusan tükörképes tengelyre szerkesztett és tisztán dekorativ felületekre osztott falú homlokzatot bizonyos fokú konzervativizmus jellemzi. Ez azonban semmit sem von le *Lőllbach Kálmán* kiforrott alaprajzi elrendezésű alkotásának értékéből, mely székesfővárosunk műszaki létesítményei között egyike azoknak a műveknek, melyek idegenforgalmi látványosságszámba mennek ma már a külföldi szakértők számára.

E KÉT PÉLDÁBÓL IS NYÍLVÁNVALÓ, hogy építészetünk sok új feladatköre a társadalom felfokozott szociális gondolkodásmódjából önként következik. S az is természetes, hogy ez a gondolkozásmód főként gyakorlati téren kívánt megnyilatkozni, következésképen a képzőművészetek közül elsőnek az építészet kellett, hogy magáévá tegye és megvalósítsa ezeket az elgondolásokat. Az építészet ugyanis éppen természeténél fogva nem csupán térművészet, hanem gyakorlati igények kielégítésére szolgáló tudomány is. Így vált korunk építészete a képzőművészetek között a korszellemet leginkább tükröző vezető művészetté s így lettek építészeink a szociális gondolkozásmód tanítóapostolaivá, vagy akár harcos katonáivá.

A POSTÁS NYUGDÍJJÁRULÉK-ALAP
balatonboglári gyermeküdülője
föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbeton munkáit
CSÉNYI ISTVÁN
építőmester
FONYÓD
végezte.

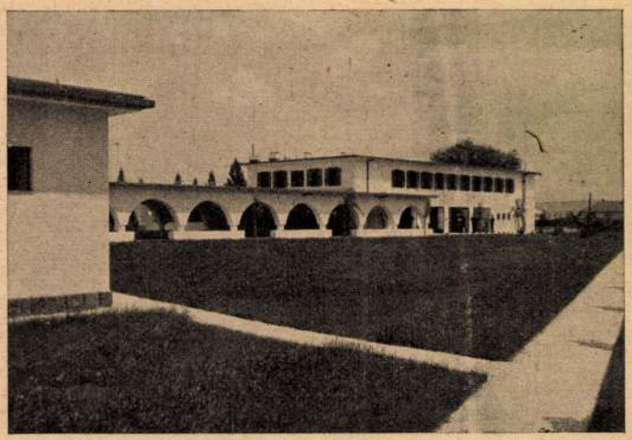

A balatonboglári gyermeküdülő képe.
A szélesen elterülő Balaton víztükre és a tájék vonalvezetése a tervezőket alacsony, de szétterülő épület megalkotására ihlette meg.

melyek így az egészséges gyermekek hálóhelyeitől teljesen elkülönítettek.

A kifogástalan alaprajzi megoldás mellett tömegelosztás és homlokzatkialakítás szempontjából is igen figyelemreméltó művészi törekvéseket látunk megnyilvánulni. Az építmény — eltekintve a konyhaszárny kis részétől — földszintes, és a hatalmas méretű telken mintegy szétfolyik, szétterül. A vizszintes vonal uralkodik rajta, melyben a magyar tenger vizének nyugalma tükröződik, a balatoni táj vonalvezetése újracsendül. A tervezők elgondolása szerint a Balaton partjának természeti adottsága szétterülő, ritmusában szélesen hömpölygő architekturát kíván, a táj hangulatába az illeszkedik be igazán. A részletformák tekintetében pedig a dunántúli népi építészet hangulatát igyekeztek a homlokzatba vinni. Ez jelentkezett különös szellemességgel például a fedett játszótér árkádsorában. Ezt a motivumot a magyar paraszthaz tornácáról lesték el s alkalmazták oly helyen, hol nemcsak mint motívum állja meg helyét, hanem a falusi tornác szellemét, lelkét is a korszerű építménybe varázsolja. Amennyire nem tartjuk helyesnek azt, hogyha a földszintes falusi ház építészeti elemeit emeletes épületeken, tehát a maguk eredeti helyének egyáltalán nem megfelelően alkalmazzák (így emeleti fedett erkélyeknél, loggiáknál stb.) úgy annál jobban helyeseljük az ilyen motivumátültetést, mely nemcsak formai, hanem tartalmi tekintetben is átveszi a magyar falusi építészet díszítőelemeit az új magyar építészetbe.

Végül a friss, világos színezés (fehér falak, sárga pácolt ablakok és ajtók, piros ablakrácsok és tarkaszínű bútorok) az épületnek jókedvű, nevető arculatot biztosítanak s a balatoni táj napsugaras szépsége ily keretben jókedvet fakaszt a kis lakók egészséges arcán.

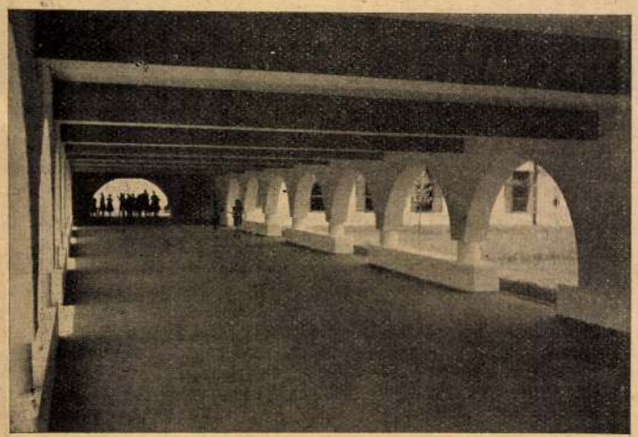

A balatonboglári gyermeküdülő játszótere.
Magyaros árkádíveinek motivumát a tervezők a dunántuli falusiház tornácáról lesték el.

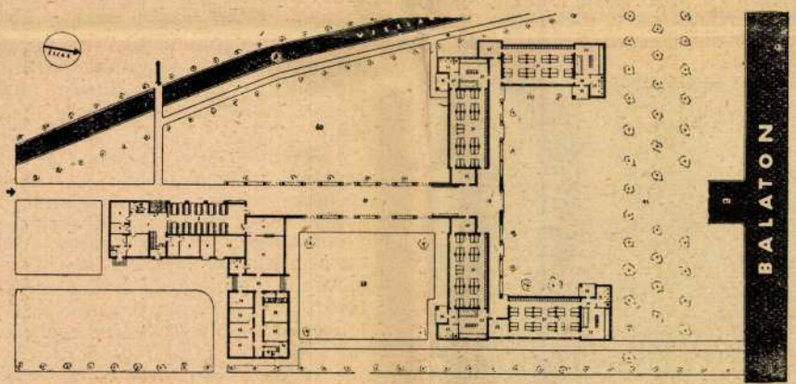

A balatonboglári gyermeküdülő alaprajza.
Az alaprajzon jól látható az U alakú keresztszárny, mely hivatva van a balatoni szelet felfogni maga s mögötte szélvédett játszóteret biztosítani a gyermekek számára.

Szeretetotthon a Kamaraerdőben.

Budapest székesfőváros szociális gondoskodásának köszönhető ennek az épületnek megszületése. Fővárosunknak kerek 4300 szegénysorsú, munkaképtelen és gondozásra szoruló polgára van, kik elavult épületekben, jórészt multszázadbéli szegényházakban tengetik életüket. Ezek a kaszárnyaszerű épületek a gondozottaknak sivár, hangulattalan öregséget nyujtanak csupán: hosszú folyosókról nyíló szobácskákból állanak, melyekben az időjárásra oly érzékeny öregek napjaik legnagyobbrészét ágyukon ülve kénytelenek eltölteni, minthacsak rabok lennének. A kertbe vagy udvarra csak kivételesen szép idő esetén merészkedtek le, más, tartózkodásra alkalmas helyiség pedig nem áll rendelkezésükre. Ennek az állapotnak megszűntetése érdekében határozta el a főváros, hogy korszerű és higiénikus szeretetotthont létesít a Kamaraerdőben, erre alkalmasnak látszó kerek 20.000 négyzetöles területen. Öt pavillon, összesen 1300 férőhellyel, kápolna, személyzeti lakások és üzemi épület kerül ehelyen az idők folyamán megvalósításra s ezek közül egy pavillon 180 férőhellyel már meg is épült LÖLLBACH KÁLMÁN építész tervei szerint. A tervező építész elképzelése az volt, hogy a gondozottak számára az eddigi zárkaszerű szobákban folytatott, fogházjellegű életmód helyett szabadabb mozgási lehetőséget biztosítson. Önmagukkal többet törődhessenek, legyenek szórakozásaik és szükség szerint még társadalmi életet is élhessenek, — egyszóval emberibb életmódot folytathassanak. Kétségtelen, hogy e-nemben a tervező elgondolása az azonos jellegű feladatok megoldására például szolgálhat a jövőben is.

Löllbach Kálmán alkotásának vizsgálatába tehát érdemes elmélyednünk kissé s így elsősorban alaprajzi elrendezését kell részleteresebben ismertetnünk. Ha az épület tengelyében lévő főbejáraton keresztül a lépcsőházba s onnan pedig a földszint és az emelet fogadó-előterébe jutunk, hangulatos helyiséget látunk magunk körül, melyben az épület lakói vendégeiket fogadhatják. Ezekből közelíthető meg az emeletenként két-két, tehát összesen négy nappali helyiség, melyben minden egyes lakónak megvan a maga széke és helye az asztalnál, hol olvashat, rádiót hallgathat, vagy bármi mással elfoglalhatja magát és falba-

Magyar Kultúrszemle
1940. 7. szám.

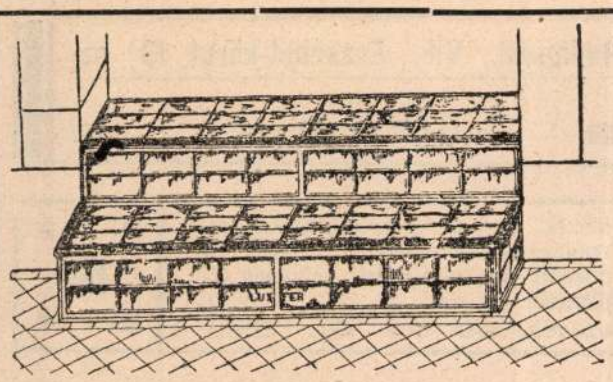

TELEFON 72—44.

Világos pinceket csak **Luxfer-felülvilágitókkal** lehet elérni. Szabad. öntöttvaskeretbe ágyazott felülvilágitóink a járdába helyezhetők 1200 kg. m²-kinti megterhelésig készülnek, absolut vizmentes kivitelben. Csúszás kizárva.

Osztr.-Magyar **Luxfer-Prisma-Gyár** k. f. t. **(Haas és Somogyi mérnökök)**

Budapest, V., Visegrádi-utca 14.

87565. Kohn Dávid (VIII., Festetics-utca 3.) az I., Budakeszi-ut 1. sz. a. nyaraló, ép. Popper Zsigmond.

83973. Togosicz József (III., Kiscelli-utca 67.) a III, Bécsi ut 6128. hrsz. a. földsz. ház, ép. Nagy Károly.

89965. Galata József (III., Szőlőkert-utca 42.) ugyanott földsz. ház, ép. Oszfolk Antal.

89985. Pejtsik Károly (I., Naphegy-utca 2.) ugyanott istálló épitésére vonatkozó tervei jóváhagyattak ;

b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra :**

89998. Strausz Adolf (VII., Cserei-utca 3.) ugyanott.

89984. Gyuriás József (VII., Wesselényi-utca 57.) ugyanott.

89983. Gr. Károlyi Lajos (VIII. Üllői-ut 14) ugyanott.)

89926 Weck Adolf (VIII. Rákóczi-tér 12.) a VII., Kazinczy utca 45. sz. a.

90000. Tuschák Paula (V., Dorottya-u. 8.) ugyanott.

88054. Lakatos Emil (VII., Wesselényi utca 76.) ugyanott.

88770. Cserei Márton (VI., Szerecsen-utca 55.) ugyanott.

89320. Özv. Mori Pálné (II., Kapás-u 49) ugyanott.)

89295. Pálmay Károlyné (VII., Király-u. 75.) ugyanott.

89294. Eschenbach Vilmos (II., Tölgyfa-utca 6.) ugyanott.

89543. Breitkopf Elek (IV., Só-utca 6.) ugyanotti házra vonatkozó módositott tervei jóváhagyattak ;

c) **jóváhagyásra ajánltattak :**

83044. Gál János az I., Agárdi-ut 9986. hrsz. a.

88998. Ganz r. t. a II., Kis Rókus-utca 3869. hrsz. a.

88322. Rozmanitz Lajos a II., Alvinczy-utca 6564. hrsz. a.

88568. Rudas József a II., Ürge utca 1. sz. a.

90294. Schuster József a III., Lőpormalom dülő 7979. hrsz. a.

89960. Wellisch Náthán a VI., Izabella-utca 4022. hrsz. a.

88486. Szirch Antal az I., Fehérvári-ut 13296. hrsz. a.

88987. Lofcsányi Mihály a III., Pálvölgy 5338. hrsz. a.

88214. Mayer és társa a III., Bécsi-ut 1718. hrsz. a.

89578. Szücs György a VIII., Sárkány-utca 7220. hrsz. a.

87010. Hazai kőolajipar r. t. a X, Gyömrői-ut 8555. hrsz. a.

88060. Krausz Gábor a IX., Mester-utca 33. sz. a.

88796. Weisz József a VII., Peterdy-utca 4291. hrsz. a.

86878. Schmaltz Károly a IX., Ráday-utca 92. sz. a.

88497. Sachs Ármin a VIII., József-körut 16. sz. a.

71502. Fleischmann L. cég a VII., Holló-utca 11. sz a.

88485. Szőllősi Lipót a VI., Király-utca 6. sz. a.

88479. Vamás József a VIII., Népszinház-utca 5899. hrsz. a.

85269. Kleckner Mihályné a VII., Dohány-utca 88. sz. a.

88065. Czipauer János az I., Tündér-utca 1693. hrsz. a.

89576. Bohacsek Pál a VI., Röppentyü utca 1619 hrsz. a.

89354. Hatvany Pálné a VI., Hajtsár-ut 2257. hrsz. a. házra vonatkozó tervei ;

d) **gépekre és felvonókra :**

86577. Goldberger Sámuel (VI., Andrássy-ut 39.)

85274. Holstein és Sterner (V., Révész-u. 11.)

89987. Anker biztositó társaság (VI., Deák-tér 4.)

89579. Schmidl Dániel (IX., Gyep-utca 28.)

87130. Hoffmann Miklós (VI., Aréna-ut 122.)

86536. M. kir. honvédségi gőzmosóda (III., Kaszás dülő 7203. hrsz.)

e) **elutasittattak :**

89658. Fuchs örökösök nev. Jakab és Komor a VIII, Rákóczi-ut 43. sz. a.

88496. Révész és Kollár az V., Tükör-utca 869. hrsz. a.

83854. Rusz János a VI., Tomori-utca 22. sz. a.

87390. Szemere és György az V., Honvéd-utca 8. sz. a.

89658. Kégl János a III., Szőlő-utca 1515. hrsz. a.

88897. Komáromy Mihály a III., Szépvölgy 5081. hrsz. a.

88221. Rosmanitz Lajosné a II., Rókushegyi lépcső 2564. hrsz a.

87494. Kartonnyomó ipar és textil kereskedelmi r. t. a III., Rupp Imre-utca 1813. hrsz. a.

82246. Magyar fa- és kefeipar r. t. az V., Bodor-utca 11. sz. a.

83827. Spacsek Fülöp a X., Kalocsai-utca 2006 hrsz. a.

82541. Kollár Ferenc a IX, Soroksári-ut 23. sz. a. házra vonatkozó tervei.

Lejáró tervpályázatok.

Nov. 1. Budapesti aut. orth. izr. hitközség: templom, iskola és községház tervezés. Dijak: I. 1800 k., II. 900 k., III. 500 k. Megvételi dij 200 k. (26.)

„ 1. M. kir. állami számvevőszék: számvevőszéki épület tervezése. Kiviteli költség 800.000 k. Dijak: I. 2500 k, II. 2000 k, III. 1500 k. megvételi dij á 600 k. (30.)

„ 15. Rózsahegy város tanácsa: uszoda tervezés. Dij: a kivitellel való megbizás. (41.)

„ 30. A M. É. Sz. 1909. évi kispályázata: vasuti őrház teljes berendezéssel

Dec. 15. M. kir. igazságügyminister: a pestvidéki törvénykezési épület és fogház tervpályázata. Kiviteli költség 1,600.000 k. Dijak: I. 4500 k, II 3000 k, III 2000 k. (32.)

„ 20 Az Erzsébet emlék végrehajtó bizottsága: Erzsébet emlékmű elhelyezésének tervpályázata. Dijak: I. 6000 kor., II. 5000 kor., III. 4000 kor, Megvételi dij 5000 kor. (18.)

1910. Jan. 3. A Magyar Mérnök és Épitész Egylet 1909—1910. évi nagypályázata: világvárosi áruház tervezése. Dij: az egyesületi aranyérem és 1200 k.

1910. Febr. 1. Szeged város tanácsa: zeneiskola tervezés, Kiviteli költség 300.000 k. Dijak: I. 1500 k. II. 1000 k, III. 500 k. Megvételi dij 400 k. (37. sz.)

„ 1. Szent Imre Collégium igazgatósága Budapest: templom és gimnázium tervezés. Kiviteli költség 400.000 k. Dijak: I. 2500 k, II. 1200 k, III. 800 k. Megvételi dij 400 k. (42.)

„ Ápr. 30. Magyar Épitőművészek Szövetsége nagypályázata: Szinház tervezés Kiviteli költség 300.000 korona. Dijak: I. aranyérem és 1000 kor. tanulmányi dij, II. bronzérem.

„ Jul. 1. Csányi László szoborbizottság Zalaegerszegen: szobortervezés. Kiviteli költség 30—50,000 k. Dijak: I. a kivitellel megbizás. II. 500 k. III. 250 k. (1.)

* A zárjelben foglalt számok azon lapszámainkat jelzik, melyekben az illető tervpályázatok közzététtettek.

Pályázatok állásokra.

Főmérnöki állás a székesfővárosnál. Budapest székesfőváros tanácsa egy 5000 kor. évi fizetéssel, 1600 kor. évi lakpénzzel és 800 kor. évi fizetési pótlékkal javadalmazott számvevőségi műszaki osztályi főmérnöki, valamint a magasabb illetményü állásoknak fokozatos előléptetése utján leendő betöltése következtében megüresedő számvevőségi műszaki osztályi II. oszt. mérnöki (3200+1000+580, számvevőségi műszaki osztályi segédmérnöki (2600+800+490) állásokra november 23-ik napjának déli 12 órájáig terjedő határidővel pályázatot hirdet. A pályázati kérvények fenti határidőig a székesfőváros tanácsához cimezve, ennek segédhivatalában nyujtandók be. Az állásokhoz a műszaki képesitésen kivül az államszámviteltani vizsga sikeres letételének igazolása is megkivántatik.

Főmérnöki állás. Miskolc thjf. város az épitendő csatornázási és vizvezetéki vizmű vezetésére főmérnöki állást szervez, amely állással járó javadalmazás megállapitva még nincs. Felhivatnak, akik ezen állás elnyerésére pályázni óhajtanak, hogy képzettségüket, eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket dr. Szentpáli István polgármesterhez október 28 ig nyujtsák be; a javadalmazásra vonatkozó igény e kérvényben megjelölendő; az állás 1910. március 1-én elfoglalandó. Gépészmérnöki oklevéllel birók előnyben részesittetnek.

Mérnöki munkálatok.

Rétfelmérés. Torontálsziget község képviselőtestülete 669^{595} hold községi rét felmérését határozván el, az e célból tartandó árlejtés október 28-án d. e. 9 órára tüzetik ki azzal, hogy a felmérés teljesitésére csakis okl. mérnökök pályázhatnak. Kikiáltási ár 650 k. A részletes feltételek a községi jegyzői irodában betekinthetők.

Tagositások.

Oláhnádas. [Kolozs m.] Oláhnádas község részleges határtagositása ügyében az előmunkálatok megkezdésére, nevezetesen az érdekelt felek képviseletének rendezésére, a földmérő megválasztására, a költségelőirányzat elkészitésére és a birtokrendezési költségjárulékok körüli

LOKSAY és PICHLER vizműberendezők Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 7. szám.
TELEFON 69—53. Központi fütés-, szellőztetés- és fürdőtelepek, légszesz-, vizvezeték- és :: csatornázási berendezések. — Épület- és diszműbádogosok. ::

Heller és Vogel csiszolók és galvanizálók, specialisták mérlegtányérokban
fémnyomók **Budapest, VII., Nefelejts-utca 16.**
Telefon 91—54. Telefon 91—54.
Készitünk minden e szakmába vágó cikkeket pontos és lelkiismeretes kivitelben, olcsó ár mellett.

Szabadalmak, védjegyek, minta-oltalmak minden államban
GUSZTÁV BÉLA
:: okl. gépészmérnök ::
hites szabadalmi ügyvivő
Budapest, VII., Erzsébet-körut 13. sz.
TELEFON 172—74.

TOST és MOLNÁR BUDAPEST,
mű- és tájkertészek VII., István-út 50. sz.
Elvállalnak: Kertek, parkok tervezését, alakitását, rendezését és fenntartását, alkalmi és állandó növénydiszitést, balkonok kiültetését stb. stb.
Telefon 88-75. sz.

herz Emanuel műszerész, lembergi lakosok jogutódja. — Fütőberendezés nyersolaj és hasonló folyékony tüzelőanyagok füstmentes elégetésére. (Képv.: dr. Wirkmann, Meller és Bérczi.)

—

46821. lajstromsz. Vladár Sándor géplakatos-segéd Budapesten. — Irányjelzőkészülék villamos közuti kocsik számára. (Képv.: dr. Áron.)

—

46824. lajstromsz. Gedeon András iparszövetkezeti igazgató és Demeter József acélöntő elömunkás Miskolcon. — Kemence nyersolaj segélyével történő tégelyacélömlesztésre. (Képv.: Török.)

—

46826. lajstromsz. Roseineyer József mérnök Köln Lindenthalban. — Ivlámpa. (Képv.: Kalmár.)

—

46833. lajstromsz. Wegrzyn Pál mérnök Lwowban. — Fütőégő nyersolajtüzelésekhez. (Képv.: Török.)

—

46834. lajstromsz. Munkácsy Gyula lakatosmester Budapesten. — Ujitások forgókéménytoldatokon. (Képv.: Schön.)

—

46837. lajstromsz. Bahló Emil gyáros Zürichben. — Önmüködő rögzitő szerkezet áramkapcsolók számára. (Képv.: Neufeld.)

—

46856 lajstromsz. J. Pohlig Akt.-Ges. cég Köln-Zollstockban és Kirschhoff Pál állami épitőmester Kölnben. — Lehuzóberendezés harántlécekkel megrakott szállitószalagokhoz. (Képv: Kalmár.)

—

46857. lajstromsz. Magyar Siemens-Schuckert-Művek Villamossági Részvénytársaság cég Budapesten. — Maximálkapcsoló önmüködő ujrakapcsolóberendezéssel.

—

46858. lajstromsz. Magyar Siemens-Schuckert-Művek Villamossági Részvénytársaság cég Budapesten. — Repulsiós mótor két kefekészlettel és statoron egy gombolyitás nélküli zónával.

—

46859. lajstromsz. Magyar Siemens-Schuckert-Művek Villamossági Részvénytársaság cég Budapesten. — Biztositóberendezés áramvezető részeknek érintése ellen alacsony vasuti alagutakban.

—

46860. lajstromsz. Magyar Siemens Schuckert-Művek Villamossági Részvénytársaság cég Budapesten. — Önmüködő gyorsszabályozó elektromos áramkörök részére periodikusan rövidre zárható ellenállással.

—

46861. lajstromsz. Siemens és Halske Részvénytársaság cég Berlinben, Bécsben és Budapesten. — Kapcsolóberendezés vasuti átjáróknál alkalmazott önmüködő elektromos figyelmeztető jelzőknél. (Képv.: Kalmár.)

—

45862. lajstromsz. Magyar Siemens-Schuckert-Művek Villamossági Részvénytársaság cég Budapesten. — Eljárás vékonyan körülfont vékony fémhuzalok előállitására.

—

46863. lajstromsz. Weichelt & Wackwitz gép- és gőzkazángyári cég Neumarkban. — Hőkiegyenlitőberendezés kombinált gőzkazánokhoz. (Képv.: Neufeld és Fenyő.)

—

46877. lajstromsz. Horti Lajos mérnök és dr. Baross János országgyülési képviselő Budapesten. — Villamos biztositóberendezés vasuti összeütközések elháritására. (Képv.: dr. Wirkmann, Meller és Bérczi.)

—

46879. lajstromsz. Kunst Plastik-Gesellschaft mit beschränkter Haftung cég M|m. Frankfurtban. — Eljárás felületeknek reliefszerü burkolattal való előállitására. (Képv.: dr. Wirkmann, Meller és Bérczi.)

—

46889. lajstromsz. Thonet testvérek cég Budapesten. — Hajlitott fakeretek és abroncsok ülésbutorok számára. (Képv.: Schön.)

—

46890. lajstromsz. Winternitz Rudolf mérnök Wienben — Pallóknak tartószerkezeteken való oldható megerősitésére szolgáló szerkezet. (Képv.: Török.)

—

46898. lajstromsz. Biró Jenő vállalkozó Budapesten. — Tömlőkapcsolás. (Képv.: dr. Wirkmann, Meller és Bérczi.)

Kostyál József
villamos berendezési vállalata
Budapest,
II., Zsigmond-u. 11. vagy Br. Liptai-u. 12. szám.
Telefon 16—96.

Elvállal:
villamos világitás, erőátvitel, villamos csengő, jelző, telefon és villámháritó berendezéseket, tervek és költségvetések dijtalan kidolgozását.

MOLNÁR ÖDÖN MÉRNÖKI IRODÁJA · BUDAPEST · VII ERZSÉBET-KÖRUT 30 TELEFON 119-00
NEMZETKÖZI INTERNATIONAL
PATENT SZABADALMAK PATENT
KIDOLGOZÁSA ÉS ÉRTÉKESITÉSE
VÉDJEGYEK MINTÁK
IPARI UJDONSÁGOK.

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővárosi magánépitési albizottság 1909. október hó 25-én Kun Gyula tanácsnok elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását:

a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre:**

88075. Dr. Csányi Aladár és Paulheim István (VII., Garay-utca 42.) a II., Batthyány-utca 3352. hrsz. a. 4 drb. 4 em. ház, ép. Paulheim és Weninger.

87269. Karvaly Simon nev. Csemegi József (VI., Teréz-körut 50.) a IX., Rákos-utca 9209. hrsz. a. 3 em. ház.

86581. Darmstädter Gyula (I., Aladár-u. 10.) az I., Villányi-utca 10. sz. a. 3 em. ház.

83957. Özv. Schuhmayer Mátyásné nev. Löllbach Kálmán (VIII., Üllői-ut 16.) a II., Zsigmond-utca 3482. hrsz. a. 4 em. ház.

87265. M. kir. vallás- és közoktatásügyi minister az I, Mozdony-utca 12924, hrsz. a. tanitóképző intézet ép. Nagy Virgil.

91238. Dr. Plósz Béla (VI., Izabella-utca 2.) az I, Ménesi-ut 13387|2. hrsz. a. emeletes ház, ép. Lindwurm testvérek.

89655. Váli Ernő dr. (VIII., Eszterházy-utca 2.) a III., Józsefhegy 6115. hrsz. a. nyaraló, ép. Boszrucker Lajos.

90464. Özv. Majorossy Gézáné (V., Alkotmány-utca 23.) az I., Farkasvölgy 9332. hrsz. a. családi ház, ép. Szultzberger Ignác.

90226. K. Császár Ferenc (I., Fehérvári-ut 23) az I., Gellérthegy 13347. hrsz. a. családi ház.

89656. Sallay Lőrincné (X., Gergely-utca 53.) ugyanott toldalék, ép. Stechlick Antal.

90811. Szuchy János (X., Jerney-utca 15.) ugyanott földsz. ház, ép. Jettich Nándor.

89955. Csapkovics Jánosné (VII., Hársfa utca 5.) ugyanott toldalék, ép. Stefán Jakab.

86873. Rottenstein Mór (VI., Vörösmarty-utca 73.) a VI., Amerikai-ut 1863. hrsz. a. nyaraló, ép. Székely Vilmos.

89890. Slezák László (VI., Botond-utca 15) a VI, Frangepán-utca 54. sz. a. 2 földsz. ház, ép. Scheiring János.

87567. Winkler József (III., Emese-utca 16.) ugyanott földsz. ház.

:: Tanczer József Budapest, V., Alkotmány-utca 27. szám. ::
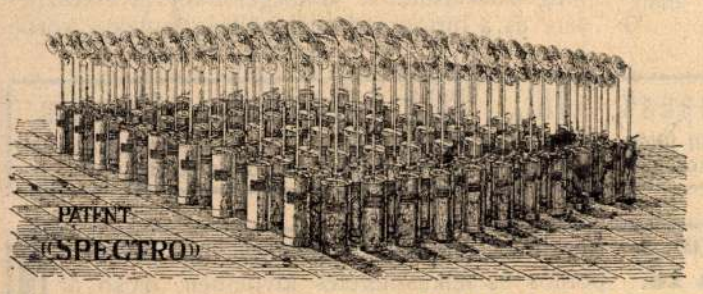

Spectro-világitás telefon 28-32. Bizonylat: egyike a számos utánrendeléseknek, melyek bizonyságot tesznek arról, hogy az első eredeti acetylen „Spectro"
viharfáklyák
:: :: a legjobb hordozható világitást szolgáltatják! :: ::
Utánzatok visszautasitandók! Legjobb épitési világitás!
Kérjen eredeti szab. „Spectro"-t.

stilizálva, merev ünnepélyességben ábrázolják. Ennek felel meg környezete is, nem népes csoport, hanem a csak néhány jellemző képviselője Rákóczi korának, amelyet eszerint a főcompositió mintegy visióképpen mutat be. A felső architektonikus befejezést középen Magyarország védasszonyának mozaik-alapról kiemelkedő mellképe és építészet keretébe szigorúan beilleszkedő két angyalalak élénkíti. A terveket mától fogva a nagyközönség is megtekintheti.

Budapest új gázgyáraink tervei. Mint olvasóink tudják, Budapest hatósága az Óbudára építendő községi gázgyár terveinek elkészítésével Weiss Albert zürichi gázgyári igazgatót bizta meg, aki a terveket Bernauer Izidor és Schön István magyar szakemberek közreműködésével el is készítette; a vázlatokat felülvizsgálni, a már az alkalmas terület és az elvek megválasztásakor is működött szakértői bizottság f. é. október 23-án gyűlt össze a központi városhoz tanácstermében. A meghívott külföldi szakértők ezek voltak: Kordt Fritz düsseldorfi, Körting Ernő berlini, Prenger Henrik kölni, Reis Hans müncheni, Terhaerst Rudolf nürnbergi légszeszgyári igazgatók, ezenkívül résztvettek a birálatban Bakos János ministeri tanácsos, Heuffel Adolf középítési igazgató, Gálocsy Árpád bányamérnök és Kájlinger Mihály, a vízművek igazgatója, a Mérnök- és Építész-Egylet tagjai mint hazai szakértők, továbbá Weiss Albert, a zürichi légszeszgyár igazgatója mint tervező és végül a főváros szakközegei. Bárczy István polgármester rámutatott a megoldandó feladatokra: a modern technika összes követelményeit kielégítő gázgyárat célszerűen és takarékosan kell építeni, hogy minél gazdaságosabban és olcsóbban termelhessen. A bizottság elnökké Heuffel Adolf középítési igazgatót választotta meg és tárgyalásait a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet helyiségeiben tartotta három napon át egyfolytában. A bizottság Weiss Albert általános elrendező terveit a további részletes tervezés alapjául egyhangúlag elfogadta és azok megoldását úgy technikai, mint gazdasági szempontból kiválóan jónak találta. Mindössze néhány csekélyebb jelentőségű változtatást javasolt a bizottság, pl. a gyár műhelyeinek, raktárainak, irodaépületeinek és a lakóházaknak elhelyezése dolgában, valamint az egyes létesítmények méreteire vonatkozólag kívánt némi változtatásokat, melyeket a tervező a részletes tervek kidolgozásakor figyelembe fog venni. A részletes terveknek 1910 január végéig el kell készülniök és ezeket a szakértői bizottság újra felülbírálja.

A Magyar Tégla- és Agyagárúgyárosok Országos Egyesülete f. hó 24-én tartotta első rendes közgyűlését, melyen az igazgatóság eddigi működéséről számolt be. A közgyűlés elhatározta az egyesület kibővítését oly értelemben, hogy a mészszakosztályt megalakította. Továbbá elhatározta egy új szaklap indítását, melynek célja a műszaki tudományok terjesztése lesz. Az egyesület elnökségébe mint uj alelnököket megválasztották: *Dezsényi* Gyulát (a Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. igazgatóját) és *Vida* Jenőt (a Magyar Általános kőszénbánya r.-t. igazgatóját), az igazgatóságba *Humayer* Józsefet és *Zsolnai* Miklóst.

Szaktanfolyamok. A Technológiai Iparmúzeum igazgatósága a lapunk múlt számában említett *útépítő iparosok* tanfolyamán kívül a *géplakatosoknak*, továbbá a *kádár*-iparosoknak is szakrajzi tanfolyamot rendez, melyek november 2-től március hó végéig tartanak.

Budapesten nagy vasúti építkezések folynak. A 202·5 milliomos vasúti beruházásokból Budapestre 20·8 milliom k. esik. A nyugati pályaudvar vágányhálózatát a helyi vonatok közlekedésének könnyítése végett gyökeresen átalakítják, III emeletes postapalotát építnek a Teréz-körút és a Podmaniczky-utca sarkán (ez épület egyes munkanemeit külön-külön adták ki, amint olvasóink a hirdetések rovatából értesültek). A Kelenföldön az Andor-utcán át a téli kikötőig és az itt levő és leendő ipartelepekig nagy vontató vágányt raknak le. Palotaújpesten 30 munkásházat építettek négy-négy lakással; az istvántelki főműhely mellett épül az olajgázgyár és az óriás szénrakodó-telep (ez maga 8 milliomba kerül); a ferencvárosi állomást 9 vágánnyal bővítették; itt lesz a nagy szertár is. Az összekötőhíd pilléreit északfelé meghosszabbítják és erre új kétvágányú hídat építenek (6 milliom k. költséggel).

Az építő vállalkozó szavatossága. Felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a Curia, hogy az építő vállalkozó szavatossággal tartozik mindama kárért, amely az építkezés hiányosságából folyóan a szomszédra háramlott. Az építtető a kárkövetelésnek megfelelő összeget az építő vállalkozó beleegyezése vagy akár bírói megállapítása nélkül visszatarthatja ugyan, de a szomszédnak a kárt igazolás nélkül ki nem fizetheti.

HIVATALOS.

AZ ÉPITŐMESTERI KÉPZETTSÉG MEGVIZSGÁLÁSÁRA SZERVEZETT BIZOTTSÁG

Erdélyi Szerena (Budapest) építőmesternek az okt. hó 29-én letett szakvizsgálat alapján a képesítő bizonyítványt kiadta.

BUDAPESTI ÉPITŐ-, KŐMŰVES-, KŐFARAGÓ ÉS ACSMESTEREK IPARTESTÜLETE.

Magyar Építőmesterek Anyagtermelő és Elárusító Szövetkezete. Nekünk építőiparosoknak az utolsó években, amióta az építés kissé föllendült, az építő anyagok beszerzését a kartellek nagyon megnehezítették. A szervezkedésük által nyert hatalmat velünk, szervezetlen iparosokkal szemben, erősen éreztették. Ki vagyunk nekik szolgáltatva. Ezen kiáltó bajnak orvoslására irányul a Magyar Építőiparosok Szövetségében fogamzott eszme, mely *a Magyar Építőmesterek Anyagtermelő és Elárusító Szövetkezetét* létrehozta. Ennek a vállalatnak célja és üzletköre: „Mindennemű építőanyag és tárgy termelése és elárusítása, valamint minden e céllal összefüggésben levő technikai, kereskedelmi és pénzügyi üzlet megvalósítása". Ebből a célból a szövetkezet anyagraktárakat, esetleg gyárakat létesít, módot adva rá, hogy tagjainak anyagszükségletét megfelelő áron és jó anyaggal elégítse ki és a gyárosok és termelők gyártmányaikat, termelésüket jól és biztosan helyezhessék el. A szövetkezet 500 korona névértékű részjegyeket bocsát ki, amelyek névre szolgálnak és amelyekből ugyanegy tag 10 darabnál többet nem vásárolhat. A jegyzett részjegyek teljes értéke az aláíró által egy összegben kifizetendő akkor, amikor őt a szövetkezet tagjai közé az igazgatóság fölvette és őt erről a határozatáról értesítette. A szövetkezet tagjai a szövetkezet esetleges veszteségeiért csak részjegyük értéke erejéig felelősek. A szövetkezet tagja csak olyan önálló építőiparos lehet, aki a Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége valamelyik helyi szervezetének is tagja. Az alapítás tervezetét mint alapítók *Jakabffy* Ferenc, *Kauser* Gyula, *Kondor* és *Feledi*, *Koch* Károly, *Bloch* és *Holitscher*, *Mann* József, dr. *Erős* Sándor, *Klenovits* és *Báthory*, *Szuchy* János, *Peterek* és *Wagner* és *Pucher* István építőmesterek bocsátották ki. A szövetkezet már megalakult. Minthogy első feladata az lesz, hogy a tagok építőanyagszükségletét közös, tömeges bevásárlással födözze: figyelmeztetjük tagjainkat, hogy az építőanyagok lekötésétől tartózkodjanak, illetőleg mielőtt kötésekbe bocsátkoznának, bővebb fölvilágosításért az anyagtermelő szövetkezethez forduljanak, mely helyiségeit egyelőre az ipartestületi házban, földszint, a szövetségi helyiségben tartja. Kérdésekre szivesen ad fölvilágosítást az ipartestület is.

Építő Munkavezetők Tanfolyama az 1909/10. évre. Az idei tanfolyam keretében *mentő tanfolyamot* fogunk rendezni. Ennek fontosságát az építőiparban foglalkozókra nézve taglalni fölöslegesnek tartjuk. A rögtöni segélyt balesetekre megadni úgyszólván minden építőipari munkásnak tudni kellene. Munkavezetőtől pedig ennek ismeretét okvetetlenül megkövetelik. Ezért a mentő tanfolyamban résztvehet minden építőipari munkavezető és munkás, ha az Építő Munkavezetők Tanfolyamán nem is vesz részt. A tanfolyam részletes programmját lapunk legközelebbi száma fogja közölni. Fölkérjük a t. tagokat, hogy erre a két tanfolyamra már most legyenek szivesek munkavezetőiket és segédeiket figyelmeztetni és őket ezekben a tanfolyamokban való résztvételre buzdítani.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A magánépítési bizottságnak okt. 25-én tartott ülésén *új építkezésre nyert engedélyt:*

88075. Dr. Csányi Aladár és Paulheim István, Batthiány-u. 3352. hrsz. 4 darab négyemeletes ház; terv. Paulheim és Veninger.

87269. Karvaly Simon, Rákos-u. 9209. hrsz. háromemeletes ház; terv. Csemegi József.

86581. Darmstädter Gyula, Villányi-u. 10. háromemeletes ház.

83957. Özv. Schumayer Mátyásné, Zsigmond-u. 3482. hrsz. négyemeletes ház; terv. Löllbach Kálmán.

87265. M. kir. vallás- és közoktatásügyi minister, Mozdony-u. 12924. hrsz. tanítóképző intézet; terv. Nagy Virgil.

Löllbach Kálmán
építőn

(Fővárosi ügyek)

91238. Dr. Plósz Béla, Ménesi-út 13387/2. hrsz. emeletes ház; terv. Lindwurm testvérek.
89655. Dr. Váli Ernő, Józsefhegy 6115. hrsz. nyaraló; é. m. Boszrücker Lajos.
90464. Özv. Majorossy Gézáné, Farkasvölgy 9332. hrsz. családi ház; é. m. Szultzberger Ignác.
90226. K. Császár Ferenc, Gellérthegy 13347. hrsz. családi ház.
89656. Sallay Lőrincné, Gergely-u. 53. toldalék; é. m. Stechlick Antal.
90811. Szuchy János, Jerney-u. 15. földsz. ház; é. m. Jettich Nándor.
89955. Csapkovics Jánosné, Hársfa-u. 5. toldalék; é. m. Stefán Jakab.
86873. Rottenstein Mór, Amerikai-út 1863, hrsz. nyaraló; é. m. Székely Vilmos.
89890. Slezák László, Frangepán-u. 54. két földsz. ház; é. m. Scheiring János.
87567. Winkler József, Emese-u. 16. földsz. ház.
87565. Kohn Dávid, Budakeszi-út 1. nyaraló; é. m. Popper Zsigmond.
83973. Togosic József, Bécsi-út 6128. hrsz. földszintes ház; é. m. Nagy Károly.
89965. Galata József, Szőlőkert-u. 42. földsz. ház; é. m. Oszfolk A.
89985. Pejtsik Károly, Naphegy-u. 2. istálló.

Átalakításokra:

89998. Strausz Adolf, Cserey-u. 3.
89984. Gyuriás József, Wesselényi-u. 57.
89983. Gróf Károlyi Lajos, Üllői-ut 14.
89926. Weck Adolf, Kazinczy-u. 45.
90000. Tuschak Paula, Dorottya-u. 8.
88054. Lakatos Emil, Wesselényi-u. 76.
88770. Cserei Márton, Szerecsen-u. 55.
89320. Özv. Móri Pálné, Kapás-u. 49.
89295. Pálmay Károlyné, Király-u. 75.
89294. Eschenbach Vilmos, Tölgyfa-u. 6.
89543. Breitkopf Elek, Só-u. 6.

Jóváhagyásra ajánltattak:

83044. Gál János, Agárdi-út 9986. hrsz.
88998. Ganz r.-t., Kis-Rókus-u. 3869. hrsz.
88322. Rozmanitz Lajos, Alvinczy-u. 6564. hrsz.
88568. Rudas József, Ürge-u. 1.
90294. Schuster József, Lőpormalom-dűlő 7979. hrsz.
89960. Wellisch Náthán, Izabella-u. 4022. hrsz.
88486. Szirch Antal, Fehérvári-út 13296. hrsz.
88987. Lofcsányi Mihály, Pálvölgy 5338. hrsz.
88214. Mayer és társa, Bécsi-út 1718. hrsz.
89578. Szücs György, Sárkány-u. 7220. hrsz.
87010. Hazai kőolajipar r.-t., Gyömrői-út 8555. hrsz.
88060. Krausz Gábor, Mester-u. 33.
88796. Weisz József, Peterdy-u. 4291. hrsz.
86878. Schmaltz Károly, Ráday-u. 92.
88497. Sachs Ármin, József-körut 16.
71502. Fleischmann L. cég, Holló-u. 11.
88485. Szőllősi Lipót, Király-u. 6.
88479. Vamás József, Népszinház-u. 5899. hrsz.
85269. Kleckner Mihályné, Dohány-u. 88.
88065. Czipauer János, Tünde-u. 1693.
89576. Bohacsek Pál, Röppentyü-u. 1619. hrsz.
89354. Hatvany Pálné, Hajtsár-út 2257. hrsz.

Gépekre és felvonókra:

86577. Goldberger Sámuel, Andrássy-út 39.
85274. Holstein és Sterner, Révész-u. 11.
89987. Anker biztosító társaság, Deák-tér 4.
89579. Schmidl Dániel, Gyep-u. 28.
87130. Hoffmann Miklós, Aréna-u. 122.
86536. M. kir. honvédségi gőzmosoda, Kaszás-dülő 7203. hrsz.

Elutasíttatott:

89658. Fuchs örökösök, Rákóczi-út 43.; terv. Jakab és Komor.
88496. Révész és és Kollár, Tükör-u. 869. hrsz.
83854. Rusz János, Tomori-u. 22.
87390. Szemere és György, Honvéd-u. 8.
89658. Kégl János, Szőlő-u. 1515. hrsz.
88897. Komáromi Mihály, Szépvölgy 5081. hrsz.
88221. Rosmanith Lajosné, Rókushegyi-lépcső 2564. hrsz.
87494. Kartonnyomó ipar és textilkereskedelmi r.-t., Rupp Imre-u. 1813. hrsz.
82246. Magyar fa- és kefeipar r.-t., Bodor-u. 11.
83827. Spacsek Fülöp, Kalocsai-u. 2006. hrsz.
82541. Kollár Ferenc, Soroksári-út 23.

TERVPALYÁZATOK.

nov. 1. Budapesti aut. orth. izr. hitközség: templom, iskola és községház tervei; díjak: 1800 k., 900 k. és 500 k.
„ 1. Az állami számvevőszék elnöke: a számvevőszék palotájának tervei; díjak: 2500, 2000 és 1500 k. (l. lapunk 30. sz.).
„ 1. M. Építő- és Iparművészeti Rajzolók: kapubejárat fayence-lemezekkel; díj: 100 k.
„ 27. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: falusi iskola tervei; díj: ezüstérem és 100 k.
„ 30. M. Építőművészek Szöv.: vasúti őrház; díj: ezüstérem és 400 k.
dec. 7. M. Iparművészek Társ.: két kispesti munkáslakás berendezése; díjak: I. 500—500 k., II. 300—300 k. (L. l. f. é. 40. számát.)
„ 10. Argentini kormány Bueros Airesben: a José de San Mattin polyklinika tervei (nemzetközi pályázat); díjak: I. megbízás, II. 20.000 és III. 10.000 k.
„ 15. Igazságügymin.: pestvidéki törvénykezési épület és fogház tervei (1,600.000 k.); díjak: 4500, 3000 és 2000 k. (Lásd lapunk f. é. 32. számát.)
„ 20. Erzsébet-emlék Budán; díjak 6000, 5000 és 4000 k.
„ 31. Keresk. min.: levélbélyegek tervei; díjak: 2000, 1500 és 1000 k. (L. lapunk 33. számát.)
1910. jan. 3. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: nagy árúház tervei; díjak: aranyérem és 1200 k. (L. lapunk f. é. 32. számát.)
jan. 15. Debreceni Kossuth-bizottság: Kossuth-szobor mintája; díjak: I. megbízás a munkával (vagy 3000 k.), II. 2000, III. 1000 k.
febr. 1. Szeged tanácsa: zeneiskola tervei (300000 k.); díjak: 1500 1000 és 500 k. (l. lapunk 37. számát).
„ 1. Szent-Imre-Collegium Budapesten: templom és gymnasium tervei; díjak 1500, 1200 és 800 k. (l. lapunk 43. sz.).
ápr. 30. M. Építőművészek Szöv.: vidéki színház (300.000 k.); díjak: I. aranyérem és 1000 k., II. bronzérem.
júl. 1. Zalaegerszegi szoborbizottság: Csányi László szobrának tervei (30—50 ezer k.); díjak: I. megbízás, II. 500 k., III. 250 k.

VERSENYTÁRGYALÁSOK.

okt. 31. Felsőkabol község (Bács m.) előlj.: **községház és jegyzőlakás** építése (69787·60 és 35489·37 k.).
„ 31. G. kel. főegyházmegyei konzisztórium Nagyszeben: **bérházak és villák építése** (270643·58 és 312991·78 k.).
„ 31. Trencséni á. é. hiv.: **iskolaépítés.**
nov. 3. Földmiv. min.: **a Béga szabályozása** (1,380.000 m^3 földmunka stb.) (L. a hird. közt.)
„ 3. S.-A.-Ujhelyi á. é. hiv.: 5 drb. **betonműtárgy** (7344·20 k.).
„ 3. M. kir. telepítő felügyelőség Kolozsvár: **templomépítés** Kerán (28378·37 k.).
„ 3. Trencséni á. é. hiv.: **egyházi épületek** helyreállítása.
„ 5. Budapest székesfőv. tanácsa: a **vízművek különféle anyagszükséglete.**
„ 5. Ulma község (Temes m.) előlj.: **útépítés** (14204·31 k.).
„ 8. Földmiv. m. kir. min.: **zsilipépítés** a soroksári dunaágban.
„ 8. Szombathelyi á. é. hiv.; **templomtatarozás** (11065·93 k.).
„ 10. Szeged város tan.: a **korcsolyató föltöltése**, bp. 1400 k.
„ 10. Balassagyarmati á. é. hiv.: **útépítés.**
„ 10. Királykegye község (Brassó m.) előlj.: **iskolaépítés.**
„ 10. Lugosi á. é. hiv.: **korlátok fölállítása** (6840, 9375 és 1616 k.)
„ 11. Dunabogdányi és visegrádi kőbányakezelőség: a kiscserhegyi kőbánya **kezelése** és 5—10 ezer m^3 terméskő **termelése** (l. a hirdetések közt).
„ 12. Marosvásárhelyi á. é. hiv.: 70·0 *m* **Rákóczi-híd** alapépítménye és vasfölszerkezete.
„ 12. Pásztó község (Heves m.) tanácsa: **emeletes iskola építése.**
„ 15. Mezőtárkány község (Heves m.) előlj.: **középítkezések** (19732·36 k.).
„ 15. Kőszeg város tanácsa: **laktanyaépítés** bp. 15000 k.
„ 15. Keresk. min.: az eszéki drávahíd **alépítménye** és **pályaburkolata.**
„ 17. Pilis község (Pest m.) elülj.: **vágóhíd** építése (7415·39 k.).
„ 18. Ipolysági á. é. hiv.: 30·0 *m* **híd építése** (18135·30 k.).
„ 18. Soroksár elülj.: 8 tantermes emeletes **iskola** építése.
„ 20. Fülöpszállás község (Pest m.) előlj.: **községházépítés.**
„ 20. Dicsőszentmártoni á. é. hiv.: **hídépítés.**
„ 20. Főv. közmunkák tan.: **telekeladás** az V., Országháztéren.
„ 20. Kőhalmi szolgabíró hiv.: **hídépítés** (3507·26 k.),
„ 22. Alispán Trencsén: 40 *m* nyilású **híd alépítménye és vasfölszerkezete.**
„ 22. Dicsőszentmártoni á. é. hiv.: **iskolaépítés** Szászernyén.
„ 22. Ipolysági á. é. hiv.: **iskolaépítés.**
„ 23. Ev. tanitézetek felügyelősége Felsőlövőn (Vas m.): **gymnasium** építése.
„ 24. Aranyosmaróti kir. ügyész: **fogház** építése.
„ 24. S.-A.-Újhelyi á. é. hiv.: a közkórház **kazánházának** építése és **kazánüzemének** berendezése.
„ 28. M. Á. V. aradi üzletvez.: **kötélárúk** szállítása (l. a hirdetések közt.)

esprits
par [illegible]

Parketgyártmányainkat kartellen kivül lényegesen mérsékelt árak mellett :: :: ajánljuk :: ::

Szentlőrinci parketgyár r.-t.

Telefon 79—43. **Budapest, V., Csáky-utca 3. sz.** Telefon 79—43.

Hajós-u. 15.) VI., Palotai-ut 1511. hrsz. szénraktár

49050. M. kir. államvasutak ferencvárosi osztálymérnöksége IX., fütőháztelepen földszintes iroda épületre.

33349. „Apenta" keserüviz forrás r. t. I., Örmező dülő 14329. hrsz. kutház épitésre.

45982. Spitzer Ignác (VI, Teréz-körut 28.) VII., Telep-u. 1978—79. hrsz. őrházra.

b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra :**

48694. Csányi Károly (I. Ábel Jenő-u. 10.) ugyanott.

48863. Békeffy Géza (I. Szarvas-ut 30.) ugyanott.

48693. Lipcsey József (I. Diószegi-ut 16.) ugyanott.

49501. Töttös Béla és neje (I. Diószegi-ut 13905. hrsz.) ugyanott.

47998. Dr. Klinger Zsigmond (VI. Kmetty-u. 18.) ugyanott.

46089. Stettner Mátyás és neje (VII. Fürész-u. 1993. hrsz.) ugyanott.

49888. Neuschloss Emil (V. Pozsonyi-ut 1248. hrsz.) ugyanott.

45367. Peschat és Róth (VI. Tüzér-ut 1749/7. hrsz.) ugyanott.

51557. Kann és Heller (VIII. Bérkocsis-u. 16.) V. Báthory-u. 62. sz.

45418. Özv. Zákó Józsefné (VIII. Szigony-u. 7134/10. hrsz.) ugyanott.

48680. Dán Jenő (III. Zsigmond u. 13.) ugyanott.

49887. Vermes Gábor (IV. Irányi-u. 15.) ugyanott.

48857. Kohn Imre (VIII. Rákóczi-ut 55.) ugyanott.

49112. Focht Márton (I. Orbánhegyi-ut 7.) ugyanott.

47979. Kiss Aladár (III. Zaránd-u. 7924. hrsz.) ugyanott.

48262. Ejury Károly és neje (II. Szegényház u. 3254. hrsz.) ugyanott.

48097. Magyar automobil r. t. (IV. Kigyó-tér 1.) ugyanott.

47846. Bpti közuti vaspálya-társaság (II. Margit-körut 50—52.) ugyanott.

46410. Husz Miksa (III. Tavasz-u. 1313. hrsz.) ugyanott;

c) **jóváhagyásra ajánlattak :**

49273. Bpesti orsz. első gyermekmenedékhely egyesület, IX. Vendel-u. 8806. hrsz.

48470. Nagy Izsó, II. Lövőház-u. 3946. hrsz.

48858. Ferenc Imre, I. Istenhegyi-ut 9949/1. hrsz.

45050. Benes Imre, VII. Weselényi-u. 4901. hrsz.

45969. Mórotz Kálmán, I. Derék-u. 1314/2. hrsz.

44036. Linczenpolcz Ferenc, III. Bécsi-ut 134. sz.

45733. Szabó Gyula, I. Istenhegyi-ut 9723. hrsz.

44295. Hegedüs László, I. Alma u. 9795. hrsz.

49988. Noker Ferenc, I. Orom-u. 20.

49270. Erzsébet gőzmalom társaság V., Pozsonyi-ut 1260. hrsz.

47747. Polatschek Felix VII., Elemér-u. 4271. hrsz.

45727. Weisz Henrik X., Asztalos Sándor-u. 7297. hrsz.

48061. Engelsmann Antal II., Török-u. 3608. hrsz.

32255. Benedek Dezső VIII., Nagyfuvaros-u. 5967. hrsz.

d) **gépekre és felvonókra :**

17067. M. kir. dohányjövedéki központi igazgatóság (III., Flórián-u. 242—247. hrsz.)

36361. Általános osztrák magyar légszesz társulat (IX., Köppány-u. 9629/a hrsz.)

49119. Jeronschek Károly (IV., Semmelweisz u. 7.)

47748. Wodianer Hugó (IV., Sarkantyus-u 483. hrsz.)

47203. Jókay János (VIII., Gólya-u. 12)

242592. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi ministerium (I., Lágymányos, 16451. hrsz.)

44098. Heller Hermann (IX., Páva-u. 23.)

45617. Kölber testvérek (VIII., Tavaszmező-u. 6246. hrsz.)

46645. Özv. Gemeiner Istvánné (VIII., Szigetvári-u. 18.)

46648. Haverland Antal (X., Timár-u. 21.)

e) **elutasittattak :**

49867. Dr. Kovald Emil VII., Szövetség-u. 35.

45643. Schütz Rezső és neje VI., Szondy-u. 2984. hrsz.

17640. Friedmann Adolfné VI., Szerecsen-u 35.

42214. Bretisch Gyula VIII., Sándor-u. 5580. hrsz.

Pályázatok tervkészitésre.

Az Eperjesen épitendő megyei kórház tervpályázatán az I. (1000 k.) dijat Schoditsch Lajos és Éberling Béla, a II. (600 k.) dijat Fleischl Róbert nyerte el.

A debreceni Kossuth-szobor pályázata fölött folyó hó 9-én döntött a biráló-bizottság; a beérkezett pályaművek közül egyiket sem találta megfelelőnek és ezért az első dijat, amelylyel együtt járt a megbizatás, nem is itélte oda egy pályázónak sem. A második dijjal, 6000 koronával Róna József munkáját jutalmazták, a harmadik dijat, 3000 koronát pedig Margó Edének adták. Öt más müvésznek Füredi, Ligeti, Istók, Kallós és Tóth munkáit 1000—1000 kor.-val megvételre ajánlották. A jutalmazott hét pályázó között ujabb szükebbkörü pályázatot fognak rendezni.

A sárospataki állami tanitóképző intézet tervpályázatán szombaton döntött a biráló-bizottság, általában kielégitőnek jelezvén a pályázat eredményét, főleg a programmban kifejezett annak a kivánalomnak a tekintetében, mely a Rákóczi városában épitendő intézet architekturáját hangsulyozta. A beérkezett hét pályamű közül az első (2000 k.) dijat egyhangu szavazással Lechner Jenő és Wargha László, a második (1500 kor.) dijat Kotál Henrik, a harmadik (1000 k.) dijat Lechner Ödön és Sebestyén Arthur müve nyerte el; egyenkint 350 k.-ért megvenni ajánlták Förk Ernő és Bernthaller Adolf tervét. A tervek két hétig ki vannak állitva a Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet helyiségeiben a birálati jegyzőkönyvvel; azután pedig a pályázók a vallás- és közoktatásügyi ministerium segédhivatali főigazgatójától visszavehetik pályaműveiket a jeligés levelekkel együtt.

Pályázatok állásokra.

Városi mérnöki állás. Érsekujvár r. t. városnál betöltendő mérnöki állásra pályázat hirdettetik. Az állással 1600 kor. törzsfizetés és 320 kor. lakbér és hatszori 200 kor. ötödéves korpótlék élvezete jár. A mérnöki magángyakorlat meg van engedve s nagyobb városi munkálatok vezetésénél a városi képviselőtestület külön dijazást is állapit meg. Felhivatnak pályázni óhajtók, hogy kellőkép felszerelt kérvényeiket junius 20-ig Nyitravármegye alispánjához nyujtsák be.

Épitészi és mérnöki állás. Kolozsvár sz. kir. város pályázatot hirdet egy városi napidijas épitészmérnöki és egy napidijas mérnöki állásra. Az irt állások javadalmazása egyelőre 12 kor. napidijban állapittatott meg. A város szervezési szabályrendelete vonatkozó részének tervbe vett megfelelő átdolgozása esetén azonban mindkét állás 3600 kor. kezdő törzsfizetéssel, mely öt évenkint automatikus előléptetéssel 6000 kor. törzsfizetésre emelkedhetik és 700, illetőleg 840 kor. lakásbérrel fog rendszeresittetni. A kellően felszerelt pályázati kérések Szvacsina Géza udvari tanácsos, polgármesterhez junius hó 27-ig bezárólag adandók be.

Tagositások.

Bábahalma. [Kisküllő m.] Bábahalma község részleges (szőlő) határtagositási ügyében az előmunkálatok megkezdése, u. m. képviselet rendezése, mérnök választása és költségelőirányzat elkészitése végett határidőül junius 18. napjának d. e. 8 órája Bábahalma községházához tüzetik ki. A birtokrendezésre jogositott földmérők felhivatnak, kik ez ügyben a földmérői teendőket elvállalni szándékoznak, a szerződési pontok előterjesztése mellett ajánlataikat az erzsébetvárosi kir. törvényszék elnökségéhez, vagy az érdekelt felekhez küldjék meg.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. minister Politzer Dezső mérnök, budapesti lakosnak a mátra—kőrösvidéki egyesült h. é. vasutak Kőrösladány állomásától Zsófia-major érintésével Gyoma állomásig vezetendő keskenyvágányu gazdasági vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét egy év tartamára meghosszabbitotta; Maderspach Viktor mérnök, gőzfürész tulajdonos alsóbarbatyéni lakosnak a petrozsény—livazény—lupényi h. é. vasut Alsóbarbatyén állomásából kiágazólag Aninosza község érintésével a község határában fekvő bányatelepekig vezetendő szabv. nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta; a szatmár—bikszádi h. é. vasutrészvénytársaságnak vasutvonalának Bikszád végállomásától Terep, Bujánháza, Kányaháza, Lekence és Kistartolc községek érintésével Komorzánig vezetendő keskeny nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra; a kőszeg—szombathelyi h. é. vasut részvénytársaságnak a Kőszeg állomástól, esetleg a sopron—kőszegi h. é. vasut Rötrendek állomásától Léka, Pörgölény és Kőpatak

LOKSAY és PICHLER vizműberendezők TELEFON 69—53. Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 7. szám.
Központi fütés-, szellőztetés- és fürdőtelepek, légszesz-, vizvezeték- és :: csatornázási berendezések. — Épület- és diszműbádogosok. ::

KRATOCHVILL ÁGOSTON
MŰ- ÉS CIMTÁBLA ÖNTŐDÉJE
Budapest, VII,. Cserhát-utca 22. szám.

Készit elismert tiszta és izléses kivitelben : mindennemü bronz és horganyból **öntött felirati táblákat** u. m.: **vármegyei határjelzőtáblák, anyakönyvvezetői táblák, utcajelző és házszámok** városok részére, **cégtáblák gépgyárak** részére és miden más Telefon 28—35. — célra megfelelő öntött táblákat jutányos árak mellett. — Telefon 28—35.

Löllbach Kálmán

VK

Mafaműép.-ny.

TOST és MOLNÁR BUDAPEST,
mű- és tájkertészek VII., István-út 50. sz.
Elvállalnak: Kertek, parkok tervezését, alakitását, rendezését és fenntartását, alkalmi és állandó növénydiszitést, balkonok kiültetését stb. stb.
Telefon 88-75. sz.

Maxim Hiram Stevens mérnök Londonban

„Ujitások önmüködö lövegeken“

című, 9317. számu 1895. december 27-diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös utca 9. sz.

Granger Farwell kereskedő Chicagóban

„Irógépeken eszközölt ujitások“

című, 7332. számu, 1896. junius 16-diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9.

J. Pohlig Aktiengesellschaft kölni cég a 8266. számu

„Ujitások sodronykötelü vasutakon“

című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyeket ad.

Bővebb felvilágositással szolgál **Kalmár J.** mérnök, szabadalmi ügyvivő, Budapest, VII., Rákóczi-ut 44.

J. Pohlig Aktiengesellschaft cöln-zollstocki cég a 15517. számu

„Ujitások felső kötéllel vonó drótkötélpályákon“

című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyeket ad.

Bővebb felvilágositással szolgál **Kalmár J.** mérnök, szabadalmi ügyvivő, Budapest, VII., Rákóczi-ut 44.

Horton James Alexander magánzó Providenceben

„Javitás dróthuzó gépeken“

című, 37812. számu, 1906. junius 6-diki keletü magyar pótszabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9. sz.

Dillon Griswold Wire Company cég Sterlingben

„Gép bálabroncsok készitésére“

című, 38350 számu, 1906. május 26-diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9. sz.

The Toledo Glass Company cég Toledoban

„Gép üreges üvegtárgyak előállitására“

című, 34750. számu, 1905. julius 7-diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9.

MOLNÁR ÖDÖN
MÉRNÖKI IRODÁJA
· BUDAPEST ·
VII ERZSEBET-KÖRUT 30
TELEFON 119-00
NEMZETKÖZI INTERNATIONAL
PATENT PATENT
SZABADALMAK
KIDOLGOZÁSA ÉS ÉRTÉKESITÉSE
VÉDJEGYEK
MINTÁK
IPARI UJDONSÁGOK.

KOSTYÁL JÓZSEF
magyar villamos műszaki vállalata
BUDAPEST, II., Zsigmond-utca 11. sz. vagy Báró Liptay-utca 12. sz.
Közvetlen a Margithid-főnél. Telefon 16—96.

Elvállal: Villamos világitás és erőátviteli berendezések szerelését. Csillárok és lámpák átalakitását. Villamos csengő, telefon és jelző készülékek szerelését. Villámhárítók, tűz, viz, biztonsági és ellenőrzési készülékek berendezését. Házak és lakások évi jókarbantartását.

Raktáron tartom az összes szerelési anyagokat, üveg-függőket gyöngy-rojtokat és a 70% árammegtakarítású Dr. Just-féle Wolfram-lámpákat.

Váltakozó-áramot egyenárammá átalakitó készülékeket készitek.

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővárosi magánépitési albizottság 1909. junius hó 14-én Kun Gyula tanácsnok elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását:

a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre:**

49989. Dr. Perl Soma (VI., Teréz-körut 6.) IX., Mester-utca 9155—56 hrsz. 4 em. házra, ép. Körösi Albert.

49548. A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalai üzletigazgatósága (I., Mészáros-u. 19. sz.) I., Karátsenyi- és Koronaőr-u. 1646—40. hrsz. 3 em. házra

47850. Danzig Jakab és neje (VIII., Práter-u. 45.) IV., Molnár-u. 32/2. hrsz. 3 em. házra, ép. Fodor Gyula.

46656. M. kir. vallás- és közoktatásügyi minister X., Hungária-körut, Elnök-, Villam- és Kendeffy-u. 8631/a. hrsz. 2 em. főgimnáziumra.

45044. Héber Mihály (X., Bánya-u. 19.) ugyanott 7441. hrsz. földszintes házra, ép. Pucher János.

46729. Olasz Károly és neje (X., Fütőháztelep) X., Beleznay u. 7517/a. hrsz. földszintes házra, ép. Borsody Sándor.

45629. Farkas Samuné (VI., Szt. László-u.) ugyanott 1548—49. hrsz. földszintes bérházra, ép. Scheiring János.

50262. Iczkovicz Mayer megb. Mellinger Artur műép. (IV., Gerlóczy-u. 1.) VII., Öv-utca 1959—61. hrsz. földszintes házra.

32964. Henger Antal és neje megb. Löllbach Kálmán épitész (VIII., Üllői-ut 16.) IV., Sarkantyus-u. 485. hrsz. 3 em. ház.

50133. Pollatschek Felix és neje (VIII., Kun-u. 11.) IX., Mihálkovits-u. 8640. hrsz. 3 em. házra, ép. Sándor Imre.

51068. Draskóczy Miklósné (VII., Csengery-u. 30.) I., Mátrai-u. 1934. hrsz. 2 em. házra.

50233. Töpfner János (VII., Columbus-u. 15.) VII., Gyarmat-u. 1869—70. hrsz. l. em. nyaralóra.

45600. Sepsy István és neje (VII., Róna-u. 41.) VII., Bosnyák u. 2357. hrsz. l. em. házra, ép Balogh J. Zoltán.

48064. Palócz Endre és Darmstädter Gyula (VIII., Salétrom-u. 10.) I., Névtelen-u. 13891. hrsz., l. em. lakóház.

47172 Vilvenio Lajosné (VI., Szondy-u. 91.) ugyanott 2989. hrsz. földszintes házra.

46910. Mündl Ferenc (III., Bokor-u. 9.) III., Kenyeres-u. 1515. hrsz. földszintes házra.

47180. Burmeister Antalné (III., Szil-u. 10.) ugyanott 670. hrsz. földszintes házra.

45619. Szupp Erzsébet (I., Fehérvári-ut 7.) I., Albert-u. 13725/21. hrsz. földszintes házra.

47821. Kolozsy András és neje (VI., Petneházy-u. 30.) VI., Jász-u. 1541—42. hrsz. földszintes házra.

47856. Makk Antal (I., Fehérvári ut 7.) I., Bornemissza-u 13788/43. hrsz. földszintes ház.

45756. Huszár Sándor (VII., Komáromi-ut 8.) VII., Szentes-u. 1937/39. hrsz. földszintes házra, ép. Varga István.

45628. Tonhauser András és társa (VI., Tár-u. 4. sz.) VI., Jász-u. 1541. hrsz. földszintes házra, ép. Scheiring János.

50240. Holicza Szilárd és neje (VI., Dalnok-utca 27. sz.) VI., Jász-u. 1541. hrsz. földszintes házra, ép. Marton László.

45389. Szücs Jakab és neje (X., Remény-u. 11.) ugyanott 2079. hrsz. földszintes házra.

49536. Szekeres István és Gasparik István (VII., Dembinszky-u. 38.) VII., Fürész-utca 1995—96. hrsz. 2 földszintes házra.

46728 Mikulás János és neje X., Névtelen-utca 7522. hrsz. földszintes házra, ép. Borsody Sándor.

47942. Lang L. (V., Váci-ut) VI., Máglya-u. 1540/c. hrsz. 2 földszintes házra.

46623. Ray Rezső (VI., Andrássy-ut 105.) IX., Soroksári-ut 9587. hrsz. földszintes portás házra.

44393. Budapesti ker. munkásbiztositó pénztár VII., Damjanich-u. 4226. hrsz. iroda toldalékra.

45747. Budapesti ügetőverseny egyesület VI., Erzsébet királyné-ut 1852—55. hrsz. istálló-épületre.

47976. Weisz Manfréd (IV., Deák Ferenc-u. 4.) IX., Máriássy-u. 9627/1. hrsz. rajzterem épületre.

49124. Miklós és Wirth (VII., Damjanich-utca 12.) III., Szent Endrei-ut 8123. hrsz. gyártoldalékra.

46083. Szerszám és fürészlap gyár r. t. VI.

NOVÁK JÓZSEF
SZOBRÁSZ
MŰTEREM:
VII., AMAZON-UTCA 8.
TELEFON. ooo TELEFON.
KÉSZIT: épület-homlokzat, stucco-menyezet, kő- és mükő, valamint iparművészeti munkákat minden stylnemben.

KERTEK alakitását terv és költségvetés szerint, valamint gyümölcsfák, diszfák, diszbokrok, rózsák szállitását árjegyzék szerint elvállal: **Pecz Ármin** kir. udvari műkertész és faiskola tulajdonos
BUDAPEST, VIII., Kálvária tér 8 sz.

Löllbach Kálmán

Kabdebo Bp.

4. l. 96, 97. l.

98 l.

...erci templom" monografia-
..... 1.400 P.-

...állitására ..... 3.000 P.-

..... 2.100 P.-

Összesen : 30 .000 P.-

3. november 20.-án.

Elnökhelyettes megbizásából :

Dr. Szörnyi Ottó

előadó.

MDK

Löllbach Kálmán épitész

Aranydiplomát kaptak 1955-ben.

Lölbach Kálmán

építészmérnök

VII. Madách Imre

út 11.

Részt vett a bpesti

tud. egyetem épületé-

nek ujjáépítésében

Borb-Fabr. 56.1

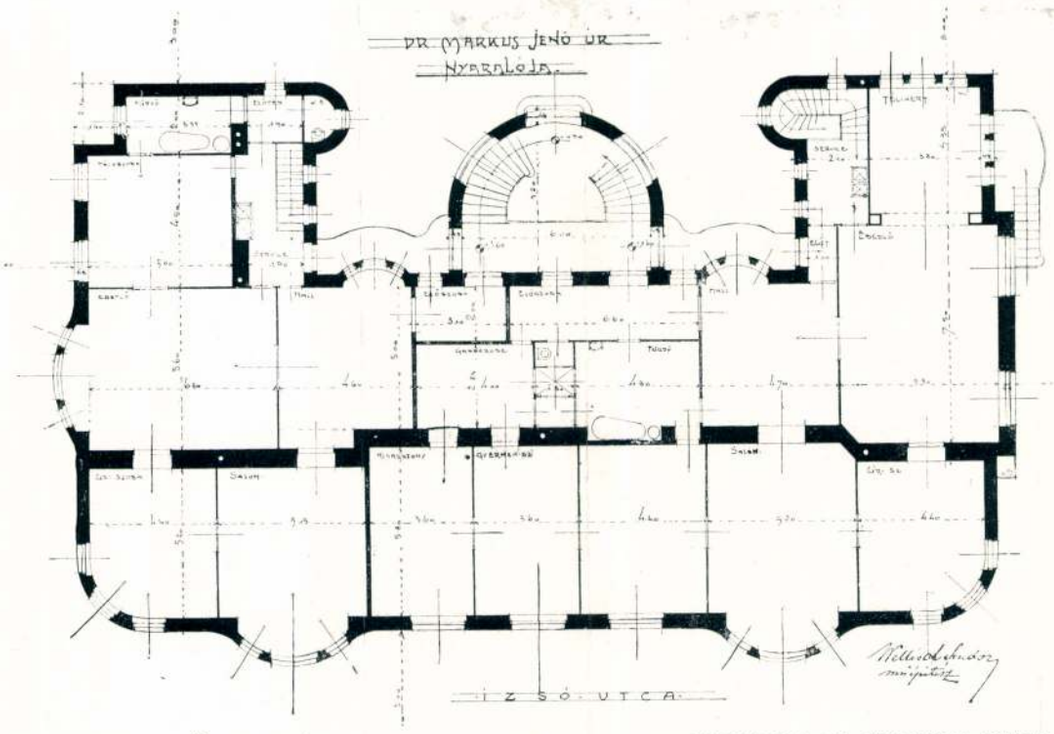

DR. MÁRKUS JENŐ NYARALÓJA. TERVEZTE: IFJ. WELLISCH ANDOR.

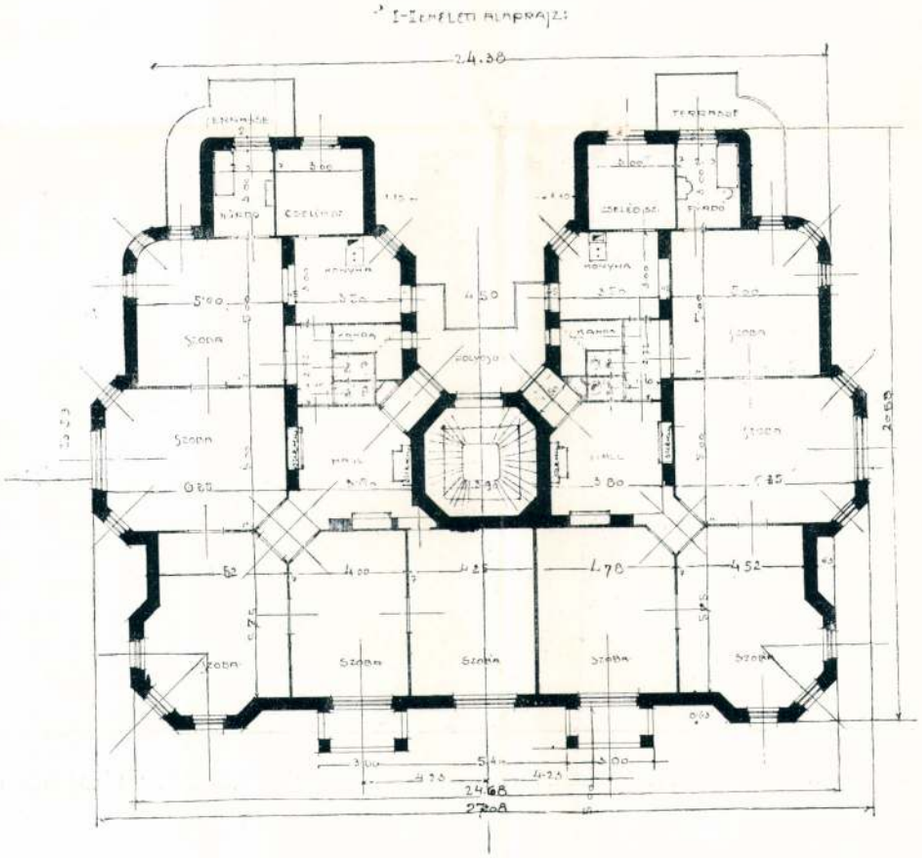

DR. JUHÁSZ ANDOR ÉS MENNYEY LÁSZLÓ VILLÁJA. TERVEZTE: LÖLLBACH KÁLMÁN.

Magyar Építőművészet
1911. 7. 7.

DR. JUHÁSZ ANDOR ÉS MENNYEY LÁSZLÓ VILLÁJA. TERVEZTE: LÖLLBACH KÁLMÁN.

Löllbach és Reichl

K

HOMLOKZAT.

Löllbach és Reichl. Az alaprajz főformájában egy négyszögletes udvar köré helyezkedik. A főbejárat a homlokzatnak a Kossuth-tér felőli főtengelyébe esik. Vele kapcsolatban van az előcsarnok s az innen kétfelé elhelyezett előcsarnokba vezetnek az egyeneskarú lépcsők. Az az eszme, hogy ily módon a forgalmat az épület 2. csomópontjába igyekeznek terelni, igen ügyes, de megoldása oly áldozatokat követel, melyek a tervnek nagy hátrányára vannak. Ugyanis a Kossuth-tér felől 4 egymás elé helyezett traktust nyerünk, amelyek közül már a folyosók is másodsorban, a felesleges előszobák pedig egyáltalában nem kapnak megvilágítást. A közgyülési terem által képezett középrizalit túlságosan nagy kiugrással bír (5—5 méter), úgy, hogy ezáltal az arkád fél méterre nyúlik be a kocsiút koronájába. A rendőrkapitányság elhelyezésére szolgáló épületszárny a takarékpénztár tűzfalára néz s ahhoz nagyon közel fekszik s így e körülmény a földszinti helyiségek megvilágítását kedvezőtlenné teszi. Homlokzati kiképzése ügyes s művészi értékkel bír s az épületnek nyugodt, előkelő hatást sikerült adniok.

RAINER KÁROLY, BUDAPEST.

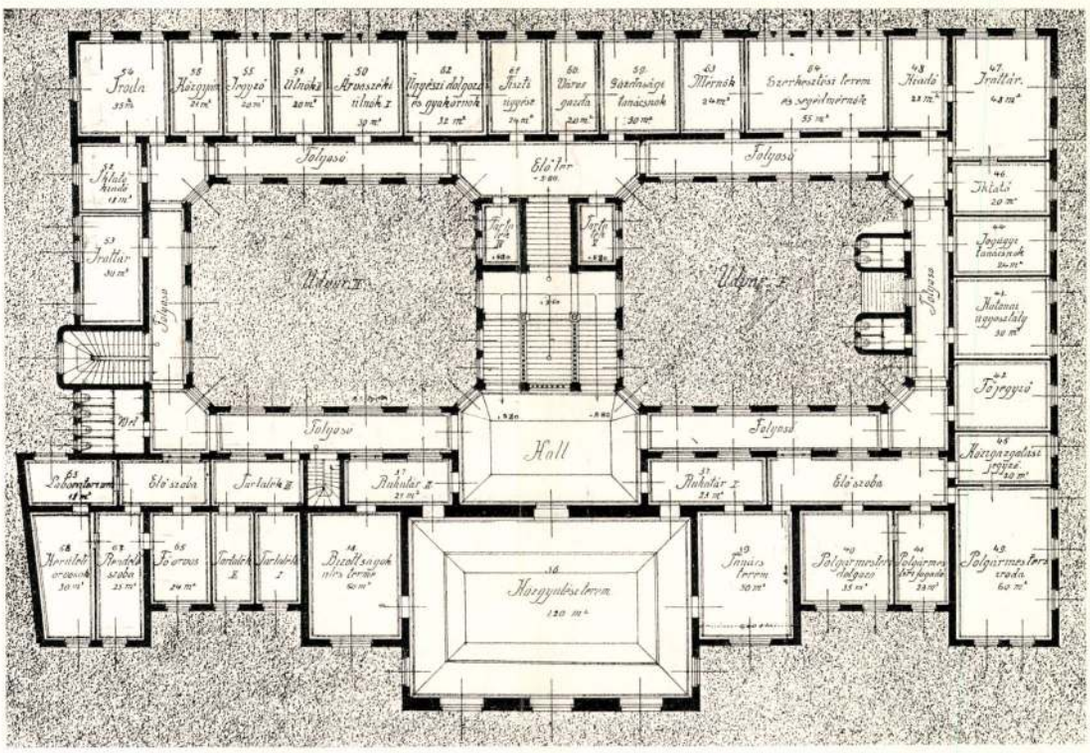

ALAPRAJZ.

RAINER KÁROLY, BUDAPEST.

HOMLOKZAT. LÖLLBACH ÉS REICHL, BUDAPEST.

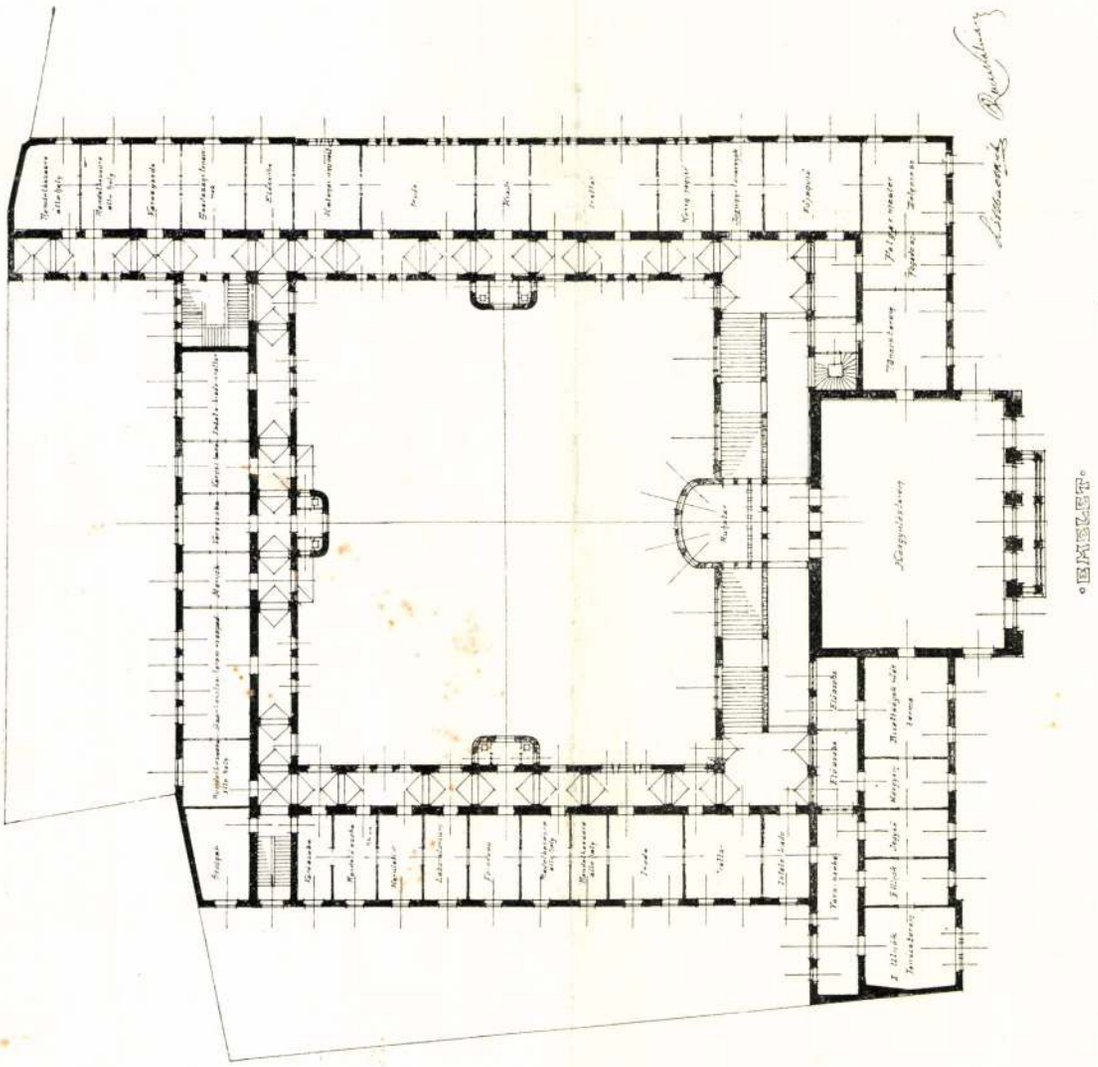

ALAPRAJZ. LÖLLBACH ÉS REICHL, BUDAPEST.

„SATORIN"-KÓHABARCS-ANYAG
Olcsó és kitünő épitkezési anyag fagymentes, szintartó, kőkemény, plasztikus
Több szinben szállitja: SÁTORI-GYÁR BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25.

vasut vonalát meghosszabbitják Sárvártól Rumig, továbbá, hogy a Rába jobbparti érdekeltségének is hozzáférhetővé teszik a vasutat. Az értekezlet a vasut épitési engedélyének kikérésére Széchenyi Jenő grófot kérte fel, az előkészitő bizottságot pedig megalakitotta

A hőlak—trencsénteplici h. é. villamos vasut engedélyezési tárgyalását Bleuer Ödön mérnök kérelmére a kereskedelemügyi minister elrendelte. A tárgyalást az állandó vasutengedélyezési bizottság junius 2-án tartja meg.

A rózsahegy—korytnicai h. é. vasut mütanrendőri bejárását a kereskedelemügyi minister junius 4-ik napjára elrendelte.

Iparvasut épitás Csikvármegyében. Az Unio erdőiparrészvénytársaság a gyimesközéplaki vasuti állomás közelében levő faraktárától a barackosi fürésztelepig gőzüzemü erdei iparvasutat épit. A pálya közigazgatási bejárását junius 17 én tartják meg.

A kassa—hegyaljai vasut engedélyezésének megtörténtéről szóló március 22-én kelt jelentését a kereskedelemügyi minister a képviselőház elé terjesztette.

Vizépitészet és szabályozás.

A duna-drávai hajózó-csatorna. A pécsi kulturmérnöki hivatal a földmivelésügyi ministerium vizépitési igazgatósága megbizásából elkészitette a duna-drávai hajózó-csatorna épitésére vonatkozó terveket és költségvetést és azokat további intézkedés végett átterjesztette Baranyavármegye főispánjához. A tervezet szerint egy vágányu csatorna épül és iránya a Fekete-Pécsi viz medre, mely a Drávától kezdődőleg Dráva-Palkonya, Szaporca, Kémes, Kórós, Uj-Mindszent. Kisasszonyfa, Velény, Bagota, Zók és Pellérd községek érintésével Pécs város alá jut. Ezen vonal hossza 57 km. a legyőzendő magasság 30 m. A csatorna épitésére 13,561.000 kor van előirányzatba véve.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

Épület átalakitás. Az Egyetemek Kórházegylete VIII. Üllői-ut 22. sz. épületének átalakitására lapunk mai számában árlejtés van kitűzve. Az ajánlatokat Löllbach Kálmán és Reichl Kálmán tervező müépitészek VIII. Baross utca 21. sz. alatti irodájában junius 1-én déli 12 óráig kell beadni Előirányzott költség 25000 korona.

Bérpalota épitás. Vágó László és Vágó József müépitészek tervei alapján nagyobbszabásu magán bérpalota fog épülni a Dohány- és Sip utca sarkán. A telken álló két régi földszintes épületnek lebontására lapunk mai számában árlejtés van hirdetve, melyre az ajánlatok a tervező müépitészek irodájában junius 9-ig adandók be.

Burkoló és csatornázó munka. A székesfőváros tanácsa az alábbi munkák kivitelével a május 15-én tartott árlejtés alapján a következő cégeket bizta meg: Kleindl Jánost a VI., Dévai-utca egy részében te vezett csatorna épitésével 2082 kor. 67 fill, a Mór-, Gömb- és Palóc-utcákban létesitendő csatorna épitésével 12 290 kor. 56 fill., Ámon Antalt a Hold-utca rendezésénél a kövezési előmunkálatokkal 5080 kor. 37 fill, a Miksa-utca rendezésénél a kövezési előmunkálatokkal 5170 kor. 01 fill., a Magyar aszfalt részvénytársaságot a Hold utca rendezésénél a gyalogutak aszfaltozásával 6630 kor. 25 fill., a kocsiutak aszfaltozásával 59 861 kor., ifj. Obendorfer Józsefet a Hermina-uton végzendő járdakövezési munkával 3009 kor. 50 fill., Bencz Ferencet a VI. Csángó és Huba-utcákban végzendő járdakövezési munkálatokkal 2028 kor., az Angol aszfaltr t-ot a Miksa-utca rendezésénél a gyalogutak aszfaltozásával 8025 kor. 40 fill, a kocsiutak aszfaltozásával 22 587 kor. 19 fillérért

Epülettetők jókarban tartása. A magyar kir. budapesti 1. honvédkerületi parancsnokság a helybeli kincstári épületek tetőhéjazatainak jó karban tartásával az április 16 dikán tartott árlejtés alapján ifj. Krumpholz Mihályt bizta meg 2580 kor vállalati árban.

Csatornázási munka. Az I. ker. Fillér-utca egy részében végzendő csatornázási munkával a tanács a május 15 én tartott szükebbkörü árlejtés alapján Halász Hubertet bizta meg 3334 kor. 63 fillérért.

Az Erzsébet-kilátótorony épitése. A székesfőváros tanácsa május 4-én szükebbkörü árlejtést tartott az I. ker. Jánoshegyen emelendő Erzsébet-kilátótorony épitésére. A tanács az árlejtés alapján a bontási-, föld-, kőmüves- és elhelyező munkák kivitelével Wellisch Hugó épitőmestert bizta meg 86.502 kor. 79 fill., a kőfaragó munkát pedig Král Gyula kőfaragómesternek itélte oda 60.212 kor. 51 fill. árban.

Uj egyetemi épület. A közoktatásügyi minister értesitette a fővárost hogy a kir. József müegyetemnek az Esterházy utcában levő volt vegytani intézeti épületét a budapesti kir. tudományegyetem II. sz. vegytani intézetének elhelyezésére óhajtja felhasználni s azt megfelelően átalakitani. Az épület átalakitására és helyreállitására vonatkozó terveket leküldötte s kéri a fővárost hogy az épitési engedélyt adja meg.

Szülőház épités. A pesti izr. nőegylet elnöksége a VI. ker., Bókay-tér és Szabolcs-utca sarkán a Bródy Adél gyermekkórház mögött a székesfővárosi faiskola telkéből megvásárolt 500 négyszögöl nagyságu területen „Csepeli Weis Alice gyermekágyas otthon" néven 31 nő és ugyanannyi csecsemő részére szülőház és gyermekágyas otthon épitését határozta el. A tanács a közsegészségi bizottság javaslata alapján az intézet épitésének engedélyezése iránt pártoló előterjesztést tesz a közgyülésnek.

A budai nyári szinház nézőterének helyreállitása A székesfőváros tanácsa a mérnöki hivatal javaslata alapján elhatározta, hogy a Krisztinavárosi nyári szinház nézőterén szükséges kárpitozási és egyéb helyreállitási munkákat 8000 korona költség keretén belül végrehajtatja.

A vidéken.

Iskolák épitése Mezőturon. Mezőtur város polgármestere lapunk mai számában árlejtést hirdet a város belterületén épitendő két iskola munkálataira. Pályázati határidő junius 10-ik napjának d. e 11 órája.

Vizvezeték létesitása Siófokon. Siófok nagyközség mozgalmat inditott vizvezeték létesitésére és a község csatornázására. A község képviselőtestülete e célból a kormánytól 200,000 korona államsegélyt kér. A munkálatok költségei mintegy 410,000 koronára rugnak.

Gyárépités Németbogsanban. Rüttgers Gyula cég Németbogsánban kátrány gyárat épittet, melynek munkálatait a napokban megkezdették.

A győri gyutacsgyár épitése ügyében az épitető Alber Viktor bécsi gyáros kérelmére a telepengedélyezési tárgyalást a napokban megtartották. A városi épitési bizottság a gyári épületek terveit jóváhagyta s igy az épités megkezdése rövid időn belül várható.

A bolyai iskola épitését a főszolgabirói hivatalban Karánsebesen május 6-án tartott második árlejtésen Fincz Tamás karánsebesi vállalkozó kapta meg, ki a munkára az előirányzott 11209 k. 20 fillérre 9% feiülfizetéssel pályázott.

A losonci főgimnázium helyreállitása. A vallás- és közoktatásügyi ministerium segédhivatali főigazgatójához junius 10-én déli 1 óráig ajánlatok adhatók be a losonci főgimnázium helyreállitására. Előirányzat 61151 korona 98 fillér.

Községház épités Enyingen. Enying község képviselőtestülete uj községház épitését határozta el, melynek költségeire 75000 koronát szavazott meg.

Hidepités Somogyvármegyében. Somogyvármegye alispánja árlejtést hirdetett a babócsa—csokonya—visontai th. közut 0—1·0 km. szakaszán levő 5. számu malomárki hid ujjáépitésénél teljesitendő és 6115 k. 62 fillérrel elő irányzott alépitményi és 5725 kor. 50 fillérrel előirányzott vasfelszerkezeti munkáknak vállalati uton leendő kivitelére. Pályázati határidő junius 15-ik napjának d. e. 10 órája. A vonatkozó hirdetmény lapunk hirdető részében van közzétéve.

Épületek lebontása Pozsonyban. A pozsonyi m. kir. posta- és távirdaigazgatóság árlejtést hirdetett a Barát-utca 5. és 7. számu kétemeletes épületek, valamint a piactéri katonai épület egy részének lebontására. Az ajánlokat május 30 án déli 12 óráig kell beadni. A teljes szövegü hivatalos kiirás lapunk mai számának hirdető részében van közzétéve.

A győri pályaudvar kibővitése. A győri pályaudvar a város folyton növekvő ipari és kereskedelmi forgalmát nem birja lebonyolitani és e miatt a győri kereskedelmi és iparkamara már több izben tett fölterjesztést a kereskedelmi ministeriumhoz A ministerium a teherpályaudvar fejlesztésére és az állomási főépület bővitésére félmillió koronát irányzott elő. A legsürgősebb tennivalót, az uj raktárak épitését a már meglévő tervek szerint legközelebb megkezdik.

Tanyai iskolák épitése Debrecenben. Debrecen város tanácsa a március 6-án tartott árlejtés alapján az alábbi tanyai iskolák épitésével a következőket bizta meg: Tóth István debreceni épitőmestert az ebesi, szepesi, ondódi, bánki és fancsikai iskolák épitésével összesen 149.071 kor. 10 fill., és Sipos Bálint debreceni kőmüvesmestert az elepi iskola épitésével 23.455 kor. 65 fill., a kösülyszegi iskola épitésével 25.455 kor. 71 fill., a hegyesi iskola épitésével 23 455 kor. 65 fill. összesen 72.367 kor. 02 fillérért

Városház és szegényház kibővitése M.-Szigeten. M.-Sziget város tanácsa a városháza és szegényház épületét kibővitteti és a munkálatok kivitelére Krupás Károly és Friedrich József f.-szlatinai, illetve m. szigeti társvállalkozóknak adott megbizást.

Ovodák épitése Bata községben. Tolnamegyei Báta község előljárósága az alszegi és felszegi óvodák épitésével Klósz Antal bátaszéki vállalkozót bizta meg 27874 k 79 fillérért.

Postapalota épités Kassán. A kassai m. kir. posta és távirdaigazgatóság müszaki hivatala már elkészitette az uj postaépület tervét és azt jóváhagyás végett felterjesztette a kereskedelemügyi ministeriumhoz. A költségvetés szerint az uj postapalota épitése mintegy félmillió koronába fog kerülni.

ZIMMERSPITZ VILMOS
mázoló, fényező és aranyozó vállalata
Budapest, VII., Alsóerdősor-u. 22.
Elvállal: Épületek, portálok és butorok mázolását és fényezését minden kivitelben jutányos árak mellett.
TELEFON 87—31. TELEFON 87—31.

Schmidt Miklós szobrász
Budapest, IX., Ráday-utca 24. szám.

Készít: modelleket, disztargyakat, kereteket, templom és egyéb belső diszitéseket, antik utánzatokat és gypsmenyezeteket.

kivánalmak szemmeltartásával. Szükséges: minden emeletsor alaprajza, két homlokzat és legalább két metszet 1:200 méretben, a főhomlokzat és metszet jellemző részéről 1:50 méretü rajz, esetleg egy távlati kép. Egy rajzlap mérete sem haladhatja meg az 1 négyzetmétert A pályázatban részt vehet a Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet minden tagja; a tervek lepecsételve, jeligével és jeligés levél kiséretében a Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet titkári irodájában 1909. január 6-án este 6 óráig adandók be. Pályadijak: I. dij az egyesületi aranyérem és a vallás- és közoktatásügyi minister által engedélyezett 1200 K-ás utazási ösztöndij, esetleg második dij az egyesületi ezüst érem. A biráló bizottság tagjai: Jónás Zsigmond, Lechner Ödön, Nagy Virgil, Orth Ambrus és Sándy Gyula.

A közös hadügyministeriumi palota tervpályázatának zsürije mult héten döntött a pályaművek fölött. A 64 terv közül az első dijat, 20.000 koronát Baumann bécsi épitészeti főtanácsos, — a ki a bécsi Burgot épiti — terve, a második dijat, 15.000 koronát Sommerlatte és Marschall épitészek terve (Bécs), a harmadik dijat, 10.000 koronát Komor Marcel és Jakab Dezső budapesti épitészek kapták. Négy müvet a bizottság 5—5000 koronáért megvásárolt és pedig: Bauer Lipót, König Gusztáv, Dick Rezső, továbbá Hegele Miksa és Badstieber Károly tervét. A tervek a bécsi katonai kaszinó nagytermében vannak kiállitva.

Pályázatok állásokra.

Müszaki rajzolói állás. A besztercei m. kir. államépitészeti hivatal kebelében müszaki napidijas állás kerül betöltésre. Az állás 6 korona napidijjal és 40 fillér km. pénzzel javadalmaztatik. Pályázók, kik ugy a müszaki rajzolásban, mint a külső felvételi munkákban jártassággal birnak, ajánlataikat nevezett államépitészeti hivatal főnökéhez küldjék be. Az állás azonnal elfoglalandó és f. é. december 31-ig lesz betöltendő. Okl. mérnökök, vagy gyakorlati jártassággal biró müszaki rajzolók előnyben részesülnek.

Segédmérnöki állás. A selmecbányai m. kir. bányaigazgatóság kerületében a fémbányászati tisztviselők létszámában egy segédmérnöki állás töltendő be, melyre pályázat hirdettetik. A X. fizetési osztályba sorozott segédmérnöki állással évi 1600 kor. fizetés, 54 köbm. tüzifa járandóság, természetben való lakás vagy ennek hiányában törvényszerü lakáspénz, nemkülönben az 1904. évi I. és az 1906. évi IX. t-c. értelmében kijáró személyi pótlék élvezete van egybekötve. A pályázati kérvények a szabályszerü szolgálati és minősitési táblázattal, esetleg más hiteles okmányokkal felszerelve és a nagyméltóságu pénzügyministeriumhoz cimezve, 4 hét alatt a selmecbányai m. kir. bányaigazgatósághoz nyujtandók be, még pedig az előljáró hatóság utján, ha pedig a pályázó állami szolgálatban nem lenne, azon vármegye vagy város főispánja utján, melynek területén lakik.

Mérnöki állás. Fehértemplom r. t. városban az eddig évi 1800 kor. fizetéssel javadalmazott városi mérnöki (egyuttal gazdasági tanácsnoki) állás nyugdijazás folytán megüresedni fog és addig is, valamint az állással egybekötött járandóság rendezése, illetve felemeléseig és az állás végleges betöltéseig egy, napi 6 koronával dijazott napidijas mérnök alkalmaztatnék oly szándékkal, hogy az illető mérnök a választásig képességét beigazolva, hajlandóság esetére siker reményével pályázhasson. A városi mérnök, illetve egyelőre napidijas-mérnök magángyakorlatot is folytathat. Folyamodók, kik a német nyelvet is birják, ezen körülményt, valamint minősitési és gyakorlatukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket május 31-ig Fehértemplom város polgármesteri hivatalához küldjék be.

Betöltött mérnöki állás. A Pancsova—kubini ármentesitő és belvizszabályozó társulatnál betöltendő szakaszmérnöki állásra Emmert Richárd Géza okl. mérnök neveztetett ki.

Utmesteri kinevezések. A kereskedelemügyi m. kir. minister Horváth József, Madaras Ágoston, Bányász András, Biró Károly, Jakab Ferenc, Kasztolnik János, Buncsek Ernő, Strohé Károly, Torda János, Láng János, Riesz Márton és Magyar Ferenc igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altiszteket ideiglenes minőségü királyi utmesterekké nevezte ki.

Mérnöki munkálatok.

Felmérési munkák. Krassó-Szörény vármegyében fekvő Levkusest község 115 hold kiterjedésü legelőterületének felmérésére és a szükséges térképek elkészitésére pályázatot hirdet. A pályázni szándékozó mérnökök ajánlataikat junius 5-én déli 12 óráig a körjegyzői hivatalhoz Béga-Monostoron (Krassó-Szörény m.) nyujtsák be. A munka 2 hónap alatt elkészitendő.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. minister Müller László okl. mérnök, budapesti lakosnak a bicske—székesfehérvár—sárbogárdi h. é. vasut Acsa állomásától kiindulólag Csákvár községig vezetendő szabv. nyomt. gőzüzemü h. é. vasutvonalra; Matkovics Béla temerini földbirtokosnak a m. kir. államvasutak Csantavér állomásából kiágazólag Csantavér község érintésével a bács-bodrog vármegyei h. é. vasutak Péterréve állomásáig vezetendő keskenyvágányu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét további egy év tartamára megujitotta: Fábián Lajos vállalkozó mérnök, budapesti lakosnak a Szamosvölgyi vasut Retteg, esetleg Csicsókeresztur állomásából kiágazólag Felsőszöcs és Magyarlápos községek érintésével Macskamező községig, valamint Felsőszöcsnél elágazólag Tőkés községig és Magyarláposnál elágazólag egyrészt Sztojkafürdőig, másrészt esetleg Oláhláposig vezetendő keskeny, esetleg szabv. nyomt. h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt megadta; a kőszeg—szombathelyi h. é. vasut részvénytársaságnak a Kőszeg állomástól, esetleg az épités alatt levő sopron—kőszegi h. é. vasut Rőtrendek állomástól Léka, Pörgölény és Kőpatak irányában az országhatárig vezetendő rendes nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra; Fábián Lajos vállalkozó mérnök, budapesti lakosnak a m. kir. államvasutak Munkács állomásától Rákos, Ignéc, Szerednye, Korláthelmec és Ungdaróc községek határain át a m. kir. államvasutak Ungvár állomásáig vezetendő szabv. nyomt. gőzüzemü h. é. vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejárattól számitandó további egy év tartamára megujitotta; az erdővidéki bányaegylet részvénytársaságnak a m. kir. államvasutak Ágostonfalva állomásából kiágazólag Felsőrákos község érintésével Vargyas községig vezetendő szabv. nyomt. gőz- esetleg villamos üzemü h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta; a kisvárda—dombrádi és kisvárda—nyirmadai h. é. vasutak létesitése céljából megalakult végrehajtó bizottságnak a Szabolcs vármegyei h. é. vasut Nyirmada állomásából kiágazólag Karász, Gyulaháza, Nagybáka és Anarcs községek határain át a m. kir. államvasutak Kisvárda állomásáig, valamint folytatólag Dombrádig a bizottság által tervezett h. é. vasutra nézve megadott előmunkálati engedély érvényét az előidézett rendeletekben foglalt feltételek és kikötések mellett Karász községtől Petneháza, Laskod, Jákó, Nyirbakta és Gyulaj községek érintésével a Szabolcs vármegyei h. é. vasut Nyirbátor állomásáig tervezett vonalrészre is kiterjesztette s az emlitett előmunkálati engedélyek érvényének egységes lejárati idejéül ezen rendelet keltétől számitandó egy évben állapitotta meg; Simoncsics Viktor birtokos, nyugalmazott császári és királyi főhadnagy kőrösi lakosnak a m. kir. államvasutak Kőrös állomásától Krizevci, Sveta-Helsna, Vratno, Apatovac, Ljubescica és Grana községek érintésével a zagoriai helyi érdekü vasut Novimarof állomásáig és ezen vonalból Ljubescicánál való elágazással Kurilovac és Varazdinsketoplice érintésével a zagoriai h. é. vasut Varasd állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedély érvényét további egy év tartamára megujitotta; Munkács rendtan. város közönségének a m. kir. államvasutak Munkács állomásától, Felsőkerepec, Leányfalva, Romocsaháza, Drágabártfalva, Ardánháza és Medence községek érintésével az épités alatt levő borsavölgyi gazdasági vasut Beregkövesd állomásáig vezetendő keskeny, vagy rendes nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

A Kassa-oderbergi vasut beruházásai. A kereskedelmi minister a képviselőház elé törvényjavaslatot terjesztett, mely szerint a Kassa oderbergi vasuttársaság jogot nyer arra, hogy negyvenhat és fél millió korona erejéig, ötvennégy év alatt visszafizetendő és 4 százalékkal kamatozó elsőbbségi kölcsönt vegyen föl beruházásokra s az állammal szemben fenálló tartozások kifizetésére s e kölcsönök kamatait az állam biztositja. A kassa-oderbergi vasut — a beterjesztett törvényjavaslat szerint — elsősorban függő kölcsöneit fizeti vissza s a megmaradó összegből a következő beruházásokat fogja eszközölni: I. Második vágány épitése. II. Állomások és kitérők létesitése és bővitése. 1. Csáca állomás bővitése. 2. Zsolna állomás bővitése. 3. Cserkő állomás bővitése. 4. Ruttka állomás bővitése. 5. Párisháza állomás létesitése. 6. Vágfalván kitérő állomás létesitése. 7. Poprádfelka állomás kibővitése. 8. Igló állomás létesitése. 9. Kassa állomás bővitése. III. Forgalmi eszközök beszerzése. IV. Biztositó berendezések. V. Hidmegerősitések. VI. Műhelybővités és gépberendezések. VII. Függő kölcsönök visszafizetése. VIII. Egyéb tartozások kiegyenlitése.

A budapest—szentendrei vasut villamossá alakitása. A kereskedelemügyi minister értesitette a főváros hatóságát, hogy a budapest—szentendrei vonal villamos üzemre való átalakitásának az engedélyezésére vonatkozó törvényjavaslat az országgyülés elé terjesztetvén, a munkálatokat — előreláthatólag — julius hónapban meg fogják kezdeni és legföljebb három év alatt befejezik.

A városi és a budapest—szentlőrinci villamos vasut összekötő vonala. A kereskedelemügyi minister a budapesti villamos városi vasut és a budapest—szentlőrinci h. é. villamos vasut vonalai között létesitendő összekötő vonal munkálatainak a megkezdésére az elvi épitőengedélyt megadta. Az engedélyezett összekötő vasutvonal és vágányok, ugyszintén az azzal kapcsolatos létesitmények tényleges épitési és üzletberendezési költségei 427.000 koronában állapittattak meg.

Erdei vasut épitése Borsodvármegyében. Márkus Ágoston mérnök Szilvásvárad község határában 10 km. hosszu 76 cm. nyomtávolságu erdei vasutat épittet és az épités kivitelére Horváth Márton nyustyai vállalkozónak adott megbizást, ki a vasut épitését 153.964 koronáért eszközli. Vállalkozó a munkálatokat már megkezdette.

A rábaközi vasut. Győrvármegye alispánja elnöklete alatt a mult héten értekezletet tartottak Győrött a rábaközi vasut épitése ügyében. Az értekezleten kimondották, hogy a rábaközi

KRATOCHVILL ÁGOSTON
MŰ- ÉS CIMTÁBLA ÖNTŐDÉJE
Budapest, VI,. Kis János-utca 10. szám.

Készit elismert tiszta és izléses kivitelben: mindennemü bronz és horganyból **öntött felirati táblákat** u. m.: **vármegyei határjelzőtáblák, anyakönyvvezetői táblák, utcajelző és házszámok** városok részére, **cégtáblák gépgyárak** részére és miden más **Telefon 28—35.** — célra megfelelő öntött táblákat jutányos árak mellett. — **Telefon 28—85.**

Löllbach Kálmán K

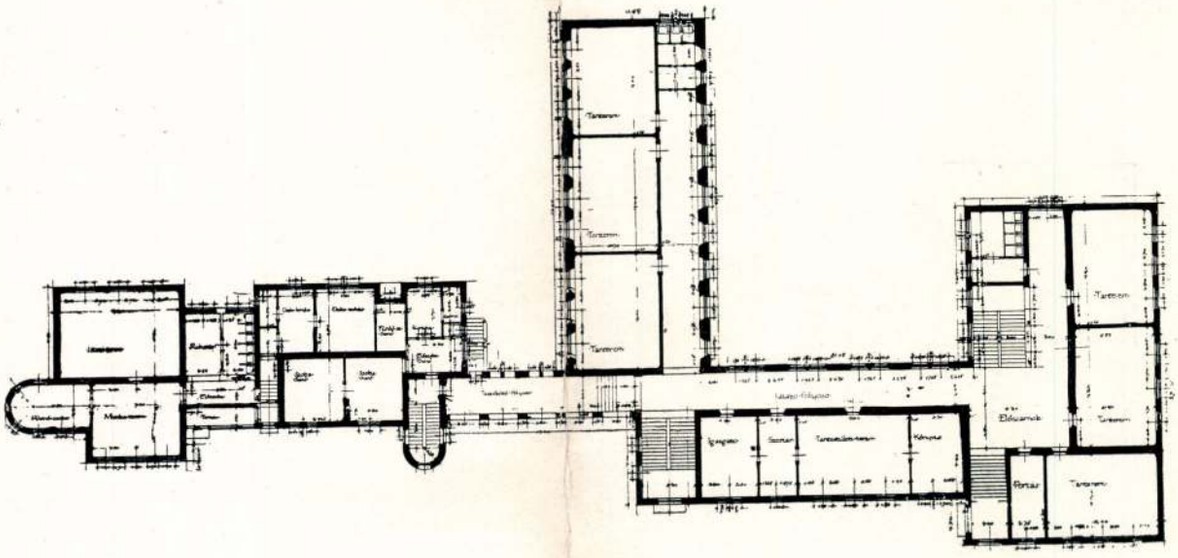

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

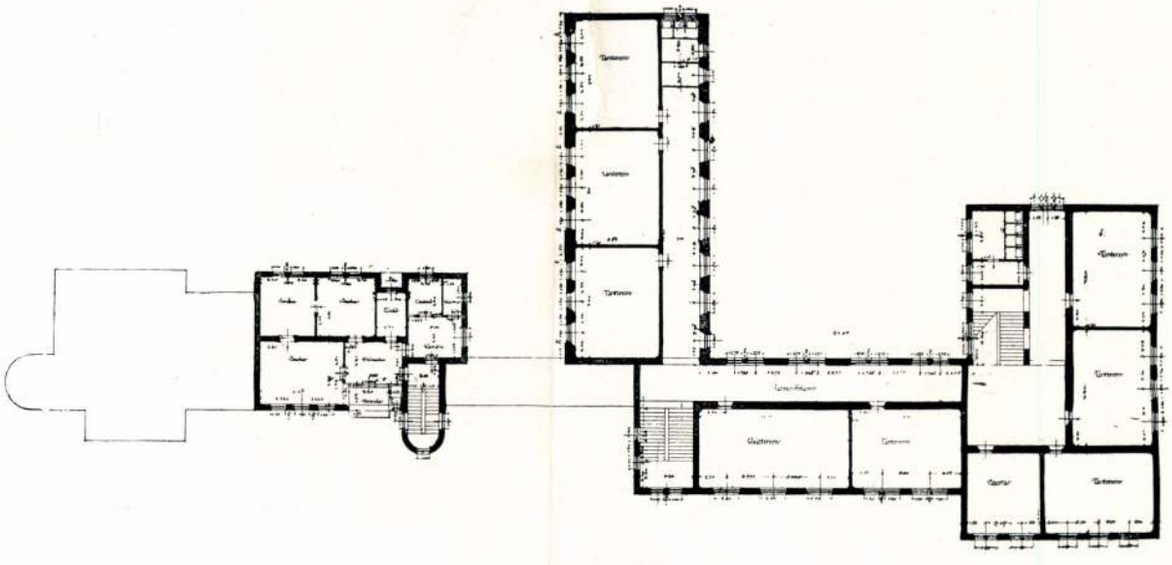

I. EMELETI ALAPRAJZ.

I., VÁROSMAJOR-UTCAI ISKOLA. TERVEZTÉK: GYÖRGYI DÉNES ÉS KOÓS KÁROLY.

Magyar Építőművészet

1911. 2. szám.

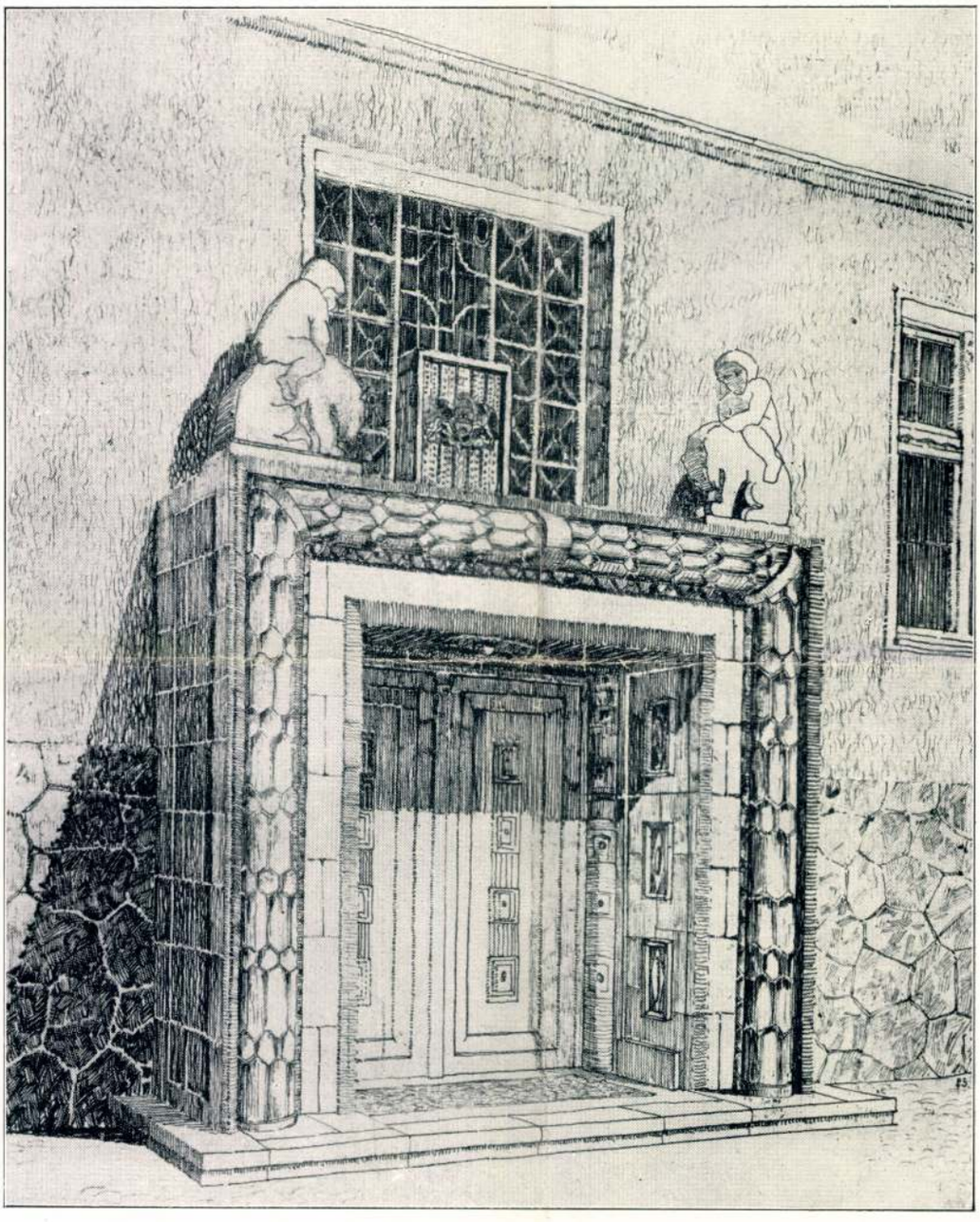

KAPUBEJÁRAT.

IX. GYÁLI-ÚTI ISKOLA. ELEMI PAVILLON. TERVEZTE: LÖLLBACH KÁLMÁN.

MDK

Lölbach Kálmán épitész

Épitő Ipar. 1909. jul. 11. 254 l.

Löllbach Kálmán és

Schmitterer Jenő

K

[illegible]

a Darányi Kálmán

diákház terop.

megvétel.

MMÉEKözl

1943. 46 l.

I.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Löllbach

épitész

Tervkiállitás.

Vállalkozók Kzlönye 19o7. máj. 15. 5.o.

MDK

Löllbach

Löllbach és Reichl terve a szentesi városháza tervp. Homlokzat. Alaprajz. Repr. Nem dijazott terv.

Magyar Épitőművészet, 1907. 9.sz. 37, 40.l

Löllbach és Reichel M.D.K.

Bpesti építészek
közös terve harmadik
díjat nyert az Erzsébetvá-
roson építendő törvény-
széki palota pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.
márc. 6. sz. 11. old.

MDK

Lóllbach Kálmán

Dr.Juhász Andor és Mennyey László villaja.
Tervezte: Lóllbach Kálmán. Repr.

Magyar Épitőművészet, 1911. 7.sz. 23, 24. lap alaprajzzal.

MDK

Löllbach Kálmán tervező műépitész

Az Egyetemek Kórházegylete VIII.Üllői-ut 22.sz. épületének átalakitására az árlejtési ajánlatokat Löllbach Kálmán és Reichl Kálmán tervező műépitészek irodjába kellett beadni.

Vállalkozók Közlönye, 1908. máj.27. 10.l.

Löllbach Kálmán, MDK

Ha nem is sikerült elfoglalnunk az elsö helyet, nem maradtunk el, föleg megjelenésünk alakjánál fogva.
A magyar terem dekorálásán és elrendezésén Balogh Lóránd, Löllbach Kálmán ,Málnai Béle /e sorok irója/ -fáradoztak.

Málnai Béla: A Wieni Nemzetközi Epitészkiállitás Blumensale hatalmas csarnokai.
A Ház. 1908 I. 4. sz. 79,80.l.

MDK

Löllbach Kálmán,

MDK

A magyar kiállítás két terméhez/a berendezést Tátray Lajos rajzolta/ - dekorálásán és elrendezésén Balogh Lóránt, Löllbach Kálmán és Málnai Béla fáradoztak.

Málnai Béla: A wieni nemzetk. épitészkiállitás Blumengüle.- A Ház. épitész-folyóirat. 1908.I. 4. 79-80.l.

MDK

Löllbach Kálmán és Mihailich Győző dr.

a nagyváradi Szt. László-téri vashid pályázatán III. dijat nyertek közös pályamunkájukkal

Kitüntetések. Művészet 1908. 128.l.

MDK

Löllbach Kálmán

Gyáli-úti iskola.Elemi pavillon. Kapubejárat. Tervezte: Löllbach Kálmán. Repr.

Magyar Épitőművészet, 1911. 2.sz. 21.l.

MDK

Löllbach Kálmán

Löllbach Kálmán és Schmitterer Jenő a Darányi Kálmán diákház tervp. megvétel.

MMÉEKözl. 1943. 46.l.

M. D. K.

LÖLLBACH Kálmán

Diana út 17. sz. villa kibővítése (1913.)

Budapest müemlékei II. Kp. 1962. 548. C.

MDK

Löllbach Kálmán építész

Magánépítési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909. jul. 21. 3.l.

MDK

Löllbach Kálmán, építészmérnök, aranydiplomában részesült.

Szabad Nép, 1955 jul. 4. - Oklevél- és aranydiplomások ünnepélye az Építőipari Műszaki Egyetemen. -

Herzlichen Glückwunsch zur Geburt
Ihrer Tochter Ursula.

Herbert Metz 1924 Prof. b. Oberpräsid. d. Rheinprov.
Diplomvisite Bonn, Clemensstr. 10
Poste Restante

MDK

118123. Löllbach, épitész.

Légrády György/VIII. Kálvária -u. 17./ az I., Fehérvári-ut 1365ó hrsz. a. lakóház és gyár. /Löllbach és Reichl/.

Magyánépitéai engedélyek Budapesten. Vállalkozók Közlönye. Bpest.1907 máj. 29 5.1.

Löllbach Kálmán, Epesti építész. M.D.K.

a kultusminiszter megbízásából helyszínén megtekintette a brassói szinkár számára kijelölt telket és vázlattervet készített az elhelyezésre vonatkozólag.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV.évf.

febr. 26 sz. 12 old.

LÖFKOVITS Artúr

MINDENFÉLE

● MŰTÁRGYAUKCIÓ. A Kölcsey művelődési központ megrendezi az első debreceni karácsonyi műtárgyaukciót a Bartók Teremben, a műtárgyak december 6-ig tekinthetők meg naponta 10 és 18 óra között. Az árverést Mazsu János debreceni alpolgármester nyitja meg december 7-én 16 órakor.

● MOZGÁSSTÚDIÓ HÖLGYEKNEK. December 6-án hölgyek részére a Kölcseyben megnyitják a mozgásstúdiót. Az érdeklődők korszerű, hölgyeknek tervezett gépekkel, eszközökkel formálhatják alakjukat. Jelentkezni: a 313-977/129-es telefonszámon.

● ÓVODAI BEIRATKOZÁS. A Debrecen első alapítványi személyiség- és tehetségfejlesztő bázisóvodája és iskolája alapítvány januártól a MÁV Járműjavító Kft. volt üzemi óvodáját megnyitja. Várják a kft. dolgozóinak, a körzetben élő s más olyan szülők jelentkezését, aki gyerekét januártól szeretné óvodába járatni. A januártól először óvodába menőket is várják. A Kemény Zs. u. 5–7. szám alatti bázisóvodába is lehet jelentkezni. Beiratkozás: év végéig minden nap 8 és 11, délután 15.30 és 18 óra között. S itt is: Kemény Zs. u. 5–7. szám, tel.: 310-585.

● KÖNYVTÁROSOK TANÁCSKOZÁSA. A megye könyvtárosai december 9-én tanácskoznak Balmazújvároson, a városi könyvtárban. A szakmai nap programját színesíti a több évtizedes hagyománnyal bíró 48-as olvasókörrel való megismerkedés és a Veres Péter Múzeum megtekintése.

Jövő heti színházműsor

Csokonai Színház
December 7., kedd, 19 óra: Manon Lescaut – Jászai Mari-bérlet.
December 8., szerda, 19 óra: Julius Caesar – Nemenyi Lili-bérlet.
December 9., csütörtök, 19 óra: Víg özvegy – Mensáros László-bérlet.
December 10., péntek, 19 óra: Pompás Gedeon – Gulyás Pál-bérlet.
December 11., szombat, 19 óra: Pompás Gedeon – Thuróczy Gyula-bérlet.

Kölcsey Műv. Központ kamaraszínháza
December 7., kedd, 15 óra: A félnótás legény – bérletszünet.
December 8., szerda, 19 óra: Fanni hagyományai – bérletszünet.

Stúdiószínház
December 7., kedd, 20 óra: Vizsgálat a rózsák ügyében – Kertész Gyula-bérlet.
December 8., szerda, 20 óra: Dialógus – bérletszünet.
December 11., szombat, 20 óra: Vizsgálat a rózsák ügyében – Zakar István-bérlet.

90 éve – múzeum született

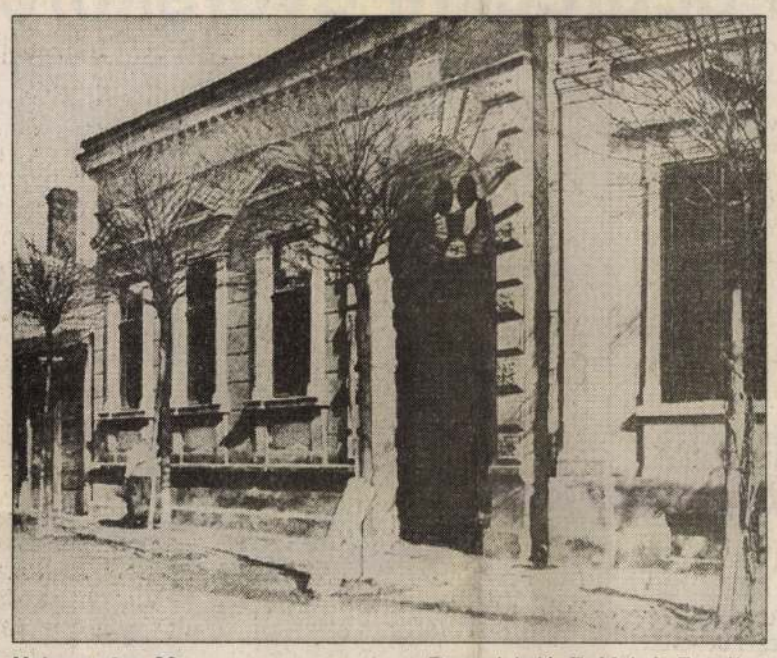

Hatvan utca 23. Reprodukció: F. Molnár Erzsébet

KRANKOVICS ILONA

Debrecen (HBN) – „Régi vágyát és óhajtását képezi városunknak, hogy több hazai és külföldi város példájára városi múzeumot létesítsen, ezáltal is közművelődést és különösen a magyar nemzet ügyét előmozdítsa" – jelentették ki a város öntudatos elöljárói 90 évvel ezelőtt a múzeum megalapítására összehívott tanácskozáson.

Debrecen tanácsa több neves személyiség részvételével a városi múzeum létrehozása mellett döntött. Bizakodással töltötte el a vezetőket nyolcvanezer korona állami segély elnyerésének lehetősége, a majdani múzeum számára is helyet adó kultúrpalota felépítéséhez.

Kezdetét vette ezzel a múzeumszervezés lázas munkája, melynek irányításával Oláh Károly városi tanácsost bízták meg. A jó debreceni hagyományoknak megfelelően, először tájékozódó leveleket küldtek Szegedre, Nagyváradra, Kassára a múzeumszervezés tapasztalatainak megtudakolására. Lépéseket tettek az államsegély elnyerésére, számba vették a város erőforrásait. A kiállítás ideiglenes helyéül a megszűnt gazdasági tanintézet felső szintjén három szobát jelöltek, a berendezési munkákkal Hilesz Bélát, a múzeumépítésben tapasztalt szakembert bízták meg.

Löfkovits Artúr, a város kultúraszerető polgára gazdag gyűjteményének felajánlásával megvetette a leendő múzeum alapjait. Az első, a gazdasági tanintézet termeiben berendezett kiállítás döntően az ő adományát mutatta be. Bemutatták a párizsi világkiállítás alkalmából vásárolt, a város birtokában lévő műtárgyakat, valamint a lakosság adományait is.

Két évvel később a múzeum új otthonba költözött, melyet a debreceniek egyszerűen Csokonai-házként ismertek. A Hatvan utca 23. szám alatt levő ház helyén állt valamikor Csokonai szülőháza. Az 1905. május 22-én megrendezett ünnepélyes megnyitó a város életében jelentős esemény volt.

Az első múzeum igazgatói tisztjét alapítói érdemei elismeréseként Löfkovits Artúr töltötte be. Az ügyek intézésében a mellérendelt múzeumi bizottság volt segítségére, rendkívül aktív titkárával, a múzeum későbbi igazgatójával, Zoltai Lajossal az élen.

A régi iratokat lapozva szinte szemünk előtt születik egy múzeum. A város lakóit az alapítás tömeges adakozásra késztette. Volt, aki értékes könyvtárát, volt aki a földből előkerült kincsnek hitt pénzeit ajándékozta a köz számára. Előkerültek a 48-as szabadságharc féltve őrzött emlékei is. Mindenki ajándékozni akart. Részt venni valami jó és hasznos dologban, ez lelkesítette s állította e nemes ügy mellé a lakosságot.

TV-NOTESZ

Árvák a héttoronyban

BODA ISTVÁN

Füst Milán hősei örök boldogtalanok. Árvák, hogy az ő szófordulataival éljünk. Szenvednek egyfolytában. Nehéz megmondani, hogy valójában mitől, de hát ilyen a lelki alkatuk. Pszichés mélységbe zárva mondják a maguk sérelmét, s bár a világ nemigen bántja őket, nekik ez is fájdalmat okoz. Mintha ők volnának a kiválasztottak, akik vezekelve veszik magukra a mindenség bánatát.

Ismerős helyzet, ismerős lelkiség. Csehov jóvoltából mindenütt tudják ezt a testetlen lebegést, a túlérzékeny idegrendszernek ezt a néma költészetét. A minta valahol biztos ott van a magyar változatban is, ám csak úgy, ahogy minden illatban benne lehet a távoli égtájak parfümje is. A rokon képlet alapján, egyébként a változat teljesen eltérő, minden egyéni. A pesti élet jellege és fűszere határozza meg. Sajátos értékrendjében egy család drámája lebeg el előttünk, s abban minden figura úgy vétetik nagyító alá, hogy a különbség és az azonosság arányos legyen. A dráma hangsúlya szerint, az érzelmi dramaturgiát helyezve a középpontba, s mintegy abba sajtolva bele, vagy abból sajtolva ki a tanulságokat.

Az alaphelyzet: a nyugalmazott miniszteri főtanácsos megözvegyül. Két felnőtt lány marad a közelében, az egyik már benne az önálló gondolkodás tapasztalatában, a másik még szinte gyermek, de testi fejlettsége okán már asszonyérett. Az összetartozást valami feszültség terheli, s bár megvan bennük az egymás iránti tapintat, lelkileg mégis sínylik ezt a különös állapotot. A kisebbik meggondolatlanabb. Belemenekül az első kínálkozó házasságba. Az idősebb – bár tapasztalatok híján, de azzal a karakteres gondolkodással, amit filozófiainak is mondhatnánk – merész elhatározásra jut. Megnősíti az apját, s mert az a legkézenfekvőbb, a házvezetőnőt szemeli ki „mostohának". Senki sem lesz boldog, ám a gyors és váratlan ballépések leginkább a nővér sorsát befolyásolják. Mindenünnen kihidegszik, s bár húga kérésére hozzáköltözik, az egy fedél kényszere majdnem tragédiát szül. Egy megkockázatott öngyilkosságot, amiből még kimenekül, de az emlékezet sebét már semmi nem gyógyítja be. Minden ott megy tovább, ahol kezdődött. A lélek úgy tesz, mintha vigaszt lelt volna, a békéje azonban soha többé nem következhet be.

Füst Milán költészetben és szimbólumokban gondolkodik. A külső cselekmény helyett a lélekben játszódnak az események, s a párbeszédek kapcsolata is inkább spirituális, mintsem konkrét értelmű. Ebből következően a kamerának óriási lehetősége van. A dráma az arcra helyeződik, mivel az közvetíti az érzelem belső feszességét. S ott és abban mindig történik valami. Egy indulat, egy kitörés, egy belenyugvás, egy kibékülés. Alkattól és egyéniségtől függően, de közben mindvégig megfelelve annak a gondolatnak, amely jelképi értelemben határozza meg az egymáshoz tartozók sorsát, életét. Vagyis következetesen azt az írói meggyőződést: mert emberek vagyunk, árvaságra születtünk.

A drámaváltozaton, amely Valló Péter rendezésében hosszú idők óta talán az első figyelemre méltó vállalkozás a televízióban, ott van a színpad ihlete. A játék olyan precizitással van kimérve, hogy élmény a nézőnek. Különösen Kerekes Éva és Haumann Péter jóvoltából, akik megannyi változatát mutatják fel a szöveg érzékeny minőségének. Azáltal, ahogy megformálják és kifejezik a történet kulcsfiguráit. Talán a „színpad" nyitottabb lehetett volna. Bár kétségtelen, hogy ebben az elképzelésben is van fantázia, hisz a létezési forma ezzel a térhatással nemcsak jelképesen, hanem valóságosan is be van zárva. A „héttoronyba", miként a költő kortárs mondta, a másik műfaj rokonszenvét kínálva fel a nagyon is egyező tapasztalatnak.

OLÁH GÁBOR: (5.)

Keletiek Nyugaton

A haragoszöld színű tó, a zászlós gályák, az emberektől nyüzsgő móló, a távol kékjébe vesző hegyek a sebesült lelkű Baja Mihályt is megvigasztalják; jól lakik és versbe kezd egy hajó faránál; egy hétig dolgozott rajta, de máig sem fejezte be, mert a Bóden szóra nem lelt magyar rímet; ajánlottam neki az „ódon" jelzőt, de udvariasságból el kellett volna ferdíteni a Bodennel való összecsengésért; ódennek, ezt pedig Mihály pap sem bírja ki.

A „Karl König" begyesen hasította a színes hullámokat, vitt bennünket Constanz felé. A Nóé bárkája nem volt gazdagabb szállítmányban, mint ez a hajó. Emberek, állatok és emberállatok boldog vegyülésben hencseregtek rajta. Nem rossz szemű író az, aki minden emberben állatot lát. Csakugyan vannak lófejű, kutyafejű, majomfejű férfiak és macskafejű, jércefejű, disznófejű asszonyok. Aladár olyan volt, mint egy rettenetes, villódzó szemű kandúr; Mihályt kövér tokás hízónak láttam s olyan furcsa volt szimatoló orrán a szemüveg! Árnyékomat a nap hajófedélzetre vetette; nézem, nézem, hát olyan szomorú kutyafejem van, mint annak a rendje. Az egész hajó tele van színes, szürke és fekete ruhákba öltöztetett állatokkal! Jönnek, mennek, kávét isznak, szivaroznak és nevetgélnek. Olyan kedvem kerekedett, hogy majd elkezdtem – isten bocsáss – ugatni és csóváltam volna azt, ami nincs.

Ott állt a vízen a Zeppelin léghajójának sajátságos fészke. Istenem, aki megtanít bennünket repülni, az lesz a mi második apánk. Nekünk a Teremtővel szárnyatlan kötésünk van, talán valamelyik arkangyal féltette tőlünk hatalmát, azért koppasztottak meg evezőnktől. És mit csinál a kijátszott csúszómászó ember? Addig fúr-farag, töri-marja az öklét, a fejét, míg egyszer csak nyélbe üti a repülő gépet. Azt mondják, már Zeppelin meg is csinálta, csak még nem tud vele bánni. A bicikli milyen tökéletes szer, mégis órákba kerül, míg meg tudjuk ülni. Hát még a levegő hajója! Mennyi izgalom, mennyi újság, mennyi meglepetés vár ránk odafent, a felhők alatt! Lehet, hogy érzéseinknek súlypontja váratlanul átesik máshová; idegrendszerünk finomabb összeköttetésekkel végzi munkáját; másnak látjuk a földet, az eget; másképpen félünk, másképpen szeretünk. Hiszen a rögtől elszakadásban már egy föltételezett magasabb rendű élet lappang: a tizenkilencedik század embere felhőkarcoló-palotákban lakik, a huszadiké a felhők fölébe kerül. Míg az ősember ott él-hal a porban. Vajon mi lesz a végső tökéletességünk? Ezt, ezt szeretném megálmodni a titkok nyílásának éjszakáján. Mert én Petőfi sóhajtását visszájára sóhajtom: miért nem születtem ezer évvel később?

A nagy vizek bölcsességre tanítják az embert. A bodeni tavon tettem meg a fiúknak egyre szilárdulóbb vallomásomat, hitemet, hogy a legaltruistább korszakoknak is Egyének az istenei. Az életnek nincs semmi értelme, az bizonyos; mert magunkon kívül nem tudunk fölfogni semmit. Vakok, süketek, ostobák, szárnyatlanok vagyunk, bizonyos percekre fölhúzott gépek; ha lejárt a szerkezetünk, végünk van. A tömegek ezt nem tudják, nem is hiszik; élnek az életért, a császárért, az istenért. De vannak látásra teremtett lelkek, akik megértik a mi szomorú végzetünket s ez a sötét tudás emberfölöttiekké hatalmasítja őket. Nem életért, nem császárért, nem istenért élnek, hanem a tagadásért; azért a kis ellentmondásért, hogy pillanatra meghazudtolják a legegyszerűbb, legegyetlenebb igazságot: Por és hamu vagyunk. Ők, halálttudattal a szívükben, megindulnak a halhatatlanságra. Jól tudják, hogy el kell múlniok és nem akarnak elmúlni. Ez az, amit én tragikumnak hiszek. Minden nagy Egyén határtalan szomorúságot visz magában. Olyanok, mint a vasszobrok volnának, ha egyszer megindulnának talapzatukról. Lehetetlen, hogy csordultig ne legyen szívük gúnnyal: a hatalmas kakasviadalok, békakirályságok láttára. Szomorúságuk lassanként fölébe emeli őket az átlagembereknek és érzik formátalan nagyságukat. Ez a lángész gőgje, melynél keserűbb gőg nincs. Minden tudás: egy jajkiáltás, egy színrándulás. Ha ők tudják a legnagyobbat, a semmiségünket, milyen kín lehet az életük. A tömeg rendesen tanácstalanul áll velük szemben; bámulja, nem érti és gyűlöli őket, mert nyugtalanítók. Elszigetelődnek és akaratlanul is vezetnek; mert az emberállatban ösztönszerű az előrehaladás, legelöl pedig mindig a legsietősebbek állnak s ezek az Egyének hétmérföldes léptűek. Mi a hasznuk emberi szempontból? A siettetés, a serkentés. Egyébként ők is tollatlan kétlábú állatok.

Constanzban megint gőzösre szálltunk. Itt láttam egy érdekes botembert, aki úgy dolgozott a botjával, mint a bogár a csápjával. Csápolt is vele összevissza, kedélyesen, bolondul, szakadatlan. Botján nyújtotta át a jegyet a kalauznak, botjával tette be az ajtót, vette le kalapját, bökte meg előtte ülő hitvestársát, hogy rá figyeljen; botjával kormányozta fiát, vette ki zsebkendőjét, törülte meg orrát. Végül szájába fogta a botot és szívta, mint a szivart. Mindezt ingyen lehetett látni.

Schaffhausent nem felejtem el, míg élek. Itt értettem meg a Heine csodálatos költészetét. Holdvilágos éjszakán loholtunk kifelé a Rajna vízeséséhez. Ott vágtatott mellettünk, utcák során, házak lábánál, udvarokon keresztül a legromantikusabb folyó. Nem nagy fantázia kell hozzá, hogy az ember sellőket lásson táncoló hullámaiban. A város végén egyet kanyarodik és lerohan a mélybe. Mint a népvándorlás zuhataga, omlott, harsogott alá, előre a félelmetes Rajna. Valamikor egész sziklagát vetett sarkat elébe; ezt átmarta, áttörte, legörgette, úgy, hogy csak két konok óriás kő maradt a talpán. Ezek még állanak sokáig, dacosan; vágja, paskolja őket a bőgő áradat, olthatatlan haraggal. Fent az ormon fekete várkastély áll, csak az ablakai piroslanak heinei rejtelmességgel. A telihold ezüstösre fátyoloz minden kiemelkedőt és vak gyászba merít minden mélységet. Fény és árnyék soha nem sejtett harmóniában olvad össze. Én nem tudom, mi lelt ma engem, hogy olyan bús vagyok... Valami régi rege cseng vissza, amit nem tudok kivetni az eszemből. Heine, Loreley, aranyhaj, ezüsthárfa, babonás hangok – csupa romantika körültem minden! Aladár ver föl mély álmaimból duruzsoló hangjával:

– Vajon hány lóerejű esése van itt a víznek?

(Folytatjuk)

A Loki elbúcsúztatta az idényt

Hortobágy (HBN) – Túlórázás ide, Üllői úti vereség oda, minden elképzelést felülmúló őszi idényt produkált a DVSC NB I-es labdarúgócsapata. A piros-fehér gárda újonc létére időnként megleckéztette az élvonalt, s ez még akkor is bravúros szereplésnek számít, ha a honi labdarúgás színvonala lassan már a luxemburgival vetekszik. Néhány fiaskó ellenére kitűnően teljesített a csapat, így nem csoda, hogy az Epona Idegenforgalmi és Kereskedelmi Kft. vezetője, Borsó Béla évzáró baráti összejövetelre hívta meg a Lokit a lovas faluba.

Az Európa-hírű létesítmény megtekintése után a labdarúgó-szakosztály tagjai és hozzátartozóik, valamint az együttes támogatói együtt ültek asztalhoz, majd a vacsorát követően a debreceni Bika bár művészei szórakoztatták őket. A sikercsapat játékosai azonban ezzel még nem búcsúztak el végleg erre az évre a labdarúgástól, mert a fiatalok az olimpiai válogatottal Spanyolországba utaznak, míg a többiek különböző jótékony célú teremtornákon vesznek részt.

A DVSC-ről a rádióban

Debrecen (HBN) – A Debrecen rádió vasárnap esti sportmagazinjában a meghívott szakemberek értékelik az NB I-es labdarúgócsapat őszi szereplését, és a továbblépés lehetőségeiről is elmondják véleményeiket. Vendégek lesznek: a DVSC elnöke, a labdarúgók vezetőedzője és csapatkapitánya, a város és a megye képviselői, valamint az Oláh Gábor utcai sportcentrum vezetője. A műsorvezető-szerkesztő Bálint István az adás napján, vasárnap 18 óra 30 perctől várja a hallgatók kérdéseit és véleményeit.

SOROKBAN

● A megyei természetbarát-bizottság december 5-én – vasárnap – Bocskaitól Bocskaiig címmel emléktúrát szervez. A résztvevők a debreceni Nagyállomásról 8.43 órakor indulnak s a részleteket ott ismerik meg. Két gyalogtúra lesz, mindkettő a hajdúhadházi vasútállomástól. Az egyik távja 14, a másiké 22,5 kilométer.

● A magyar sport aktuális kérdéseiről tart sportfórumot december 9-én – csütörtökön – délután három órától Gallov Rezső, az OTSH elnöke Debrecenben, a megyeháza Árpád termében.

● Magyarország–Írország felnőtt válogatott ökölvívó-mérkőzést rendeznek december 10-én – pénteken – 17 órától az Oláh Gábor utcai sportcsarnokban. Előtte fél öttől Papp László háromszoros olimpiai bajnok sportpályafutásáról vetítenek filmet. A versenyen szkanderbemutató is lesz világbajnoki helyezettek részvételével. Jegyek elővételben is kaphatók december 4-től az Apolló és a Víg mozi pénztáraiban.

MLSZ-ülés

Budapest (MTI) – Pénteken délelőtt a labdarúgó NB I-es liga tanácstermében ülésezett az MLSZ végrehajtó bizottsága. A napirenden Verebes József szövetségi kapitány beszámolója szerepelt a világbajnoki selejtezők befejező szakaszáról. A jövőbeli tervekkel kapcsolatban elmondotta, hogy januárban feltétlenül hosszabb edzőtáborozásra kerül sor, de a helyszín még bizonytalan, s az elképzelését előbb a ligával is egyeztetni kívánja, miután januárban téli teremtorna is szerepel a labdarúgók felkészülési tervében. Ami már végleges: tavasszal, március 9-én itthon Svájc ellen, majd március 23-án Linzben Ausztriával mérkőzik a válogatott, míg április 20-án Dániában lép pályára. E három barátságos mérkőzésen kívül további nemzetek közötti találkozó terve is szerepel.

Az olimpiai csapat spanyolországi túrájáról Dunai Antal számolt be, és napirenden szerepeltek a korosztályos válogatottak is. Előterjesztésre került a labdarúgás szabálykönyvének módosítása is, erről a legközelebbi elnökségi ülésen döntenek. A sárga lapokkal kapcsolatban majd csak a januári elnökségi ülésen határoznak. Érdekességként hatott az a kimutatás, amely szerint az 1993/94-es bajnokság őszi idényében a korábbi évekhez viszonyítva megnőtt a mérkőzésenkénti gólátlag (2,98), csökkent viszont a nézőszám. A liga részéről elhangzott, hogy a tavaszi bajnoki nyitány előtt több klubcsapat is a télen külföldi portyára indul.

Három debreceni gyorskorcsolyázó a vb-n

Debrecen (HBN) – **Alig néhány hete adtunk hírt róla, hogy a DMTE rövidpályás gyorskorcsolyázói kitűnően szerepeltek évadnyitó versenyükön. Közülük Becsky Gábor és Kövér Balázs minden számát megnyerve győzött az összetettben, míg Szabó Krisztián Becskyvel együtt tagja volt a 3000 méteren új országos csúcsot futó felnőtt válogatottnak.**

Az elmúlt hét végén ismét Székesfehérvár adott otthont rangos meghívásos versenynek, mely egyben válogatónak számított mind a felnőtteknél, mind a junioroknál. A korábbi elsők ismét remekeltek és Kövér Balázs valamennyi számban új országos rekordot állított fel, s ezzel bekerült az olaszországi Valentinóban sorra kerülő vb-re utazó juniorválogatottba.

A felnőtteknél ezúttal 500 méteren nyert Becsky, míg 1500 méteren harmadik lett, Szabó Krisztián pedig a 3000 méteres távon győzött új országos csúccsal. Mindketten szintén elutaztak az ugyancsak olaszországi Bormióba, ahol a felnőttek legjobbjai mérik össze tudásukat a világbajnokságon. Rajtuk kívül a debreceniek közül Varga Ildikó és Jánosi Andrea ötödik, Kovács Szilvia és Ábel Csaba hatodik lett a székesfehérvári versenyen.

A DMTE legjobb gyorskorcsolyázói és edzőjük: balról Kövér Balázs, Becsky Gábor, Kövérné Fejes Anikó és Szabó Krisztián
Fotó: Horváth Katalin

Egy tehetség, akire már érdemes felfigyelni

NEHÉZ ATTILA

Debrecen (HBN) – Nagy Tamás, a DEAC utánpótláskorú, 11 éves teniszezője nem akármilyen évet zár az idén. Júliusban Nyíregyházán a vidékbajnokságon harmadik lett, ekkor korosztályában a félévenként összeállított országos ranglistán szintén csak ketten előzték meg. E lista alapján hívták meg a tíz legjobb versenyzőt Budapestre, a tízek bajnokságára. Szeptember 29. és október 3. között tíz mérkőzést kellett vívnia és mindössze kettőn kapott ki, ezzel második helyezett lett.

Nagy Tamás Fotó: Iklódy János

Tamás már óvodáskorában elkezdett teniszezni. Nem kellett messze mennie példaképet keresni, hiszen édesapja, Nagy Lajos korábban többszörös megyei bajnok volt. Ő kezdett el foglalkozni Tamással, s ennek a munkának most kezd beérni a gyümölcse. A fiút jelenleg Csernyánszki Péter edzi, heti két alkalommal, sajnos nagyon rossz körülmények között. Egy szűk tornaterem áll rendelkezésükre, ahol sok mindent lehet, de teniszezni biztosan nem. Márpedig előrelépni, fejlődni csak úgy lehetne, ha Tamás társaival együtt télen–nyáron egyformán készülhetne, versenyezhetne. Az ország más részein – főleg a fővárosban – a többiek olyan előnyre tesznek szert ez idő tájt, amit csak nagyon kemény tavaszi munkával lehet (ha lehet) egalizálni. Ez eddig sikerült, elsősorban azért, mert Tamás hosszú idők óta korosztályának talán legtehetségesebb teniszezője a Dunán innen, de talán az országban is. Jobb kézzel, támadó felfogásban játszik, hallatlanul biztos alapvonal- és szellemes röptejátéka mellett ésszel veri meg az ellenfeleit.

Mindezek mellett még arra is jut ideje, hogy jól tanuljon. Az Újkerti Általános Iskola hatodikosa, szereti a magyart, a matematikát és kiegészítésképpen imád kosarazni is.

Az idény legjobb játékával

Újpesti TE–Debreceni Amatőr Hokiklub 6–3 (1–0, 4–2, 1–1)

Debrecen (HBN – N. A.) – 200 néző, vezette: André, Nagy E., Nyeste.

UTE: Géczi – ROZGONYI 2, Kangyal, Ancsin J. 1, Tolnai, Szilassy, KUCSKÓ 2, Donika 1, Zinits, Vorobjov, Farkas G., Szabó T., ANCSIN L., Országh. Edző: Pék György.

DAHK: BÁN – RAZOV, Grisenko, Jefremov, Nádor, ORBÁN 1, Páll, Vadócz 1, Köllő 1, Mihály, Egyházi, Velényi, Molnár, Bujdosó, Korcsinszky, Oláh. Edző: Vlagyimir Jefremov.

Kiállítás: 20, illetve 14+10 perc.

A jégkorong OB I-es mérkőzés fél órás késéssel indult, a vendégek kérésére ugyanis tovább melegítettek a játékosok. Az első harmadban a laikus néző nem tudta volna megállapítani, hogy ki az utolsó helyezett és ki a második a bajnokságban.

A debreceniek az idény legjobb játékát produkálták, és az Újpest tulajdonképpen csak annak köszönheti a győzelmét, hogy a bírói hármas nem állt igazán a helyzet magaslatán. Számtalan leshelyzetet és szándékos szabálytalanságot „néztek" el, ezzel maguk és a lila-fehérek ellen hergelték a közönséget.

A második harmadot két szerencsés góllal ismét csak a fővárosiak nyerték, s hiába volt a harmadik harmadbeli lelkesedés, a szenzációs kapusteljesítmény, a mérkőzést már nem sikerült megfordítani.

A VILÁG SPORTJA SOROKBAN

● December 19-én Las Vegasban kerül sor az Aranylabda ünnepélyes átadására. Az év legjobb labdarúgója várhatóan a holland Dennis Bergkamp, az olasz Roberto Baggio, illetve a brazil Rai és Romario négyesből kerül ki. Az Aranylabdát az elmúlt öt évben csak két játékos kapta meg, Lothar Matthäus (1990 és 1991) és Marco van Basten (1988, 1989 és 1992).

● A spanyol szuperkupa első mérkőzésén, csütörtök este a Real Madrid fogadta a Barcelona együttesét, és a bekapott első gólra hárommal válaszolva megnyerte a meccset.

● Egy román közvélemény-kutató társaság felmérése szerint még mindig nagy népszerűségnek örvend Romániában a montreali olimpia hőse, Nadia Comaneci. A jelenleg az Egyesült Államokban élő tornásznő a megkérdezettek 39 százalékának volt a kedvence.

● Maradona továbbra is bent van a Németország ellen lejátszandó barátságos mérkőzés argentin keretében. A találkozót december 15-én Miamiban rendezik meg, a jövő évi világbajnokság csoportbeosztásának sorsolása előtt négy nappal, hogy ezzel is hírverést csapjanak az eseménynek.

● A világhírű ausztrál sörgyár, a Foster's úgy döntött, megszakítja 1986 óta folytatott szponzorálási tevékenységét a Forma–1-es autós világbajnokság Ausztrál Nagydíján. Az adelaide-i verseny egyik fő támogatója azután hozta meg határozatát, hogy felülvizsgálták a szponzorálásból származó hasznot.

● A Forma–1-es autós világbajnokság angliai és francia érdekeltségű csapata, a McLaren–Peugeot három évre szerződtette le versenyzőként a finn Mika Hakkinent.

HÉT VÉGI SPORTMŰSOR

December 4., szombat

Karate
Angyalföld téri iskola, 12: Kickbokszverseny gyerek- és serdülő korosztályban a Báthory SE szervezésében.

Kerékpár
Balmazújváros, Veres Péter Gimnázium sportudvara, 12.30: Albatros Mountain Bike-verseny a Kocsár-triatloncsoport alapítvány rendezésében felnőtteknek és diákoknak.

Kézilabda
Tócóskerti általános iskola, 8.30: Serdülő-kupa megyei döntője. Mechwart András-középiskola tornaterme, 8: A középiskola diáksportköre kézilabda-szakosztályának ünnepi programja a 20. évforduló alkalmából.

Ökölvívás
Vágóhíd utcai ökölvívóteremben, 10: A Hajdú-Bihar Megyei Ökölvívó-szövetség körversenye.

Röplabda
Brassai-iskola tornaterme, 10: Brassai DSK–Berettyóújfalui Lakótelep SE. KLTE tornacsarnoka, 11: DEAC–MEAFC. Oláh Gábor utcai sportcsarnok, 11: DTE-DSI–Ózd NB. II-es férfi mérkőzések.

Súlyemelés
Vágóhíd utcai birkózócsarnok, 10: 12 csapat országos NB I-es bajnoki fordulója, egyúttal döntője. 16 órától: Az első három helyezett vetélkedése, köztük a DVSC.

Vidéken. Hajdúböszörményi sportcsarnok, 14: Súlyemelőgála, „Ki a legerősebb?" vetélkedő felhúzásban, fekvenyomásban és guggolásban a Fedett uszoda alapítvány javára.

Tömegsport
Biharkeresztes, Bocskai István Általános Iskola, 8: A bihari térség hét általános iskolája felsős diákjainak sportvetélkedője.

December 5., vasárnap

Asztalitenisz
Irinyi-középiskola tornaterme, 18.45: megyei diákolimpiai döntő a III. korcsoport számára.

Kosárlabda
Hódos Imre-sportcsarnok, 17: DSI-Tegáz–Nagykőrösi KK férfi NB I A csoportos mérkőzés.

Labdarúgás
Vidéken, 13: Hajdúdorog–Nádudvar, Létavértes–Sárrétudvari, Berettyóújfalu–Hosszúpályi, Polgár–Vámospércs, Nyírábrány–Téglás, Sáránd–Mikepércs, Nyírlugos–Földes megyei I. osztályú mérkőzések.

Természetjárás
Debrecen, Nagyállomás, 8.43: a megyei természetbarát-bizottság Bocskaitól Bocskaiig emléktúrája résztvevőinek találkozása.

LÖGER Gustáv

MIKLÓSI-SIKES Csaba: Adatok az erdélyi fényképezés történetéhez = Fotóművészet, XXXIII.évf. 3/4.sz. 1990

27.

Löllbach Kálmán, építén

L. Kozma Lajos

-: A harmincas évek építeneknek kronológiai táblázata 6-8

Magyar Építőművészet sp. 1983 83/2

LÖRINCZE GÁBORNÉ

DIH 23.0.

Babarczy Eszter

El-Hassan Róza munkáiról

Első pillantásra látszik, hogy El-Hassan Róza munkái erősen fogalmi jellegűek, ha tetszik, konceptuálisak – mégis, tárgyai és képei elsősorban tárgyak. A túlzottan poétikus címadás kerülése is azt jelzi, hogy a művek nem „szimbólumok", „metaforák", vagy más poétikai alakzatok, amelyek a tárgyat feloldják a (verbális) jelentésben, hanem önmagukért állnak ott, mondhatni, önmagukat jelentik. A tiszta fogalmi szint egyfelől, a tiszta tárgyiasság másfelől: a művész olyan fegyelmet, vagy egyenesen aszkézist kényszerít a nézőre, amely tiltja a fantáziálást, a személyes tartalmak belevetítését a műbe. Meglehet, ez a szigorúság részben még El-Hassan Róza monokróm festészeti neveltetéséből ered, de olyan magától értetődő természetességgel képviseli, amely a fiatal magyar művészek között egyedülállóvá teszi. Lemond az elbűvölő, poétikus ötletekről, az objekt-metaforákról, a misztikus technikákról, a kulturális jelentések kiforgatásáról, a viccről, sőt még az iróniáról is, amely a fiatal magyar képzőművészet legjobbjait jellemzi. Művei feszültsége a fogalmiság és a tárgyiság viszonyának, paradoxonainak pontos kidolgozásából ered.

A mű elkészítésének folyamata többnyire aprólékos munkát igényel: maga a kivitelezés egy-

MDK

Löhlbach és Reichel , építészek

az erzsébetvárosi törvénykezési épület tervpályázatán a biráló bizottság a III. dijat L. és R. építészek közös tervének itélte oda.

Müvészet. 1907. 134.l.

Löhne Gottfried

MDK

órásmester

Pozsony

1811. Pressburger Zeitung 59. lap.

Csatkai Endre: Nitzelberger Antal
győri órás fuvola-órái.
ARRABONA 3. Győr. 1961. 153.-159. l.

158.l.

LÖHNE, Gottfried, porosan óramester

G. L. bürgerl. Uhrmacher, óra-remekét kínálja megvételre. Hirdetés. (1811, 590, 603, 639 l)

—

U. az. óra-remekét magyar nyelven ajánlja. Hirdetés (1811, 943, 954, 962 l)

U. az, 30 éves pelesége megvolt. (1822, II. kötet, 240 l)

U. az 44 éves korában, Poroson 1826 április 22, véletében. (1826, 555 l)

Preßburger Zeitung

(Gyuthan)

M.D.K.

Löhne Gottfried, órásmester

hagatérát 1826-ban ravatalozták Pozsonyban.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között

Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf. 1. sz. 28. old.

MDK

Hansz Löhner, ötvüs
Christoff Lohner fia

1647 febr. 14-én megjelenik a czéh elött , mert tanuló éveiböl valami még hátra van, édesanyja és kezesek kérelmére felszabaditást kapott. Boldogult édesatyja utolsó kivánsága volt ez.

Mihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV.-XIX.sz.-ban.
Muz.és Kvt.Ert. 1918. 41-53.1.

JOH. GEORG. LÖHNER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Vév:- 97.- Herr Joh. Georg. Löhner
Felvétel ideje: 1786. 9. Sept.
Hová vették fel: Iregh, /Irég/. 156.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Löhnert József

Hobrászseged

4 folg, 4 iparr.

jeles eredm.

Tanár Vasadi Ferenc

Iparvajziskola 1903

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

LŐHNERT NÁNDOR, épitész

A szombathelyi mariánus ferences teológiát akarták felépiteni.A kolostornak egyik szárnyára emeletet huznak fel .Ez a II.emeleti rész lesz a teológia. 1926-ban Lőhnert készitette el a terveket. 417.old

TAKÁCS INCE: A szombathelyi ferences rendi templom és rendház története/folyt/ 409.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XX.évf. 1966. 3.szám. Szombathely, 1966

Ignatzi löierrer,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1697 den 20 oktober:"Ignatzi löierrer disseler gessel aus bairen von Rostiny 1699 den 6 Moi". 11z.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Antus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

--

Löierrer I./Ingnatzi/, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosle-
nyek jegyzéke származási hely szerint: "Kostiny,
Bayern: Löierrer I." 123.old

Batári Ferenc: Asztalosle-gények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességé-
hez történetéhez 93.old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967. - A Győri
Múz. Évkönyve

Löierrer, Ignatzi, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Löierrer, Ignatzi, Rostiny, Bayern, 1699. V. 3." 117. old. 13. jegyz

Batári Ferend: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

Löke Endre

T. Gy: Üveggyár India részére (ismertetés)
Építészek: Emődy Attila - Tokár György
Statikus: Löke Endre
Technológiai tervező: Lakos József

Magyar Építőművészet, 1968. 5. sz. 18. l.

Löke Endre

építész

Ganz-Márag szerelőcsarnok

401.

Rados: Magyar építészettört.
Műszaki K. 1971.

Isle Evelyne
Oyster

Opus - Meeting marble bottle

Nol.

Book: Marquis Oyster Restaurant
Melbourne K. 1941.

M. D. K.

LÖKE Endre építész

országos lakáspályázat 4. Épület-kategória (Csökkentett megvétel)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. n. 80. l.

Lőke Endre

Szigorló építész hallgató

az 1943-44. tanévben

Templom, szegényház

és zárda Sasadon

c. tervé repr.

Technika 1945.

246. f. 48. l.

ker. kir. járásbirósági végrehajtó.

tési felhivás.

bíróság fenti számu végzésével _____

~~ügyvéd által képviselt~~

_____ felperes részére

_____ alperes

végrehajtás foganatositása alkalmával 1906 év

lperesnél I ker., _____

_____

_____

dr. Lőke Endre

szerkezettervező munkáit emliti példaként

dr. Lőke Endre: A 31.sz. ÁÉV. többszintes vázszerkezete

437-44o.l.

Magy.Épitőip. 1972. 8. sz.

MÉDIUM
GALÉRIA
SZOMBATHELY
H-9700 ADY T. 5.

SZENT MÁRTON HÉT - SZOMBATHELY
2001

LÖKKÖS JÓZSEF:
SZENT MÁRTON MEGOSZTJA
KÖPENYÉT A KOLDUSSAL

VAS MEGYEI AMATŐR-AUTODIDAKTA
ALKOTÓK KIÁLLÍTÁSA

KIÁLLÍTÓ ALKOTÓK:

BALASKÓ ÁRPÁD · BARABÁS LAJOS · BEDŐCSNÉ GALÁNTAI MAGDOLNA · BODONCZINÉ KISGAZDA ILDIKÓ · BOROSS LÁSZLÓNÉ · ERDÉLY GYÖRGYI · FÁBIÁNNÉ DOMA EDIT · GADÓCZI JÓZSEF · GORZA KATALIN · GUBA MARGIT · HORVÁTH ÉVA · IMRE RÓBERT · KEMENCZEI ILONA · KIRÁLYNÉ GÁSPÁR ANGELIKA · KOVÁCSNÉ HARAGOS MÁRIA · LÖKKÖS JÓZSEF · LINKA SÁNDOR · KOVÁCS JÁNOS · M. KOVÁTS IBOLYA · MECSEI NORBERT · MOLNÁR ERZSÉBET · NÉMETH ILONA · NÉMETH PÁL · SEJBER MIHÁLY · SODICS LÁSZLÓ · SZABÓNÉ BARKOVITS MARGIT · SZÉLESINÉ MEZŐFI ÁGNES · SZEMERICS ÁGNES · SZTRANYÁK GERGELY · SZKLADÁNYI ANNAMÁRIA · TÖRÖK (MÁRTON) IBOLYA · VINCZE LÁSZLÓ · VÖRÖSNÉ BUDAI MÁRIA

Lőkösházi ev. templom

(Gömör m.)

képe mucsen repr.

Malmagnépnuv t.

161. l. clott.

Löffler Béla

l.

Evk Déri	1941
	63. l.

Löffler, Leopold
(1827 - 1898)

„Látogatás a bérlőnél".
o.v. 54 x 66 cm s. l. j.: Leopold Löffler 1860
(Restaurált)

Védett. Kiviáltási ár: 12000 ft.

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Löffler Leopold
(1827-1898)

„Nagyapa a gyerekekkel"
Olaj, vászon 66x50. Sehezve lent balra:
Leopold Löffler
Zirkálfási ár: 12000 ft

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Löffler Lipót

"Két életképé"-t igen komolyan értékeli a "Mütárlat február-márciusi kiállitás" c. beszámoló.
a képeket a Müegyesület megvásárolta.

Családi Lapok, Pest. 1854. I. félév.
4. sz. 183-185. lap

Löffler Lipót

Jelenleg Párisban dolgozik, "Gazdagság és megelégedés" c. müvét küldte meg a kiállitásra. A kép a gazdag apát ábrázolja kisgyermekével, "mig neje a gazdagságot jelképező, gyászoló vendégnőt szöllővel kinálja".
A "Február-márciusi mütárlat" c. kritika csinosnak találja a képet, de rajzát hibásnak véli.
Müvészet c. rovat.

Családi Lapok, Pest. 1855. I. félév.
5. sz. 228-231. lap

Löffler Mór

festő

ifj. Pestről, 1831-ben 20 éves

1831-36. látogatta az aka-

démiát

Lásd

Fleischer-Bécs 65. l.

Körmöcbánya V. 165.

Löffler Moritz

geb. Pest 20 J. alt.

1831

Bècsi akadèmia
Ujhàzy

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 OKT 18

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Lőrincz Győző
keramikusművész

1021

Új, értékes alkotások

Záróünnepség a szoborparkban — Szokolai felv. —

A kerámia és a szobrász szimpozion szezonzárója

A nagyharsányi keleti kőbánya szobormúzeumában tegnap délelőtt rendezték meg a IX. siklósi nemzetközi kerámia szimpozion és a XI. nemzetközi szobrász szimpozion szezonzáró ünnepségét.

Az erre az alkalomra érkezett vendégeket és a Siklósi Alkotótelepek ez évi szezonjának művészvendégeit *Éliás Imre*, az alkotótelepek helyettes vezetője köszöntötte. A Mecsek Fúvósötös Haydn Divertimentójának és Lajtha László Hommage a Colas Breugnon című művének megszólaltatása után *Brandstätter György*, a Baranya megyei Tanács művelődési osztályvezető-helyettese mondott rövid beszédet.

Megemlékezett arról, hogy a hagyományos program a kerámia szimpozion és a kőszobrász szimpozion vonatkozásában is örvendetesen kiegészült olyan korszerű igényeket kielégítő törekvésekkel, mint amilyen az „utcák és terek művészete" és a „betonprogram" volt. További új vonás, hogy az idén két művészeti író: *Rideg Gábor* és *Chikán Bálint* is részt vettek a szimpozion munkájában.

Ezt követően a nívódíjak átadására került sor. A szobrászok közül *Issei Amemiya*, a keramikusok közül pedig *Lőrincz Győző* kapott nívódíjat.

A kerámia szimpozionon idén *Lőrincz Győző*, *Orbán Katalin*, *Orosz Mária*, *Polgár Ildikó*, *Sarka Radova*, *Ryszard Stryjecki*, *Szemereki Teréz* és *Zavadszky Éva*, a szobrász szimpozionon *Ulf Greaker*, *Aivarsz Gulbisz*, *Ladislav Janouch*, *Jegenyés János*, *Kaubek Péter*, *Wolfgang Kuhle*, *Nagy István*, *Ruggero Pazzi*, *Pálfi Katalin* és *Veszprémi Imre*, a szobrász szimpozion betonprogramjának keretében pedig *Issei Amemiya*, *Kertészfi Ágnes* és *Kígyós Sándor* dolgoztak.

Martyn Ferenc Kossuth-díjas kiváló művész szobra is idén készült el — *Jegenyés János* kivitelezésében. A művészek mellett a már említett művészeti írók is alkotói minőségben vettek részt a szimpozionon. Valamennyien a tegnap délelőtti ünnepségen kapták meg (a jelenlevők személyesen vették át) a szimpozion diplomáját.

Az ünnepség után a Gyimóthy-villában a rendezőszervek képviselői, a művészek és a meghívott vendégek baráti találkozón vettek részt.

B. K.

2

Bevált a MÁV-nál az új fórum-rendszer

Egy év tapasztalatait, az elért eredményeket és a további tennivalókat tűzte napirendre a Vasutasok Szakszervezetének Pécsi Területi Bizottsága tegnap megtartott ülésén, melyen többek között az üzemi demokrácia új fórumrendszerének működését is megvitatták.

Mint az előterjesztésben is elhangzott, a Pécsi Vasutigazgatóság területén biztatóak a kezdeti eredmények. A központi határozatok hatálybalépése óta eltelt idő alatt bebizonyosodott, hogy csökkent az üzemi demokrácia korábbi kampányszerűsége, fokozódott a dolgozók érdeklődése a konkrét gazdasági, termelési és szociálpolitikai feladatok iránt. Ugyanakkor felszínre kerültek olyan hiányosságok, melyeknek felszámolására a jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani. Különösen a beszámolót követő vitában hangzottak el figyelemre méltó észrevételek. Többek között az, hogy az új fórumrendszerben, bár megfelelő kereteket biztosít az üzemi demokrácia kiteljesedéséhez, még sok a formai elem, több tartalommal kell megtölteni a különféle szintű tanácskozásokat, értekezleteket. Törekedni kell arra, hogy minden fórumon a konkrétan odatartozó kérdések szerepeljenek, így kiküszöbölhetők a párhuzamosságok. Ugyancsak problémaként vetődött fel, hogy nem elég még a bátor, a tényeket reálisan feltáró hozzászólás ezeken a fórumokon.

A szakszervezeti bizalmik feladatairól szólva elhangzott, hogy tegyenek többet a tulajdonosi szemlélet erősítésében, hogy a dolgozó valóban magáénak érezze munkahelyét. Fordítsanak nagyobb gondot ne csak a dolgozók véleményének tolmácsolására, hanem a felsőbb fórumokon elhangzottak visszajuttatására is. A párt- és a gazdasági vezetéssel együtt a szakszervezet feladata is annak elérése, hogy a tanácskozások ne csak a jogok, hanem a kötelességek fórumai is legyenek.

Tudományos konferen

A vállal

funkciói

A Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kara, oktató-nevelőmunkáján kívül egyre jelentősebb kutatómunkát is végez, s nem véletlen, hogy e tevékenységük középpontjában a vállalati működés tanulmányozása, kutatása áll. Elméleti közgazdászaink érdeklődését egyre inkább a mikroszféra vonja magára. A tudományos kutatómunka mindjobban a gyakorlat által felvetett igényeket igyekszik kielégíteni, mikor a vállalati működés problémáinak vizsgálatát tűzi ki célul.

Évekre visszanyúló hagyomány, hogy a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi kara konferenciákra invitálja a hazai és külföldi szakembereket, a tudományos kutatás eredményeinek megvitatására, a különböző vélemények kifejtésére. Tegnap délelőtt az egyetem Rákóczi úti aulájában dr. Földvári József rektor köszöntötte a kétnapos eszmecserére érkezett elméleti és gyakorlati közgazdászokat, a lodzi, a krakkói, az eszéki és a jénai testvér intézményekből érkezett vendégeket. A tudományos konferencia megnyitásán megjelent Czégény József, az MSZMP Baranya megyei végrehajtó bizottságának tagja, a megyei pártbizottság titkára, dr. Dányi Pál, Baranya megye Tanácsának elnökhelyettese.

A megnyitót követően dr. Takács Béla, a Közgazdaságtudományi Kar dékánja, A vállalat helye és funkciói a gazdaságban címmel tartott előadást. Bevezetőjében hangsúlyozta: annak ellenére, hogy a vállalattal foglalkozó kutatások terén hazánkban a hetvenes évek eleje óta jelentős eredmények születtek, a vállalat-fogalmi meghatározás tekintetében számos teendőnk van. Ezt követően az előadó részletesen elemezte a vállalat és a vállalkozással összefüggő problémákat. Többek között a következőket mondotta:

— A szocialista társadalom építésének folyamatában az áru- és pénzviszonyok aktívabb felhasználásának szükségszerű

Javuló szaporító-anyag-ellátás

Az elmúlt telepítési szezonhoz képest most ősszel és 1979 tavaszán jobb lesz a gyümölcs- és szőlő szaporítóanyag-ellátás — amint arról a Kertészeti Szaporítóanyag Forgalmazó KFT keddi sajtóértekezletén Zsitvai Attila, MÉM főosztályvezető-helyettes és Merényi Károly, a KFT igazgatója tájékoztatta az újságírókat. Gyümölcsfaoltványból mindent egybevetve félmillióval lesz több, mint az elmúlt szezonban. Összesen 5,2 milliót bocsátanak a nagyüzemi gazdaságok és a kistermelők

KISS ARNOLD: BEREGSZÁSZI EMLÉK

A MULT ÉS JÖVŐ HUSZONÖTÉVES JUBILEUMÁRA

Közösen átélt veszedelmek, viharok jobban összefűzik az emberi szíveket, mint a közös boldogságok és örömök.

Az ifjúságunk gyönyörű, mindent elérhetőnek vélő álomringatásainak idejében történt.

Vagy huszonöt esztendeje. A beregszászi nőegyesület irodalmi estélyt rendezett s meghívott bennünket: *Patai* Józsefet, az akkor is már kiváló poétának ünnepelt, országszerte megbecsült írót és engem, a budai rabbinust előadóknak az estélyre.

Útnak indultunk Budapestről; havas, téli förgeteges éjszakában robogott a vonatunk. Reggelre megérkeztünk Csapra, ahol a beregszászi küldöttség várakozott ránk.

Tíz beregszászi küldött. A község intelligenciájának választottjai. Orvosok, ügyvédek, művelt kereskedők.

Beültünk a csap—beregszászi vonat lassan döcögő vonat-kupéjába.

S a küldöttség tagjai lelkesedve beszélték el nekünk: milyen izgalommal várakoznak reánk Beregszászon.

A kultúra diadala a mi jöttünk. Nagy harcok előzték meg azt a győzelmet, amikor sikerült legyűrni a fanatikus ellenzéket, amely az ősi hit vereségének gyászolja a két fővárosi meghivott vendég szereplését, a hitetlenség mételyétől eleddig szűznek maradt beregi televényen.

A küldöttség egyik tagja, orvos-ember, aki valahonnan Kecskemét tájáról került évekkel ezelőtt Beregszászra — félfüllel hallottam, mert előttem nem akarta említeni — elmondta, hogy Beregszászon való tartózkodása első idejében, egy szombati napon a „Kék oroszlán" kávéházban feketézett. A szivarja füstölt a szájában, úgy akart távozni a kávéházból, ki az utcára.

A jó barátai figyelmeztették: veszedelmes vállalkozás, dobja el a szivarját, baj lesz belőle.

Haragosan förmedt föl az orvos:

— Ki korlátozhatna engem a személyes szabadságomban? Azt teszem, amit akarok. Nem élünk a középkorban.

S kiment a kávéházból az utcára, szájában szombatnapon az égő szivarral.

A többit így mondta el a doktor úr:

— Alighogy kiléptem a főtérre, az „Aesculap" patika előtt nagy csődület vett körül. Kaftános, villogótekintetű férfiak. Hangos szitok-szavak rikoltottak köröttem.

Egyszer csak egy ölestermetű, szőkehajtincses ember termett előttem — s úgy vágott kupán, hogy a szivar messzire kiröppent a számból, a kalapom leesett a fejemről.

Fölképelve, zúgó aggyal, dühösen néztem körül, hogy megtoroljam a rajtam esett sérelmet, de támadómat többé nem tudtam fölismerni, mind csupa egyformakülsejű, kaftános embert láttam magam körött.

Elégtételért ordítoztam. Az egyik kaftános hitsorsos gúnyosan mondta: „Epesz düelliren wellen Sie, Sie pose jiszroél. Nü, zennen sie morgen in aller fri in der Honvéd-laktanya. Dort kennen sie duelliren. — Wenn wir nix dort sein weren, fangen Sie nür on."

Azóta bizony nem szivaroztam én szombaton nyilvánosan Beregszászon . . .

A deputáció tagjai aztán elmondták minékünk, hogy milyen szenvedélyes harcok előzték meg a mi Beregszászra való eljövetelünket.

A gyülésen majdnemhogy ökölre mentek a chaszideus hívek a posimmel, a „hittagadókkal".

Végre is sikerült a győzelem kivívása. Igaz ugyan, hogy a szenvedélyek most se ültek még el, a mult szombaton a rabbi, a szószékről valamelyes átok-formulát harsogtatott azok ellen, akik az előadásunkra el fognak menni, azok ellen, akik ételleitallal megvendégelnének bennünket, akik kocsit bocsátanak rendelkezésünkre, hogy a városba bejuthassunk, akik szóbaállnának velünk, „a kicsiny rókákkal, Izrael szőlőskertjeinek ádáz pusztítóival."

Várnak reánk — mondották el nekünk — a villogótekintetű chószidok fütykösökkel a pályaudvaron, a harcra. Kész bócherek parittyás-kövekkel a városba vezető utcákon, sipítozó gyerekek gúnydalokkal és záptojásokkal.

Kedves fogadtatás! Tagadhatatlan!

Egymásra néztünk: Patai József meg én, s az a gondolat motoszkált bennünk, nem lenne-e a legokosabb visszafordulni? Sajnáltuk az ünnepélyes fekete ferencjózsef-kabátunkat a záptojásoktól s a fejeinket

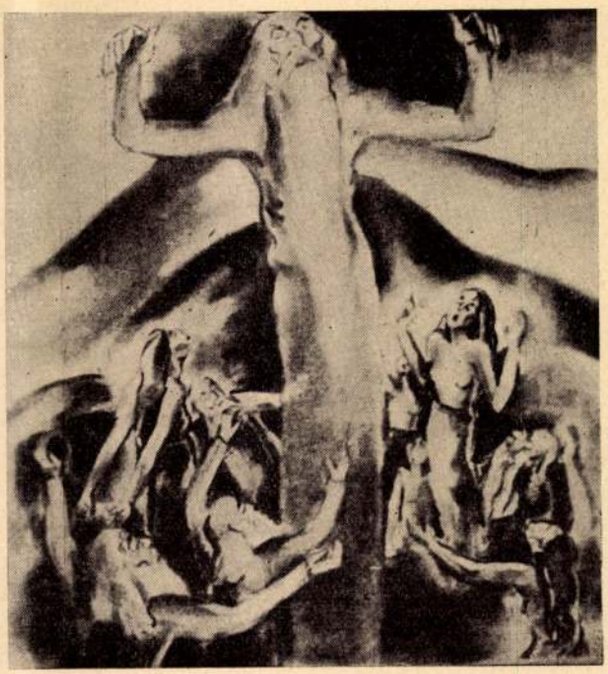

Löffler Edith: Messiásvárás

Mult és Jövő 1935. sept—okt.

a bunkóktól. Bölcsebb dolog lenne, az előadásainkat Budapest számára eltenni, ott legalább tapssal honorálnak a felolvasó-termekben öreg nénikék s meghatott köszönőszavakkal üdvözöl bennünket a felolvasó-bizottság elnöke s azt mondja minékünk, hogy a kultúra fáklyahordozói vagyunk. Többre igazán nem telhetik.

De a kíséretünkben levő urak megnyugtattak bennünket. Semmi nagyobb baj nem érhet bennünket. A rendőrség értesítve van, kirendelt őrszemek állnak az utcák sorain, nem hiszik, hogy egy-két záptojás röptén kívül más kellemetlenség fenyegethetné testi épségünket. Különben is a saját testükkel is megvédenek bennünket.

Hát mindez elég vigasztaló volt, s úgy készültünk Beregszászra bevonulni, mint egykoron Dániel és társai az oroszlánverembe.

Megérkeztünk a pályaudvarra. Szokatlanul nagy tömeg nyüzsgött odakünn. Kísérőink megmagyarázták, hogy ezek mind elutazó emberek, asszonyok, akik szerettek volna ugyan megjelenni az előadásainkon, de a rabbi átka kényelmetlen helyzetbe hozta őket. Hogy otthon maradjanak Beregszászon, s az irodalmi estélyről távolmaradjanak: ezt a kultúra megtagadásának tartották, hogy pedig eljöjjenek, ezt a közvélemény kihívásának minősítették: elutaztak hát erre a napra rokonlátogatásra, sürgős üzleti ügyekben, Ung és Bereg szomszédos városaiba, falvaiba.

A városba való bevonulás elég simán folyt le. Bátorító jelenség volt a rendőr-őrszemek föltünése az utcaszögleteken, egy-két „pose jiszréélim", „posim", „skócim" üvöltés zúgott felénk dallamosan, egy-két záptojás is szállott, de szerencsére céltévesztetten, kutyák vonítottak és gyerekek üvöltöztek, néhány süvölvény gúnyos mekegéssel szaladt a kocsink után, de végtére is révbe futottunk, a hitközségi elnök vendégszerető házába, egy vagyonos, művelt ember hajlékába, aki ettől a pillanattól fogva kegyvesztett lett a rabbipárt szemében, azzal a szilárd elhatározással, hogy az elnöki székről való lemondásra fogják őt kényszeríteni, a feleségét meg a nőegyleti elnökségről való leköszönésre.

Jóakaratúlag figyelmeztettek bennünket: az utcákon nem lesz tanácsos mutatkozni, úgy járhatnánk, mint a kecskeméti doktor a szombati szivarjával.

Így érkezett el az irodalmi est kezdetének kitüzött időpontja.

A kocsink mélyébe behúzódva, jobbról-balról egy-egy hitközségi testőr ült mellettünk, robogtunk a városi kaszinó ünnepélyesen kivilágított nagyterme elé.

Nem voltunk gyávák. Én egy varázs-poszukot tartogattam a bendőmben, ha véletlenül elébem állana egy bősz merénylő — félő volt, hogy úgy fognék járni a varázs-poszukommal, mint az egyszeri snorrer a haragos szelindekkel szemben, hogy azok annyi időt se engedtek neki: elmondani a bűvös szentírási verset, letépték a nadrágját, még mielőtt akár csak egy szót is kiejthetett volna az ajkán. A pószuk jó volt, de a szelindekek türelmetlenek.

Patai barátom valamiféle vastagabb sétapálcát szorongatott a kezében és bizonyára valamely középkori zsidó poéta ilyen alkalomra írt versén andalgott, talán az általa mesterileg lefordított Sámuel Hanagid egyik harcos poémáján a saracénus seregekkel való ütközet előtt.

Baj nélkül jutottunk föl a lépcsőkön a terembe. Egy-két bócher rikoltott csak utánunk kevésbé barátságos üdvözlő szavakat, minden szó a Heine megénekelte „éjszakai serleg" és nem is üres.

A terem zsúfolásig tele volt. Ott volt a zsidó értelmiség bátorságát megőrzött jelentékeny része, férfiak, asszonyok, az ifjúság. Eljött Beregszász másvallású közönségének előkelősége, megyei és városi kapacitások. De ott volt az orthodox zsidóság egy nagyobb csoportja is, kaftános férfiak, gúnymosolyra torzított arcokkal. Eljöttek kíváncsiságból, látni és hallani a két szörnyet, Izrael renegátjait. Magyarul jól beszéltek, aminthogy Beregszász, Munkács vidékén nem egy zsidó, kaftános férfiú tősgyökeres magyarsággal ejti a magyar szót, sőt van olyan férfiú is közöttük, aki a megyei közgyülések ünnepelt szónoka.

A szokásos üdvözlő szavak után én tartottam meg a zsidó vértanuságról szóló előadásomat.

Hogy volt-e hatása ennek az én előadásomnak és milyen? Arról majd alkalomadtán Patai József fog talán számot adni, én a fölviharzó tapsok által bennem ébresztett mámorban boldogan léptem le az előadói emelvényről, hogy nem röppent felém se puhább, se keményebb tárgy, ami előadásom hatását némiképpen elhomályosíthatta volna.

Azután Patai József beszélt. Vagy egy óráig kötötte le őt ünneplő közönségének figyelmét a zsidó költészetről tartott beszédével. Sudár, fiatalos alakja kimagasodott, beszédes szemei tűzben égtek, a zsidóság iránt érzett lángoló szerelme ellenállhatatlan hatást ébresztett.

Ez az ifjú tudós és lángszívű mester-poéta már akkor, ott Beregszászon, Izráel jövendő vezérének marsallbotját tartogatta a tarsolyában.

Ölelték, ünnepelték. A megyei és városi urak rajongva vették körül, a zsidóság büszkén hódolt a kiváló ingéniumnak.

S ami a legnagyobb sikerünk volt: a dühös haragra fölkészült orthodox fanatikusok is meglepetten néztek egymásra. Hát ezek lennének Izrael megrontói?! A vezetőjük, egy ölestermetű, tüzes tekintetű öregebb ember nem szólt semmit, csak nagyon erősen megszorította a kezeinket s ezután restelkedve elsompolygott, látszott: attól fél, híre fut az ellágyulásának s talán excommunikáció következik rá.

Hallottuk, másnap referált is a haragos rabbinusnak: „rebbe, az meglehet, hogy ez a két fiatalember: ségec és pose jiszroel", bár én ezt se hiszem, de egy bizonyos, amit tegnap mondtak: az kidus hasém volt.

Úgy jöttünk Beregszászra huszonöt évvel ezelőtt, bujdokolva, szitokszóval fogadva s úgy távoztunk onnan, éljenző közönség sorfalai között, mint két csatátnyert hadvezér.

Patai Józsefnek „*Mult*"-ja, igéretes kezdete volt Patai szárnyaló „*Jövő*"-jének . . .

KISS ARNOLD: MESSZIRŐL — VALAHOVÁ

A budai hegyek őszi verőfényben bágyadtan mosolygó ormairól hűs szellők osonnak az én szelíd, ódon templomomba s a dunaparti gesztenyefák hervadt lombjait a szeptemberi hűs virradat észrevétlenül besodorja az én kis templomútcámba, mint megannyi üzengető levelet, teleírva emlékekkel, fakó írásokkal s titokteljes hívásokkal.

Valakik hívnak messzire, hazafelé, valakik integetnek messziről, valahová . . .

A könnyes szemem vándorol álombasüllyedt kis városba, elmult ünnepekbe, a régi gyermekkori kis templomba, az egykori avarba hervadt szülői házba, a távoli csöndesen szendergő temetőbe.

Egykori régi ünnepeket látok.

Felvirrad a rós hasonó hajnal. A szülői hajlékomban, a pap házában, kora reggel csodálatosan, felejthetetlenül áhitatos hangulat.

Félálomban alszom még. Az édes apám fehér ünnepi köntösbe burkolt alakja az ágyam fölé hajol, a lágy remegő kezét a fejem fölött érzem, a csókja gyermekhomlokomra hall, hallom a suttogó szavát: „kis fiam, Arnoldom, Óvinu Malkénu előtt légy a templomban."

A szomszéd szobából, a dolgozószobájából hallom az édes dal zümmögését, régi dallammal, apákról rászállott énekekkel zsoltárokat mormog, halk hangon az ünnepi beszédének hangfoszlányai szűrődnek át az ágyam felé.

Azután egy fehér angyal suhog nesztelenül az ágyamhoz. Milyen szépséges, milyen édes, milyen csodálatosan, bánatos szelídséggel mosolygó angyal! Az édesanyám. Fehér ruhája úgy suhog, mint tündérasszonyok mesebeli, zizzenő selyemuszálya, fehér főkötőjének csokra amint fölém hajol, úgy simítja ajkam, mint bársonypillangók szárnya a hajnali csöndben álmodó virágot.

Ünnepi ruhámba öltöztet, ringó, halk hárfapengésű bölcsődalomat dúdolgatja, olyan édesen — szomorúan.

Ünnepi, új ruhámban lemegyek a templomba. Emlékszem rá: szép, kihajtósgallérú matrózruhám van rajtam, bodroskötésű nyakcsokrom, lakcipellőm, szépnek magasztalt fiacskájukat az én szüleim úgy öltöztették, mint valami kis mesebeli princet, a hitközségi bácsik és mosolygószemű nénik mindig nagy szeretettel simogatták végig a papék kis fiának bársonyos arcát s az ábrándosan álmodó szememről tréfásan azt mondták, hogy miért nem veszem ki onnan azt a villogó fekete bogarat, amelyik abba beleszállt? Kényesen, büszkén mentem le a templomba, hiszen a pap fia voltam s azt hittem: nincs nagyobb méltóság ezen a nagy világon, mint az én édesapám, akit annyi tisztelettel vesz körül mindenki . . .

A kórus tompa, mélyhangú dallamokat zeng s a zokogó mély férfihangokba belésikit a gyermekénekkar panaszos csengetyűcsilingelése s a komor, gordonkahangú Lewin főkántor csodásan énekel ősi, százados dallamokat.

Hallom a sófár riadását; mint valami apokaliptikus vizió kürtszava földöntúli hegyormokról: úgy sikolt belé a reszkető kis templomba s fölcsukló síri zúgás viharzik föl nyomán százak ajkain. Négyszeres harsonarivalgás: Sátán és angyal viaskodását jelzi.

Most, most azután . . . a gyerekszívem remeg az izgalomtól, az én édesapám lép fel a szószékre. Alakján, a fehér köntösön végig kibontott, ezüstszegélyű imaköpenye lebben, törékeny, leheletfinom termete óriásivá nő a szószéken. A szeme, az a titokteljes, merengő bánatos csillag, lelkek éjszakájába világít. Imádkozik. Muzsikás, halk, szomorú a szava.

A jámbor gyülekezet érezte, megsejtette, ha napi gondoktól bágyadt szívvel is, hogy az Isten küldötte jár közöttük. Néma áhitattal hallgatták. Volt köztük olyan is, aki kételkedett, „kulturlény" volt az öreg, méltóságteljes Hoffenstein dr. orvos, aki az előljárói padban ült, mindig későn jött, prédikáció közben, a rövidlátó szemeit közönyt színlelve mélyesztette valami magával hozott könyvbe. Az én édesapám egyszer, amikor a szkeptikus Aeskualp újra csak beszéd közben jött be a templomba s fölfurakodott a helyére, hirtelen szünetet tartott a prédikációjában s amikor a doktor úr a szószék elé ért, karbafont kezekkel meghajolt előtte, ezekkel a szavakkal: „Bóruch habó! . . .' azóta aztán sohase jött többé későn a vallás observenciáin gúnyosan mosolygó bal-diagnosztikus a templomba.

Látom szikár alakját a becskereki Bismarcknak, Pollák Hermannak, a nagytekintélyű rasekólnak, az édesapám rajongó híve volt. Igazi, ideális rasekól, ma már nem terem minden kile-bokorban olyan rasekól; zsidó tudás, világi műveltség a későbbi időben kifejlődött némely parnaszim és parchanim típusok helyett. Eisenstädter Ignácot, a jóságos szívű, arisztokrata tüvekólt, Temmer bácsit, a gabet, aki tűzbement volna a papjáért, holott a legédesebben a prédikációk alatt tudott szundikálni. Látom az előkelő, kényes Weisz Izidor lovagot, aki akkor se haragudott meg a papra, amikor az valami elkövetett vallásos vétsége miatt nem engedte a tórához felhívni, a morgóhangú Bilitz Jánost, aki első terméséből, szőlőszüretéből a pap házát örvendeztette meg, Hubert bácsit, aki a becskereki kilet tartotta a világ első kilejének.

Látom az asszonyokat, a nőegylet jóságosszemű, szelíd elnökasszonyát, Berger Zuzit, az aranyoslelkű Eisenstädter Ignácné édesanyját, ha széderestén a főkántor adta a szédert a házukban, nem volt szabad a Chád gádjót énekelnie: „Bittre Zuzi", hanem így: „Süsse Zuzi, Süsse Zuzi, chád gádjó . . ." Eckstein nénit, aki Szimchász-Tóra ünnepén az iskola ablakából Kurländer gabe társaságában almát és diót szórt le a verekedő gyerekek közé. A kellemes, okos becskereki leányokat látom, dzsesz, strand még csak bölcsőben sem szunnyadt, szűzies, szemérmes volt a szavuk, egy éjjeli mu-

Löffler Edith: Kórus

Mult és jövő 1936. sept.

zsikától egy életre fölmelegedett a szívük s a gyönyörű Eckstein Katica szóról-szóra idézni tudta az édesapám prédikációit, a vidám Engel Laurát látom, megyei előkelő urak törték magukat utána, de olyan büszke zsidó lány volt, hogy száz kosara volt a legelőkelőbb úrfiak számára — a fiatal emberkét látom, a gazdag Danon Viktort, aki fogadásból egy jótékonysági bálon a gyönyörű tömött bajuszát tőből levágatta, ezáltal jelentős összeget juttatva jótékony célra, az élces és szellemes Pollák Győzőt, a „hangos Viktort", aki purim estéken száz mókával szórakoztatta a közönséget, Jokly Zsigát, aki olyan művésziesen tudott kukorékolni, hogy az öreg Steiner bácsit a háza előtt hajnali két órakor fölkukorékolta az álmából „itt az idő: szlicheszre menni", de azért művésziesen játszotta hegedűjén Bachot és Mendelssohnt is, a dísz-zsidót: Breyer Lajos dr.-t, az előkelő zsentrifiút, aki boldogtalan volt, ha nem udvarolhatott zsidó leánynak, árjaszármazású volt, Hitlerrel ma meggyűlne a baja...

Mintha fönn a mennyei mezőségeken hirtelen halk, titokteljes furulyaszó szólalna meg, csöndes nyájkolompok és lágy báránycsengetyűk — az egész templom remegő várakozásteljes izgalomban hallgat valami bánatos, szomorúan fájdalmas hívogató szóra; s a nagy csöndességben az édesapám a helyéről, az ő muzsikás, melódikus hangján belekezd az Uneszáne-tókef dallamába. Messze, földöntúli hegyormok kék mesetavából könnyek gördülnek... a pásztor egybegyűjti a nyáját, botja alatt elvonul minden élő lény... a sors könyvét nyitogatják fönn az égben az angyalok: „kire vár tűzhalál? Kit merít el vizek áradása? Ki jár majd hontalan árván? Kinek lesz nyugodalmas sorsa az eljövendő esztendőben? Illanó lehelet, szálló porszem az életünk..." Repesnek a lelkek, halovány arcokon könny pereg... azután diadalmas erősséggel fölcsendül az édesapám ajkán a törhetetlen mámoros hit: „egyedül az Isten élő, megmaradó, örök Isten..."

Óh, új idők fásult lelkei, vissza tudjátok-e még szerezni azt az elszállott, csodálatos áhítatot? Óh, új korok cifrabeszédű teátrális egyik-másik papja, szavaló papok, tüzijátékos papok, akad-e igazi lélek büszke, mégis szakadó hálótokba? Az Isten lábujjhegyen jár egykori elsüllyedt templomokban, hogy elillant a görögtüzes szószékek tájáról, pásztorfurulyáját orgonabúgások nem tudják visszahozni, a bárányok is elszéledtek, konok és hideghomlokú és fagyottszívű, únottarcú hölgyek és urak kritizálják a kántorok kántátéit, és várják szívszakadtan a végét...

A kicsiny, régi templomkertekben az őszi rózsa októberi esőtől ázva, hullatja szirmait, az ákácok már régen tarrá váltak, a gesztenyefák lombjai rőt aranyban csillannak, a titeli dombok mögött korán aláhanyatlik a vérvörös színpompában ragyogó napkorong — Kol nidré estéje száll alá...

Alkonyatkor az édesapám dolgozószobájába gyülekezünk. Az édesanyám fehér ünneplő ruhájában könnyes szemmel nyujt kezet az édesapámnak, aki engesztelőnapi halottasköntösben vár reánk. Megszorítja az édesanyám kezét... az ajkakon egy el nem csókolt csók remeg, előttünk, gyermekeik előtt szűzi szeméremben, haláligtartó szent szerelem tartózkodásában nem csókolják meg egymást, csak egy-két szó lebeg az ajkaikon: „Bete dir mein Kind alles Gute aus", a szemeik elborulnak és egymásba mélyednek, két galamb, akik közös útra szállnak és sejtve remegnek: meddig még együtt?

Megáld azután bennünket, a gyermekeit az édesapám. A fejem fölött érzem a keze remegését. Gyorsan elfordul, ne lássuk gyöngének, ne lássuk a könnye perdülését...

Később, amikor a gyermekei elszéledtek a szülői házból, a fiúk megnősültek, a leányok férjhez mentek, az öreg pap, az édesapám Kol-nidre estéjén megáldotta az otthonélő gyermekeit, az unokáit, azután némán, viziószerű ihlettel messzire tárta az áldó kezeit, az ajka suttogott, áldást küldött nagy távolokba, a pap fiához, aki más községben készül most az ünnepi áhítatra s akinek a lelke most hazajár a csöndes bégaparti szülői házba. Kol-nidre estéje: csodálatos dallam ring a kis templomban, ősrégi ének, amelyről a legenda azt regéli, hogy amikor a spanyol inkvizició gyötrelmeiben a zsidó anyáknak végig kellett szenvedniök ártatlan gyermekeik máglyahalálát, egy e kíntól és siralomtól félőrült zsidó muzsikus szedte hangjegyekbe a máglyák tüzének pattogását s a haldokló gyermekek hörgését és az édesanyák sikoltó sóhajtásait... abból lett a Kol-nidre dallam.

Óh, hogy fohászkodik az édesapám! A Hiób panaszos szíve lüktet a szívében, az üzött gerlék jajongó búgása a lelke. Egész éjszaka a templomban virraszt az édesapám. Egyedül... csak az oltár előtt lobog a jomkipuri óriás gyertya és láthatatlan szellemalakjai az ősapáknak állnak láthatatlan fehér halottas taliszban a templomban.

Másnap kora reggel tele van az Isten háza az ájtatos, bűnbánó hívők seregével. A reggeli pirkadatban rejtelmesen morajló Béga habjai ringatják a kis templomot, őszi szél dudál az ablakokon át s hervadt lombokat hullajtanak a párkányokra s sápadt aranyban virrasztó kerti ákácok.

Szegfűszegekkel kitűzdelt birsalmával a kezemben fölmegyek a női karzatra, megcsókolom az édesanyám halovány arcát: „hogy böjtölsz édes mama?!" s a földkerekség legédesebb angyalarca fölém hajol, forró csókját érzem...

Azután lemegyek édesapámhoz, a helyén, mellette ülhetek, áttetsző, finom ujja régi, nagy imakönyvének lapjait lapozza, az ujjának mutatását követem, vele imádkozom a szent imádságos könyvből, amelyik a dédapjáé volt s apáról fiúra szállott, egy-egy helyen elmosódott, holott könycsepp nyoma sárgul, temetőkbe nyugvó apák könnyei, mellejük hull az édesapám könnye, majd egykoron én fogom örökölni ezt a szent imádságos könyvet s a régi könnycseppekhez hozzá fog hullani az én könnyem is...

Hős vagyok, ki akarok böjtölni, sápadt a gyerekarcom, de az édesapám kezének lágy símogatása elsímít minden habozást...

Mázkir... szorongó szívvel látom sírni az édesapámat... messze, a miskolci temetőkert őszben didergő avasi sírdombjaira hull a könnye, az édesapja, az édesanyja sírjai fölébe... Az édesapám látja riadt arcomat, lágyan simogatja: „miért nem mégy ki kisfiam a templomból?"

Lassan hanyatlik alá a nap — a templomban a halovány gyertya viaskodik az ablakokon át beszűrődő alkonyati verőfény...

A Neila halk hárfapengésű éneke dalol az édesapám ajkán. Elhaló citerarezgés, merengő zsolozsmák... „múlik a nappal, nyíljék meg az irgalom ajtaja, rejtsd el kezednek árnyékát, aki lakozott odafönn a mennyeknek örök pirkadatában..."

Szent ködökbe vesző, hajlott árnyékalakja az édesapának ott az oltáron: az örök lámpa derengő fénye sápadó aranyban csillan kibontott imaköpenyén.... vergődő ajkán a Sema Jiszróél sikoltása zeng a templomban. Fönn a karzaton az édesanyám imádságos könyvével eltakarja a szemeit, úgy sóhajtja az édesapámmal együt a Sema Jiszróélt... Két angyal imádsága egybefonódik, úgy suhan síron innen, síron túlra.

Fölriad a kürtszó... vége az ünnepnek. A becskereki öreg pap, a jámbor, szent zsidó pap, az én édesapám, a becskereki drága szép papné, az én édesanyám: csöndesen pihennek a bégaparti temetőben.

Őszi kürtszó zeng, őszi kürt hívogat messzire, nagyon messzire, elhervadt multba, sírok mellé, síron túlra...

Löffler Edit

Múlt és Jövő 1935
Szept–Okt. 367–l

LÖFFLER EDIT. Az új tehetségek közt feltünt legutóbb érdekes kompozicióival és tartalmas rajzaival Löffler Edit. Jaschik Álmos legfiatalabb tanítványa volt, 12 éves korában került hozzá. Majd Iványi Grünwald Béla növendéke lett, a Képzőművészeti Főiskolán pedig Réti és Vaszary irányítása mellett folytatta tanulmányait. A főiskola befejezése után résztvett néhány kiállításban. Kiváló sikert aratott legutóbb soproni kiállításával. Kompozicióikon és portrékon kívül jutalmat nyert számos díszoklevél tervezetével, melyeket miniszterek, politikusok és a felekezeti élet kiválóságai számára készített.

-Esztergom 105-

PLÉBÁNIA-UTCA 1 Ház, saro
sik homlokzata a Kottyán Jáno
cában, sok vakablakkal, empe

Löffler Edith

1929/30 – 1932/33

Ferképzomfoiskèvk

109. l.

189.

189. HÁLÓSZOBA.
TERVEZTE LÖFFLER BÉLA.
KÉSZÍTETTE LINDER MANÓ ÉS FIAI

CHAMBRE À COUCHER.
PROJETÉE PAR B. LÖFFLER,
EXÉCUTÉE PAR E. LINDER ET FILS.

Magyar Iparművészet
1902. 133. l.

190. EBÉDLŐ.
TERVEZTE DÉNES DEZSŐ.
KÉSZÍTETTE SZŐLLŐSI LIPÓT.

SALLE À MANGER.
PROJETÉE PAR D. DÉNES.
EXÉCUTÉE PAR L. SZŐLLŐSI.

191.

192.

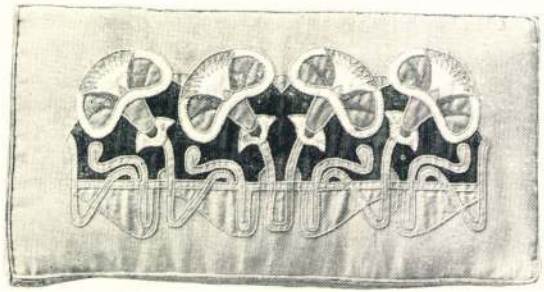

191., 192. APPLIKÁLT SZÖVETPÁRNÁK.
TERVEZTE UNDI MARISKA.

COUSSINS AVEC APPLICATIONS.
PROJETÉS ET EXÉCUTÉS PAR M. UNDI.

Löffler Béla műépitész tervei. Uriszoba kandallóval. — Entwürfe von Architekt Löffler Béla. Herren-Zimmer mit Kamin.

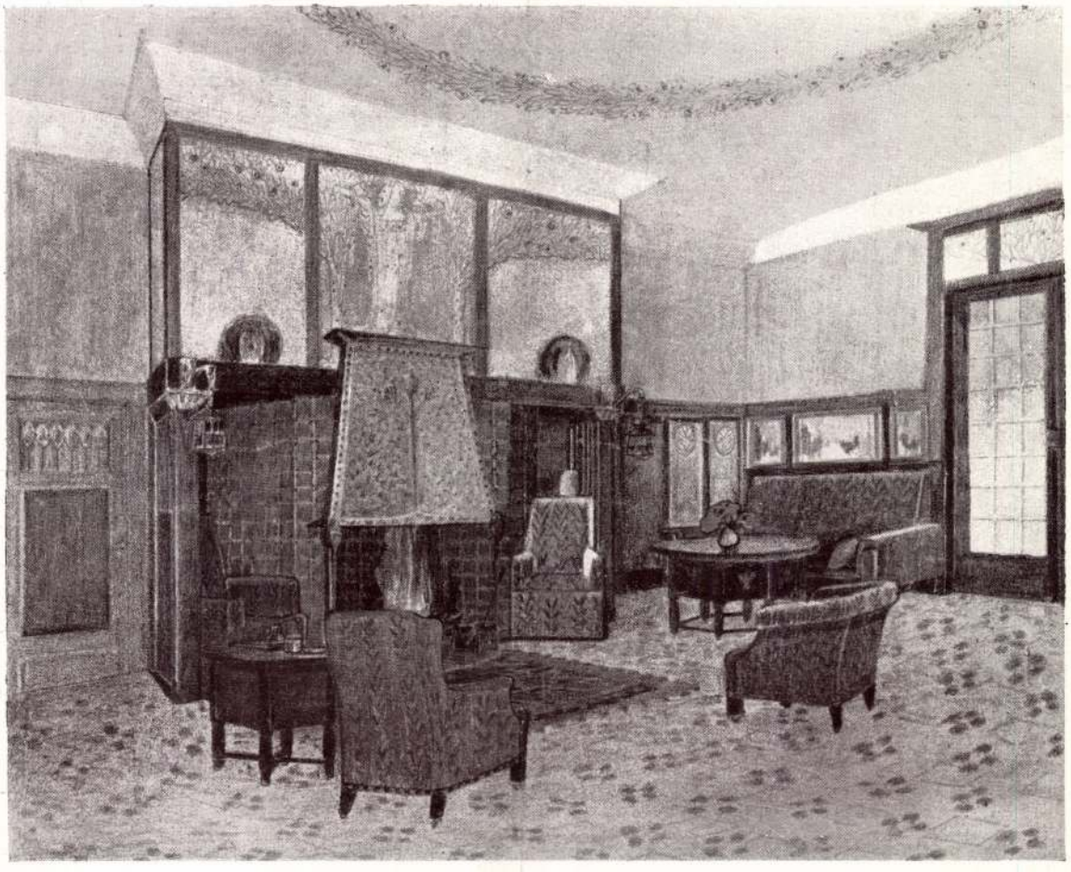

Dessins de l'architect Löffler Béla. Fumoir avec cheminée. — Designed by Löffler Béla. Lounge wirth fireplace.

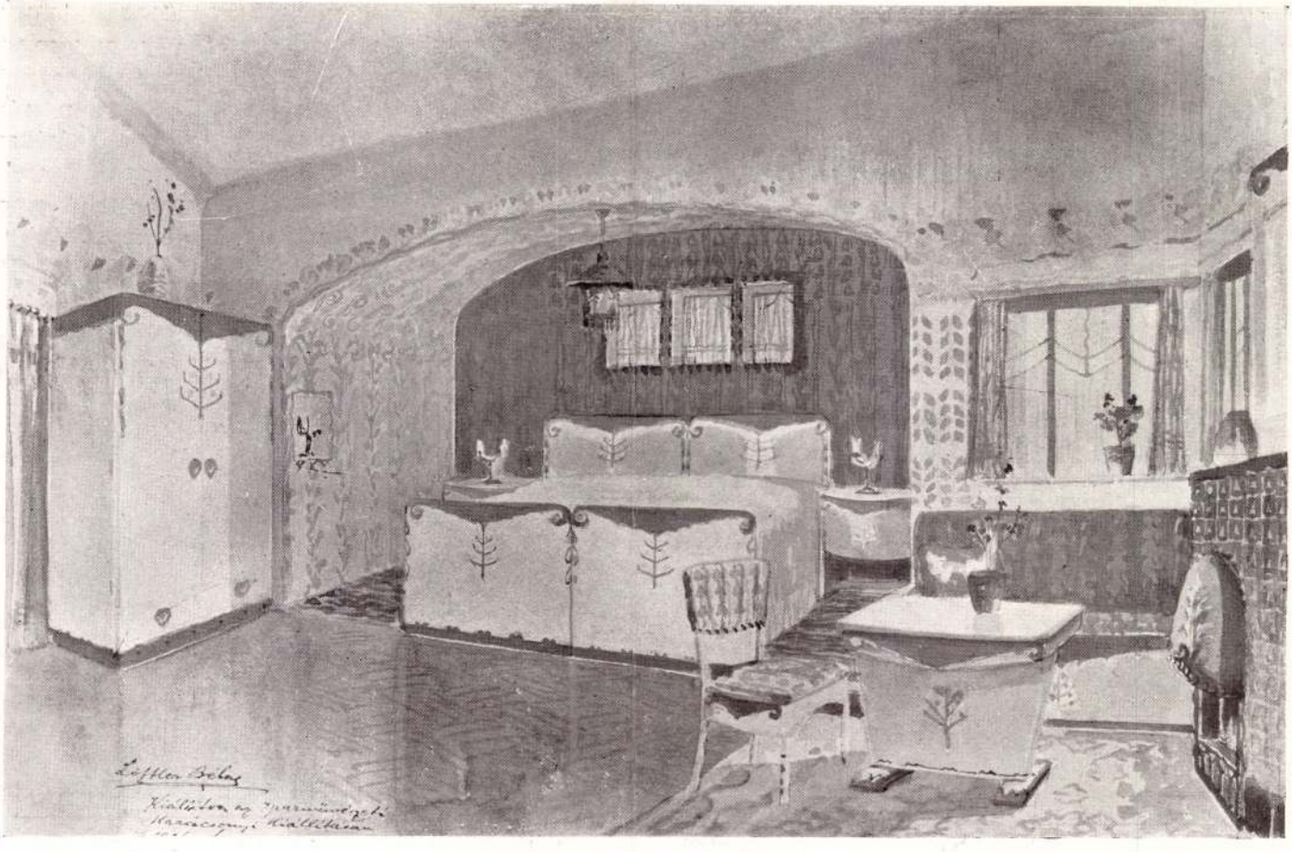

Löffler Béla műépitész tervei. Hálószoba. — Entwürfe von Architekt Löffler Béla. Schlafzimmer. — Dessins de l'architecte Löffler Béla. Chambre á coucher. — Designed by Löffler Béla. Bedroom.

Interieur. 1912. I. szám

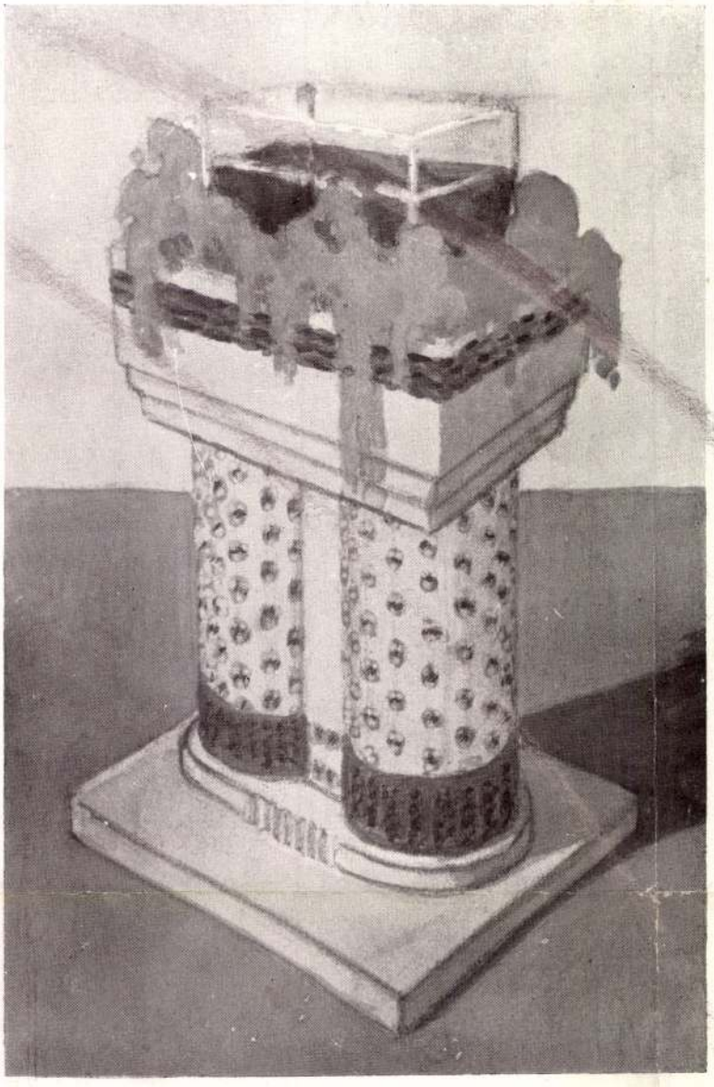

Majoros Károly: Virágtartó, mozaik kirakással. — Carl Majoros. Blumenbehälter aus Mosaik. Jardiniére en mosaique de Majoros Károly. — Flowerholder in mosaic by Majoros Károly.

nak bizonyos művészi fényüzésre, micsoda sivár, szürke és fantáziátlan környezetben élik le nyárspolgári életüket. Nyugoteurópában még a legszerényebb philistercsalád is valósággal életszükségnek tartja, hogy a maga otthonát egy kevés artisztikus rendezgetéssel, pár szines nippel lakályossá tegye, nálunk a középsorsuak ezreit tökéletesen kielégiti, ha az étele és az itala megvan, ha mindennap tiszta gallért vehet s ha van egy jól füthető szobája, ahol fejét a hosszu téli éjszakákon álomra hajthatja. Hogy az életet voltaképp a fölösleges dolgok teszik széppé s hogy az apró kis fényüzéseket még a legkisebb jövedelmü emberek is megengedhetik maguknak, arra a mi vigasztalan szürkeségekben tengődő philisztereink még álmukban sem gondolnak.

A lakás! Van-e finomabb, kellemesebb és művészibb élvezet egy csinos lakásnál, melyet a magunk egyéni izlése szerint rendeztünk be s ahol édes és nyugalmas meghittség vesz körül bennünket? Akármily naivitás is, de tagadhatatlan bizonyosság, hogy néhány szép kép, pár magunk szortirozta ritkaság, egy-két jó könyv, a villamos lámpa fényében megcsillanó könyvhátak aranyozata, szóval a stilus, mely a lakásunkat éppugy temperálja, mint a Meidinger-kályhák melege, az élet ezer nagy és sulyos kellemetlenségeért is kárpótolni tud bennünket. Budapesten azért jár annyi ember kávéházba, mert a lakásában deprimáló félhomálynál, ételszagnál, gyereksirásnál és rendetlenségnél nem talál egyebet. Itt általában az a közfelfogás uralkodik, hogy még a nagy lakást is csupán a vendé-

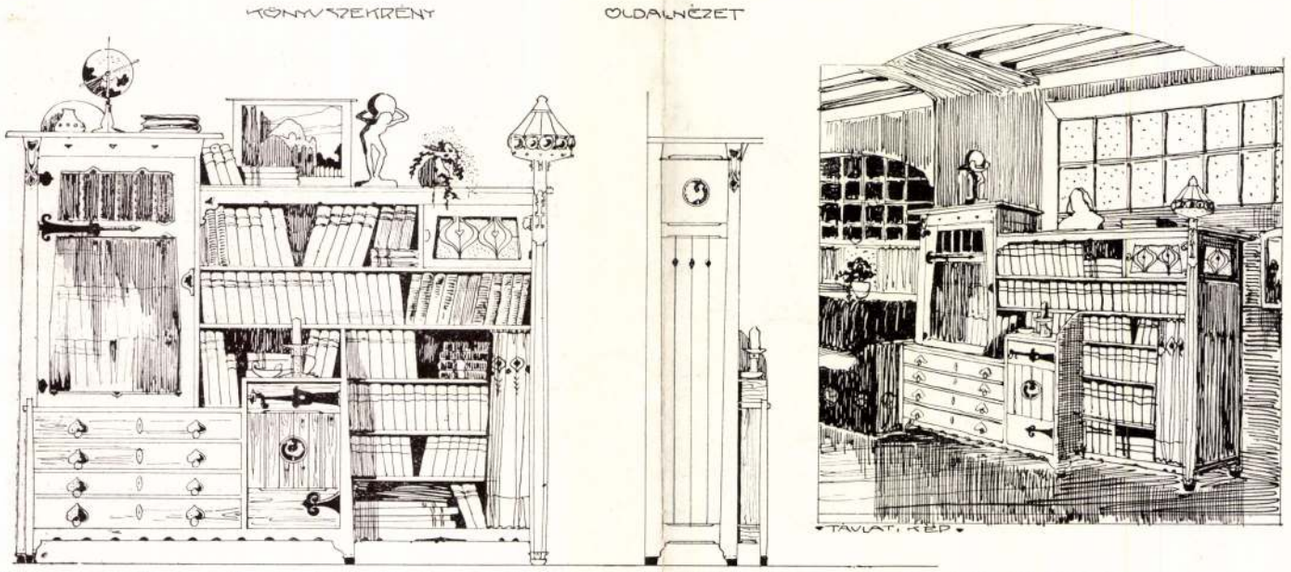

Löffler Béla műépitész tervei Könyvtárszoba. — Entwürfe von Architekt Löffler Béla. Bibliothek. — Dessins de l'architect Löffler Béla. Bibliothèque. — Designed by Löffler Béla. Library.

Lőrincz Győző, keramikus. 2) Folytatás

Belvári Károly: Utcák és terek művészete.
Dunántúli Napló, 1974. aug. 20.

MDK

Löffler Béla

Gyalus László. István téri bérház. Magy. Épitőmüvészet, 1908. 4.sz. ~~192m~~.o. képpel.
19-2o.

Löffler Sándor, Löffler Béla

U. 1112

MDK

Löffler S. és B., Benkő

résztvett az alábbi pályázaton

Az Erzsébet-emlékmű második pályázata. Művészet 1903. 278.l.

ifj Nagy István és

Löffler B.

cs. Bozsok

Szod

Magyar Pálmiatok

1903. I sz. 27-28

35 l

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Löffler Béla

műépítész

Alexandria

számos siremléktervo

Rosner sireml

képekkel

e. u.

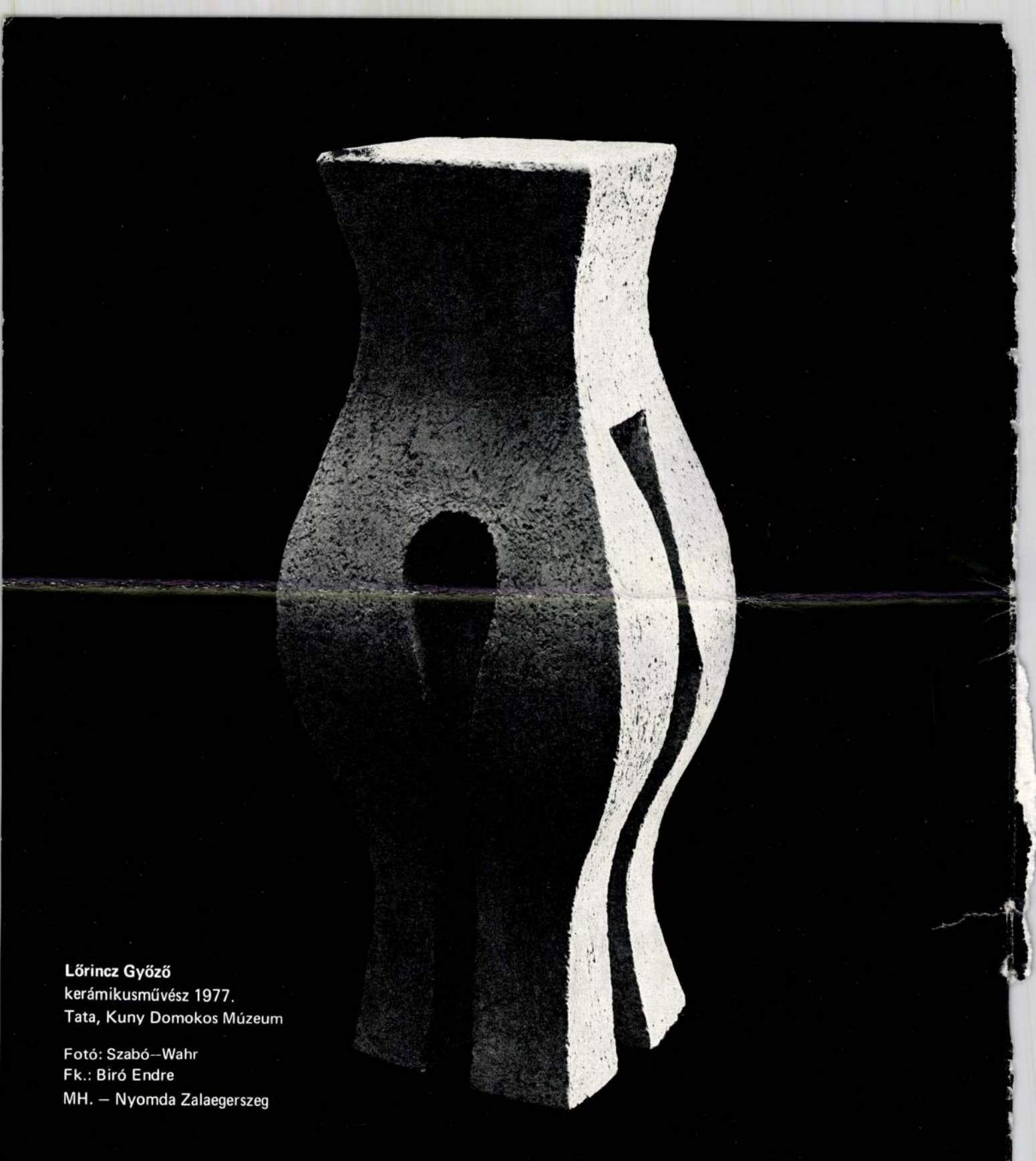

Lőrincz Győző
kerámikusművész 1977.
Tata, Kuny Domokos Múzeum

Fotó: Szabó–Wahr
Fk.: Biró Endre
MH. – Nyomda Zalaegerszeg

lőrinczgyőzőlőrinczgyőzőlőri

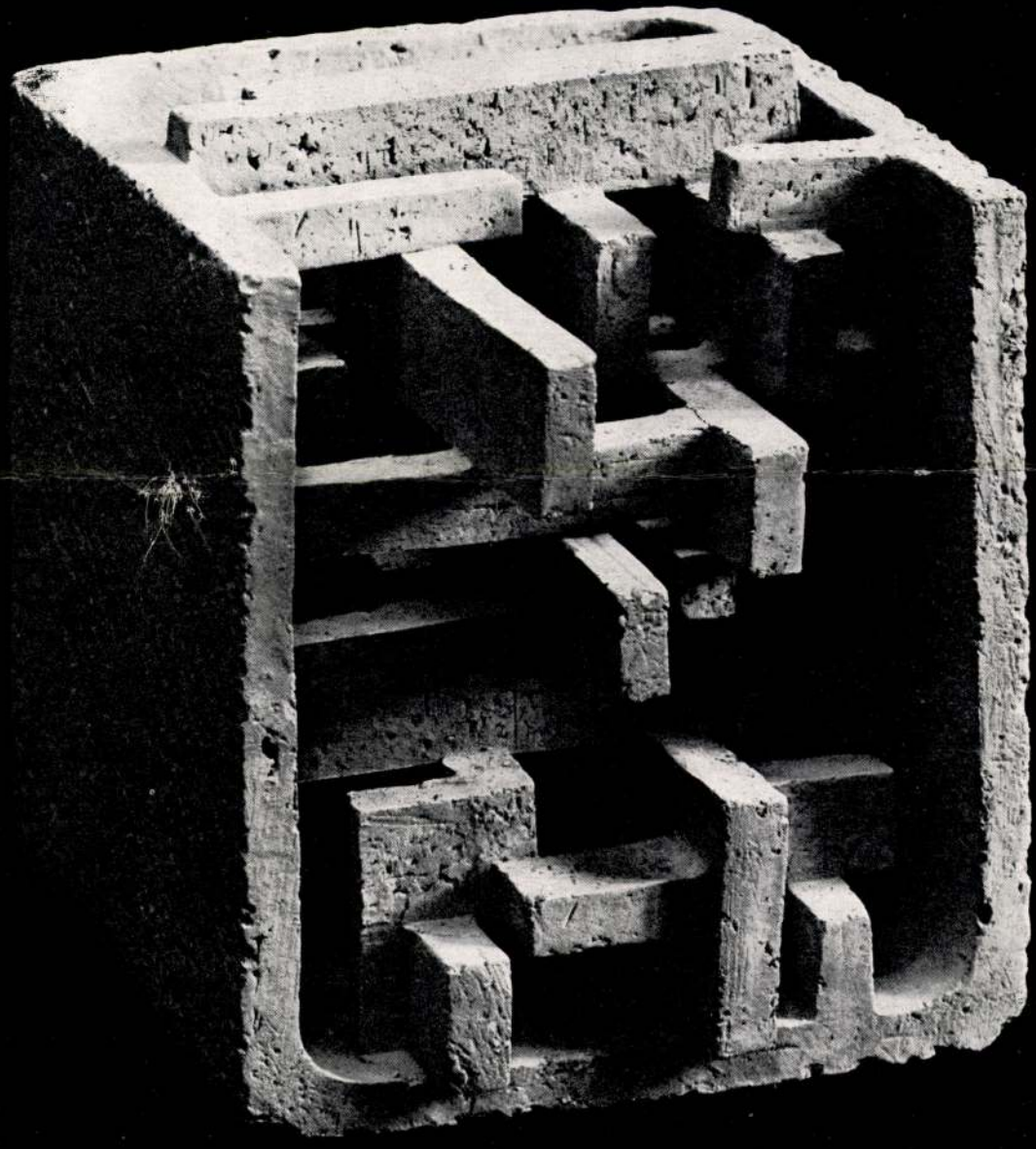

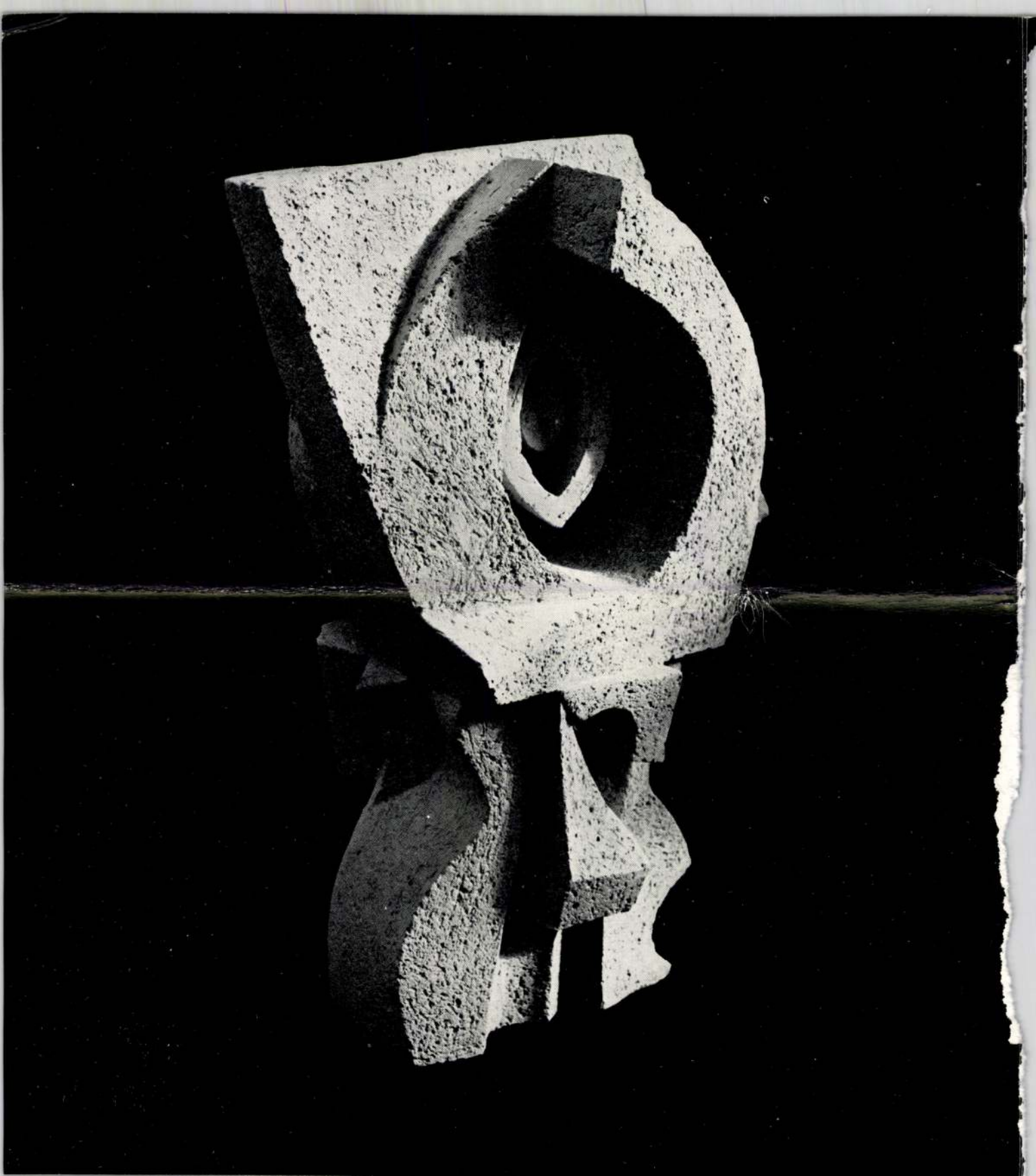

LŐRINCZ GYÖZŐ

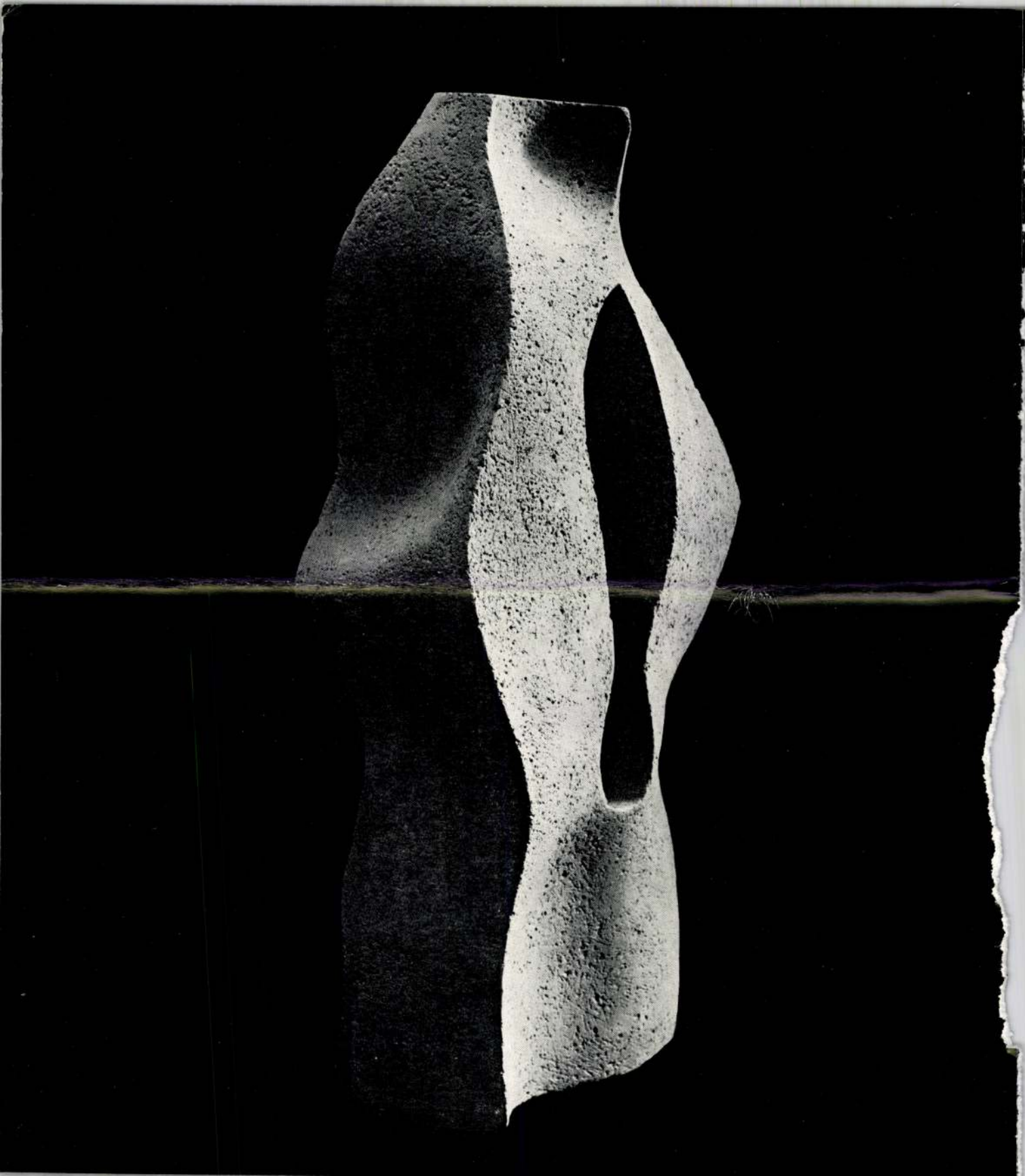

Lőrinc

eperjesi kőfarago

1466.

l.

Muz. Kot. Ert.

1917. 240. l.

u.o. 1918. 36. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lőrincz kőfaragó

XV – XVI. Kassa.

Lad

+K+ 43. l.

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... *hó* .....

osztályfő.

mre Szeged.

Lőrinc kőfarajó

1770-es évek

Tvkperjes 310 l.

Lörincz Esperes

1509. Eperjes

Irod

Toth Sáros 721.

..... *műhely.*

...főnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lőrinci Edit, bútor-tervező

József Attila általános Művelődési Központ, Mezőkeresztes.
építész: Tihanyi Judit
mobil bútorok tervezői: Lőrinci Edit és Hlepkó Mihály.

Magyar Építőművészet, 1984. 2. 46-old.

Lőrinc barát

1522-ben a budai pálos rend kiváló
táblakép-festője volt.

Zolnay László: Magyarország legnagyobb kolostorromja
a budai hegyekben. - Budapest, 1971.5.sz.34-36. l.

822. EGY DIVÁN, KÉT KAROSSZÉ
sal. Queen Viktoria. Angol.
823. EGY KANAPÉ ÉS NÉGY KA
támlája nádfonatos, az ülésen v
824. ÜVEGSZEKRÉNY, mahagonifa.
825. SZEKRÉNY, diófa, egyajtós. X
826. KONZOLASZTAL, feketére pác
827. TÜKÖR, empire fakeretben, zöl

1893. 67. f.

varos sarok diszitéssel. Louis XVI.

gással, alsó részében 3 fiók. XVIII. sz.

modoru disszel. Rózsaszin brokát párnával. Bieder-

H. betük, zöld, lapos bársonypárnával.

kkel. XVIII. sz. v.

ét üveges ajtóval.

tölgyfa, faragott alakos diszitéssel: rajta fülkékben
tes ajtó, alatta fiók. Gót stilusban. Német.

rpitozással. Neobarok. XIX. sz. k.

I., fakeretben.

ok stilusban.

iszitéssel, barna és aranyozott szinben gobelin szövet
. sz.

faragással, bársony párnázással. Velence, XVIII. sz.

gyökérfa, ezüstözött és faragott diszitéssel.

barok stilusban, nagy selyem brokát kárpitozással.

és aranyozott fa, Louis XVI. stilusban. Francia.

arany szinben, piros damaszt kárpitozással.

Lőrinc

körmöcsm

l,

Hári Sopron tört.

II. r. 4. k.

1466. 275. l.

1468. 290, 302. l

A Királyi Magyar Pázmány Péter Tudo

4407 szám.

1938/39

Műemlékek Országos

Lőrinc könnüves

firenzei származási

1522.

l –

Horváth budai köf –

44. l –

Prof. Jos. Wopfner

Michael Huber · Farb

Gedruckt mit Normalfarben Gelb 834

Vezérképviselet: Grafika Gépkereskedelmi és Nyom

Telefon: Aut

Lőrinc bogner

kassai ijjgjártó

1395

wód

o Kem o

271. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

nyomtatvány

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lőrinc

igygyártó

1461 — 1468

l. Házi. Sopron tört

II r. 4. k.

437. l.

VIII.

József-körút
Népszínház-utca
Berkovics-utca
Sándor-tér
Sándor-utca
Mikszáth Kálmán-tér
Tisza Kálmán-tér
Kerepesi-utca
Luther-utca
Conti-utca
Kender-utca
Kőfaragó-utca
Nagyfuvaros-utca
Mátyás-tér
Tavaszmező-utca
Őr-utca
Rákóczi-tér
Kölcsey-utca

Semmelweis-utca
Baross-utca

Lőrinc
Ygyártó
1394. Kassa

l.

Arch. Ért
1904. 274. l.

Lőrinc

antalosmester
1438. Bártfa

lásd

Arch. Ért 1915.
322. l.

A KIÁLLITÁS TISZTELETBELI VÉDNÖKSÉGE

COMITÉ HONGROIS D'HONNEUR

M. LOUIS WALKÓ
Ministre royal hongrois des Affaires Etrangères

M. le Comte KUNO KLEBELSBERG
Ministre royal hongrois des Cultes et de l'Instruction Publique

M. LOUIS de VIENNE
Ministre de France en Hongrie

M. le Baron FRÉDÉRIC VILLÁNYI
Ministre de Hongrie en France

ROBERT K. KERTÉSZ

Lőrinc

antalos

l.

Házi Sopron tört.

II. r. 4. k.

1454. 3. l.

Kehely, sienna Guccio műve

VII. 124.

Lőrinc, ács

(Laurencius Alch)

1453. Kolozsvár

Bal Hel 119. l.

24. l.
56. l.

Tört. Tár 1882.

(Regestrum Hungarorum de civitate Clusvar)

Az 1901: XI. 16-iki felterjes
92507 ex 901 sz. leirattal (33/90
2 202/902).

I a vizből kimentett, egy rögtönzött ágyra fektetett és

I és három játfzótársa

...n haldokló „Hannelejá" akkor ábrázolja ...us az angyalokkal I jelenik meg. A I há- jobbra fekszik, bal keze és takarója le- ...el. ~~Mellette~~ Kea (anyja ~~látjuk, a mint le-~~ ...ját csókokkal halmozza el. A háttér- ...lkával, ~~[illegible]~~ Közülök az ...s kezében, a másik pedig a nála levőt a ...épült ~~a~~ kereszt bontakozik ki és ~~[illegible]~~ jobbra ~~meg~~ ...ot. Krisztusnak és a ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ két ...i körül; az anya vállaira fátyol omlik; ...I Felirata a kezeten középütt: AGONIE

méretei 168·2 : 172·5 cm.

...si n. kirattal (490/900) 2000 Kán

1899: VII. 7-diki 186. számának tárcia-

Vid. Muz.

~~[illegible]~~ és vasalt ládaból hevenyésztek (össze) ~~[illegible]~~ szalmafonású szélen edény van.

Lörnicz

1566 ba [ ] könnives Várallyai Ferencz, a pozsonyi magyar kamara secretariusanak rokona. Kassai szerepel.

K 731.

Lőrincz épitom

irod

Toth Sáros 695.

1509 ben
a bártfai
varosházán dol-
gozik

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

1116. DISZTÁL, habán fajánsz, peremén
zöld koszoruban I. H. R. 1711 felirat,
habaner Fayence, mit stilisierten Bl

1118. DISZTÁL, habán fajánsz, peremén
virágcsokor és 1741. évszám. Magy
stilisiertem Blumendekor und Jahre

1119. SZENT FLÓRIÁN, habán fajánsz-
magyarország, XVIII. sz. — Der heili

1120. SZELENCE, fajánsz, oldalán szin
Dose, Fayence, mit Scenen. Franzö

1121. PATIKAEDÉNY, majolika, felületé
szárnyas oroszlán és szalagon *Cassi*
gefäss, Majolika, auf der Wandung
XVI—XVII. Jh.

1122. KIS ALBARELLO, majolika, rajta
XVII. sz. — Kleiner Albarello, Majoli

1123. MÁRTÁSOS CSÉSZE FEDŐVEL, fa
XVIII. sz. — Sauciere, mit Deckel, F
XVIII. Jh.

Krug mit Zinndeckel, Steinzeug braun glasiert, mit Relief-
lau, XVIII. Jh.

őcserép, bekarcolt disszel. Szász, XVIII—XIX. sz. — Klei-
nes Steinzeug, mit graviertem Dekor. Sächsisch, XVIII.—

oldalán egy-egy férfialak. Magyar, XIX. sz. — Zwei Krüge,
ren. Ungarisch, XIX. Jh.

názzal. Közepén dudor, felületén két sorban stilizált levelek
panyol-mór, XVI. sz. — Prunkschüssel, Majolika, mit Lüs-
it stilisiertem Blätterdekor und Ranken. Spanisch-maurisch,

s alak, barna fecskendezett mázzal, közepén képzelt tájkép
rország, XVII. sz. v. — Gerippte Schüssel, Fayence, oval,
ittel Ideallandschaft. Oberungarn, E. XVII. Jh.

modoru kék épületekkel, fákkal, madarakkal és virágokkal
osse Prunkschüssel, Fayence, mit delfter Dekor. Ungarisch,

fti modoru kék képzelt tájképekkel (épületekkel és fákkal)
osse Prunkschüssel, Fayence, mit Ideallandschaft in delfter

Lőrinc

berlinben élő magyar
építész

cród

Velits ~~B~~ Miklós:

Az IBUSz berlini
fiókja. Tér és Forma
1942. 76. l.

Lándzsacsúcs, bronzkori II. 206.

Lőrincz

Erőd

z

Hu Prmagyszem

XLIV. Tábla

)e a kormánnyal, hogy megállítsam azon az uton,
lyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
viselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

aggodalom és választóim ezreivel való személyes
zdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
lasági megélhetést veszélyezteti.
ia eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

us zászlaját a fővárosban!

rályért, Hazáért"

Lőrinc

? Lőcsén

1539.

Kompanyik Coelestin:

A v. Jakabról címzett lőcsei plébániai templom rövid leírása. Lőcse, 1891. 30. V.

l. Henszlmann: Lőcsén és régiségei

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út
33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) disz-
termében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Lőrinc

XV. n

l.

Wick Kassaidóm

zi. l

Lőrnic

löcsei kannaöntő

lásd

Közlemények Szepes vármegye

multjából. III. 193, 199.

~~A Budapesti He~~

~~Folyó hó 25 én~~ 1

~~B. H. jelű 216/415~~

~~kifogástalanul megkaptam~~

~~Az számla összegét~~

~~4000 P-t az ön~~

~~Kérem a fizetés~~ m

Budapest, 1931 november 25.

es Urnak,

Makó

kérésére küldünk (címül) a/mére vasúton
számú 200 zsák 100 g főzőlisztet 40 P per q.

eskedjék a mellékelt rendeletünkre szóló
eresk. Bankba befizetni). k. p. ben küldeni
tételének elismerését és vagyunk

kiváló tisztelettel.

Lőrinc mester

Magyar Művészet
1928. 684, 685, 686,
691.

Kammerer Emo 4 VI. 230

Lőrinc mester

MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 684-686, 691

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

UJVIDÉKI M. KIR. ADÓHIVATAL
ÉRK. 1904 JUN. 9
4253 szám.

VI

Állandó illetmenyek szám Lejko-
kinyv 214 Lapon feljegyezve

904 VI. 9

Bezzeghy

[illegible]

24090 Községi nyomda Budapest.

Lőrincz aranynuves (aurifaber) 1476-87. Szekesfehérvárom élt.
Emlitve:
Formulae Solennes Styli in Cancellaria Regni Hungariae. Edidit Martinus Georgius Kovachich. Pestini MDCCXCIX. a 464-65 lapokon. 1)

Szilágyi István: Adalék. Tört. Tár 1880. 163. l.

Lorincz stammhauer

von Potak (= Lajospatak?)

1471-ben polgárjogot nyer
Kassán

Ke 55. l

Lorenz Goltsmet

Brassó. XV. nárad.

Lásd. Andreas Aurifaber

9 r

Lörnicz

sz. benedekrendi pannonhalmi kenczés 1447 ből.

1447 ben Pannonhalmán élt s neve egy ezen évben kelt okmány-ban fordul elő. A neve melletti „literatus" szóból Csontosi könyv-másolónak tartja, aki számte kiválólag az egyházi chorus-hoz szükséges énekes könyveket (antiphonale, graduale szb) másolt. Egyetlen fennmaradt műve sem ismeretes.

Irod:

Kuncze Leo: A pannonhalmi szent Benedekrend könyvtárának története és jelen állapota. Magyar Könyvszemle. 1878 évf. 170. l.

C 170-l

Lőrinc, pannonhalmi

bencés

könyvmásoló 1447.

lásd

Pannonhalmi Lőrinc

alatt.

Lőrinc portrait
(Laurencius Italus de Florencia)
Budai 1522
Bal XV-XVI. univ.
II. 580.l.

tak, mint hatalmi jelképet és fegyelmezési eszközt a mérőlécet a szabályok szerint állandóan magukkal hordták.[47])

A tulajdonképeni építőmunkások hierarchiájának legalsó fokán állottak a kőművesek (muratores). A szabályzatok és kőfaragókönyvecskék szerint ehhez a minősítéshez hároméves kiképzés kellett.[48]) Ugyanez áll a kőfejtők (fractores lapidum) esetére. A rendes kőfaragói (lapidica) cím további 2 évi tanulási időhöz volt kötve, a mérművű, kúszóindás és boltozási munkálatokat egy-egy további évben megtanulhatták, míg a növényidomok faragása és az alakos szobrászat még két külön tanulóévet igényelt.[49]) Az utóbbiakra nézve már a XV. században elvétve, később gyakrabban a »sculptor« elnevezés fordul elő. Erről különben az egyes főpáholyok között heves viták folytak, míg végre a fent körülírt rendszer a strassburgi páholy túlsúlya nyomán az eddig ellenszegülő és más szokásokat követő területeken is győzedelmeskedett.[50]) A rangsor lentről felfelé nagyjában így festett: famulus (inas) — murator (kőműves) — fractor lapidum (kőfejtő) lapidica (kőfaragó) — sculptor (szobrász) — administrator (pallér) — magister lapicida (kőfaragómester) — architectus (vezetőépítész, páholyfő). (XXII. t. a két jobboldali alak legény és mester.) A megjelöléseknek egyöntetű és következetes használata természetesen csak ilyen esetekre, és ott is bizonyos fenntartással állt fenn, amikor a bejegyzések egy korból, vagy pedig mint az eperjesi templomnál, egy író tollából származnak. Már jóval nehezebb a különböző időkből és nagyon eltérő műveltségű íróktól ránk maradt budai adatokból az építőipar helyzetére, tekintélyére és — ami azzal szorosan összefügg — művészi kapacitására vonatkozó tanulságokat levonni. Annyi mindenesetre bizonyos, hogy az *architecti*, mely minősítés Budán már elég korán, a XV. század elején működött francia származású Péter személyével kapcsolatban előfordul, és a »magistri lapicidae« feltétlenül vezető építészek voltak. Feltűnő amellett, hogy a már a renaissance fényénél dolgozó, sőt firenzei származású Lőrinc mester még 1525-ben csak mint kőműves (murator) szerepelt, holott a munkássága után fizetett hatalmas összeg (713 frt.) csakis egy nagyobb építkezési, erődítési vállalatra s vele Lőrinc mester nagy tekintélyére és irányító szerepére vall. Tekintettel arra, hogy munkánk tengelyében a szorosabb értelemben vett kőmunka áll a maga művészeti, ipartörténeti és társadalmi kihatásaival, az építőipar által foglalkoztatott többi kézművességi ágakra csak mellékesen tértünk ki. Az építő telepekben természetesen ezek is be voltak szervezve, sőt ahogy az eperjesi példából láttuk, saját vezető mesterek alatt. Ezekhez tartoztak elsősorban az ácsok (carpentarii). Az ácsok és kőfaragók közötti határvonal különben is nagyon hullámzó volt. A ravensburgi városi hatóságnak egy 1582-ben kelt kérdőívéből világosan kitűnik, hogy a szobrászműhelyben végzett tanulóidő elvégzése egyaránt jogosított a fa- és kőszobrászat iparszerű űzésére.[51]) Ennek ellenére a Budán dolgozott ácsokat a III. fejezetünkben közölt névsorban csak az esetben vettük be, ha közreműködésük egy határozott építkezésnél vitán felül állott. (Manetto Ammanatini, Erhart és Lienhart Vingerlin). Hozzátartoztak még az asztalosok, kovácsok, lakatosok, téglavetők és a tulajdonképeni iparművészetek képviselői, az ötvösök, festők, üvegkészítők és ablakfestők. A két első műághoz tartozó mestereknél azonban nemcsak kegytárgyak vagy oltárképek elkészítésére kell gondolnunk, hanem még szorosan a szűkebb értelemben vett architektonikus tagok aranyozására, kifestésére stb. Még az a pár véletlenül ránk maradt budai kőtöredék is oly pompás polichromiáról tanuskodik, struktív rendeltetésű daraboknál, boltozati bordáknál, pillérfőknél és nem utoljára kerekplasztikai járulékoknál is, hogy a festők szerepe a kőfaragók páholyrendszerében egyáltalában nem becsülendő le. Teljes megragadó frisseségükben megőrizték ezt a kolorisztikus bájt a legújabban a belvárosi plébániatemplom restaurálásánál, két szent fejtöredék társaságában talált és nyilvánvalóan egy oltársátorhoz tartozó kő-

töredékek a XV. század elejéről.[52]) Különösen az üvegfestőknek a gótikus építészetnek egész téralakításából adódó óriási jelentőségük volt. Ez esetben úgylátszik Buda volt minden tekintetben az adó fél. Ezt bizonyítják nemcsak a budai üvegiparosokra vonatkozó adatok,[53]) hanem az eperjesi számadáskönyvek azon feljegyzése is, hogy külön futárt kellett Budára küldeni, hogy onnan ablakokat hozzon a templomépítkezés számára.[54]) Az ilyen futárok különben is fontos szerepet töltöttek be, tekintettel a gótikus építészet természetrajzára, az építőpáholyok átfogó és egyszersmind rugalmas jellegére és a nagyobb szervezeti és eszményi közösséghez való tartozására. Eperjesről Lőcsére is küldtek egy ilyen futárt, hogy onnan az orgonaépítéshez szükséges alkatrészeket szerezzen. Nagyszebenbe egy másik futár levelet vitt, amiből egy elméleti tervezési kérdés írásbeli tisztázására lehet következtetni.[55]) Ezzel egy további adatot nyertünk a magyarországi későgót építőtevékenység egész területeket behálózó munkaorganizációjára, azaz a német »Bauhütte«-nek megfelelő szervezetre. A középkor szociális alkatából szinte magától értetődik, hogy főleg a korábbi századokban a jobbágyok robot-munkája (gratuiti labores) is lényegesen belekapcsolódott nagyobb egyházi, királyi és földesúri építkezésekbe. Erre nézve nagyon jellemző adatunk van IV. Béla idejéből.[56]) Eperjesen ezek a parasztmunkások (rustici, glebatores, dietarii, portatores terre) már bizonyos csekély renumerációért dolgoztak. Felette nehéz a napi munkabérek kiszámítása, tekintettel arra, hogy a feltüntetett összegeket mindig a mesternek utalták ki, ki ebből a további kifizetéseket kieszközölte. Salamon Ferenc (III. 205. l.) számítása, mely szerint egy városi kőműves csak 12—13 dénárt kapott volna egy napra, tehát kevesebbet, mint egy mezei napszámos, semmiesetre sem helytálló. A későbbi időkre nézve némi támpontot nyujtanak a modenai Hyppolit-kódexek erre vonatkozó adatai. Ezek szerint egy kőműves 1 frc. 83 centtől 2 frc. 61 centig, egy ács 2 frc. 27½ cent és egy kőfaragó 3 frc. 64½ cent heti munkabért húzott.[57]) A régi francia frank valamivel többet ért, mint a magyar aranyforint. A céhekhez tartozó mesterekkel kötött szerződésekből a munkadíjak megállapítása még nehezebb, mivel itt mindig az egész munka honoráriuma, egy összegben volt kialkudva.

A középkor alkonyának idején a céhmunka keresettebb és olcsóbb lehetett. Erre utalnak a páholyok védelmi intézkedései, valamint az a jelenség is, hogy mesterek és legények tömegesen pártoltak át a páholytól a céhhez, bár a határvonalak mindjobban elmosódtak. Ilyféle jelenség a régi időkben is előfordult, de akkor a két munkaszervezet között fennálló feszült viszony ellenére kölcsönösségen alapult. De a XV. sz. végén és a XVI. sz. elején a céhek határozott túlsúlyba kerültek, illetve az építőtelepek (ahogyan ezt Kassa, Brassó, Nagyszeben, Eperjes esetéből láttuk és Budára nézve is bizton feltételezhetjük) nemcsak céhmesterekkel is dolgoznak, hanem egész céheket is munkába állítanak. Ez a jelenség elsősorban a polgárság megerősödésével és a továbbiak folyamán a nagy építkezési alkalmak lassú elapadásával függ össze. A feladatok most jóval szerényebbek lettek, de viszont tetemesen megsokszorozódtak, mert a polgárság most, a reformáció előestéjén határozottan pietista volt és kisebbméretű megrendeléseknek (házioltárok, kápolnák stb.) kedvezett.[58]) Nagyszerűen megvilágítják ezt a jellegzetes pietista lelkületet Buda területén Ráskay Lea és Sövényházi Márta margitszigeti dominikánák írásai. De ezenkívül is az egész világszemlélet a renaissanceszellem hatása alatt teljesen megváltozott, a modern embertípus nyomán az architekturában más feladatok nyomulnak előtérbe : a lakóházak. Ezzel kapcsolatban mind jobban kidomborodik az új művésztípus, aki céh és páholy felett áll és közvetlen megrendelésre és egyéni kívánalmaknak megfelelően alkot. Ilyen megrendelésekről külföldi művészek esetében Magyarország területéről, ebből az időből is sok érdekes adatunk van. Budán a három áramlat, illetve munkaforma összetűzése minden bizonnyal élesebb.

Divald Kornél:

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM KISSZEBENI SZÁRNYASOLTÁRA

MAGYAR MŰVÉSZET 1928.

Szépművészeti Múzeumunk érdekes látnivalóval gyarapodott. Kiállításra került a kisszebeni Ker. Szent János-templom szárnyas főoltára, amelyet két kisebb oltárral együtt harminc év előtt Radisics Jenő szerzett meg az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum számára. A két mellékoltár Lőcsei Pál műhelyére vall, s még ma is ott látható. A főoltárt azonban helyszűke miatt Iparművészeti Múzeumunk már évek előtt a Szépművészeti Múzeumnak engedte át, ahol Petrovics Elek főigazgató az évszázados gyertyakoromtól és portól megbarnult szobrokat és festményeket letisztíttatta s az oltárt most a múzeum palotájának hatalmas előcsarnokában állíttatta föl. Az aranyozástól szikrázó, szárnyain színpompás festményekkel díszített, hatalmas méretű alkotmány, fából faragott három nagy szobra, többi kisebb-nagyobb, szintén színezett és aranyozott alakja s áttört művű gotikus és lombos ékítményű kerete az előcsarnok végében, ünnepélyes izoláltságával szinte lenyűgöző hatást gyakorol a belépőre. S elsőbben is az jut eszünkbe, hogy valamikor Magyarországon, főleg Budán és ¡püspöki városainkban, százával készültek lyen s a kisszebeninél még szebb és művésziesebb szárnyasoltárok. Ezekből csonka országunk határain belül egy sem maradt fönn. A közgyüjteményeinkben látható kisebb szárnyasoltárok s az ilyenekből származó szobrok és festmények szinte mind a Felvidékről és Erdélyből valók.

Nem egy közvetett adatunk van arról, hogy a török hódoltság folyamán elpusztult régi városainkban, így Budán, Nagyváradon, Esztergomban és Egerben, már a XIV. században voltak a templomokban szárnyasoltárok s ezek divatja, az ilyenekkel foglalkozó fafaragó-mesterek és festők jó része központi fekvésű városainkból származott el a Felvidékre és Erdélybe. Fafaragásunk felsőmagyarországi klasszikus emlékeit, amelyek a németországiakkal s a Felvidéknek utóbbiakkal szoros rokonságot mutató emlékei zömével szemben elütő, de egymással szoros kapcsolatról tanuskodó stílust mutatnak, csakis elenyészett művészeti főhelyeinkről lehet származtatni. Ezekben készültek, talán a németországiakat is megelőzve, először olyan óriási méretű oltárok, amelyek ékítményes koronája a dómok szentélyének mennyezetéig nyúlt, szárnyaik pedig a szentély oldalfalait érintették. Sajnos, ezekről a monumentális szárnyasoltárokról régi püspöki pecséteinken megörökített képeik csak halvány fogalmat nyujtanak. Németektől alapított s a XV. század végéig túlnyomóan németektől lakott vidéki városaink plébániatemplomaik főoltárán a XV. század derekáig beérték egészen apró szárnyasoltárokkal, mint aminő a lőcsei plébániatemplom főoltárának első ilyfajta dísze volt, amely ma az ottani Szent Katalin-oltár tetejére állítva látható. Festőkkel felvidéki városainkban már a XIV. században találkozunk. Kiváló fafaragó-szobrász neve azonban a XV. század végéig Felsőmagyarország keleti felében, Kassán kívül sehol sem maradt fönn. *Pál mester* csak 1500 körül telepedett le Lőcsén. Mint alább látni fogjuk, a kisszebeni főoltár is minden valószínűség szerint kassai fafaragó-szobrász alkotása.

A szentély apszisát magasságával és szélességével kitöltő óriási szárnyasoltárok fölállítása előtt ezek idővel hagyományossá vált faragott és festett díszítése falképek alakjában ragyogott a szentélyben. Ilyen a 18 méternyi magas, XVI. századbeli főoltár körül pompázó s a szentélyt végig elborító, gazdagon aranyozott falkép-ciklus a lőcsei Szent Jakab-templomban mintegy ölnyi magasságban maradt ránk. A Hiszekegy festett parafrázisát ábrázoló ciklus fölött a templom védőszentjére vonatkozó falképek itt elenyésztek; a zsegrai templom szentélyében azonban s ennek boltozatain a Szepességen és nem egy falusi templomban egyebütt még ma is láthatók.

Régi íróink felvidéki gotikus templomaink építési korát a valóságnál jóval régibb időkbe helyezték. Ma már tudjuk, hogy a kassai dóm zöme nem a XIII. vagy XIV. században, de a XV. század első felében épült, a bártfai Szent Egyed-templomot mai alakjában a XV. század második felében építették újjá, az eperjesi Szent Miklós-templomot pedig szentélyrészében csak a XVI. század elején fejezték be. A lőcsei Szent Jakab-templom nagyjában a XIV. század végén készen volt. Fölszerelése szárnyasoltárokkal azonban az előbbi templomokénál is később történt. A XIII. században alapított felvidéki városaink fejlődése lassú, s Kassán kívül valamennyi csak Mátyás király korában éri el azt a kulturális virágzást, amelynek emlékein kívül a gotika korából vajmi kevés művészi alkotás maradt meg Magyarországon. Feljebb felsorolt városaink művészeti központja a Felvidéken, páratlanul nagyszabású és művészi Szent Erzsébet temploma révén, a XV. századtól kezdve Kassa lesz. Az egyszerű mázolómunkától az oltárképfestésig mindenre vállalkozó piktorokkal kisebb felvidéki városainkban is találkozunk. Ami kiváló művészi emlék azonban itt a XV. század vége előtti időkből fönmaradt, annak mestere szinte mind kassai volt. A művészi díszítésében Mátyás korában befejezett kassai dóm körül a XV. század második felében s a következő elején csakúgy rajzanak a többé-kevésbbé kiváló kő- és fafaragó-szobrászok, festők és ötvösök, akik dél felé Miskolcig, észak felé Lengyelországig vállalnak és szállítanak munkát. S a kassai dómnak s a többi ottani templomnak a filigrán gotika kőből faragott remekeivel és szárnyasoltárokkal való fölszerelése közben az ott dolgozó mesterek úgy el vannak halmozva munkával, hogy más városok megrendeléseinek alig tehetnek eleget. *István mester*, a kassai dóm befejezését vezető kőfaragó-építész csak ottani feladatai dandárjának végeztével kerül Bártfára, amelynek urai a plébániatemplomukba szánt hatalmas főoltárt 1460-ban a szandeci Jakab festőnél kénytelenek megrendelni, aki a kétfelől a falakig érő főoltár festményeit 100 frtért és egy rend ünneplő ruháért vállalja el s az oltár szekrényébe szánt szobrokat Krakóból hozatja. Ezekből Szent Egyed embernyi alakja ma is megvan s ez minden plasztikus felfogás és művészi érték nélkül színezett fatuskónál alig egyéb. Alig hihető, hogy akár Szandeci Jakabnak, akár az oltár befejezésénél társának, Bochniai Miklós festőnek bármi köze van a kassai főoltárhoz, amelyen olyan vérbeli művészek dolgoztak, aminőkkel különösen a fafaragó-szobrászatban Krakó, Stósz Vid odaköltözéséig, alig dicsekedett. A bártfai főoltárt 1466-ban állították föl.

A kassai főoltárhoz valószínűleg ugyanakkor fogtak hozzá, mint a bártfaihoz, de faragott díszítése gazdagabb, mint aminő az előbbié lehetett s egy mester kezére vall, azért később is fejezték be. A város a közadakozásból készülő főoltár költségeihez 1474-ben 50 frttal, 1476-ban 50, majd 25 frttal járul hozzá. 1477-ben a tanács ismét 50 frtot utal ki, azonfelül a főoltár felállításához szükségessé vált állványokra és ezek lebontására 12 frtot. Ugyanekkor Lőrinc mesternek a nagy keresztre 35 frtot utalnak ki. Ha ez a nagy kereszt nem ötvösművű oltárkereszt volt, ami aligha valószínű, úgy a főoltár fafaragó-mestere csakis Lőrinc lehetett, aki hatalmas munkájának végeztével egy nagy feszület faragására is vállalkozott, amelyet a szokásos mellékalakokkal vagy diadalkeresztnek a diadalívbe foglalva, vagy a déli előcsarnokban állítottak föl. A bártfai Szent Egyed-templom diadalívében a Kálvária óriási alakjaival még ma is megvan. Lőcsén két kisebb Kálvária-csoport látható, az egyik a XV. század végéről a templom északi előcsarnokában, a másik a déli oratorium csúcsíves nyílásában. Kassán a Kálváriahegy templomában látható egy nagy feszület, Mária és Szent János fából faragott szobraival. Ez a Kálvária valamikor minden bizonnyal a kassai dóm diadalívében, mintegy 18 méternyi magasságban volt felállítva s a nagy távolságnak megfelelően duzzadt formákkal, nyersen faragott másfélszeres nagyságú alakjaival közelről úgy fest, mint valami barokk-emlék. Ám ha fényképen nézzük az alakokat, elvitázhatatlan a XV. század derekáról való eredetük. Erről tanuskodik a Krisztus derekát övező kendő s a mellékalakok ruhájának redőzése. Utóbbiakon a palást fürtalakban leomló ráncai még régiesebb hatásúak, de itt, úgy látszik, ez az archaisztikus vonás is csak a nagy magasságban álló szobrok

A KASSAI DÓM FŐOLTÁRÁNAK SZOBRAI. 1470 körül

érvényesülését szolgálja. Az újabb átfestés a kassai Kálvária-csoport hatásának éppenséggel nem vált előnyére. Mindazonáltal nyilvánvaló, hogy a három szoborórias kiváló, a távlati hatással is számolni tudó művész faragta, s ez *Lőrinc mester* lehetett, akinek neve a nagy kereszttel kapcsolatos adaton kívül a városi számadáskönyvekben s a Kemény Lajostól közölt kassai följegyzésekben (Archaeologiai Értesítő 1899—1910) többé nem szerepel. Ez a körülmény nyilvánvaló bizonysága annak, hogy Lőrinc mester, ha dolgozott is Kassán, nem lett a város polgára, háza sem volt itt, nem lett centumvir, szenátor, mint annyi más Kassán gyökeret vert festő és fafaragó. Nyilván a dóm építését és fölszerelését vezető István mester hívására, aki valamikor maga is budai polgár volt, Budáról került Kassára s nagy műveinek, a főoltárnak és a diadalkeresztnek befejezése után ismét elköltözött innen. Kassán maradt azonban s mint nyilván a főoltár mesterének segédje vert itt gyökeret két kiváló fafaragó-mester, akik a XVI. században a város életében is előkelő szerephez jutnak s akiknek népes műhelyében a Budáról származtatható mesterek és emlékek arisztokratikus jellegű művészete éppúgy elpolgáriasodik, mint egyéb vidéki városainkban.

Középkori szobrászatunk fejlődéséről a kutatás mai állásában, de főleg az emlékek fotografiáinak gyér száma miatt még bajos határozott képet rajzolni. De eddig ismert kiválóbb emlékeinknek az európai szobrászathoz mérten is nagy a művészi értékük. A Kolozsvári-testvérek prágai Szent György szobrukon s a nagyváradi Szent László lovasszobrán, amelyből másolatban a szent fejét a győri herma örökítette ránk, ugyancsak megközelítik azt az egészséges és erőteljes realizmust, amelyet a szobrászatban a Quattrocento olasz mesterei juttatnak diadalra. Fafaragó-szobrászatunk XV. századbeli szórványos klasszikus emlékein, kezdve *Kassai Jakab* freisingi Madonnáján 1443-ból a müncheni Nemzeti Múzeumban, ez az egészséges realizmus Európa-szerte párját

Lőrinc mobrás
Kassa 1460–1477.

ritkító s északon csak az úgynevezett szép Madonnákon a század első felében felcsillanó előkelő felfogással párosul. Utóbbit csak azzal magyarázhatjuk, hogy művészetünknek nyomtalanul elenyészett főhelyein mestereink munkáját elsősorban a királyi udvar, nagyműveltségű főpapjaink s a főúri körök ízlése irányította.

Ennek az előkelők ízlésével számoló felfogásnak köszönhetjük azt az ideális bájt, amely fából faragott szobraink javát a XV. század végéig jellemzi, s amelyek eleven mintái éppúgy előkelő úriasszonyok, lányok és udvari emberek lehettek, mint ahogy művészetünk későbbi elpolgáriasodása idején fafaragóink a Madonnák és a szentek képében polgári asszonyokat és viharverte mesterembereket örökítenek meg. Fafaragásunk elpolgáriasodásának egyik jelentős színhelye Kassa városa volt. A Szent Erzsébet-templom főoltárának szobrászmestere még minden ízében az arisztokratikus művészet képviselője, aki nyilván mert kellő díjazásban is részesült, a három nagy szobrot, az öt okos és öt esztelen szűz lombékítményekbe foglalt félalakját s a predella szintén lombos keretű, gyönyörű Corpus Domini domborművét mind maga faragta. A bibliai és a magyarországi Szent Erzsébet s közbül a Madonna nagy alakja, mind előkelő nőket örökít meg, fejükön selyemfátyollal, bőráncokban aláomló síma bársonypalástban, amelynek hullámos redőin s az övvel leszorított ruháin át azonban plasztikusan érvényesül a lendületes tartású alakok teste is. A három szent asszony arcának édeskés kifejezése, remekül faragott kezének mozdulata már szinte túlfinomult s majdnem modoros, mint a főoltár mesterének hatása alatt készült Mária látogatása oltáron a két nagy szobor arca és ruharedőzése is.

A Mária látogatása oltár fölszerelését festményekkel csak 1516-ban fejezték be. Maga az oltár azonban a XV. század végén már készen volt s mestere minden bizonnyal a segédek közül való lehetett, akiket a főoltár szobrásza, alighanem Lőrinc mester, hozott magával Budáról vagy szegődtetett Kassán. Ezek közül kettőről maradtak ránk bővebb adatok.

Mint előbb már említettük, a kassai főoltárt 1477-ben állították föl s ugyanez évben utalnak ki Lőrinc mesternek a nagy keresztre 35 frtot. A következő évben István mester, a Szent Erzsébet-templom műhelyének vezetője (Werkmeister-je), Kassán letűnik a szereplés színteréről, s bár a város tartozás fejében 1480-ban még 35 frtot fizet ki neki dómbeli működése kapcsán, már 1478-ban Bártfára költözik, ahol öreg napjaira mint vállalkozó szerepel s 1499-ben bekövetkezett haláláig a város leggazdagabb és legtekintélyesebb polgára. A kiválóbb művészeket, ha szigorúan körülhatárolt foglalkozást folytattak, felvidéki városaink ügyirataikban csak keresztnevükön említik. Kassán István mester is mint Steffen steinmec vagy werckmeister szerepel. Bártfán Steffen Tarner, vagyis Tornai István a neve s 1479-ben már városi szenátor, a városnak mintegy művészeti tanácsadója, aki maga ugyan nem dolgozik, de neve a Szent Egyed-templom oltáraival kapcsolatban is szerepel. Nyilván ezeket is ő szállította s mint vállalkozó többnyire kassai mestereket foglalkoztatott, amire a bártfai jobbfajta emlékek s a kassai oltárok szobrai és festményei között nyilvánvaló szoros rokonság is vall.[1]

Lőrinc mester, a kassai főoltár valószínű fafaragó-szobrásza, egy ideig alighanem még Kassán dolgozik, bár az egyetlen 1476. évi adaton kívül más sehol sem említi. Más önálló fafaragó-mester azonban Kassán csak a század végén tűnik föl, holott festők a század elejétől fogva egyre-másra nyernek polgárjogot a városban. Egyik-másik közülük ugyan mint pictor alias schnitzer is szerepel. Ezek azonban többnyire olyan festők, akik vállalt szárnyasoltáraik szobrait műhelyükben foglalkoztatott fafaragó-segédekkel készíttették. Vérbeli fafaragó-szobrászt, akinek viszont festősegédei is lehettek, a városi okmányok általában sculptornak vagy schnitzernek neveznek.

A ránkmaradt szárnyasoltárok készítésének idején Kemény szerint a következő festők nyernek polgárjogot Kassán: 1473-ban a nagyváradi Jakab festő és Demetrius pictor de Zenthyvan in comitatu Batcz (Bács), 1474-ben magister Petrus polonus és Mathias pictor. A festők Kassán ekkor (1459 óta) még az asztalosokkal, kerékgyártókkal és esztergályosokkal voltak egy céhben s úgy látszik csak a század végén olvadtak az ötvösök

[1] István mesterről bővebben írtam a Szépművészeti Múzeum Évkönyveiben (V. k.). A kassai dóm mesterei c. alatt.

pontosan cédulázva.

Lőrincz, Kővéső (Lorencz stainmecz)

1466 ban yet Kassán polgár-jogot. 1)

1) ifj. Kemény Lajos: A Kassai sz. Erzsébet egyház tőrténetéhez. Arch. Ért. XIII. K. Ujf. 1893. 67 l.

1904 okt 11

II/
D/
V Országos izraelita
+ iskola alap

146 +

nyitatt X/12
+

ib. 831.
II-904.

24090 Községi nyomda Budapest

Lörincz

ép-tő

1495. jul. 17.

lásd András ép-tőt.

R 189. l

Laurentius

muratori

1891.

Lörincz mester

Jafargó

1477 ben G. Kassai lemp-
lom ~~[illegible]~~ nagy keresztjének faragásáért 35 ft

fizettek.

Tarcz 18 l.

Lőrinc, faragó molnár

(Laurentius Molnar.)

1509

Balázsi 120. l.

Lőrincz

pálos szerzetes
festő † 1522.

irod

Eber

Lörincz

festo

palos Hent Lörincz

1522

wod

Schedel

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Lőrinc festő

Kassán 1504-ben a szent Lénárd Erőház-templomnak 5 frt előleggel és Póka Mihály-nak is adósa a nála megrendelt, de nem szállított festmenyekre

Dívald Kornél

A Szépmüvészeti Múzeum kisszebeni szárnyasoltára

MAGYAR MUVESZET

1928.689 l.

Miseruka, szövete arannyal átszőtt piros bársony, Firenze, XV. sz. (Domberg) → Keresztjén fent az Atyaisten, alatta galamb, Krisztus a keresztén, két angyallal, lábainál Magdolna. Lent baldachin alatt sz. püspök, alatta Szent György. Legalul ismeretlen címer. Magyar. 1470 körül.

1609-es leltár.

Csernyánszky ~~[illegible]~~ 69–72 l. (repr. 69 l.)

Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállításon. Bp. 1898, 76 l.

Henszlmann: A bécsi 1873. évi világ-tárlatnak magyarországi művelőinek régészeti osztálya. Bp. 1875/6, 190 l.

Lőrinc, pátos wrete, festő, A Buda melleti szt Lőrinc ~~Eskortban~~ monostorban működik. – Bár kvanak neves festője volt, Egyetlen műve sem ismeretes.
Meghalt 1522-ben Budán.

[illegible]

Lörmir Jestö

Loise 1539

Wod

Om V(a) 121 f

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Lörincz festi

Loise 1539

ugyanaz az adat,
amit Nyáry báró
Eszott

Ivod

H Loise 80 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Lörinc fertő

lásd

Tört. Tár. 1909. 164 l

tanu.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enge

.....

a műhelyfő

Lörincz

festő

(Lorencz moler)

1504-ben Kassán élt

Kemény 410 l.

Frater Körnicz

pálos szerzetes
jeles festő volt.

Egyházmüvészeti Lapok

1883. 98. l.

Lörincz festö

A zt Lénárt ezhaz és Pöka
mihaftól kap megrendelett.
Kassai.

150 ½. Vorbot herr Ambrosi
Kwnszesz, Anz Sonnobent
vor Invocavit hat her gethon
eyn vorpot auf des master
Lorencz molers Gütter, alle
von wegen fl. 5, dy her ~~f~~
schuldig ist Zenth Lenhart.
Feria secunda post Mathie
apostoli auf dy Gütter des
master Lorencz molers von
wegen etlichs Geldes, das her
ym auf eyn pild geben hat.

Kemény 411. l.

Lörnicz

festő

pálos szerzetes.

1523-ban conversus testvér volt a Buda mellett szent Lörnicz pálos kolostorban egy ügyes festő volt.

irod

Zákonyi 776.

irod

Eggerer 287

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lőrinc fest.

Magyar Művészet
1928. 689

Kőszeghy Elemér VI. 230.

Lőrinc

lőrei festő

lásd

Közlemények Szepes vármegye multjából. III. 141, 197.

~~Kelemen~~

~~Folyó hó 2~~

~~küldjenek cimemre~~

~~160 P per kg. 16 P.~~

~~Kérem a'ha~~

Budapest, 1931. november 29.

nak,

Makó

hó 27-én csekkel küldött
összeget tartozása kiegyenlítésre fordíthat-
a vagyunk

kiváló tiszteletttel
Budapesti Hengermalom Rt

Lőrincz, festő

(Lorencz molern Crockern (Krakkó). 1505-ban okmányokban említtetik. Kassán

ifj. Kemény Lajos: A Kassai sz. Erzsébet egyház tört her. Arch. Ért XIII. Ujf. 1893. 68. l.

Eötvös Lorincz

Kassai ötvös

Lásd

Tört Tár

1903. ~~615~~ 320.

Lörnicz ötvös

1476. Kassa. A nagy Ekcentrist
35 Ftot Egy.

vod

KKA 83.1.

Zörnicz
otvös kassa
XV sz

laid

Fos 602

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .....é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lörnic

peuzverō es otvōs

l.

A Mübarāt

1923. 48 l.

Gulyás Pál dr.: A berlini és charlottenburgi népkönyvtárak II. 145—152.

Maister Lorenz Goldschmid

Pozsony. 1491-ben nyer polgárjogot.

Ostvay. Pozsony város tört.
Pozsony 1900. II k. III r. 111. l.

Lőrincz ötvös

(Magister Lorenncz Goltsmid)

Pozsony. 1491 ben emlittetik Aigner Farkas neje Borbála végrendeletében. Ez évben ő részben polgári illetékét is megfizeti, mert a következő 1492 évben ismét előjön mint fizető.

Ortvay T. Pozsony város tört. Pozsony 1903. II. k. IV r. 241. l.

Larencz Goltschmid

Pozsony 1492-ben nyer polgárjogot, vagy talán azonos azzal, aki 1491 ben fölt a polgárjogott s esak a hátralékot tér ísi meg 1492-ben?

Ortvay. Pozsony város tört. Pozsony. 1900. II K. III r. 111. l

Lõrme õtvis

1473

laid

Arch. Est

1909. 433

Lőrinc

pálos festő

+ 1522

l.

Kisbán Emil:

A magyar Pálosrend

története. II. Bp.

1940. 123. l.

M. O. B. és műemlé

Kiad

Dologi k

Rovat	Alrovat	
2.	1.	Beszerzési költségek (irodai,
2.	3.	Egyéb dologi kiadások (kiküldet
		könyvtár, műemléki célok)
3.	–	1881. évi XXXIX. t. c. védelm
		lékek és millenniumi emlékmi
		ásatásokra és ezzel kapcsol
		Az egyes rovatokon igen
		összegek:
2.	1.	Fűtésre . . . . .
		irodai és vegyes bári kiadáso
		–
		–
2.	3.	diapositivekre
		soprouvidéki kirándulásokr

Lőrinc

pálos festő

XVI. n.

l.

Kiszán Emil:

A magyar Pálosrend

története. I. k.

Bp. 1938. 139. l.

1280. SZOBORÁLLVÁNY, márványozott
marmoriert. XIX. Jh.

1281. KIS ÁLLÓ TÜKÖR, forgatható né
Stehspiegel, mit drehbarer Platte, K

1282. OROSZLÁNON ÜLŐ KIRÁLYNŐ,
Lindenholzschnitzerei. Italienisch, X

1283. KEREK ASZTAL, mahagonifa, bolé
Német, XIX. sz. v. — Runder Tis
Silber und Glas. Deutsch. E. XIX.

1284. UTAZÓLÁDA, paliszanderfa, diszes
Palisanderholz, mit reichen Messing

1285. SZEKRÉNY-ÓRA, fekete fa, bron
XIX. sz. közepe. — Kastenuhr, s
bige Pastorale. Österreich, M. XIX.

1286. TÜKÖR, kerete aranyozott, faragó
Rahmen aus vergoldetem Holz mit S

gyszögü medaillonokkal. XIX. sz. — Sumaktasche, auf
. XIX. Jh.

on, szines selyemhimzésü templomi jelenettel. Friz alak-
tickerei, auf rotem Tuchfond als Fries farbige Seiden-

pon, szines selyemhimzésü templomi jelenettel, friz alak-
kerei, auf rotem Tuchfond als Fries farbige Seidenstickerei.

gyik reliefes, másik szalagos. Olasz. — Spitzenkragen und

körvonalu virágos rajzzal. XIX. sz. — Kragen und

ines perzsarajzu disszel. XIX. sz. e. f. — Kaschmirdecke,
er. E. H. XIX. Jh.

pon virágos ág mókussal és madárral. India, XIX. sz. —
ond Blumenzweig, mit Eichkätzchen und Vogel. Indisch,

y alapon domboru arany himzéssel és Krisztus festett
— Decke, auf rotem Samt plastische Goldstickerei und
H. XIX. Jh.

Lőrinc

pálos festő XVI. sz.

lásd

Saly László dr

Az egyetemi templom

Bp. 1926. 20. l.

Badeni Frigyes Vilmos
pro sedandis regni
Poloniae tumulti-
bus

Unputavitäst
1667. jun. 22-én

Ynald. Prior. III.

suppl. 75

Lőrinc, pálos szerzetes
festő

l.

Pamer Kat. Szemle
1917. jún.
512. l.

~~Akali rónai telep VIII. 216.~~

Lőrinc krakói festő"

(Laurencio pictori de Cracouia)

Bogner János eperjesi polgár 1494. aug. 20-án kelt végrendeletében 3 frtot hagyományoz ~~oltár~~ festőnek

Iványi Béla dr.:

Eperjes r. kir. város levéltára II. r.

Szeged 1932. 288. l.

Manuscripts

Lőrinc fiastó

pálos szerzetes
a budai Szent Lőrinc
pálos kolostorban
élt

Tajmegszent

24. l.

12

4. *Angyal az angyali üdvözletből*
(Külső kép.)
Fa, tempera, 86×29·5 cm. Két szárnykép két-oldalt festve.
A hontmegyei Bát r. k. templomából.

Lőrincz

ötvös vége

429. Ev. n. (XV. sz.) Buda

A budai ötvös cék értesíti a Kolozsvári ötvös céhet, hogy van közöttük egy Lőrinc nevű mester, ki a mesterséget nem oly helyen, hol szokás és kell, hanem egy pesti szerzetéstől Zinostol tanulta, s kit ők, midőn a budai céhbe állott, bírságra ítéltek, melyetaz meg nem fizetett s eltavozott, fölszólítja emiéltogva a budai céh a Kolozsvárit, hogy ilyen embert ne tartson a többi mesterek közt.

Szabó Károly. Az erdélyi muzeum eredeti ok leveleinek kivonatai (1232–1540). Tört Tár. 1890. 331. l.

Feszty Árpád

festő.

Lörincötvös

XVII. nárad Kolozsvár

Nokolåtvcch 20 l.

1925 $\frac{.2040}{157.80}$ $\frac{\$-2.20}{}$

22 drb.

$\frac{25 \times 8}{200.40}$

Lőrinc (Laurencius Senior)

ötvös

1548-ban céhmester Kolozsvárt

Nokolötvéch 14. l.

Lőrinc frater

festő. Budai pálos

+ 1522.

vód

Kert. Ung. 107. l.

Edelényi, római VII. 141.

Lőrincz pálos, festő + 1522.

Orosz I: Synopsis annalium coenobit-eremitarum
s. Pauli, Sopron 1747. 116 l.

M. Könyvszemle 1907. 146 l.

Herzog

Lőrinc, pálos festő

~~Medves Márton l. Ober~~

Lörinc

pálos festő

XVI. sz

Bal XV-XVI. mun

II. 560. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lőrinc frater

festő

pálos szerzetes a buda sz. lőrinci monostorban korának hírés festője 1522 ben.

L. Fragmen Panis Corvo Proto Eremitici Viennae 1663 p. 288.

Nagy Iván Magyarországi képzőmű vészek a legrégibb időktől 1850 ig. Szárudok. 1874. 98. l.

Lőrincz festo

ÉRKEZETT A TATAI M. KIR. ÁLLAMI [illegible]
1904 JAN. 8
104 szám Előszám:
1904. Előadó: II

Pálosrendű szerzetes, ki 1522-ben halt meg.

Orosz, Synopsis annalium Ordinis S. Pauli, Sopron, 1747. ~~XX~~ 108 l. és Arch. Ért. 1898. 214. l.

Lőrinc pálos

vörös festő

1520 k.

Csontosi jegyz.

Lörnic

pálos szerzetes

jeles festő

+ 1522

laid

Pallas Lex 13 k.

751. l.

Győrány faforagó

Göre Gábor V. 79.

Lőrinc festő

MAGYAR MUVESZET
1928. 689

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Lőrinc (Frater Laurencius)

fiálos verzetes
kires tertő
1522 halt meg!

Csontosi jegyz

Nem mond semmi
ujat, csak megemlíti
Nagy Ivánnak a Szaradokban 1874 megjelent
Cikke alapján

hó.

hó volt, a gyerekek örö-
rültek a szülök. Megkezdö-
lés ~~és a mindennapi rodlizás~~.
nére történik. Milyen jó is
szállingozó hó pelyheket
n rodlizni korcsolyázni és
~~es~~ mindenüt ilyen öröm. Sók
irják a tél el mulását. Télen van
~~b~~ ünnepek. Télen van Mikulás
~~E~~ mikor kis Jézus születését
szilveszter az újévvel.

Lőrinc frater XV. 7

csodalmához

Ipolyi Arnold: A besztercebányai egyházi műemlékek története és helyreállítása
Bpest, 1878. → 77 l

2961

Eötvös Lőrinc (Kassa, XVII. sz.)

l. Lőrinc mester.

Lőrincz (Laurentius aurifaber), ötvös. A XV-XVI. században Körmöcbányán élt és működött. 1529-1535 években városi tanácsos is volt. 1)

1) Mihalik József: A beszterczebányai ötvösök pecsétje 1592-ből. „Archaeologiai Értesítő". XII. köt. Ujf. 1892. 78. l.

Lőrinc ötvös

1569-ben Cremer Bestalan doktor pörben áll fentivel házassági ajándék miatt. Kassán.

Magyary-Kossa Gyula dr.

Magyar orvosi emlékek.
III. K. Bpest. 1931. 222. l.

Lantos
tudományos antiquariuma
Antiquarian bookseller
BUDAPEST IV, MÚZEUM-KÖRÚT 3, FÉLEMELET

Tekintetes

Müemlékek Országos Bizottsága,
Dr.Szentiványi urnak,

Budapest.
IX.Hügyész Endre ucca 10

RÉGI RITKA KÖNYVEK ◆ EGÉSZ KÖNYVTÁRAK ◆ KÉZIRATOK
METSZETEK ◆ RAJZOK VÉTELE ÉS ELADÁSA
ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS KÜLÖN TEREMBEN
CONSTANT EXPOSITION OF SECOND-HAND AND RARE
BOOKS, AUTOGRAPHS ◆ ENGRAVINGS ◆ EARLY PRINTS

Lőrincz

ötvös

1461 ben Kassán Sátori Miklós ijgyártó polgárjogának elnyérésekor ~~[illegible]~~ kezeskent szerepel.

K 274 l

Lőrinc ötvös

(Laurentius Ethwes)

Kolozsvár 1453.

Balogh Kolozsvári

14. l.

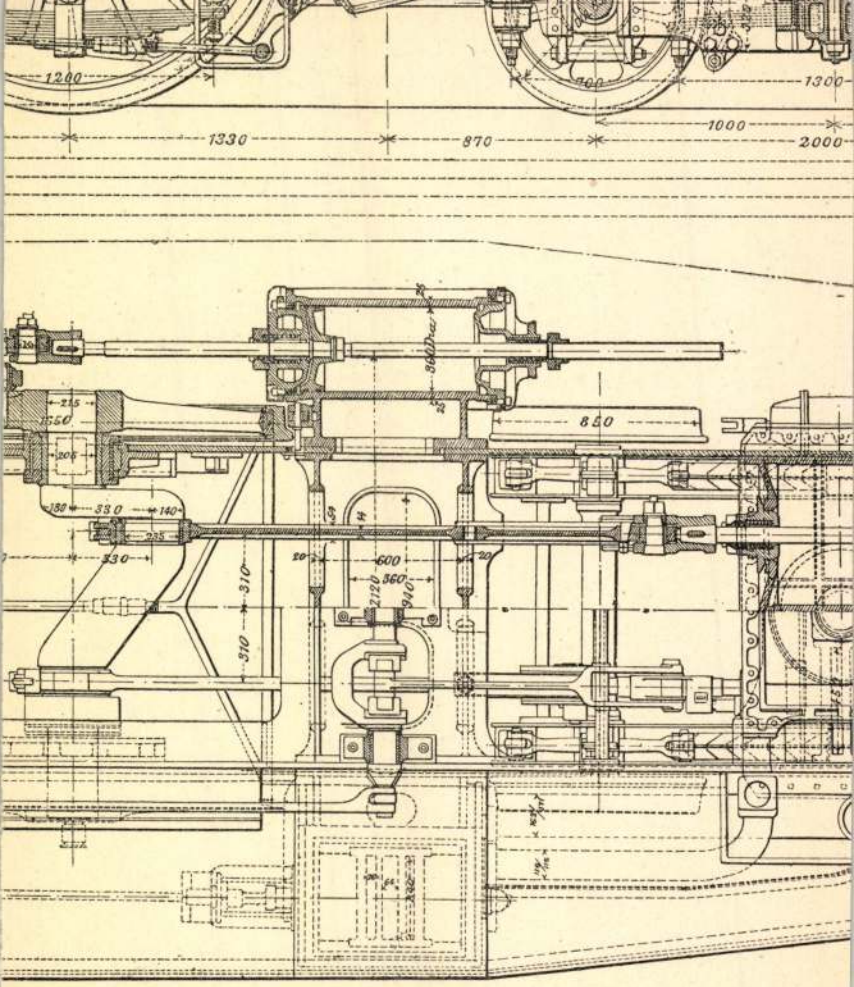

ű lokomotívjának hosszantimetszete és alaprajza.

729. DISZTÁNYÉR, színes fajánsz, kerek szok mintájára festett képpel. Tájké erdő. A tányér baloldalát terebélye oldalt szegélyező kisebb fa gyökereiv ben egy vadász lóháton, kutyával vadász nézi e jelenetet lóháton, b kutyát, egy másik vadászlegény század stílusában. Gazdagon festve Jel HP. Holics, XVIII. sz. közepe Átm. 27 cm.

730. DISZTÁL, színes fajánsz, rovarok pelikánpár, mangánbarna, kék, zöld a Castelli modoru holicsi tálak (L. 7 Átm. 37.6 cm.

731. TÁL, nyolcszögletü, többszörösen tag festett: középen virágkosáron álló m a XVII. sz. roueni fajánszok után. Átm. 33 cm.

732. KIS LEVESES TÁLKA FEDŐVI faágalaku füllel. Virágdiszitéssel. Je M. 12.5 cm.

733. TALPAS TÁL, színes fajánsz, kagyl csipkés szélü kagylót tart. Kändler h M. 29 cm.

es és arany, virágos diszitéssel, a „famille-rose" por-
, XVIII. sz. e. f. Illustr. táb. XXXIX.

karélyos, ovális alaku alja két ivelt füllel,fed elének
délre visszahajló plasztikus levéllel. Hat-hat kinai
pel, kinai alakok, virágok, bokrok és házakkal. Szinek:
sárga. Jele H. Holics, XVIII. század első fele.
Illustr. táb. XLII.

z. Szt. Veronika jobbra fordult helyzetben a verej-
ört virágok. Jegye HH. Holics, XVIII. sz.

ALJ, fajánsz, a csésze rozsdavörös, az alj „schwarz-
H. A gyár első termékei közül való. Holics, XVIII.

, szines fajánsz, magas hajlitott nyakán kissé balra-
boritott tollakkal. Tollazata mangánviola, sötétkék
sőre sárgás. Holics, XVIII. század.
Illustr. táb. XLII.

me meggyszinü rokoko keretekkel hat mezőre osztott,
ics, XVIII. sz. m. f.

ajánsz, zömök, forditott körtealak, J-alaku füllel és
őrrel. Meggyszin alapon szivalaku fehér medaillonok-
cs, XVIII. sz.
Illustr. táb. XXXVIII.

Lőrinc

ötvös

Kassa 1461

l.

Arch. Ért.

1904. 274. l.

Lőrinc ötvös

Kassa XVI. sz

erőd

Bereinyi 35 cl

Kremsi városi múzeum III. 167

Lőrinc, Ötvös

(Laurencius Ethwes)

Kolozsvár

l.

Balogh Erdélyiren

I. 159/18. l.

ÁN. Egy nóta.

Lőrinc aranyműves

nevét emliti Zolnay László cikke /Buda és a régi magyar ötvösművészet/.

Budapest, 1969. 6. sz. 38. 1.

LÖRINC mester, aranypénzverő

HOLL Imre: Középkori városi élet - városi építészet.
= Archaeologiai Értesítő, 116.köt. 1/2.sz. 1989
67.p.

Deutsche Kunst und Denkmalpflege

Flag Bulletin

Gazette des Armes

Guerres Mondiales et Conflicts C

porains

Journal of the Arms Armour Societ

Militaria Magazine

Military Illustrated

Mitteilungsblatt der Museen öste

Mitteilungen des Instituts für ö

reichische Geschichtsforschung

Mitteilungen der österreichischen

mismatischen Gesellschaft

MDK

Lőrinc építész

Festőművész hétvégi háza a Magas Tátrában. Lőrinc és May B.D.A. berlini építészek terve. Repr.

Perspektiva, 1935. 100.l. Alaprajzzal.

LŐRINCZ FERENC Épitész

YBL-Dij, 1991

ld. Magyar Nemzet 1991. III.21.

Kaposvár, Sétálóutca

M.D.K.

Lőrinc, lőcsei festő mester

1550 szeptember 8-ától november 7-ig Egerben tartózkodott és feltekető, hogy a mokácsi-vér, de főleg az 1592-től kezdődő háborushodásor s a két király felváltva bevonuló csapatainak pusztitásai után - a szérescgházban is működött.

Détshy Mihály: Az egri várszékesegyház épitéstörténetének okleveles adatai.

Müvészettörténeti Értesitő, Bp. 1964.XIII.évf.

/7 szöv.á./ 1. sz. 7. old.

Lőrinc
eprjesi jegyző MDK

Repr.:

Veronika kendője. 1480 Tinta toll.

5. kép.

Pataky Dénes : A magyar rajzművészet. Bp. 1960.
Képtáblák a szöveg után.

Lőrincz

Bokor Vilmos festőművész kiállitása a Derkovits Teremben junius 16.-ig,
Tóth Menyhért festőművész kiállitása a dunaujvárosi Uitz Béla Teremben junius 19.-ig,
Vigh Tamás szobrászmüvész kiállitása a Tihanyi Muzeumban junius 4.-tál tart nyitva.
Borsody, Lőrincz, Pázmándy, Thury keramikusmüvészek kiállitása a tatai Kuny Domokos Muzeumban junius 29.-ig tekinthető meg, -mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. junius 4.
XXI. évf. 23. sz. 8. lap.

M.D.K.

Lőrinc, asztalos (Lorenz Tischler, Tyscher, Teschler)

neve 1432 és 1438 között szerepel a bártfai adólajstromban; és „thron"-t készít a templom. és szekrényt a sekrestye számára.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai kiadó, Bp. 1967. 41. old.

Lőrinc MDK

eperjesi jegyző

tollrajzai az 1480-85 közt vezetett latinnyelvő eperjesi királyi adólajstromban.

Veronika kendője/1480/

Tüzokádó, Sárkány, Páncélos lova, és Szt Kristóf. 1485.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

6.1.

MDK

LŐRINC DIÁK GYULAFEHÉRVÁRI SAJTÓjának

története

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszitás a XVI. században. p.118-119.

Akadémiai kiadó Budapest 1961.

Lőrinc, domonkos-
rendi szerzetes (Frater
Laurencius)
könyvkötő
Brassóban

1533-ban a város szá-
madás könyvét kötötte
be s ezért 17 asperat
kapott

Ivanyi Béla: Geschichte
des Dominikanerordens
in Siebenbürgen und der
Moldau.

Siebenbürgische Vier-
teljahrsschrift
1939. 53. l.
Quellen Rechnungen II k. 293 l.

iniszternek jelen kelet és ügyszám 1
llampénztárhoz intézett rendeletének

(főkönyv 45/a köt. 11/12 lap 5,2 tételen
(számlakönyv 45/b köt. 25,29 lap ján.

énztárt, hogy a Műemlékek Orsz. Bizott-
z 1913. évi 34.892. sz. rendelettel
1914. évi 133.351. sz. rendelettel

Lőrinc fráter
(Frater Laurencius
de Slezia)
ács Szilíziából
Harmarott
Péter frater
könnyes és Kőfarago
(Frater Petrus)
tovább laikus domonkos fra-
térek 1524-ben a besztercei
dominikanus konventben

Iványi Béla: Geschichte
des Dominikaneror-
dens in Siebenbürgen
und der Moldau.
Siebenbürgische Vier-
teljahrsschrift.
1939. 35. l.

LŐCSEI M. K. ADÓHIVATAL
ÉRK: 1904 MÁJ 12
3022 szám

I

Lőrinc barát, [festő.]

„Lőrinc barát.... híres festő.]

[Budaneutlőrinc.]

At: A Magyar Eskurial 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jún. 21.

Lőrinc, szrophoi
dőmés szerzetes
kodexmásoló
1468

lásd
Sztropkói Lőrinc
alatt is.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. K

190 4 évi 6299 számv. sz.

III. ..... *ügyosztály.*

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

A Müemlékek tek. Orsz

Wilpert " Maler
két kötetes mü vételára
rendelettel kiutalványo
megvizsgáltatván, elfoga
Erről a tek. ors
m árczius hó 10-én 102

Lőrinc, kardesiszár

(Laurentius Chýsar)
a bácsi püspökség
részére beszedett egy-
háza tized lajstrom-
ban e néven két
kardesiszár szepel.
1522.
Reizner, Szeged
tört.
IV. k. 122. l.

15 Március

Lörinc

Kaizsgárto

1545 Brood.

laid

Archiv des Ver.
f. sieb. Landesk.
XV. 281,
282 f

Lörnic

Laurentius bombardarius

l.

RIII

928. l.

I. Ferencz József megkoronáztat

A jobbról látható trónuso
király és a házi koronával fel
a fő dignitáriusok és a zászló
míg balról a miniszterek és a
túl az országgyülés tagjai lát
Andrássy Gyula áll, ki kalpagj

Rm., chp. mér. a rl. 64.3

Szn. 64-908
254-908-17

Lörinc ötvös

Brassó

László

Goldschmidt Lőrinc

alatt is

Gyálai réti leletek VII. 242.

Lörinc

Kardesinár

l

RIII

2. l.

Gönczy agyagból VII. 246.

Lörinc ács

l.

R III

314.737 l

sz. Bizottság

u. lo.

Lőrinc

ciszár

R III

l.

616.631, 793, 797.

l.

Lőrinc asztalos

Laurentius mensator

l.

R III

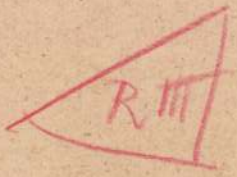

521.572.l

Lörnic

Csizár

l

R III

616, 631, 793,
797. l

rétek tetején már mára itt a [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

érmei, elén a Basta-éremmel, a Nagyszebenben dolgozó *N W* monogrammista művei. A gyöngébb művészi kvalitást ellensúlyozza az eredetiség, mert az érmek a sajátos és érdekes erdélyi pénzek stílusából vezethetők le, úgyhogy itt egy bizonyos fokig autochtonnak tekinthető éremcsoportra is gondolhatunk.

Összegezve a mondottakat, — a kisebb eltéréseket nem számítva — határozottan tehát négy jelentősebb irányzat volt hatással a körmöcbányai emlékérmek stílusának fejlődésére. Az első érmek a halli pénzverő érmeivel mutatnak szoros kapcsolatot, amely kapcsolatot a joachimsthali biblikus érmekkel kialakult egyezés váltja fel a század harmincas éveiben. A hatvanas évektől kezdődőleg két párhuzamos befolyás érvényesül, az erősebb közülük a Bécsen keresztül ható német címeres érmek stílusa, amely különösen Ausztriában uralkodik, a másik mind hatalmasabban ható erő a Prágából kiindult olasz irányítás alatt kialakult művészi forma, amely Körmöcbányán csak a 17. században lesz teljesen úrrá. Említenünk kell a távolabbi Erdélyben keletkezett érmeket is.

A különféle kapcsolatok ellenére is azért a körmöci emlékérmek 16. századi sorozata nem mozaikszerűen egymás mellé helyezett darabok csoportja, hanem egész, szerves fejlődési folyamatot mutat, amelyről bátran kimondhatjuk, hogy ezek a körmöci érmek egészben véve német hatás alatt álló, de a részletekben eredeti vonásokat is felmutatni képes körmöci éremvéső iskola termékei. Ennek az iskolának a kimutatása már magában véve is eredménynek mondható, minthogy a régebbi irodalom úgyszólván egyáltalán nem vett tudomást a létezéséről, annál kevésbé egységes képet mutató folytonosságáról.

Lőrinc, festő, 1496., Krakkó.

Történelmi Tár
1892., 570.

Kenéz: Kassa város levéltárából.

Lőrinc, aranyműves, 1476-1487.

Tört. Tár

1880., 163.

Szilágyi: Magyarországi képzőművészek névsora

Lőrinc, festő, 1476–1487.

Tört. Tár

1880., 163.

Szilágyi: Magyarországi képzőművészek névsora

Lőrinc, lakatosmester, 1517., Bártfa.

Tört. Tár

1884., 545.

Ábel: Műtörténeti adatok.

Hörine pálos fertő

1523 t a Buda melletti kölös torban.

Knauz N. A Szent Lőrincről nevezett Buda melletti pálos zárda.

Magyar Sion. 1865

583 - 599. l.

Lőrinc mester

Nobrász 1476.
Kassa

Gerevich Lasztó

a Kassai szőcsegház szobrászatárót szóló könyvében nem is említi, tehát Divald feltevését figyelembe sem veszi.

Áldor

Szentiványi Gyula

János László, festő, szül. 1895. Magyarországon. Budapesten végezte tanulmányait. 1920 óta szerepel a tárlatokon, s főleg arc- és tájképeivel aratott sikereket.

Lőrinc szobrász XV. sz

A kassai szent Erzsébet-templom főoltárának szobrászmestere, a nagyvilági művészet képviselője, aki az oltárszekrény három nagy szobrát, az öt okos és öt esztelen szüz lombékitményekbe foglalt félalakját és a predella szintén lomboskeretü Corpus Domini domborművét maga faragta. A bibliai és a magyarországi szent Erzsébet s közbül a Madonna nagy alakja, előkelő nőket örökit meg, fejükön selyemfátyollal, bő ráncokban aláomló sima bársonypalástamelynek hullámos redőin s övvel leszoritott ruháin át plasztikusan érvényesül a lendületes tartásu alakok teste is.

Csak egy adat van róla, hogy 1476. Kassán dolgozik.

Divald: Magyar Művészet 1928. 686. l.

A főoltár 1474-77. közök készült

Lőrinc, aranypénzverő
(Magister Lorandi
examinatoris auri)
háztulajdonos a budai
vári sz. János ev. templomának
szentelyéhez közel
1344-ben

Patbudvár. (297. l.
274. l.
275. l.)

Próba mester

f. szám. 19

87265 szám.

A Müemlékek orsz. Bizottságának, f. évi 575 sz. felterjesztésére, további eljárás végett kiadom, megjegyezvén, hogy Nagrand Mihály áthelyezési pótléka tekintetében pótlólag fogok intézkedni.

Budapesten, 1902. deczember 29.

A minister helyett:

Lőrinc

palos szerzetes

festő

l.

Egyházm. Lap

1883. 98. l.

238. l.

gos bizottságának,

B u d a p e s t.

hó 26-dikán 2 9 1 . szám alatt
javaslatok egyik, a honvédelmi minis-
tt példányát tudomás és az érdekelt-
ett leküldöm.

Lőrinc

(Laurentius aurifaber)

Brassó

l. R III

797. l

20. §

Az Országos Bizottsá
bizottsági üléseire, ha a
meghivni, avagy nekik meg

A szakférfiaknak sza
jegyzőkönyvbe veendő.

21. §

Minden ülésről jegyz
könyvvezetőn kivül az eln
a teljes üléseknél az eln
hitelesit.

Minden tagnak jogába
terjeszthessen elő, mely

22. §.

E szabályzat es
tatásügyi m. kir. miniszt

Jóváhagyta a m. kir. vallá
166.714/1922. III. a. szám

ebarna kőedény. (J. J. Rein.)

nden
mit
zép-
mert
örög
öket
mas-

meg még árnyéka sem a japáni művészetben: abban nincs sem formaszépség, sem kedély és gondolat, sem individualitás. És ez a művészet váltsa föl a mienket? Ez frissítse föl és öntsön belé új életet?»

»Legholyesebben fogunk cselekedni, ha egyiket is, másikat is zavartalanul, és egy-

Doboz teteje zinnoberlakkból metszett díszítmény

lendületes vonalokhoz, az arányossághoz és egyenletességhez szokott szemünkben ez mind torz alak, ügyes technikának, de barbár művészetnek a teremtményei. Ha a japánoskodó törekvések ez irányban haladnak, s ily eredményre vezetnek, akkor Európában az ízlést és a művészetet végromlás fenyegeti.»

Művészi Ipar.

Lőrinc, a király
nakója

(Magister Ladislaus
sartor Regie Maies-
tatis.) 1525
l.
Arch Közl
1876. X. k. III f. 55. l.

KEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
FIZETENDŐ.
elnök

21924. — K. M. E. Ny.

Lőrinc, aranyünnep jobbágy.

1351. márc. 19. Kállón kelt oklevélben neve a gonosztevők közt szerepel, kik fölött a szabolcsi alispán, a szolgabirák és az okmayban megnevezett kállói nemesek ítélkeznek.

Szentpétery Imre. A nagykállói Kállay-család levéltára. II. köt. Bp. 1943. 3-4. l.

Atvettem 1884 Julius

Do

~~Zeitschrift f. bild. Kunst 12 Jahrg~~
~~minimal ac 1882 Kötet~~

Lőrinc aranyműves

I. Mátyás király uralkodásának idejen Székesfehérvárt működött s ott is halt meg. Hitvese Margit anzonyvolt. Haggasérhuk megbecsültetése ugyében a király oklevelet intéz a város bíráihoz és erkültjeihez.

Károly János

Fejér vármegye története. II. k.
Székesfejérvár, 1898.
257. l.

elkezésünkre bocsátani
éltóztatott, a kedvező
dőjárás folyama alatt
is érctett.-

A munkálatok rész-
teire valamint az ása-
sok eredményére néz-
szolgáljon Torma
Károly következő jelen-
ne:

„A csigahegyi ásatá-
k megindítására meg-
tetvén már előzetesen

Lőrinc könüves
(Laurencius
világi a) Mörrator)
(domonkosrendiek
szolgálatában 1525.
Segesvárt.

Fabr Zwei Funde
24. l.

16136

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest
IX. Hőgyes Endre u. 10.

Hivatalból

Lőrinc

pálos szerzetes, festő

+ 1523 körül · Budán

irod

Knauz Nándor

A szent Lőrincről nevezett Buda melletti pálos zárda. Magyar Sion. 1865. III. evf.

597. 1.

Lőrinc

(Laurentius Ethwes)

Ötvös

1453

l.

Mak Vásár Kolozsvár

62. l.

nyiben magánfél részére val
stb. irredenta tartalmu jel
iratot a felek kérésére az
ilyen jelzésü papiron ujból

Végül ped
dat, hogy e jelen köriratom
és intézkedéseit lehetőleg
küldeni és ezen ügyben - kül
tása tekintetében Nagyméltós
ségesnek látott intézkedése
sék.

A magyar
iratát másolatban bizalmas

Budapest,
elnök helyett Pronay s.k. ő

Lőrinc deák

Gyulafehérvári

Könyvnyomtató

1578-79.

l.

Gyulyáskönyv

207. l.

Michalik Josef VIII. 46.

Lörinc (?) (István ? Szobrász)

Nouvelle Revue de Hongrie

1944. XXXVII. a. LXX. I. 61–62. l.

François Gachot: Három kónep a magyar festészetből.

Lőrinc festő

Mátrás korában Budán él és becsületsértési pere van Péter szobrász-szal.

Kovachich J.:

Formulae solennes Styli.

Pest, 1799

383. l

Javilás. 1950. VI. 3.

начнутся

Плотником

о.] субботник

На дворе школы

Там были

Lőrinc diák.

gyulafehérvári nyomdász

1578–79

l.

Gyulyás könyvny

48. l.

menen Platz der ungarischen bildenden

n der Kultur, die Schöpfungen der bil-
n vergangenen Kriege so viel gelitten,
imen wäre, dass man den unmotivierten
Grunde verweist die ungarländische
iravamina, die den Kunstschätzen der
fügt wurden und sie wendet sich mit
ähnlicher Bestimmung in der Über-
et, indem sie im Namen der Menschheit
en in ihrem eigenen Wirkungskreise ihr
r Atrozitäten in der Zukunft.
sichtspunkte des internationalen Rechtes
egt, um wie vieles eher ist jener Fall
nde vernichtet oder verstümmelt wird.
jener in der öffentlichen Meinung eines
ssung, dass das Bilderstürmen eine zu

, zu fordern, dass entweder im Wege
uen Organisationen und internationalen
igung, als auch der Genugtuung, alles
s der Kulturgüter und der künstlerischen
barischen Zerstörungen gegenüber not-
wir um die wirksame Unterstützung der

on für Kunstdenkmäler" :

chtung :

Lőrinc ötvös
(Aranyas Lőrinc)

l. RIII

~~536. l.~~

797. l.

Ezen az oldalon
az Aranyas-nev
nem fordul elő,
csak Lőrinc
ötvös

Állandó típus. Mellékhelyiségek csoportosítása (ékalakú előtérrel!) egyszerűbben kisebb területen is megoldható, amiáltal a nappali szoba növelhető. Párkány kell!

Pályázaton első megvételt nyert.

Kállny József építész terve.

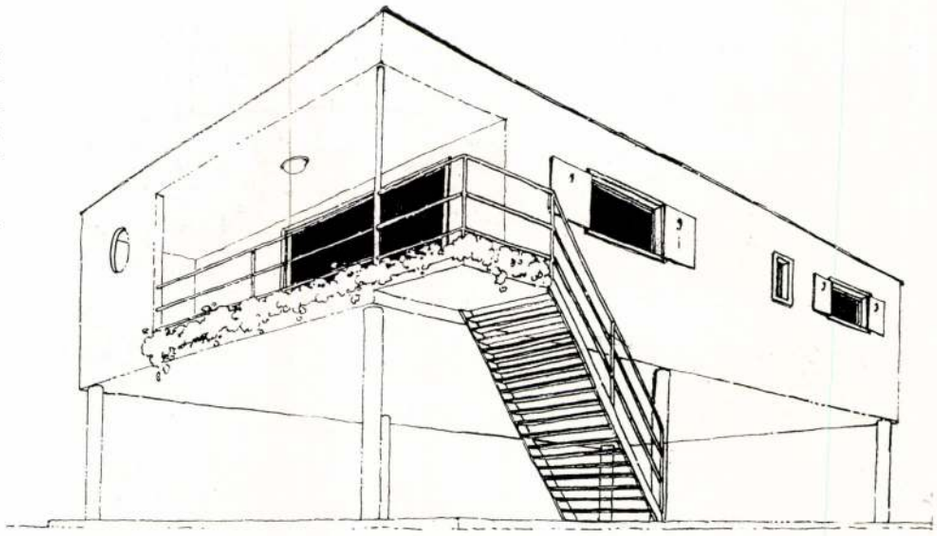

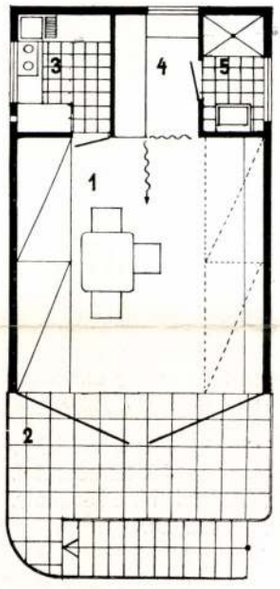

Jelmagyarázat:
1 = nappali,
2 = veradna,
3 = konyha,
4 = öltöző,
5 = zuhany, mosdó.

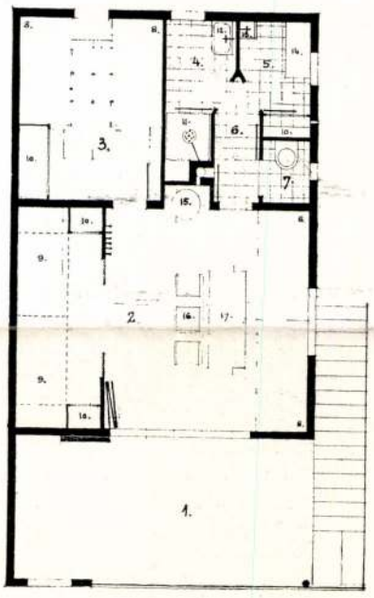

Jelmagyarázat:
1 = veranda,
2 = nappali,
3 = hálókamra,
4 = zuhany,
5 = konyha,
6 = előtér,
7 = W. C.

Állandó típus. Egyszerű, szériagyártásra alkalmas alaprajz. Öltözője felesleges. Pilotára építeni csak úgy logikus, ha az összes helyiségek az emeletre kerülnek (itt a W. C. a földszinten van!). Pályázaton a második megvételt nyerte.

Körner József építész terve.

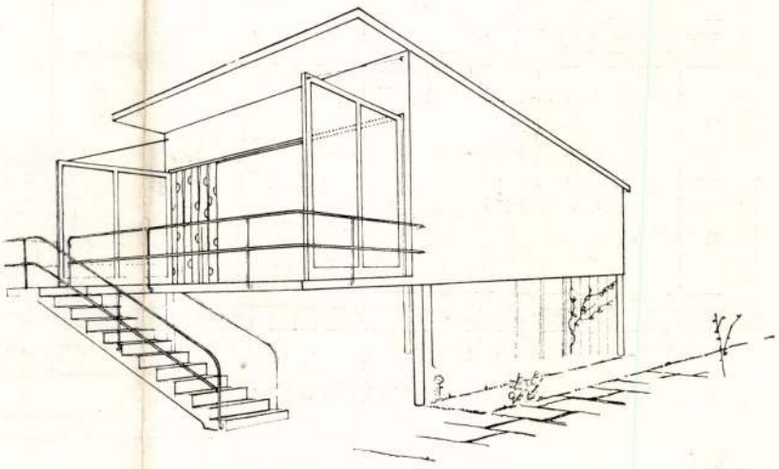

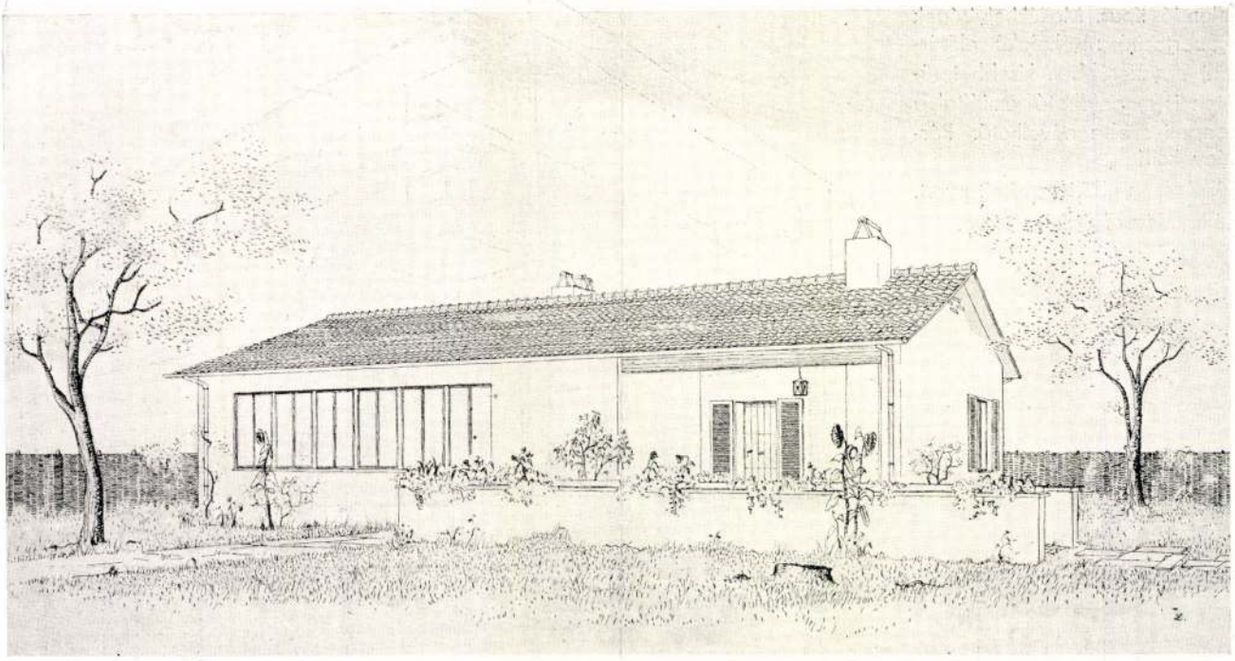

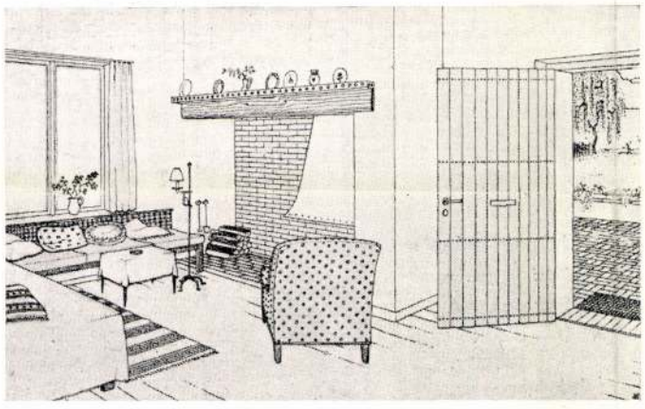

Festőművész hétvégi háza a Magas Tátrában. A nyaraló- és pihenőszükségletek egyszerű levezetéséből adódó alaprajz, minden affektáltság nélkül. Felépítését a helyszinen termelhető, közelben könnyen megszerezhető anyagokból tervezték; mindez eleve biztosítja „bodenständig"-ségét. Téli-nyári tartózkodásra szolgál. A minimális szükségleten kívül műterme is van — tehát speciális rendeltetéssel bír, valamivel több, mint amit mi weekendház alatt értünk. Részleteiben rusztikusan egyszerű — ez teszi meleg otthonná.

Lőrinc és May B. D. A. berlini építészek terve.

1. fedett terasz, 2. hall, 3. fogas, 4. műterem, 5. háló, 6. kamra, 7. WC, 8. fürdő, 9. konyha, 10. tálalóasztal, 11. kandalló, 12. fekvőhelyek, 13. pad, 14. étkezőhely, 15. pincelejáró, 16. szekrény, 17. kályha.

Perspektiva

1935. 100. l.

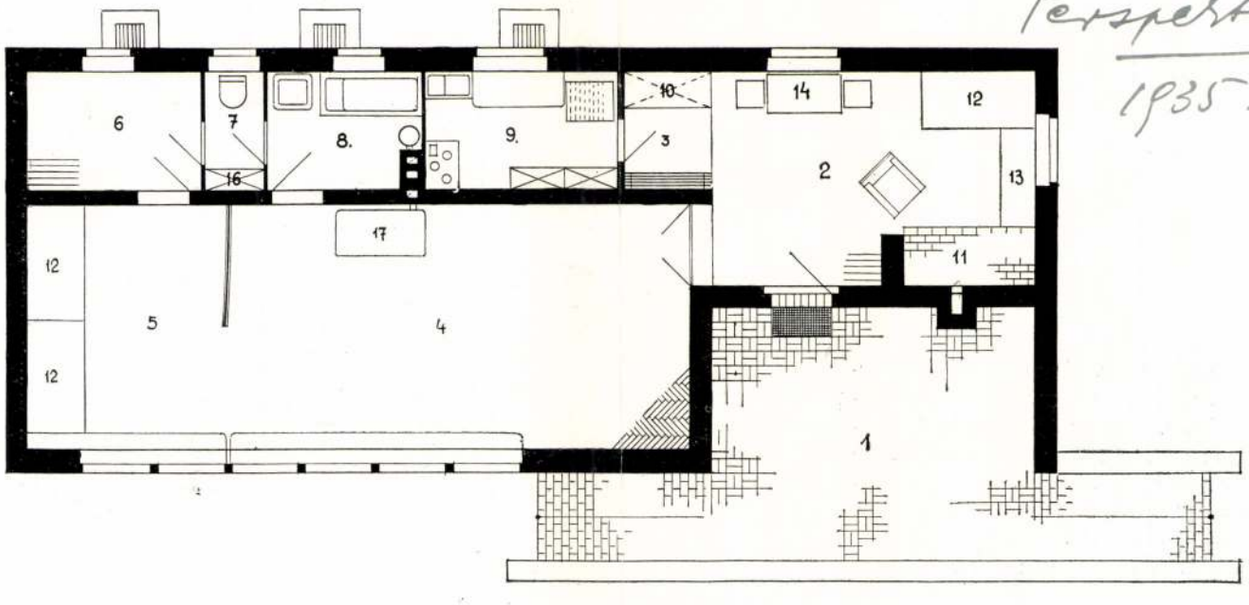

MK

Lőrinc mester

dr.Iványi Bs Eperjes város középkori építkezései és építészei. Mus. és kvt. ért. 1918.XII.évf. 2.sz.

116 l.

LŐRINC mester lőcsei piktor. Eger várában 1550 szeptember 8-tól november 30-ig dolgozik. Utiköltsége Lőcséről Egerbe 8 forint 95 krajcár. /OL./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Lőrinc mester, lőcsei piktor

Eger várában van 1550. szept. 8-tól november 30-ig dolgozik. Utiköltsége Lőcséről Egerbe 8 forint 95 krajcár.

Heves megye müemékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Deesényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361. old.

M.D.K.

Lőrinc, mester, festő, aranyozó szobrász?

a kassai főoltárra történő kintalásokkal egyidejűleg egy nagy aranyrezesztjéért 35 forintot kapott. Divald átmenetileg őt tartotta a főoltár ~~[illegible]~~ retabuluma készítőjének. Azóta az újabb művészettörténeti vizsgálat alaposabb stiluselemzéssel látott munkához.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp.1967. 63. old.

M. D. K.

Lőrinc auctifaber

1351 Nagykálló

Horváth Tibor adatai: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez Magyarország a XVI-XVII. században 178. l.
művért. 1953. 1-2. sz.

MDK

Fr.Lőrinc, laikus testvér, festő

Pámer László S.J: Pálosaink a művészet terén. Katholikus Szemle. XXXI.k.6.f. 1917. jun.

M. D. V.

Lőrinc (Octuoes) ötvös

1569 Nagybánya

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltáriadatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. század ban 178. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

M. D. K.

Lőrinc (köttves) ötvös

1645. Munkács

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI – XVII. században 178. l.

Művert. 1953. 1-2. 17.

Lőrinc MDK

Budaszentlőrinci kolostor pálos szerzetese, festményekkel diszitette a templomot.1522-ben halt meg.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.Bp.1955.14o.l.

Lőrinc MDK.

Lásd Wlodarsch Lőrinc

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp. 1955. 110. l.

Lőrinc nobrán M.D.K.

1476 ban faragta a kassai főoltárt.

K. Divald: Old Hungarian Art. London 1931
143.

Lőrinc képíró krakkói szárm. 15o4-1512

Kemény Lajos: A kassai képirócéh. Müvészet, 19o9
254 l.

Lőrincz Benita, gyermekrajzoló

6 éves óvodás. Rajzának

Címe: Kislányok.

Repr.

=: Az országos gyermekrajz – Kiállítás anyagából 8.

NÉPSZABADSÁG – Bp. 1966. okt. 22

Lőrinc Constantin MDK

Épületek helyreállitása.

Vállalk. Közl. 1905. szept. 20.

MDK

Lőrinc Rezső lakatos /29 é./
Akt, szobor
Fiatal leány, "

Főv. Népműv.Közp.33. kiáll. Tatabányai bányásszüv.
1949. jun.

MOK

Lőrincz kőfaragó 1478 körül
a nemtörfalvai – ma Kassa-Béla
kompl. restaur. dolg.

MMÉE – Közl. 1904, 38 k. II. füz. – 43. l.
Kemény Lajos: Kassai ép. mesterek.

MDK

Lörincz kömüves, Laurentius Italus de
Florencia murator, vagy
Magister Laurentius Thoth de superioribus Calidis
aquis Budensibus murator,

1522-ben bizonyitja h.a végvárak kijavitására adott pénzösszegből XX 713 aranyforintot és 26 dénárt vett fel.

Horváth Henrik: Budai köfaragók és köfaragójelek.
Bp.1936.
44.l.

MDK

Lőrincz

Ermeivel szerepelt a Műcsarnok 1937.évi téli kiállitásan.

Pipics Zoltan dr.: Téli tarlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1937.jan.24. 21.l.

M.D.K.

Lőrincz, kőfaragó

a kassai városi jegyzőkönyvek tanúsága szerint a szentvérfalvai (később Kassa-Béla-i) templom restaurálásán működött közre, melyet János Albert lengyel király hadai a XV. s. végén feldúltak.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 43.old.

MDK

Lőrincz kőfaragó

Iványi Béla dr: Eperjes középkori kőfaragói és szobrászai. Múz. és Könyvt. Ért. 1917. 4.füzet.
240 l.

Lőrincz Alaszárné

A "Népművészet mestere"

Szerszai mozaik
Csongrád megyei Hírlap, 1970, aug. 19.

Magyar művészek Stuttgartban

MŰVÉSZET Művésztalálkozások címmel a Budapest Galéria német, illetve a Baden-Württemberg Tartomány Művészeti Alapítvány magyar képzőművészeti ösztöndíjasai mutatják be munkáikat a Stuttgarti Magyar Kulturális Intézetben. Az erdélyi származású, Stuttgart mellett élő Lőrincz Ágnes budapesti képeit mutatja be, míg Cseke Szilárd és Ilauszky Tamás a Baden-Württembergben készült alkotásaikat állítják ki.

Szombaton magyarok zenélnek majd a stuttgarti főpályaudvaron: a TurmForum, a pályaudvar épületének több emeletén működő művészeti egyesület a magyar intézettel közösen magyar és francia művészeket hívott meg, a Párizs–Budapest InterCity járat vonalát jelképezve. **MTI**

Metro 2008. ápr. 2. 12. oldal

másik ember pontosan ugyanúgy ha
soha nem fogja megismerni a másik
mindenkinek más, és arról nagyon n
Lehet, hogy vannak itt közületek oly
mert ha megmondanák valakinek, a
hogy te látsz-e aurát vagy nem? Ho
vagyok, akkor te azt használod. Ha
honnan tud valamit, ahhoz senkinek
pszichiátria azt mondja, ha nem oly
olyanok, mint a rendőrök, jönnek é
pszichoterápia, ahogyan én nézem
szobámba, az lesz a tanárom, és én
nyelvét, hogy milyen az ő világa, n
De addigra, mire az emberek az én
reményük rá, hogy valakit is megta
soha nem érdekelte, hogy ők kik, a
szüleiket nem érdekelte az, hogy ők
terápiában, az épp egy olyan embe
nem érdekelte az, hogy kik a gyere
tanítani valakit arra, hogy ő kicsod
Nagyon gyakran a terapeuta az első
Először valaki komolyan veszi őt.
meg lelkileg, akkor akár azért mert
gyerekkorunkban, akinek nem lett
traumára lehet visszavezetni, amik
És ha elmész egy pszichiáterhez, a
találtál, aki nem vesz téged komol
tanítani, mert ahogy én végigéltem
technikának. Az intuíciónak az a lé
részleteket néz, hanem valahogy, a
hefogadiam őt egészen. Abban a

Lőrincz András

asztalos 1814-15 között munkálatokat végzett a rsibói Wesselényi kastélyon.

B. Nagy Margit: Renesánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

200 fl

MDK

Lőrincz Aladárné, hímző és szövő

A népművészet mestere kitüntetést kapta.

– : Kiváló népművelők és népművészek, ifjú népművészek kitüntetése 5.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 19.

a8

MDK.

Lőrincz Aladárné

Kiállitási kritika

Tolnamegyei Népujság 1965 május 11.lap 5.

Lőrinc Aladár né, népművész

L.: Dunkel Cehelné

— : Hímzések, szőttesek 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. máj. 25.

Lőrincz Aladárné

FASZOBROKBOL ÉS SZÖTTESEKBŐL nyílt kiállítás tegnap Dunaújvárosban, a munkás művelődési központban. A tárlaton Koczogh András szobrász és Lőrincz Aladárné bonyhádi szövőnő mutatják be alkotásaikat.

Magyar Hirlap 1979/54/9

Lőrincz Szadárné, mégi iparművész

L: Csek Mária

_: Hír 8.

Nérszabadság Bp. 1980 márc. 13.

1021

Lőrinc Aladárné, a nép-
művészet mestere.

1975. IX. 13. Tv. 19,30, Ka.

Tv- Híradó.

- Borongós, őszi nappal fogadott Szekszárd, ahová a hagyomá nyos ünnepségekre érkeztünk. A városban lépten-nyomon plaká tok hivogatják az embert különféle eseményekre.

- Bennünket elsőként a romantikusan szép megye-háza csábi tott el, új kiállitására.

- Valóban élt-e Háry János, a nagyot mondó obsitos? Mi a vé leménye K. Balog Jánonsnak, A Tolna megyei Levéltár igazga tójának?

- A válasz az, hogy ma sem tudjuk, hogy élt-e?

- Mit mutatnak akkor ezek a dokumentumok?

- A dokumentumok azt mutatják, hogy annak idején több Háry élt. Legvalószinübb, egy szekszárdi születésü, aki megjárta a francia háborukat, leszerelt, obsitot kapott, belépett a szekszárdi fazekas céhbe, többször szabálytalanságot követett el és ezért bizony gyakran megbüntették.

- A Babits Mihály Müvelődési Házban, szövés, himzés bomuta

1082

tét tartanak, Lőrinc Aladárné, a Népművészet Mestere, bukovi nai székely törülközőt sző.

- Tulajdonképpen mi a jellemző a székely szövésre?

- Szinben hát bordó, fehér és fekete szine van.

- Ebből a háromból?

- Ebből a három szinből áll.A minták hát olyanok, mint amit itt vetettem föl.

- Szekszárdon tegnap zárult a IV-ik vörösbor fesztivál. És va jon milyen eredménnyel szerepeltek a helyi fajták?

- A fesztiválra za ország valamennyi borvidékéről érkezett nevezés. 65 mintával neveztek be. Külön öröm számunkra, hogy ez évben helybeli bor, a Szekszárdi Állami Gazdaság 1973-as évjáratu, Szekszárda Bikavér nevü bora kapta meg a dijat.

- A szekszárdi ünnepségek holnap este a hagyományos felvonu lással és szüreti bállal érnek véget.

Lőrincz Aladárné, neje mű vén

kékely nőkeseit állította

ki kekszárdon.

—: Kulturális hírek 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. máj. 13.

Lőrinc Aladárné

A II. országod népművészeti kiállításon
ek
részt vett a fiatal népművészeti studió
tagjai: Vitéz Istvánné és Kohácsi Istvánné
gyökényből font tárgyaival, Lőrincz Aladárné
, a népművészet mestere bukovinai szőttesel,
Dugár Jánosné fekete edényekkel, a bejáratnál
Nagy Kristóf játszótérrel.
Magyar Hirlap 1975/294/8
Csapó: Élő népművészet

LŐRINC ALADÁRNÉ, népi iparművész

Lőrinc Aladarné, a népművészet mestere, szakkörvezető /Majos/a bukovinai csángó szőttesek stilusaban készitette aranyéremmel kitüntetett futóit, fali szőnyegeit. 89.old

MURAKÖZI ÁGOTA: Országos népművészeti kiállitás, 197[illegible]. 86.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 197[illegible], VIII. 4.sz.

Lőrincz Aladárné

Szőttes-szakkóveink közül országos szinten kiemelkedik a Bonyhád melletti Magos községben működő. Vezetője Lőrincz Aladárné hiz esztendeje foglalkozik a székely szőttesekkel és himzésekkel: két vastag kötetet rajzolt eddig tele. Tanítja a falu aprajatnagyját. Felszabadulás 20. évfordulójára meghirdetett népművészeti szakkörű pályázaton szőtteseivel első díjat, 1969-ben az országos szőttespályázaton emlékdíjat nyert.

Varga Marianna: A népművészeti szakkörök kamarakiállítása.

Népművelés 1970/6 40old.

Lőrincz Aladárné

A második országos népművészeti kiállitáson Nyiregyházán a legkiemelkedőbb pályamunkák szerzői: dr. Lennert Keresztély fafaragó/Debrecen/. Tófalvi Mihály faragó/Miskolc/, Kelemen Sándor fémműves/Budapest/,dr Németh Pálné népi iparművész,hímző/Szekszárd/,Lőrincz Aladárné,a népművészet mestere,szőtteskészitő?Majos, megkapta a nyiregyházi városi tanács által alapitott gránátalma nivódijat.

Magyar Hirlap 1975/213/13

Lőrincz Aladárné, népművész

BUKOVINAI MINTÁK felhasználásával díszített szőtteseket, bükkből, fenyőből és nyárfából faragott szobrokat mutat be Lőrincz Aladárné bonyhádi szövőnő, a népművészet mestere, valamint Koczogh András szobrász, ifjú népművész Dunaújvárosban, a Munkás Művelődési Központban megnyitott kiállításán.

8.

Népszabadság, Bp. 1979. márc. 6.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Napló (Veszprém)

1968 MÁJ 1.

1021 Lőrinc Árpád

Árpád pajzsra emelése

Ritkán akad ilyen lelkes kalauza az embernek, mint Kővári Lajos tanácstitkár volt, Szerecsenyben, S akihez elvitt, valóban mestere a fafaragásnak: Lőrinc Árpád. Önéletrajza dióhéjban: 44 éves, marós a Győri Vagongyárban. Szerecsenyben született és gyermekkora óta foglalkozik festészettel fafaragással. Persze csak akkor, ha ideje van rá. Reggel negyedötkor kel és délután ugyanekkor érkezik haza.

Az asztalra rakja alkotásait.

Zömmel emberalakok, az élet egy-egy pillanatát örökítik meg. A rőzsecipelő öregasszonyt, a kéményseprőt, az idős parasztot, a tekézőt, amint eldobja előre lendülő karjával a golyót.

Az anyag körte és hársfa. A szerszámokat maga készíti a faragáshoz és a szobrok talpára rávési a „gyártási" évet is. Aztán váratlanul a szomszédba hív.

— Mutatnék még valamit.

És a „valami" egy hatalmes szoborkompozíció. Árpád pajzsra emelése. Két év alatt faragta a 136 alakot és egyenként, facsapokkal rakta össze. Olyan mozgalmas, annyira élethű, hogy szinte az „éljen"-zést véli hallani az ember.

— Még iskolás koromban ragadt meg bennem a kép, amit azután fába véstem.

A terveiről nem szívesen beszél, pedig érdekes.

— Eger vár ostromát akarom megörökíteni fában négyméteres alapon. 5—600 figurával. Nagy munka lesz.

A szoviet—magyar előtt

A Szovjetunió elleni Európa-bajnoki labdarúgó negyeddöntőre készül a magyar csapat.

Képünkön: Ruganyossági gyakorlatot végez Dunai, Göröcs, Albert. Jobbról az edzést vezető Sós Károly szövetségi kapitány. (MTI foto — Petrovics László felvétele)

Sportversenyek, villámtornák az ünnepi műsorokban

Megyeszerte színes sportversenyek, villámtornák

FAK és a V. Vegyész sportolói találkoznak egymással

S

Megyei labdarúgó

Pét—Inota

Keleti csoport

1.	Zirc-Dudar	6	4	1	1	11: 3	9
2.	Schönherz	6	3	3	0	9: 5	9
3.	Pét	6	4	0	2	17: 6	8
4.	Peremarton	5	3	1	1	11: 4	7
5	B.-aliga	6	3	1	2	15:10	7
6.	B.-füred	6	2	3	1	8: 8	7
7.	Inota	6	3	1	2	3:10	7
8.	B.-almádi	6	2	2	2	7:10	6
9.	Faárugyár	6	2	1	3	10: 8	5
10.	Várpalota II.	6	1	3	2	8: 9	5
11.	Gorkij	5	1	2	2	6: 6	4
12.	Városlőd	6	1	2	3	10:14	4
13.	Vegyész II.	6	1	1	4	4: 9	3
14.	VTSE	6	0	1	5	7:24	1

A 7. forduló: Schönherz—Füred, Inota—VTSE, Várp. II.—Peremarton, **Gorkij—Pét,** Vegyész II.—B.-aliga, Faárugyár—B.-almádi, Zirc—Városlőd.

Pét—Inota 6:0 (2:0)

Pétfürdő, 600 nézo. V.: Sörös (Veszprém). **Pét:** Lencsés — Demjén, Kovács, Kozma — Steigler, Schwarcz — Horváth, Vékony, Szemán, Puskás, Zoller. Edző: Zsótér Ferenc. **Inota:** Balogh — Kaszás, Varga, Winter — Pálfi, Varga II. — Turza, Nagy, Kun, Ocskó, Besenyei. Edző: Dósai István. Kitűnő játékkal biztosan győzte le a Pét

R·E·J·T·Ő·Z·Ő kincsek

Egy nép kulturális gazdagságát nemcsak nagy látványosságai — múzeumok, képtárak — mutatják, vannak rejtőző kincsek is. Egyre szélesedik az értők tábora; szinte nincs falu, ahol a tanító és diákjai ne kutatnák fel a község helytörténeti emlékeit, sok a szorgos műgyűjtő, aki megtakarított forintjait áldozza nemes szenvedélyére, fiatal művészek bontogatják szárnyukat, és senkitől se biztatva népművészek faragják kőbe, fába álmaikat. E szélesedő népi kultúra értékeiből mutatunk be néhány rejtőző kincset.

A GYŰJTŐ

Hogyan kezdődött?

Dr. Debrőczy Tibor, a balatonfüredi szívkórház igazgató főorvosa úgy tizenöt évvel ezelőtt kapott egy herendi porcelántálat. Még a Fischer-féle üzemben készítették, több mint százesztendős emlék. Balatonfüredet ábrázolta az akkori életnek, építészetnek megfelelően.

Később egy pohár került a kezébe.

Szépen csiszolt üvegpohár volt az 1840-es évek elejéről. Ugyancsak a falut, a gyógyhelyet mutatta késői forgatójának. Csakhogy ez a rajz más volt, mint amit a porcelántál megőrzött. És a következő üvegpohár megint másképpen vetítette a tudós-orvos elé a gyógyfürdőt, az Erzsébet-, a Klotild-udvart, a Kossuth-kutat, a füredi Nagyszállót.

És a sokféle rajz felkeltette a füredi orvos érdeklődését. Ha időrendi sorrendbe rakta a poharakat, amelyek száma egyre gyarapodott, maga előtt láthatta a gyógyfürdő fejlődését a századforduló előtt, az első világháború idején, majd utána és végül az utóbbi évtizedekben. A jelenleg 151 szép rajzú poharat tartalmazó gyűjtemény Balatonfüred kultúr- és építészeti történetének élő bizonyítéka.

Részlet a pohárgyűjteményből (Péterfay Endre felvételei)

A poharakat szignálták is, az egyiket csak ivásra készítették, a másik rendeltetése az ajándékozás, szerviznek, a harmadik szerelmeseknek, örök emléknek készült. Azután a feliratok: Éljen Stura Rozália, vagy T. Cz. Papp Sándor orvos úrnak, Korda Sándor úrtól.

Dr. Debrőczy Tibor igazgató főorvos állandóan gyarapítja gyűjteményét.

A NÉPMŰVÉSZ

Lőrinc Árpádnál ez a szó pontos tartalmat kap. Amit a Szerecsenyben élő, Győrött dolgozó esztergályos a fával művel, az valóban népművészet. Korábban festegetett, de a festék nem várja meg az idővel viaskodó embert. A fa sokkal türelmesebb. Ha a körte-, hársfa-darabot félreteszi, akkor sem lesz „harag" belőle. Ezért tíz éve áttért a faragásra.

Témáit a környezetéből választja.

Egy-egy szobornak, faragásnak története van és beszédes hangulata.

Itt van példának A tekéző.

— Nagy Sándort mintáztam meg benne. Nagy tekéző volt, minden idejét a kuglipályán töltötte. Sokat láttam, sokszor megfigyeltem hajlott hátát, hatalmas tenyerét, kimért mozdulatát, dobásait. És egyszer kifaragtam az alakját — emléknek.

— Emlék?

— Elveszett a második világháborúban.

Idős paraszt lopóval, öregember zsákkal, gubás paraszt, gyerekét cipelő anya, mintha csak a szerecsenyi utcáról gyűjtötte volna be őket, sok-sok esztendő megfigyeléseivel. És avatott kézzel faragja ki alakjait a fából.

Már-már búcsúra nyújtanám a kezem, amikor még marasztal.

— Ezt nézze meg.

Hatalmas kompozíció. Történelmi kép fából faragva. Két évet dolgozott rajta, mire elkészült a 136 alak, vezérek, lovasok, asszonyok, kíváncsiskodó gyerekek egész csapata.

A következő lépés?

— Nagy terv, ha megvalósul, szép munka lesz. Az egri vár ostromát szeretném kifaragni. Oda legalább hatszáz figura kell, sok idő, türelem.

Gáldonyi Béla

Lőrinc Árpád A tekézővel

Történelmi kompozíció

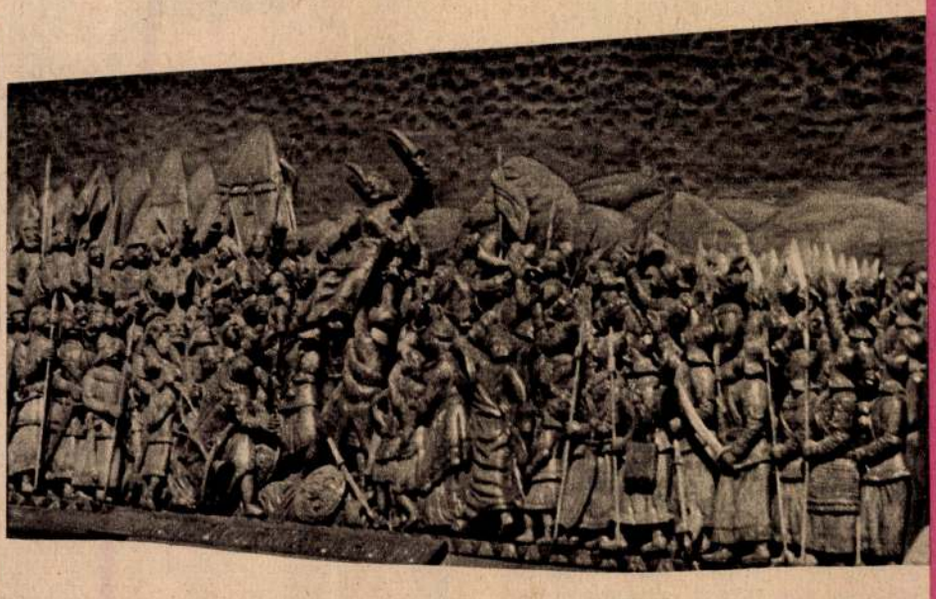

1968 JUN 29
MAGYAR HÍREK
Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

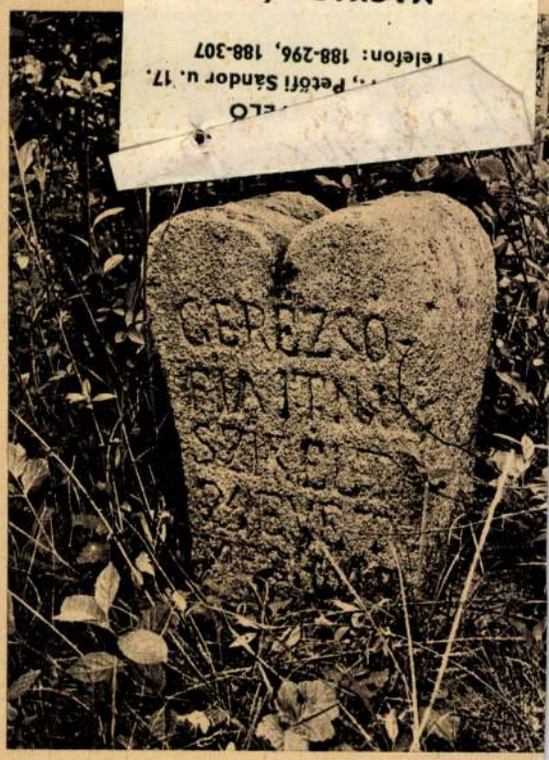

Feltöltik Szigetszentmiklós határában a Kék-tavat. Partján és a hordalékban régi emlékeket keres, talál is a honismereti szakkör

Gere Zsófia, élt 24 évet

Gábor Viktor felvétel

Kőbefaragott SZÍVEK

Kiürítik Szigetszentmiklós temetőjének legrégibb sírjait. Lakói örök nyugodalma mindössze 150—200 évig tartott. Új sírok lesznek a régiekből, nem terjeszkedhet tovább a temető, a község rohamos fejlődése útját állja. Csak az utolsó tíz esztendőben megháromszorozódott lakossága, ma már megközelíti a húszezer főt.

Az öreg temetőben öreg sírkövek. Terméskőből szív alakúra faragták, ne csupán emlékét őrizze a megholtnak, hirdesse családja iránta való szeretetét is, amíg 70—80 esztendő múltán a kőről, amely végtére is családi tulajdon, le nem faragták a feliratot, és újat vésték a kőszívre a rég porladó ős neve helyett, újabb halottjukét. Így tehát a különös kövek egyike-másika a XV—XVI. századból ered.

A KIS TÁRLATVEZETŐ

Némelyiken kék festék nyoma látszik. Ilyen színűre festették az ősmagyarok kopjafáikat. Lehet, hogy szív alakú síremléket sokfelé állítottak magyar földön, de ilyen kő most került először a Néprajzi Múzeumba, mégpedig Szigetszentmiklósról. Jut belőle néhány a debreceni meg a budapesti református teológia gyűjteményének is. Hogy fennmaradnak, a szigetszentmiklósi honismereti kör érdeme. Felfigyelt a temetőrész kiürítésére, és gondoskodott, nehogy elkallódjanak a ritka kövek.

A szigetszentmiklósi honismereti kör különösen jól végzi feladatát. Még községi múzeumot is létesített, ahová most szintén került néhány szív alakú sírkő. Vasárnap, ünnepnap délutánonként bárki megtekintheti számos egyéb helytörténeti emlékkel egyetemben. A kiállított tárgyak jelentőségét és egyéb tudnivalókat róluk egy kislány magyarázza készségesen és szakszerűen a látogatóknak. mond, aszerint akár a legfiatalabb muzeológusnak mondhatnánk.

A RÉGIEKRŐL

A történelmi múlt iránti érdeklődés egyébként hagyományos a kislány családjában. Nagyapja, Kincse Józsi bácsi, öreg ipari munkás, egyik leglelkesebb és legeredményesebben működő tagja a honismereti körnek. Tudni kell róla azt is, hogy irodalomszeretetéért a Petőfi Társaság még a harmincas években pártoló tagjai sorába iktatta, a felszabadulás után pedig a magyar kormány, néphez hű, bátor magatartásáért a Szabadság Érdemrend ezüst fokozatával tünte ki.

Munkában a kis tárlatvezető. Lent: „Sok kihalt szentmiklósi családról beszélnek ezek a kövek" — mutat szét a temetőben Kincse Józsi bácsi

— Sok érdekes ember nyugszik a temetőnkben — mutat szét a régi és új sírok felett. — Az egyik kő elmo dott feliratából inkább csak vélem, S Gergő hírneves cigányprímásé leh Tudok egy nótát is róla, el is énekle lehet, még a zenéjét is ő szerezte. szól:

„Mikor nekem Sári Gergő hegedül,
Kiszólítom a rúzsámat a többi közü
Megforgatom ékesen,
Más nézi keservesen,
Kedves angyalom,
Jaj, de sajnálom"

AMIRŐL A KÖVEK BESZÉLNEK

— És mennyi sok kihalt szentmikl családról beszélnek a kövek. A Süt ezek zsellérek voltak, bár állítólag csenyesütő vagy pék volt valamel ősük. Aztán a Turnai család, ez h híres szűrszabó família volt. A nevül a velem egykorúak sem emlékeznek fiatalok pedig talán már azt sem tudj mi is az a szűr.

— Az újabb temetőrészben is neve tes személyek nyugosznak. Kardos ván például, élete párjával együtt. formátus kántortanító volt majd öt esztendőn keresztül. Én persze már ismertem, de az apámat még taníto A 48-as szabadságharcban, egészen tal ember volt még akkor, nem hogy honvédnak csapott fel, de egész csapatot toborzott a faluból. Vele n nagyapám, Kincse Gábor, meg r nunk, Gömbötz Sándor is, lámcsa Gömbötzök is kihaltak.

— Aztán itt nyugszik, szintén a f ségével, a szabadság másik katon községünk szülötte, Komáromi Al 48-as főhadnagy, a Nemzeti Színház kös tagja. Ezek a sírok azonban fiata

Lőrincz Árpád

Népművészet — népművészek

LŐRINCZ ÁRPÁD

országos kiállítás résztvevője

Munkásságáról csöndes mosolya mögé rejtőzve is alig ejt szót.

— Iskolás koromban legkedveltebb tantárgyam a rajz volt. A Vagongyárba kerülvén, beiratkoztam az ottani képzőművészeti körbe. Egyszer még kiállításon is szerepeltem néhány képpel. De a család, az otthon problémáival megkevesbedő időm miatt, festészetről faragásra tértem át.

— Így kimondani semmi. De ha sok verejtékes munkából lett valami, azt teljes egészében Tóvári Tóth István Munkácsy-díjas festőművésznek köszönhetem. Nemcsak rajzolni, festeni tanított, de bátorított, segített faragásaimban is. Még a győri népi iparművészeti körbe is ő küldött el.

— A nyáron, amikor a balatonlellei országos faragó-kiállításon a Népi Iparművészeti Tanács nevében nekem is gratuláltak, rá gondoltam. Neki köszönhetem, hogy idáig jutottam.

1922-ben a Veszprém megyei Szerecsenyben született. Apja korai halálával szinte gyerekként fogta meg az eke szarvát, vette vállára családja gondját. Sokára, érett férfiként — saját otthon, kis család, s a győri Vagongyár biztos közösségében — indulhatott 10—12 évvel ezelőtt álmai után. Példaképét, mesterét épp képzőművészkőri tanárában, a legnagyobb nehézségek között is alkotó-tanító Tóvári Tóthban találta meg.

Első faragásaihoz is tőle, a festőművésztől kapott indítást. A győri népi iparművészeti kör 1970. februári kiállításán a 160-szor 60 centiméteres, **„Árpád pajzsra emelése"** című domborműve megérdemelten került a Műcsarnok díszfalára.

Mit mond az alkotás és az alkotó?

E nagy domborműből a nézőt a pajzsra emelés központi, mozgalmas eseménye mellett első pillantásra a széleken fegyverben állók hadrendje nyűgözi le: a honszerző nemzet. Az, ahogy ezt a ma divatos formanyelvtől, de a barokk romantikától is független, egyszerű közérthetőséggel, szépséget s erőt sugárzó monumentalitással kifejezte. Akaratlan a nagy szobrász, Medgyessy Louvre-beli meglepetésének szavai csendülnek fülünkben.

„Az egyiptomi, sumír, asszír szobrok szíven találtak. ... Messziről kiáltják a maguk széles, nagy erőtől duzzadó formáit. Ezek a szobrok a maguk nyugodt egyszerűségével még közelebb állnak az egyenes, egyszerű magyar élethez, mint más egyéb európai művészet."

Az országos „Kapoli Antal" faragó-kiállításon sikert aratott kisméretű figuráiból különösen a *„Kuglizó"*-ja keltett feltűnést. Dobásra lendülő parasztjának arca, felhajtott sapkaellenzője, behajtott térde a győzelmeket ünneplő boradagok következményeit humorizálja.

Kevéssel is sokat mondó, mint Lőrincz Árpád maga.

★

Sikerelt, terveit faggatón sem lázasodik önfeledtre.

— A siker? Hm — mondja —, az még, úgy gondolom, messze van. Tervek, munkák? Jönnek egyik a másik után. De mit beszéljek róluk? Majd Győrött, a jubileumi kiállításra küldött szobraimat vallassák meg...

(H. B. L.)

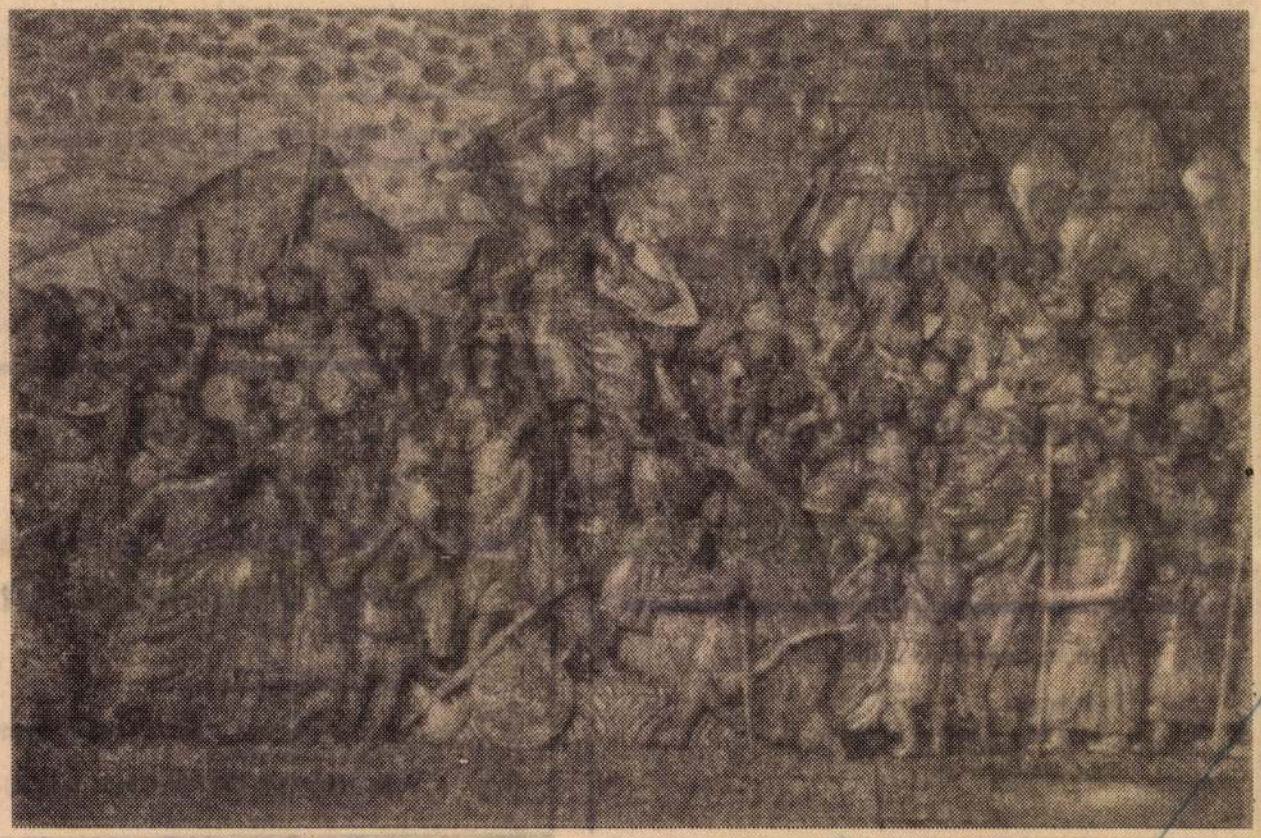

vízművek tervezése és a kutak fúrása egyébként nagyszerű ütemben halad. A járási tanács vb. 347/1968-as számú határozata előírta, hogy az ügy megvalósítására operatív bizottságot kell alakítani. Ez megtörtént. A bizottság elnöke dr. Bertalan István vb-elnökhelyettes.

— Az operatív bizottságnak valamennyi tagja lelkes és odaadó munkát végez. Csak egyetlen példa erre: az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vízellátási és csatornázási osztályának dolgozói társadalmi munkában készítették el a három vízműnek a tanulmánytervét. Társadalmi munkájuk értéke több mint 300 000 forint. Ezt a tanulmánytervet bemutattuk a Győr-Sopron megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának. A tervek jók, és így két-két törpe vízmű kiviteli terveinek elkészítésére a megyei tanács csaknem 2 millió forintot adott. A harmadik vízmű terveinek elké-

vízügyi társulások mielőbbi megszervezéséhez. Hogy telektulajdonosként mekkora összeggel kell majd hozzájárulni a vízművek felépítéséhez, azt csak akkor tudjuk meg, ha a teljes felépítési költség összegét ismerjük. Annyit azonban tudunk, hogy az OTP hosszú lejáratú kölcsönt ad a vízműtársulat tagjainak.

(Sinđulár)

úgy döntöttek: kipróbálják az automatikus „ébresztés" rendszerét. A kísérlet teljes sikerrel. járt. Az adók pontosan reagáltak a napkeltére.

Üzemanyag napsugárból

Az összeköttetés felvételét december 9-én 17 óra 5 percre irányozták elő, moszkvai idő szerint. A korábbi „sze-

A JELENKOR

A Pécsett szerkesztett irodalmi és művészeti folyóirat gazdag tartalmú, értékes számmal zárja idei évfolyamát.

A lírai rovatban *Déry Tibor, Makay Ida, Mátyás Ferenc, Pál József, Rónay György és Weöres Sándor* verseit olvashatjuk.

A szépprózai írások közül *Bertha Bulcsú* új regényrészlete és *Gyergyai Albert* emlékezéseinek részlete érdemel figyelmet.

Az új szám egyik legérdekesebb írása *Bertha Bulcsúnak Weöres Sándorral készített interjúja. Czine Mihály Szabó Pálról* írt tanulmányt, *Szeghalmi Elemér* pedig *Rónay György* líráját elemzi.

Érdeklődésre tarthat számot *Thiery Árpád* véméndi szociográfiájának befejező része és *Tüskés Tibor* képzőművészeti krónikája.

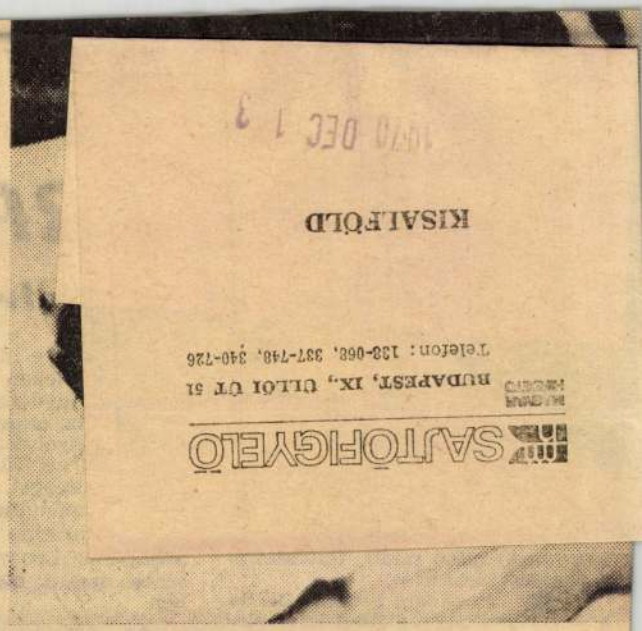

Stróbl Antalné Kunszigetről jött Öttevényre, hogy vért

Az öttevényi öreg iskola nagytermében pénteken délután három órakor gyűltek össze idősek és fiatalok, hogy vért adjanak bajba jutott embertársaiknak.

Ki örül a tűszúrásnak? Senki. Mégis jóleső érzés mindenkinek, hogy segíthet.

Stróbl Antalné, hatgyermekes édesanya tizennyolcadszor tartja oda karját, várja a tűszúrást...

— Szívesen segítek a balesetet szenvedetteken — mondja. — Az ad erőt, hogy saját gyermekeimre gondolok. De az is lehet, hogy egy magamfajta sokgyermekes anya kap majd új erőre tőle. Ugyan hány embert mentettem már meg? Jó lenne tudni. Még eggyel sem találkoztam.

Fekete kereszt h

— Nagy azok közü

Volt, ak kozót szer a véradók vér mente *István* tiz *Istvánnét*, pedig *Bör* nek szólít találkozón.

Lám, ol gítők és b

I. sz. Megyei Víz- és Csatornamű Vállalat

felvesz

gyakorlattal rendelkező

SZTK-ügyintézőt

Bérezés: megegyezés szerint.

Jelentkezés:
a vállalat munkaügyi osztályán,
Győr, Gorkij u. 34.

A Bencés Diákotthon vidéki vagy győri
KONYHAI ALKALMAZOTTAKAT
keres. Munkabér megegyezés szerint.
Győr, Széchenyi tér 9.

Autószerelőt, takarítónőt, férfi és női segédmunkásokat

felveszünk.

Fizetés megegyezés szerint.

Cím: Győr-Sopron megyei Talajerő-gazdálkodási Vállalat üzemegysége.
Győr, Nádor tér (GYSEV rakodó mögött).

Az Észak-dunántú központjába azon

építészte

Jelentkezés:
a személyzeti osz

Asztalos és férfi felveszü

Jelentkezni lehet: Győri
Győr, Semmelweis u. 13.

Lőrincz Árpád

Szerepel gyűsött az alábbi háslatou

Medve Imola: A népi ipar-
művészkör kiállításáról

Kisalföld 1971 II. 14

LŐRINCZ Attila építész

VIRÁG László - BOZÓKI Judit: Mérmű Kft. Mérnöki Műterem. =
Magyar Építőművészet, LXXXII.évf. 5/6.sz. 1991
46 -53.p. ill. E.

A Kft. tagja, tevékenységük ismertetése.

FÉNY ÉS ÁR

Nemzeti Apollo, Szittya és Atriu

Déry Gábor felesége, Gál Mária, híres színésznő. Férje imádja, van két édes kisgyermekük, pénzük van, szóval: boldogok. Mária felfedez egy Kende Éva nevű lányt, aki mint a többi kis senki, ott teng-leng és statisztáskodik a színháznál. A lány tehetségesnek bizonyul és Mária szeretettel foglalkozik vele. Meghívja házába, bemutatja férjének, barátainak, sőt balatoni kastélyába is meginvitálja nyaralásra. Éva mindent elfogad, és remekül érzi magát az új életkeretek között. Ugy hálálja meg Mária jóságát, hogy elcsábítja férjét. Az asszony szenved és egy darabig hallgat is, egyszer azonban kitör és tabula rasa-t csinál. „Vagy én megyek, vagy te!" — mondja feldúltan férjének. „És mi lesz a gyerekekkel? A fiút nekem ítéli a törvény!" — „De a lány nálam marad!" „Elválasztod egymástól a gyerekeket?" Mária éppen felelni akar, amikor egy hirtelen jött szélvihar megrázza és becsapja az ablakot. „A gyerekek!" — sikolt fel rémülten. A gyerekek ugyanis vitorlázni mentek a halásszal és most, a viharban kint vannak valahol a Balatonon. A férj halálrarémülten ül motorosba, Mária pedig kétségbeesett zokogással könyörög Istenhez, hogy mentse meg az ő angyalkáit. A tragédia azonban bekövetkezik. A két gyerek a halásszal együtt belefullad a vízbe és Gábor, a férje, már csak a felfordult vitorlást vontatja haza

óta, egyedül, csak kincs meg az italnak. Folyto hogy kirabolják, megöl nyasan, boldogtalanul ségére. Gábor és Mári szer mégis összeér újra.

Bulla Elma alakítja M arcát, csodálatos művé

—

A

Zarah Le

A film első jelenet szereplő Zarah Leande hozta az első meglepet valyi, tavalyelőtti, vagy azelőtti telt nőből kar asszony lett, s ezáltal sének varázsa ezersz emelkedett. Különös ügybe keveredik *Vera* Las casasi orvsnő. A agynlőnek egy Douglas letembert, s a nyomok nőhöz vezetnek. Az as gad. A gyilkossági vizs tán azonban rengeteg derül. Hogy ez a Ver jónéhány hétel ezelőtt egy lübecki gyárosnál, ságból egy gyermek Hogy az asszony, a

Lőrincz Beatrix

Major Máté ismerteti Kemény Judit szobrászművész munkásságát, képekkel /fényképek: Koffán Károly és Lőrincz Beatrix/.

Magyar Építőművészet, 1971. 1. sz.

55. l.

LŐRINCZ Benedek építőmester

1901

Harkai Imre: Topolya építészete. Újvidék, 1991 30.

Ágoston, 1760-1786-ig Vajda Sár
idejében a szerzetesi élet alapfeltéte
6° birtokainak pénzügyi stabilizálása
megindult a templom és a kolos
tűzvész szakított meg. Feltételezhet
alatt már egységes építészeti koncep
és készült el a templom a kol
formájában. A templomot 1754-
végleges felszentelésre csak 20 év

kor egyik nagyformátumú,
17° Nagyképzettségű teológus és hitsz
volt Tihanyban, aki azonban
alkalmazkodott a szerzetesi kötel

Tervező: Érték-Forma Bt.
Építész: Lőrincz Attila
Építész CAD munkatárs: Pongrácz Tünde
Statikus tervező: Feczkó István
Gépész tervező: Hermán Sándor
Elektromos tervező: Németh Kálmán

A vendégház földszinti alaprajza

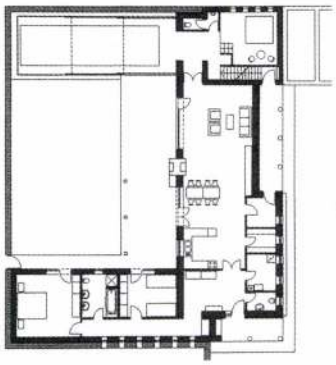

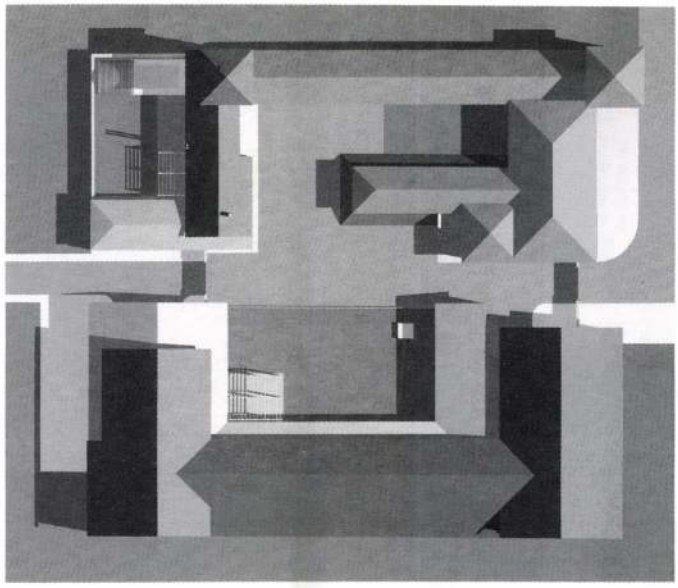

Délkeleti belső homlokzat

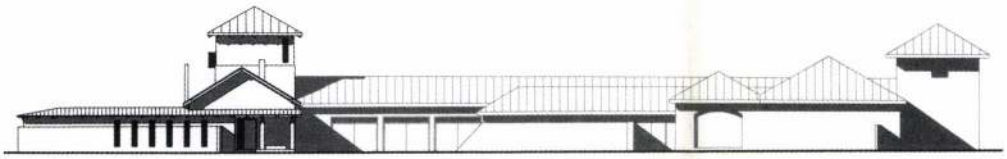

Délnyugati homlokzat

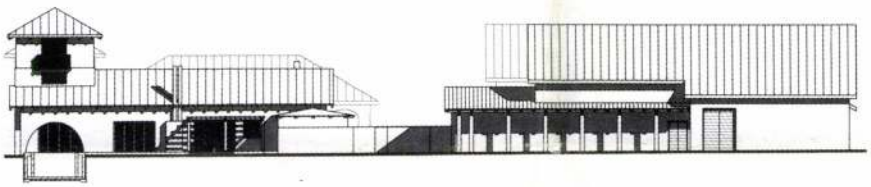

Északnyugati belső homlokzat

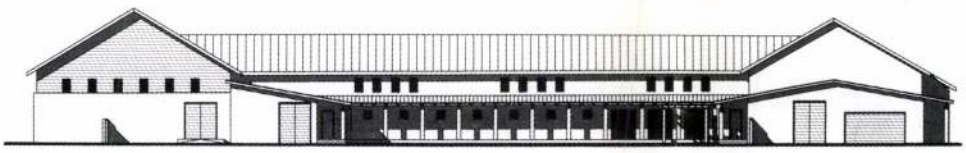

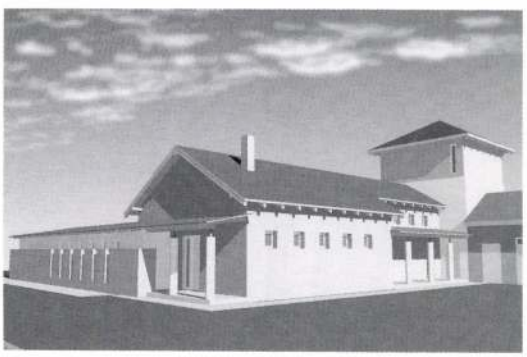

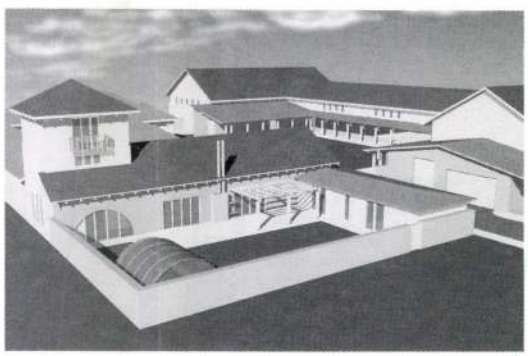

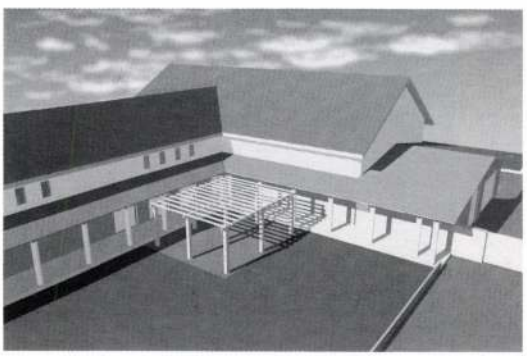

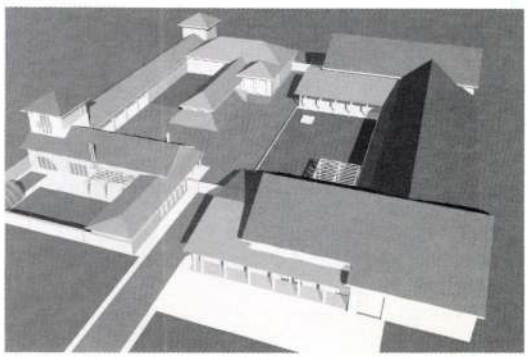

Lőrincz Attila

Született: 1961 Székesfehérvár

Tanulmányok:

1987 BME Építészmérnöki kar, diploma

Munkahelyek:

1987-89 Fejér megyei Tervezőiroda
1990- Mérmű Kft. tervező
1992- Érték-Forma Bt.
1994- Mérmű Kft. ügyv., tervező

Szakmai tevékenység:

1992- Év Lakóháza pályázat Fejér megyei díjazott
1997- Érték forma folyóirat kiadása
1998- MÉK folyóiratok szerkesztése

Fontosabb munkák:

1988-91 Családi házak, Szfvár és környéke
1990 MNB üdülő átalakítása, Tihany
1991 saját ház, Székesfehérvár (Év Lakóháza '92)
1992 Mc Donald's Székesfehérvár (Szalay Tihamér vez.terv. mellett)
1992 PEMÜ csarnok és irodaép., Zsámbék
1993 Albacomp raktárcsarnok, Szfvár
1994 Kaiser's bővítés, Fehérvár-áruház
1995 Platánház iroda és szolgáltatóház, Szfvár (Hoffmann Tibor társaként)
1995 240L lakóegyüttes eng. tervei (Mérmű Kft.-ben terv. társként)
1996 11L társasház, Szfvár, Halász u. (Kulcsár Ernővel, Kása Miklóssal)
1997 Alba Lux gyártócsarnok I.-II.ütem
1997 36L társasház, Szfvár, Csapó u. Tóth Árpáddal (nem épült meg)
1998 Belvárosi társasház rekonstr. Székesfehérvár, Szt. István tér
1998 Logisztikai Központ I/A ütem Székesfehérvár (generálterv)
1999 Borfeldolgozó és vendégház terve, Villány

Borászat és vendégház, Villány:

A borkultúra és ezzel együtt a Villányi-borvidék lassan kezdi elnyerni méltóképpen előkelő helyét a magyar és a nemzetközi köztudatban. A mai, pár évvel ezelőtt kialakított pincészet az egyre növekvő igényeket már nem képes kiszolgálni, így a meglévőhöz illeszkedő, mediterrán hangulatú új borászat építése vált szükségessé. Az új épületegyüttes része lesz egy kisebb vendégház is a házigazda és vendégei számára.
A tervek ez év végére készülnek el a jövő évi építés számára.

Lőrincz Attila

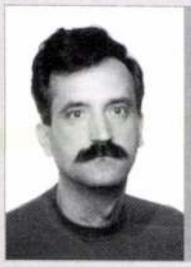

Ács Miklós

Született: 1959 Budapest
Tanulmányok:
1973-77 Vasvári P. Szakközépisk.
1979-82 YMMF Budapest
1996-98 YMMF építész tervező posztgraduális képzés
Munkahelyek:
1984-90 SZÖVTEBER Vállalat
1990-91 TEMPÓ Kft., Szfvár
1991-től VÁRFAL Kft., Szfvár
Fontosabb munkák:
megjelent: Építész Műhely 1998/1.

Szent István lakótelep
Székesfehérvár, Lövölde út

A tervezési program összeállítása során arra jutottunk, hogy a 3 ha-os területre minőségi lakásokat kell építeni, hiszen a költséges fenntartású panellakásokból túlkínálat van.

A beépítési terv többszöri áttervezése után a három belsőudvaros, nyolc lépcsőházas kialakítás győzött. A parkolást a belső udvarokban sikerült megoldani az épületek földszintjén és az emelt szintű pihenőudvarok alatt. A lakások kisebb része fogatolt, nagyobb része függőfolyosós.

A négy általános szinten 50-110 m2-es lakásokat terveztünk. A lakások igény szerinti kialakítására a vázas épületszerkezet lehetőséget ad.

Nagy hangsúlyt fektettünk a lakások "üzemi" helyiségeinek megtervezésére (konyha, fürdő, háztartási helyiség, beép. szekrények). A lakóegyüttes attrakciója a dobozszerűen kialakított, kétszintes, tetőszinti lakások. Ezekhez tetőteraszok is tartoznak.

Az egész lakóegyüttes megformálása modern hangvételű, téglaburkolataival utal az itt lebontott laktanya szép és igényes architekturájára.

E sorok írásakor már eldőlt, hogy ez a terv nem valósul meg, mivel a tengerentúlról Fehérvárra érkező befektető anyagi érdekei egy sokkal intenzívebb beépítést, az általunk tervezett 262 lakás helyett 600 lakás megépítését követelik. Ezt a megnövekedett tervezési programot sem bemutatott tervem, sem építész lelkiismeretem, sem fehérvári polgárságom nem tudja felvállalni. *Ács Miklós*

Építész: Ács Miklós építész munkatársak: Kovács Krisztina és Cserháti Zsuzsa - Várfal Kft.

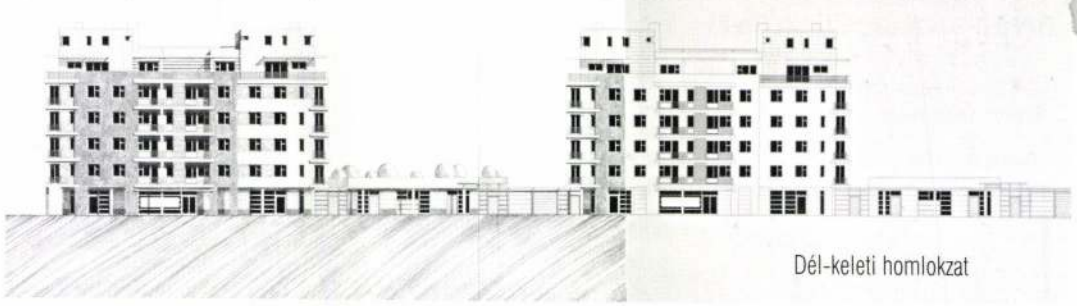

Dél-keleti homlokzat

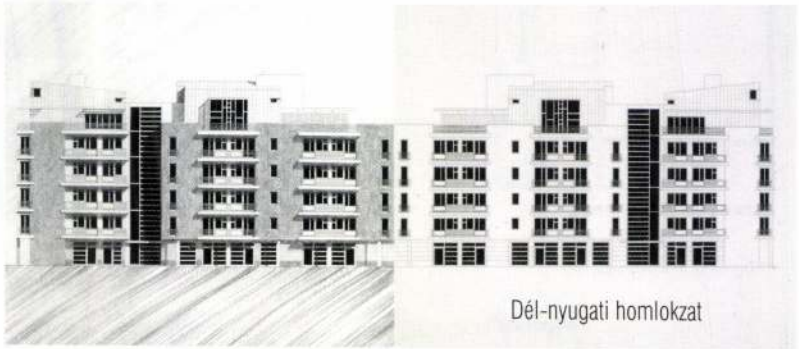

Dél-nyugati homlokzat

Észak-keleti homlokzat

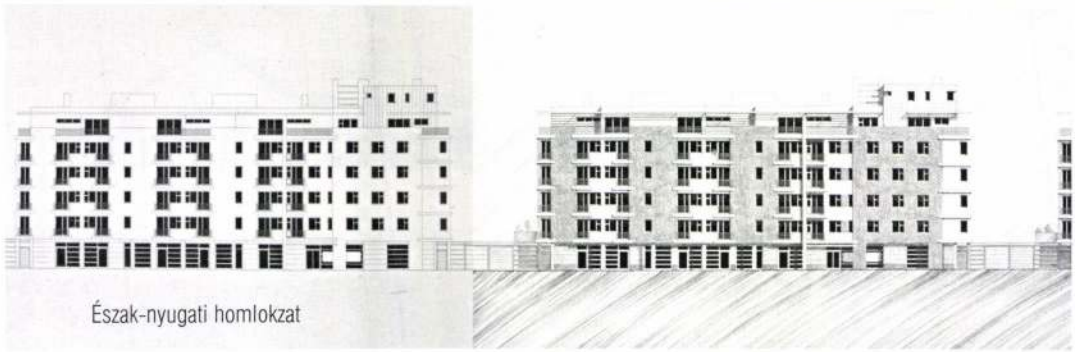

Észak-nyugati homlokzat

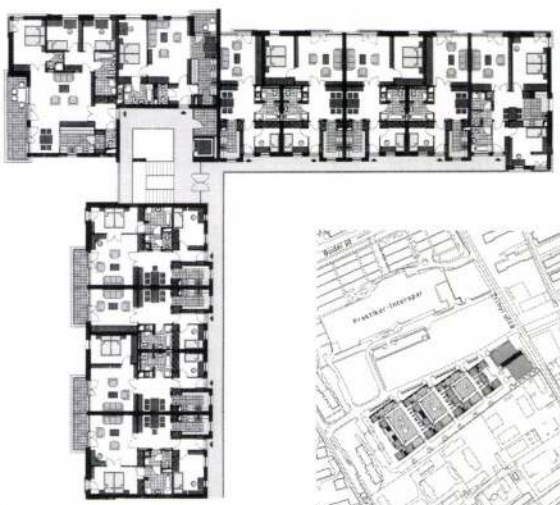

Emeleti alaprajz

Beépítési terv

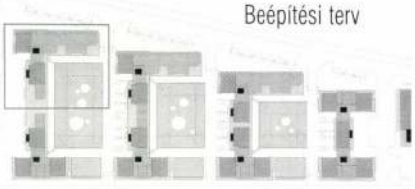

~~48.~~ Lőrincz Dániel

grafikus

l.

Evk. Dési 1939–40

98-l

Lőrinc E.szobrász

187.Sportplakett./Csillagtúra/.A túra útvonala/Szeged-Kecskemét-Budapest-Komárom-Győr-Horvátjárfalu/ rajta száguldó motorosok és egy versenyautó.Jobbra fent:TTC balra lent:1947.Fent:UJJÁÉPITETTÜK A TRANSKONTINENTALIS UTAT!Lent:CSILLAGTURA-KECSKEMÉT.Jobbsarokban:LŐrinc E.Hátlap:sima,Vésve:MOGURT.Aluminium bronzozva. 58+90 mm.Téglaalakú 189.old

Csongor Győző-F.Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és plakettek 153.old

A Móra Ferenc Múz.Évkönyve.1969-1.Szeged,1969
Szegedi Nyoda

Lőrincz E, szobrász

Lőrincz Edit

Szerepelt az V. Országos Iparművészeti Kiállításon.

Csongrádmegyei Hírlap 1966. jan. 4.

Lőricz Edit belsőépitész

/Vadas József/

"Formatervezés a Hiltonban" címmel / ir a szálloda épületéről, belső kialakitásáról és berendezéséről. Elsősorban Pintér Béla neve szerepel, majd az épületet tervező KÖZTI munkatársai közül a belsőépitészek nevét sorolja fel: Bánk András, Fehérváry Sándor, Mózer Pál, Németh István, Plachtovics Vilmos, Schinagel Gábor és Szenes István, akik Lőrincz Edit belsőépitész vezetésével dolgoztak. A szállodai szobaberendezés Kovácsi László tervei szerint készült.
A cikket lásd: Pintér Béla nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli. 16.
XXI. évf. 29. sz. 5. lap.

Lőrinczi Edit

a Hilton Gellért belsőépítészeti

tervezésében közreműködött

Vendégváró régi házak. Műszaki kiadó. Bp. 1979. 185. o.

ACH GABRIELLA.
EI

LYSZÍNEN

KAT ÉS RUHÁKAT
ETVE KÍVÁNSÁGRA A
GADOTT CÍMRE

ILLA MARKÓ, VON
N EDIT LŐRINCZ.

R SIND AUF DEM
FEN.

AUFTE EXPONATE
R ABLASSEN.
R DIESE MIT
TE ANSCHRIFT.

Győr, Bacsó Béla út 23.
Telefon: 17-333 Telex: 24 244

„RICHARDS" Finomposztógyár

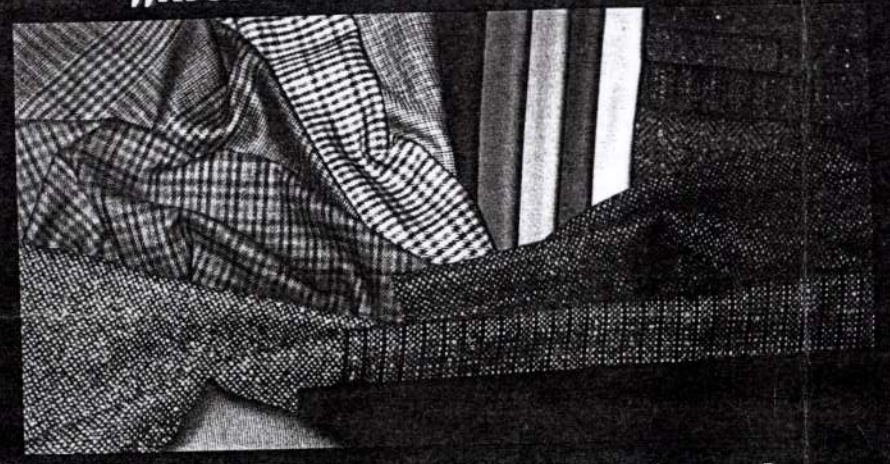

Öltözködjön mindig elegánsan!

A Richards méteráru termékek mindig
összhangban vannak a divattal.
Jó vásárlási lehetőséget kínálnak
a „Richards" Finomposztógyár mintaboltjai:
Budapest II., Bem József u. 24.
Győr, Mester u. 2.
Kaposvár, Ady Endre u. 1.
Veszprém, Münnich Ferenc u. 23.
Mintapult: BÉTEX Terézvárosi
Textiláruházában Budapest, VI., Király utca 56—58.
és a KIÁLLÍTÁS!

KIÁLLÍTÁS

KELMÉK és RUHÁK

Mindent eladó!

Fehérné Markó Kamilla
Rózsa Anna díjas

Hellenbach Gabriella
Biennále díjas

Lőrincz Edit
Biennále díjas

Schaffer Mária
Biennále díjas

Szombathely SAVARIA MÚZEUM Kisfaludy utca 9.
1991. augusztus 16.–szeptember 13.

VAS MEGYEI MÚZEUMOK KATALÓGUSAI 146

KATALOGE DES KOMITATSMUSEUMS VON VAS 146

ISBN 963 7206 450

Sorozatszerkesztő: Dénes József
A katalógust szerkesztette és a kiállítást rendezte: Torday Aliz
Katalógusterv: Kontra Zsuzsa, Tóth Zoltán
Fotó: Székely Anikó
Fordítás: Pálvölgyi Mihály

Verfasser der Serie: József Dénes
Verantwortlich für Katalog und Ausstellung: Aliz Torday
Katalogsplan: Zsuzsa Kontra, Zoltán Tóth
Photo: Anikó Székely
Übersetzung: Mihály Pálvölgyi

1366

SAVARIA MÚZEUM Szombathely, 1991. augusztus 15-szeptember 15.

A RÓZSA ANNA ALAPÍTVÁNY

Rózsa Anna textilművész emlékének ápolására, művészi hagyatékának, alkotói-emberi magatartásának széles körű megismertetése érdekében és csaknem négy évtizedet felölelő, a magyar textiltervezés, közelebbről a kézi szövés területén meghatározó munkássága iránt érzett elismerésének kifejezésére Alwin Widmer svájci állampolgár "Rózsa Anna Alapítványt" létesített.

1. Az Alapítvány célja: Rózsa Anna életművének továbbéltetése, a szellemében születő kortárs textilművészeti tevékenységek támogatása, nemzetközi elismertetése.

2. Az Alapítvány a biennálékkal egyidőben "Rózsa Anna díjat" ad ki a célokkal egyező művek elismeréseként. A Fal- és Tértextil Biennálén és az Ipari Textilművészeti Biennálén az Alapítványi Bizottság "Rózsa Anna díjban" részesítheti a kimagaslóan esztétikus (különös tekintettel a hagyományos gobelin vagy kékfestő technikával létrehozott) mű szerzőjét; illetve azt a szövőttanyag tervezőt, aki nyüstös kézi vagy mechanikus gépen kiemelkedő színvonalú darab vagy méterárut alkotott, amely egyúttal legjobban megközelíti Rózsa Anna szín- és formavilágát.

3. A "Rózsa Anna díjra" a biennáléra való jelentkezéssel egyidejűleg lehet pályázni. A megadott feltételeken belül joga van a művésznek csak a "Rózsa Anna díjra" pályázni. A jelentkezési, beadási feltételek és határidők azonosak a biennáléra vonatkozó szabályokkal.

4. Az Alapítványi Bizottság dönt a "Rózsa Anna díj" odaítéléséről, ellenőrzi az alapítványi összeg kamatainak szabályszerű felhasználását. A Bizottság, ha a célokkal egyező művet nem talál, abban az évben a díjat nem adja ki.

5. A "Rózsa Anna díjat" a biennálék díjával együtt, ünnepélyes körülmények között adjuk át. A "Rózsa Anna díj" az Alapítvány összegéből (10.000,- svájci frank) származó éves kamat 80 %-a. A kifizetés a fennálló magyar pénzügyi szabályok szerint devizában történhet, hogy a díjazott művész a díj birtokában külföldi tanulmányutat is tehessen.

6. A Savaria Múzeum a díjnyertes művészt a következő évre kiállításra hívja meg. A kiállítás színhelye Kőszeg. A kiállítást a Savaria Múzeum rendezi. A kiállító művész egy művet vagy műcsaládot felajánl a Savaria Múzeum tulajdonában lévő "Rózsa Anna gyűjtemény" részére.

7. A Rózsa Anna Alapítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Savaria Múzeum feladata.

DIE ANNA RÓZSA STIFTUNG

Zur Pflege des Andenkens an die Textilkünstlerin Anna Rózsa mit dem Ziel, ihren künstlerischen Nachlass, ihre kreativ- menschliche Gesinnung einem breiten Publikum bekannt zu machen, und zur Würdigung ihres fast vier Jahrzehnte umfassenden Schaffens auf dem Gebiet der ungarischen Textilplanung, genauer gesagt der Handweberei, rief der Schweizer Staatsbürger, Herr Alwin Widmer die Anna Rózsa- Preisstiftung ins Leben.

1. Die Zielsetzung der Stiftung ist: Das Fortbestehen des Lebenswerkes von Anna Rózsa, die Unterstützung in ihrem Sinne entstehender zeitgenössischer textilkünstlerischer Arbeiten sowie deren internationale Anerkennung.

2. Die Stiftung vergibt gleichzeitig mit den Biennalen den "Anna Rózsa-Preis" als Anerkennung für die Werke, die mit den Zielsetzungen in Einklang stehen. Der Stiftungsausschuss kann dem Schöpfer eines ausserordentlich ästhetischen (in erster Linie durch die traditionelle Gobelin- oder Blaufärbetechnik zustandegebrachten) Werkes den "Anna Rózsa- Preis" zuerteilen; beziehungsweise dem Planer von Textilien, der an einer manuell oder mechanisch betriebenen Schaftmaschine eine solche Stück- oder Meterware erzeugte, die sich der Farben- und Formenwelt von Anna Rózsa am meisten nähert.

3. Um den "Anna Rózsa-Preis" kann man sich gleichzeitig mit der Anmeldung zur Biennale bewerben. Im Rahmen der angegebenen Bedingungen hat der Künstler das Recht, sich nur um den "Anna Rózsa-Stiftungspreis" zu bewerben. Die Anmelde- und Einreichbedingungen sowie die Termine sind mit denen der Biennale identisch.

4. Der Stiftungsausschuss entscheidet über die Zuerkennung des "Anna Rózsa-Preises" und kontrolliert die rechtmässige Verwendung der Zinsen der Stiftungssumme. Wird nach Meinung des Stiftungsausschusses keins der Werke dieser Auszeichnung für würdig befunden, so wird der Preis in dem Jahr nicht vergeben.

5. Der "Anna Rózsa-Preis" wird zusammen mit den Preisen der Biennale zwischen feierlichen Umständen übergeben. Der Preis stellt 80 % des Jahreszinses der Gesamtsumme der Stiftung (10.000 Schweizer Franken) dar. Die Auszahlung kann den bestehenden finanziellen Bestimmungen Ungarns gemäss in Devisen vorgenommen werden, um dem mit dem Preis ausgezeichneten Künstler eine Studienreise ins Ausland zu ermöglichen.

6. Der preisgewinnerte Künstler wird durch das Savaria-Museum für das kommende Jahr zur Ausstellung eingeladen. Die Austellung wird in Kőszeg durch das Savaria-Museum veranstaltet. Der ausstellende Künstler offeriert ein Werk bzw. eine Kunstwerkgruppe der "Anna Rózsa-Sammlung", die sich im Besitz des Savaria-Museums befindet.

7. Informationen im Zusammenhang mit der "Anna Rózsa-Stiftung" können beim Savaria-Museum eingeholt werden.

Kiadja a Vas
H-9701 Szom
F. k.: dr. Gráfik
Pétrusz Kft. C

LŐRINCZ EDIT TEXTILVARÁZSA

A szülői ház, ott a Bakony kellős közepén, az édesapa festegető szenvedélyével megadta a startjelet a művészetre fogékony gyermeknek. A kiteljesedéshez egy látszólagos vargabetű - zenei általános iskola elvégzése - mutatta az utat. A zene, annak harmóniája, ritmusa, rejtett logiája majd' minden művészeti ág alapiskolája. Természetesen a textil tervezőinek is. A dolgok további szerencsés egybeesése: a babaruhák sajátkezű tervezése, megvarrása a testvérbátty textiltechnikumi tanulmányai egyenesen az akkor is jónevű győri középiskolába vezetettek. Aztán még egy véletlen, és a fonó tagozaton végzett ifjú technikuslánynak nem a gyűrűsfonógépek közé kellett három műszakos művezetőnek beállnia, hanem helyet kapott a szövödei gyártmányfejlesztésen. Ez történt 1966-ban, a Győri Textilipari Vállalatnál, amely jó két évtizeddel később szárnyra bocsátotta egyre látványosabb sikereket elérő munkatársát.

"Egyszer csak azt vettem észre, hogy a rajzlapon, a kötéspapíron elképzelt mintáim megjelennek a mintaszövők gépein. Határtalan volt a boldogságom" - emlékezik vissza a kezdetekre Lőrincz Edit. Ágyneművel kezdődött, zsebkendővel folytatódott, s ahogy a dinamikusan fejlődő vállalat bővítette a profilját, "vitte" magával a tervezőit is.

Lakástextilek, ing- és blúzanyagok, felsőruházati kelmék - mind-mind új kihívást jelentettek a tervező fantáziájának.

Lőrincz Edit ma is rendkívül hálás az immár részvénytársaságként működő Győri Textilművek vezetésének, amely mindig partnere volt a tervezői szárnyalásnak, de hálás a nagyszerű kollégáknak is a Leonell Stúdióban, akik közvetve-közvetlenül hozzásegítették a két és fél évvel ezelőtti önállósodáshoz.

Azóta önmaga erejét próbálja a textiltervező. Ezt az alkotópróbát színesíti a lehetőség: bő egy esztendeje nyomott és jacquard minták tervezésével foglalkozhat meghívásra a bludenzi Getzner-cégnél, amely Ausztria egyik legrégibb hagyományokkal rendelkező vállalkozása.

De most már beszéljenek az anyagok, a rajzasztalon született motívumok, a mintaszövőről lehengeredő végek, a párnahuzattá, zsabós blúzzá, öltönnyé, nagykabáttá váló szövetek. Beszélnek is alkotójuk helyett. A szakértő szem "érti" az üzenetüket: az egyszerűségre, a természetességre, a divatosságra, a gyakorlatiasságra való törekvést. És kiérti belőlük az anyag, a gyártó korlátait is - ami, persze, nem hátrányuk, hiszen ezek a kelmék nem falra, keretbe kerülnek, hanem az ember mindennapi használatára szolgálnak. Jól vesszük-e a textiltervező jelzéseit ?

"Mindent egy kicsit magamnak tervezek, és ami nekem tetszik, arról feltételezem, hogy majd a nagyközönség is szívesen veszi. Már az első vonásnál magam elé képzelem, mi készül abból, amit tervezek. Ipari formatervező vagyok, tehát a fantáziámnak szükségképpen éppúgy gátakat szab az alapanyag, a gyártástechnológia, mint a piacon érvényesíthető ár. Ez utóbbihoz pedig alaposan túl kell látnom a munkaasztalomon, egészen mondjuk az osztrák, a svéd vagy éppen a japán üzletek kirakatáig."

Mindez meg is adatott Lőrincz Editnek a pályafutása során, s ezek a tapasztalatok a most kiállított mintegy negyedszáz felsőruházati mintán is átsütnek. A csíkok, sávok, pöttyök, színek variációja ebben a kollekcióban többnyire az ősz hangulatát idézik. A laikus kritikus, vagyis maga a leendő vásárló bizonyára nem is tudja pontos okát adni, csak érzi, hogy a látszatra oly különböző színek és minták valahogy mégis egymásba simulnak. Az ingé a zakóhoz, a blúzé a szoknyához, a pantallóé a kabáthoz és viszont. Itt aztán tetőtőltalpig felöltözhet. . .

A textiltervező többezres mintakollekciójának egy szeletnyi részlete látható a kiállításon. Mégcsak nem is utalhat például arra a közeli munkakapcsolatra, amely Lőrincz Edit és a decsi Népi Iparművészeti Szövetkezet között kialakult. Nevezetesen: az addig jobbára csak szőlőkötözésre használt szövött zsebkendőszélből az ipari formatervező ötlete és mintái nyomán új színek és ízek kerültek az egyébként is határtalan gazdagságú sárközi kéziszőttesek kínálatába. A textilművésszé válás folyamata ezzel kiteljesedni látszik. A lehető legegyszerűbb zsebkendő- és ágyneműszövetek kötéspapírra pöttyözésétől a kéziszövésen át a nyomott és jacquard mintákig - mindezzel foglalkozni valamennyi tervező álma. Aztán egyszer, ha majd sok ideje lesz, talán amikor a postás nyugdíjjal csönget az ajtaján, lesz egy saját szövőszéke. Azon fogja mindazt az anyagba varázsolni, amit egy munkásélet hajszoltságában nem képes kiadni magából az agy, a kéz. Az oda vezető út egyik állomása ez a jutalmul kapott bemutatkozási lehetőség.

Csiszka Antal

TEXTILWUNDER VON EDIT LŐRINCZ

Das Elternhaus, inmitten der Bakonygebirge mit der malenden Leidenschaft des Vaters gab dem für die Kunst aufgeschlossene Kind das Startzeichen. Den Weg zur Vollentfaltung zeigt ein scheinbarer Umweg - die Absolvierung der Musikschule. Die Musik, mit ihrer Harmonie, ihrem Rhytm, und ihrer geheimen Logik ist eine wahre Grundschule für fast jeden Kunstzweig. Natürlich auch für die Textilkunst. Das glückliche Zusammentreffen der Dinge im weiteren /die eigenhändige Planung, und das Nähen von Textiltechnikum/ leitete sie in die auch damals berühmte Mittelschule in Győr. Und noch ein Zufall: nachdem das junge Mädchen ihre Studien an der Fachrichtung Spinnen absolvierte, mußte sie nicht als Obermeisterin in drei Schichten arbeiten, und sich vor die Ringspinnmaschine setzten. Sie bekam nämlich eine Stelle in der Abteilung Produktionsentwicklung der Weberei. Das alles geschah im Jahre 1966 bei dem Győrer Unternehmen für Textilindustrie, das zwei Jahrzehnten später seine Mitarbeiterin die immer eindrucksvollere Erfolge erzielte, auf freien Fuß setzte.

"Auf einmal bemerkte ich, daß die Modelle, die ich auf Zeichenblatt und Strickpapiermuster mir vorstellte, sich auf den Musterwebemaschinen erschienen. Ich war himmelfroh" - erinnert sich Edit Lőrincz an die Anfänge. Sie begann mit Bettwäschen, setzte sich mit Handtücher fort. Als das sich dynamisch entwickelnde Unternehmen sein Profil erweiterte, "brachte" es auch seine Designer mit. Die Wohntextilien, die Hemd- und Blusenstoffe, und Oberkleidungstoffe forderten alle die Phantasie der Designerin aus.

Edit Lőrincz ist auch sehr dankbar der Leitung der schon als Aktiengesellschaft funktionierende Győrer Textilwerke, die sich als wahrer Partner der designerischen Phantasie erwies.

Sie ist dankbar auch den hervorragenden Mitarbeitern im Leonell Stúdió, die mittelbar oder unmittelbar sie zur Selbstständigkeit vor zwei und halb Jahren halfen. Seitdem erprobt die Textildesignerin ihre eigene Kraft. Es gibt auch eine neue Möglichkeit: sie beschäftigt sich seit einem Jahr mit dem Design von gedruckten und Jacquard Modellen laut Auftrag der Firma Getzner, einer der traditionsreichsten österreichischen Unternehmungen.

Aber nun sollten die Stoffe, die auf dem Zeichentisch geborenen Motive, die von den Musterwebemaschinen herabrollende Weben, die zum Kissenbezug, Jabot-Bluse, Anzug und Mantel gewordene Stoffe selbst sprechen. Sie sprechen auch anstatt ihrer Schöpferin. Das Expertenauge versteht ihre Botschaft, den Drang nach Einfachkeit, Natürlichkeit, Mode, und praktischen Sinn, und auch die Beschränkheiten des Materials und die der Herstellung, was natürlich nicht ihr Nachteil ist, weil diese Stoffe nicht an die Wand, oder in den Rahmen gelangen, sondern dem alltäglichen Gebrauch der Menschen dienen. Fangen wir die Zeichen der Textildesignerin gut auf ? "Ich plane alles ein bißchen auch für mich selbst, und davon was ich gern habe, nehme ich an, daß auch das große Publikum wird es gern kaufen. Schon bei dem ersten Zeichen kann ich es mir vorstellen, was davon fertig wird. Ich bin Industriedesignerin, daß heißt das Grundstoff, und die Produktionstechnologie notwendigerweise einschränken meine Arbeit ebenso wie der Preis den man auf dem Markt zur Geltung bringen versucht. Ich muß gründlich weit über meinen Arbeitstisch so fern als die Schaufenster der österreichischen, schwedischen oder eben japanischen Geschäfte blicken.

Das alles ist Edit Lőrincz während ihrer Laufbahn gegeben. Ihre Erfahrungen scheinen durch die die hier ausgestellten zirka ein viertel Hundert Oberkleidungsmodelle. Die Variationen der Streifen, Tupfen, und Farben in dieser Kollektion beschwören meistens die Stimmung des Herbstes. Der laischer Kritiker, daß heißt der werdende Käufer selbst weiß nicht den genauen Grund dafür, aber er fühlt, daß die anscheinend verschiedene Farben und Muster irgendwie zu einander passen, das Hemd zum Jacke, die Bluse zum Rock, das Pantalos zum Mantel, und umgekehrt. Hier kann man sich wirklich von oben bis unten bekleiden . . Mann kann hier nur einen kleinen Teil der reichen Musterkollektion der Textilkünstlerin sehen. Sie schuf Tausende von Mustern ! /Diese Ausstellung kann nicht eben auf die nähere Arbeitsbeziehung von Edit Lőrincz und die Volkskleinkunstgenossenschaft in Decs hinweisen. Die Mitglieder der Genossenschaft benützten früher die gewobenen Taschentuchränder zumeist zur Hefte. Auf Grund der Ideen und Muster der Designerin erweiterte sich das übrigens unendlich reiches Angebot der Handgewerbe aus Sárköz mit neuen Farben und Geschmäcken./

Damit scheint die Laufbahn der Textilkünstlerin sich voll zu entfalten. Ein jeder Designer träumt davon, sich von Bettwäschenstoffen und von der Tüpfelung auf Strickkarton über die Handweben bis zu den gedruckten und Jacquard Muster mit allem sich zu beschaftigen. Dann eines Tages, wenn sie vielleicht viel Zeit haben wird, wenn der Briefträger mit der Pension an der Tür klingelt, wird sie auch einen Webstuhl besitzen. Dann wird sie alles in das Stoff verzaubern was ihr Gehirn und ihre Hände nicht während dem gehetzten Arbeiterleben von sich ausgeben konnten. Diese Ausstellung ist ein Preis und eine Station auf dem Weg, der dorthin führt.

Antal Csiszka

KIÁLLÍTÁSOK / AUSSTELLUNGEN

1975. II. Ipari Textilművészeti Biennálé
1976. Arany Gyűszű pályázat
1977. III. Ipari Textilművészeti Biennálé
1981. V. Ipari Textilművészeti Biennálé
1985. VII. Ipari Textilművészeti Biennálé
1988. VIII. Ipari Textilművészeti Biennálé
1989. "Textilbiennálék Szombathelyen 1970-1988" Muraszombat
1989. Rózsa Anna díj 5 éve, Szombathely

DÍJAK / PREISE

1975. II. Ipari Textilművészeti Biennálé III. díj
1976. Arany Gyűszű pályázat II díj
1980. Ipari Minisztérium Formatervezési Nívódíj
1981. V. Ipari Textilművészeti Biennálé Biennálé-díj
1985. VII. Ipari Textilművészeti Biennálé Biennálé-díj
1986. Ipari Minisztérium Formatervezési Nívódíj
1987. Ipari Minisztérium BNV Nagydíj, Alkotó díj
1988. VIII. Ipari Textilművészeti Biennálé Biennálé Fődíj

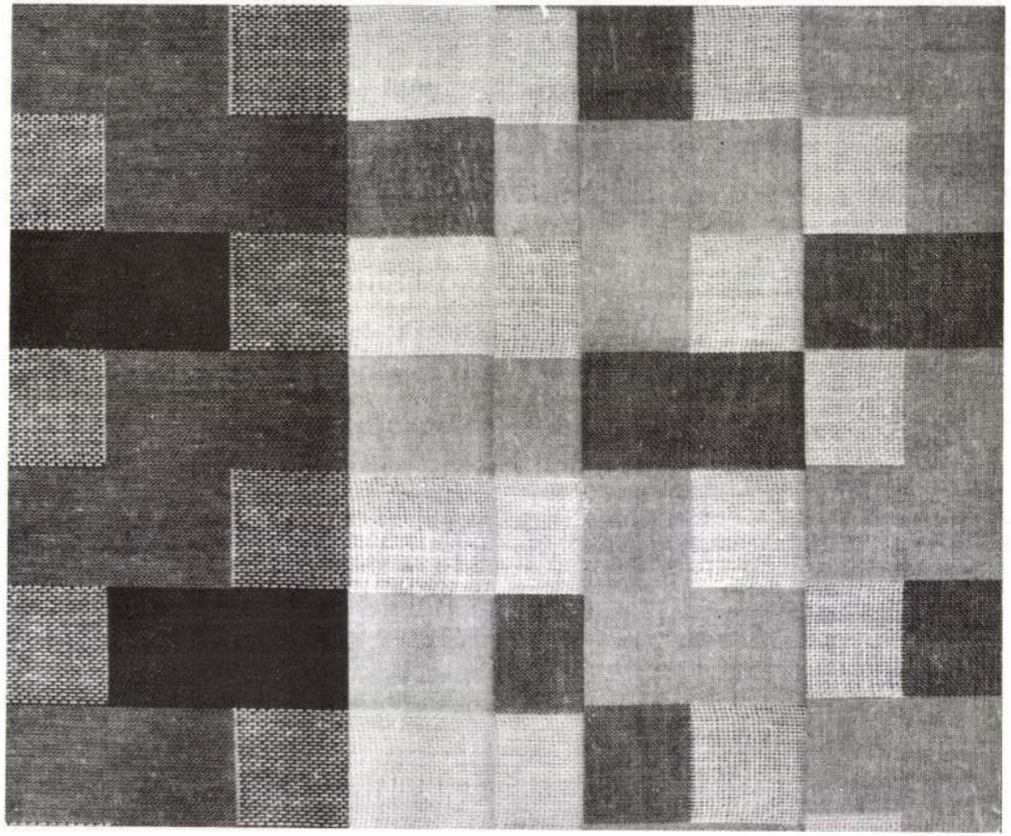

LŐRINCZ EDIT

Győr 9024, Csokonai u. 18.
6700 Bludenz Herrengasse 14. Ausztria

Született / Geboren
1948 Csesznek

1966 Rejtő Sándor Fonó és Szövőipari Technikum
Győr

A bludenzi Getzner cég textiltervezője.

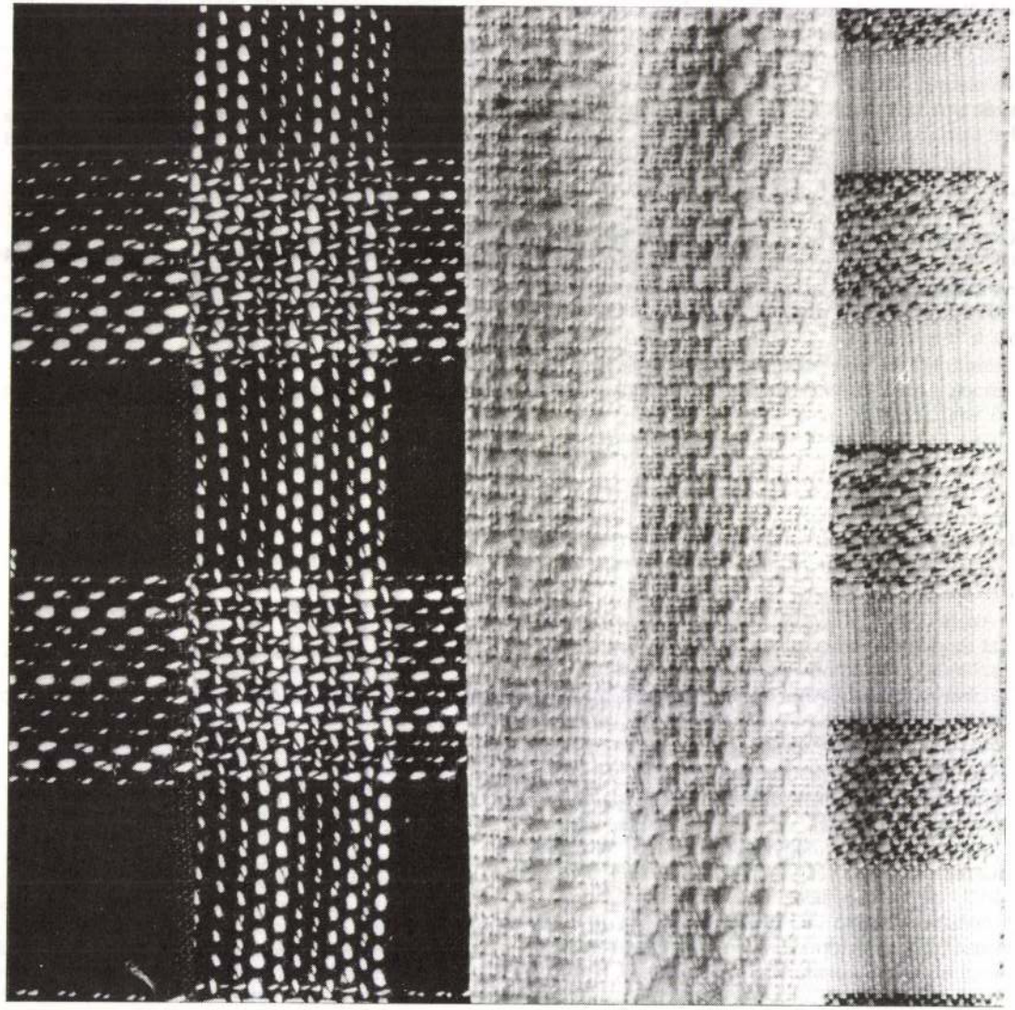

Lőrinc Imre

Kaposvár igazgatási központjának tervpályázatán megvételben részesült 19.st. pályamű egyik szerzője.

Thurzó László: Kaposvár igazgatási központjának tervpályázata. 1970. - Magyar Építőművészet, 1970.5.sz. 2-8. l.

LŐRINCZ Ferenc építész

Ybl-díjasok 1991. = Magyar Építőművészet,
83,1992,2-3. 91. III.

LŐRINCZ Etel textiltervező

KÉT IPARMŰVÉSZ, Lőrincz Etel textiltervező és Sárkány Kata keramikus alkotásaiból nyílt meg kiállítás Szombathelyen, a Derkovits Gyula Teremben.

Népszabadság 1983. aug. 12.

Lőrincz Ede

Kiállítás a Budavári
Galériában

Magyar Nemzet 1987. VII. 10.

Lőrincz Éva

Mennyezetvilágítója II. díjat nyert (Iparművészeti Tanács Bacsó Béla utcai kiállítóterme).

Bojár Iván: Változatok iparművészeti témára; Magyar Hírlap, 1970. II-3. 9. l.

†

Szomorúan tudatjuk, hogy

Lőrincz Ernő

2005. február 25-én evilági életét, 90 évesen, befejezte.
Hamvait 2005. március 23-án, 9 óra 45 perckor a Farkasréti temetőben helyezzük örök nyugalomra.
A temetést követően lelki üdvéért engesztelő szentmisét mondatunk a Táltos utcai Szent Kereszt templomban. (XII., Táltos u. 16.)

Gyászolják:

gyermekei	menyei	unokái	dédunokái
István	**März Erzsébet**	**Andrea és Krisztina**	**Máté és Márk**
András	**Püspöky Helga**	**Noémi, Balázs és Gábor**	
Lóránd	**Bakos Etelka**	**Edina és András**	**Tímea**

Sürgönycím: Lőrincz András, 1028 Bp., Nyár u. 11.

LÖRINCZ Ernő

†

Szomorúan tudatjuk, hogy

Lőrincz Ernő

2005. február 25-én evilági életét, 90 évesen, befejezte.
Hamvait 2005. március 23-án, 9 óra 45 perckor a Farkasréti temetőben helyezzük örök nyugalomra.
A temetést követően lelki üdvéért engesztelő szentmisét mondatunk a Táltos utcai Szent Kereszt templomban. (XII., Táltos u. 16.)

Gyászolják:

gyermekei	menyei	unokái	dédunokái
István	**März Erzsébet**	**Andrea és Krisztina**	**Máté és Márk**
András	**Püspöky Helga**	**Noémi, Balázs és Gábor**	
Lóránd	**Bakos Etelka**	**Edina és András**	**Tímea**

Sürgönycím: Lőrincz András, 1028 Bp., Nyár u. 11.

LÖRINCZERNÖ

Lőrincz Ilelka, [ ]

körött munkáit és festményeit állította

Ki kekszárdon.

— : Kulturális hírek

7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. máj. 13.

LŐRINCZ ETEL textiltervező iparművész kézi szövéssel készített munkáiból nyílt meg kiállítás a tamási Galériában. A Bonyhádon alkotó iparművész a maga tervezte, modern vonalú mintákat szövi minden terítőbe és szalvétába.

Népszabadság, 1984. IX. 14

Kapy Jenő (IPARTERV)
Vezető építész: Kévés György

Születési éve 1942. Diplomáját 1967-ben szerezte a BME Építészmérnöki Karán. 1968-tól 1970-ig a LAKÓTERV-ben, 1970-től az IPARTERV-ben dolgozik. IPARTERV-ben 1974-ig alumínium szerkezetű hűtőházak tervezésével, 1974—1976 között a FILLOD építési rendszer honosításával foglalkozott. Tervei szerint készültek el pl. a ceglédi 200 W-os, a hallei (NDK) 1000 W-os, az iraki 200 W-os hűtőházak. A FILLOD rendszertervezés lezárulásával, 1977-től feladata a CONDER-szerkezetű ipari épületek tervezése.

200 W-os, —25 °C-os hűtőház, Cegléd

Az épület négy hűtőterem egymás mellé helyezett együttese. A termek betárolása 9 m szélességű fedett rakodó felől történik. Az egyik hűtőterem fele részben gyorsfagyasztó alaputakat foglal magában. A rakodón mérlegfülkék és melegedőfülke helyezkedik el.

A 6×18 m-es állású pilléreken elhelyezett 18 m-es főtartók 3 m-ként szelemeneket tartanak, amelyek az alumínium hullámlemez héjalást támasztják alá. A hűtőkamrák tetőpaneljei a főtartókra függesztettek. A külső árnyékolással ellátott körítőfalak önhordó alumínium panelekből épültek.

A párkány és az előtetők piros színe, a zöldre mázolt acélszerkezetek, a fülkék sárga színei az épületet élénkítik.

A tervezés éve 1974, a kivitelezésé 1976 volt.

A fotókat Szathmáry Zoltán készítette

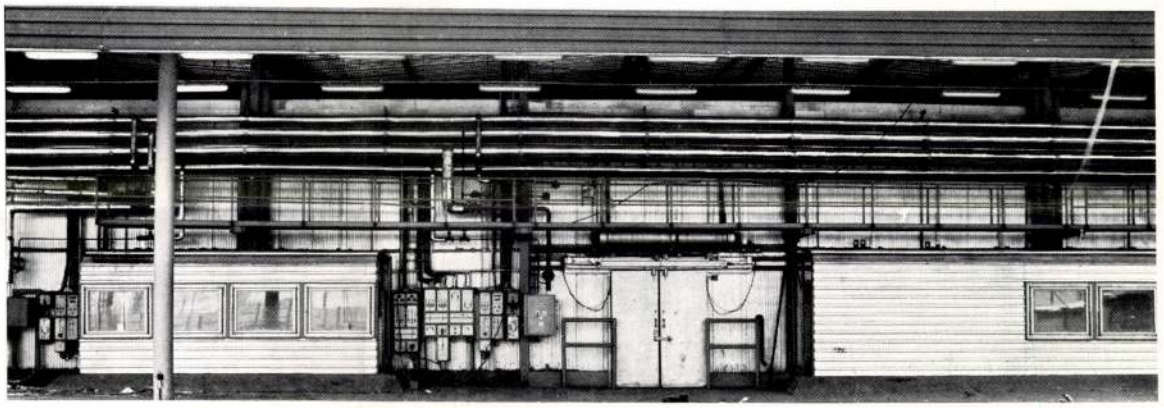

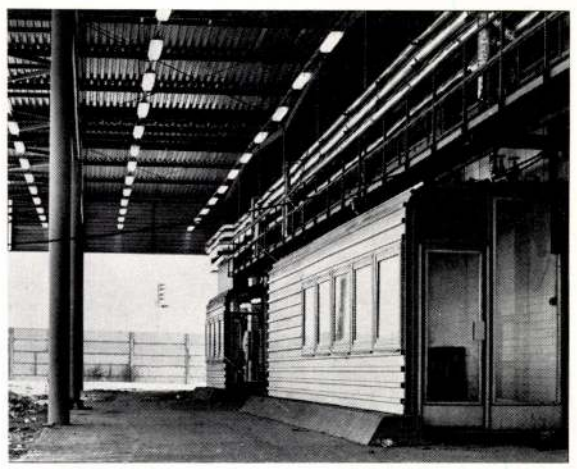

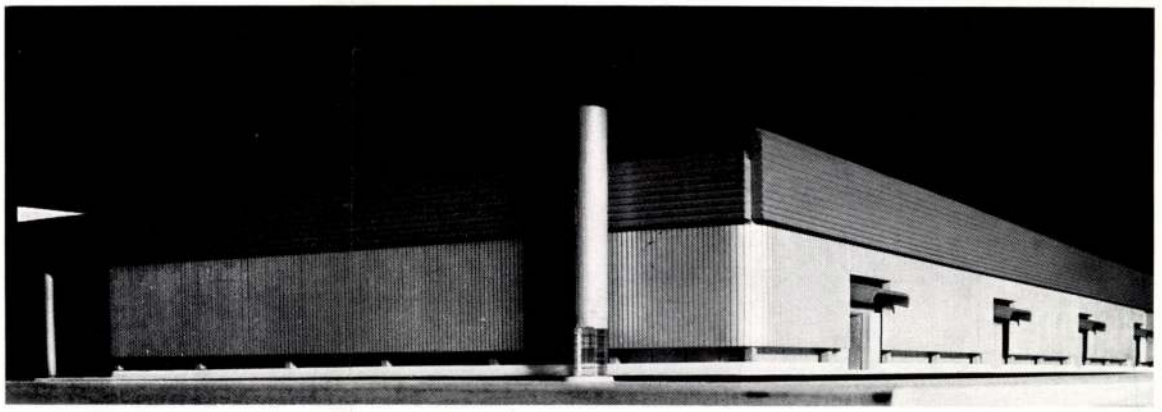

Lőrincz Ferenc (SOMOGYTERV)
Vezető építész: Erdélyi Zoltán

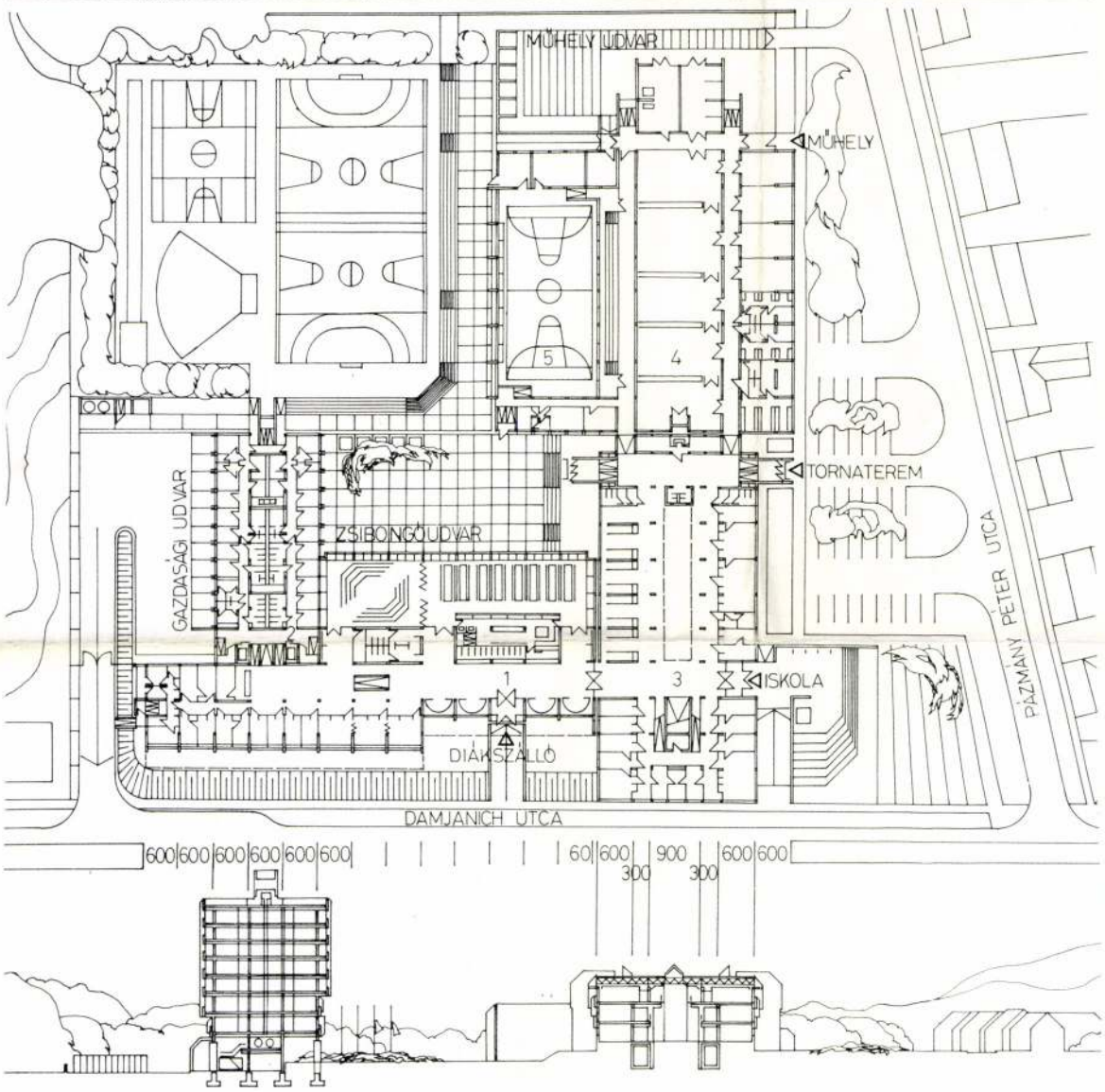

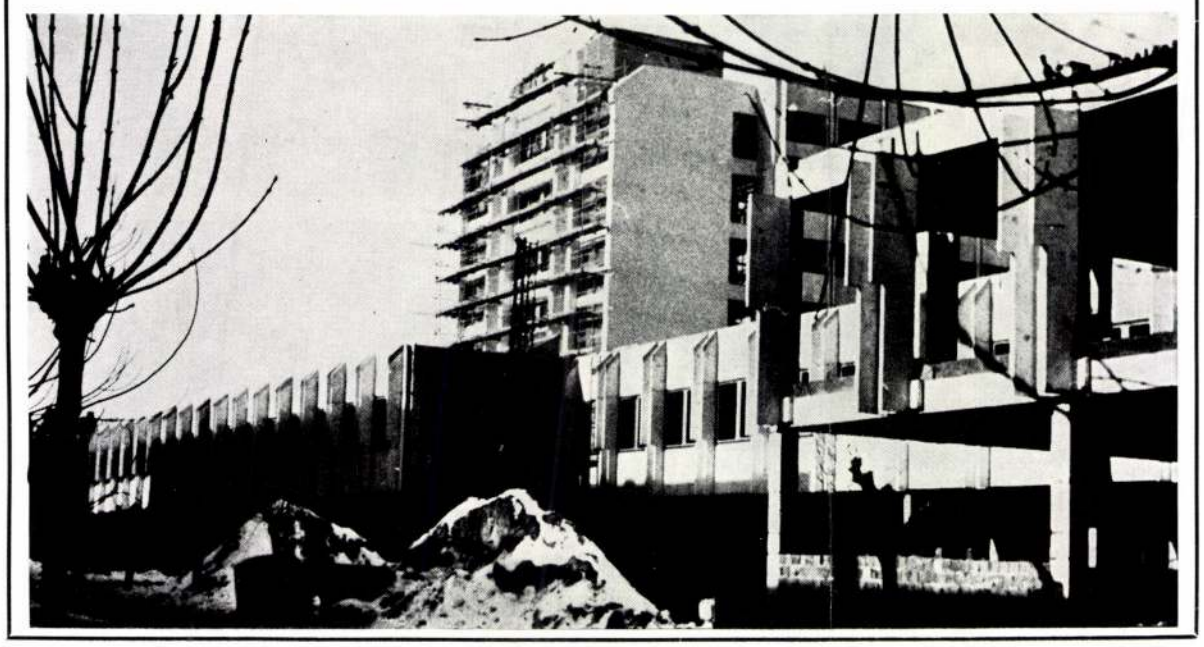

1942-ben született Kaposvárott. Érettségi után egy évet a Soproni Erdőmérnöki Főiskolára járt. 1962—1976-ig a Somogy megyei Tervező Vállalatnál dolgozott, rajzolóként kezdte, közben szerezte meg a diplomáját 1971-ben a BME Építőmérnöki Karán. Szakmai fejlődésében nagy segítséget adott Kampis Miklós építész.

Díjnyertes pályázatok

Kaposvár Igazgatási Központ megvétel; Velencei tavi szőlőhegyi nyaralók I. díj; Somogy megyei családi ház II. díj; Hollókő I. díj; FÉK pályázatok. (Pályázótársai voltak: Szabó Tünde, Kampis Miklós, Gerle János.)

Jelentősebb tervek

Kaposvár regionális sporttelep RRT; 600 lakásos lakótelep beépítési terve; TIT Dél-balatoni Székháza, Siófok; ÁTEV Ipartelep Kaposvár; VOLÁN exportcsomagoló ipartelep Budapest.

Megvalósult munkák

Megyei Tűzoltólaktanya Kaposvár; DÉLVIÉP 250 fős irodaház; 500 fős textil leányszálló; 60 fős nővérszálló; FMV 3. sz. Gyáregység Ipartelep; 100 fős óvoda; 500 fős diákotthon és gépipari szakközépiskola; irodaházak, szociális épületek, lakóházak.

Jelenleg a Városi Tanácsnál dolgozik. Meggyőződése, hogy nem elegendő csak a rajzasztal mellől csatázni. A mit-, mikor-, hol- és hogyan-ból legfeljebb az utóbbi hozzáférhető az építész számára. Ahhoz, hogy az építész társadalmi felelősségének eleget tegyen, az első háromhoz is hozzá kell jutnia. Ezt szeretné elérni.

500 fős Diákszálló és Gépipari Szakközépiskola, Kaposvár

Társtervezők:
Horváth János, Kiss János, Kárpáti Kálmánné, Kiss Géza, Fábos Győző, Lucz Géza, Körtési Tibor

Tervezés éve: 1973—1975

Kivitelezés: 1975—1978

Adottság: az udvar felé katlanszerűen lejtős a telek; kivitelező javaslata: UNIVÁZ és POLYACÉLVÁZ stb. Megoldás: az épület a telket az utca felől keretszerűen határolja, tömbösített megoldású. A tereplejtést befelé lépcsőzés oldja meg, alsó szinten kaptak helyet a gazdasági helyiségek.

1. Diákszálló 3 szintes közösségi épülete, alul konyha, földszinten étterem, társalgó, klubok, I. emeleten tanulók. 2. Szálló-tömb, 9 szintes. Alsó két szint gépészet, földszint vendég- és betegszobák, 6 szint hálók. 3. Oktatási épület elméleti szárny, 3 szintes. Földszinten zsibongó, aula, irodák, I. emeleten szaktermek, II. emeleten általános oktatási termek. 4. Oktatási épület, műhelyszárny: csarnokjellegű egy-, ill. kétszintes (laboratóriumok). 5. Torntaterem: 18 × 36 m-es küzdőtér, lelátóval

Agrártermelők küldöttgyűlése

Tegnap tartotta a Somogy Megyei Mezőgazdasági Termelők Érdekvédelmi Szövetsége küldöttgyűlését. A rendezvényre Kaposváron az egészségügyi főiskolán került sor, s a szövetség 1992. évi munkájának beszámolója mellett a szövetkezetek tavalyi pénzügyi helyzetét is értékelték. A küldöttgyűlés egyben az országos közgyűlésre való felkészülést is szolgálta.

Kaposvári színjátszók a Szkénében

A magyar alternatív színházak fellegvárában, a budapesti Szkéné színházban lépett fel nagy sikerrel a kaposvári Csokonai Színkör. Teljesség felé–Kapuk című produkciójukat Weöres Sándor műve alapján készítették. A kaposvári színjátszók két alkalommal léptek fel a főváros közönsége előtt.

Kedvező kilátások gyapjúértékesítésre

Az Oviscoop bt és a budapesti illetőségű YS kft szerződést kötött az idei gyapjú felvásárlására. Így az Oviscoop által felajánlott gyapjúmennyiséget minőségtől függően kilónként 60–90 forint közötti áron vásárolják fel.

Tudományos ülés Nagyatádon

Hatvan meghívott szakember vett részt azon a tudományos ülésen, amelyet az amerikai Elly–Lilly gyógyszergyártó cég és a nagyatádi kórház közösen szervezett. Az orvosok beszámolót hallhattak többek között műtétek során alkalmazott antibiotikus kezelésről, a horvátországi háborús sérültek ellátásában szerzett tapasztalatokról is.

Kiállítás a Technika Házában

Kaposváron a Technika Házában kamarakiállítást rendezett a Neumann János Számítógéptudományi Társaság fennállásának negyedszázados jubileuma alkalmából. A kiállítás emléket állít azoknak a hazafiaknak, akik hozzájárultak a matematika és az informatika nemzetközi fejlődéséhez.

Bővítik az iskolát Tengődön

Tengődön tervezik az általános iskola bővítését. Várhatóan egy tanteremmel bővítik, mivel a régi életveszélyessé vált. A beruházás 6,5 millió forint lenne, s jelenleg mindösszesze kétmillió forintja van rá az önkormányzatnak. Támogatásokkal, pályázatokkal próbálják összeszedni a többit. Ha sikerül, már az idén új tanterembe költözhetnek a tengődi iskolások.

Vesebetegek kirándulása

A Vesebetegek Somogy Megyei Egyesületének negyven tagja és a Kaposi Mór megyei kórház művese-állomásának tizenkét dolgozója — orvosok, ápolók, műszakiak — közös kiránduláson vettek részt. Megtekintették Pannonhalma, Zirc és Tihany nevezetességeit. Az ápoltak és a gondozók első alkalommal szervezett közös kirándulásának költségeit az egyesület alapítványi támogatásból fedezte.

A Tavaszi Fesztiválról — a Somogyi Tavaszról

Értékelték a kaposvári rendezvénysorozatot

Értékelő megbeszélésére kaptak meghívót a Kaposvári Tavaszi Fesztivál, a Somogyi Tavasz rendezői, a közreműködő intézmények vezetői tegnap délutánra dr. Szili Ferenc tanácsnoktól, a fesztivál elnökétől. Bevezetője és vitára bocsátott gondolatai az általánosság szintjéről nem tudtak elmozdulni. Értékelését pedig a siker és a kudarc köré próbálta csoportosítani. Vázolta máris a jövő évi fesztivál gerincét: a szülőföld és az emigráció köré csoportosítva a rendezvényeket.

Király Zoltán, a fesztivál igazgatója a közgyűlés elé terjesztendő, ám még nem kellően kidolgozott értékeléséből emelt ki néhány tapasztalatot megfogalmazva azt az igényt, hogy a Kaposvári Tavaszi Fesztivál elsősorban a kaposváriaknak kell szóljon. A jövő évi tervhez hozzáfűzte, hogy máris megkezdődtek az előkészületek a testvérvárosok találkozójára.

— Kaposvár lakossága részvételével bizonyította, hogy értékesek voltak a rendezvények — állapította meg dr. Gyenesei István, a megyei közgyűlés elnöke —, ám fogyatékosságul felvetette: a műsornaptár hol túlzsúfolt volt, hol fogyatékos. Tanulni kellett volna már az első napon a fesztivál nyitóprogramjából, amelyre a vártnál kevesebben voltak kíváncsiak. Hiányolta az olyan programokat, amelyekre az egész ország is felfigyelhetett volna.

— Elsősorban a város volt a gazdája a rendezvénynek, ám a megye szívesen járult hozzá a programok színesítéséhez — mondta. — A városnak 2 millió forintot biztosítottunk, a saját rendezvényeinkre ugyanennyit költöttünk.

A megyei közgyűlés elnöke után Szabados Péter polgármester adott csaknem teljes értékelést. Hiányolta a sétálóutcából a fesztiválpavilont, bosszantotta a sok semmitmondó információ, igazában nem teljesült az sem, hogy dél-dunántúlivá terebélyesedjen a rendezvény, a programok megváltoztatott helyszíne is zavart keltett.

A polgármester összességében úgy értékelte a rendezvénysorozatot: — A kultúra ünnepe volt.

A teljes értékelés a megyei és a városi közgyűlés elé kerül.

Horányi Barna

Nyílt napot tartott a Támasz Szolgálat

Vita a sétálócédula körül

Nyílt napot rendezett tegnap az MSZOSZ–Támasz Szolgálat a szakszervezetek székházában. A társadalombiztosítási igazgatóság somogyi igazgatósága, a megyei munkaügyi központ, az Apeh somogyi igazgatósága illetve a szakszervezet adott felvilágosítást az érdeklődők kérdéseire.

A lehetőséggel sokan éltek, s többen telefonon, sőt levélben kerestek választ kérdéseikre — mondta *Svajda József*, a szakszervezet somogyi képviseletének titkára. Az érdeklődők többsége nyugdíjhoz kapcsolódó kérdést tett fel. A foglalkoztatási torzulások is egyre érzékelhetőbbek, az eset nem egyedi: egy káefté több munkavállalója — névtelenül — elmondta: ők rendesen dolgoznak, le is vonják tőlük a tb-járulékot, mégis úgy tudják, hogy nincsenek bejelentve a társadalombiztosítási igazgatósághoz.

Pedig ez komoly következményekkel jár: a munkavállaló nem kaphat munkanélküli járadékot, táppénzt, s a kérdéses időszakra szolgálati idejét sem számolhatja el. Az Apeh képviselője szerint ha zsebből fizetik a munkabért, s annak nincs sehol nyoma, nem lehet mit tenni, havi fizetéses bizonylatra lenne szükség. A munkavállalók azonban félnek bejelenteni a visszaélést, mert elveszíthetik munkahelyüket.

A legnagyobb vitát a sétálócédula használata váltotta ki: a munkanélküliek feleslegesnek tartják — sőt megalázónak — annak használatát. A munkaügyi központ szerint a cédula használatával több esély nyílik az elhelyezkedésre. A környező településeken élő munkanélküliek problémája, hogy ki téríti meg nekik a munkahelykeresés miatt adódó utazási költségeket. A központ javaslata az volt, hogy akkor keressenek munkát, amikor a Kaposvárra amúgy is be kell jönniük. A próbaidőre alkalmazott munkaerőnek — ha utána nem alkalmazzák — is jár a munkanélküli járadék — tudhatta meg egy érdeklődő. A közelgő társadalombiztosítási választásokkal kapcsolatban is többen kértek felvilágosítást a nyílt napon. A rendezvényt a Támasz Szolgálat ősszel is folytatni szeretné.

T. K.

Új választmányi tagot delegál az MDF

Dr. Gaál Antal (MDF) országgyűlési képviselő nem lehet delegált tagja a legnagyobb kormánypárt országos választmányának.

A képviselőt — aki egyben az MDF Somogy megyei választmányának alelnöke — annak rendje-módja szerint a nemrégiben tartott tisztújító választmányi ülés delegálta. Az ülésen senki sem emelt kifogást, még a jelenlevő országos alelnök, dr. Boross Péter belügyminiszter sem. Lapunk információi szerint az állítólag alapszabályellenes döntést egy levélben közölték a megyei választmány elnökségével a választást követő napokban. — Nem történt semmi különös törvénytelenség, szó sincs arról, hogy meg kellene ismételni az egész tisztújítást — felelte kérdésünkre *Karl Péter*, az MDF megyei elnöke, aki tisztségénél fogva tagja az MDF legfőbb döntéshozó testületének. — Kiigazítjuk a hibát és új tagot delegálunk az országos választmányba dr. Gaál Antal helyett.

Májustól a CH-értéket is vizsgálják

Szigorított zöld kártya

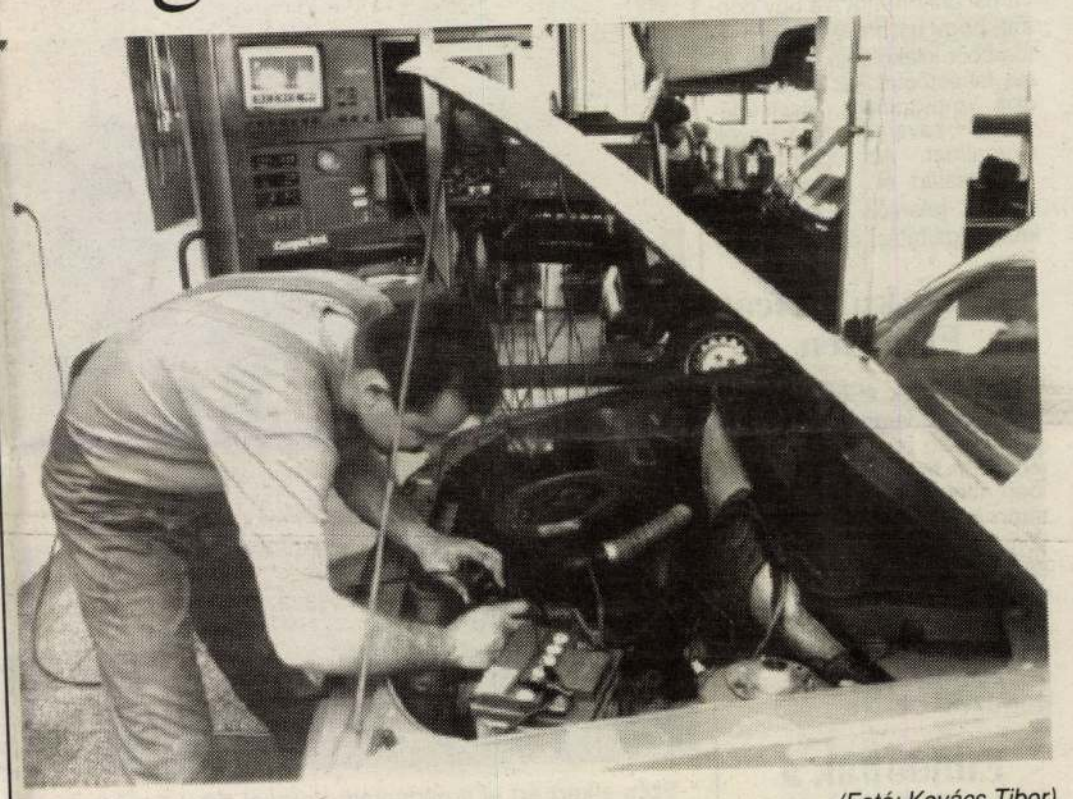

A Bosch-műszer pontosan mér (Fotó: Kovács Tibor)

Egyéves a környezetvédelmi igazolólap vagy ahogy az autósok maguk közt nevezik: a zöld kártya. Mint azt a rendelet megalkotói a kártya bevezetésekor előre jelezték, az idén május elsejétől már nemcsak a CO-, hanem a CH-értéket is ellenőrizniük kell a kártyát kibocsátó szervizeknek és a közlekedési felügyeletnek. Sőt... műszaki vizsgára sem mehet az, akinek nincs érvényes környezetvédelmi igazolólapja.

Az autósoknak — műszaki vizsgájuk dátuma szerint — egy évük volt arra, hogy megszerezzék a zöld kártyát. A tapasztalatok szerint azonban Somogyban — csakúgy, mint országszerte — a gépkocsi-tulajdonosok egyharmada fittyet hányt mindenféle rendelkezésre, és a mai napig is zöldkártya nélkül használja autóját.

A rendőrség a közúti felügyelet ellenőreivel vizsgálja az autók műszaki állapotát. Ha valaki környezetvédelmi igazolólap nélkül autózik, a rendőrök és a felügyelet szakemberei levehetik a rendszámát, szabálysértési bírságot szabhatnak ki és kötelező szemlére rendelhetik a tulajdonost. Ha a szemlén bebizonyosodik, hogy a jármű károsanyag-kibocsátása magasabb a megengedett értéknél, akkor légszennyezettségi bírságot is kell fizetnie a pórul járt tulajnak. Érvényes zöld kártya nélkül pedig a kocsit nem engedik műszaki vizsgára. Ha pedig érvényes zöldkártyával rendelkező autón a megengedettnél magasabb értéket mérnek az ellenőrök, akkor a kártya érvényességét 15 napra korlátozzák.

Május elsejétől minden autós köteles a CH-értéket is beszabályoztatni autóján. Az eddig kiadott zölkd kártyák ugyanis nem tartalmazzák; a péntektől kiállított dokumentumokon már ezt is fel kell tüntetniük a szervizeknek. Ha az ellenőrzések során kiderül, hogy a kocsi CH-kibocsátása magasabb a megengedettnél, akkor — a türelmi idő lejártáig — kell beszabályoztatni gazdájának az autót.

B. Zs.

EGY NAP ALATT ÁTKÖTNEK MINDEN VONALAT

Új, digitális telefonközpontot helyeznek üzembe Siófokon

(Folytatás az 1. oldalról)

A régi rendszerről való átállás valószínűleg nem lesz zökkenőmentes. A tegnapi eligazításon *Pásztor Csaba*, a Matáv Pécsi Igazgatóságának üzemviteli osztályvezetője, *Stokucsa László* hálózatos műszaki ellenőr, illetve *Magyar József* menedzser a mintegy 160, az átterhelésben részt vevő dolgozó vezetőivel utoljára egyeztette a pontos forgatókönyvet. Minden vezetéket megszakítanak majd reggel 7 órától kezdve. Az új kötés néhol pár percet vesz igénybe, míg más területen akár több óra hosszat is elnémulhatnak a telefonok.

A munka az előfizetők érdekét szolgálja — mondták tegnap a szakemberek, akik a lakosság türelmét és megértését kérik. A körzetben várhatóan Siófokon a halászkikötőtől a széplaki Ezüstpartig, a Csongor utcáig terjedő, a vasút és a Balaton által határolt területen, illetve a Foki-hegyen jelentkezhetnek jelentősebb zavarok.

Az átterhelést követően megszűnnek majd a 84-es hívószámú körzetben az ikertelefonok: mindenki teljes értékű fővonalat kap. Ezért a Matáv az ikertelefonokkal rendelkező telefontulajdonosoktól azt kérte, hogy csütörtökön a szerelési munkák elvégezhetősége érdekében lehetőleg tartózkodjanak otthon.

(Czene)

Ügyességi versenyek, utcai futóstaféta és bál

Munkásgyűlés nyitja meg a majális eseménysorát

Ünnepi munkásgyűléssel nyitja április 30-án a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége a Majális '93 rendezvényeit Kaposváron. A megemlékezésre a kaposvári villamossági gyárban kerül sor. Az ünnepségen várhatóan az olasz testvérszervezet, a venetói CGIL is részt vesz.

A majális programjait a kötetlenség és a szórakozás jellemzi majd. Megrendezik a gyermekrajzversenyt, az ATI-pályán pedig a közlekedési és ügyességi játékokat, valamint a go-kart versenyt. Majális futás és kispályás labdarúgótorna is szerepel a programban.

A hagyományos majális színhelye most is a cseri park lesz. Az MSZOSZ is felállítja majd sátrát. Az este bállal zárul.

Május 2-án az ÉDOSZ a Móricz Zsigmond művelődési házzal közösen a szentjakabi várdombon felsőtagozatosoknak és középiskolásoknak rendeznek kerékpárversenyt, ezt délután kulturális program követi.

OTP BANK

VALUTÁJA CSEKKBEN, CSEKKJE A ZSEBÉBEN. OTP EUROCSEKK

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.

(5164)

Kilakoltatások Tatabányán

Rövidesen kilakoltatási hullám kezdődik Tatabányán. A városi önkormányzat úgy döntött, hogy három újvárosi háztömbből kilakoltatja az önkéntes lakásfoglalókat és azokat, akik antiszociális viselkedésükkel zavarják a környék nyugalmát. Az épületekben 160 család él, közülük hatvannak jelentős a lakbér és közszolgáltatási díjhátraléka.

Vetik a kukoricát Fejérben

Megkezdték a kukorica vetését egyik legfontosabb tengeritermelő megyénkben, Fejérben. A becslések szerint az idén mintegy hetvenezer hektáron kerül majd földbe a kukorica magja a közös és az egyéni gazdaságokban. A termelőkedvet növelte, hogy a gazdaságok és kistermelők hektáronként meghatározott összegű vissza nem téritendő támogatást kaptak.

Elindultak a csányi dinnyések

Évszázados, nemzedékről nemzedékre örökölt hagyományt folytatva a csányi dinnyetermelők családjai ezekben a napokban indulnak el, hogy az ország különböző vidékein megkezdjék a híres „hevesi mézédes" palántáinak szabadba ültetését. Amíg a vándorkertészek hazatérnek, szinte üres a falu, az otthoniaknak a föld ad munkát.

Fásítási program

A finanszírozási gondok miatt a felére esett vissza hazánkban az erdőtelepítés üteme — hangzott el a héten sorrakerülő alföldfásítási konferenciával kapcsolatban. A becslések szerint 1 millió hektárnyi új erdő körülbelül 5–10 millió tonnányi széndioxid feldolgozására képes évente. Ennyivel lehetne csökkenteni a légkörbe kerülő és az üvegházhatásért nagyrészt felelős széndioxid mennyiséget.

Vadrezervátum a hegyek közt

Kína rövidesen a világ legnagyobb természetvédelmi területét alakítja ki Tibetben. Az állami költségvetésből finanszírozott terv szerint összesen 200 ezer négyzetkilométernyi vadrezervátumot alakítanak ki 4 ezer métert meghaladó tengerszint feletti magasságban. A Pekingben autonóm körzetként kezelt Tibet területének jelenleg is 25 százaléka természetvédelmi terület s a világon ott a legkékebb az ég, a legtisztább a víz és a levegő.

Megszűnésre ítélt tanműhelyek

Több mint negyven, a szakképzés számára fontos, ám megszűnésére ítélt tanműhelyt sikerült megvásárolniuk az önkormányzatoknak. A 878 millió forint összértékű üzlethez 567 millió forintos kamatmentes kölcsönt vettek igénybe a Szakképzési Alaptól a tanműhelyek mregvásárlására vállalkozók.

Forint reálfelértékelődés

Az elmúlt három évben a fogyasztói árak tükrében 20–25 százalékot, a termelői árak tekintetében 10-12 százalékot tett ki a forint reálfelértékelődése — állapította meg a Világgazdasági Kutatóintézet.

Nívódíj a tetőért

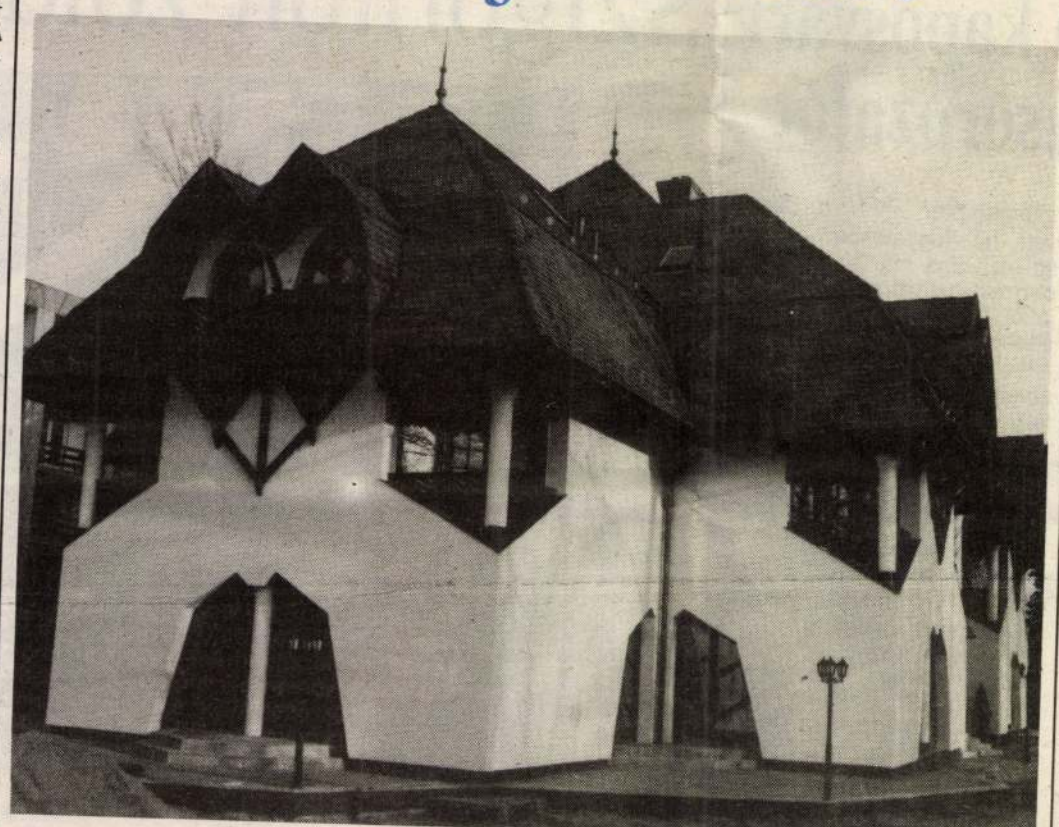

Szép sikert ért el a nagyatádi Vertikál Kft a Construma '93 építőipari szakkiállításon. A társaság megkapta az Épületszigetelők és Tetőfedők Magyarországi Szövetségének Az év tetője elnevezésű nívódíját — a balatonlellei Malév-üdülő tetőfedési munkájáért az agyagcseréppel fedett tető kategóriájában. A pályázatot Torma István ügyvezető igazgató nyújtotta be, az épület terveit pedig Lőrincz Ferenc Ybl-díjas tervező készítette.

Hogyan élnek nálunk a családok?

Az elszegényedés tovább folytatódik

Különösen gyors az elszegényedés a munkanélküliek körében, s közülük is tragikus azok helyzete, akik hosszabb munkanélküliség után lesznek nyugdíjasok — állapítja meg a Szakszervezetek Gazdaság- és Társadalomkutató Intézetének most elkészült tanulmánya. A kényszerűségből nyugállományba vonulók „átlagkeresetét" ugyanis jelentősen csökkenti a munkanélküli-segély, így kevesebb járadékot kapnak majd, mint amennyire rendes fizetésük alapján számíthattak volna.

Hatezer család bevételeiről és kiadásairól érdeklődtek a kutatók először 1990-ben, közvetlenül a választások után, majd 1991 végén és végül a múlt esztendőben. A válaszadó családok *70 százalékának anyagi helyzete tovább romlott*, 27 százalékuk tartja változatlannak megélhetési lehetőségeit, míg a maradék *3 százalék életszínvonala javult.*

Legnagyobb az elszegényedés a borsodi térségben, ahol a megkérdezettek 76 százalékának romlott a helyzete, a legkisebb mértékű Komárom–Esztergom megyében, ahol a válaszadók fele nem panaszkodik. Évről évre többet fordít egy-egy família a közvetlen megélhetésre, *a háztartások többségében a költségnövekedés nem a fogyasztás bővüléséből,* hanem az árak emelkedéséből adódott. Az öt legjelentősebb kiadásra — élelmiszerre, energiára, lakbérre, illetve lakáshitel-törlesztésre, a közlekedésre és a gyermekintézmények díjaira — megy el a családok jövedelmének több mint a fele. A létminimum körül élők bevételeik kétharmadát fordítják ezekre a kiadásokra. *Ruhavásárlásra 100 megkérdezett család közül 17-ben egyáltalán nem jutott pénz, hasonlóan nem telt egyetlen újság előfizetésére sem.*

Az életszínvonal jelentős csökkentésére kétféleképpen reagálnak a családok: vagy *csökkentik a kiadásokat, vagy növelik jövedelmüket.* A megkérdezettek fele mindennel takarékoskodik: diszkontban, kedvezményes akciókon vásárol, nem fűtik a lakás minden helyiségét. Az adottságok miatt a fővárosban csak a családok 10 százaléka, ezzel szemben Borsod megyében több mint a fele maga termeszti a legfontosabb zöldséget, gyümölcsöt. A legmagasabb az „önfogyasztásra termelő" famíliák száma Szabolcsban (72 százalék), és legalacsonyabb Komárom–Esztergom térségében, ahol mindössze 25 százalék.

Sz. M.

Az energia tudatos hasznosítása

Elbírálták a dél-dunántúli diákpályázatokat

Százezer forint az első helyezettnek — Hiányoztak a somogyiak

Az energia tudatos hasznosítása címmel hirdettek országos pályázatot az áramszolgáltató rt-k, az Ipari Minisztérium támogatásával a nem szakközépiskolák — főként a gimnáziumok — tanulói számára. A Dél-Dunántúlról érkezett pályázatok első zsűrizését tegnap tartották Pécsett a Dédász Rt klubjában. Az itt helyezést elért dolgozatok az országos döntőbe kerülnek.

A térségből 9 pályázó 16 munkát küldött be. Sajnos, Somogymegyéből egyközépiskolás sem pályázott. Tolna megyében például öt diák élt a lehetőséggel.

Az elbírálást követően sajtótájékoztatón ismertették az első forduló eredményeit és tapasztalatait. *Bobula András* a Dédász értékesítési igazgatója, a zsűri elnöke elmondta: — A pályázat meghirdetésével azt igyekeztek elérni, hogy a fiatalokban tudatosodjon az energiával való takarékoskodás és a környezetvédelem gondolata. Hiszen a mindig számottevő pazarlás megszüntetése létérdek. Hofmanné Forgács Ágnes, a Dédász reklámfőnöke ehhez hozzátette: — Inspirálta őket a pályázat meghirdetésére korábban a gyerekek számára indított hasonló témájú rajzverseny nagy sikere.

A mostani pályamunkák készítői a legkülönfélébb módon és eszközökkel képzelik el az energiával való takarékoskodást, a környezetvédelmet. A javaslatok között az osztályterem ésszerű megvilágosításától a napenergia hasznosításáig sok minden található. A világmindenség összefüggéseit energiaszempontból fejtegető dolgozat éppúgy akad, mint vidám, ám sok valós problémát összegező munka.

A zsűri öt pályamunkát tartott érdemesnek arra, hogy az országos döntőben szerepeljen. Közülük az első hármat pénzjutalomban részesítette. Az első helyezett a nagykanizsai Batthyány Lajos Gimnázium egyik diákja lett: jutalma 100 ezer forint. A második helyezett 75 ezer, a harmadik 50 ezer forintot kapott. Az előbbi a pécsi Leövey, az utóbbi a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumból.

A Dédász képviselője bejelentette: a pénzjutalomban nem részesült munkákat is szeretnék hasznosítani.

(Szegedi)

Börtönre ítélték a szurkáló asszonyt

Kideríthetetlen, hogy mi is történt valójában január 11-én este Vankó Sándorék nagyberényi lakásán. Ami biztos: a majdnem 16 centiméter pengehosszúságú „disznóölőkés" Vankó Sándor bal mellkasába hatolt a kulcscsont közepe táján, és súlyosan megsebesítette. A támadó pedig a felesége, Vankó Sándorné volt. A mentők a férfit a siófoki kórházba szállították, ahol a gondos ápolásnak köszönhetően felgyógyult. Az ügyészség az asszony ellen életveszélyt okozó testi sértés bűntettének kísérlete miatt emelt vádat.

Az ügyet a napokban tárgyalta a megyei bíróságon *dr. Halász Etelka* tanácsa. A tárgyaláson sem az italt, sem a hosszú rossz viszonyt nem lehetett okként felhozni, ugyanis egyik sem játszott szerepet a „késhegyig" menő szóváltásban. Csakis a hirtelen felindulásra vezethető vissza a majdnem végzetes bűncselekmény. A bíróság Vankó Sándornét életveszélyt okozó súlyos testi sértés kísérletében találta bűnösnek, s 1 évi és 2 hónapi börtönre ítélte. Az enyhítő körülményekre tekintettel a büntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Az ítéletbe mindenki belenyugodott, így jogerőre emelkedett.

Sz. N.

VITÁK KERESZTTÜZÉBEN — AZ ALAPÍTVÁNYOK (2)

Közalapítványok: az állam távolságtartásával?

A fejlett piacgazdaságokban a magánjogi alapítványok mellett úgynevezett közalapítványok is működnek. Az egészségügy, a kultúra, a tudományos kutatás és a szociális ellátás terén, illetve bármilyen közérdekűnek minősülő szektorban elképzelhető a jelenlétük. Németországban, Hollandiában, Angliában még arra is volt példa, hogy magánalapítványt soroltak át közalapítványi státusba, mert célját tekintve beleillett ebbe a kategóriába. A közjogi alapítványok száma nem nagy: országonként mindössze 8–10 létezik.

Bár a közalapítványok sok hasonlóságot mutatnak a magánjogi alapítványokkal, lényeges különbségek vannak közöttük. A legfontosabb, hogy a közalapítvány — mint a neve is mutatja — az államtól átvállalt közjogi feladatokat lát el. Ennek megfelelően a létrehozását kezdeményezheti az országgyűlés, a kormány, bármely minisztérium, valamint önkormányzat. Az országgyűlés bármikor dönthet erről, a kormány csak törvényi felhatalmazással, az önkormányzatok pedig testületi döntés alapján hívhatnak életre közalapítványt.

Mivel a közalapítványok vagyonukat a központi költségvetéstől vagy a helyi önkormányzatoktól kapják, kizárólag országos, illetve helyi érdekű, nagy horderejű feladatok ellátására alapíthatók. Céljukat az állam, az önkormányzat határozza meg, ő gondoskodik a működéshez szükséges vagyonnal és kuratóriumot (illetve igazgatótanácsot) állít fel a működtetésükre. Ezen túl viszont az alapító magatartását bizonyos „távolságtartás" jellemzi. A törvény szerint az állam csak finanszírozhat, ugyanakkor szakmai függetlenséget és társadalmi ellenőrzést kell biztosítania az alapítványok működéséhez. A rendelkezésükre bocsátott vagyont csak igen korlátozott feltételek között veheti vissza: ha lehetetlenné válik a cél teljesítése vagy ha valami veszélyezteti a feladat ellátását.

A készülő nonprofit törvény kidolgozói szerint a jövőben célszerű volna törvényben deklarálni a közalapítványok pénzügyi és ellenőrzési szabályait. Ugyanis annak ellenére, hogy kormányzati támogatásban részesülnek, nem eshetnek azonos elbírálás alá a költségvetési intézményekkel. Eredményes működésüket direkt és indirekt módszerekkel kellene támogatni, akár adókedvezménnyel is. Elképzelhető, hogy a közalapítványok profitot termeljenek, de azt kizárólag alaptevékenységük ellátására kötelesek fordítani. Bevételeik között szerepelhetnek magánszemélyektől vagy szervezetektől származó adományok is, ezek a költségvetés kiadásait csökkenthetik. A közalapítványok esetében célszerű hosszú távú stratégiai tervet kidolgozni. A tervnek tartalmaznia kell a megoldásra váró feladatok körét, a megvalósításukhoz szükséges létszámot, az anyagi és szervezeti feltételeket. Ezek pontos ismeretében lehet meghatározni az állami alapfinanszírozás mértékét olyan esetekben, amikor az alapítvány pénzforrásai egyértelműen a költségvetésre épülnek.

(domi)

LŐRINC FERENC, fazekasmester

Hedrehelyi mester. Mivel csak Bencsikék teljes műhelyberendezését ismerjük, s Lőrinc Ferencnek csak néhány kisebb szerszámát, összehasonlitast nem tudunk tenni a régebben elhunyt hedrehelyi mesterek szerszámanyagával.
270.old. 38.jegyz

KNÉZY JUDIT: A Bencsák fazekascsalád története
261.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XIV-XV. évf.
1969-1970. Pécs, 1974

L+RINC FERENC, fazekasmester

F.Szabó Béla:Somogyvármegye és Kaposvár megyei jogú város
ált.ismertetése és cimtára az 1932.évre.-Bp.1933.Kaposvá
ron 11 kályhást és fazekast,a megye többi részén,a szige
vári járást kivéve-27 fazekast ismertet.-Hedrehelyen ket-
tőt: Lőrinc Ferencet és Bencsik Istvánt.-267.old.32.jegy

KNÉZY JUDIT: A Bencsik fazekascsalád története
261.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XIV-XV.évf.
1969-1970. Pécs, 1974

LŐRINC FERENC, fazekasmester

Hedrehelyi mester. Nagyobbrészt cserépedényeket készitett, de természetesen kályhássággal is foglalkozott, mint a másik hedrehelyi fazekas Bencsik István és a Barcson 1904-től müködő Lovrensits család. 267.old 36.jegyz

KNÉZY JUDIT: A Bencsik fazekascsalád története 261.old

A Janus Pannonius Múz. évkönyve, XIV-XV.évf. 1969-1970. Pécs, 1974

Lőrincz Ferenc

Magyar Építőművészet 1975/5

45 000 Ft összegű díjban részesült az 5. számú pályamű.
Szerzők: Lőrincz Ferenc
L. Szabó Tünde (Somogyterv)

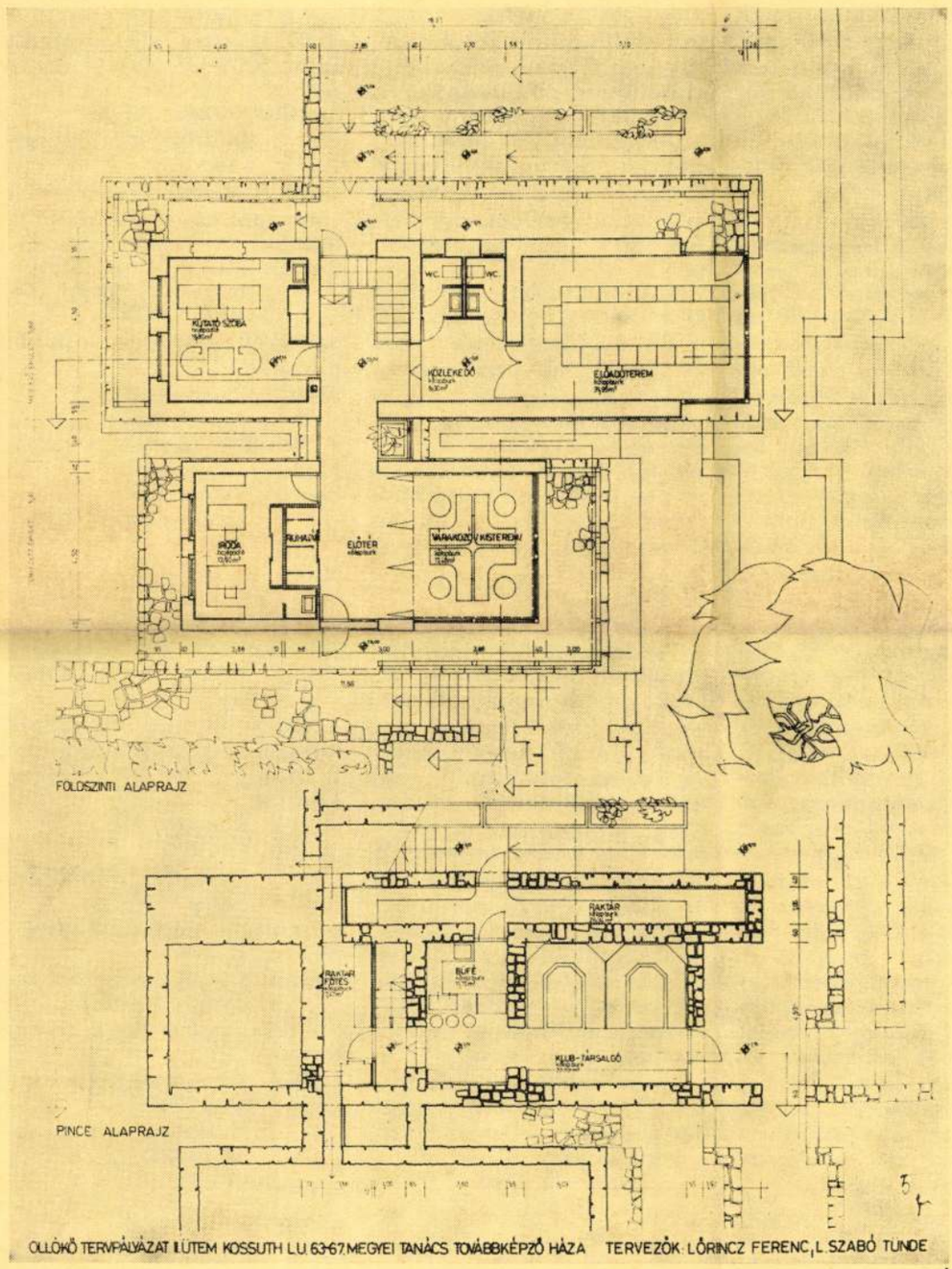

1

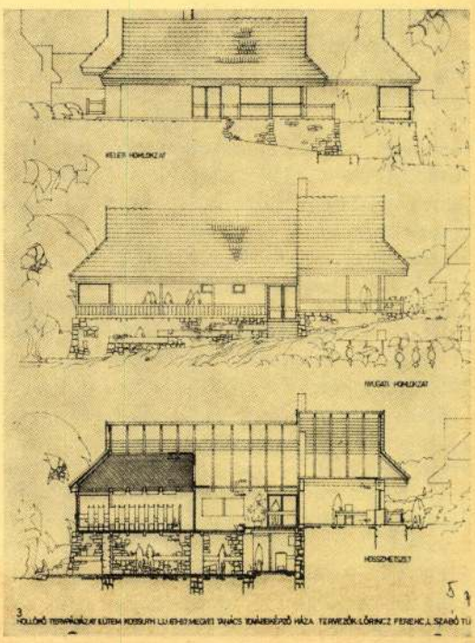
2

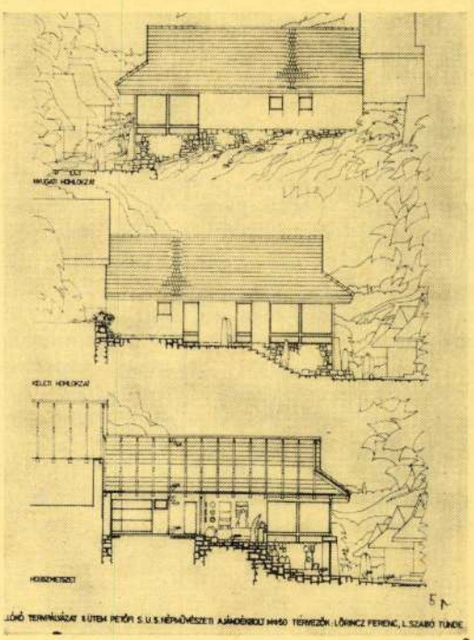
3

A pályázók tudatosan vallják, és munkájukkal nagyrészt bizonyítják is, hogy a Hollókőn ma hagyományosnak tudott méretrendben, a régihez igazodó tömeg- és térképzéssel a kiírásban megadott új funkcionális igényeket is általában ki lehet elégíteni. Mindezekre a történeti értékekkel kapcsolatos fogékonyságuk, kulturált és igényes építészeti eszközeik, valamint mértéktartó kompromisszumaik révén nyílt lehetőség. Tervezett épületeiknek legtöbbje jól funkcionál, de ezen túlmenően is megtartják — helyenként tovább gazdagítják — azokat a szoros és hagyományos kapcsolatokat, amelyek az egy-egy telken álló épületek, az egymáshoz sorolt (kapcsolódó) udvarok, valamint a falu és az azt átszövő, keretező táji-természeti környezet között fennálltak és megmaradtak. Ezekre utalnak a terepadottságokhoz logikusan igazodó szintváltások, a telkek új rendjére vonatkozó javaslatok, a házak és udvaraik között megtartott és kialakított szerves kapcsolatok.

A pályamű tervei tér-, tömeg- és formaképzésükkel mértéktartóan igazodnak szűkebb és tágabb környezetükhöz. Belső terei igényesek és kulturáltak, alaprajzai (két kivételtől eltekintve) tiszták és logikusan szervezettek. Az egy traktusba szorított elrendezéssel együttjáró és nyilvánvaló kötöttségeket a pinceszint és a tetőtér helyenkénti szerves bekapcsolása révén általában szerencsésen oldják fel a szerzők; sőt nem egy tervüknél az eredeti alaprajzi kontúr megtartásán túlmenően a belső három vagy öt osztatra történő utalást is megkísérlik. Elképzelhető, hogy a helyiségek kapcsolataiban a részlethibákhoz,

tervpályázati program értelmében az épületben élelmiszerüzletet kellett elhelyezni. Az ezzel értelemszerűen velejáró nagyobb homlokzati megnyitás nemcsak Hollókőn ismeretlen az eddigiek során, de ilyen feladat megvalósítására falusi népi építészeti együttesben még nem került sor. Paraszthá zaink mindig is sok fallal és kis vájt nyílásokkal épültek. Olyan új házat tervezni, amely üzlet is a maga nagy portáljával és üvegfelületével, másrészt hangvételével megfelel a sajátos hollókői követelményeknek és az előzőkben röviden megfogalmazni kívánt elveknek, nem volt könnyű. A bíráló bizottság általában hátrányosan sorolta azokat a terveket, amelyek csak a „ház" követelményének kívántak eleget tenni, az üzletének pedig nem, azaz bebújtatták ezt a mai funkciót és igényt a hagyományostól alig eltérő épület kis ablakszemei mögé.

A II. ütem hat további épületének programja a következő volt: népművészeti ajándékbolt, helytörténeti múzeum, két turistaszálló, egy lakás, valamint egy, kis csoportok (kb. 30 fő) számára szolgáló továbbképző épület. Ez a két utóbbi feladat egy-egy csatlakozó műemléki paraszthá z helyreállításával és kiegészítésével járt együtt. A II. ütem tervezési programja az egyszeri feladatot megsokszorozta — állapította meg a bíráló bizottság — s ez nemcsak több, de magasabb rendű követelményt is jelentett. A kérdés most így hangzott: milyen felfogás alapján építhető be a hollókői ófalu valamennyi faluképileg lényeges telke anélkül, hogy ez széttördelje az itt kialakult harmóniát és az új házak ne csak önmagukban, hanem immár együttesben is kielégítsék a történeti környezetben való új építkezés megfogalmazott alapelveit — amelyet éppen az I. ütem kísérelt meg Hollókőre adaptálni.

A tervpályázat fő tanulsága az, hogy egyetlen jó megoldás még nem bizonyosan jelenti a feladat komplexitásának kulcsát. Az épület (hacsak nem típustervről van szó) egyedi és megismételhetetlen alkotás. Ami egy alkalommal és egy adott helyen jó, az nem bizonyos, hogy annak bizonyul a szomszédban, akár még csak hasonló funkció esetén is. A pályázókat alighanem megtévesztette az a körülmény, hogy Hollókő népi műemlékei egy tőről fakadnak, formailag nagyon hasonlóak egymáshoz. Nyilvánvaló, hogy az építész valamilyen egységes szemléletben gondolkodik, ennek megfelelően fogalmazza meg a tervezési program részfeladatait akkor is, ha ezek történetesen több épületre terjednek ki. Az egységes elgondolás jelen esetben azonban nem jelentheti azt, hogy valamennyi épületet az I. ütem szinte mechanikus megismétlésével kellene megoldani. Zavart az is, hogy több pályaműből egy-egy előre felállított elméleti tézishez való merev ragaszkodás olvasható ki, ami pedig könnyen félreviszi vagy kordába szorítja az alkotó szellemet. A zsüri véleménye szerint eredményesebb lett volna a pályázók munkája, ha az I. ütemben papírra vetett gondolataiktól jobban el tudtak volna szakadni és funkciónak, helyszínnek és teremadottságoknak megfelelően szélesebb skálában variálták volna azokat a lehetőségeket, amelyek még azonos koncepció keretén belül is jobban kerülik az egyformaságot, az ismétlődést. Úgy tűnik, hogy a pályázók nem tudtak újítani a II. ütemre, mert a tervekben alig található új gondolat vagy akár csak az I. ütem továbbfejlesztése.

Az I. ütem bírálata során a zsüri kifogás tárgyává tette, hogy a pályázók többet foglalkoztak formai kérdésekkel, mint azzal, hogy valóban jó élelmiszerüzletet tervezzenek. A II. ütem során ez a helyzet némileg megfordult. A pályázók az I. ütem megoldásához képest — mint a fentiekben erről már volt szó — kevés újítást javasoltak, inkább alaprajzaikat igyekeztek több-kevesebb sikerrel jól megkomponálni.

Mindezeket összefoglalva a tervpályázat egy fontos elvi kérdés úttörő vállalkozásának ítélhető meg. A benyújtott pályaművek nem feleltek egyértelműen arra, milyen épületekre van szükség Hollókő népi építészeti együttesének kiegészítéséhez, de alkalmasak rá, hogy meggyőzően bizonyítsák, mi lehet a kibontakozás útja, vagy mi nem vezet arra. A válasz a tervpályázatban még nem fogalmazódott meg teljesen, de kétségtelen, hogy a kísérletek és tévedések tanulságait leszűrve már többet tudunk Hollókő mai, lehetséges építészetének lényegéről, mint annak előtte, s az is, hogy a pályázatból — minden korlátja és eredménye részlegességének ellenére is — felrajzolhatók a megoldás körvonalai.

A tervpályázat eredménye:

45 000 Ft összegű díjban részesült az 5. számú (I. ütemben 61. számú) pályamű

Szerzők: Lőrincz Ferenc
L. Szabó Tünde (Somogyterv)

30 000 Ft összegű díjban részesült rangsorolás nélkül a 2. számú (I. ütemben 19. számú) pályamű.

Szerzők: Mandel Tamás (Szövterv) — Mandel Tamásné (ÁÉTV)

a 3. számú (I. ütemben 60. számú) pályamű.

Szerző: Kampis Miklós (Somogyterv)

a 7. számú (I. ütemben 14. számú) pályamű.

Szerzők: Vadász György—Szanyi József—Kovács Miklós (BVTV)

20 000 Ft összegű kiemelt megvételben részesült: a 8. számú (I. ütemben 10. számú) pályamű.

Szerzők: Nagy István—Tanácsné Soós Erzsébet (Szolnokterv)

15 000 Ft összegű megvételben részesült rangsorolás nélkül

az 1. számú (I. ütemben 77. számú) pályamű.

Szerző: Komjáthy Attila (VÁTI)
Munkatárs: Várlaki Erzsébet

a 4. számú (I. ütemben 42. számú) pályamű.

Szerzők: Kerling József—Pár Nándor (Szolnokterv)

a 6. számú (I. ütemben 6. számú) pályamű.

Szerző: Komjáthyné Kremnicsán Ilona (OMF)
Munkatárs: Kravár Ágnes (VÁTI)

LŐRINC FERENC, fazekasmester

Hedrehelyi mester.- Id.és ifj.Benesik István edényeit ö
összehasonlitva Lőrinciével vagy Turbékiéval,azt lát-
juk,hogy ők már vékonyabban korongoltak.kb.azonosan az
öregekkel,az edényformák persze kissé megváltoztak-
279.old.

KNÉZY JUDIT: A Benesik fazekascsalád története
261.old

A JANUS PANNONIUS MUZ.ÉVKÖNYVE, XIV-XV.- -1969-70.
Pécs. 1974.

LŐRINC FERENC, fazekasmester

Hedrehelyi mester.-Hagyatékában találtak egy egy ekevasból készült agyagszelőt.Ez régiesebb,mint a sarlóból,vagy kaszspengéből készült.Ezt használták régebben a magyarszombatfai fazekasok is,csak később tértek át a könyebb,jobb kezelésü kaszából,v.sarlóból való hajlitott agyagszelőre. 270.old. 40.jegyz

KNÉZY JUDIT: A Bencsik fazekascsalád története
261.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XIV.-XV. évf.
1969.-1970. Pécs, 1974

LŐRINC FERENC, fazekasmester

Hedrehelyi mester.-Id.Bencsik István szerette a kék szi
szint a fehéren.A többi hedrehelyi mester,Turbéki Istvá
Lőrinc,Szukics Jakab,Rodek György nem igen cifrált fehé
alapon,legfeljebb kisebb tálakat.Fehér földfestéket al-
kalmaztak cifrálásra vörös v.zöld máz alá.Ecsettel még
nem dolgoztak. 275.old

KNÉZY JUDIT: A Bencsik fazekascsalád története
261.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XIV.-XV. évf.
1969.-1970.- Pécs, 1974

LŐRINCZ FERENC, fazekasmester

A bevándorlás ténye szépen mutatkozott meg a Hedrehelyi fazekasoknál. Bencsik Józsffel egyidejüleg dolgozó gelencsérek közül csak Lőrincz Ferenc származott helybeli paraszt családból. 267.old 37. 1972

KNÉZY JUDIT: A Bencsik fazekascsalád története
261.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XIV-XV. évf.
1969-1970. Pécs, 1974

Lőrinc Ferenc, építész

Kiállít Pécsett.

– : A Jelenkor krónikája

1055–1056.

XVI

11.

JELENKOR, Pécs, 1973. nov.

LŐRINCZ FERENC

felvételei illusztrálják a cikket

Belényessy Alajos: Légrád-hegyi Szt.
Mihály templom
Müemlékvédelem, 1975. 2. sz. 83-85. l.

Lőrinc Ferenc építész

SOMOGYTERV

Kaposvári óvoda

Magyar Építőművészet

1979/2 60.o.

Lőrincz Gábor önálló kiállítása

A Hanság festője

A Hanságszél hasábjain nem először írunk az itt élő festőművészek tárlatáról. Lőrinc Gábor önálló kiállítása március 15-én nyílt meg a művelődési házban. A tárlatot dr. Kiss Károly nyitotta meg. Lapunk a megnyitón elmondott beszédével emlékezik a falu kulturális életének e jeles eseményére.

Tisztelt művészetpártoló közösség!
Kedves vendégeink!

Nagy örömmel és rokoni, baráti szeretettel, tisztelettel teszek eleget Lőrincz Gábor festőművész megtisztelő felkérésének, hogy ezen a jeles napon, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulóján nyissam meg önálló kiállítását.

Úgy gondolom, hogy minden jelenlevő előtt köztudott a kettőnk rokoni és baráti kapcsolata. Gáborral 1952 óta – tehát 42 éve – ismerjük egymást és azon túl, hogy nagyon közeli rokoni szálak fűznek bennünket össze, barátságban is töltöttük el ezt az elmúlt több mint 40 évet. Hosszú időn keresztül csak ritkán találkoztunk, hiszen ő mindvégig itt élt és dolgozott, én viszont Miskolcon. Kapcsolatunkra jellemző, hogy a közel 400 km-es távolság sem akadályozott meg bennünket abban, hogy hol Miskolcon, hol itt e faluban – szabadságunkat és pihenésünket közösen töltve – hosszú napokat beszélgessünk az élet különböző dolgairól, s persze elsősorban a művészetekről, irodalomról, zenéről, képzőművészetről. Nem szégyellem bevallani, hogy nagyon sokat tanultam ezekből a beszélgetésekből és bár az én érdeklődésem inkább az irodalom és a zene irányába mozdult, de éppen Gábor barátom hatására nagyon megszerettem a festményeket, szobrokat és ma is hűséges látogatója vagyok a különböző tárlatoknak.

Úgy gondolom, hogy a jelenlevőknek és Jánossomorja művészetet kedvelő és pártoló lakóinak nem kell Lőrincz Gábort különösebben bemutatni, hiszen őt itt szinte mindenki személyesen ismeri. Itt született, itt töltötte gyerekkorát, iskolás és tanulóéveit, itt élt és él jelenleg is családja, barátai körében, immár több, mint tíz éve nyugdíjasként, kedvenc időtöltésének, a festegetésnek hódolva. Bárhol is dolgozott, bármennyire is lekötötték munkahelyi teendői, a festészetről sohasem mondott le. Igaz, volt időszak, amikor hetek, talán hónapok is elteltek, hogy ecsethez nyúlt, de lakásában mindig ott volt a festőállvány, ott voltak az ecsetek és festékek, a vázlatfüzetében mindig találtam valamilyen új rajzot, mindig foglalkoztatta valamilyen téma.

Lőrincz Gábor első önálló kiállítására 44 éve, 1950 májusában került sor, a mai Laguna bár helyiségeiben. Jánossomorján 1965-ben, 1975-ben és 1980-

ban volt még önálló kiállítása, a mai tárlata tehát immár az ötödik itt a faluban. Jánossomorján kívül 1986-ban Csornán, Mosonszolnokon és Mosonmagyaróváron, 1991-ben szintén Mosonmagyaróváron és 1992-ben a szigetközben láthatták képeit az érdeklődők. 1990-től állandó kiállítása látható a Győri Keksz- és Ostyagyár helybeli gyáregységében. Képei ezenkívül megtalálhatók Ausztriában, Németországban, Szlovákiában, néhány portréja eljutott az Amerikai Egyesült Államokba is.

Kedves Vendégeink!

Minden alkotásának fő célja a gyönyörködtetés. Szereti az érintetlen természetet, a vizeket, a napsütötte tájakat, az erdők meghitt csendjét, a fény és árnyék játékát és hatását. Különösen a téli képein lehet ezt érzékelni, a lila, a kék, a zöld színek megkapó árnyalataiban. Képeinek döntő többsége a Hanságban készült, ezzel is kifejezi szűkebb pátriája iránti hűségét és szeretetét. Megkapóak a falusi élet mindennapjait ábrázoló festményei. Mindig talál valamilyen újabb és újabb témát a falusi ember ábrázolásában. Egy-egy szép ház, vagy utcasor, illetve falurészlet többször is megfogalmazódik képein. Egy-egy témán sokat rágódik, hosszú ideig érleli magában, sokszor évek múltán veszi elő ismét vázlatait, hogy aztán széles ecsetvonásokkal, lendületes ecsetkezeléssel vászonra vigye kiérlelt mondanivalóját. Gábor képeit szemlélve, bennem mindig valamilyen csendes nyugalom árad szét, szinte hallom a falu esti csendjét, könnyű fuvalat lengedez végig a jól ismert kedves utcákon.

Lőrincz Gábor portréi erős karakterérzékről tanúskodnak. Portréi között szerepel egykori tanítómestere és barátja, Tallós-Prohászka István festőművész arcképe, aki igen nagy hatással volt művészetére. Barátságuk Tallós-Prohászka István 1974-ben bekövetkezett haláláig tartott, ezt az egymásról kölcsönösen festett portrék is igazolják. Tájképei, portréi mellett kiemelkedő szépségűek virágcsendéletei, melyek színgazdagságukkal, pompás megfogalmazásukkal jól mutatják Gábor sokoldalúságát és nem utolsó sorban kitűnő rajz és formakészségét.

Azt hiszem, akkor járok legközelebb az igazsághoz, ha azt vallom, hogy a művészetek elsőrendű célja és feladata a szépre, a jóra való fogékonyság kialakítása és fejlesztése. Egy művész akkor teljesíti igazán küldetését, ha az emberben – műveit szemlélve – gondolatokat ébreszt, ha nemes, tiszta érzéseket kelt a szemlélőben, ha műveivel kifejezésre tudja juttatni az emberek belső vágyait, törekvéseit. Nos, Lőrincz Gábor itt látható alkotásai – túlzás nélkül állíthatom – ilyenek és ezért érdemesek arra, hogy minél többen részesüljenek a kiállítás által nyújtott felemelő élményből. Kívánom Gábor barátomnak, hogy még sokáig jó egészségben és alkotó ereje teljében örvendeztessen meg bennünket újabb és újabb képeivel, műalkotásaival.

Tisztelettel köszöntöm az alkotót, a kedves jelenlevőknek pedig köszönöm megtisztelő figyelmüket. A kiállítást megnyitom, kérem, tekintsék meg a kiállított alkotásokat.

A kiegyensúlyozott emberek védettebbek

Nyugalommal a daganatok ellen!

Korunk félelmetes, gyakran végzetes megbetegedése a daganatképződés az egyes szervekben. Keletkezésére számos okot felsorakoztattak már, például:

– vegyi anyagok (DDT, festékek),
– sugárzó anyagok (uránbánya),
– daganatkeltő vírusok jelenléte (tyúkok csontdaganata),
– idült gyulladások (például dohányzás okozta idült légcsőhurut),
– egészségtelen táplálkozás (rostmentes étkezés, túlzott zsírfogyasztás és füstölt áruk), – bizonyos gyógyszerek (ezek nagyrészét már kivonták a forgalomból) okozhatnak daganatot.

Szerencsére szép számmal vannak olyan emberek, akik kivételt képeznek, szinte valamennyi felsorolt rizikófaktorral rendelkeznek, és még sem lesznek daganatos betegek. Ilyen embercsoportot vizsgáltak éveken keresztül az Amerikai Egyesült Államokban, és arra a kérdésre keresték a választ: mi az, ami megvédi őket a daganatoktól. Meglepő eredményre jutottak: ennek az embercsoportnak egyetlen közös vonása volt: valamennyien békések, nyugodtak, kiegyensúlyozottak, így módon erős idegrendszerrel és következésképpen jó ellenállóképességgel rendelkeztek.

A kontroll csoportban izgága, feszült, ideges emberek körében sajnos, igen magas volt a daganat okozta halálozás.

Az idegállapot és a daganat keletkezése közötti összefüggést röviden a következőképpen magyarázzák. Normális körülmények között naponta több százmillió sejtünk osztódik, szaporodik illetve pusztul el. Minden normális sejtünk keletkezése pillanatában „tudja", mi a feladata, és azt el is végzi. Például a májsejtek epét termelnek, a vörösvérsejtek oxigént szállítanak. A több százmillió normális sejtosztódás mellett minden nap és valamennyiünknél képződnek olyan sejtek, amelyek nem végzik el a rájuk rótt feladatot, csak szaporodni akarnak.

A normálisan működő központi idegrendszerünk a hibás sejtosztódást, szinte azonnal észleli, és intézkedik bizonyos hormonszerű anyagokkal kényszeríti a „szófogadatlan" sejteket a szaporodás leállítására, és a feladatuk végzésére. Ha ez eredménytelen marad, ellenanyagokat küld az elpusztításukra. S ezzel a daganatkeletkezés veszélye meg is szűnt.

Baj akkor van, ha az idegrendszerünk normális működését akadályozzuk valamilyen módon, például túlzott alkoholfogyasztással, vagy engedjük, hogy indulataink vegyék át az uralmat központi idegrendszerünk fölött.

Mindenki előtt világos, hogy zaklatott lelkiállapotban, feszülten, idegesen, kimerülten nem szabad gépkocsiba ülni, mert zavart szenved az észlelés, a helyzetfelismerés, és ez balesethez vezet. Ugyanezt történik a testünkben is. Az amerikai orvoscsoport előtt is csak most lett világos, hogy az észlelelés zavara miatt agyunk a kórosan szaporodó, szófogadatlan sejteket nem képes felismerni, és nem intézkedik annak leállítására. Minél hosszabb ideig tart az ingerültség, indulatosság, annál nagyobb a baj, mert a kórós sejtburjánzás, a daganat elért egy bizonyos nagyságot, ahonnan a folyamatot már nem tudja a szervezetünk visszafordítani.

Több évtizedes orvosi tapasztalataim csak megerősítik az amerikai kutatók által leírtakat. Szinte valamennyi daganatos betegem feszült, szorongó, izgága indulatos ember volt. S gondolom kedves olvasóinknak is ez lesz a tapasztalata, ha daganatos megbetegedésben szenvedő ismerőseinek természetét elemezni próbálja.

Egy-egy betegség ismertetésekor tanácsokat szoktam adni annak elkerülésére – ez most nagyon nehéz. A rizikófaktorok kiküszöbölése aránylag könnyebb, az indulatok elfojtása nehezebb, *de meg kell próbálnunk!* A népi bölcsesség talán segít: „nincs olyan kár, amiben haszon ne volna". Próbáljuk meg a rosszban is a jót keresni, ha nagyon keressük, biztos, hogy megtaláljuk.

Ne engedjük, hogy indulataink uralkodjanak az idegrendszerünk fölött, mert higgadtsággal, nyugalommal még ez a szörnyű kór is megelőzhető.

Élőné dr. Farkas Anna
főorvos

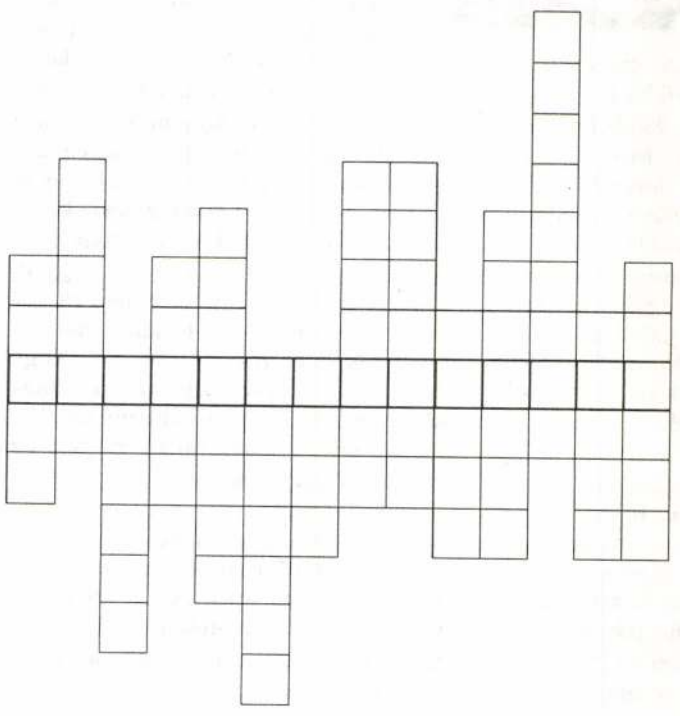

A Hanságszél áprilisi rejtvényének meghatározásai női illetve férfi nevek becézett alakjai. A kiemelt sor egy falunkban máig élő tavaszi népszokás nevét rejti. Ezt a sort kérjük eljuttatni április 20-ig írásban az Élő-ABC-be. A megfejtők között egy nagy bonbont sorsolunk ki. Március havi rejtvényünk megfejtése hamvazószerda volt. Nagyon sok helyes megfejtés érkezett, a szerencse Halász Lászlónak (Nándor utca 14.) kedvezett. Nyereményét – egy nagy bonbont – az Élő-ABC-ben veheti át.

1. Tamó, Tomi, Toncsi, Tom
2. Andó, Andorka, Bandi
3. Dodi, Dodó, Jocó, Szepi
4. Gyulu, Gyuszkó
5. Böbe, Örzse, Perka, Böske
6. Frédi, Frici
7. Manyi, Pancsa, Nusi
8. Borcsa, Boris, Bari, Babi
9. Giszkó, Ella, Elbi
10. Ica, Lonci, Inka, Lenke
11. Cini, Cicu, Cili, Lia
12. Detti, Bera, Berni, Bernus
13. Gabus, Gábris
14. Gazsi, Gazsó, Gáspi

Lőrincz Géza, belsőépítész

Portálterrei is az Iparművészeti Főiskolán uralkodó „kozma-kultusz"-ról tanuskodnak (a 20-as évek 2. felében) — Lőrincz később Németországban működik.

Beke László - Varga Zsuzsa: Kozma Lajos (1884-1948). Kézirat. 19-20. l.

Lőrincz Géza, keramikus

L: Mihály Gábor

A-7: Ostrópos - kerámia biennálé - Pécs

24-25

Új Tükör B p. 1986. nov. 2.

X XIII/44

Lörinc

festőművész

Szinyei Társaság tavaszi kiállításán - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

a t.

1936.III.12.

Lőrinc diák, nyomdász

– sajtójának civill betűi is voltak.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története. II.k. Bp.1967.

44.l.

Lőrinc diák, nyomdász

- Gyulafehérvárt Cetvesvangeliejét a fejedelemmel szabadalmaztatta. 30 évi jogvédelmet élvezett.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története. II.k. Bp.1967.

38. l.

Kőrösi nyomdász

- román vándornyomdász, 1579-ben Gyulafehérvárott Báthori-Kristóf megrendelésére cirillbetűs Négyevangéliumot nyomtatott. Román egyházi személy volt.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

218. l.

Lőrinc diák, uporudász

- román származású, 16. századi

Fitz József: A magyarországi uporudászat, könyvkiadás és könyvkereskedés. Tört. II. k. Bp. 1967. 25. l.

Kőrinc diák, nyomdász

– a görögkeleti egyház protestáns szellemű reformálása céljából Gyulafehérvárt Báthori Kristóf fejedelem pénzzel és jogi védelemmel anyira pártfogolta, hogy nem tekinthető függetlennek.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története. II.k. Bp.1967.

31.l.

Lőrincz Gyula

Istőművész

Szinyei Merse Pál Tatrasány Tavaszi Szalonja – kemzeti Szalonban – képével szerepel. Orlási Szanatóriumfej – kőbőkben kitejezve –

Pesti Hirlap

1933 III. 19

Lőrincz

festőművész

Szinyei Társaság tavaszi tárlata - Nemzeti Szalónban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1933.III.19.

Lőrincz szobrási

Érmékkel vegyes a
műcsarnok téli tárlatán

Új Magyarság 1937 I. 24

Lőrincz Géza

Autoterverés

1920 – 22.

Éinusk 1930. 85. l.

ll II József, ki bal kezével a babért és dár-
ámaskodik; balra pedig toscánai Lipótot látjuk
l. Mindketten kezet fognak egymással. Öltöze-
ő nadrág és harisnya meg czipő csattal. Olda-
közül az aranygyapjas-, a Mária Terézia s a
ikat viselik. Az asztalon Róma térrajza mellett,
s ludtollal, egy mű két kötete fekszik: „TOM.T."
rben az oszlopok körött, melyek előtt felrevont
a nyilik kilátás.

méretei 232 : 147 cm.

i.
űjteményéből. 140/95. № 7.
s Kiállításra engedetett át (151/96)
rett vissza (416/96)

140/95 : 7.

Ne zárkózz el szerencséd elől:
Vegyél 4%-os Erdélyi Nyereménykötvényt!

PESTI LEVÉL

Állítsuk, hirdessük létünk, jövendőnk szempontjából, hogy igenis elsőrendű életkérdés az élő beszéd magyarságának védelme, miután a Kodály Zoltánok, Gombocz Zoltánok, Eckhardt Sándorok meggyőző érvelésével és bizonyítékaival röviden rámutattunk. hogyan hatalmasodik el a különböző idegen hatások következtében a magyar ejtésen a romlás. Magyar ejtésünkön, azon a szép és tiszta magyar beszéden, amelynek tagadhatatlanul zenéje is van. Valóság, hogy a magyar nyelv zenei követelményeit külföldiek csak fejlett hallás és ritmusérzék segítségével közelíthetik meg. Kodály szerint nyelvünk az egyetlen, amelyben egy kissé nyujtott ejtés azonnal megváltoztathatja a szó értelmét, például: csikós — csíkos.

Figyeljük csak magunkat a másnyelvűek között, milyen sajátos a mi magyar szájállásunk és hangképzésünk, mennyivel más, mint a germánoké, olaszoké, franciáké, szlávoké, angoloké. Mennyivel más a mi erős és tiszta magyar artikulációnk, mint például a laza ejtésű germán nyelveké.

Figyeljük csak, a szép magyar beszéd milyen huzamos, mennyire megszakítás nélkül való, ellentétben a németek hangrés-zárával. (Még a szó közepén is: Er — innerung.) Ezzel a német beszéd szaggatottá válik, ha figyelmesen hallgatjuk, olyan, mint valami Morse-jeles adás.

Dehogy is kemény és goromba a magyar beszéd, mint a hozzá nem értők állítják, de aki szépen beszél magyarul, annál csupa lágyság és csengés. És dallam. A hangmagasság változásával, a voltaképpeni dallammal már húsz év előtt részletesen foglalkozott Gombocz Zoltán. És meggyőzően.

Kodály Zoltánnal állítjuk: A beszédkultúra a létfentartás egyik eszköze a népek harcában. Ha nyelvünk harangszavát repedt fazékká engedjük züllenni, ne csodáljuk, ha senki sem hallgat ránk és elmerülünk a népek tengerében.

Minden kimondott szóban a nemzetért való testi kiállást is kell érezni. Uj magyar felelősségérzet kell ehhez, a nemzeti öntudat felfokozása.

A magyar égen egy eljövendő nagy magyar kultúra büszke, ragyogó csillaga van felkelőben. A csillagnak a magyarul beszélő magyar milliók tiszta beszédétől is kell fényességet kapnia a népek nagy csillagmezejében!

Bakos Ákos

— **Húsz vagón vasat gyüjtöttek Pécsett.** A *Pest* tudósítója jelenti Pécsről: Pécsett, ahol a nagy érdeklődésre való tekintettel két nappal meghosszabbították a vasnapok idejét, most fejeződtek be a mázsálások. Megállapították, hogy a gyüjtés mintegy tizenhat vagón hulladékot eredményezett. *Rengeteg újabb bejelentés és felajánlás érkezett,* zért elhatározták, hogy telefonhívásra szekerek járják végig a várost, bár a fuvardíj igen magas. Remélhető, hogy a pécsi vasnapok végleges lezárása után *húsz vagón körül lesz az eredmény.*

Nyilttér

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Az USA első lépése saját katonai területéről délamerikai vidékre

A Pétain—Göring találkozó híréről a Wilhelmstrasse nem nyilatkozik

Berlin, november 25.
(A Pest berlini szerkesztőségének telefonjelentése)

A berlini komintern-ellenes értekezlet felé forduló figyelem ellenére is nagy érdeklődést keltett politikai körökben Holland-Guyanának az USA csapatai által történt megszállása. Az amerikai lépés háborús politikai jelentőségét világosan kifejezésre juttatja az a széleskörű és igen éles polémia és az a néhány német illetékes megjegyzés, amely erre a lépésre válaszul elhangzott. Mint sugalmazott forrásokból kiderül, Berlinben Washington elhatározását úgy tekintik, hogy az az USA első lépése saját katonai területéről délamerikai vidékre. Washingtont azonkívül, hogy Holland-Guyana fontos bauxit-bányáit akarta megszerezni, az a szándék is vezette, hogy még inkább fokozhassa befolyását a délamerikai államokra.

A német megjegyzéseket a diplomáciai és politikai megfigyelők különösen abból a szempontból tartják sokatmondónak, ahogyan Berlinben az amerikai lépést besorozzák a háború eseményei közé. Illetékes helyen ugyanis fenntartás nélkül közvetlen kapcsolatot állapítanak meg a libiai brit offenzíva és Holland-Guyana felé tett amerikai lépés között, mert az Egyesült Államok még közelebb akarta tolni támaszpontjait Nyugat-Afrikához.

Itt említhetjük meg, a Wilhelmstrasse illetékes tényezői nem erősítik meg azokat a külföldi híreket, hogy Pétain tábornagy találkozni fog egy magasállású német személyiséggel, a hírek szerint Göring tábornaggyal. A birodalmi külügyminisztériumban csak annyit jegyeztek meg: pillanatnyilag nem adhatnak felvilágosítást, de lehetséges, hogy ez a helyzet hamarosan megváltozik.

Otto von Heydebreck

Bullitt megbízatása

Washington, november 26. *(A Pest külön tud.)* **Roosevelt elnök Bullitt volt párisi USA nagykövetet középkeleti külön meghatalmazottá nevezte ki. Bullitt először Perzsiába utazik, onnan Irakba, Palesztinába és a Nilus völgyébe megy.**

A japán-amerikai tárgyalások

Washington, november 26. *(A Pest külön tud.)* **Az egyetlen pozitivum Amerika és Japán közti tárgyalásokból Cordell Hull külügyi államtitkárnak a tegnap esti sajtókonferencia után tett nyilatkozata, hogy Kuruszu-val a megbeszélések a legrövidebb időn belül folytatódni fognak. Azt hiszik, hogy Kuruszu már ma, szerdán fel fogja keresni Hullt, ekkor fog eldőlni, hogy a ellenkező felfogások közül melyiknek van igaza: meghiúsulnak-e a békés megoldásra irányuló fáradozások, vagy pedig megállapodás jön létre a távolkeleti kérdésekben.**

Tegnap délben már elvi megállapodásról voltak hírek, amelyek azonban legalább is korsiaknak bizonyultak. Hull a tegnap esti sajtókonferencia után a hozzá intézett kérdésekre azt válaszolta, — ma még túlkorai dolog érdemleges nyilatkozatot tenni, csak annyit közölhet, hogy a japán külön megbizottal való tárgyalások rövid időn belül folytatódnak és ezek lesznek hivatva megállapitani, található-e egyáltalán alap a megállapodásra.

Washingtoni angol körökből egészen más hireket terjesztenek és a tárgyalások meghiusulását tartják valószinűnek. Halifax washingtoni brit nagykövet tegnap este felkereste Hullt és azután úgy nyilatkozott, hogy a távolkeleti helyzet igen kritikus. A nyilatkozat után általában kedvezőtlennek mondották a helyzetet és kételkedni kezdenek abban is, megkezdheti-e az amerikai kongresszus esedékes szabadságát.

Thaiföld néhány korosztályt fegyverbe szólított

London, november 26. *(NST)* **Bangkokban kedden este hivatalosan közölték, hogy néhány korosztályt fegyverbe szólítottak. Kijelentették, továbbá, hogy Thaiföld helyzete esetleg arra kényszeríti az országot, hogy semlegességét feladja és védekezzék.**

A kúria a honvédekért

A Vöröskeresztnek a keleti harctéren küzdő honvédeink részére rendezett karácsonyi ajándék-akciója számára a kúria bírói kara, a koronaügyészség tagjaival együtt 800 pengőt küldött szeretetadományok megváltására. Ugyanekkor a kúria 120 pár érmelegítőt is eljuttatott a Vöröskereszthez honvédeink számára.

Francia-Marokkó amerikai megszállását követeli Ward Price

Newyork, november 26. *(Német Távirati Iroda)* **Londoni jelentés szerint Ward Price, a »Daily Herald«-ban felszólítja az Északamerikai Egyesült Államokat, hogy Francia-Marokkót szállják meg »békehadsereggel, aminőt az Egyesült Államok Izlandban és Grönlandban tartanak.** *(MTI)*

Névtelen jegyzője

vagy ma még az erdélyi nyereménykölcsönnek, de neves leszel, ha kötvényed

egy milliót nyer!

A Kormányzó felgyógyult

A »Magyar Távirati Iroda« jelenti:

A kormányzó állapotáról ma az alábbi orvosi jelentést adták ki:

A Kormányzó Úr Őfőméltósága állapotának javulása zavartalan, úgyhogy több jelentés kiadására szükség nincs.

1941 november 25, este 7 óra.

Szöllősy egészségügyi főtanácsos, közkórházi főorvos.

Minisztertanács

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A kormány tagjai a távollevő *Bárdossy* László miniszterelnököt helyettesítő vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter elnöklésével kedden este hétórai kezdettel minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács, amely folyó ügyeket tárgyalt, este tíz órakor ért véget.

Egész vagyonába került egy pécsi asszonynak a szerelmi varázslat

Pécs, november 25. *(A Pest pécsi tud. jel.)* **A pécsi rendőrség kedden őrizetbe vette *Nikolics* János pécsi cigány különváltan élő feleségét, *Kolompár* Mária Katit, aki furfangos módon kifoszt egy pécsi öregasszonyt. A vád szerint megtudta, hogy az áldozat, *egy 77 esztendős pécsi özvegyasszony kései fellángolással beleszeretett egy pécsi úriemberbe. Vállalkozott, hogy bűbájoló hatalmával szerelemre gerjeszti a férfi szívét.*** **A cigányasszony aki már hasonló ügy miatt büntetve volt, *súlyos pénzeket csalt ki az özvegytől.*** **A férfi nevében leveleket iratott. Majd egy alkalommal 300 pengőt vett fel azon a címen, hogy a férfinak a hatóságokkal meggyűlt a baja és ennek elsimítására kell a pénz. *Az özvegy csak fizetett* és hagyta magát az orránál fogva vezetni. A cigánynő kereken *egy esztendő alatt hétezer pengőt zsebelt be az asszonytól, aki ingatlanaitól is megvált a varázslatért.***

Régi világhírnév: SIEMENS ezért fogalom a SIEMENS RÁDIÓ

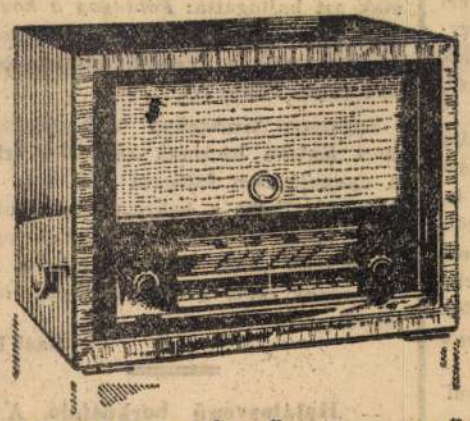

342 U

NAGYTELJESITMÉNYŰ SZUPERVEVŐ

Bemutatás, csere, javítás, árjegyzék
Sternberg rádiószergyár, Rákóczi-út 60.

HANGSZEREIT ÉS RADIÓIT BEMUTATJA
MOGYORÓSSY
HANGSZERGYÁR
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.
Csere, részlet. Tel.: 13-16-81.

Erősen jegyzik az erdélyi nyereménykölcsönt

Alig néhány napja tart az erdélyi nyereménykötvény forgalombahozatala s a közönség máris tömegesen jelentkezik a pénzintézeteknél és az egyéb vásárlási helyeken, hogy *idejében hozzájusson a kívánt mennyiségű kötvényekhez.*

Pontos adatok egyelőre még nem állnak rendelkezésre. Inkább csak egyes kiragadott példák mutatják, milyen váratlan erővel robbant ki a közönség vásárlási kedve. Így például Budapesten az egyik pénzintézetnél már a kibocsátás első napján a déli órákig teljesen kifogyott a banknak kiutalt kötvénymennyiség, úgyhogy az intézet vezetősége azonnali pótellátmány kiutalását kérte.

Az első két nap tanusága szerint *Budapesten főképpen a középjegyzések száma nagy.* A vételek feltűnően nagy része 5—10.000 pengős tételekre szól. A jegyzés második napján erőteljesen megindult azonban a *kisebb pénzű emberek jelentkezése is,* úgyhogy déltől kezdve nem egy intézet kötvénypénztára előtt *sorbaállásokra került sor.*

Pénzügyi körökben álalában azt a benyomást nyerték, hogy a budapesti jegyzések előreláthatólag rövid időn belül *lényegesen meg fogják haladni az eredeti elosztási terv szerint a főváros beruházási lehetőséget kereső rétegei számára előirányzott kötvénymennyiséget.*

Az erdélyi nyereménykötvények vásárlása a fővárossal egyidőben természetesen a vidéken is november 24.-én, vagyis hétfőn indult meg. A vásárlás első napjainak eredményéről vidékről még csak szórványosan érkeztek hírek. Egyelőre megállapítható annyi, hogy *egyedül a vidéki pénzintézetek a jegyzés második napjáig már 10 és fél millió értékű kötvényt igényeltek.* Egy különösen érdekes hírrel ezúttal Nagyvárad szolgált, ahol az egyik pénzintézetben a jegyzés első napján *a közönség háromszorosan túljegyezte* a kötvénymennyiséget.

A vidék jegyzései emellett távolról sem merülnek ki azokban a tételekben, amelyek a vidéki pénzintézetek útján kerülnek eladásra. Különösen a vidéken fejtenek ki igen erőteljes munkát az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó hitelszövetkezetek, az egész Erdélyt behálózó Kolozsvári »Szövetség« Gazdasági és Hitelszövetkezet Központja című szervezet tagszövetkezetei, igen sok jegyzés történik a »Hangya« és a »Hanza« ezernyi vidéki tagszövetkezete, az osztálysorsjegy főelárusítók és *a nagyobb forgalmú dohányárudák útján is.* A vásárlások jelentékeny részét végül a postahivatalok bonyolítják le főképpen a vidék kisebb városaiban és községeiben. Mindezekről a helyekről eddig érkezett jelentések — számszerű adatok nélkül is — azt mutatják, hogy a vidék erősen állja a versenyt és lehet, hogy kötvény-vásárlásaival még túl is fog tenni a budapesti közönség részéről eddig már tapasztalt, a várakozást messze meghaladó vásárlási kedven.

Székesfehérváron feltámadt a bérkocsi-romantika

Székesfehérvár, november 26. *(A Pest székesfehérvári tud.)* Székesfehérvárott, a királyok ősi városában még a robogó gépkocsi sem jelentett vetélytársat nagyapáink kedvelt konflisának. A régi hintók, a gumikerekes kocsik itt maradtak a csendes kisvárosi utcán, *mintha észre sem vették volna az idők múlását, a mellettük suhanó gyors gépkocsikat.* A békés, nyugodt város így maradt a bérkocsik városa s amióta korlátozták a taxiforgalmat, vígan pattognak a daloskedvű ostorok és *a nagyközönség már jobban szereti a romantikus konflisokat, mint a gépkocsik monoton motorzörgését.*

Elindultunk a döcögő konflisok nyomában, hogy megszólaltassuk a híres fehérvári konflisipar derék munkásait, akik még küzdenek, dacolnak a modern kor viharával. Fényesre lakkozott kocsijukkal a régi szép időket idézik a megszépült utcákon.

A híres *Kovács* nemzedék legidősebb tagja Ferenc bácsi, aki már bejárta fél Európát, békebeli urakat és hölgyeket kocsikáztatott a *bécsi* utcákon, testvérei pedig a *Stefánia-úton* csattogtatták az ostort a fényesszőrű lovak felett. Amikor gépkocsik robogtak a pesti és a bécsi utcákon, *a család visszavonult oda, ahonnan elindult: a fehérvári utcára.*

A fényes ünnepek eltűntek *Kovács* bácsi életéből, az idő szürke pora rápergett a díszes konflisokra és a bohémkedvű Feri bácsiból hétköznapi gondokkal küzdő egyszerű munkásember lett. Most már csak akkor csillan a szeme, ha a régi időkről, régi urakról emlékezik.

— Béke volt még akkor... — mondja szelid hangon. — A fiatalok konflissal jártak mindenhova, *még az esküvőkre is.* Sokezer esküvői fuvart tettem virágos, pántlikás lovakkal, fehér nyakkendőben, kemény kobakkal. A háború után megritkultak az esküvői fuvarok. A fiatalok autóval jártak a templomba. *Igaz, hogy azóta kevesebb is lett a boldog házasság* — teszi hozzá a bölcs öreg olyan hangsúllyal, mintha ez kizárólag a taxi bűne lenne...

— Dehogy... *Nem haragszunk mi a gépkocsikra,* — mondja mosolyogva. — Erősebb volt, hát egy időre legyőzött bennünket. Az élet azonban visszaütött most a győztesnek is. Nem kárörömből mondom, de azóta egy kis napsugár szökött az életünkbe a régi időkből. Igaz, hogy eddig is megéltünk valahogy, pedig *több mint ötven kocsi jár a fehérvári utcákon.* A taxiforgalom korlátozása óta még emelkedett a forgalom, úgyhogy újabb kocsik járnak, mert meglehetősen sok a vidéki fuvar.

A nehézségekről kérdezem az öreget, aki nagy keserűségét egyetlen szóba sűríti.

— *A zab,* — mondja komoran. — Zabot, meg egyéb takarmányt nehéz szerezni a lónak. Ne tessék azt gondolni, hogy csak az autónak nincs motalkó, a lónak is nehéz takarmányt szerezni, *pedig a ló mindig »fogyaszt«, ha dolgozik, ha nem.*

— Ilyen öreg embernek, mint én, meg a társaim, már a szolgálat is nehéz — kerekít tovább panaszait Kovács bácsi. Esőben, télben ácsorogni, *nem öregembernek való munka— de élni kell.*

— Én már nem tehetek úgy, mint az öcsém fia, aki otthagyta a bakot és *Pestre szökött taxisofőrnek.* Fiatal, még megteheti, de engem már nem látnak tányérsapkába soha, *megmaradok én csak a kobaknál...*

— Szégyenszemre a gyerek is hazajött két hete, — mondja nekilelkesedve az öreg. — *Leépítették a benzin miatt, hát a kormány mellől visszatért az ostorhoz.* Igaz, hogy kedvetlen volt napokig és egyre csak azt hajtogatta: *Pótanyag a konflis* — most már megszokta a család mesterségét és úgy tartja a gyeplőt, mintha sohasem járt volna Pesten...

Egyszerre megszakad a beszélgetésünk, mert Kovács bácsinak *»ügyfele«* érkezett. A nyugalmazott főjegyző urat viszi az állomásra. Felül a bakra, azután biztatni kezdi csüggedt ostorával ácsorgó lovát és *elkocognak olyan csendesen, mintha szökni akarnának ebből a csúnya, fagyos téli világból...*

Gaál Ferenc

— **Halálosvégű borkóstoló.** A *Pest* pécsi tudósítója jelenti: *Marton* János mecsekszabolcsi bányász és két meghitt barátja kimentek a szőlőbe *újborkóstolóra.* Vígan nótázgattak, mulatoztak. Éjfél után két óra tájban *Marton nekiesett a pince falának* és mire orvosért szaladtak, *a helyszínen meghalt.* A vizsgálat kiderítette, hogy *felpattant a lábán a visszér* és ennek következtében elvérzett.

ARTIN ENYHE, BIZTOS HASHAJTÓ.

A hazától távol élő magyarok helytállásáról beszélt Bárdossy miniszterelnök a berlini Collegium Hungaricumban

Berlin, november 26. *(Magyar Távirati Iroda) Bárdossy* László miniszterelnök kedden délután látogatást tett a berlini *Magyar Intézetben* és a *Collegium Hungaricumban.*

A Magyar Intézetben *Farkas* Gyula egyetemi tanár, a Collegium Hungaricum igazgatója üdvözölte a miniszterelnököt és végigvezette az intézet kitűnően felszerelt termein.

Bárdossy László miniszterelnök nagy érdeklődéssel hallgatta Farkas igazgató felvilágosításait az intézet működéséről, behatóan érdeklődött az intézet munkarendje iránt és különösen nagy érdeklődéssel szemlélte a több mint 40.000 kötetet kitevő szakkönyvtárt.

A Magyar Intézetben jelen volt a miniszterelnök látogatásakor *Zschintzsch* birodalmi kultuszminisztériumi államtitkár, *Bierbaum* orvoskari dékán a berlini egyetem rektorának képviseletében, továbbá dr. *Bussenius* finn és dr. *Szent-Iványi* Béla magyar lektor.

A Magyar Intézetből *Bárdossy* László miniszterelnök kíséretével együtt *a Collegium Hungaricumba ment.* A Collegium pompás lépcsőházában *a magyar leventecsapat tagjai álltak díszőrséget.*

A miniszterelnök először a bennlakó magyar akadémikusokat fogadta, akiknek nevében dr. *Willer* József tanár, a *Berlini Magyar Tanulóifjak Társasága* elnöke üdvözölte. Üdvözlőbeszédében két kérést terjesztett elő. Először azt kérte, hogy a Berlinben ösztöndíjjal tanulmányukat folytató magyar akadémikusokat nagyobb mértékben kapcsolják be az európai újjárendezésben nagy szerepet játszó magyar nemzeti munkába, második kérése pedig arra irányult, hogy a miniszterelnök adja pártfogását a *Berlini Magyar Tanulóifjak Társasága* jövő évben tartandó centennáriumi ünnepségeihez.

Bárdossy László miniszterelnök kijelentette, hogy örömmel tesz eleget az akadémikusok két kérésének, annál is inkább, mert első kérésük nem is kérés, hanem *felajánlása ifjúi erőiknek és tudásuknak* a nagy nemzeti munkában való részvételre. A nemzeti célok elérése érdekében — mondotta a miniszterelnök — mindnyájunknak össze kell fognunk és egyesült erővel dolgoznunk.

A miniszterelnök ezután elbeszélgetett a kollegistákkal és mindegyiktől külön-külön melegen érdeklődött tanulmányai iránt.

A Collegium dísztermében erre az időre már *egybegyűlt a berlini magyar kolónia igen sok tagja* és felsorakozott a magyar leventecsapat is. A belépő miniszterelnököt hosszas éljenzés fogadta. Majd a magyarruhás kis *Péter* Gertrud a berlini magyar iskolásgyermekek nevében talpraesett felköszöntőt mondott és piros rózsacsokrot nyujtott át a miniszterelnöknek.

A magyar kolónia nevében *Lőrincz* Géza építész, a *Berlini Magyar Otthon* vezetője üdvözölte *Bárdossy* Lászlót és előadta a kolónia kéréseit, amelyeket beszéde végén emlékiratba foglalva is átadott a miniszterelnöknek. Ezek a kérések a Berlini Magyar Otthon új helyiségeinek felépítésére, a berlini magyarok számára kiadandó magyar hetilap támogatására és a berlini önálló magyar iparosok és kereskedők visszavándorlására vonatkoztak.

Bárdossy László miniszterelnök válaszában örömének adott kifejezést, hogy berlini hivatalos útját felhasználhatta a Berlinben élő hű magyar kolónia meglátogatására. Nincs ugyanis kétség abban, hogy a magyar hazától távol élő és a baráti Németbirodalomban vendégszeretetet élvező magyarok hűek ahhoz a hazához, amely őket ugyancsak büszkén vallja a magáénak. *A hazától távol élő magyarokra nagy feladat hárul: nekik a magyar helytállásról idegenben kell tanuságot tenniök.* Mindenekelőtt kifejezésre kell juttatniok *a magyar egységet.* Éppen a mai időkben, amikor Magyarország és egész Európa sorsdöntő órákat él át, *a mi sokat szenvedett népünknek mindenkinél jobban össze kell tartania.* Az emlékirat, amelyet most nyujtottak át neki, bizonyítéka annak, hogy a berlini magyar kolónia átérzi a reáháruló nagy feladatok jelentőségét. A maga részéről ő is megígéri, hogy a kérések támogatása érdekében megtesz minden tőle telhetőt.

Végül *a Berlinben és Berlin környékén dolgozó magyar munkásokról beszélt a miniszterelnök.* Ezek a munkások — mondotta — itt az idegenben sokszor elhagyatva érzik magukat. A már régebben Berlinben élő magyaroknak kell elsősorban ezeknek a munkástestvéreknek segítségére sietniök, hogy baráti támogatásukkal pótolják számukra az otthont és táplálják bennük a szent nemzeti érzést.

A beszédet nagy tetszéssel fogadták a kolónia tagjai, akikkel a miniszterelnök ezután hosszasan elbeszélgetett. Mindenkihez volt néhány kedves szava. Elvegyült közöttük, öreggel, fiatallal egyaránt elbeszélgetett közvetlen, baráti modorban. Alig akarták elengedni körükből a berlini magyarok, de a hivatalos program megszabta a miniszterelnök idejét.

Bucsuzóul a leventecsapat néhány pattogó katonanótát adott elő, majd mindannyian elénekelték a magyar Himnuszt és szünni nem akaró lelkesedés közben vettek búcúst Bárdossy Lászlótól.

A miniszterelnök és kísérete este végignézte a Kamaraszínházban *Bókay* János »Megvédtem egy asszonyt« című vígjátékának előadását.

A ma délelőttöt berlini magyar munkások körében töltötte a miniszterelnök

Berlin, november 26
(A Pest berlini szerkesztőségének telefonjelentése)

Ma délelőtt nincsen hivatalos programjuk a berlini értekezletre összegyült államférfiaknak. *Bárdossy* László miniszterelnök felhasználja az alkalmat arra, hogy *egy Berlin közelében levő ipartelepet látogasson meg, ahol különösen nagyszámban dolgoznak magyar munkások.* Délben kerül sor — hivatalos közlés szerint — *a birodalmi külügyminiszternél a fogadásokra a Kaiserhof-szállóban. Ribbentrop* ezalkalommal *beszédet mond.* Délután fogadja azután egyenként a különböző külföldi államférfiakat és minden valószínűség szerint időszerű kérdéseket is megtárgyal velük.

O. v. H.

RÁDIÓ

Szerda, november 26.

BUDAPEST I.: 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz. — 12.10 Hanglemezek. — 12.40 Hírek. — 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés. — 13.30 Ilinczky szalonzenekar. — 14.30 Hírek. — 14.45 Műsorismertetés. — 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. — 15.20 Katonazene. — 16.15 Előadás. — 16.45 Időjelzés, hírek. — 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15 Kiss szalonzenekar. — 17.35 Előadás. — 18.00 Szabó jazz-hármas. — 18.20 Honvédműsor. — 19.00 Hírek n.agyar, német és román nyelven. — 19.20 Szabó Lőrinc előadása. — 20.00 Operaházi zenekar. — 20.40 Előadás. — 21.40 Hírek. — 22.10 Buttola tánczenekar. — 22.30 Szórakoztató hanglemezek. — 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. — 23.25 Cigányzene. — 24.00 Hírek.

KASSA: 12.00 Budapest I. — 17.15 Hanglemezek. — 17.30 Előadás. — 17.55 Hegedű zongorakísérettel. — 18.20 Budapest I.

PEST—MAGYARORSZÁG—IBUSZ

Karácsonyi és újévi utazás

POZSONYBA

MNB. 1390. sz. eng.

I. utazás: 1941 december 24—28.
II. utazás: 1941 dec. 28—1942 jan. 1.

Menetrend:

Indulás Bpest—Nyugati p. u.	6.01 ó.
Érkezés Pozsonyba	13.08 »
Indulás Pozsonyból	14.56 »
Érkezés Bpest—Nyugati p. u.	21.45 »

Részvételi díj:

2. osztály 43.— P. 3. osztály 37.— P.

Jelentkezési határidő:

Személyazonossági igazolvánnyal jelentkezők részére 1941 dec. 3. Érvényes útlevéllel jelentkezők részére 1941 dec. 9.

Az egész ország területén lakó utasok hatósági személyazonossági igazolvánnyal résztvehetnek utazásunkon.

Felvilágosítás és jelentkezés:
Pest—Magyarország—IBUSz Utazási és Menetjegyiroda. VII., Erzsébet-körút 7. T: 422-985 és az összes IBUSz-irodákban

Lőrincz Gusztáv

festő

iparmisk

1903-7

dásd

Baranyai-Lőrinc Gusztáv

alatt

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
Jénygép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Lőrincz Gusztáv

festő

1903–7

Éinisk 1930. 85. l.

balra nézve. Leeresztett jobb kezében réteges buzo
e teszi. Piros bélésű prém~~ka~~kucsmáját három toll
bajusza barna, szeme szürke s szakála leberetvált.
bélelve, sötétkék; atillája s szűk nadrágja
pánja sárga. A derekát szorító széles öv ékkö-
háttér hegyes vidék, a hol két katona fut és
~~gy~~ hordónál s az ágyúgolyógarmadánál két vi-
felhős. Tőlül balra a táblácskán: „N° 10" s a
assuk:

BATTHYAN, VIXIT
OTTUS SOPRON = ACAZONUM RE
ONUM CUM PALATTINO JUDEX JNFERIORIS
APITANEUS."

méretei 217:125 cm.
ryűjteményéből 140/95 N° 564.

140/95: N° 564

Lörincz Gustáv

Maler, geb. 1886 in Jakabfalva, absolvierte seine Kunststudien in Pécs, Budapest und Venedig. Die Themen nahezu seiner sämmtlichen Arbeiten und Kompositionen sind aus dem Venezianer Leben geschöpft, er lebt auch grösstenteils in Venedig. An der ungar. Kunstausstellungen beteiligt er sich nur selten, und auch da nur mit graph. Kompositionen. Bekanntere Gemälde: Der Winter (in Pécser Museum), Salome, Trauung, Ecce, L'ultimo, Santa Lucia, Die Statisten, Nach einer Soirée vor dem Dogenpalaste, Serenade, Portrait des Bischofs Alexander Parvy.

Krück. II. 176. f.

Vörösparaki római bánya III. 142.

Lörincz Gusztáv,
baranyai

Thieme Becker
XXIII. 322 l.
(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lövincz Gusztáv (baranyai)

fest., nobrász, épitész

Kisl. Pécs 1886 jul. 14.

Lásd:

Réván XX. 578. l.

LŐRINCZ 1. *Gusztáv*, festő, * Jakabfalva 1886. Pécsett, Budapesten és Velencében tanult. Többnyire a velencei életből vett jeleneteket fest. A tél c. képe a pécsi múzeumban. 1911. néhány graf. kompozicióját állította ki a Nemzeti Szalónban.

E. gy. II. 46 l

~~Balta köböl, Norvasagaucsba Jog-~~

~~lalt VI. 125.~~

Lőrincz Gusztáv

Pécs városától book

Erlíncisk 1903/4. 32. l.

Sambach und W. Grebner

r „Wiener Bauindustrie-Zeitung“.

0 Blatt in dreiwöchentlichen Zwischenräumen.

cl. Versendungsspesen fl. ö. W. 5
0 = Francs 13 = Sh. 10.

M. ORSZ. MŰEMLÉKEK BIZOTTSÁGA

Heft 3.

Lőrincz Gusztáv

végbiz. jó eredm.

Értimisk 1907/8.

22. l.

Lőrincz Gustáv

Müller Testvéreknél
dolgozik

Értimisk 1908/9. 15. l

Budapesti Ráday-könyvtár segélyezése

VII. 286.

MDK

Löcsi (Spielenberg) Lajos könyvkötő

Szinnyei: Magyar Irók.VIII.kötet 3-5.l.

MDK

Löcsi (Spielenberg) Imre könyvkötő

Szinnyei: Magyar Irók.VIII.kötet 3-5.l.

MDK

Löcsi (Spielenberg) László könyvkötő

Szinnyei: Magyar Irók.VIII.kötet 3-5.l.

MDK

Löcsi (Spielenberg) Sándor könyvkötő

Szinnyei: Magyar Irók.VIII.kötet 3-5.l.

Sódor Jenő

Az Iparművészeti Főiskolán és a Firenzei Művészeti Akadémián tanult. 1936 óta nem vett részt kollektív kiállításokon.

-----: Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

LŐDÖR JENŐ, festő

TRUDI, c. képe. -1938-ban Szombathelyen kiallitasa volt. Figuralis alkotasai emberismeretről, karakterérzékről, és alkotójuk technikai készültségének fejlődéséről tanuskodnak. Trudi cimü müve ,női képmasa is a realista ábrazolás jó példája, finom tónusu, gondosan megvalósitott, kidolgozott kép. 298.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

1938-ban kiallitasa Szombathelyen.-Őszinte,nyilt,vilaglatás érződik tájképein is.A firenzei dombvidék,a napolyi öböl,a különös éghajlatu vidék fényhatasait,sokféle hangulatat tiszta realizmussal jutta.ja érvényre,amelyben a felfedezés öröme és a megmutatás jóérzése is belejatszik 298.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
396.old

VASI SZEMLE, XXXII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Több évtizedes munkásságát, felkészültségét hivatalosan is elismerik, amikor kérésére 1967-ben felveszik a Képzőművészeti Alap tagjai sorába. Művészi-társadalmi aktivitását két alkalommal is aranyjelvénnyel jutalmazta az Orsz. Béketanács, s munkahelyén, a Vas megyei Mozüzemi Vállalatnál megkapta a Kiváló dolgozó" jelvényt. 401. old

OSIKÁM JÓNUSZ: Vasi művészportrék, Lődör Jenő 396. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

ÁROKÁSAS KÖDBEN cimü müve. /kép. 399.old. Olajfestmény. Visszafogott szürkébe merülő alaphangulatával a patakszabályozáson dolgozók szép, kompozíciós kifejezése. 402.old

CSIKÓS JÓZSEF: VASI müvészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 3.szám. 1969. Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

ÖNARCKÉP, c, müve. Olaj, 35+45 cm.
Fekete repr. 401.old.

CSIKÓS JÓZSEF: VASI művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 3.szám. 1969. Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Lődör Jenő: Vietnami vazlat, Pasztell, 50+60 cm.
Fekete repr. 408.old

CSIKÓS JÓZSEF: VASI művészportrék, Lődör Jenő
396.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 3.szám. 1969. Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Külföldi útja utáni kiállításának kritikáiból: "Jól megfigyelt tengerparti képein és nappal szemben festett tájain nehéz problémákat közelített meg tökéletes eredménnyel. 398.old

CSIKÓS
CSEKÓS JÓZSEF: Vasi Művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 19691. 3.szám, Szombathely

LODÓR JENŐ, festő

A Hir 1940 októberében kelt interjujabanLődör Jenő igy fogalmazta meg alapvető művészi,emberi hitvallasat:"Jónak akarom latni az embert és boldognak jövőjét -ha ez egyelőre nehéz is." 400.old

CSIKÓS
OSBHÓS JÓZSEF: Vasi Művésznortrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 19691. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

1943-ban a szép-és iparmüv.szakosztály/Kulturegyesület/ alapitotta Rumi Rajki István dijjal jutalmazta,melynek akkori főtitkara,Bardosi Németh János nagy elismeréssel adózott a müvész munkajáról. 400.old

CSIKÓS
CSEKŐ JÓZSEF: Vasi Művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969i. 5.szám, Szombathely

LÓDOR JENŐ, festő

A főiskolai tanulmanyok előtt bejarta egész Európát. Belgium, Hollandia, Franciaorszag, Olaszorszag. Főleg festészettörténeti, művészettörténeti emlékek foglalkoztatjak, s igy barangolasai az önképzés nagyszerü lehetőségét is biztositjak szamara. 396.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lódör Lajos
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

LÓDOR JENŐ, festő

Imponaló merészséggel és mügonddal kezeli az ecsetet, tetszetősen adja vissza a belgiumi tajat, Gent és a környékbeli varoskak különös hangulázt, lenyügözi a tenger latvanya, s több képen feldolgozza a szirtek, sziklak és a hatalmas viz keltette impressziót. 396.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Lajos 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENO, festő

A felszabadulas utáni első önalló kiallitásra 1961-ben került sor,a Képcsarnok Vallalat rendezésében.Husz kiallitott képe jelentős összefoglalója volt az addigi fejlődésnek,elismert allomasa festői utjának. 400.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Lajos 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

Lődör Jenő, festő

HIDÉPITÉS, c. müve.- Nagy olajfestménye, vagy az Arokásás ködben cimü vászna, amely visszafogott, szürkébe meritett alaphangulatával a patakszabalyozason dolgozók szép, kompoziciós kifejezése. 402.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi müvészportrék, Lődör Lajos 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDOR JENŐ, festő

Alkotásaiból úgy érezzük, hogy okosan maradt meg a kezdeti realizmusnál, fogékonyan alkalmazta mives felkészültségét témaihoz, még akkor is, ha már más utakon, új formai technikai eszközökkel járnak képzőművészeink. 402.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Lajos
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

Lőrincz Gyula

Magyar Iparművészet az
ezredfordulón 2003

gy. l.

LODOR JENŐ, festő

Külföldi útjáról való hazatérése után önálló kiallitáso
son számolt be legfrissebb élményeiről. Képeit-elsősorban
talkaépei-biztos kézről, nagy rajztudasról, egészséges
szinérzékről és hangulati gazdagságról adnak bizonysa-
got. 396.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf, 1969. 3.szam, Szombathely

Lőrincz Győző

Magyar Iparművészet az

ezredfoRdulón 2003

225 l.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 JUN 20

Neue Zeitung

Jenő Lődör

EINE SAMMELAUSSTELLUNG des Malers Jenő Lődör ist in der Galerie des Szombathelyer Kultur- und Sporthauses zu besichtigen. Die ausgestellten 68 Gemälde geben einen interessanten und umfassenden Überblick über die Kunstauffassung und Technik des siebzigjährigen Künstlers.

Löffler S. Sándor

44: Löffler S. Sándor, épitész . . . Retek-útcza.
45, 46; Löffler S. Sándor, épitész . . . Balint-útcza 13.

Bpájép

PERZSABUNDA

és szőrmevásárlásnál

a látszólagos olcsó áron kivül

prima minőséget

és elsőrangú munkát

óhajt:

Akkor

teljes bizalommal forduljon

CSERY GYULA

SZUCSMESTER

közel félszázados, elismerten szolid cégéhez

BUDAPEST

IV., PROHÁSZKA OTTOKÁR-UTCA 3.

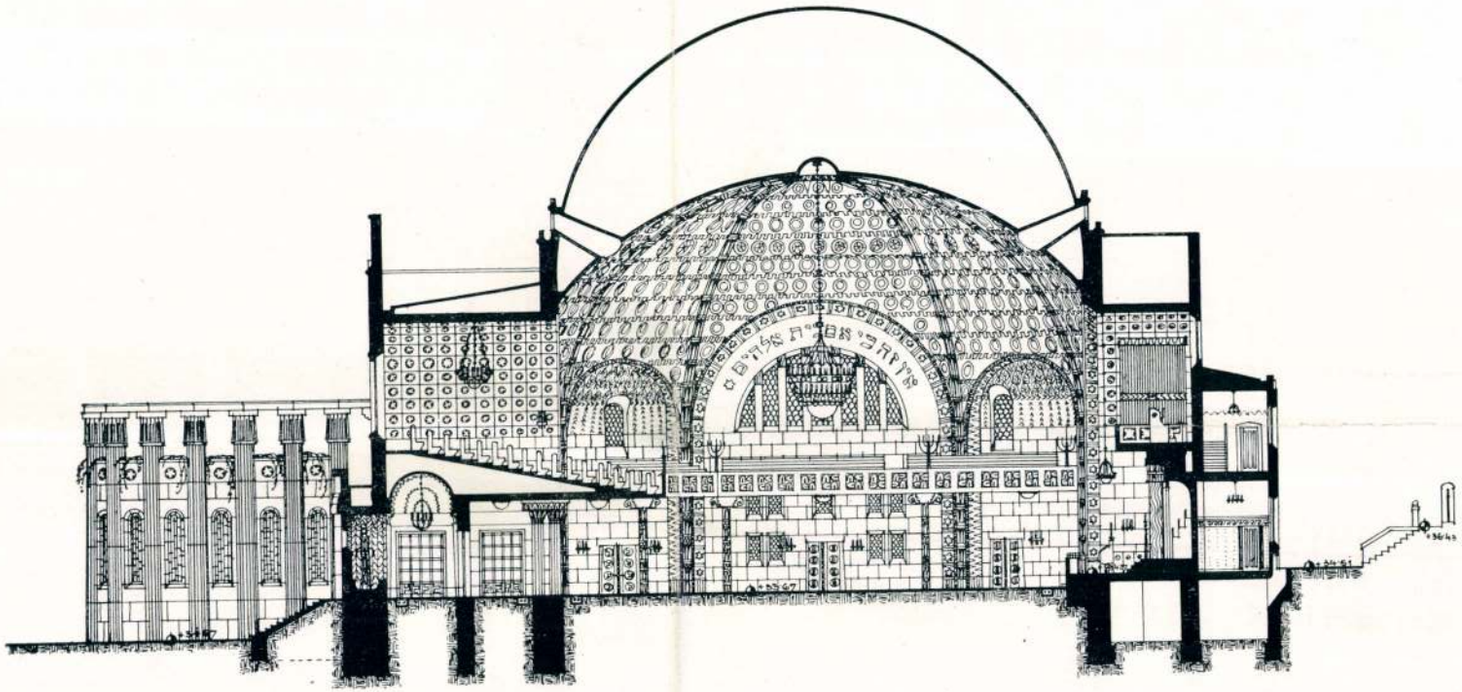

KERESZTMETSZET.

LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

III. DÍJ. — JELIGE: GLÓRIA.

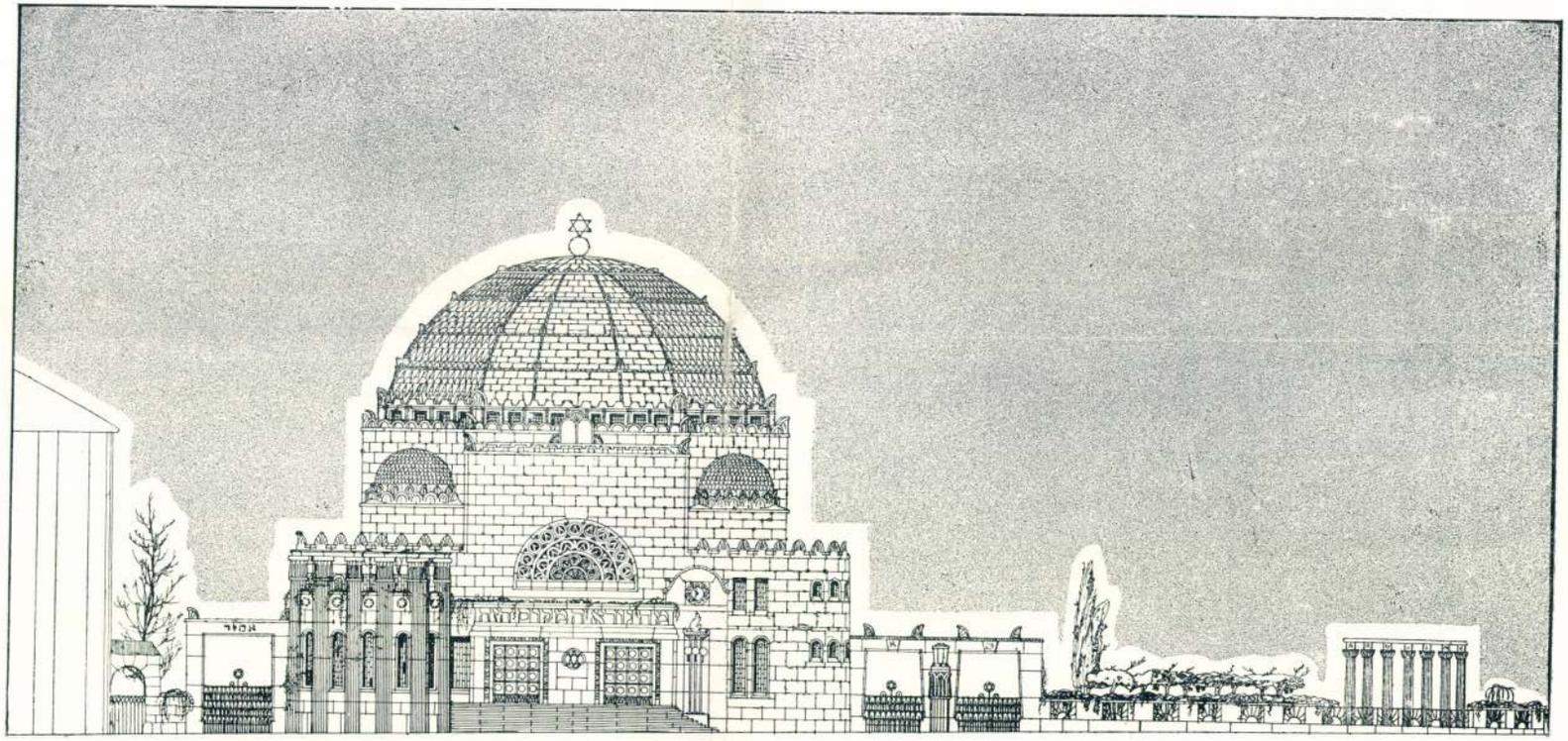

III. DÍJ. — JELIGE: GLÓRIA. FŐHOMLOKZAT. LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

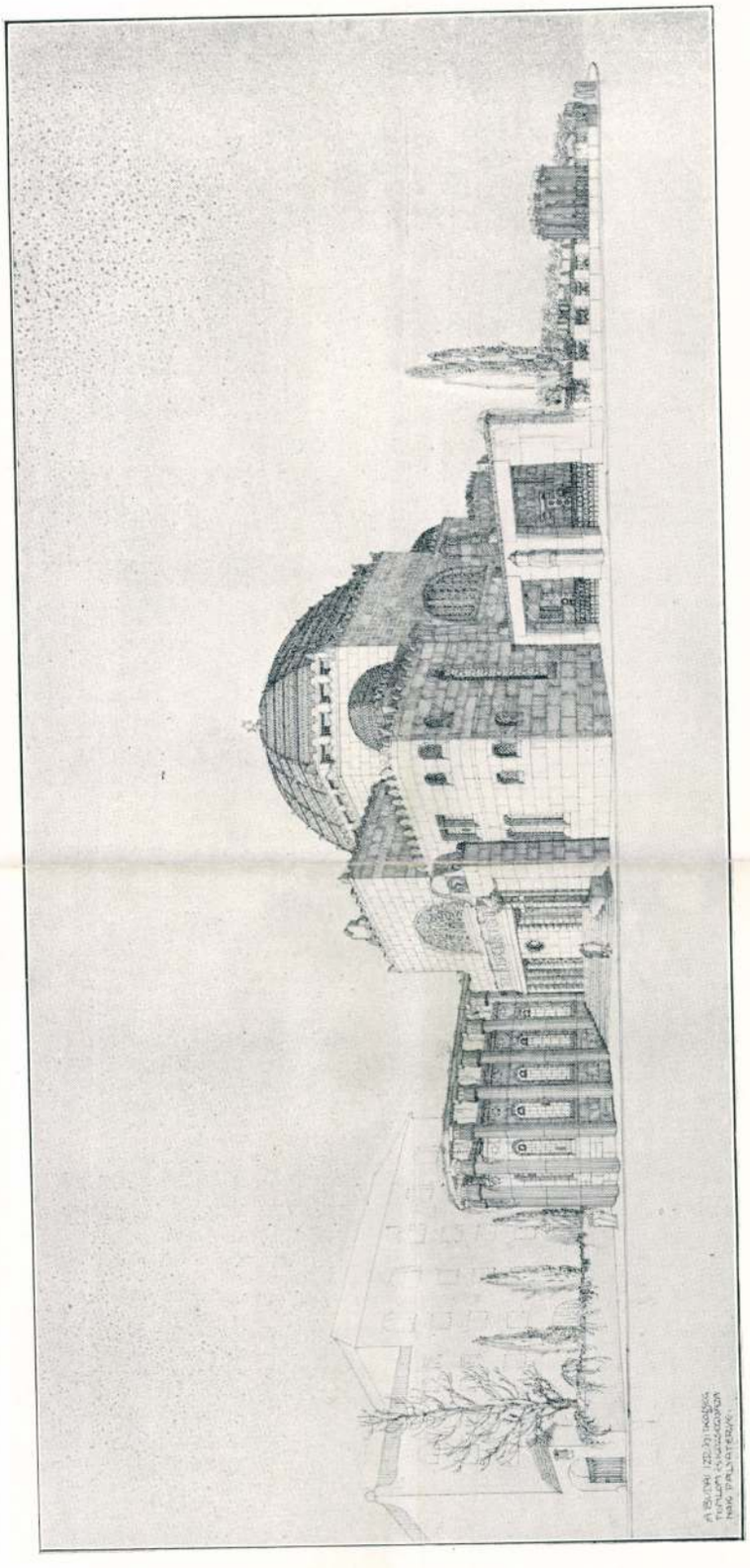

LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

III DÍJ. — JELIGE: GLÓRIA.

A kendai izr. templom tervpályázata.
Magyar Építőművészet
1912. 5–6. f.

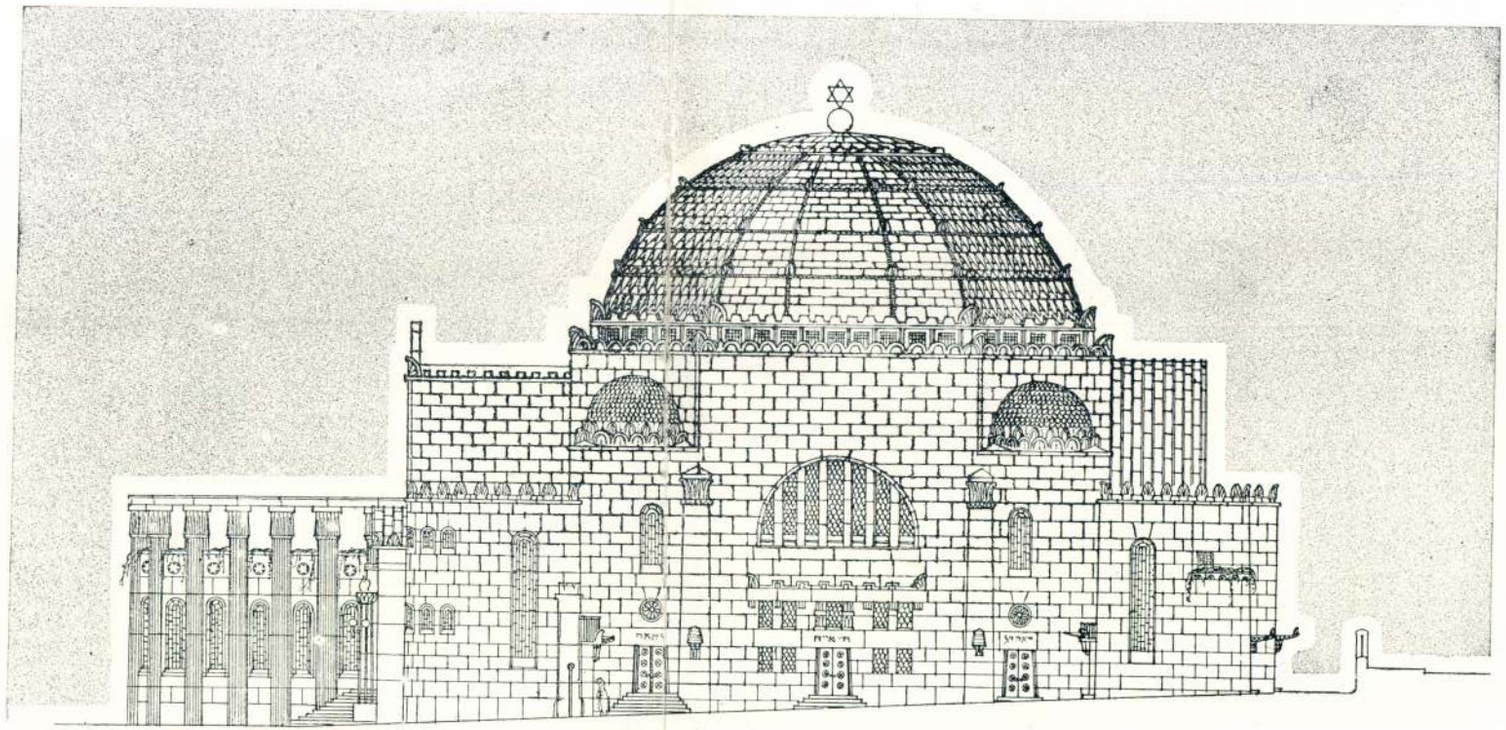

III. DÍJ. — JELIGE: GLÓRIA.

OLDALHOMLOKZAT.

LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA, BUDAPEST.

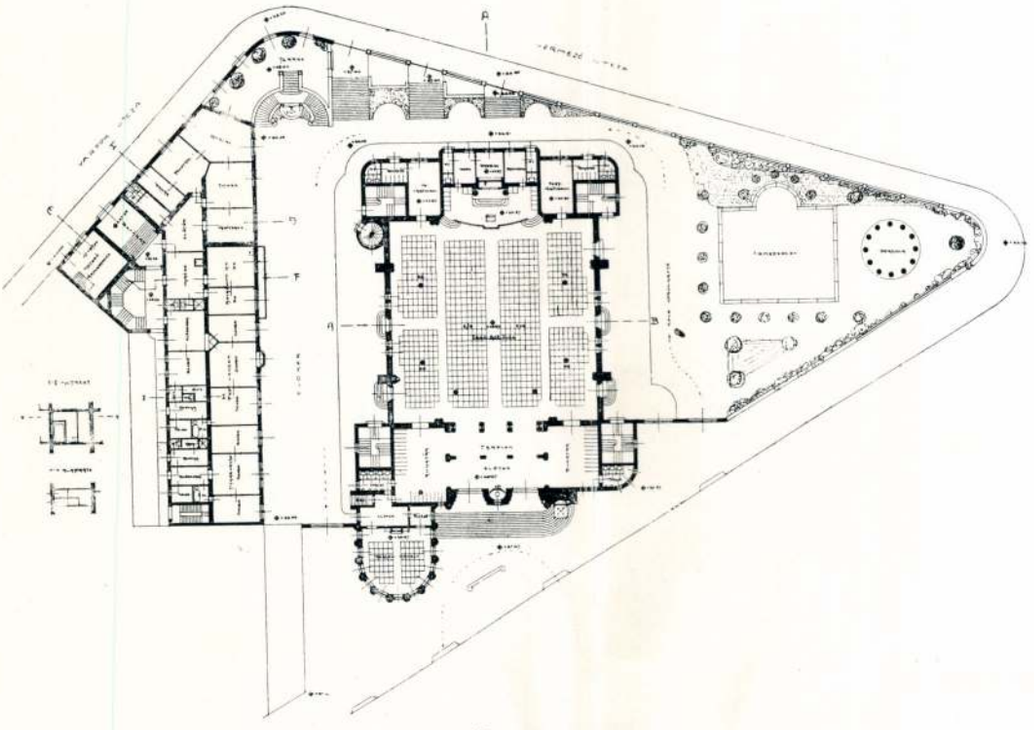

FÖLDSZINT.

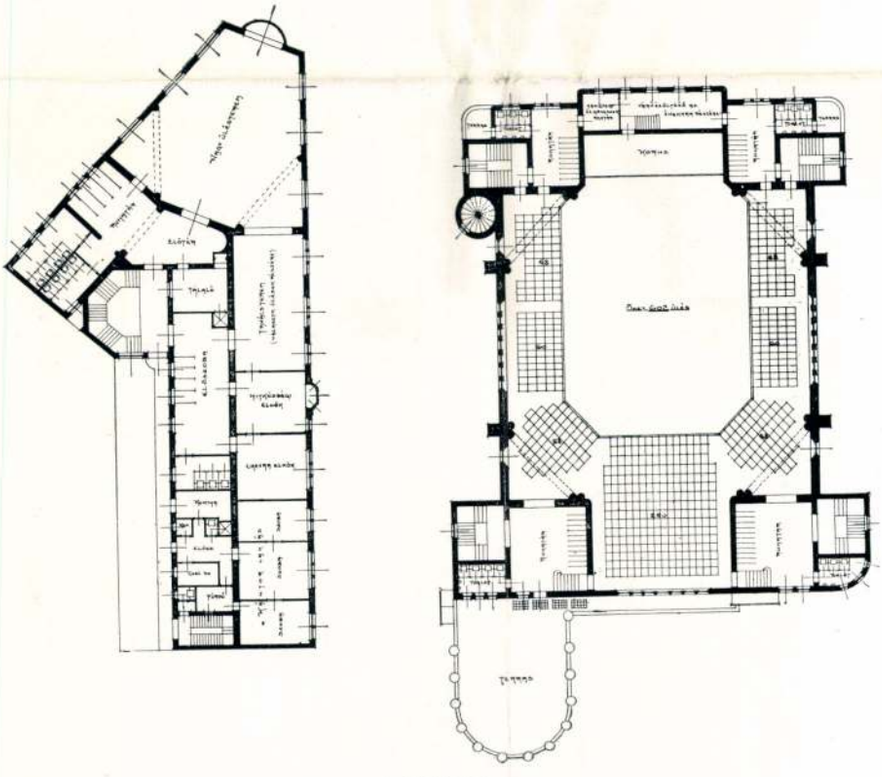

I. EMELET.

III. DÍJ. — JELIGE: GLÓRIA.

LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA, BUDAPEST.

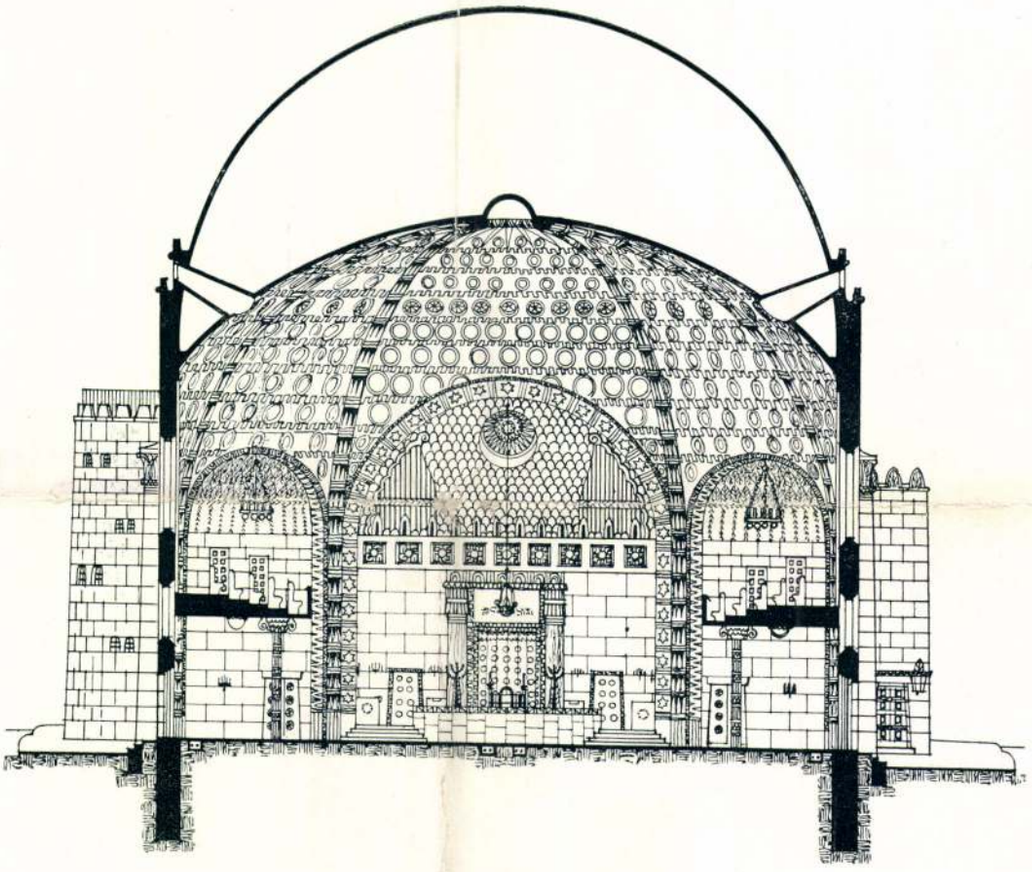

METSZET.

III. DÍJ. — JELIGE: GLÓRIA.

LŐFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA, BUDAPEST.

Löffler Sándor építész sz. 1877. (?) Budapesten.

Löffler Béla bátyja. ~~[illegible]~~ Egy
ideig közös irodájuk volt Budapesten. Löffler
Béla volt a tervező, Sándor inkább admi-
nisztrálta az ügyeket

Löffler Sándor és Béla

34 - 35. l.

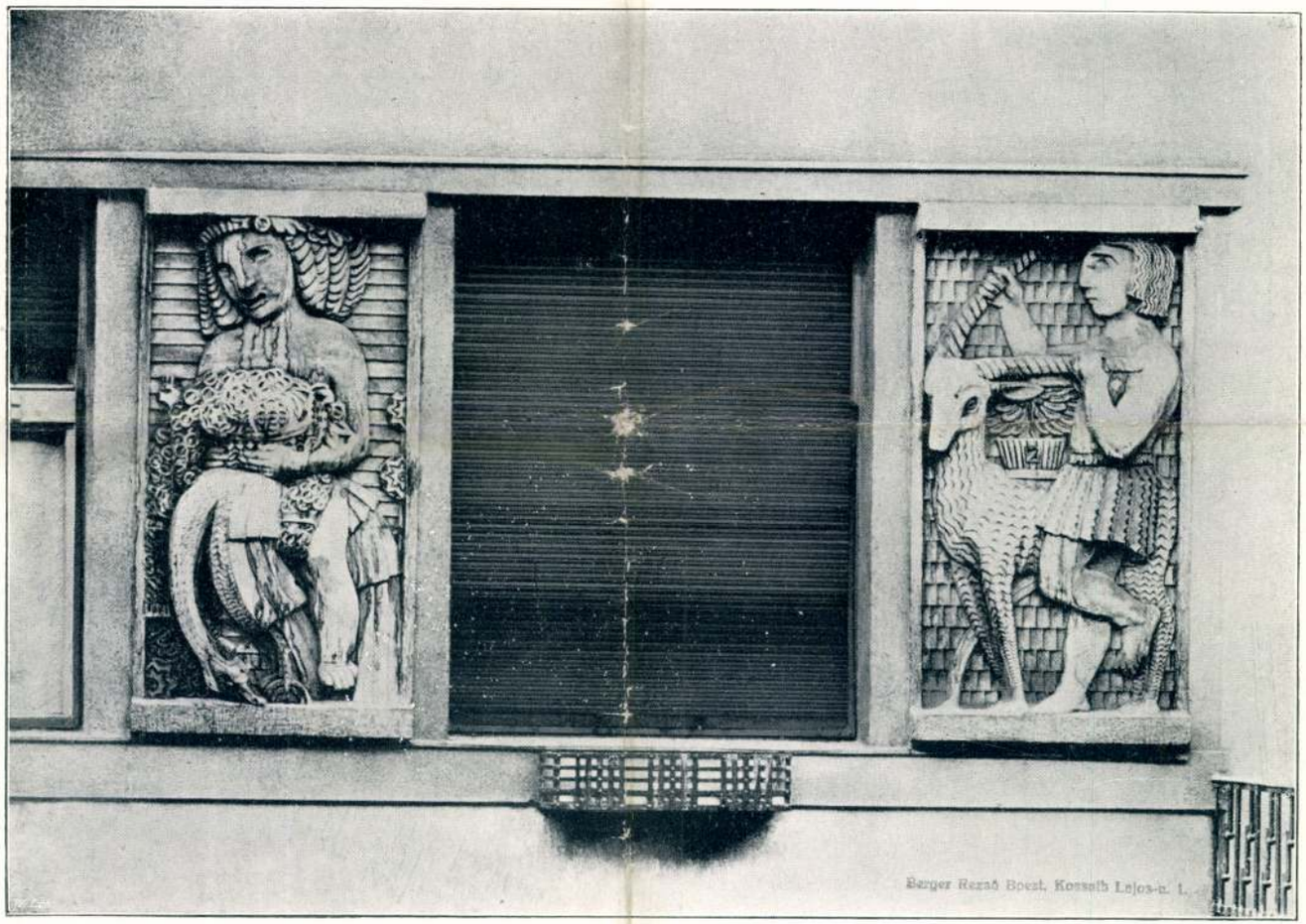

NÉPSZINHÁZ-UTCAI BÉRHÁZ.

TERVEZTÉK: LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

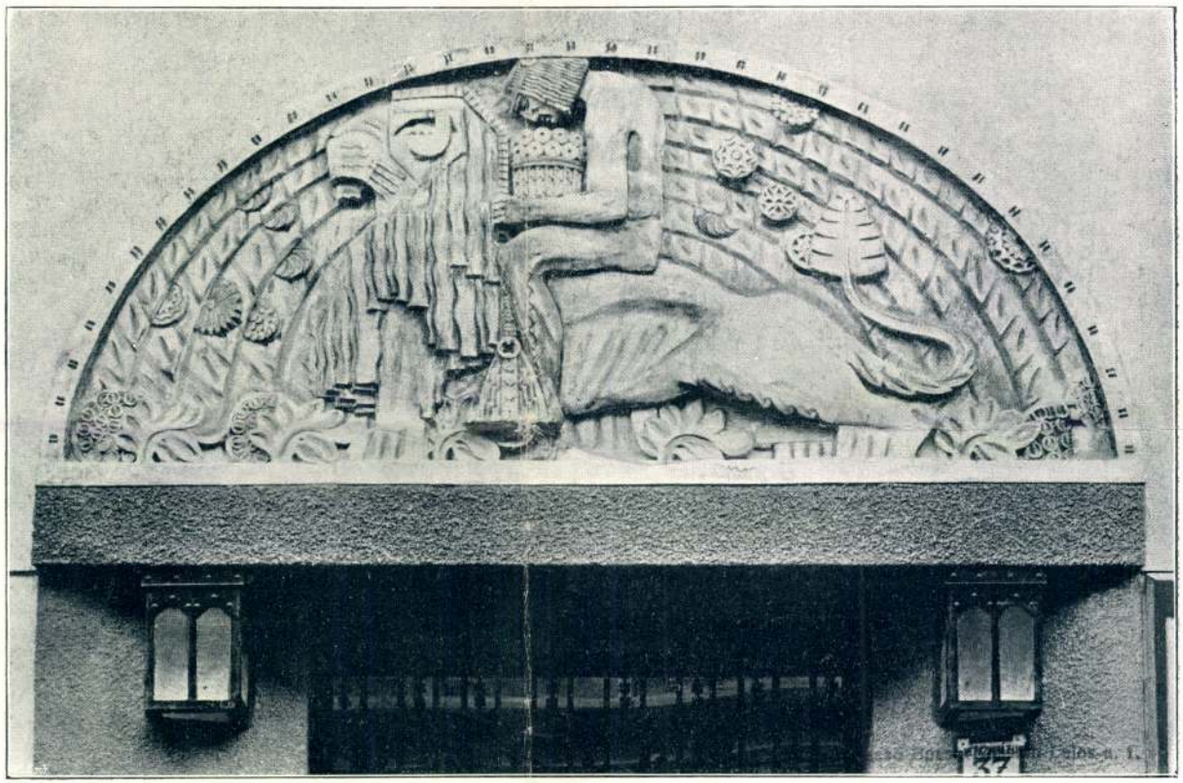

NÉPSZINHÁZ-UTCAI BÉRHÁZ.

TERVEZTÉK: LÕFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

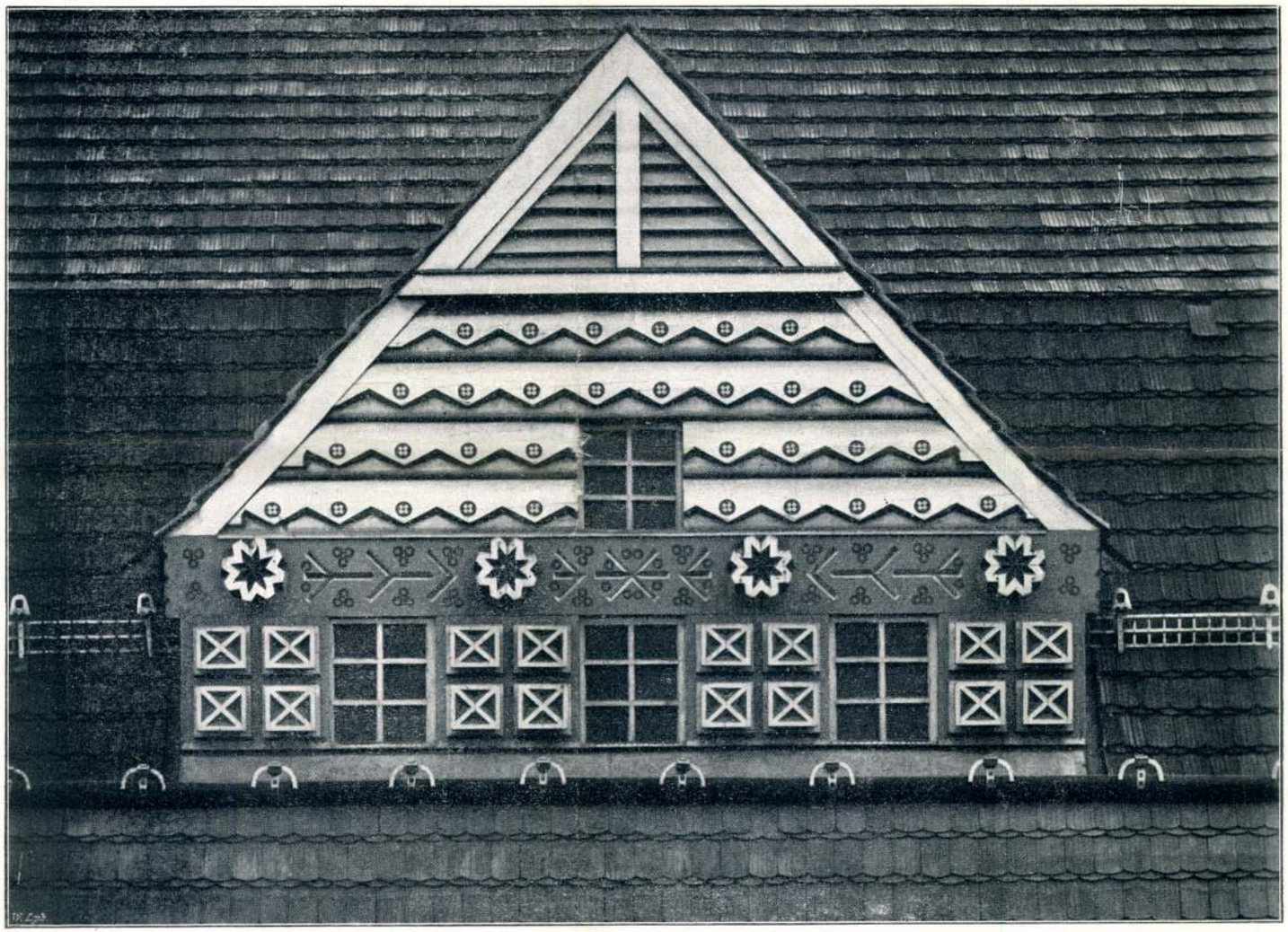

NÉPSZINHÁZ-UTCAI BÉRHÁZ.

TERVEZTÉK LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

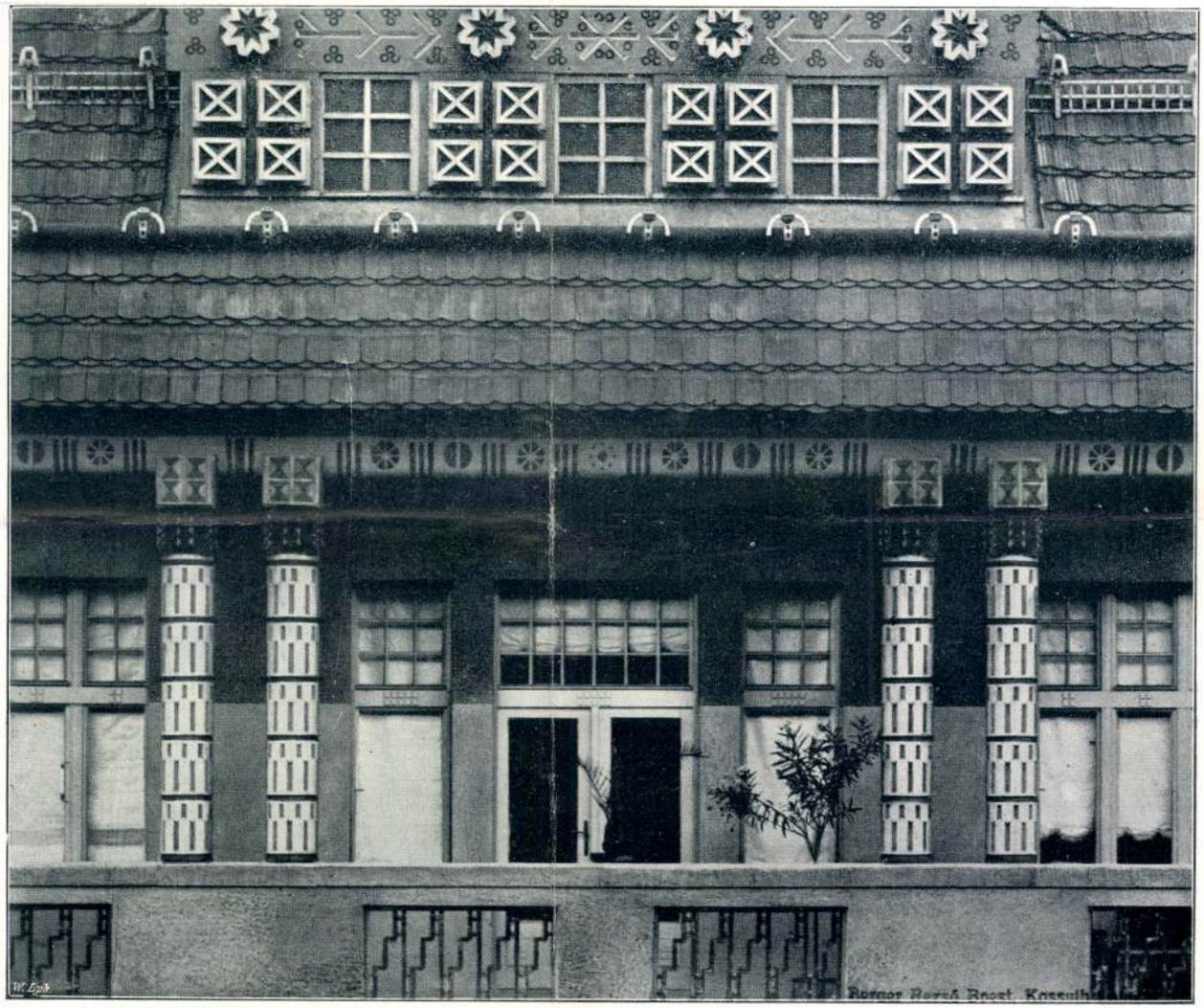

NÉPSZJNHÁZ-UTCAI BÉRHÁZ.

TERVEZTÉK: LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

NÉPSZINHÁZ-UTCAI BÉRHÁZ.

TERVEZTÉK: LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

NÉPSZÍNHÁZ-UTCAI BÉRHÁZ.

TERVEZTÉK: LÖFFLER SÁNDOR ÉS BÉLA.

Magyar Építőművészet
1911. 9. szám

VIGAND EDE
KERTI EBÉDLŐ.

KÉSZÍTETTE
MÓCSAY JÓZSEF.

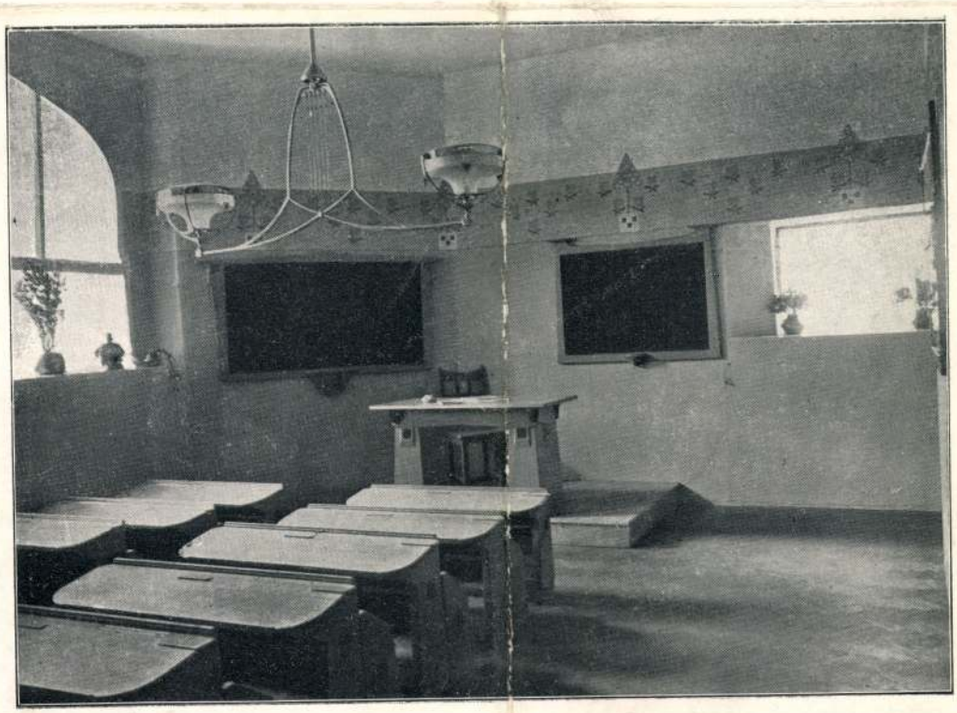

LÖFFLER BÉLA
ISKOLASZOBA.

KÉSZÍTETTE
GERA LAJOS.

FARAGÓ ÖDÖN
EBEDLŐ.

KÉSZÍTETTE
BÁNYAI VIKTOR.

FARAGÓ ÖDÖN
FOGADÓ SZOBA.

KÉSZÍTETTÉK
STEINBACH GÁBOR KÁRPITOS
ÉS LUKÁCSEVICS LAJOS ASZTALOS.

Magyar Iparművészet
1905. 8 l. képek

~~Böhm Henrikes Hegedüs~~

~~Arm~~

Löffler Sándor és
Löffler Béla

Menyhért Miklós

Szende Andor

Reszt. vettek az
alábbi pályázaton de
díjat nem nyertek

Épitő Ipar – Épitő
Müvészet. 1916 máj. 7.
(A budapesti krema-
torium pályázat.)

Mind ced

№ 107

4309. David Teniers ~~[illegible]~~ ifj.

~~Sz.~~ Antwerpenben 1610 deczémb

A Trikktrakk-játék

~~Kocskázó parasztok.~~

~~Zaütöl~~ Részesei parasz

a korcsma közepére tett é
nál ketten állva és ketten ülve ~~paraszt~~
~~az~~, a ki ~~a játékban~~ soros és bal
fogott jobb kezét felemelte mig b
páját tömi. Az utóbbiakból ~~[illegible]~~
talra dűl, jobb kezében pipát ta
fogja. ~~A játékban~~ Kivéve a szőke
tal embert, mindnyájan az ~~dobás~~ e
cserépkorsó, meg egy háromlábú szé
~~ver~~. A háttérben, hol a társaság ötöd
kádra lépett fel és a fal felé f
máros távozik. ~~[illegible]~~
TENIERS.

~~résztrevöl,~~

~~21.9.~~ 25:

Fa, méretei ~~21.9:35.1~~ cm
Gróf Pálffy [illegible] hagyom
[illegible] törzsl

D-TENIERS F

Clichée.

Jegyzet. A leltár szeri
David Teniers d.J.: [illegible]
vergoldeten Rococco-Rahm
1890. -- 23 hoch 34 brt.

81(9)

MDK

Löffler Béla

A budapesti krematorium-pályázat. Épitő Ipar Épitő Művészet 1916.máj.7.

116.l.

Lakberendezés

Löfler Béla és Sándor:
Esketési szoba és váróterem
terve

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
76.

Löffler Sándor és Béla, építészek M.D.K.

dijat nyertek az Ors. Iparmüv. Társulat rendezésében a Gellért-fürdő bővitésére kiirt pályázaton

Épitőipar - Épitőmüvészet, Bp.1915.39.évf. 5. sz.
28. old.

M.D.K.

Löffler Sándor és Béla, építészek

közös tervét 400 K-ért megvásároltár a Gellért-szálló butorzatára kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1915. XXXVI. évf.

jan. 27. sz. 6. old. +
febr. 17. " 4. "

Löffler Béla

Interieurvázlat

repr.

Magyar Építőművészet

1908. 4. a. 19. l.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Löffler Sándor

A budapesti krematorium-pályázat. Épitő Ipar Épitő Müvészet 1916.máj.7.

116.l.

tovább elveszti kisipari jellegét, amennyiben a gépek szerepe mind erősebben lép előtérbe és mesterségszerű jellegének megtartásával átalakul kisebb gyáriparrá.

Bár a kézműipar ezen két csoportjának vannak némely közös fejlesztési eszközei is, mindazonáltal mindegyik nagyobbára külön-külön eszközöket igényel.

A műipari jellegű iparoknál fontos az ízlés nemesítése, amely célra az iparosok megfelelő rajzokkal lennének ellátandók. Az egyénenként kívánatra szolgáltatandó rajzokon kívül általános használatra való mintalapokat kell kiadni, amint ez, csakhogy nem minden iparágra, eddig is történt. Különösen fontos a speciális magyar irány fejlesztése ezekben. Az úgynevezett magyar díszítő stíl éppen a műiparban foglalhatna nagy tért, itt érvényesülhetne teljes mértékben, sőt egész műiparunknak megadná azt a sajátságos jellegét, mely ha túlzásoktól és rikító színektől ment marad, az ország határain túl is tekintélyes fogyasztásra számíthatna.

Ily mintalapok kiadása tetemes költséggel jár ugyan, de nélkülözhetetlen kelléke a műipari jellegű iparágak fejlődésének.

A műipari jellegű kézműipar rendszeres és tervszerű fejlesztésére, működésének irányítására megfelelő központi szervről kell gondoskodni és ennek az ügynek szolgálatába kell állítani az egész ipari szakoktatást, élén az első sorban hivatott, de egész gyakorlati irányba terelendő iparművészeti iskolával és múzeummal.

Ennek a központnak és ezeknek az ipariskoláknak igen nagy szerepe volna ennek az ügynek intézésében, természetesen ellátva a szükséges anyagi eszközökkel is.

LIPÓTVÁROSI TEMPLOM BELSŐ DÍSZÍTÉSE. A lipótvárosi Szent István-templom belső díszítési munkálatai befejezésükhöz közelednek, úgy hogy a templom fölszentelését a kitűzött időben, 1905 junius hó 8-ikán, a koronázás évfordulóján nagy pompával megtartják.

A templomban az aranyozási munkákkal teljesen elkészültek. Az oltár gazdag szobrászdíszítési részei magyar gyüdi márványból valók s csupán a kupolát tartó négy hatalmas oszlopot faragták görög szkiroszi márványból, amelyeket Strobl Alajos négy bronzba öntött angyala fog ékesíteni, míg a kupolát ugyancsak Strobl mester karrarai márványból faragott Szent István-szobra koronázza. A kupolától jobbra és balra, félkör-vonalban összesen tizennyolc siklósi márványból való, sárga márványszínű oszlop sorakozik és ezek tartják az oltár felső részét. Az oltár felállításával szeptember végéig lesznek teljesen készen, mert az rendkívül sok részből áll és a kövek összeillesztése igen preciz munkát igényel. Az oltár mögé, a szentélyben Benczur Gyula mozaik képe alá Mayer Ede öt reliefje kerül, amelyeket most öntenek bronzba. Az oltárképek közül négy van készen: Benczur Gyuláé, mely azt a jelenetet ábrázolja, mikor Szent István fölajánlja koronáját Magyarország védőasszonyának, Szűz Máriának; a kép a jobboldali nagy mellékoltárra kerül; Stettka Gyuláé, mely Krisztust ábrázolja a keresztfán; ezt a képet Benczurével szemben a baloldali nagy mellékoltárra helyezik, Roskovits Ignáctól Szent Adalbert és Vastagh Györgytől Szent Imre. Nadler Róbert most fejezi be hármas képét, melyen Szent Cecilia életéből vett jeleneteket örökít meg s a másik triptichont Feszty Árpád festi. A kupolapillérek fülkéibe három szobor kerül. Szent Gellértet Strobl mintája után most faragják karrarai márványba s ugyancsak karrarai márványból faragják az elhunyt Fadrusz János mintája után Szent Lászlót és Szent Erzsébetet is, amelyet Sennyei Károly mintázott. Szent László szobra és a szószék fölé, amelyek egy oldalon vannak, ifj. Vastagh György díszes angyalcsoportjait helyezik el márványból. Teljesen fel van már állítva a gazdagon aranyozott orgonaszekrény és a sípok elhelyezésével is nemsokára elkészülnek. Gyóntatószék kettő lesz a templom belsejében s a közönség számára ülőhelyül padokat és francia mintára készült imazsámolylyal ellátott székeket állítanak. A világításra a fő- és kereszthajóban tizenkét, egyenként tizenhétágú, bronzból készült karosgyertyatartó fog szolgálni, melyeket a pillérekre és oszlopokra erősítenek. A négy kis kápolnát harminckét ötágú gyertyatartóval világítják meg s több kisebb gyertyatartó lesz a szentélyben és a kóruson. Az egész templomban villamos világítás lesz. A főkapú és a mellékkapuk tiszta kovácsolt bronzból készülnek; a főkaput a tizenkét apostolnak ugyancsak bronzöntésű, domborművű mellképe fogja ékesíteni, míg a mellékajtókon is igen gazdag bronzdíszítés lesz.

PÁLYÁZATI ÜGYEK.

A „KOSSUTH szobor“ és a „SZABADSÁGHARC szobor“ pályázata ügyében a székesfőváros tanácsa a szobrok terveire hirdetett nyilvános pályázat feltételeit a következőképen módosította:

1. Mindkét vázlatos pályázat határideje 1905. évi március hó 31-ikére halasztatik el.

2. A *Kossuth* szobor helyét illetőleg a vázlatos pályázatban résztvevő művészek keze nincsen megkötve. Köteles azonban minden pályázó a vázlatminta kiterjesztése alkalmával pontosan megjelölni azt a helyet, amelyre a szobrot felállítandónak tartja, s részletesen kifejteni azokat az okokat, a melyekkel az általa kontemplált elhelyezést támogatni tudja.

A biráló bizottság a pályázat eredményéről szóló előterjesztésében az elhelyezés kérdésére is kiterjeszkedik s azután még a szűkebb pályázatot megelőzőleg fog a főváros törvényhatósági bizottságának közgyűlése a *Kossuth* szobor helyét illetőleg véglegesen határozni.

3. A tanács úgy a *Kossuth* szobor, mint a *Szabadságharc* szobor biráló bizottságát egy-egy külföldi szakértővel kiegészíti.

ELDŐLT PÁLYÁZATOK. *A M. Iparművészeti Társulat* állandó biráló bizottsága f. évi június hó 22-én tartott ülésén döntött az iskolaterem berendezésére kiírt pályázatról. Beérkezett 7 pályamunka, amelyek közül a bizottság az 500 koronás első díjra egyet sem talált érdemesnek. A 300 koronás második díjat szótöbbséggel a „Modern“ jeligéjű pályamunkának ítélte oda, melynek szerzője *Löffler* Béla. A 200 koronás harmadik díjat egyhangúlag *Fehérkuthy* és *Dósa* iparművészeti tervezők nyerték el, míg 100 koronáért megvette a bizottság *Vigand* Ede pályamunkáját.

Július hó 4-én tartott ülésén bírálta meg a bizottság a gyermekjátéktervekre beérkezett pályamunkákat, 15 pályázó műveit. A 400 koronás első díjat a bizottság megfelelő pályamű híján nem adta ki. A 100 koronás második díjat a bizottság egyhangúlag a „Péterke királyfi szekere“ jeligés műnek ítélte oda, amelynek szerzője *Undi* S. Mariska. A másik kitűzött 100 koronás díjat nem adták ki, ellenben 60—60 koronáért megvásárolta a bizottság *Ürmössy* Jenőné művét (magyar bútorok), *Wessely* Vilmos munkái közül egy forgatható csörgős Jancsit ábrázoló rajzot, végül *Sommer* Vilmosnak juhászt, bárányokat és kutyát ábrázoló, fából faragott játékmintáját.

Az összes pályamunkák nyolc napig ki voltak állítva az Iparművészeti Múzeumban.

PÁLYÁZAT SZÁLLODASZOBA BERENDEZÉSÉRE. Az Iparművészeti Társulat ez idei karácsonyi kiállításán való részvételre szóló felhívás szerint — amelyet a „Hivatalos tudósítások“ rovatában közlünk — a társulat pályázatot hirdet szállodaszoba berendezésére és a legjobb munkák számára egy 300 és egy 200 koronás díjat tűz ki. Pályázni kész munkával lehet. A pályadíjat a tervező kapja, míg a berendezés a készítő tulajdona marad. Erre a pályázatra e helyütt is felhívjuk tervező művészeink és műiparosaink figyelmét.

TREFORT-PLAKETT. A Társulat végrehajtó bizottsága és szakjuryje a Trefort-emlékérem pályázaton első és második díjat nyert művészeket, *Gaal* Istvánt és *Berán* Lajost szűkebb pályázatra hívta fel. Ez újabb pályázaton a bizottság a bemutatott munkák közül az első ízben is véleményezésre felkért művészek, *Zala* György és *Kallós* Ede urak javaslatára Berán Lajos tervezetét fogadta el, akit a terv végleges kivitelével is megbízott.

DEUTSCHE KUNST- UND DEKORATION előfizetői számára az idén is mint máskor több rendbeli pályázatot hirdet. Igy 1. amateurfotografiára, 2. reklám-hirdetésre, 3. sirkőre, 4. bérma-emléklapra, 5. párnázott székre stb. Az első díjak 50—80 márkát nem haladják meg.

KÜLFÖLD.

A terített asztal és az ülőbútorok. — Kiállítások: Darmstadtban, Münchenben, Drezdában, Milanóban. — A berni nemzetközi rajzoktatási kongresszus. — A hamburgi műbarátok egylete. L'Art à l'École.

A mind sűrűbben rendezett kiállításokból végre le lehet vonni azt a tanul-

MI, 1904, 194. l. Eldőlt pályázatok

L ö f l e r Béla iparművész

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
76.
"Esketési szoba tervpályázata"

M.D.K.

Löffler Béla és Sándor, építészek

közös tervét 400 K-ért megvásárolták a Gellért-szálló bulozzatára kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1915. XXXVI évf.

Jan. 27. sz. 6. old. +
febr. 17. " 4.

Löffler Béla

Művészet 1904. 269
– 1910. 85, 308
– 1912. 118
– 1913. 76, 206
– 1915. 144

Grandi Ercole da Ferrara: Mythologiai jelenet 1920 (615), 1325 (80).

Löffler Sándor

VI. Aradi u. 3145 hrsz
3 em. ház

Vállalkozók Közlönye
1906. dec. 5.
(Magánépítési enge-
dély Budapesten.)

Fészer, ősi magyar VIII.182

Löffler Béla

A Magyar Iparművészeti Társulat által elemi iskolai tanterem teljes berendezésére hirdetett pályázatra hét pályamunka érkezett be. A biráló-bizottság az 500 koronás első díjat nem adta ki. A 300 koronás második díj nyertese Löffler Béla, a 200 koronás harmadik díjat Fehérkuti Bálintnak és Dósa Lukácsnak ítélték, 100 koronáért megvették Wiegand Ede pályaművét.

Művészet 1904. 269. l.

mines ced.

ságá-
gzett
nyi-

ende-
lapi-
özött. úgy érezzük, hogy csak az
fel- első lépéseket tehettük
nyon meg
egíte-
még
ll
sze-
mü-
kti-
lle-
szo-
szá- s a litográfia jelentő-

Löffler Sándor és Béla

irád

Magyar Vilmos:

A budai zsidó templom
második tetopályázata.

Épitő Ipar

1913. 339. l.

90

Jeremiás próféta

Ezechiel próféta

Dániel próféta

Löffler Sándor
és Béla
építészek

Braun Gyula és Weiss
Géza részére Verpeleti
ut 13.470 hrsz.
5 emeletes ház

Épitő Ipar
1913. 516. l.
(Magánépítészi engedélyek.)

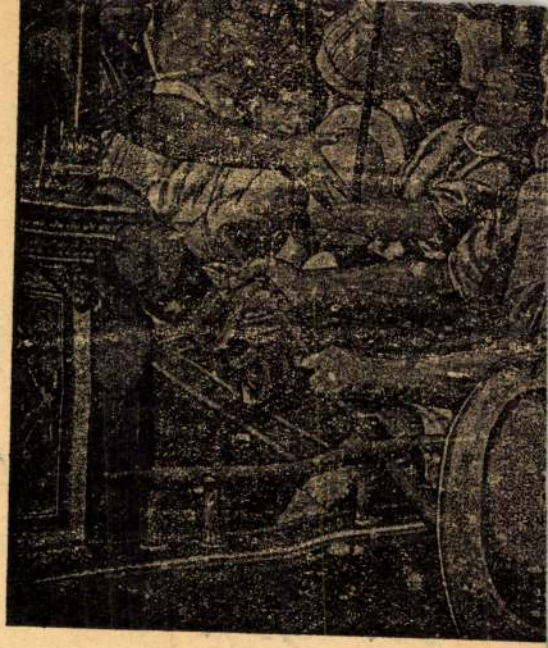

212. kép. *Az actiumi ütköz*

MDK

Löffler Béla

iskolai szekrényt tervezett

Karácsonyi kiáll.
Magyar Iparművészet, 1905. 46. l.

Löffler Béla

Iskolaszobor, serv. fenti, készítette Gera Lajos
Repr.
Magyar Iparmüvészet
1905. 7-l.
46 l. (Kepjel)

[illegible]
használni, de a kínaiak
már jóval korábban
ismerték, mind a fa-
metszést, mind pedig
a mozgatható betűk-
kel való nyomtatást;
a könyvnyomtatás
ugyanis szintén maga
nyomás. Európában
először a németek-
nél találkozunk ~~[illegible]~~ fameta
de hamarosan álta-
lánosan elterjedt.
Feltalálói nem ők és
nem egy ember. Évszá-
radokon keresztül for-
málódott, ~~a Rózlete~~
~~Részletes fejlődéstörté-~~
~~neti tárgyalásába~~
~~azonban e helyen~~
~~nem bocsátkozha-~~

Löffler Béla

butortervei alapján
készült butorok

irod
z
Éber László dr.

A karácsonyi kiállítás.
Magyar Iparmüvészet
1905. 22. l.

B. 7.

Löffler Sándor

építész Budapest

1901

Magyar Építőművészet

1908. 10. sz. (Budapest)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Löffler Sándor

ep. - Budapest

Cred

z

Magyar Építőművészet

1908. 9 sz. 5-7 l.

.....*műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

MDK

Löffler Sándor

Magánépitési engedélyek Budapesten. Vállalkozók Közlönye 1908. aug. 19. 3.1.

POPPER ZSIGMOND
ácsüzlete és épitési vállalata
BUDAPESTEN.
Iroda: V., Lipót-körut 15. Telep: Dráva-u. 12.

Elvállal minden e szakmába vágó ácsmunkákat, épületek tervezését és kivitelét, — ugyszintén becsléseket és expertiseket.
Telefon 44—73. **Telefon 44—73.**

Ingatlan kétszeri eladása.

X. Y. a Zs.-nek eladott ingatlant, mielőtt az tulajdoni jogát arra bekebeleztette volna D. F.-nek ujból eladta és magát teljesen vagyontalanná tette az által, hogy a tulajdonjog D. F. javára telekkönyvileg be is kebeleztetett.

X. Y. *jogtalan haszonszerzésre irányzott célból müködött közre abban, hogy Zs. jogainak lényegére vonatkozólag a telekkönyvbe valótlan tény legyen bevezetve*, ami által az okirathamisitás büntettét követte el.

(Curia 1906. XII. 4. 10,717/906. sz.)

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővárosi magánépitési albizottság 1907. julius hó 1-én Wellisch Alfréd biz. tag elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását: a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre**: 150701. Orosdy Fülöp báró nevében Ray Rezső (VI., Andrássy-ut 105.) a VII, Damjanich-utca 4234. hrsz. a. 4 emeletes ház — 146471. Bürger János nev. Löffler Sándor (VI., Dalnok-utca 20.) a VII., Sip-utca 5120. hrsz. a. 2 emeletes ház. — 150031. Thiering Gyula (VIII., Bérkocsis-utca 21.) az I., Bercsényi-utca 13470. hrsz. a. 3 emeletes ház, ép. Radó Sándor. — 148526. Első osztrák jutafonó szövőgyár a VI., Váci-ut 1505. hrsz. a. gyárépület. — 138551. Zsámboky Gyula (I., Krisztina-körut 89.) a II, Törökvészdülő 6618. hrsz. a. emeletes ház, ép. Schömer Ferenc. — 144352. Dr. Hoór Mór (I., Lisznyay-utca 3.) ugyanott nyaraló, ép. Nay és Strausz. — 149154. Ifj. Holtzspach Nándor (III., Zsigmond-utca 55.) az I., Kurucles 7708. hrsz. a. mosó- és gépház. — 126988. Lenarduzzi Jánosné (III., Ürömi-utca 28.) ugyanott emeletes ház, ép. Varga Ignác. 140207. Pink János (X., Bolgár-utca 6.) a X., Apaffy-utca 16. sz. a földszintes ház, ép. Sorg Antal. — 138491. Szepessy Konrád (IV., Molnár-utca 22.) az I., Sasad 12332. hrsz. a. nyaraló, ép. Modl Lajos. — 145539. Scher Ferenc és tsa (VII., Dohány-utca 68.) a II., Rézmál-dülő 6240. hrsz. a. nyaraló. — 130307. Ujlaki tégla és mészégető részv.-társ. (V., Akadémia-utca 9.) a III., Bécsi-ut 1676. hrsz. a. munkásház, ép. Hörcher János — 138548. Stromayer Antal (VII., Erzsébet királyné-ut 83.) a VI., Gyöngyösi-ut 73. szám a. földszintes ház — 138499. Czingel Gyula (II., Margit-utca 17.) a III., Kiscelli-ut 1534. hrsz. a. földszintes ház ép. Rosenthal Gyula — 144340. Abaffy Gyula (I., Városmajor-u. 17.) ugyanott istálló épitésére vonatkozó tervei jóváhagyattak; b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra**: 149415. Madarassy Gábor (I., Uri-utca 16.) ugyanott — 150026. Sprung János (VII., Baross-tér 23.) ugyanott — 148486. Borisz József (X., Hölgy-utca 5.) ugyanott — 146430. Rauchenberger Dávid (IX., Gróf Haller-utca 54.) ugyanott — 144870. Hubert Emil (X., Indóház-utca 14.) a X., Hölgy-utca 8. sz. a. — 146460. Elek Arthur (VII., István-ut 8.) — 145196. Müller Henrik (VI., Nagymező-utca 6.) ugyanott — 143666. Szilágyi Lajos (VII., Almássy-tér 6.) a VII., Bethlen-utca 4. sz. a. házra vonatkozó módositott tervei jóváhagyattak; c) **jóváhagyásra ajánlattak**: 137856. Malczanek Ferenc a IX., Lónyai-utca 23. sz. a. — 115983. Wellisch Sándor az V., Kádár-utca 9. sz. a. — 129100. Havas Antal a IV., Váci-utca 578. helyrajzi szám alatt — 149863. Doszkár János a VI. kerület, Eötvös utca 9. szám alatt — 144491. Berényi Ignác a VII. Erzsébet-körut 56. sz. a. — 145164. Ray Rezső a IX. Gubacsi-ut 9587. hrsz. a. — 134072. Alszeghy Kálmán a IX. Ferenc-körut 44. sz. a. — 111793. Weininger Mihály a II. Fő-u. 2568. hrsz. a. — 140074. Langfelder Vilmos a VI. Csata-utca 14. sz. a. — 140216. Bruchsteiner Jaques a VII. Stefánia-ut 2865. hrsz. a. — 145541. Dvorak Ede az V. Lipót-körut 31. sz. a. — 138860. Dr. Dani Mihály a VIII. Erdélyi-u. 5930. hrsz. a. házra vonatkozó tervek; — d) **gépekre és felvonókra**: 143614. M. kir. államv. nyugdij int. (VI. Andrássy-ut 25.) — 144908. Lov .Beer Vilmos (VIII. Német-u. 20.) — 144869. Grafikai int. és számlakönyv gyár (VII. Nagy diófa-u. 14.) — 144868. Pick Hugó (VI. Nagy János-u. 48.) — 149107. Breitner Imre (V. Zrinyi-u. 12.) — 148341. Haverland Antal (V, Váci-ut 146.) — 143609. Hubay Jenő (II. Ő-utca 21.) — 143613. Paulheim és Csányi (VII. Aréna-ut 25.) 141556 Gomperz L. és tsa (V. Mária Valéria-utca 12. szám) — 140029. Dr. Herzel Manó (VII. Városligeti fasor 9.) — 139573. Baer Ottó (VII. Gizella-ut 2.) — 138538. Dlauchy Guidó (VII. ker. Baross-tér 17.) — 138489. Spitzer Ignác (VI. Szabolcs-utca 27.) — 134503. Velleninszky és Gottlieb (X. ker. Kolozsvári-utca 7372. hrsz.) — e) **elutasittattak**: 149115. Kenderes Ábrahám a IV. Eskü-ut 3. sz. — 140036. Haas és Czicek a VI. Váci-körut 3734. hrsz. a. — 145533. Weiner Miksáné a VI. Király u. 24. sz. a. — 129926. Schwarz Vilmosné a IX. Rákos-utca 9202. hrsz. a. házra vonatkozó tervek.

Pályázati hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. minister ur ő nagyméltóságának 51265 | I. A. számu rendelete folytán az alulirott hivatalnál egyelőre három havi időtartamra 2 napidijas mérnök nyer alkalmazást 5—5 korona napidij mellett. — A felfogadott napidijas mérnökök külfoglalkozás esetén 4—4 korona napidij többletben s az államépitészeti hivatalok létszámába tartozó tisztviselőkre nézve érvényben levő illetmény szabályzatban megállapitott egyéb illetményekben is részesülnek.

Felhivom mindazon okleveles mérnököket, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy mérnöki oklevéllel és eddigi müködésüket igazoló bizonyitványokkal felszerelt pályázati kérvényüket az alulirott hivatalhoz legkésőbb f. évi julius hó 10-ik napjáig okvetlen nyujtsák be.

Az állás azonnal elfoglalandó lesz. Megjegyeztetik, hogy hosszabb alkalmaztatás valószinü és hogy megfelelő müködés esetén a rendes létszámba leendő végleges kinevezés sincs kizárva.

Nagybecskereken, 1907. évi junius hó 29-én.

M. kir. államépitészeti hivatal.

Mérnöki munkálatok.

Dülőutak kijelölése. Vracsevgáj község előljárósága (Temes m.) a község határában az összes közdülőutak kijelöltetése céljából árlejtésül julius 5. napjának d. e. 10 óráját tüzi ki. Mindazon mérnökök, kik ezen munkálatokat elvégezni óhajtják, irásbeli ajánlataikat fenti határnapig az előljáróságnál benyujtani sziveskedjenek. Közelebbi felvilágositással az előljáróság szolgál.

Mérnöki munkálatok. Palánka község közutainak törzskönyvezési munkálata pótlásra visszaadatott, amennyiben az utcák és terek szabályozására vonatkozó munkálat is elkészitendő. Azon okleveles mérnökök, akik ezen munkálatok elkészitését elvállalni óhajtják, sziveskedjenek ajánlataikat augusztus 1-ig Palánka község előljáróságánál benyujtani. A vonatkozó iratok a jegyzői irodában megtekinthetők.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. minister Csorvássy István ügyvéd, Kornstein Herman takarékpénzt. igazgató és dr. Barta Ferenc ügyvéd nagyszalontai lakosoknak az aradi és csanádi egyesült vasutak Csermő állomásától az államvasutak Nagyszalonta állomásáig, innen a m. kir. államvasutak Berettyó-Ujfalu állomásáig és folytatólag a debrecen—derecske—nagylétai h. é. vasut Derecske állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra; Zákó István zentai, Fekete Adolf és Biró József budapesti lakosoknak a zentai Tiszaparttól, illetőleg hajórakodó állomástól kiindulólag Zenta város belterületén át a Bácsbodrog vármegyei egyesült h. é. vasutak Zenta állomásáig, a m. kir. államvasutak Bácstopolya állomásáig és folytatólag a m. kir. államvasutak Zombor állomásáig, innen Bezdán község belterületén keresztül a dunai hajórakodó állomásig és Bácstopolya állomásból való kiágazással a m. kir. államvasutak Bajmok állomásáig, végül Zenta állomástól Csóka állomásig s innen a m. kir. államvasutak Nagykikinda állomásáig, másrészt a m. kir. államvasutak Valkány állomásáig vezetendő 0·70 m.-es keskeny nyomtávu gőzüzemü h. é. gazdasági vasutvonalra; Krasánszky Henrik mérnök ráckevei lakosnak a m. kir. államvasutak Budapest—Ferencváros állomásától a budapest—tiszai h. é. vasut Kisnyir állomásáig és onnan Kecskemétig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra; Halm Ervin zombori földbirtokosnak a m. kir. államvasutak Kecskemét—alsópályaudvar állomásából kiágazólag a félegyháza—majsai h. é. vasut Majsa állomásáig, valamint innen a m. kir. államvasutak Szabadka állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta; továbbá Tóth Ödön szekszárdi és dr. Tótth István budapesti ügyvédeknek a Fehér- és Tolnavármegyei h. é. vasutak Paks állomásától a m. kir. államvasutak Ujdombovár állomásáig és folytatólag a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság Balatonföldvár állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüemü h. é. vasutvonalra; Kugler Mihály okl. mérnök, ny. máv. felügyelő, budapesti lakosnak a Ferenc József-hid budai hidfőjétől kiindulva egyfelől Nagykovácsi községig, másfelől a budapest—esztergom—füzitői h. é. vasut Üröm állomásáig vezetendő gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra s ezen vonalból a m. kir. államvasutak Kelenföld állomásáig vezetendő szárnyvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét további egy év tartamára meghosszabbitotta; Obád Iván birtokos zágrábi lakosnak a Leskovác—lasinjai h. é. vasutvonal folytatásaképen Lasinjától, Trepca, Kirin, Bovic és Kozavac községek érintésével az első délnyugoti határőrvidéki h. é. vasut Vrginmost állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta; dr. Kriszt Béla szigetvári lakosnak a pécs-barcsi vasut Szigetvár állomásából kiágazólag Hobol, Kistamási Peterd, Gyöngyösmellék, Németujfalu, Magyarujfalu, Teklafalu és Endrőc községek határain át Drávafok községig, — illetve folytatólag Bogdása, Markóc, Dráva-Szent-Márton község határában a Dráva folyó balpartjának egy alkalmas pontjáig vezetendő 0.70 m-es keskeny nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedély érvényét további egy év tartamára megujitotta.

A privigye—németprónai vasut. Dr. Rudnyánszky Jenő előmunkálati engedélyes

KÖZPONTI FŰTÉSEK } minden rendszer szerint.
SZELLŐZTETÉSEK }
SZIVATTYÚ-TELEPEK
Légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendezések.
Épület és disz- BÁDOG- és MUNKÁK kivitelét elvállalják
Telefon 22—25. CROSS CHARLES E. LEWIS UTÓDAI Budapest, V., Csáky-utca 18. sz. Telefon 22—25.

„SATORIN"-KŐHABARCS-ANYAG
Olcsó és kitünő épitkezési anyag.
fagymentes, szintartó, kökemény, plasztikus.
Több szinben szállitja: SATORI-GYÁR BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25.

kérelmére a kereskedelemügyi minister elrendelte a Privigyétől Németprónáig tervezett h. é. vasut közigazgatási bejárását. A 11 kilométer hosszu vonal Privigye, Necpál, Nádasér, Berzseny, Kispróna, Pollusz és Németpróna községek határain vonul át.

A szabadka—csantavéri vasut tracirozási munkálatait Gerster Béla budapesti mérnök a napokban megkezdi.

Az oravica—németbogsán—resicabányai h. é. vasut. Ezen vasut előmunkálati engedélyese Pallós Ármin kérésére a keresk. minister 3 napos közigazgatási pótbejárást tüzött ki. A bejárás julius 2-án kezdődött, 3-án és 4-én folytatódik. Az eredeti tervektől eltérő 8 változat fog tárgyalás alá kerülni.

A vágsellye—negyedi vasut közigazgatási bejárását junius 18. és 19. én tartották meg. A vonal a máv. budapest—marcheggi vonala Vágsellye állomásának Pozsony felőli végéből ágazik ki és Vágsellye, Deáki Pered, Zsigárd, Farkasd és Negyed községeket érintve, a Vág mellett fekvő Negyed községnél létesitendő állomásnál ér véget. A vonal 21·2 km. hosszú. Megállapittatott összesen 40 kisebb hid és áteresztő, továbbá 40 utátjáró, 15 párhuzamos ut. A bejáráson a vonal első részére két változatot is tárgyaltak. Az egyik szerint a vonal 20·1 km. a másik szerint csak 19 km. hosszu. Az előmunkálati engedélyes: Pallós Ármin budapesti épitővállalkozó.

A szabadka—bajai és bátaszék—dombovári vonal elsőrangusitása. A baja—bátaszék fővasuti összeköttetés kiépitésével kapcsolatban a bátaszék—dombovári és szabadka—bajai vonalak elsőranguakká épitendők át. Az átépités folytán szükséges létesitmények megállapitása végett junius 11.-én és a következő 5 napon tartatott meg a közigazgatási bejárás. A tervezet szerint mindkét vonal egyes helyein kisebb-nagyobb vonaleltolások szükségesek. A bátaszék—dombovári vonalon tervezett két vonalathelyezés és 630 m. hosszu alagút folytán a vonal mintegy 6·0 km.-rel megrövidül. A állomások megfelelően bővitetnek, Bátaszék állomás különösen nagy mérvben bővül, továbbá egyes uj állomások is terveztetnek. Mindkét vonalon a régi műtárgyak a nagyobb igénybevételnek megfelelően átalakittatnak, az egész vonal felépitménye 34·5 kgr. súlyú felépitménynyel kicseréltetik, az őrházak szolgálati helyiséggel és telefonberendezéssel, a vonalak pedig a fővonalakon szokásos módon szereltetnek fel. A szabadka—bajai vonalon néhány kisebb vonaleltolás az állomások bővitése, néhány feltételes megállóhely és Mátéháza állomás beiktatása van kilátásba véve. Ezen munkák olyképen lesznek végezendők, hogy a baja—bátaszéki vasutvonal elkészültéig teljesen be legyenek fejezve.

A sopron—kőszegi vasut engedélyokiratát a napokban adta ki a kereskedelemügyi minister Stein Miklós budapesti mérnöknek. Az engedélyezett vasut megépitéséhez és üzleti megfelelő berendezéséhez szükséges tényleges tőke 4,640.000 koronában állapittatott meg, mely tőkéből forgalmi eszközök beszerzésére engedélyes 230.400 koronát tartozik forditani. A vonal épités alatt áll.

A balatonparti vasut épitése. A Börgönd állomásból kiágazólag Veszprémig vezetendő 133 km. hosszu vasutvonal megépitésével a kereskedelemügyi m. kir. minister a f. é. május 28-án tartott árlejtés alapján Babocsay Hermann és Baján János budapesti társvállalkozókat bizta meg 7.330,000 kor. vállalati árban.

Munkavágány Kecskeméten. A belügyminister Kecskeméten nagyszabásu — koloniális rendszerü — állami elmegyógyintézetet létesit. Az épitkezések céljára a kecskemét-tiszaughi h. é. vasutból kiágazólag munkavágányt épitenek, amelynek közigazgatási bejárását junius 28-án tartották meg.

Iparvágány Szegeden. A szegedi keramit és mütéglagyár r.-t. uj iparvágányának mult héten volt a közigazgatási bejárása. Az engedélyezésnek nincsen akadálya.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

A VI. ker. Munkácsy utcában épitendő áll. főgymnasium munkálatait a megtartott árlejtés alapján a következő cégek nyerték el és pedig: a föld, kőmüves és elhelyező munkát 299.086 kor. 02 fill.-ért Biró Károly és Gyula, a kőfaragó munka egyik részét 12368 kor. 40 fillérért, Müller Ernő, a másik részét 4694 k. 60 fill.-ért Holdampf S. utódai, az ács munkát 27498 k. 25 fill.-ért Wellisch Arnold, a vas munkát 68979 k. 30 fill.-ért a Vasgerendákat árusitó r. t., a cserépfedő munkát 7718 k. 65 fill.-ért Dukai János a bádogos munkát 9367 k. 59 fill.-ért Rákosi J., a fapadozati munkát 2329 k. 42 fill.-ért az Egyesült parketgyárak r. t., a burkoló munkát 25.497 k. 56 fill.-ért a Melocco Péter r.-t., az asztalos munkát 28.885 k. 25 fill.-ért Malomsoky József, a mázoló munkát 5177 k. 26 fill.-ért Kurbel József, a szobafestő munkát 3288 kor.-ért Ruszniák H. az üveges munkát 8446 k. 93 fill.-ért Worbes F., a kárpitos munkát 1690 k. 34 fill.-ért Lyons Ede, a kályhás munkát 890 koronáért Eisler és Vértes, a vizvezeték, csatornázás és légszeszberendezést 13746 k. 49 fill.-ért Rákosi J. a vasbeton födémeket 22784 k. 98 fill.-ért a Magyar vasbeton épitési vállalat, a villámháritót és villamos jelző berendezést 4410 k. 25 fill.-ért Szalai és Deutsch, a villamosvilágitás berendezését és világitó testek szállitását 10006 k. 80 fill.-ért Holitscher Zsigmond és tsa, az olajvizeldék szállitását 3168 kor.-ért László Ferenc. A szobrász, lakatos és hézagmentes padló munkára ujabbi árlejtést fognak tartani.

Csatornázás, burkolás és aszfaltozás. Budapest székesfőváros tanácsi II. ügyosztálya julius 19.-én d. e. 11 órakor árlejtést tart a következő munkálatok biztositására: beton csatorna épitésre a 2. ker. Niedermayer-utcában; kövezési munkára az 1. ker., Szentháromság-utcában, az 1. ker., Várkertrakpart Döbrentei-tér és Lánchid-utca közötti szakaszán, a 2. ker., Medve-utcában, a 3. ker., Bécsi-utból kiágazó névtelen uton, a 3. ker., Zöldmáli-uton, az 5. ker., Mérleg-utcában, a 8. ker., Mária Terézia-téren, a 8. ker., Baross-utcában; aszfaltozási munkára: az 1. ker. Várkert rakparton gyalogjáró és kocsiut, a 2. ker., Medve-utcában gyalogjáró és kocsiut (a kocsiutra alternative keramitburkolattal is tehető ajánlat), az 5. ker., Mérleg utcában gyalogjáró a 8. ker., Mária Terézia-téren kocsiut és gyalogjáró, a 8. ker., Baross utcában kocsiut és gyalogjáró.

Épület tatarozás. A m. kir. államvasutak igazgatósága a VI., Teréz-körut 60 sz. ház homlokzatán szükséges tatarozási munkákkal Szalka Jakab épitőmestert bizta meg 7891 kor 20 fil. vállalati árban.

Kislakások épitése. A székesfővárosi tanács a legutóbbi ülésen foglalkozott azzal a nagyszabásu tervvel, hogy a főváros a saját telkén és költségén kis lakásokat épitsen. A jogügyi osztály egyelőre csak huszonhat házat akar épiteni 246 lakással. A tanács az előterjesztést elfogadta s az épitéshez szükséges egy milliót megszavazta. Az ügy az e heti rendes közgyülés elé kerül.

Munkásházak épitése. A főváros már régebben elhatározta, hogy alkalmazottainak munkásházat épit. A mérnöki hivatal elkészitette a terveket s a magánépitési bizottság elfogadta azokat. Egyelőre a Váci-uton és a Gyáli-uton épitenek egy-egy munkásházat s ha az megfelelő lesz, akkor a főváros több munkázházat fog épiteni.

A vidéken.

Takarékpénztári székház épitése Cegléden. A Ceglédi Hitelbank r. t. lapunk mai számában árlejtést hirdet az ifj. Nagy István budapesti müépitész tervei alapján épitendő székháznál előforduló föld, kőmüves és elhelyező, vasbeton, kőfaragó, vas, ács, cserépfedő, bádog s, burkoló, padlózó, asztalos, lakatos, mázoló, esslingeni redőnyök, üveges, szobafestő, kárpitos, tüzhelyek, kályhák, vizvezeték, csatornázás szobrász és házitelefon munkáknak vállalatba adására. Ajánlatok minden egyes munkanemre külön, egyes munka csoportokra, vagy az összes munkákra is tehetők s julius 24-én d. e. 10 óráig a Ceglédi Hitelbank r. t.-nál benyujtandók.

A temesvári kegyesrendi főgymnasium épitése alkalmával előforduló épitő ipari munkákra Temesvár szab. kir. város tanácsa lapunk mai számában kiirta az árlejtést. Pályázati határidő f. é. julius hó 24-ik napja. Ajánlat az összes munkákra, egyes munkacsoportokra, vag pedig egyes munkanemekre külön-külön tehető.

Iskola épités Bácsmartonoson. A bácsmartonosi r. k. hitközség lapunk mai számában árlejtést hirdet zárdalakkal kapcsolatos iskola felépitésére. Pályázati határidő julius 21. Az előirányzott épitési összeg 67,000 koronát tesz ki.

Utépités Szilágy, Szatmár és Bihar vármegyék területén. A kereskedelemügy minister árlejtést hirdet a tasnád—tasnádszántó—érendréd—piskolt—reszegei th. közut Szilágy, Szatmár és Bihar vármegyék területén atvonuló 32·724 km. hosszu szakaszának kiépitésére. Előirányzott költségösszeg 551.572 kor. 98 fill. Az árlejtést a kereskedelemügyi ministeriumban julius 24.-én déli 12 órakor tartják meg.

Hidépités Szilágy vármegyében. A kereskedelemügyi m. kir. minister lapunk mai számában árlejtést hirdet a kolozsvár—szilágysomlyói áll. közut 65—66 km. szakaszán Magyaregregy község területén ujjáépitendő 9. sz. 20 m. nyilásu Egregy hid alépitményi és vasfelszerkezeti munkáira. A 22.423 kor. 16 fillérrel előirányzott alépitményi munkákra julius 20.-án déli 12 órakor a zi-

KORONASECT
Mattes György
BUDAPEST, (HARIS-BAZÁR.)
Próbaküldemény: 2 teljes palack bérmentve az Osztrák-Magyar birodalom bármely postaállomására 6 korona.
Kapható a legtöbb füszer- és csemege-üzletben.
Saját gyártmány!

LÖFFLER Erwin robot

OMLE 1909–1944 299
301

LÖFFLER GYULA

Hushegyi Gábor: Hagyományteremtés szemléletváltással? Gondolatok a kassai magyar képzőművészek csoportos tárlata kapcsán

Kalligram 1995, 3, 101-106

PETROVÁ-PLESKOTOVÁ, ANNA:
BRATISLAVSKÍ VÝTVARNÍ UMELCI
A UMELECKÉ REMESELNÍCI 18.
STOROČIA

ARS 4. 1970, 1-2. 92.

Löffler Sándor

Löffler Béla

A pesti ortk. izr.
hitközség most épült
szinagógájának
Károlyi-utcai
homlokzata és belseje

Vas. Ujó
1913. 856. l.

ALAPÍTÁSI ÉVE 1577

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA KÖNYVESBOLTJA

BUDAPEST IV,
KOSSUTH LAJOS-UTCA 18
TELEFON: 189-540.

32.571.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

LODÓR JENŐ, festő

Alkotói fiatalos szakából alig maradt meg az emlkeken ki
vül valami.Képeinek többsége még idegenben gazdara talal
jórészr ebből,és freskófestésből,restauralasból is élt.
fénykép,de még vazlat is alig őrzi a külföldön készült,
vagy a hazai kiallitasokon megvett legtöbb képét.398.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf, 1969. 3.szám, Szombathely

LÓDOR JENŐ, festő

NAGYMOSAS, c. képe. - Kiállitasáról kritika: Figuralis munkái közül különösen egy finoman megérzett, viz partjan térdeplő "Női akt"-ja, a "Kötögetés" és a "Nagymosas" érdemelnek különös figyelmet, melyek a legjobbak ily targyu munkai közül. 398.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék Lódör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LODOR JENO, festő

KÖTÖGETÉS, c.képe.- Kiallitasaról kritika:Figuralis munkai közül különösen egy finoman megérzett ,viz partjan térdeplo"Női akt"ja,a Kötögetés" és a "Nagymosas" érdemelnek különös figyelmet,melyek a legjobbak ily targyu munkai közül. 398.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf., 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

NŐI AKT, c. képe. -Kiallitasnaról irt kritika: Figurális munkai közül különösen egy finoman megérzett, viz partjan térdepló "Női akt"-ja érdemel figyelmet. Azonképen a "kötögetés" és a "Nagymosás" legjobbak ily tárgyu munkai közül. 398.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf, 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

A kompozíciós hajlamu festőre ösztönzőleg hat a firenz
zei akadémiai mesterének példaja, biztatasa. Serkenti a tel
hetségét igazolt festőt, az önképzésben, a szakmai mélysé
gekben való buvarkodasban jelölve meg az igazi kibontako
zas utjat. 398.old

CSIKOS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jeno
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

LÓDÖR JENÓ, festő

Egy évi firenzei utja utan hazatért, és három évi munka után 1938-ban jelentkezik újból gyüjteményes kiallitással. Az iparosszékházban rendezték a kialliast. Képeinek túlnyomó részét az olaszországi élmények tették ki. 398.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

ÖNARCKÉP.c.müve.- 1938-ban Szombathelyen kial itása. Figuralis alkotasai emberismeretről,karakterérzékről, és alkotójuk technikai készültségének fejlödéséről tanuskodnak.-Önarcképe a kiallitas egyik legjobban sikerült darabj. 298.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LODOR JENO, festo

APAM, cimü képe.-1938-ban Szombathelyen kiállitasa. Figuralis alkotasai emberismeretről, karakterérzékről, és alkotójuk technikai készültségének fejlődéséről tanuskodnak. Az "Apam" cimü képével a friss, közvetlen előadésmód alaphangjat ütötte meg. 398.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő 395.old

VASI SZEMLE. XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LÓDÖR JENŐ, festő

LATHATATLAN BILINCS, c. müve. - Nagyméretü férfiaktot abrazol e sikeres kompoziciója. Ez a külsőleg naturalista hatasokat tükröző alkotasa igazi lényege, a cimben is sejtetett tartalma szerint sokkal inkább jelkép, a szabadulas szimbóluma. 298. old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lódör Jenő
295. old

VASI SZEMLE. XXIII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

1938-ban kiallitasa Szombathelyen.-A Vasvarmegye kritikusa:"A szakértői kritika nagyon is latja milyen alapos és gondos rajzkuktura juttatta erre a fokraL.J.ót. A természeti studiumok szazait készithette,mig a rajzbeli kifejezésnek erre a fokara jutott... 298.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lodor Jeno
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Ugy latszik a fiatal tehetséges festőt nem felejtik el Firenzében, 1939-ben meghivják a firenzei képzőművészeti kiallitasra. Katalógusaban sok jó festő mellett az ő neve is, egy képpel. mely e nemzetközio kiallitason hazaja szineit ésmüvészete kultúrajat reprezentalja. 298.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi müvészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Dekoratőr lett. A mindennapi plakatfestés, a folytonos aktualizalas, masolas, mas igényekkel funkcionaló müfaj farasztó hétköznapjaival segitette volna a müvésztől joggal vart allandó akotói, formai-tartalmi megujhódast. lépéstartast, nem modható ki hatarozottan. 400. old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Munkassaganak masodik korszaka sem múlt el eredménytelenül. Megbecsült résztvevője egy-két képével az őszi-tavaszi megyei kollektiv kiallitasoknak, 1958-ban pedig részt vetta dunantuli festőművészek székesfehérvari bemutatkozó tárlatan. 400.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LÓDÖR JENŐ, festő

VIETNAMI VAZLAT, c. műve.- Törekvéseitől sohasem volt idegen a jobbért küzdő ember bemutatasa, foglalkoztattak a politikai-etikai témakés erre most a nemrégen elkészült "Vietnami vazlat"-a is igazoló példa. 401.old Kép. 4091.old.

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LÓDÖR JENŐ, festő

VIETNAMI VAZLAT, c. műve. - Látásmódját, az általános humanum

LŐDÖR JENŐ, festő

A 60 évesn művész alapelve az érthetőség, a látvány hor
gozta egyszerüség. Hiányérztetet fakaszthat az az átütő
kezdősebesség és sokatigérő tehetség, mely indulasát ki-
sérte és ebben az ivben az a megallapodas, ami akaratla-
nul is bekövetkezett az alkotónal. 401.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

PERINT PARTI RÉSZLET c. műve.- még a régebbi keményebb technikát mutatja./kép 385.old/.A Balatoni táj vagy a Gy Györök, falurészlet cimü képei már jóval oldottabbak, ha szineikben sok szürkéskék-zöld változattal is, elnagyoltabban örökitik meg a tajt. 402.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

BALATONI TAJ, c. műve.-/kép 397.old/.-A régebbi keményebb technika után a Balatoni táj és a Györök, falurészlet c. képei már jóval oldottabbak, ha színeikben sok szürkéskék-zöld változattal is. elnagyoltabban örökitik meg a tájt. 402.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

GYÖRÖK, FAL+RÉSZLET, c. müve.-/kép399. old/. GYÖRÖK, FALURÉSZ
A régebbi keményebb technika után a Balatoni táj és a Györök, falurészlet c. képei már jóval oldottabbak, ha szi neikben sok szürkéskék-zöld változattal is, elnagyoltabb ban örökítik meg a tájt. 402. old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395. old

VASI SZEMLE. XXIII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

IDŐS ANYÁM, c. műve. - a kegyeletállítás megkapó tiszta példája. A kép tengelyében ülő asszony figurájában az életút fáradt valóságát, a kompozíciós elemek, a szobabelső tárgyai pedig az anya életének hétköznapi állomásai mutatják. 402. old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395. old

VASI SZEMLE. XXIII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Nem a legidősebb képviselője a piktúra szükebb ~~körében~~ vasi alkotóinak, de kétségtelenül egyike azoknak, akik évtizedeket hordoznak magukban, a varos, a megye arculatának változasait hasonlító szemmel kisérik, s jegyzik a maguk módjan mindazt, ami az utanuk jövők számara tanulsag, történelem. 395.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

1960.nov.26.A Képzőmüv.Szöv.Vasmegyei Csoportja kiállítása.-Helyi hangulatokat tükröznek Lődör Jenő munkái.
111.old.

SZENTGÁLSKY TIHAMÉR: A Magyar Képzőművészek Szövetsége Vasmegyei Munkacsoportjának 1960.évi kiállítása
107.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, 1961. I.köt.
Szombathely, 1961

LŐDÖR JENŐ, festő

Kezdetben iparfestéssel foglalkozott. Később megerősödött benne a vagy a művészfestés iránt. Szorgalmasan kezdett rajzolni és festeni, több művész tanacsát követve. Szorgalma nagy volt és tehetséggel párosulva nagy előmenetelt biztositott számara-irta Gothard Istvan önnalló kiallitasakor. 396.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Az 1920-as évektől napjainkig nagy ívét jarta be a fejlődésnek a képzőművészet. Az idős művész ilyen alkotó palyaja szinte művészettörténeti érdekesség is. A kisérlet rendjének egy sajatosan megmasitott, egyénien fo folytatott utja az övé, amit emberi és művészi-alkotói értéke miatt is egyaránt becsülnünk kell. 396.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Lődör Vas megyének több évtizedes képzőművészeti múlt jában szamottevő, tanulsagos életutat jart meg. Reméljük gyazi majd idővel és energiával, hogy terveit, elképzelé-seit maradéktalanul megvalósitsa, igy téve teljesebbé, egésszé életművét. 402.old.

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LÓDÖR JENÓ, festő

A korszak legsikerültebb képein a szocialita ember dol
gos egyszerüsége,hétköznapjainak pillanatai gyakorolják
a legnagyobb hatast a nézőre,ekkori tajképein az ember
alakitó tényező,csendéletei rutinosan megoldottak,de
nem érik utól tematikus müveinek töltését,szinvonalat.
400.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lódör Jenó
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

LŐDOR JENŐ, festő

Festészete a megyén belül hat, de az 50-es évek esztétikai normái, visszatükröződnek ekkori müvein. Alapvető realizmusát formalis elemekkel igazitana a divatos igényekhez s ezáltal-bar hiteléből nem-inkabb dinamizmusából és ősz őszinteségéből latszik veszniteni. A sematizmus érezhető e korszakban készült képein. 400.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

1945-ben a felszabadulas utan életében másfajta "alkotói" tevékenység követelt magának nagyobb teret. A kezdet től fogva szociális gondolkodasu Lődör a szociáldemokrata part tagja és később titkara lett. A nemzeti bizottság is tagjául valasztotta, majd két és fél éven at a polgarmester helyettese. volt. 40°.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDOR JENŐ, festő

1938 óta, a Vasvármegye és Szombathely varos Kulturegyesülete a szép-és iparmüvészeti szakolytalyanak titkara tevékens résztvevője és szervezője a megye képzőművészet életének. Először 1938-ban kapta a Kulturegyesületdijat, majd 1940-ben és 41-ben a helyi, rangos Fabianné, Biczó Ilona dijjal tüntették ki. 400.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődor Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LÓDÖR JENŐ, festő

LA TERRA PROMESSA, c. képe. - 1939-ben a Firenzei kiállitason. - Nagyméretü kép. A naturalizmusba hajló valóság ábrazolás, - a kompozició, müvészi elgondolásból következtetünk erre - a jelképes kifejezésmód szerencsés ötvözete. A maga sorsát maga intéző enberiség dolgos, a korabelinél emberségesebb jövője fogalmazódik meg benne. 400. old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi müvészportrék, Lódör Jenő
395. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

--

GÁZHALÁL, c. műve.- Alkotói törekvéseitől soha sem vált idegen a jobbért küzdő ember bemutatása, mindig foglalkoztattak a politikai-etikai témák. erre most nem csak a nem rég készült Vietnami vazata, de néhány évtizede alkotott képei/Jeltelen sir, Gázhalál, A pénz hatalma/és szénvazlatai is igazoló példák. 401. old

CSIKÓS JÓZSEF: Vsi művészportrék, Lődör Jenő
395. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

LÓDÖR JENŐ, festő

A PÉNZ HATALMA c. műve. - Alkotói törekvéseiben sem volt idegen a jobbért küzdő ember bemutatása, mindig foglalkozott a politikai-etikai témakkal, erre most nem csak nem régen készült Vietnami vázlata, de néhany évti zede alkotott képei/Jeltelen si, Gázhalal, A pénz hatalma/ és szénvázlatai is igazoló példák. 401.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lódör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

Lődör Jenő festő

1021

Festői életmű 70 képbe sűrítve
Lődör Jenő gyűjteményes kiállítása

Az esetleges félreértéseket illik már a bevezető mondattal eloszlatni: *nem a teljes*, életmű, hanem *az eddig* alkotott művek java látható a szombathelyi *Művelődési és Sporthász* galériáján (Lődör Jenő alkotókedvéből még sok festményre futja), s nem hetven, hanem pontosan hatvannyolc olajkép sorakozik a tárlaton. A gyakorlott tárlatlátogató számára természetesen ez a 68 kép is teljes és megbízható áttekintést nyújt Lődör Jenő festői világáról, művészi felfogásáról, technikai eszköztáráról, művészi pályafutása emelkedőiről és hullámvölgyeiről.

S bár útravalónak, tájékoztatónak ott a gondos és szükszavúságában is tartalmas katalógus, a néző a táj-képek, arcképek, életképek, megkapó látványával, meghitt hangulatával gazdagabban is keresi még a magyarázatot arra, amit látott, s különösen arra, amit hiányolt. Mert az *életmű* és *az életpálya* e tárlat tanúsága szerint feltűnő *ellentmondásban* van egymással. *Élete csupa meglepetés, csupa változás, küzdelem, ellentmondás:* „...voltam géplakatos, szobafestő és mázoló, szénbányász és mezőgazdasági munkás, templomfestő és szociáldemokrata párttitkár, a Nemzeti Bizottság tagja, polgármester-helyettes, vállalati grafikus... Jártam az Iparművészeti Főiskolára és Firenzében a Művészeti Akadémiára." *Ezzel szemben a művek: csupa kiegyensúlyozottság és nyugalom, békés harmónia, zavartalan szélcsend.* Tematikában és színekben egyaránt. Mintha a művek alkotója — nehéz időkben a közéleti és pártharcok cselekvő részese, ifjúkorában a művészi lehetőségek szenvedélyes kutatója — az első ecsetvonással *külön világot teremtett volna* magának, s ebben a világban, bár tükre a valódinak, a „kinti" viharok elcsitulnak, a harcok elülnek, az adott és kapott ütések nem fájnak. Ez a világ színeiben, árnyalataiban, vonásaiban szűkebb hazánk tájainak meghitt hangulatát, a részletek kidolgozásában pedig a régi mesterek realista örökségét idézi. Pontosság, arányosság, kellő távlat és egyensúly, legyen a kép tárgya Fiezole eső után, velencei táj reggel, jugoszláv tengerpart vagy balatonboglári részlet, pesti vagy budai látkép, Sorok és Rába, Balaton és Adria, Pinka vagy Perint, Firenzében és Rómában éppúgy a harmóniát keresi, mint Pestbudán, nyírfái éppúgy a csend és pihenés örömét jelképezik, mint a zsennyei tölgy. Ez a *harmóniateremtő szenvedély* lehet Lődör kiegyensúlyozott festészetének a kulcsa. Nyilván *nem menekülés* ez a világ zajától az idill zugaiba, inkább a közélet viharaiban edzett ember természetes *vonzódása a táj, a természet* megtartó, erőt adó szépségeihez. *Realista* tájszemléletét helyenként *impresszionista* színek tarkítják, a kolorit finomsága a tájlíra rokonvonásaival cseng össze.

Olvasó asszony

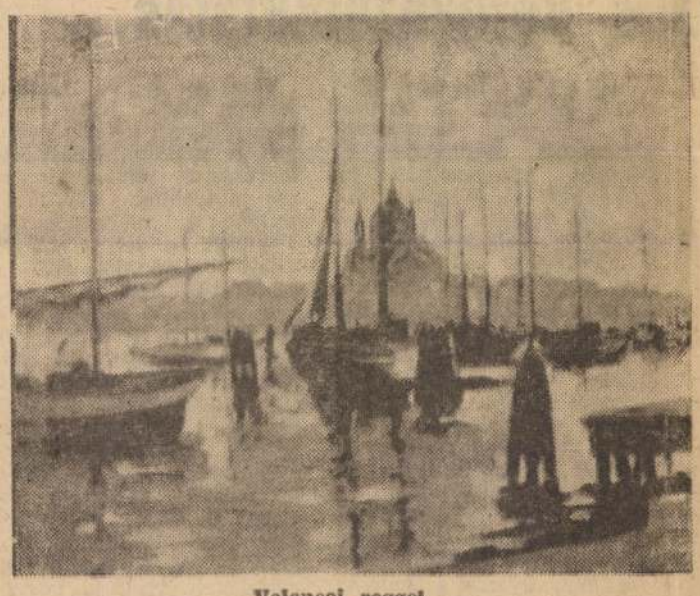

Velencei reggel

Ezzel a „harmóniateremtő" feltételezéssel közeledve képeihez, máris *feloldhatjuk azt a vélt ellentmondást, amelyre bevezetőben utaltunk.* Lődör képeinek humánus jellege és *elkötelezettsége* kizárja az öncélúságot.

Portréi még inkább megerősítik ezt a jogos feltevést. Annyi *szeretettel és elmélyültséggel* tud „szólni" az emberről: például kötögető édesanyjáról a varrógép mellett, nyitott, virágos ablak előtt, a fejkendős, „okulárés" olvasó asszonyról, aki elmélyülten böngészi az újságot, a kubikusról, aki mélyen szemébe húzott kalapja alól keményen és elszántan pillant a messzeségbe. Ifjúkori önmagáról, 1936-ban készült Önarcképe távoli rokona e portréknak. S kezdete annak a sorsnak, amelybe a kiállításon látható arcképek tartoznak az 1974. évi tanulmányfejig.

A hetedik X körül egybegyűjtött munkák e „sokat élt, sokat dolgozott, de el nem fáradt alkotó" műhelyébe adnak bepillantást, s egyúttal azt a hűséget és ragaszkodást sugározzák, amellyel a modern áramlatok erős hullámverésében is kitart a valósághű, ábrázoló festészet mellett. Akár elismerik, akár nem. Egy gazdag pálya tapasztalatai birtokában bölcsen példázva: a szépséghez, a művészi alkotás öröméhez sok út vezet. S a bizonyossággal, hogy az egyik út az övé...

Bertalan Lajos

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337, 48,340-726
1975 JUN 8
Vas Népe

...ány ...ika

...kutatási ...5-ben

közeljövőben pályára állítani. Ezek a holdak túl nehezek ahhoz, hogy a meglevő Diamant rakétával lehessen őket feljuttatni a világűrbe. Ezért új közös kísérletet készítenek elő: francia gyártmányú mesterséges hold (szovjet rakétával) röntgen csillagokat vizsgálna, másrészről héliumot mérne be a bolygóközi térségben.

A Francia Űrkutatási Központ munkatársai most tárgyalják a Signe 2 M közös program részleteit, amely a csillagok gamma sugárzását vizsgálná. Szovjet biológusok a párizsi Pasteur Intézet munkatársaival űrbiológiai kísérleteket készítenek elő, amelyek során űrhajósok immunitási problémáit vizsgálnák a súlytalanság állapotában, másrészről a kozmikus sugárzás hatását tanulmányoznák a papucsállatkák életére.

Az 1975-ös utolsó közös kísérlet a „D 2 A Polaire", amelynek során a Naprendszerben a hélium eloszlást mérnék közösen a francia és szovjet kutatók.

Akiről tengert... Az első hír indi...

Willem Barents holland tengerész 1594-ben tért vissza hazai kikötőbe az expedíciós útjáról. Az amszterdami kikötőből 4 hajóval indult el, Cornelius Nay és Brant Tetgalessel együtt. Hajóik a Kola-félszigetnél elváltak és Barents észak-keletnek fordulva elérte a **Novaja Zemlja** („Új Föld") északi szigetének, általa „Hosszú ort"-nak nevezett, kiugró részét (ma Karlsen-fok), majd innen tovább hajózva, találkozott társaival, aki a Jamal-félszigetig jutottak el. Az expedíció tulajdonképpeni célja a Kínába vezető északi hajóút felderítése volt. Bár az orosz hajósok már korábban jártak itt, mégis ezen úttól kezdve számítják a Novaja Zemlja felfedezését és Barents tiszteletére az Északi-Jeges-tenger egy részét róla nevezték el.

Héródotosz görög történetíró két fontos indiai növényről adott hírt időszámításunk előtti 450-es évek körül. Ekkor az Európában még nem ismert **gyapotról** írt. Theophrastos görög filozófus pedig az i.e. 300 körül írt Növények természetrajza című művében — melyben egyébként 500 növényfajtát írt le — ismertette az **indiai cukornádat** is.

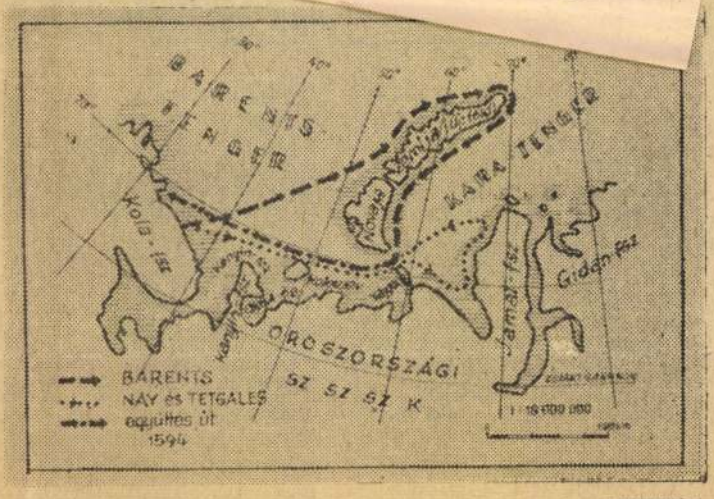

Barents és társai 1594-es tengeri útja

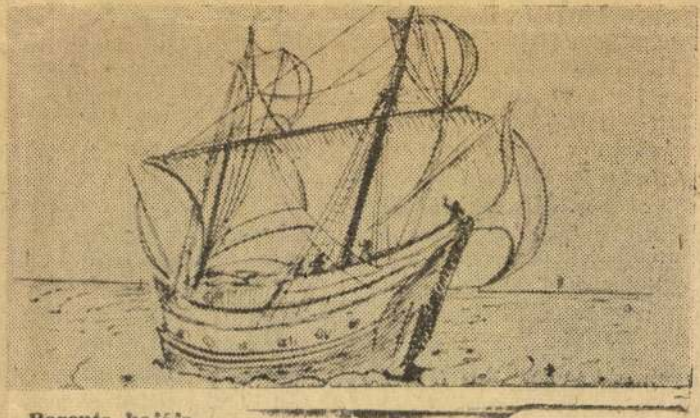

Barents hajója

Mesterséges sziget

700 m² nagyságú mesterséges szigetet hoznak rövidesen létre az Északi-tengerben, 75 km-re észak-nyugatra a Helgoland szigettől. 1975-ben kezdik a tengeri kutatóállomásnak a megvalósítását. A mesterséges szigetet egy automatikus mérőhálózat központi állomása lesz, amely idő-előrejelzésre, szökőár-megfigyelésre és az Északi-tenger szennyeződésének a mérésére szolgál. A tenger fizikai, biológiai és kémiai mérései ugyancsak a kutatószemélyzet feladatkörébe tartoznak. A sziget legmélyebb része mintegy 25, a legmagasabb 50 méter magasan lesz a tenger szintje felett. A kutatósziget élettartama előreláthatóan 30 év lesz

A földrajztudomány és a regionális környezetkutatás...

Társadalmunk létének és fejlődésének minden korban egyik nélkülözhetetlen alapja a földrajzi környezet. A Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutató Intézetének elsőrendű feladata a földrajztudomány fejlesztése, a természeti és gazdasági adottságok törvényszerűségének felmérése, de egyik legfőbb tevékenységi köre a természet és a társadalom közötti kapcsolat kölcsönhatásának feltárása.

A földrajtudományi kutatások a törvényszerűségek feltárásával, azok ismeretében, rendkívül sokoldalú információra támaszkodva nem csak a jelenkor állapotát rögzítik, hanem a földtörténeti múltban végbement természeti, s az emberiség történetében már lezajlott gazdasági-népesedési folyamatok eredményeként mozog, a tér, a táj és a környezet kutatása. A természeti, gazdasági, társadalmi folyamatok eredménye a földrajzi környezetben is nagymértékben megmutatkozik, ami végülis kihat egész életünkre, tevékenységünkre. A természeti erőforrásokat nem lehet a tértől elvonatkoztatva kutatni sőt nagyon is adott területen kell feltárni, és hasznosítani. A társadalmi és gazdasági életet nagyban befolyásolják a természeti erőforrások, adottságok, — felszín domborzat, éghajlat, vízek, talajok, növény- és állatvilág stb. — szűkös, vagy kedvezőtlen életfeltételek. De az ember és környezete témakört nem lehet csak ágazati szempontból vizsgálni, bár ma már közhely a lég-, víz-, talajszennyeződés, ipari és egyéb

Magyarországon különösképpen aligha lehet bármilyen földrajzi környezetkutatást a területi fejlesztéstől, tervezéstől elvonatkoztatni, sőt mindehhez nélkülözhetetlen a rokontudományi ágazatok — talaj, víz, élővilág, matematika, stb. — együttműködése.

A regionális kutatások intézményesen is bizonyos decentralizálást tesznek indokolttá, s talán ezért került sor a békéscsabai Földrajztudományi Kutató Intézet Alföldi Csoportjának megalakulására. Az új intézet munkájával a hazai föld újabb és újabb „fehér foltjait" ismerjük majd meg, amit az új társadalmi igények is igényelnek, mivel a már megismert területek is állandóan változnak az emberi beavatkozásokra.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lődör Jenő

MAGYAR NEMZET
1987 JUL 13.

— **Lődör Jenő szombathelyi festőművész a Hazafias Népfront városi bizottságának év eleji ülésén felajánlotta egyik művét annak a szombathelyi KISZ-szervezetnek, amelyik kitűnik a békét és szolidaritást ápoló rendezvények szervezésében, amelyik legjobban kiveszi részét a barátsági akciókból. A KISZ-szervezetek munkájának értékelése után a békét szimbolizáló festményt a Szombathelyi Cipőgyár fiataljainak ítélték oda.**

)kat a villamhaboru megismet-
a szocialista tábor országainak
ssza.
k vezércikke „*A békeharc ha-*
atja a szocialista országok test-
vezetői részvételével megtar-

Lődör Jenő ifj

foto

Szombathely

Holland Ernő u.

11.

MKSz 1947

FŐSZÉKES

Lódor Jenő ifj.

foto
Szombathely
Hollán Ernő u.
11.

MKSz 1947

Lődör Jenő

festő

1931 – 32

Iparm. Isk. Évk.

1930 – 34. 46 l

FŐSZÉKES

Lődör Jenő.

A Vas megyei képzőművészek Sárvárott rendezett kiállításán „Zsennyei tájkép" c. festménye szerepelt. (említve)

Vasmegye, Szombathely, 1952. Jan. 27

tatásügyi miniszternek jelen kelet
ámv. VII. és csekkosztályhoz intézett

számvevőséget, hogy S.c.h.u.l.e.k.
. . . . . .
.I.ker. Horthy Miklós-ut 86.sz. :/
ád és vissza. . . .történt hivatalos
lt utiköltségeiről és napidijairól
n által érvényesitett utiszámlája
a r m i n c n é g y . . . . . P
számu kiadási csekkszámla terhére
30. évi .január....hó ..8... -án.

Lödör Jenő

Szabad Művészet

1952. 2. 02. 96 f.

tésére tudomés és további eljárás

céljából másolatban megküldöm.

Budapest, 1950. évi január [illegible]

Lődör Jenő
festő
Szombathely

lásd
2

Szabad Művészet
1952. 11. sz. 557. l.

203. Ch. Brocky:

Anya és gyermeke.

A balra fordulva ábrázolt é
hajú gyermeket tart kezeiben, ki any
anya fejéke futóka fehér virágokkal,
rövid ujjú ingválla kissé lecsúszott,
a gyermek pedig inget és lila szoknyá

Vászon tojásdad alakban, mé
Vétetett 1902: III. 2-án (4

MDK

Lődőr Jenő

is képviselte a kiállításon Vas megye fejlődő művészetét.

Majthényi Károly: A zsennyei művésztelep első szombathelyi kiállítása.
VAS MEGYE, Szombathely. 1956. máj. 18.

Lődör Jenő MDK

Szerepelt a Vas-Zala Megyei Képzőművészek Munkacsoportja 1958 őszi kiállitásán.

"Sötét felhők"

"Vihar"

Horváth Ferenc: Uj szinek, uj foltok.
VAS NÉPE, 1958 dec. 25. 8.1.

Löder Jenő
festő

M.D.K.

Szombathelyen tartott kiállítást

Kirek.
Művészet, 1961. december. – 42 l.

LŐDŐR Jenő / Szombathely

Zsennyei táj olaj 35 X 45

Dunántuli Képzőművészek Kiállitása 1958.

Kat. bev.: Cseh Miklós

Székesfehérvár, István király Múzeum
Körleményes Dsor 14.1

LŐDÖR JENŐ /

Kulikos brigád olaj 35x46

Zsennyei művészetelep kiállitása. Szombathely, 1956.

Lődör Jenő

Szerepel az alábbi táslaton

N.N.: Szlovéniai-vas. képzőművészek
Közös kiállítása kombathelyen

Vas. Népe 1969 XII. 1

Lődor Jenő

szerepel a „Pannon táj – pannon ember" – kiállításon – kombatheryen

Bertalan tajos: Képek, szobrok
Szlovéniából, Vas megyéből

Vas Népe 1968 XII. 8

Lődör Jenő

szombathelyi festőművész felaján lotta egyik művét, a KISZ nek.

Magyar Nemzet, 1967. VII. 13. 6. o Napi Krón

MDK.

Lődör Jenő

Kiállitási kritika

Vas Népe 1967 ápr.16

MDK

Lődör Jenő

Kiállitási kritika

Vas népe 1968 ápr.14.

Lödör Jenö

festö Szombathely

lásd

Szt. Márton Céh

1943. tav. kiáll

kat.

feladó: Dr Lentiváry Gyuláne Bpest Lágymányosi u 16.

LŐDÖR JENŐ, festő

Érzi.hogy jobbat termelhetne ki magából,ha csak müvészetének élhetne.Ujabb képein látszik a jószándék,a vál toztatás szükséges ége,de kevés az ideje reá,hiszen napjainkba is dekorációs munkája,a kenyérkereset köti le idejének legnagyobb részét. 402.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi müvészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIXI.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LODOR JENO, festő.

Dolgozik, kiallit. 1931-ben felvételt nyer az iparmüvészeti főiskloara. Az ötödik évfolyamon folytatja tanulmanyait s tanárai az erősen figuralis hajlamu növendékből szobraszt szeretnének faragni. De ő rajzkészségét, kompoziciós érzékét fejleszti inkább és kitart a vaszon, az ecset mellett. 396. old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi müvészportrék, Lódor Jenó
395. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 3. szam, Szombathely

LÓDÓR JENŐ, festő

a külföldi szabadiskolak,szakkörök légkörében alapvető
en realista szemléletére a legkülönbözőbb festészeti irar
zatok,divatos törekvések hatnak,s a fiatal festő könnyer
asszimilalja ezeket sajatos,egyéni stilusaba.Az ismeret-
len"nem hazai"tajak bizonyos foku exotikuma mehihletik mi
művészetét,s sok tajkép alkotasara sarkaljak. 396.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lódör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

SZOMJAS SZÉNRAKODÓ, c. müve-/kép372.old/. Kifejező, szerencsésen elkapott életkép. amelyen előtünnek ugyan bizonyos plakátszerü jegyek-az elhelyezés, képkivagas-de a szomjas ember ismert mohósága, az üveget szájához emeló kéz friss, erőteljes visszaadása jó megoldásaival ellensulyozza ki előbbi érzéseinket. 402.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő 395. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

ARATÁS, c. müve. /kép 345.old/.-Kifejező, érett kép. A dolgozó ember ősi dinamikája, az arató férfiak és marokszedő nők mozgásharmóniája és az elnagyolt háttérből kifli barnan kiemelkedő gabona, a termés nyugalma oly sikeres ellentét e vasznon, ami az érzéklaetes látványon tul többet is enged asszocialni a nézőben. 402.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művésznportrék, Lődör Jenő 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

Lődér Jenő

„Belga tengerpart" o. 37x45 cm

Vas megyei képzőművészek kiállítása

Savaria Múzeum Szombathely 1977.I.28 - III.6.

1971 APR 2 5
1021

Nyugállományban — életközelben

A paletta egy idő után a rárakódó festéktől elnehezül. Mostanában már úgy dolgozik, hogy a székre helyezi, nem tartja a kezében, mint régen. A szemét összehúzza, mintha nagyon-nagyon messzire nézne. Pedig a téma: a közvetlen valóság. Nyugodt színei a mát keltik életre, mint életében mindig. „Hivatalosan" három esztendeje festőművész, a valóságban ifjú kora óta. Akkoriban bejárta a világot, belekóstolt különböző iskolák levegőjébe, kereste, kutatta az embert, a változó tájakat, Firenzében a világ legjobb piktorainak képei közt szerepelt az övé is, a Képzőművészeti Alapnak azonban — mely a művészi pálya elismerése itthon — csak 1967-ben lehetett tagjává. Hatvanhárom éves korában.

A fiatal *Lődör Jenőt* a szűkebb pátria évtizedekkel ezelőtt kezdte becsülni. Akkor, amikor még semmi nem dőlt el, amikor még csak bimbózott a tehetség fája. Karena olasz mester azt mondta neki: *„Ha naponta csak négy zsemlyét ehetsz tejjel, mert többre nem telik, akor se mondj le a festészetről!"* Tanítója: *„Fábiánné Biczó Ilona* a tapogatódzó bizonytalanságból átsegítette a biztonságba. Az megtanította a festés alapvető technikai fogásaira, a mesterségre. Az iparművészeti főiskolának így vált az egyik legtehetségesebb hallgatójává. Mesterei, tanítói a leendő nagy szobrászt látták meg benne, de ő csak rajzolt és nem tudott lemondani a színek gyönyörűségéről. A hite másfelé vitte.

A hite tartotta meg a pikturának akkor is, amikor a négy zsemlyére is alig telett. Napi tizennyolc órákat dolgozott, hogy családját tisztességgel el tudja tartani. Plakátok ezreit festette meg életében, ami sokszor majdhogynem művészetének ártott. Tavaly nyáron kapta meg a munka-obsitot: nyugállományba vonult. Közelebb került az élethez, a csöndes munkálkodáshoz.

Belépek a tágas szobába, megcsap a műterem jellegzetes hangulata. Képek a falakon, körösköről a bútoroknak támogatva, vásznak, kartonok, keretes és keretezetlen munkák sokasága. A középre helyezett nagy asztalon könyvek, amiket nem szeret, de amik nélkül nem tud élni. *Karel Schulz* könyve Michelangelo életéről, *Hámori Tiboré* Peléről, a brazil futballkirályról, s a szigorú kötésű Absztrakt festészet című könyv. A fekete gyöngyszemre egyszerre fut a tekintetünk, s a Mester nem állhatja meg, hogy ne tiltakozzék: *„Nem magamnak vettem, de elolvasom, mert érdekel a futballkirály sorsa..."*

Mondjam, hogy engem most kifejezetten az ő sorsa érdekel? Mivé lesz egy ember hatvanhét éves korára, ha a művészetre szánja magát? Hova, meddig juthat el önmaga parancsára, egy kisváros bíztatására, amelyben megsüvegelik és dicsérik, vagy a hátamögött mosolyognak a meggyőződésén. Könnyű, vagy nehéz a hat évtizedes keretbe fogott élet, volt-e ideje játékra, örömre? Halk-derűs a válasz, akár a vasi tájnak egy darabja, amely az ő ecsetvonásainak köszönheti maradandóságát.

— *Szép volt az életem, gyötrelmesen is szép.*

Vallomás ez, mint az a korábbi, amit a *Hír* című lap munkatársa jegyzett fel 1940-ben. Lődör Jenő akkor így fogalmazta meg művészi hitvallását: *„Jónak akarom látni az embert és boldognak jövőjét — ha ez egyelőre nehéz is."* A világ akkor már mögötte volt, hiszen kalandos útjai során bebarangolta. A nyilatkozatban benne volt ez is, de azt senki nem sejtette ki belőle, hogy az elkötelezett művész emberi tartása is egyben. Csak a felszabadulás napjaiban derült ki, hogy szociáldemokrata párt illegális tagja a világotjárt művész. S amikor az új kor hajnalán a művészek tettekkel, személyes közreműködésükkel is hitelesíteni akarják meggyőződésüket, a közélet első számú vezetői közt látják: három évig a polgármester helyettese a város élén.

A szerénység cseppet sem szenved csorbát, amikor elém rakja érdemjeleit. Az Országos Béketanács három aranyjelvényét, a Moziüzemi Vállalatnál szerzett Kiváló Dolgozó kitüntetést, s a legutóbbit, amire legbüszkébb: a Munka Érdemrend ezüst fokozatát, amelyet a felszabadulás 25. évfordulója alkalmával kapott. Jelezve ezzel azt az utat, — amit ebben a negyedszázadban tett meg emberségben és művészi tevékenységben.

Semmiképpen nem akarom szétválasztani e kettőt. Lődör Jenőnél szembetűnően jelen van mindig az életközelség. Egyetlen nap sem tudna meglenni az emberek nélkül. Megy, mozog, szavakban is épít, alkot; „bedolgozik" a népfrontba, szervezője a városszépítő társadalmi munkáknak, féltő gazdája mindannak, amit a jelen-évek teremtenek. Nem tudja megállni, hogy föl ne jajduljon, ha a szeme előtt a fűre lépnek, vagy a díszbokrokra taposnak. Mert még mindig világol benne a régi hitvallás: jónak, szépnek akarja látni az embert, a világot, a tapintható valóságot.

Képeiben ez a világ teremtődik újjá. Életközelben látjuk tájdarabjait, figuráiban a ma embere elevenedik meg, látomásszerű, a Rossz ellen kiáltó alkotásaiban tiltakozásunk, elutasító magatartásunk nyer megfogalmazást, *Ez lenne az emberiség sorsa?* — kérdezi egyik markáns képe, amely az atomhalál utáni közvetlen pillanatokat vázolja föl. A *Kataklizma* című kompozíciója talán még az előbbinél is hangosabban kiált a pusztulás, a pusztítás ellen.

Művészetéről — főleg kiállításai alkalmával — sok szépet elmondtak. Őszinte, nyílt világlátás valamennyi alkotása. A harmincas években a Vasvármegye című helyi lap azt írja: *„A szakértői kritika nagyon is látja, milyen alapos és gondos... A természeti stúdiumok százait készíthette, míg a rajzbeli kifejezésnek erre a fokára jutott... ... a hátsó gondolat nélkül való igaz, természetfigyelő hűség és keresetlen becsületesség... teszi őt művésszé azon a formanyelven, amellyel őszintébb és több szeretettel nem szólhat hozzánk senki..."* A két évvel ezelőtti művészportrében ezt írta róla a Vasi Szemle írója: *... alapelve az érthetőség, a látvány hordozta egyszerűség... Alkotói látásmódjától, törekvéseitől soha nem volt idegen a jobbért küzdő ember gazdag bemutatása, az általános humánum látóhatárán mindig foglalkoztatták a politikai-etikai témák..."*

Helye, szerepe, munkássága pontosan elhelyezhető a szűkebb pátria művészeti életében. Ez azonban ma még túl korai volna. Mert bár hatvanhét éves, igazából csak most szabadíthatta fel magát az alkotásnak. Hiszi, reméli, hogy pályájának messze még a vége, s a harsogó tavaszok, a csodálatos májusok, melyek mindig megfrissítették benne a vérkeringést, sokáig mellette maradnak.

Így legyen igaz.

Pósfai H. János

...tban

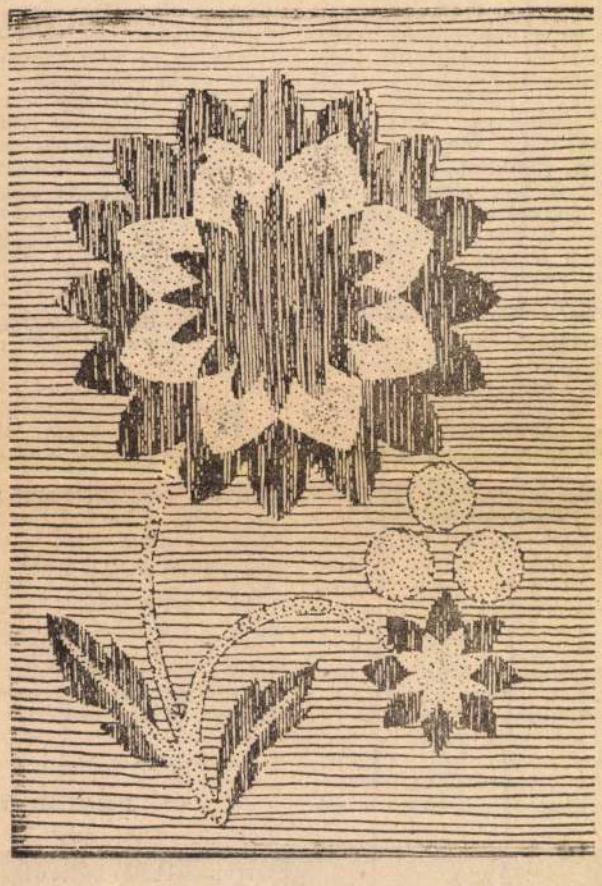

...k és kövérek

...ot len ok természetesen itt is az elégtelen táplálkozás. Az emésztőszervi betegségek következménye elsősorban a testsúly csökkenése. Lehet, hogy a fogak szuvasodása, száj-, vagy nyelvbetegség, esetleg savhiány akadályozza, nehezíti a táplálkozást, de lehet, emésztési zavar is a kóros sovány ság mögött. Sovány ságot okozhatnak a belső elválasztású mirigyek zavarai és a hormon-rendellenességek is. A felsorolt betegségek közül ezek főleg nem sovány ságot, hanem szemmel látható, kifejezett lesovány odást okozhatnak.

Ha már a sovány ság előnyeit elmondtuk meg kell említeni, hogy a nagyfokú sovány ságnak, vagy lefogyásnak hátrányai is vannak: a testi erő csökkenése, fáradékony ság, aluszékony ság, vagy ideges álmatlan ság és az ellenállóképesség csökkenése.

Mi a tennivaló? Jó táplálkozás, kalóriadús ételek fogyasztása. S a második lépés: az első és a fontosabb: a sovány ság okának felkutatása és az ok felszámolása. Ha az ok betegség, akkor a beteget meg kell gyógyítani, mert amíg a kóros állapotot meg nem szüntették, hiábavaló az iparkodás. A beteg gyógyulása után aztán jöhet az erősebb, bővebb, a célszerűbb táplálkozás, aminek ilyenkor már meg is lesz a várható következménye: a testsúly gyarapodása.

Dr. B. L.

VAS NÉPE
Szombathely

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Vi...

Tegyük szé... ket körülve... ket. A sok... válogassunk ... tát, melyek alkalmasak a... ra, hogy magról vetve szép és nem túl sok gondozást igénylő virágos díszei legyenek lakóhelyünknek. Útszegélyező virágok közül egy adott útszakaszt véve alapul, melyet be akarunk vetni, válogassuk ki úgy a virágmagokat, hogy a magasabbra és az alacsonyabbra növő virágok egymást váltogassák, megbontva az egyforma magas növények unalmas egymásutánját.

Az egynyári virágmagvak elvetéséhez a talajt elő kell készítenünk. A megfelelő területet 25—30 centi mélyen ássuk fel, a köveket, fadarabokat, törmeléket távolítsuk el.

A magasabbra növő virágok közül válasszuk ki a szép és nagyon mutatós egynyári mályvarózsát. Vegyes színkeveréket vegyünk belőle. Nagyon magasra, mintegy 120—130 centire is megnő, szép, szabályos bokrot képez. Virágai lehetnek fehérek, sárgák, rózsaszínűek, pirosak. Szaporítása áprilisban történik magvetésről. Amikor a növények kikeltek, 40—45 centire ritkítsuk ki. Szereti a tápanyagban gazdag talajt. Sok vizet nem tinél nem ... Hófehér színű szép, ... gélynek alkalmas virág. Lehetőleg olyan helyre vessük, ahol sok napfény éri. Hófehér színével jó kiegészítője a színes mályvarózsának.

Egy másik magasra növő virág: a rézvirág, nagyvirágú fajta. Fajtái szerint magassága változó. Egész nyáron virágzik. Lehetőleg napos helyre vessük áprilisban. Igénytelen növény, a szárazságot jól tűri, ha túl sokat öntözik, a fejlődésben visszamarad és csökevényes virágokat hoz. A virágmagból színkeveréket válasszunk, ebben a keverékben, krémsárga, és piros színű rézvirág van vegyítve.

A magokat úgy vegyük, hogy a magasabb fajtákból többet, ezekből hosszabb útszakaszokat szegélyezzünk, az alacsonyabbra növő tatárvirágból kevesebbet.

A hosszabb és rövidebb útszakaszokat még szebbé, érdekesebbé teszi, a magas mályvarózsa és a rézvirág többféle színe, és a kétféle virág színkeverékét szépen megbontja a tatárvirág egyöntetű fehérsége.

A BUBIV, a BÚTORÉRT és az Iparcikk Kereskedelmi Vállalat közös rendezésében

Bemutatkozik Szombathelyen a „MAYA" bútorcsalád

Mint ahogy egyéb iparcikkekből, így bútorokból is a Vas megyei Iparcikk Kereskedelmi Vállalat a megye lakosságának egyik legnagyobb ellátója. A vállalat hat bútorboltja Szombathelyen és vidéken évente mintegy 70 millió forint értékű bútort ad el, s ebből a megyeszékhelyen közel negyven millió forint értékű talál gazdára.

A Vas megyei Iparcikk Kereskedelmi Vállalatnak mindig az volt a törekvése, hogy a beszerzési lehetőségek felkutatása, az igények ala-

nyíló és május 4-ig nyitvatartó árubemutatón a Budapesti Bútoripari Vállalat legszebb termékeiből a MAYA bútorcsaládot mutatják be az érdeklődőknek. A kiállítás hétköznapokon 9-től 12-ig, illetve 14-től 18 óráig tekinthető meg, s május 2-án, vasárnap 10-től 13-ig, illetve 15-től 18 óráig is a nagyközönség rendelkezésére áll.

Az árubemutatót megtekintők a helyszínen megvásárolhatják, illetve megrendelhetik a MAYA bútorcsalád népszerű változatait, így

M.D.K.

Lőrentei Ödönné
festő

A Heves megyei Képzőművészeti
Munkacsoport kiállításán vett részt.

Havlek.
Művészet, 1961. július — 44 l.

5.

7.	1216. sz. számla	S
16	á conto	
14	1223./24. sz. számla	S
21	á conto	
23	" "	
14	1296. sz. számla	S
28	1297. " "	S. 38.– H. 1.20
30	1328. " "	S. 25.– H. 7.06
	á conto	
15.	1547. sz. számla	
	1411. " "	
	húr (P 1.- kinpénzben)	
18.	1413. sz. számla	
25.	1839. " "	

-NEO Budapest, Károly-körut 8.
Tel. T. 107—57.

Átvitel

Áthozat

Lőrentz István

ötvös Nagyszeben

Kőmagyötvj. 259. l.

1447 **SL** Stephanus Lőrentz, M 1697. (B : III,1—16?)

a) Kehely áttört kosárral. — *Kelch m⊔ du⊥broch⊓ Schalenkorb.* — „1710."

Ev. egyház, Szebenrécse — *Ev. Kirche, Rätsch. Roth : 138, 312, Tafel 123.*

b) Tálka, 2 füllel. — *Henkel⊔⊓ase.*

Bruckenthal-Museum.

⊔mit ⊥rch

⊓henem

⊔sch ⊓l

-táján, meghalt (1528-ban Velencében),

János:

---

gyházi ornatusban áll szent Lőrincz, ~~ki~~ jobb
szétválasztott könyvet tart, a rostélyra támasz-
A előtérben ~~[illegible]~~ (a ~~[illegible]~~ balra) vértbe öltözött szent
törött lándzsával, oldalán rövid tőrrel, köntösén
sárkanynyal; ~~[illegible]~~ jobbra pedig keresztelő szent Já-
nyra mutat és (baljával piros palástját fogja)
d ~~öltözete~~ köntöse kilátszik. A háttért oszlopcsarnok ké-

i 196 : 103 cm.

a 6279 ft. = 12558 Kª.

/.

jkv szerint restauralandó (124/95.)

imzésü köpennyel. 1842. — Grosses Glas, mit Perldekor,

Schwarzlot" festésü páros kinai jelenettel. Cseh, XIX. sz.
warzlotmalerei. Böhmisch, XIX. Jh.

oldalán beköszörülve Krisztus, két király és egy püspök
ge Flasche, Glas, mit eingeschnittener Christusfigur, zwei
, XVII. Jh.

inben arany disszel és felirattal. Cseh, 1825 k. — Hyalith-
und Aufschrift. Böhmisch, um 1825.

n beköszörülve szőlőindák közt gyermekalakok. Német,
Leibung zwischen Weinranken Kinderfiguren. Deutsch,

testén beköszörülve asztalnál ülő férfi nőalakkal. Cseh,
drisch, auf der Wandung Mann und Frau bei Tisch

magyar viseletü férfialak „Éljen a barátság" felirattal.
ung zwei Figuren in ungarischer Tracht und Aufschrift.

okokó diszitéssel. Cseh, 1840 k. — Blumenvase, blaues
r. Böhmisch, um 1840.

in der einen Gebäudeansicht. Deutsc

740. NAGY KUPA, ónfedővel, fajánsz, te
mit Zinndeckel, Fayence, auf der St

741. OVÁLIS KIS LEVESESTÁL, fajá
téssel. Holics, XVIII. sz. — Kleine
dekor in strassburger Manier. Holics

742. KORSÓ, fajánsz, testén elől Madon
1787. — Krug, Fayence, auf der Stir
Joseph. Alvinc, 1787.

743. CÉHKORSÓ, népies fajánsz, molná
volkstümliche Fayence. Ungarisch.

Lőrincz György

Részt vett az I. Országos Kerámia Biennálén Pécsett.

Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 59. l.

Lőrincz Győző, Keramikus

MDK

„Plasztikája absztrakt szobor akkor is, ha kerámiából készült." (Ernst Múzeum)

Székely András: Fiatal iparművészek

7.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 10.

Lőrincz Győző

Plasztikája Mezámia (eml.)

szerepel az alábbi tárlaton az

Ernst múzeumban

Székely András: Fiatal ipar művészek

Négy szabadság 1970 VII. 10

MDK

Lörincz V. Gusztáv
festő

művének reprodukciója a 3. z
melléklet.

÷ Boritékunk, ábrázink és mellékleteink

Grafikai Szemle. 1907 ó. 1 z 17 l.

MDK.

Lőrincz György

Fotókiállitási kritika

Fotó 1965 .5. lap 224.

Lőrincz Győző

Méltatás

P. Szűcs Julianna: A hellemetlenné vált hellemes.
Művészet, 1978. november - 10. lap.

Lőrincz Győző

Lőrincz Győző oszlop és oszlop-
metszet varri áusból szerkesztett
kompozíciót.

P. Szűcs Julianna: A hellemetlennia vált hellemes.
Művészet, 1978. november - 10. lap.

Lőrincz György

Nagyméretű kerámiafigurái szerepeltek a Pécsi Kerámia Biennálén.

Balla Erzsébet: V. Országos Kerámia Biennale.
Új Tükör, 1978. július 9 - 3 lap.

Lőrincz Győző, keramikusművész

A Műsarnok nemzetközi csomagolóraktárában szárával van-
nak a polcokon azok a művek, melyen egy, egy külföldi ki-
állításon hazánk képző- és iparművészetének egy-egy irányzatát
képviselik. Ma a nemzetközi kerámiabiennálén induló 18 ke-
ramikus két-két művét csomagolták a szakemberek. — Az
idén Szekeres Károlyon kívül — aki 2 éve volt az egyik díjnyertes,
— elküldte két-két munkáját Schrammel Imre, Borza
Terézt, Gerzler Mária, Pusztai Ágoston és Lőrincz Győző,

TV-Híradó 2.

1982. III. 9. Televízió 2. műsor 20.50

Lőrincz Győző kerámikus

Dvorszky Hedvig: Gondok és lehetőségek a mai magyar kerámiában

Művészet, 1982. szeptember

Lőrincz Győző keramikus

Pogány Gábor: Kerámia, most

Művészet, 1983. február

Lőrincz Győző keramikus

Löska Lajos: Variációk a kockára

Művészet, 1982. szeptember

Lőrincz Győző keramikus

P. Szűcs Julianna: Körsőgosztály és videke

Művészet, 1982. szeptember

Lőrincz Gizi keramikus

Gyetvai Ágnes: Kerámia a „vonalban"

Művészet 1982. január

Lőrincz Győző

NAPLÓ

Kettősképek címmel nyílt meg pénteken Lőrincz Győző festőművész kiállítása a Helikon Galériában. A tárlatot szeptember 9-ig tekinthetk meg az érdeklődők.

Magyar Nemzet 1984. VIII. 11.

Lőrincz Gyula, festő

A mozgalom tagja volt.

↓

Czine Mihály: Sarlósok öröksége 90-93.

Tiszatáj, Szolnok, 1978. okt. XXXII/10.

LŐRINCZ GYŐZŐ

1940-ben született Budapesten.
1964-ben diplomázott a Magyar Iparművészeti Főiskolán.
1968 óta a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanára.
1966 óta szerepel kiállításokon.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK:

1977 Oroszlány
1979 Budapest
1980 Kőszeg
1983 Verőcemaros
1984 Berlin

KÜLFÖLDI CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK:

Minszk, Prága, Pozsony, Varsó, Ankara, Isztambul, Szabadka, Faenza, Bécs, Belgrád, Vallauris, Hamburg, Hannover, Erfurt, Berlin, Groznjan.

A KIÁLLÍTÁS KÉPEIRŐL:

A „kettősképek" egyik része majd' húsz évvel ezelőtt született. 1965-ben festettem egy nagyobb sorozat temperaképet papírra, amelyek keletkezési módjuk és stiláris jellemzőik miatt az absztrakt expresszionizmus, vagy lírai absztrakció fogalomkörébe sorolhatók. Ez a festésmód a kis méretek dacára szokatlan intenzitást és nagy gyorsaságot követelt, ami persze a vizes festésnek részint velejárója.

A „képírás" közben a festés elementáris örömével ismerkedtem meg, addig szokatlan energiákkal töltött fel, szellemivel és fizikaival egyaránt. Alapvető élményt jelentett számomra, minden szellemi vonzatával együtt.

1984-ben vettem elő újra ezeket a képeket és végigfotózásuk után születtek meg a képek címei. A képek méreteivel megegyező fordított fotók alkotják a „kettősképek" másik részét. Ezeket a fotókat moduláltam különbözőképpen, az eredeti képek dimenziójából, szerkezetéből kiindulva. Sajátos tükröződések jöttek így létre, melyekben az eredeti képek is új értelmezést nyernek.

Az 1965-ben készült képeim most kerülnek először kiállításra.

Lőrincz Győző

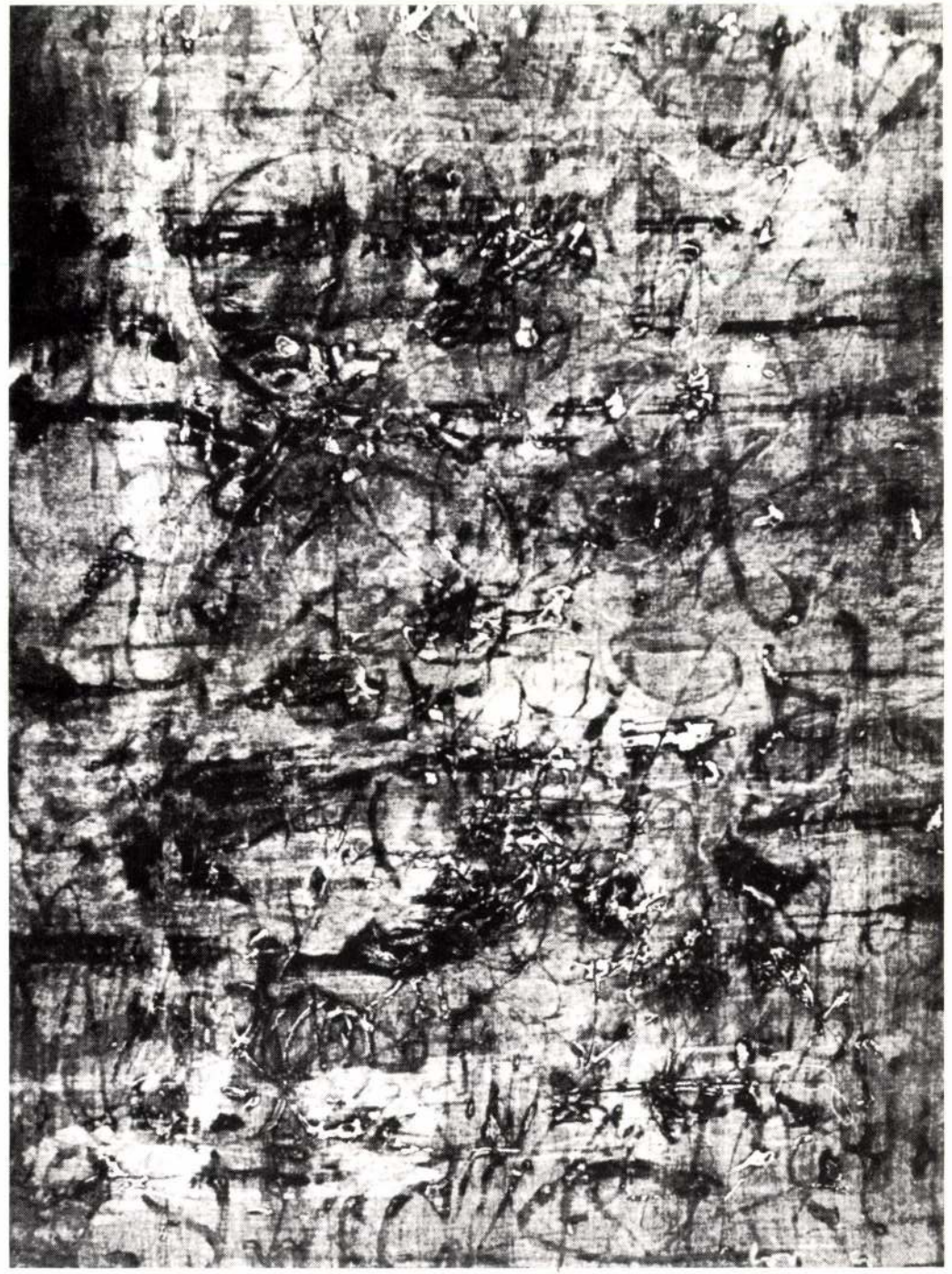

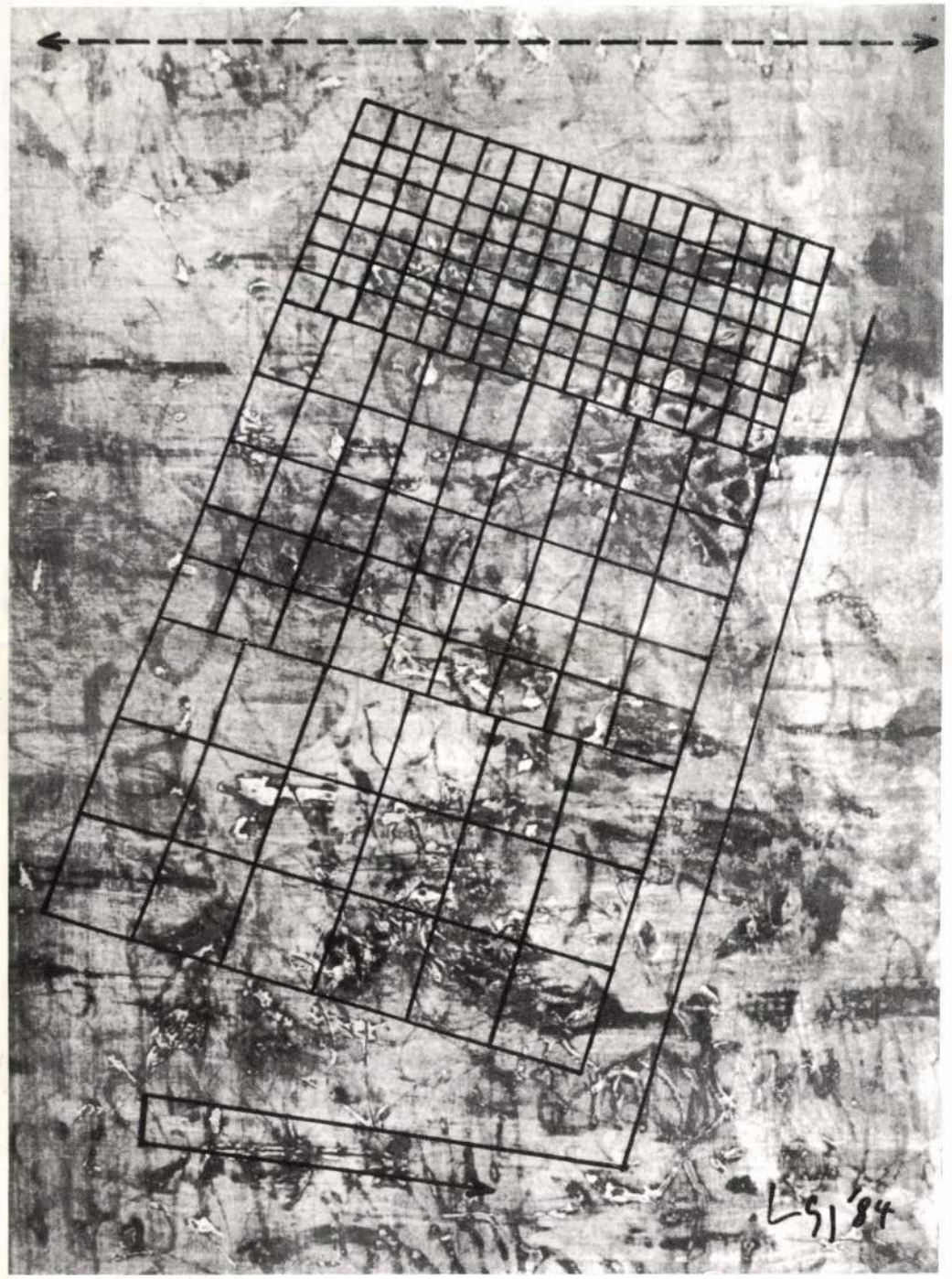

Rejtett struktúrák I. 1965–1984.

KÉPEK JEGYZÉKE:

1. A növekedés dinamikája, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 26 X 33 cm
2. Kelet virága, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 25 X 30 cm
3. Kaligramma I., 1965–1984 tempera, papír, fotó, 18 X 53 cm
4. Kaligramma II., 1965–1984 tempera, papír, fotó, 18 X 58 cm
5. Mikroklima, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 16 X 40 cm
6. Helyi energia, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 26 X 42 cm
7. Egy dráma emlékképe, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 21 X 53 cm
8. Az ősz öröme, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 19 X 50 cm
9. Kézjegy, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 16 X 53 cm
10. A madarak röpte, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 21 X 57 cm
11. A kitörés lendülete, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 20 X 58 cm
12. Szelíd vadon, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 30 X 66 cm
13. Omega, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 27 X 50 cm
14. Fenyegetettség és agresszió, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 21 X 68 cm
15. A homoksivatag érzete, 1965–1984 tempera, papír, fotó, 25 X 54 cm
16. Rejtett struktúrák I., 1965–1984 tempera, papír, fotó, 40 X 57 cm
17. Rejtett struktúrák II., 1965–1984 tempera, papír, fotó, 40 X 57 cm

Kiadja a Műcsarnok.
Felelős kiadó: Néray Katalin
A kiállítást rendezte: Ratkai Ida
Katalógusterv: Lőrincz Győző.
Fotók: Orbán Katalin

MGSZ PRINT Nyomdaüzeme – 84.185
Felelős vezető: Bucsky Árpád
ISBN: 963–7161–15–5
Ára: 20,– Ft

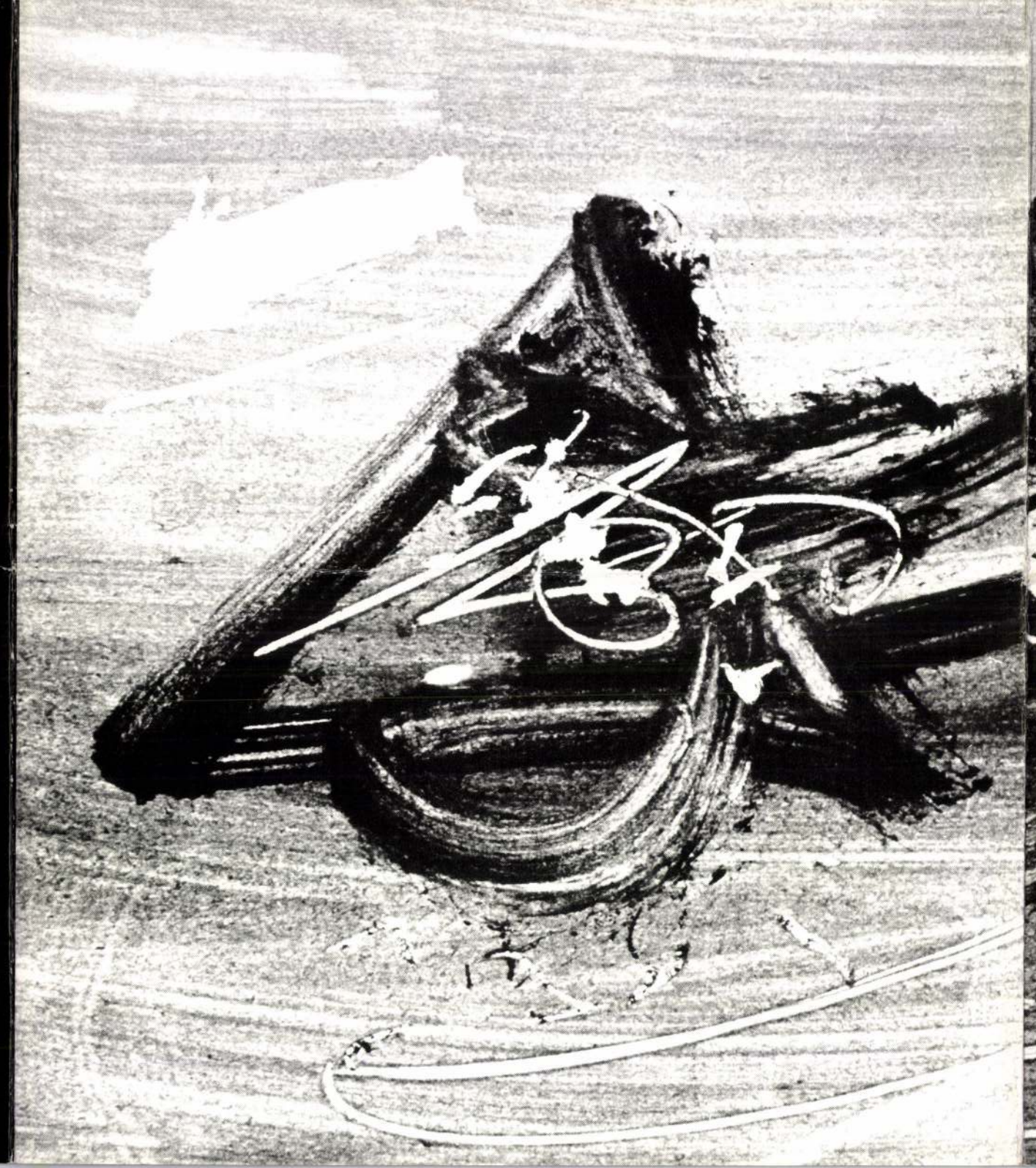

LŐRINCZ GYŐZŐ

»KETTŐSKÉPEK« című kiállítása

Helikon Galéria

1984 augusztus 10 – szeptember 9.

Löfkovics Artúr éknerén
(1863 – 1935)

MDK

Nagyváradon ennek III. és Debrecenben tanul. Pesten éknerén nél hányvelő gyakornak. 1882-ben Debrecenben önálló éknerén.

1890-ben I. Ferenc J. látogatásakor emlékérmeket veret.

Jól megy üzlete, nagy kapcsolatokat épít ki.

1890-től végéneti dolgokkal is foglalkozik.

1897-ben Kaba határában Árpád-kori rózokat tár fel. Nemz. Mú-nak ajándékozza a leleteket.

1902-ben Muzeumot alapít D.-ben (későbbi Déri Muzeum)

1905. Múzeumigazgató.

Debreceni Muzeumbarátok Köre kiadv. 2. szám:

dr Szörégi J. Löfkovics A. 4-17 lap

Löfkovics Artúr éknezén

MDK

1927. Megnerveri Debreceni Múzeumbarátok Körét.
1929. Vinnavonul az igazgatói állástól.
1935. meghal.

Debreceni Múzeumbarátok Köre kiadványai
2. szám: dr Sörégi J.: Löfkovics Artúr 18-19. lap.

18-19. l.

MDK

Löfkovits Arthur éknezén (Debrecen)

1909. Éknezehet állit hi; (saját hénités), félig hén éknezehet, ezért nobrovszkóhat.

Debrecen, Gyarmův. Kiállitás vezetője. – D. 1909. 20. e.

MDK

Löfkovits Artur, debr. ötvös, ékszerész

a debreceni városi muzeum alapját veti meg mintegy harmadfél ezer darabból álló régiség- és képgyüjteményével.

Divald K.: A debreceni Déri-muzeum.

M. Ip. Müvészet, 1931. 1-2. sz.

LÖFKOVICS Artur műkereskedő

1891

188. ápr. 13.	Löfkovics Artur és társától Ő Felsége debreceni látogatására vert ezüst emlékérem.

108

M. Ét. 1991. 1/2.

Löffler Sándor
bperti építész
és Szeghalmy Bálint
nagykanizsai városi
műépítész

terverték a nagykanizsai
izr. hitkörség 1914–18.
évi hősi halottainak
emlékművét 1920-
ban. Teleplez-
ték 1921-ben

Barbarits
255. l.

1929

Szterszky Vincze IV. 175.

Löfkovits Artúr
1863–1935
debreceni műgyűjtő
és műrecenzigazgató
bőéletrajza és 2 arcképe

Évkeri 1935
22 – 43 l.
irodalomnak

3.

4.

Löfkovits Artur

ékszerész

Debrecen

l.

Arch. Ert 1915

120. l.

Löfkovits

debreceni ötvörös

Lásd

Numizm. Körl

1924.–25. 36. l.

18 MTA

és Építész-Egylet Közlönye XLIV., 1910., 51—52. l. — Divald: Magyarország csúcsíves-kori szárnyasoltárai. II. füzet, Bpest 1911.,

4. *Ostorozás*
(Külső kép.)

K 5. *Keresztvitel* (53/kép.)
(Külső kép.)

Löfkovits Artur

debreceni aranyminer

l.

Ráth György 1896

2/2. l.

szokásai szerint, miről elszá-

Teljes tisztelettel

HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Lőrkovits Arthur

ekszerész és aranyműves

Debrecen

l.

Ezredévi kiáll

XVI. cs. 17-l

werman.

30-án. † ugyanott 1666
-jén.

ket ábrázol. Előterében ki-
nyerítő szürke ló látható.
a kiknek egyike szembe-
ltan fekszik hason. Balról
rozó köpenyeges férfi és
kon túl, de a füstölgő ké-
zátartozó szín közelében,
gyelmünket. Az égboltot
Jelzése alól balra: »*Wou-*

— Lelt. sz. 3891. — Értéke
1909 július 8-án (1143–
1910 január 27-iki 4577 sz.
10 február 6-án (131–910).
tok a Szépművészeti Múzeum-
Wouwermann: Paysage.

546

III
546 (3891)
66 (579).

Löfkovits Artur

ékszerész

áll. ezüst érem

Közlezrkiáll

1233. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Löfkovits Artur

életrajza

emlitve

Évk Déri 1939-40

120-l.

Löfkovits Artur

debreceni érsz.

Kehely 1884

a gergelyi ref.

egyház tulajd.

EGER

Volt érseki fürdő

RMV 72, 101 l.

<Löfkovits Artur>

l.

Sőregi János.

< > (1863-1936.)

Debrecen 1936

A Debreceni Múzeum-barátok Köre kiadványai. 2. sz. 8-r. 24 l.

Különlenyomat a Déri Múzeum 1935. Évkönyvéből.

Löfkovits Artúr
Ékszerész

Mélyen tisztelt Méltóságos Uram!

Szeptember 29-én kelt nagybecsü levelére hivatkozva tisztelettel jesen tudatom, hogy a megküldött felhivást azonnal eljuttattam Kun Józsefhez, aki legutóbb nekem azt mondta, hogy a szükséges adatokat már be is küldte. Ha nem érkezett volna oda, méltóztassék értesiteni.

Löfkovits-ot nem ismerek itt, soha nem is hallottam a nevét, pedig gyermekkorom óta foglalkozom a numizmatikával és ismerek itt minden Miskolcon készült érmet. Ha csak nem valamelyik sport egylet érmét, vagy jelvényét mintázta volna? Mondom a nevét nem hallottam. Ellenben itt küldöm a Nyitray Dániel adatait és érmeinek leirását.

Mellőztem természetesen azokat a festőművészeket, rajztanárokat, akik pl. rajzban terveztek egy miskolci érmet, de nem lévén szobrászok, a kivitelt, mintázást, vésést a gyár végezte.

Végül lehetetlen, hogy őszinte szivből ne gratuláljak

a készülő éremkatalógushoz, nemcsak a gyüjtők, intézmények, de a müvészetet kedvelő közönség is hálás lesz, hogy végre egy összefoglaló mü fogja tájékoztatni a magyar érem és plakett müvészet fejlettségéről és gazdagságáról. Méltóságos Uram nagyrabecsült munkájához sok sikert kiván,

őszinte tisztelettel készséges hive:

Miskolc 1929 október 25.

Lerzik Andor.

a miskolci muzeum

őre.

2, Löfkovits vól most nagyobban ki lehet. Talán, a debreceni L. Arthur ikerek és th. múzeumi igazgató? A csokonai érem mitt gondolok erre. Itt semmit sem tudunk róla

Lerzik Andornak Miskolc 1929. nov. 3 kelt leveléből, melyet Prokopius Bélához intézett.

Löfkovits A

16. **Csokonai-érem.** Bronz. Mellső lapján Csokonai szembe néző domború mellképe s évszámok: 1773—1805. Hátlapján babérkoszorúba foglalt felirat: Csokonai Vitéz Mihály elhalálozásának évfordulójára 1905 január 24. Jelzése: Löfkovits A. Átmérője 50. mm.

Dívald Akad. palotája
106. l.

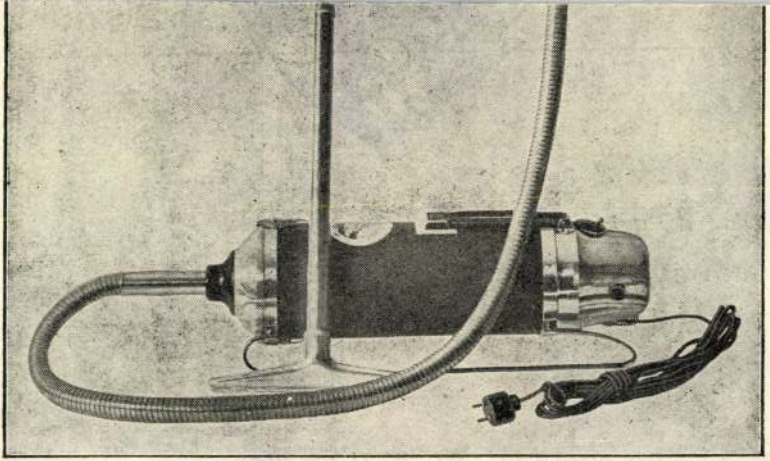

A legelterjedtebb, mert a legjobb!

Kérje kötelezettség nélkül díjtalan bemutatását!

Electrolux Részvénytársaság, Budapest, IV., Kristóf-tér 2., I. e.

Kiállítási helyiség és műszaki osztály: IV., Városház-u. 16. — Tel.: Aut. 868-15 és Aut. 821-78

Vidéken:

Debrecen, Szent Anna-utca 10-12. Tel. 9-72.
Győr, Árpád-utca 32. Telefon: 9—96.
Miskolc, Széchenyi-utca 19-21 Telefon: 12-27.
Pécs, Király-utca 22/a. Telefon. 7-64.
Szeged, Calvin-tér 2. Telefon: 18-40.

Lőrincz Győző festő- és kerámiaművész

HELIKON GALÉRIA

V., EÖTVÖS LORÁND UTCA 8.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1984. szept.

TELEFON: 174-701

LŐRINCZ GYŐZŐ

kiállítása

1984. szeptember 3-ig

A „kettősképek" egyik része majd húsz évvel ezelőtt született. 1965-ben festettem egy nagyobb sorozat temperaképet papírra, amelyek keletkezési módjuk és stiláris jellemzőik miatt az absztrakt expresszionizmus vagy lírai absztrakció fogalomkörébe sorolhatók . . .

. . . 1984-ben vettem elő újra ezeket a képeket és a végigfotózásuk után születtek meg a képek címei. A képek méreteivel megegyező fordított fotók alkotják a „kettősképek" másik részét . . .

. . . Az 1965-ben készült képeim most kerülnek először kiállításra.

LŐRINCZ GYŐZŐ

A kiállítás rendezője: Ratkai Ida

KIÁLLÍTÓTERMEINK NYITVATARTÁSA:
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL 10–18 ÓRÁIG
DOROTTYA-UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM:
VASÁRNAP KIVÉTELÉVEL 10–18 ÓRÁIG

Felelős kiadó:
Néray Katalin

84-1567 GENERALART Dorogi Ny
Felelős vezető: Németh György

polgárságát a mű felirata jelzi. Országok szerint viszont a tíz íves reprezentatív – magyar-angol nyelvű – katalógus szerkesztése; az egyes fejezeteket az illető ország nemzeti biztosának előszava vezeti be, ezt követi a részletes dokumentáció. Valamennyi művész munkájának egy-egy reprodukciója jelenik meg.

A VI. Budapesti Nemzetközi Kisplasztikai Kiállítást a Műcsarnok felújított belsővel, frissen festett fehérfalu termekkel fogadja. A triennálé Szervezeti Szabályzata kimondja: „A kiállítás célja, hogy minél teljesebb képet adjon (...) a kisplasztikának legaktuálisabb eredményeiről, összevesse a különféle eszközök és technikai eljárások kifejező erejét és szerepét a művészeti kommunikációban." A küldött fotóanyag és a legkorábban megérkezett kisplasztikai művek ismeretében állíthatjuk, hogy a triennálé el fogja érni ezt a kitűzött célt, vagy legalábbis – és ez sem kevés – megközelíti azt.

Megnyitja: Dr. Köpeczi Béla, művelődési miniszter
1984. szeptember 6-án, délután 6 órakor.

A kiállítás rendezője: Frank János

Löffler Sándor

és Béla építette a VII. Kazinczy u. 29-31 sz.

a. rsinagógát (1912)

Bevza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13350

5321

Löffler Sándor

és Béla tervezték a bp. i Aradi utca 57. sz. bérház kapuját. 83. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967 Budapest, 1970.

541

Löffler Sándor

tórpult testvérével Bélával: együttes tervezésük a bp-i Kazinczy u.-i rsinagóga és iskola, valamint zómos bérház.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967 Budapest 1970.

54p

M.D.K.

LÖFFLER Szeréna

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1955. 340. l.

MDK

Löffler Szerén

Csendélet, of.

Ország ut, "

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj.
15 l.

Löffler Tamás

győri ötvös, mint mesterről szerepelt az alábbi leltározásnál.

Csatkai Endre dr

Győri művészek és iparművészek a csornai prépostság leltározásáról 1787-ben

Győri Szemle

1940. 250. l.

12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
26		

vitéz Szén

LÖFLER Tamás aranyműve

Csorna, prép. 1786

SSz 2001/4. 386.

M&M DESIGN
BELSŐÉPÍTÉSZET

is, amire a helyreállítás során nem fordí-
még egy probléma. A hetvenes években
lasztéka egyáltalán nem volt olyan, ami

n jól alakult a hetvenes évek mások felé-
jba vonulása után évtizedekig nem volt
antartásáról való gondoskodás sem volt
ztak azonban komolyabb műszaki gon-
fedésnél, különösen az íves szentély, az-
em lehetett felszerelni, az épület körül
ezetésére. Az akkori műszaki feltételek
lt ívesen alakítható, így pont a körtemp-
tása miatt az ereszkiülés is kevés volt, az
e folyt le. Ez az épületrész pedig nem
, hanem nem itt, a belső felületen talál-
12. századi falfestés. Már 1980-ban jelez-
ületen erős nedvesedés és penészképző-

ott műemlék-templomok bejárása során
s segítséget kérve. A válasz egy szűksza-
tásra nincs anyagi lehetőség, tekintettel
ntőségére, javasolják utólagos falszigete-
rre azonban valamilyen okból mégsem
egyszeres kezelését nehéz volt elképzel-

Löfftz, festő

Művészet, II., 1903. 252-255.

Ambrozovics Dezső: Eisenhut Ferenc

Löfkovits

éremvéső?

lásd vigyázz

Numizmat. Közl

1909. 85. l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év..... hó.... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

ztam.

.. évi ..... hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Löffler Samu Sándor

épitész, Budapest

szül. 1877.

1932. ápr. 1.

a Budapesti Mérnöki Kamara a tagjainak fenntartott munkák végzésére kulcsu jogosítottak jegyzékébe felvette.

MMÉE Közl

1932. 88. l.

LÖFFLER SAMU Sándor építész (1877 - ?)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 128 - 129.p. ill.

Lóvincz Győző
(Bp. 1940 -

Müveivel résztvett az V.Országos

Kerámia Biennálén - Pécs,1978.

-Katalógus a könyvtárban -

Lőrincz Győző

Pirogránit
(repro)

P. Szűcs Julianna: Az utak hetté válnak
Művészet, 1978. március – 3 lap.

Lőrincz György

Térplastika, márvány, kő, 1972.
m.: 80 cm

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum kiállítása
1972.

Lőrincz Győző keramikus

Művei kiállításon szerepelnek

Győrött a Képcsarnok bemutatótermében

Magyar Nemzet 1972 szeptember 1

4. old.

Lőrincz Győző
alkotásai kerülnek többek
közt Zalaegerszegen az érdek-
lődők elé.

Magyar Hirlap 1972/184 8old.

Löltgen Philipp

faseras

l.

Haberlandt

75 l.

STI KIR. KÖZJEGYZŐTŐL.

2. sz. II. em. 15. sz.

yi Gyula ur

V Bpest

s Erzsébetvá-

m. f.

váltóbirtokos megkeresésére egy

M.D.K.

Löner Kőrg, német polgár és lakatos

hárát Egerben 1687-90 körött 66 forintra becsülik.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Deesényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361. old.

M.D.K.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dcsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, old.

Lődör Jenő

Szólnunk illik még a reménykről: Lődör Jenőről, Sz. Hábetler Mártáról, akik most születnek művészjelöltté a Vas megyei szakkörökben.

Losonci Miklós: A vasi műhely
Vasi Szemle, 1976. 4. 5 r. p. o.

LŐDÖR JENŐ, festő

IDŐS ANYAM, c. műve.-A nyitott ablakból beáradó fény cse
repes virágokon szürődik át, a varrógép pihen, s egy kis
kosárból halványfehér fonal tekeredik fel a kötő asz-
szony kezéhez. Emberszaratet és megértés fogalmazódik
egybe ezen a vásznon, a magara-maradás szelíd, nyugodt
harmóniaja. 402. old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395. old

VASI SZEMLE, XXXII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

LÓDOR JENÓ, festő

Művészi kibontakozásának időszaka az 1920-30-as évek
re tehető. Az ismert szombathelyi festő-tanár Fabianné
Biczó Ilona/Vasvármegye és Szombathely város kultur-
egyesülete díjat is alapított tiszteletére/segíti el-
ső komolyabb próbálkozásait. Az ő irányításával ismer
kedik meg a studiumrajzok fontosságával, a festés alap
vető technikai fogásaival. 396.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lódor Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LODOR JENO, festő

Néhany itthon töltött év utan Szombathely és Sopron ösz
töndijaval Olaszorszagba ment. Szakmai fejlődésének uj
útja nyilott meg a firenzei akadémian 1935.36-ban. A tör
téelmi multu ,müemlékekben gazdag varos szabadiskolaja
hirnevével nemzetközi társasagot verbuval, Köztük talal
juk a fiatal Lődört is. 398.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LODOR JENO, festó

1938-ban kiallitasa Szombathelsen. Képei tulnyomórészben italiai utjanak emlékei, elsősorban a mienktol annyira elüto tajképek, de komoly aranyban jelentkeznek figuralis alkotasok is, melyek emberismeretről, karakterérzékről és alkotójuk technikai készültségének szembetüno fejlodéséről tanuskodnak. 398.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

1938.Szombathelyen kiallitasa.A Vasvarmegye kritikusa: "Ez a naturalizmus,ez az őszinte és minden hatsó gondolat nélkül való igaz,természetfigyelo hüség és kereseti len becsületesség.Ez teszi őt egyénivé,ez teszi őt művésszé azon a formanyelven,amellel őszintébben és több szeretettel nem szólhat hozzank senki rajta kivül." 298.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LODÖR JENÖ, festő

JELTELEN SIR, c. müve. -Alkotói latasmódjatól, törekvéseitől soha nem volt idegen a jobbért küzdő ember bemutatasa, mindig foglalkoztattak a politikai-etikai témak, s erre most nem csak a nemrég készült Vietnámi vázlata, de néhany évtizede alkotott képei/Jeltelen sir, Gázhalál, A pénz hatalma/és szénvázlatai is igazoló példák.
401. old

[redacted]: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
396. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 3. szám, Szombathely

LÖDÖR JENŐ, festő

Lödör Jeno: Aratás /olaj/ 70+80 cm.
Fekete repr. 345.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lödör Jeno
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

Lődör Jenő, festő

Lődör Jenő: Arokásas ködben, olaj, 70+80 cm.
Fekete repr. 399.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LODOR JENŐ, festő

Lódör Jenő: Györök, falurészlet, olaj, 50+60 cm.
rekete repr. 399.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lódör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Perint patak, olaj, 50+60 cm. LŐdör Jenő.
Fekete repr. 397.old

OSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Lődör Jenő: Balatoni táj, olaj, 50+60 cm.
Fekete repr. 397.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LÓDOR JENŐ, festő

GENTI HÁROM TORONY, c. képe. Kiállításáról irt kritika: Ezen a képén az igazan nehéz architektúrát fogta meg a legszerencsésebb módon. 298.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lódor Jenő 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

A hagyományos megyei tarlatokon kivül legutóbb a szx szlovéniai-Vas megyei képzőművészek 1968-ban Szombathel lyen rendezett tarlatan kapott helyet. 401.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő
395 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Szombathelyen az egykori iparosszékhaz nagytermében önalló kiallitasa volt.-Gothard Istvan irt róla az alkalommal elismerő sorokat. 396.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lődör Jenő 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szám, Szombathely

LÖDÖR JENŐ, festő

Lödör Jenő: Perint-parti részlet, olaj, 50+60 cm.
Fekete repr. 385.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lödör Jenő
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

LÓDÖR JENŐ, festo

Lódör Jeno: Szomjas szénrakodó, olaj, 50+60 cm.
Fekete repr. 372.old.

OBIKÁS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Lódör Jenő
395 395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 3.szam, Szombathely

LŐDÖR JENŐ, festő

Képeivel az 1928-xxx ban rendezett közös megyei kiallitason szerepelt először s ettől fogva napjainkig valamennyi csoportos megyei tarlaton megtalaljuk alkotasait.
396.old

CSIKÓS
CSEKÓS JÓZSEF: Vasi Művészportrék, Lődör Jenö
395.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 19691. 3.szam, Szombathely

Lódor Jenő

Lódor Jenőnek egyéni kiállítása volt 1939-ben Sopronban, 1958-ban, 1961-ban és 1975-ben Szombathelyen.

------: Vasi festők és szobrászok. Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Lödör Jenő

Szombathelyen 1904-ben született Lödör Jenő. Volt géplakatos, szoba festő, szenbányász, templom festő, szociáldemokrata párttitkár, a Nemzeti Bizottság tagja és polgár-mesterhelyettes.

-----:Vasi festők és szobrászok.

Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

LŐNER György német polgár és lakatos. Az egri házak 1687-90 közötti felértékelésénél 250. sz. házát 66 forintra becsülik. /OL./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Löniker Károly Ágost.

ötvös

Pest

1840-ben mester

1868 ban még

szerepel

Horváth-Szentpéteri

254. l.

Löpricht (Löprich) Peter

1554.

ÖTVÖS

IROD.

Te

1969 NOV 22

Világ proletárjai, egyesüljetek!

VAS NÉP

AZ MSZMP VAS MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A VAS MEGYEI TANÁCS L

XIV. évfolyam, 271. szám — Ára 80 fillér — 196

Felszabadulási Emlékbizottság alakult Szombathelyen

Volt földosztó- és nemzeti bizottsági elnökök, vezetők, a kommunista és a koalíciós pártok hajdani tisztségviselői, egykori országgyűlési képviselők, közigazgatási tisztviselők, az ifjúsági szakszervezeti és nőmozgalom veteránjai, a szövetkezeti mozgalom úttörői, a megye politikai, állami, társadalmi életének tekintélyes tényezői, nyugdíjas és ma is tevékenykedő munkás- és parasztvezérek, vezető értelmiségiek népes csoportja találkozott tegnap délelőtt Szombathelyen, a pártszékházban. A Hazafias Népfront megyei elnöksége hívta össze őket, hogy soraikból megalakítsa a 88 tagú Megyei Felszabadulási Emlékbizottságot.

Kovács László, a megyei párt-végrehajtóbizottság tagja, a Hazafias Népfront megyei bizottságának alelnöke köszöntötte a megjelenteket. Utalt a felszabadulás 25 évfordulójának ünneplésével kapcsolatban tervezett országos rendezvényekre, amelyek mindegyikében fontos szerepe van a Hazafias Népfrontnak. Emlékeztetett a szeptember 23-i, országos felhívásra, amely a nemzet minden igaz fiához, valamennyi társadalmi réteghez szól. Ez is arra kötelez, hogy legjobb tudásunk latbavetésével, mi is méltóan készüljünk a negyedszázados jubileumi ünneplésre. Ennek nyitánya az Emlékbizottság mai megalakítása, amely ugyan nem operatív testület, de kívánatos, hogy közreműködjön a régi emlékek, álmények felelevenítésében, emlékeztessen szabadságunk kivívásának, megteremtésének körülményeire, az azóta megtett út főbb állomásaira, s újabb sikerekre buzdítson.

A megalakult Emlékbizottság megválasztotta tisztségviselőit. Elnök: **dr. Gonda György**, a megyei párt-végrehajtóbizottság tagja, a megyei tanács vb-elnöke. Alelnökök: **Koledics Ferenc** tömördi tsz-nyugdíjas, **Hodászi Ede**, a szentgotthárdi gimnázium igazgatója, **Szabó Imre** veterán, szombathelyi nyugdíjas, **Lődör Jenő** szombathelyi festőművész, **Szapor Kálmán** kőszegi gyárigazgató és **Böczén Pálné** csöngei nyugdíjas. Titkár: **Madló István**, a Hazafias Népfront megyei titkára.

A választás után Madló István adott tájékoztatást a felszabadulási jubileum megyei ünneplésének programjáról. Kiemelte a kegyeletteljes megemlékezést mindazokról, akik életüket vesztették itthon, vagy külföldön szabadságunkért. Szólt a tervezett találkozókról, a megyei honismereti mozgalom továbbfejlesztési törekvéseiről, az emlékek, dokumentumok máris szépen haladó gyűjtéséről, a helytörténet és krónikaírásról.

A megválasztott tisztségviselők nevében dr. Gonda György serkentette lelkes munkára az Emlékbizottságot. Többen felszólaltak, felelevenítették régi emlékeiket, tettek javaslatot az érzelmekben is gazdag, mind tartalmasabb, s az évfordulóhoz méltó programra és annak kivitelezésére. **D. M.**

VAS NÉPE
Szombathely

SAJTÓIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 41
Telefon: 138-068, 337-748, 340-734

Vil
s

Jövő szombaton, ber 29-én megkezdi ját Bécsben az euró tonsági és együttm értekezlet — jelent pénteken az előkész zottság.

Az AP hírügynökség halál harcnak" neve egyik legnagyobb am társaság, a General El 147 ezer munkásának és alkalmazottjának sztrájkját. A sztrájk mintegy négy hete tart már.

A Német Kommunista Párt Ruhr-Vesztfáliai és Rajna-Vesztfáliai körzeti szervezeteinek elnökségei úgy határoztak, hogy a párt mint „önálló politikai erő" a jövő évben Észak-Rajna-Vesztfáliában indul a tartományi parlamenti választásokon.

Az indiai Uttar Pradesh állam nyolc minisztere benyújtotta lemondását Guptának, az állam főminiszterének.

...szavából repülőgéppel hazautazott.

Federico Zubietát, a mexikói pénzügyminisztérium főszámvevőjét és titkárát csütörtökön holtan találták Mexikóváros egyik külső kerületében. Az áldozatoktól több mint félmillió pezot raboltak el.

Belga sajtóértesülések szerint Spanyolországban tovább folyik a politikai foglyok kínzása. A börtönökből kijuttatott levelek tanúsága szerint a foglyokat rendszeresen verik, szondáztatják és arra kényszerítik, hogy végignézzék társaik kínzását.

Harrer Ferenc
1874—1969

A Hazafias Népfront Országos Tanácsa, az országgyűlés és Budapest Főváros Tanácsa mély megrendüléssel tudatja, hogy november 21-re virradó éjszaka rövid betegség után, 95 esztendős korában elhunyt Harrer Ferenc, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának alelnöke, a Hazafias Népfront budapesti bizottságának elnöke, országgyűlési képviselő, Budapest Főváros Tanácsának tagja, nyugalmazott alpolgármester.

★

Harrer Ferenc 1874-ben született Budapesten Államtudományi és jogtudományi doktoratust szerzett. Az 1918-as polgári demokratikus forradalom alatt, mint rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter előbb Bécsben képviselte Magyarországot, majd a Külügyminisztérium vezetője lett 1945 novemberében. Budapest újjáalakult törvényhatósága rendes tagjává választotta, 1950-ben tagja lett a fővárosi tanácsnak is. 1948 óta országgyűlési képviselő,

Az arab egység erősödéséről

Nasszer elnök legutóbbi parlamenti beszédének washingtoni visszhangjával kapcsolatosan a kairói *AL* ...jságra az *EAK* ...

...tatandó kooperációról, az oroszok teljes erővel vesznek részt Szíriában a 600 millió dolláros Eufrátesz gát terv...

Az Egyesült Arab Köztársaság és Szudán közeledését, az arab egység erősödését eredményezhetik a szudáni változások, amelynek jelen-

LÖDÖR Jenö festö (1904-1979

Fényképekkel.
BODORKÓS András: Párhuzamok. Lődör Jenő emlékkiállítására. = VN. 137'. sz. 5. p.
Lődör Jenő (1904, Szombathely – 1979) festőművészről abból az alkalomból, hogy Szombathelyen emlékkiállítása nyílt.
Fényképekkel.

11.

ncia szobrász.

rvát szobrász.

Vilt Tibor Eddigi munkásságom

936-1937 elején kialakulhatott/.

, szobrászi munkássága addigi

Vilt gondolatmenetét /sőt, kife-

ző szerinti azonossággal/ átvette

mű írásában. Szerkezetében, néha

ölépítésében is szolgaian követ-

elkészült Vilt alkotások fölso-

gy az egyes kifejezéseket, kules-

s, staffelei-szobrászat/ is át-

Oltványi Vilt-interpretációja

Lödőr Jenő

festőművész alkotásaiból nyilt kiállitás
május 29-én Szombathelyen.

Magyar Hirlap 1975 148/8

LÓDÖR JENŐ, festő

1967. Szombathely, Vasi Képzőmüv. Kiallitás. -Különösen az aprólékos, részletező stilus, a "mindent lerajzolni" törekvés latszik elavultnak. Igy Lódör pinkafői hazai is. Jellegzetesen másolathatasu, inkabb fénykép helyettesitő, mint önalló müvészi alkotast reprezentaló mü. 277. old

BERTALAN LAJOS: Kiallitási napló, 1967 274. old

VASI SZEMLE, XXII. évf. 2. szám, 1968. Szombathely

Löffler, festő

Divatcsarnok, 1855.febr.2o. 1o.

2oo.

Művészet.

MDK.

Löffler: "A barátságos Megvendégelés"

Vas. Ujs. 1858. 200 l.

M.D.K.

Löffler tanár

Jelmeztervek. Három rajz "Tavasz és Szerelem" c. darabhoz, Fridolin szerepéhez, tizenegy rajz jelmezekről a többi szerepekben és 9 jelmezrajz az első felvonáshoz./Valamennyi Löffler tanár terve./

Szinházi Élet. Bp. 1917. szept 16-23. VI. évf. 38. sz. 11-15. lapokon.

M.D.K.

Löffler tanár

Rajza Kerényi Gabi szinmüvészről a "Tavasz és szerelem" harmadik felvonásában.

Szinház és Divat, Bp. 1917. II. évf. egyik boritéklapján. /Dátumot nem lehet megállapitani. A második kötet cimlapjai között található.

Lődör Jenő

festő Szombathely

1–12. szám.

lásd

Szent Márton Céh
Szombathelyi tav. kiáll.
kat. 1943

Könyvtáramban.

A Rumi Rajki István
díj 1943. évi nyertese

NAGYTEREM.

192. Szeptember. Bronz..... 10,000.000
193. Dr. Simon Béla arcképe. Magántulajdon.
194. Márkus László arcképe. Magántulajdon.
195. Zádor Istvánné arcképe. Magántulajdon.
196. Dr. Herczeg Lajosné arcképe. Magántulajdon.
197. Krisztus. Terrakotta 3,000.000
198. Fürdő után. Bronz..... 25,000.000
199. Kút. Bronz és márvány 45,000.000
200. Gyufatartó. Bronz 3,000.000
201. Május. Bronz 10,000.000

Lődör Jenő ifj

festő

1934-ben restaurálta az alábbi székesegyház Winterhaldertől készített menyezetfestményét a keresztkupolában

Géfin Gyula dr:

A szombathelyi székesegyház.

Szombathely, 1943.

39. l.

1939. évi 8—9. számából.

A TATAI PIARISTA ÖREGDIÁKO
2

A barokk épít
Tat

Irt
CSÁT

Lődör Jenő ifj.

festő

Szombathelyen

Ifj. Lődör Jenő hosszú belgiumi és olaszországi tanulmányútak után telepedett le Szombathelyre s itt festi derűs műveit, több templombelső dícséri freskó művészetét.

Művészet, 1937. 7. f. 68 l.

Kilometer 0 1 2

Steigung %	22'3	22'5	22'7	22'9	23'1	23'3	23'5	23'7	23'9

Curven Ges. 97 m. R = 120 m. Ges. 97 m.

Fig. 16.
Untergestell des Wagens

Fig. 10.

Bürgenstock-Bahn. (9.)
Obere Station.

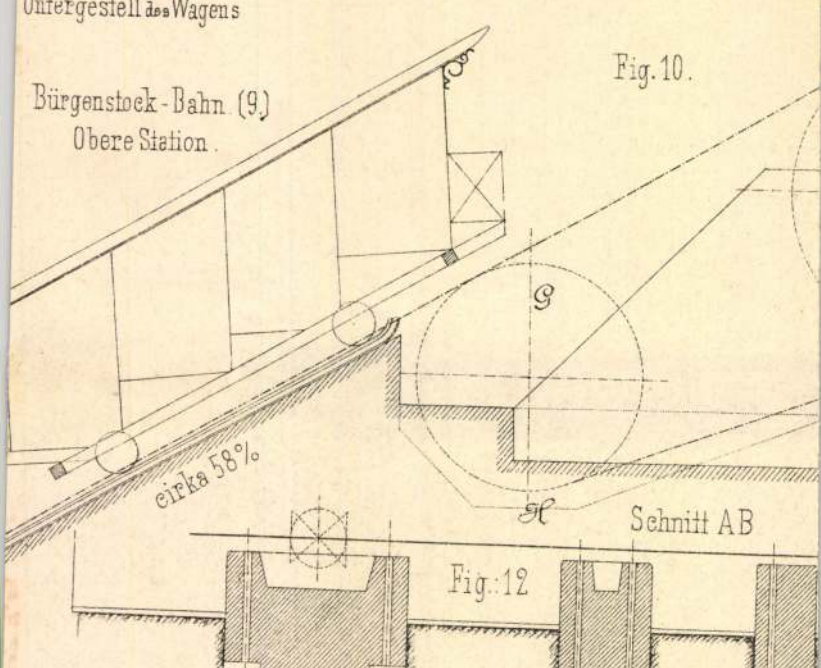

Schnitt AB

Fig. 12

Fig. 11.

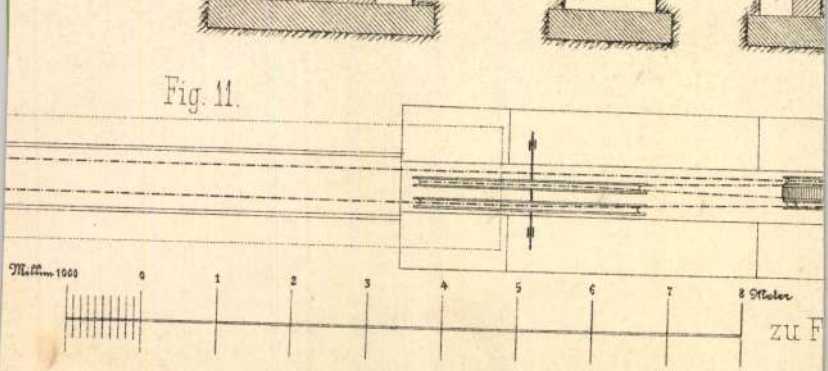

zu F

VOJTECH LÖFFLER (BÉLA)

Művészetével kapcsolatban Sziklay F. cikkében olvashatunk: Új magyar múzeum III. 237. 1943.

Tomáš Štrauss: Anton Jasusch a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 98. l.

Löffler

forto

Magar? az 1858. tárlaton 58.
n. a. egy iskolás fiut ábrázol, aki
éppen a falra pingálja mesterét,
mikor az bemegy a szobába.

Kakas Márton a műtarlatban
Vas. Nyj 1858. 21. l.

Löffler-tanár

~~1913-ban~~ Fenti terveste A kék madár c. mese-játék díszleteit, ~~melje~~ A darab 1913. májusában a Magyar Szinházban Gerült szinre.

Szablya János

A Kéve könyve. 1913. IV. kötet

IRDETÉSEK

Nincs

Unikum

más, mint Zwa
féle. Csakis az e
deti palackból
gadjuk el.

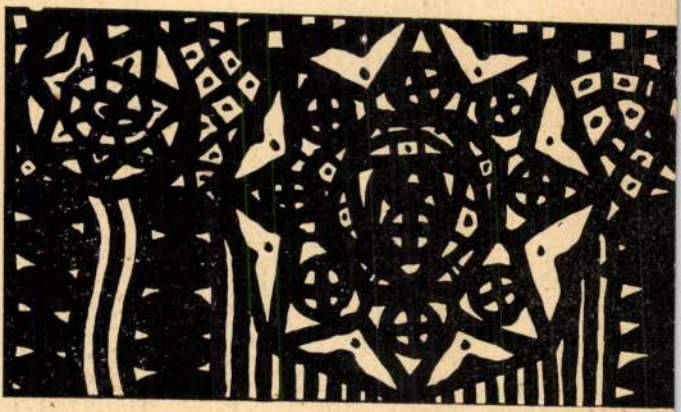

Löffer József

ötvös Pozsony-Vártelek

Kőmagyarhy. Ziol.

1861

Nr. 1834

JL Josephus Löffer, e. 1828.

Evőkészlet, 12 személyre, bécsi porcellán nyelekkel.— *Besteckgarnitur f. 12 Personen, m. Griffen aus Wiener Porzellan.*

Reiszig Antoinette, Kámon — Expos. 1912 (Szombathely — Steinamanger) : 670.

Löffer József

ötvös

Könnagyötvj. 1861. sz.

M | N | O | P | Q | R | S | Sz | T | U | V | W

8 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

VIII IX X XI XII

Sz.:

x. IV. Városház u. 8. Sz.: 1.

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg
		2·90		
		53·-	K	55
	22 -		K	33
	4 -		K	29
		22·-	K	51
		33·90	K	85
		36·-	K	121
		9·60	K	131
		12·-	K	143
		32·60	K	176
		4·80	K	180
		29·-	K	209
		29·-	K	238
	50·-		K	188
		46·40	K	235
		14·40	K	249
	7·20	7·20	K	249

M.D.K.

Löffler tanár

Rajza "Mary Guttera, mint rózsa az "Ida virágai
c. balettben.

Kerényi Gabi szinmüvésznő a "Tavasz és szerelem
ben.
Repr.-ók.

Szinház és Divat, Bp, 1917. II. évf. 36. sz.
cimlapján és " " " " 37. "
"

M.D.K.

Löffler tanár

A "Románc" c. darab diszleteit tervezte a Vigszinház előadásához, közli a "Hirek mindenfelől" c. rovat.

Szinház és Divat, Bp. 1917. okt. 14. II. évf. 41a.~~lap~~ 41. lap.

M.D.K.

Löffler tanár

A Városi Szinház megnyitó előadásához tervezte a diszleteket és kosztümöket.
A cikk felsorolja a szereplő szinművészeket szerepeikben és a művész negyvenöt rajzát hozza a lap a szereplőkről az általa tervezett kosztümökben.

Szinház és Divat, Bp. 1917. szept. 16. II. évf. 37. sz. 1-12. lap

M.D.K.

Löffler tanár

"A hirneves diszlet és jelmeztervező müvész a Városi Szinház meghivására érkezett, hogy az ott bemutatandó "Tavasz és szerelem" c. előadás diszleteit és kosztümjeit megtervezze!"- hozza hirül a lap "Egy délután a Városi Szinházban" cimmel.

A müvész fényképét bemutatja a lap.

Szinház és Divat, Bp. 1917. juli. 29. II. évf. 30. sz.22-23. lap

M.D.K.

Löffler

Bécsi tanár tervezte a Városi Szinház-ban müsorra kerülő „Tavasz és Szerelem" c. darab szinpadi ruháit.

A szinpadi ruha.
Szinházi Élet. Bp. 1917. szept. 2-10. VI. évf. 36. sz. 23. l.

MDK.

Löffler: " A meglepettek"

Vas.Ujs. 1858. 200.1.

Löffler Béla

Thieme Becker

XXIII. 316. l.

(Lyka)

LŐRINCZ Győző

kiáll. Bp.,Helikon Galéria, 1984

ism. WEHNER Tibor: Kettős képek, vibráló erőterek. = Művészet, 26, 1985, 1. 55 - 56., ill.

Halál a láthatáron

NVÉSZ

lönbözik a megelőző koroktól, hogy szokhatatlant! A korábbi időkben is ek, árvizek és járványok, de egyik kaöld teljes lakosságának életét. Azonte fátumszerűen követik egymást a ebb, majd az egész glóbuszra kiterjeelenebb járványok, s ma már itt van niként a háború is, az ember tudatos

– Szögezzük le, hogy az ózonlyuk nem azt jelenti, hogy egyáltalán nincs ózon, hanem hogy csak feleannyi, mint normális körülmények között. Eleddig csak az Antarktisz felett tapasztalták a létezését, s ott is *csak a tavaszi hónapokban, nyárra azonban ez az ózonréteg összezárult.* Vannak azonban jelek, hogy hamarosan az *Északi-sarknak is lesz saját ózonlyuka.*

Löffler Béla

A cseh megszállás utolsó évtizedében két helyi származású szobrász indul el az évszázadokon át ezen a kultúrterületen alig valamit és senkit sem adó városból. Mindkettő fiatalember, az alkotnivágyás vajúdó éveiben, akiken erősen érezhetők az idegen hatások, de akiknek szívós kitartása és technikai felkészültsége reménytnyujtó értékes művészi kifejlődésükre.

Löffler Béla a lehiggadtabb, önmagárataláltabb. A Szent Erzsébet székesegyház Rákóczi kriptájának utcai falába helyezett Rákóczi domborműve markáns, egyszerű formáival számot tarthat alkotója nevének komoly értékelésére. Bronz arcmásain francia portraitisták hatásai, figurális kompozición pedig Rodin és Meunier naturalisztikus plasztikája hagyott érezhető nyomokat.

Ezek a különféle előnyös hatások természetes következményei annak a politikai és gazdasági helyzetnek, amelyek között Löffler Béla az elindulás éveiben élt és fejlődött. Helyi, magyar vonásokat hiába keresünk szobrászatában, amely száz hangon beszélve mondja el alkotójuk elképzeléseit ezer nyelven szólva szemlélőinek mindegyikéhez. Tehetsége és művészi öntudata azonban reménytadó arra, hogy ennek a nagy történelmi és kulturális multú városnak csodálatos, fajok, népek és nemzetiségek keveredéséből és harcából alakuló szellemét plasztikai formában fogja tudni kifejezni.

Löfflernél szerencsésebb életkörülmények között indult el művészi pályáján a huszas éveinek elején lévő *Terbóts Gábor*, a kassai művészgárda Benjaminja. Művészete csupa fiatalság és hevülékenység, csupa igéret és jószándék, amelyeknek beteljesülése utat jelölő művészet lehet.

Csikvári Abaj

B A S C H A N D O R

Basch Andor abból a nemzedékből való, mely boldog ifjúságát még a századvég és a XX. század első évtizedének gondtalan farsangjában tombolhatta ki. A fin de siècle, mely — most már tudjuk — tulajdonképpen 1914-ig tartott, szinte kéjelgett a maga gazdag és túlérett, kifinomodott kultúrájában s tetszelgve kacérkodott még a „dekadencia" gondolatával és érzésével is. Raffinált ízlés, kiművelt érzékek — ez volt ideálja ennek a modern aranykornak, mely a maga szellemi és anyagias örömei között nem hallotta a közeledő katasztrófa földalatti moraját s túltengő egyéniségkultuszában a differenciáltság magas ormairól gőgösen és részvétlenül mosolyogta le a kultúrából szinte kizárt tömegek kollektív szenvedéseit és vágyait.

Budapest székesfőv

.....szám

193.....

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Müemlékek Ors

.....

.....

Hivatalból
Közszolgálati ügyben

DÍJ ÁTALÁNYOZVA

Lőrinczy Gyula

festő

— **Magyar festőművészek kiállítása Prágában.** *Prágából* jelentik: Június 3-án, vasárnap Prága legelőkelőbb kiállítási termében, a Manes-szalónban, *hat magyar festőművész kiállítása* nyílik meg. A kiállítás a szlovenszkói magyar művészek első önálló bemutatkozása lesz. A kiállítás alkalmából alakul meg Prágában az Ady-kör, amely a progresszív magyar szellemi erők összefogását s a szláv—magyar kultúrkapcsolatok megvalósítását tűzi ki feladatának. A magyar művészet fogadására a prágai cseh és német kultúrkörökben széleskörű mozgalom indult meg. A kiállítást Lőrinczy Gyula Prágában élő fiatal magyar festőművész, Vaszary János volt budapesti tanársegédje, a magyar piktúra s az új realizmus viszonyáról szóló előadással nyitja meg.

Magyar Hírlap

1934 máj. 15.

Hatvan.

A hegyes vidék középterét sik teret három katona élénkiti, lében a~~s alsóbb~~ meggyilkolt ~~fér~~ fut el. Felirata a lebegő mondat

HATWAN.

magyarázó szövegének kezdete: A. Luogo che si lauora Rame te

Rm., mér. a rl. 13.9: 20.1

66-93-3

Lőrincz Gyula

Képz. főiskolai öztön díjas
tanársegéd Vaszary
János alakrajzi osztályában.
Évk képzfőisk. 1931-32. 86. l.

ВСЕСОЮЗНАЯ ПЕРЕПИСЬ

Lőrincz Gyula

V. évfolyam, tanársegéd

115.787. állami ösztöndíj

1982/3

Ferképzomfoiskávk 24.l

MAGYAR EGÉSZSÉG
...ETE.
...KT. 19-28
50% VASUTI
KEDVEZMÉNY.

IV., MUZEUM KÖRUT 1.

"TURUL"
SZÖVETSÉG

Méltóságos
Nagyságos

Dr Szentiványi Gyula úrnak
úrnőnek

Budafoky u 10/c.

H

~~Szondi u 22~~

Lőrincz Gyula

V. évés

80 P gutalomdíj

1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk 27. l.

Lőrincz Gyula

1928/29 - 1932/33

Ferképzomfoiskèvk

109. l.

Lőrincz Gyula

László

Képmutatók

1941. 70. l.

pag. 493.

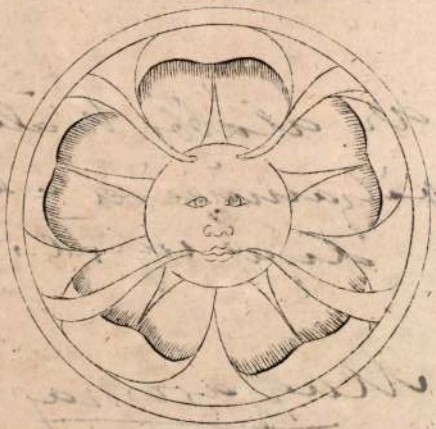

9.

5.

Lőrinczy Gyula

az alábbi kiállításon
pályaművével a III-ik
díjat nyerte.

Magyarország Esti lap.
1941. január 30. (Nem-
zetközi idegenforgalmi
plakát – és fényképki-
állítás Budapesten.)

Lőrincz Gyula

festő

Gazdag parasztok
c. képe repr.

Csákós. 12. l.

Fenti született Magyar-
diószegen 1910-ben, Duna-
szerdahelyen és Pozsonyban
végezte iskoláit. A Ipesti
képzőművészeti akadémián
~~és~~ Réti Istvánnál, utóbb Va-
szary Jánosnál tanult, két
évig utóbbi asszisztense volt.
1934 óta Pozsonyban él, hol
1935-ben a képzőművészeti
társulatban koll. kiállítása
volt.

Csákós 13. l.

Lőrincz Gyula

l. Forum neimet rész
1937. 93. l.

JÚLIUS

Napok		Kath. napt.
1	Csüt.	Jéz. sz. v. ☾
2	Pént.	Sarl. B. A.
3	Szomb	M. sz. pápa
4	Vasár.	Ulrik
5	Hétfő	Z. Antal
6	Kedd	Izaiás
7	Szerda	Ciril és M.
8	Csüt.	Erzsébet
9	Pént.	Veronika
10	Szomb	Amália
11	Vasár.	I. Pius p.
12	Hétfő	Gualb. Ján.
13	Kedd	Anaklét
14	Szerda	Bonavent.
15	Csüt.	Henrik
16	Pént.	Kárm. B. A.
17	Szomb	Elek
18	Vasár.	Kamill
19	Hétfő	P. Vince
20	Kedd	Jeromos
21	Szerda	Praxedes
22	Csüt.	M. Magd.
23	Pént.	Apollinár
24	Szomb	B. Kinga
25	Vasár.	Jakab
26	Hétfő	Anna
27	Kedd	Pantaleon
28	Szerda	Ince p.
29	Csüt.	Márta
30	Pént.	Judit ☾
31	Szomb	Loy. Ign.

AUGUSZT.

Napok		Kath. napt.
1	Vasár.	V. Péter
2	Hétfő	L. Alfonz
3	Kedd	István
4	Szerda	Domonkos
5	Csüt.	Hav. B. A.
6	Pént.	Ur szinv.
7	Szomb	Kajetán
8	Vasár.	Cirjék
9	Hétfő	V. János
10	Kedd	Lőrinc
11	Szerda	Zsuzsanna
12	Csüt.	Klára
13	Pént.	Ipoly, Kasz.
14	Szomb	Özséb
15	Vasár.	Nagy B. A.
16	Hétfő	Joakim
17	Kedd	Jácint
18	Szerda	Ilona
19	Csüt.	Lajos
20	Pént.	Sz. István
21	Szomb	Franciska
22	Vasár.	Timót
23	Hétfő	B. Fülöp
24	Kedd	Bertalan
25	Szerda	Lajos k.
26	Csüt.	Zefirin
27	Pént.	K. József
28	Szomb	Ágoston
29	Vasár.	K. János ☾
30	Hétfő	L. Róza
31	Kedd	Rajmund

11	Szomb	Pr
12	Vasár.	Má
13	Hétfő	No
14	Kedd	Sz.
15	Szerda	Fá
16	Csüt.	Ko
17	Pént.	Fe
18	Szomb	K.
19	Vasár.	Ja
20	Hétfő	Eu
21	Kedd	Má
22	Szerda	Mó
23	Csüt.	Te
24	Pént.	Fo
25	Szomb	Gó
26	Vasár.	Ci
27	Hétfő	Kó
28	Kedd	Ve
29	Szerda	M
30	Csüt.	Je

IZR

Puri
Sus
Pas
Pas
Pas
Pas
Sab
Sab
Jeru
569
Újé
Jom
Szu
Szu
Sen
Szi

Lőrincz Gyula

prágában élő fiatal magyar festő

l.

Forum

1934. 184. l.

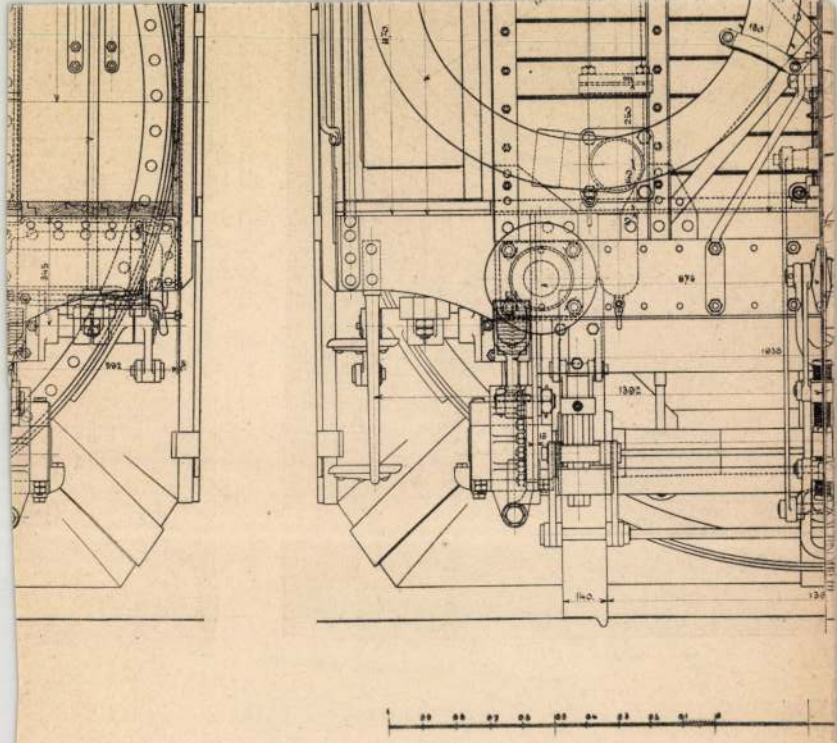

A hóhányó-gép előlnézete, há

Készítette: A m. kir. államva

Lőrincz Gyula

festő Dunaszerdahely

koll. kiáll.

l. Pozsonyban

Forum

1935. 103. l.

Faix Vilmos, ált. tanító

VII. 290

Lőrincz Gyula

Lásd okv
Forum
1935. 134. l.

HATVAN, Berceényi-utca 2

BUDAPEST
42 V. -9.-7
62

Lörincz Gyula

l. Forum
1935. 178. l.

N°-15

4219 ~~18~~ Sebastiano Bombelli

~~Tiziano Vecelli.~~

~~Sz. Pieve di Cadoreban 1476 7-b~~

Sz. Udineban 1635-ben, +

~~venezia~~ velencei)

A signoria egyik tagja ~~[illegible]~~

Mellig ~~látható~~, kissé balra
dik, hosszú haja galambősz, szemö
sza leberetvált. Öltözete: ~~sötét~~
les ligulával és jobb vállra vete

I, piros ruha

Vászon, méretei ~~51.3:39.8~~ 51.5:39.7

~~Gróf Pálffy János hagyomán~~

Jegyzet. Szania a Fonsk

II: 3.

~~Jegyzet. A leltár szerint~~

~~Tiziano Vecelli~~ P

Wien 1855, 49 hoch 37 brt.

(Treppenhaus, T. Étage

85(9).

Lőrincz Gyula

l. –

Forum
1935. 334. l.

–

Tasso IV. 41

Lőrincz Gyula

festő

l.

Forum (magyar rész)

1936. 64. l –

Ferencz, ö. 1526. Buda.

Ferencz, ö. 1530. Buda.

Ferencz, ö. 1573. Kolozsvár.

Ferencz, l. még Francesco.

Ferencz László, ö. 1761.

Ferenczi Bálint, ö. 1636.

Ferenczy Zoltán, sz. 1792–1856.

Ferenczy József, r.

Ferenczy József, f. 1866–.

Ferenczy Károly, f. 1862–.

Ferenczy Márton, ö. 1602–1610.

Ferenczy Fialka Olga, f.

Ferenczy Valér, f. 1885–.

Ferenczy Márta, f.

Ferkai Jenő, f. 1877–.

Ferland Keresztély, sz. 1775.

Fernkorn Antal D. sz. 1813–1878.

Lőrincz Gyula

festő

lásd okv

Forum 1935.

317–319. l.

képekkel.

Pázmány Lajos VIII-193

~~Traisimur h. n. IV. 37.~~

Lörincz Gyula

koll. kiáll.

Pozsonyban 1936.
dec.

Láid

Forum (magyar rész)
1936. 73. l.

9.

Europa-Könyv Lapterjesz
és Könyvkiadó RT

Budapest

Rothemere u 12. II. 2

Lőrincz Gyula

festő

Forum 1933. 75. l.

77. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Lörincz Gyula

festő

l.

Forum 1933. 67. l.

GROLIG JÓZSEF

TELEFON:
Aut. 51-8-75.

KÖNYVKÖTÉSZETE
BUDAPEST, II., MARGIT RAKPART 15.

ALAPITVA:
1891 ÉVBEN

Tek.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA,

B U D A P E S T.

IX.Rákos ucca 10.

Lőrincz Gyula

festő

l.

Forum

(magyar rész)

1936. 8. l.

többször emlt.

Ngs.

Müemlékek Országos Bizottsága

Budapest

IV. / Rákos u. 10

Lőrincz Gyula

l. Forum (magyar orsz.). 1936. 16. l.

Kunstchronik IV. 41

Lőrincz Gyula

l.

Forum
1935. 209. l.

Lőrincz Gyula
festő

Emlékezés c. albuma megjelent
1946-ban
(tusrajzok reprodukciós) ~~Ez~~ (lapja, repr.
Ez album két)

Magyar Grafikai
Kérdések. 1946.
144. l. ulan

Thaly Kálmán IV. 57.

Lőrincz Gyula

l.

Fórum
1935. 269. l.

694. *Nugent Albert g*

Mellig látható, kissé
felett piros szalagon egy ren
felett, két érdemkeresztet v
döke és szeme barna, baju
Kettős elejű kékesszürke ka
mánt tölgyleveles, lehajtot

Vászon, méretei 62 : 47 c
20 K. — Vétetett a gr. Kr
A megszerzésére vonatkozó ad
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 á
jegyzék 186. — Az átvételt t
8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Lőrincz Gyula

---

l.

Forum

1935. 298. l.

299. l.

aranyérmet

kapott.

Lőrincz Gyula

festő

l.

Forum (magyar rév.)

1937. 64. l.

(Lőrincz Gyula

új képei)

~~Budapest Koronaőrség népkvt. X. 172~~

Lőrincz Gyula

l.

Forum (magyar rév.)

1937. 25. l.

salaku táblára feszitve, melyre színes drapéria van festve.
ndenholz auf Cartoucheförmiger bemalter Holztafel. Süd-

1351. JÁTÉKJELZŐ, csont, faragott dis
Schnitzerei. Deutsch.

1352. PUSZPÁNGFADOMBORMŰ, lova
baumholzrelief, eine Reiterschlacht

1353. FADOMBORMŰ, fehérre festve. E
Magyar, XVIII. sz. — Holzrelief
auf der anderen Maria. Ungarisch,

1354. NAGY FUVOLA, egy nagyobb és eg
és berakással: magyar cimerrel, nőal
Holz in Zinnfassung, reich dekorirt;
risch, Anf. XIX. Jh.

1355. FALI TÜKÖR, ovális alak, faragot
XVII. sz. v. — Wandspiegel, oval
rahmen. Venedig, E. XVII. Jh.

1356. FESZÜLET MÁRIA ÉS JÁNOS AI
sz. v. — Kruzifix, mit Maria u. Joh

1357. L'EDUCATION D'EROS KÉT PU
század. — Bronzefigur nach Clodio

1358. KÉT TÉRDELŐ ANGYAL, szineze
XVIII. Jh.

Lőrincz Gyula

festő

koll. kiáll. 1943. dec.

Nemzeti Szalon

99. csop. kiáll.

203 – 250. sz.

lásd

könyvtáramban

isch, XVIII. Jh.

y csipkével és himzéssel. — Runde Tischdecke mit Gold-

nér selyem- és aranyhimzés, arany csipkeszéllel. — Kleine veisser Seide und Gold, mit Goldspitze.

meggypiros, nagyleveles és virágos disszel. Olasz, 1700 k. d grossgemustert. Italienisch, um 1700.

u keretben férfialak. 1650-es évszámmal. Francia, XVII. sz. nerfigur und Jahreszahl 1650. Französisch, XVII. Jh.

nu keretben nőalak. 1626-os évszámmal. Francia, XVII. sz. uenfigur und Jahreszahl 1626. Französisch, XVII. Jh.

s keretben két szirén. Francia, XVII. sz. — Klöppelspitze-sisch, XVII. Jh.

pu brokát. Olasz, XVIII. sz. v. — Messgewand, grün und XVIII. Jh.

pu brokát virágos disszel. Francia, XVIII. sz. — Messge-t mit Blumenmuster. Französisch, XVIII. Jh.

on, egykor aranyhimzésü virágokkal. Török, XVIII. sz. — ldstickerei. Türkisch, XVIII. Jh.

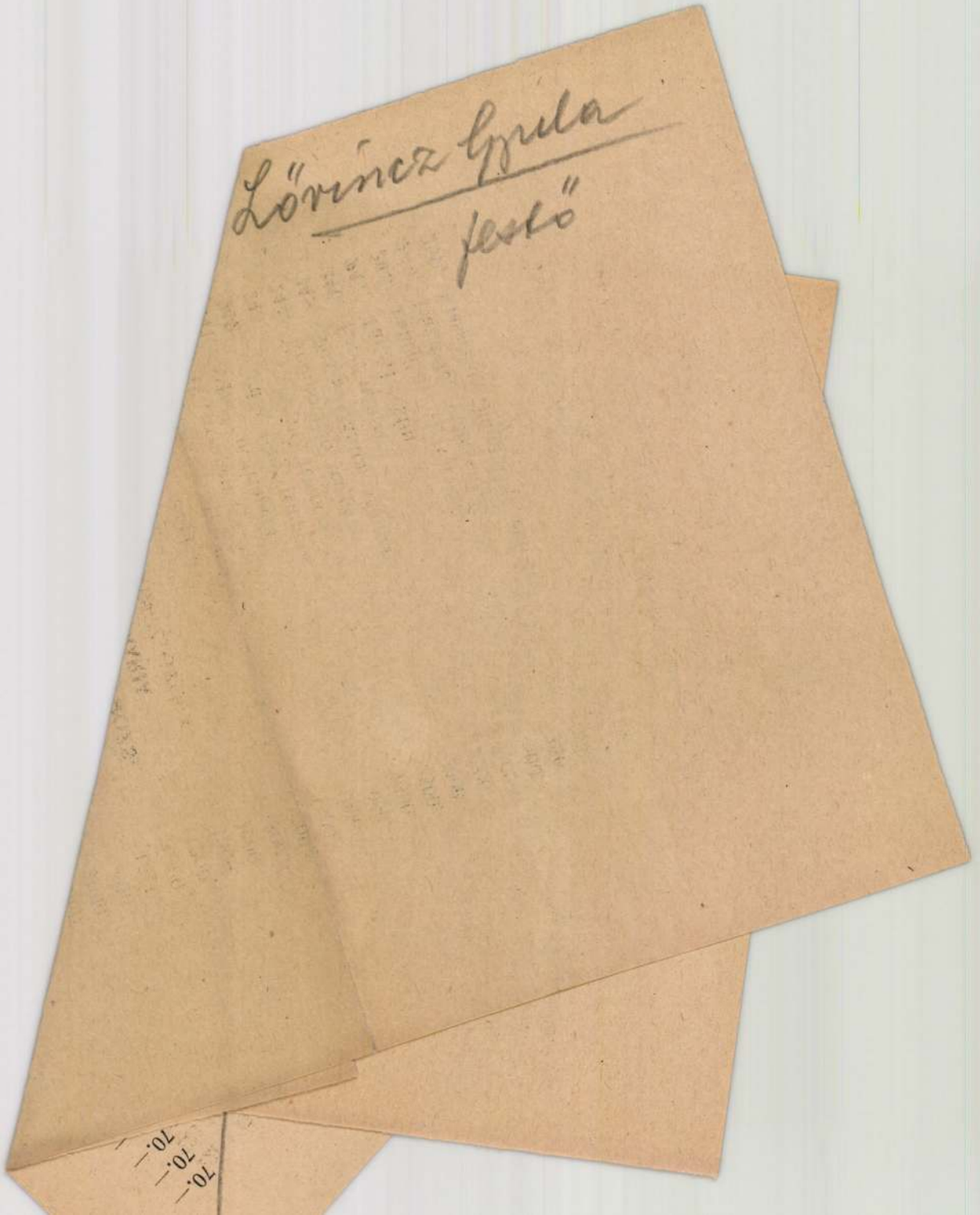
Lőrincz Gyula
festő

700.—
1600.—

Lőrincz Gyula

festő

220.	Gyászoló, olaj	900.—
221.	Anya, olaj	800.—
222.	Nomádok, olaj	1100.—
223.	Sebesült, olaj	900.—
224.	Emlékek, olaj (+ 30% fény. adó)	3500.—
225.	Sziget, olaj	450.—
226.	Csallóközi táj, olaj	1200.—
227.	Mátyásföldi falu, olaj	900.—
228.	Elhagyottak, olaj	2500.—
229.	Felvidéki impresszió, olaj	1600.—
230.	Üldözöttek, olaj (+ 30% fény. adó)	6000.—
231.	A puszták Madonnája, olaj	8000.—
232.	Diák, tempera	600.—
233.	Sivatagon, tempera	1800.—
234.	Cserepes tanya, tempera	1000.—
235.	Merengő, tempera	1200.—
236.	Pihenő nő, tempera	1000.—
237.	Új utakon, tempera	2000.—
238.	Madonna, tempera	1800.—
239.	Anyai csók, tempera	1200.—
240.	Akt, tempera	1500.—
241.	A földön, tempera	1800.—
242.	Cigány lány, tempera	900.—
243.	Bamba nő, tempera	1300.—
244.	Kompozíció, tempera	2500.—
245.	Séta a szántón, tempera	2000.—
246.	Este, tempera	2500.—
247.	Táj, vizfestmény	300.—
248.	Falusi út, vizfestmény	600.—
249.	Hazafelé, vizfestmény	350.—
250.	Klasszikus hangulat, tempera	1000.—

Nemzeti Szalon
99. csop. kiállítás.
1943 dec — 1944. jan.

134.	Mák, fametszet	70.—
135.	Árpakalász, fametszet	70.—
136.	Irtás, fametszet	50.—
137.	Hegyi falú, fametszet	50.—
138.	Erdőszéle, fametszet	50.—
139.	Erdő, fametszet	50.—
140.	Mózes, fametszet	50.—
141.	Tavasz, fametszet	50.—
142.	Próféta, fametszet	50.—
143.	Szolgáló lány, fametszet	50.—
144.	Illés szekere, fametszet	50.—
145.	Házi koncert, fametszet	70.—
146.	Jézusfej, fametszet	50.—
147.	Öregasszony, fametszet	70.—
148.	Kiűzve, fametszet	70.—
149.	Örvény, fametszet	70.—
150.	Puck, fametszet	70.—
151.	Szőlőkert, fametszet	70.—
152.	Parasztasszony, fametszet	70.—
153.	Pásztor, fametszet	70.—
154.	Jézus és Judás, fametszet	70.—
155.	Gecsémáné, fametszet	70.—
156—173.	Napló képekben, 1—18, fametszetek á	50.—
174.	Paradicsomban, fametszet	50.—
175.	Bünbeesés, fametszet	50.—
176.	Kiüzetés, fametszet	50.—
177.	Káin és Ábel, fametszet	50.—
178.	Bevonulás Noé bárkájába, fametszet	50.—
179.	A galamb visszatér, fametszet	50.—
180.	És szóla az Úr Jónáshoz, fametszet	50.—
181.	Micsoda nemzetből való vagy?, fametszet	50.—
182.	Ragadva Jónást, veték a tengerbe, fametszet	50.—
183.	A Halnak a gyomrában, fametszet	50.—
184.	Még negyven nap vagyon, fametszet	50.—
185.	Jobb nékem holtan, hogy nem élnem, fametsz.	50.—
186.	Karácsony, linó-metszett	70.—

187.	Kisértő, linó-metszet	70.—
188.	Kenyerek és halak csodája, linó-metszet	70.—
189.	Olajfák hegyén, linó-metszet	70.—
190.	»Feszitsd meg«, linó-metszet	70.—
191.	Parti fa szélben, kréta	150.—
192.	Szőlődomb, kréta	150.—
193.	Szőlőtőkék, kréta	150.—
194.	Balatonpart, kréta	150.—
195.	Nádas, kréta	150.—
196.	Önarckép, gipsz	mgt.
197.	Leányfej, gipsz	mgt.
198.	Nagyanyó, gipsz	800.—
199.	Anya, gipsz	800.—
200.	Áhitat, gipsz	mgt.
201.	Testvérek, gipsz	800.—
202.	Feszület, gipsz	1000.—

LŐRINCZ GYULA

203.	Anya, gouache	1100.—
204.	Apa, gouache	600.—
205.	Nő a szélben, gouache	450.—
206.	Kék ég alatt, gouache	600.—
207.	Asszony a szántón, gouache	500.—
208.	Beszélgetők, gouache	450.—
209.	Fürdőzők, gouache	500.—
210.	Tengerpart, gouache	500.—
211.	Alkonyati beszélgetés, gouache	1400.—
212.	Nyár, gouache	1300.—
213.	»1940. június«, gouache	1800.—
214.	Tanulmány, gouache	450.—
215.	Paraszt Madonna, gouache	1000.—
216.	Dombmögött, gouache	1200.—
217.	Fehérkendős nő, olaj	1200.—
218.	Tanulmány fej, olaj	700.—
219.	Tükör, olaj	1600.—

Kikapcsolják a kényelmi telefonokat a hálózat túlterhelésének idejében

A posta többízben figyelmeztette már a telefonelőfizetőket, hogy — különösen a nagyforgalmú nappali időszakban, amely délelőtt 9 órától déli 1 óráig terjed — csak a legszükségesebb esetekben és akkor is csak nagyon röviden vegye igénybe a készülékeket. A figyelmeztetések ellenére a nagyforgalmú időszakban sokszor olyan terhelések keletkeznek a hálózatban, amelyeket az automata telefonközpontok gépi berendezései nem bírnak el. Már *60 százalékos terhelési többlet* is jelentkezett az utóbbi hetekben.

Ilyen terheléssel semmiféle gépi berendezés sem birkózhatik meg, ezért kényszerűségből úgy intézkedtek, hogy a nagyforgalmú időben az úgynevezett *kényelmi célokat* szolgáló telefonokat műszakilag *lekapcsolják* a hálózatról, a szükséges mértékben. Az ilyen lekapcsolt telefonok hallgatójában nemcsak *a vonalbúgás nem jelentkezik*, hanem még az áram jellegzetes *zúgása sem észlelhető*, ami azt jelenti, hogy a telefon teljesen *süketé válik*.

Azok a kényelmi telefontulajdonosok, akik nem tudják, hogy készülékeiket a nagyforgalmú időben kényszerűségből lekapcsolták azért, hogy a hadifontosságú, közellátási, közegészségügyi és egyéb halaszthatatlanul fontos érdekek szolgálatában álló telefonállomások működhessenek, azt hiszik, hogy a telefonjuk elromlott és a hibabejelentő segítségét kérik, holott a készülékükkel semmi baj sincs.

A telefonelőfizetők pénzdobásra működő állomásait is felszerelik a beszédidőt korlátozó berendezéssel

A budapesti helyi telefonforgalom terhementesítése végett a posta az év végével a pénzbedobásra működő készülékkel ellátott összes utcai nyilvános telefonállomásokat ellátja a beszéd idejét korlátozó berendezéssel. Ez a készülék a hívás kezdetétől számított 5 perc elteltével figyelmeztetés nélkül, automatikusan bontja a kapcsolást. Ilyen időtartamkorlátozó berendezést a posta felszerel az előfizetőknél működő pénzbedobásos állomásokra is. Erről az érdekelt előfizetők külön értesítést kapnak. *(MTI)*

Három fakereskedőt 32 hónapi börtönre ítéltek árdrágításért

A budapesti ügyészség *Jenei* Sándor nagyváradi tűzifakereskedőt, *Farkas* József berettyóújfalusi faügynököt, *Kovács* Albert budapesti részvénytársasági tisztviselőt, *Francz* János kassai tűzifanagykereskedőt és *Fodor* László ungvári tűzifanagykereskedőt árdrágító visszaélés bűntettével vádolta. A vádirat szerint Jenei 300 vagon tűzifát kínált megvételre Farkas ügynök útján Gegner Ádám és Gegner György cservenkai banktulajdonosoknak. Kikötötték, hogy Gegnerék a fáért vagononként 210 pengő felárat is tartoznak fizetni. Farkas és Kovács a fa árából 10—10 pengő részesedésre tartottak igényt. A cservenkai bankárok le is fizették a felárat, de a vételár kifizetésére nem került sor, mert időközben az egész társaságot lelepleztek és megindult az eljárás.

Az ügyet a büntetőtörvényszék Nagy Ferenc-tanácsa napokon keresztül tárgyalta. A vádlottak tagadták bűnösségüket és azzal védekeztek, hogy az ügylet végleges lebonyolításától önként állottak el. A bíróság számos tanút hallgatott ki, akik azonban terhelő vallomást tettek. A bíróság Jenei Sándort egyévi és négyhónapi börtönre, 5000 pengő pénzbüntetésre és 8000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére, Farkas Józsefet 8 hónapi börtönre, 5000 pengő pénzbüntetésre és 1000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére, Kovács Albertet 8 hónapi börtönre, 1000 pengő pénzbüntetésre és 2000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte, míg Fodor Lászlót felmentette. Francz János kassai nagykereskedő ügyét a bíróság már előzőleg elkülönítette. Az ítélet *nem* jogerős.

A világ egyetlen községe, ahol 120 év óta kötelező a sakkjáték oktatása

A ströbecki sakkozók még Nagy Frigyest is megverték

Érdekes és különleges jubileumot ült meg a háború zajában is az elmúló esztendőben egy hesseni község és a küszöbönálló esztendőben is jubileuma lesz a falunak. A jubiláris község neve *Ströbeck*, a jubileum alkalma pedig a sakkjátékkal van kapcsolatban. 1943-ban holt 120 esztendeje annak, hogy a falu iskoláiban bevezették a sakkjáték kötelező oktatását és nyilvános ünnepségek keretében megtartják a sakkvizsgát, amelyen a falu apróssága a sakkozni tudó öregek előtt tanúságot tesz a játékban való képességeiről. 1944-ben pedig 200 éves fordulója lesz annak, hogy Nagy Frigyes, aki szenvedélyes híve volt a sakkjátéknak és nagy csatát vívott Kempelen csodálatos sakkautomatájával is, fölkereste az akkor már nagyhírű harzvidéki falut és ott megmérkőzött a falu sakkbölcseivel.

A Sakktáblához címzett fogadóban

A sakkjátéknak a különös faluban éppen 800 éves hagyománya van. 1150 óta szakadatlanul művelik a falu lakói a legnemesebb szellemi szórakozást, a királyi játékot és egyik nemzedék átszármaztatja a következőre nemcsak az ősi családi sakktáblát, hanem a játékban szezett tudását és tapasztalatait is. Dédapa, nagymama, bányászapa és családanya, famunkás legényfiú és hajadon leány, elemiskolás gyermek, lelkész, jegyző és tanító egyaránt komolyan és szeretettel műveli a sakkjátékot és egyetlen lakója sincs a falunak, aki ne tudna sakkozni.

A hagyomány úgy tartja, hogy a 12. század derekán megyéspüspök egy vend fejedelmet tartott ezen a vidéken fogságban, hogy a kereszténység elfogadására kényszerítse. A fogoly fejedelem unaloműzőből megtanította őreit sakkozni és annyira megnyerte barátságukat, hogy szökni engedték. Az őrök révén a falu lakói megtanulták a sakkot és a játék művelése nemzedékről-nemzedékre öröklődött. Okmányilag bizonyítható, hogy a nagy választófejedelem 1651-ben a ströbeckieknek egy nagy sakktáblát ajándékozott, melyet még ma is őrzinek a »Zum Schachspiele« címzett fogadóban. Nagy Frigyes 1744-ben, 200 évvel ezelőtt járt Ströbeckben, hogy az ottani sakkbölcsekkel összemérje erejét. A nagy király jó sakkjátékos hírében állott, de Ströbeckben megverték. Annyira megtetszett neki a sakkozó falu, hogy ettől kezdve minden évben kiküldött Ströbeckbe egy-egy jó sakkozót és örömmel értesült arról, hogy megbizottai — ámbár kitűnő sakkozók voltak — rendszerint kikaptak. Ilyenkor a király arra az esztendőre felmentette a derék községet minden adóteher alól.

Ströbeck címere: a sakktábla

Később a sakkoktatást bevezették a falu iskoláiba és 1823-ban, tehát száz év óta minden husvétkor a rendes iskolai vizsga után sakkvizsgát tartanak. 48 fiú- és leánytanulót választanak ki és ezeket vizsgáztatják. A vizsga formája szabályszerű sakkküzdelem, amely a lelkipásztor, a tanítók és a községi elöljáróság jelenlétében zajlik le. A hat legjobb játékos gyönyörű faragott sakkot kap jutalmul, sok parasztházat valóságos diadaljelként ékesít egy-egy ilyen falra akasztott sakktábla, amelyet mindennél jobban megbecsülnek. Husvét első napján tartják az érdekes sakk-népünnepélyt. A falu apraja, nagyja zeneszóval vonul ki az úgynevezett Osterbergre. A hegy csúcsán egy legény áll sakktáblával díszített zászlót tartva a kezében. A hajadonok bizonyos távolságból versenyfutást kezdenek, hogy ki ér elsőnek a csúcsra. A győztes jutalma az, hogy a zászlótartóval, aki rendszerint a falu legderekabb, legvagyonosabb legénye, egész este táncolhat.

A falu jelképe és cégére évszázadok óta a sakktábla, a lakosság életmódját, szokásait, erkölcsét többé-kevésbé áthatja a sakkjáték. A templom tornyán a szokásos szélzászló helyett vasból való sakktábla ékeskedik, a fogadók cégére sakktábla és az italmérő deszkafalait sakktáblák díszítik. I. Vilmos császárnak is annyira tetszett a falu nagy sakkszeretete, hogy elismerő oklevéllel és aranyéremmel tüntette ki kulturális törekvéseiért a ströbeckieket. Ma is üvegszekrényben tartják a községházán a kitüntető jelvényeket.

Nagytétény a magyar Ströbeck

Sokan látogatják az érdekes falut sakkozók és nem sakkozók egyaránt. Kiemelkedő sakkzsenit nem adott Ströbeck a sakkvilágnak, viszont minden ströbecki kitűnő játékos, akit nehéz legyűrni még a mestererejű játékosnak is. Sakkversenyre azonban nem járnak a ströbeckiek, nekik a sakk életforma és napi szükséglet és nem versengési alkalom. Dr. Max *Lange*, a híres sakktudós, a mult században hosszabb ideig élt Ströbeckben, hogy tanulmányozza a sakknak a nép erkölcsi életére és kulturális fejlődésére kifejtett hatását. Ő úgy találta, hogy a ströbeckiek nyugalma, méltóságteljes magatartása és humanitása azok az erkölcsi jegyek, amelyeket a sakk évszázados művelése a falu lelkébe nyomott. Ströbeck ebben a tekintetben is figyelemreméltóan válik ki környezetéből.

A ströbecki jubileummal kapcsolatban érdemes megemlíteni, hogy a mult évszázad utolsó tizedében *Nagytétényt* nevezgették a magyar Ströbecknek. Amint *Maróczy* emlékirataiban olvassuk, abban az időben, amikor Maróczy és Charousek Tétényben lakott, a falu gazdái buzdító példájukra lelkesen sakkozni kezdtek, versenyek következtek egymásra és minden, hazánkban megfordult sakkhíresség kiment a tétényiek közé is, ahol korsó sörök tétje mellett folyt napestig a makacs játék a híres vendégek és a köténves gazdák között.

Dr. Vécsey Zoltán

Ki búzakötvényt vett, nyugalmat arat

HELYEZD PÉNZEDET BÚZAKÖTVÉNYBE

ÉLELMISZERÁRAK: A csarnokban a forgalom lanyha. A mai budapesti élelmiszerpiac fogyasztói (zárójelben nagykereskedelmi) árai kg-ként: **Húsok és hústermékek:** Marhahús, rostélyos és felsál 510, leveshús (fartő, tarja, szegye) 510, borjúhús, comb 540, vesés 540, juhhús, hátulja 450, eleje 450, sertéshús 530, sertészsír 560. — **Baromfi:** Élő: Gyöngytyúk 640, tyúk 560 (500), csirke, rantanivaló 680 (620), pulyka, hizott (630) Vágott: Tyúk, béllel 680, bél nélkül 728, pulyka, bellel 750, bél nélkül 803, gyöngytyúk 760—813. — **Tojás:** Ládaáru, eredeti (548), kiolv. (566), eredeti, repedt (510), kiolv. (518). — **Halak:** Ponty, élő 600, jegelt 570. — **Tejtermék:** Tejföl 280 (260), teavaj, tömbben 900 (770), pasztörözött 1010 (940), tehéntúró 15%-os 190 (180), soványtehéntúró 160 (150), túró, 35%-os 280 (260). — **Szárazfőzelék:** Bab 112, lencse 130—160. — **Zöldségfélék:** Kalarábé (70—120), karfiol, levéllel (180—300), tisztított 300—672 (260—560). — **Káposztafélék:** Fejessaláta 40—140 (30—110). — **Főzelékfélék:** Süllőtök (30—70), csiperkegomba (100—1600), paraj (200—400), sóska (500—600). — **Gyümölcs:** Alma, nemesfaj (240—560), közönséges (150—300), körte (250—800), szőlő (320—780), dió, héjas (800—900), mandula (750—800). — **Déligyümölcs:** Gesztenye (200—560).

Hangulatos **Szilveszterest**
a **BODÓ** kávéházban
Géczy Dömötör magyar nótákat énekel
Sárközy Gyula és zenekara muzsikál

Jocov bolgár kultuszminiszter a bolgár-magyar történelmi kü detésről

Szófia, december 30. *(MTI)* A szófiai Magyar Kultúrintézet avató ünnepségén megjelentek a bolgár kultúrélet vezető tényezői és a külföldi kulturális intézetek igazgatói. Lubomir *Csakalov* rektor emlékeztetett arra, hogy a harcokban és megpróbáltatásban edzett magyarok és bolgárok sorsa közös volt: harc jogaikért, létükért és nemzeti függetlenségükért. Ez a sorsközösség az oka annak, hogy a bolgárok oly közel érzik magukhoz a magyarokat.

Boris *Jocov* közoktatásügyi miniszter hangsúlyozta, hogy Bulgária és Magyarország és európai közösségbe tartoznak és a két országot összekötő Duna megnyitja a kölcsönös bizalom ajtaját. Az egyik ország a Balkán közepén, a másik pedig az európai Duna-medence középpontjában történelmi küldetést, a délkeleteurópai rend fontartását teljesíti. A két rokonnép az európai kereszténység képviselője. Asszimilálódtak az európai kereszténykultúrához anélkül, hogy bármit is elvetettek volna sajátos jellegükből. Európát védelmezték a pusztításoktól és lehetővé tették a békés alkotó munkát. Világpolitikai babérokra nem vágynak, a fenyegetéseket visszautasítják, jogaikat és létezésüket akarják biztosítani. Igazságosabb világot akarnak.

Bödey József, a szófiai Magyar Tudományos Intézet igazgatója behatóan ismertette a budapesti egyetem történelmét és megállapította, hogy az első bolgár könyvet 1806-ban itt nyomtatták és hogy Bulgária felszabadulása előtt igen sok bolgár kiadványt állítottak elő a budapesti egyetemen.

Lőrincz Gyula képei

A Haladó Művészeknek a Nemzeti Szalonban nemrég megnyílt kiállításán váratlanul feltűnt egy komoly, nagy tehetség: *Lőrincz Gyula*. Nevét idáig nem lehetett hallani, képeit itthon alig ismerték. A Nemzeti Szalon főtermét elfoglaló közel ötven festménye a céhbeli modern művészek számára is a legnagyobb meglepetést jelentette. Vitatkoznak képei körül, beszélnek róla, félremagyarázzák. Ki ez! Hol tanult! Honnan jött! Lőrincz Gyula a mátyusföldi Magyardiószegen született. Akadémiai tanulmányait a harmincas évek elején végezte a budapesti Főiskolán. Mesterei Vaszary és Réti voltak. Pozsonyba került s itt rendezte első kiállításait, majd Prágában, a híres Mysibek Szalonban.

Páris felé az első impulzust Vaszarytól kapta. Hosszabb ideig élt a franciák közt, a Tristan Tzara körével tartott barátságot, s már csak a háború alatt került vissza Budapestre. Párisi tanulmányévei döntően rányomták bélyegüket, de sajátos magyar temperamentummal. A legjobb magyar iskola szelleme találkozott benne a modern francia felfogással. Lőrincz Gyula egyéni erejű, kulturált, széles és merész horizontú művész, aki nem elégszik meg a már megoldott problémák kényelmes ismétlésével. Mindig új kérdések izgatják. Nem temetkezik bele a hétköznapok sablonjai közé, s ezért a közönség túlnyomó részében uralkodó fogyatékos ízlés aligha értheti meg őt.

Politika és művészet között nem tesz kompromisszumot: a szín, a forma és a festőiség erejével fejezi ki a szenvedő világot, minden irodalmi ízű tartalmi közvetítés nélkül. Így aztán a bensőségnek olyan monumentális nagyságát és a színadásnak olyan finomságát érte el, amilyennel a mai fiatal festőnemzedéknél csak ritkán találkozunk. A most kiállított ötven kép: rendkívül gazdag, különböző fejlődési korszakokról tanuskodik. Lőrincz Gyulában erőteljes, kulturált tehetséggel gazdagodott a hazai piktúra. Érdeklődéssel figyeljük további pályáját. V. L.

Százezerpengős tűzkár a gyömrőiúti Kerámia Gyárban

Szerdán este 7 óra tájban lángok törtek elő a Magyar Kerámia Gyár Rt. gyömrőiúti telepén. A tűzoltók hat szerkocsival vonultak ki és éjfélig tartó munkával megfékezték a tüzet. A tűz a gyár szárítókemence épületében keletkezett. A kár 100.000 pengő. A vizsgálat megindult.

A polgármester betöltötte a megüresedett állásokat

Szendy Károly polgármester a legutóbbi nyugdíjazásokkal megüresedett kerületi elöljárói állásokat Markovits Aladár és Lukácsy József főjegyzőkkel töltötte be. Markovits Aladár a IX., Lukácsy József a II. kerületi elöljáróságot vezeti.

Fridrich Lajos tanácsnok nyugalombavonulásával megüresedett a magasépítési ügyosztály vezetői tisztsége. A polgármester Medgyesy Iván műszaki főtanácsosnak adott megbízást az ügyosztály vezetésére, aki eddig az útépítési ügyosztályban teljesített szolgálatot.

A fővárosi levéltár vezetésével Kovács Lajos levéltárost bízta meg, a statisztikai hivatal élére pedig Buziássy Károly statisztikai főjegyzőt állította a polgármester.

— **A SZÉKESFŐVÁROS KÖZÉLELMEZÉSI ÜGYOSZTÁLYA KÖZLI,** hogy az Élelmiszerjegyközpontnak eddig a VI. ker., Izabella-utca 61. szám alatt volt ügyek (kórházi ápoltak és katonák jegyellátásának megszüntetése) osztálya a III. ker., Korona-tér 2. szám alá költözik át és itt működését december 31-én, pénteken kezdi meg. A hivatalos óra változatlanul hétköznap reggel 8 órától délután 4 óráig, szombaton délután ½1 óráig tart. Telefon: 363-146.

— **A PESTI TŐZSDE** új számának vezércikkét Bornemisza Géza iparügyi miniszter írta Erdély villamosításáról. Érdekes cikkek számolnak be a jelzálogkölcsönök visszafizetéséről, a tőzsdei helyzetről, új iparvállalatokról, érdekes tranzakciókról stb.

Régi borkereskedelmi vállalat keres nagyterjedelmű
borpincét
és gyakorlattal és szakértelemmel bíró
pincemester
Ajánlatok »Borkereskedelmi vállalat« jeligére **BLOCKNER J. hirdetőbe,** IV. ker., Városház-utca 10.

JÁSZBERÉNY felé utazók figyelmét felhívom, hogy üzemanyagkorlátozás miatt Nagykáta—Jászberény közötti autobuszjárat 1944 január 3-tól az alábbi menetrend szerint fog közlekedni.

MENETREND
1944. évi január hó 3-tól
Jászberény—Nagykáta
közötti autobusz járatokra.

1	3	5	Állomások	2	4	6
4.50	8.10	14.30 i	Jászberény	é 8.23	10.38	19.34
5.40	9.00	15.20 é	Nagykáta	i 7.33	9.43	18.44
5.56	9.21	15.42 i	MÁV Nagykáta	é 7.33	9.43	18.44
7.35	10.25	17.38 é	MÁV Budapest keleti p. u.	i 5.57	7.45	16.33

Üzemanyag korlátozások miatt egy utas csak 15 kg súlyú kiscsomagot vihet magával, azt is csak saját felelősségére. Élő baromfi szállítás hatóságilag tilos. Korlátozott járatokra való tekintettel a Budapestről 16.38-kor induló vonattól csatlakozó autobusszal a visszautazás, csak a jegykezelőknél helyjegy váltásával biztosítható. A változó körülmények miatt fenntartom magamnak a menetrend és díjszabás megváltoztatásának jogát. Esetleges késés, járat elmaradása vagy a menetrendszerű csatlakozás elmulasztása kártérítésre igényt nem nyujt.

Strompf Pál autobusz üzeme.

Ujévi Értékesítő Akció
január 6-ig tart
az **ALKOTÁS** szövetkezet helyiségében, Bpest, VII., Erzsébet-körút 19., I. em.
márkás
olajfestmények
részletre is olcsón vásárolhatók.
Szabad megtekintés! Nyitva egész nap!

Legmagasabb árat fizetek
használt férfi-, női-ruha, fehérneműért és mindenért. T **138-010.**

VESZEK
Színházi Életet és könyveket. Levélhívásra megyek. Vörös Pál ujságárus, a Calvin-tér közepén

Mária Terézia kovácsolt vas, biedermeier, stil csillárok nagy választékban **BUGYI** csillárszalon, VI., Teréz-krt 17. T: 121-842

500 pengő jutalom!
1 fényképezőgép 26-án Királyházáról Budapestre érkező személyvonat II. oszt. **fülkéjében maradt.** Megtaláló, ha a gépet nem adná vissza, öreg szüleim fényképfelvételét kérem Bpest, Szerdahelyi-utca 20., Daróczy, bőrkereskedőhöz küldeni.

Bejáró nevelőnő
két éves kisfiamhoz felvétetik. Dr. Szörény, Nyár-utca 34. sz.

Itt az ideje! Könyvelését
rendbehozni, — ellenőrizni, — összefoglalni. Vegye igénybe a »KONTOSERVICE« Könyvszakértői Iroda elismert szolgálatait. Budapest, V., Pannónia-utca 58. Telefon: 291-735.

SI RUHA sportmellény ballon esőkabát és viharkabát
Márton és **Szász**
Gróf Teleki Pál-u 3 Címre ügyelni

Figyelem! Használt ruhákért, egyenruhákért legmagasabb árat fizetem. Győződjön meg és hívjon. Schultz, Népszínház-u. 21. T.: 140-667.

GRUBER
műbútorok
prima kárpitosbútorok és mindennemű lakásberendezések.
Üllői-út 21.

HASZNALT
férfi-, női- és egyenruhákért
Magyar perzsa
és gyapjú szőnyegekért, szövet függönyökért legmagasabb árat fizet **GERSTL,** István-út 28
Telefon: **426-547**

Festményeket, régiségeket magas árban veszek. Értesítést, festményeket ki festette? Dr. SCHRÖEDER, Tisza Kálmán-tér 6., II. em. 26

Minden ember minden ócska holmiját Magyarinak adja el
mert ruháért, bútorért, szőnyegért, varrógépért és hagyatékért **legmagasabb árat fizet**
Magyari István
Dobozi-u. 27., fdszt. 4. Tel.: **349-921**

Bútorért, ruháért, cipőért
szőnyeg, függöny és háztartási **dolgokért** legtöbbet fizet **Zsadányi.** Szigetvári-u. 4. Th.: 133-577

VESZEK
Szinházi Életet és könyveket. Levélhívásra megyek. Vörös Pál ujságárus, a Calvin-tér közepén

Ovóhelyi pad
2 m-es, asztal 2 m-es, ajtó, ablak, stb. Eötvös-u 1. T: 425-811

Nagy kereskedelmi
tapasztalatokkal rendelkező tanusítványos keresztény, hosszú időn keresztül bécsi vállalatoknál vezető állásban, minden **irodai munkát** önállóan intéz, tökéletes német tudással, megfelelő **elhelyezkedést keres.** Érdeklődést kér: „Megbízható B" jeligére a kiadóhivatalba.

Takarmánynak tök
eladó. Kinizsy-utca 9., raktár.

Könyvelni megtanitom átírót is. Mérlegképessé felelősséggel kiképzem. Szakértő. Evező-utca 8., II. 2. (Ujlaki templomnál)

38-as prima női
sícipő
loden sinadrág, síléc, zokni, kesztyű, perzsagallér, női fekete télikabát középtermetre, privátnak eladó. Tel. (d. e. 9—4-ig): 355-202

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

BUNDÁK
Szemere szűcsnél
olcsón. Erzsébet-körút 26.
Második emeleten

FREUND fizet legtöbbet
használt férfi- női
és egyenruhákért, cipőért, **SZÖVETFÜGGÖNYÖKÉRT,** egész háztartásért. Dobozi-u. 27. T: **422-571**

KOSZEGI LENKE
gyorsíró
és gépíróiskolája
Gresham-palota, Ferenc J. tér 5—6. földsz.

Használt férfiruhákért egyenruhákért
magas árat fizetek. **SPIEGEL** Teréz-körút 2, I. em. 9. Tel. **224-842**

RÉGI rossz
töltőtollat megvesszük
XI., Budafoki-út 19., töltőtollműhely.

Pénzt csinálhat
használt ruháiból, fehérneműből, hagyatékból. Jó áron megveszem. T: **133-623**

Vill. parkettkefélőt,
porszívót, mosógépet és egyéb elektromos készüléket, valamint **GRAMOFONT** és **LEMEZEKET** vesz **AUDION,** VI., Gr. Zichy Jenő-utca 30. Telefon: 111-375.

Szedje össze
nélkülözhető **használt ruháit, fehérneműit,** legmagasabb áron megveszem
Sinet, Karpfenstein-u. 18. 137-634

2—3 SZOBÁS, fürdőszobás, jól fűthető bútorozott elegáns **lakrészt** telefonnal keres konzervgyár-igazgató. — Értesítés: »Belváros« jeligére a főkiadóba

Ujévre
Parfumkulit!
ideális zsebillatszóró.
Ezt tárcsázza! 131-662

Használt
ruhát, cipőt, fehérneműt, egyenruhát **legmagasabb áron veszek Dióssyné.** Teleki-tér 10.

SI -léc -ruha -felszerelés
ródli. **Molnár Gyula**
VII., Károly-krt 3/C (sarokház) Telefon: 427-575.

Használt
férfi- és egyenruhákért, zálogtárgyaiért, fehérneműért **jó árat adok saját üzletem részére.** Grün, Népszínház-utca 20. T: **342-957**

Olcsón jó hangszer
Sternberg
Rákóczi-út 60

Ajándéka legyen maradandó!
Börzsönyligeten
(magyar Svájc)
újonnan parcellázott **részen,** közvetlen a műút mellett, az épülő modern strand közelében, gyönyörű telkek kaphatók, 25—40 P-ig □-öl árban A területen közkút. A műút mellett villanyvezeték. Téli-nyári sport lehetőségek. **Kiszállítás díjtalan! Parcellázási iroda: Baross-tér 17., I. em. 9. Telefon: 424-373.**

Zongorát v. pianinót
sürgősen vennék vidékről is, ár, gyártm. közlésével. Szentirmay, Aréna-út 9. f. 2 Tel: 223-370.

Hívjon! Jöjjön!
Veszek legelőnyösebb áron férfi
ruhát
női ruhát, fehérneműt, bundát, egyenruhát és szőrmeket, bútort, zongorát, szőnyeget, írógépet, porcellánokat. T: 427-122 VII. Erzsébet-krt 32 **Gerstl G.**

FOTELÁGY
REKAMIÉ hihetetlen olcsón, vidékre is. MAYER kárpitos, Klauzál-u. 9. (Corvinnál.)

Dunhill
gyártmányokat VESZÜNK.
Gallwitz Testvérek
Budapest, IV., Párisi-u. 9.

Használt
ruha, cipő, fehérnemű és egyenruháért **sokat** fizetek
Visnovszkyné
Teleki-tér 10, II. 5 **143-868**

Reprezentatív **kisforgalmú irodának vagy magános úrnak** Apponyi-térre néző
főúri 2 szoba berendezve kiadó
„Uri" jeligére Haasenstein és Vogler rt.-hoz, Dorottya-utca 8

Menyasszonyi és vőlegényi
ruhakölcsönző
Hatvani László, VII., Nefelejts-utca 23. Telefon: 223-517.

Adler Junior
„E"-betűs, **kéveset futott,** prima gumikkal, igényjogosultnak eladó. Telefon: **182-331.**

Jó állapotban lévő **28-as**
gyermek hócipőt
keresek megvételre. Ajánlatokat „Azonnalra G." jeligére, ármegjelöléssel a kiadóba kérem.

Telefonáljon a leggyorsabb taxigépirónőnek!
Telefon 226-136

Dr. Gál Dezső
operaénekes
hangképzés, hangfejlesztést vállal, olasz módszerrel. Vilmos császár-út 76, II. 3.

Mi komolyan akarjuk a békét, elutasítjuk a támadó érzületet; nem gondolja, hogy ez roppant erkölcsi fölényt ad nekünk azokkal szemben, akik magasztalnak minden támadót?

El tudná képzelni, hogy népeket, amelyeket nemcsak akaratuk szerint kormányoznak, hanem amelyek gazdagok is és okosak, le lehet győzni?

El tudná képzelni, hogy Amerika és Anglia elhagyhatja Franciaországot?

El tudná képzelni, hogy ez a város valaha meghaljon?"

„De mi történik velünk?" — vetettem közbe csendesen, inkább csak magamnak.

A francia, aki elfelejtette, hogy ki akart ábrándítani népéből, nem felelt. Most egészen közelünkben megperdült a dob, amelyről Gide is írt, emlékezéseiben. Záróra volt.

„A két sétáló kelletlenül a kijárat felé indul, nyomukban az őrök s hátuk megett az elhagyott nagy sétányok titokkal teltek meg. Ez estéken a homálytól, álomtól s révedezéstől részegen aludtam el..."

Párizs, november 5.

FEJTŐ FERENC

Kisebbségi tájakon

(Pozsonyi napló)

November 24.

Némi izgalommal érkezem, ködös reggelben, a nehéz levegőjű Budapest felől, mint távoli világrészből hazaszakadt idegen, ki a helyet látogatja meg, hol bölcsője ringott. Tudom, nem magam utazom itt most. Egy kisebbségi generáció korai visszapillantását hozom e földre, hol egy ifjú csapat faluban és külvárosban, parasztban és munkásban feltépte az új, reális magyar eszmélkedés zsilipjeit. Innen nőtt az az új magyar valóságszemlélet, melyből az én fiatal erdélyi nemzedékem is táplálkozott. Innen indult a Bartha Miklós Társaságon keresztül a hullámverés, mely ma Magyarországon a társadalmi tényfelderítés útjaira hozta el a fiatal szellemi alkotókat. Egy nemzedék ébredésének tája ez, a kibontakozó új magyar népiesség gyermekvilága.

Ezt a tájat, ezeket a falvakat vándorolták be az első magyar „falúzók", itt indult el a falukutatás, mely az államfordulattal rezdülékenyebbé vált szlovenszkói ifjúságot több, mint tíz éve a népi realizmust ébresztgető Sarló mozgalomba tömörítette. Jóformán gyermekek voltak még ezek az ifjú emberek, amikor úgy érezték, hogy vállukra kell venniök a magyar társadalmi tényfelderítés feladatait s e nehéz útra Ady, Móricz Zsigmond és Szabó Dezső szellemiségével indultak el, hogy megérkezze-

Szép Szó 1937. dec.

a „Retourt": „mellébeszélés" — mondja róla, „dilettáns írás", „ártalmas". L. M. a radikális szocialistákhoz áll legközelebb, híve a népfrontnak, ideálja Pierre Cot, rajongással beszél Rooseveltről, szereti Malraux aktivizmusát, sose mulasztja el elolvasni Léon Daudet mulatságos napi szemtelenségeit, gyorsan beszél, hogy alig értem, szinte futólépésben vágtat ide s oda a kertben, magas, szőke, kékszemű s hosszú kezével hadonászik.

— Uram — mondja — ön hajlamos, hogy rajongjon értünk, a mi szabadságunkért és bőségünkért; ne haragudjon, ha kissé kijózanítom. A dolog nem ilyen egyszerű. Minket okos emberek kormányoznak, de sok idióta is, nem mint önöket, akiket bizonyára csak okos emberek. Nem fogom most fárasztani, hogy fölsoroljam, húsz év alatt mennyi ostobaságot követtünk el. Egyrészt hetekig tartana, másrészt úgyis sejti. De ne ijedjen meg, nem állunk olyan rosszúl sem, mint a Lavoro Fascista szeretné. A népfront, igaz, olyan intézmény, amely rendkívül önérzetes és ellentétes erők összeegyeztetését kísérli meg s a kezdeti lendületet törvényszerűen hamar le kellett fékezni. Azóta a Front Populaire azoknak az összeesküvése, akik csak védekezni akarnak, cselekedni lehetőleg alig, azok összeesküvése, akik egymás cselekedeteit akarják meggátolni. Ha Tardieu tegnap (olvasta a tárgyalást? c'est merveilleux) azt mondta, hogy De la Roque a papája a népfrontnak, történetesen igazat mondott. A fasizmus itt azoknak sem kell, akiknek még nem kell a szocializmus sem. Hallotta, hogy azt mondtam: még? Én radikális szocialista vagyok, családi hagyományaimnál s személyi rokonszenveimnél fogva. De egyben jakobinus vagyok és demokrata. Tudja, mi hiányzott eddig a mi demokráciánkból? Az erélyesség. Higyje el, nem sokáig fog már hiányozni. A Front Populaire most vesztegel. Én bízom abban, hogy a mozgalomhoz s táborhoz, amely botcsinálta mód. megszületett, hozzá fog születni (gondoskodunk róla) a szemlélet, az eszme, a terv is, amely ezt az egyelőre tehetetlen tömeget mozgásba viheti majd, mégpedig előre. Érti? előre. Egyelőre beérjük azzal, hogy nem történik az, amit nem akarunk. Aztán majd az fog történni, amit akarunk. Mert nem bomolhatunk széjjel, a De la Roquok, a camelot-k, a kétszázak meg-megújuló támadásaikkal mindvégig gondoskodnak majd róla. A történelem okosabb, mint azok, akik csinálják. Olyan erősek vagyunk, s talán megfigyelhette, olyan frissek, hogy nincs az a kontár politikus, aki árthat az ügyünknek. Tavaly önöknél is sokat hallottam a „dinamikus országok helyzeti fölényéről". Én a szabad országok alkati fölényével feleltem nekik. Mi komolyan akarjuk a békét, de megvan minden készletünk s tartalékunk a háborúra. Mi nem törjük le „felülről" az osztályharcot; de nem gondolja uram, hogy minden parancsuralom lappangó polgárháború, hasonlít annak a betegnek az állapotához aki csillapítókkal szorítja le a lázát, de a kórokozó ellen nem védekezik?

nek a — szociográfiához s a szociográfiától tovább, ahhoz az elképzeléshez, hogy a kisebbség nemzetiségi fennmaradásának záloga a külvárosok és a falvak magyarsága. „Sarló" néven verődött össze ez a nyugtalan ifjúság. Kibontakozása után elérkezett a nagy szétoldódás időszaka, melyben elváltak, akik jobbra érkeztek és kik balra kerültek, kik meg elhulltak. De a tanulság megmaradt: csak a valóság kutatása és ébresztése hoz közelebb a magyar kérdések megoldásához. Hat évvel ezelőtt, mikor erre jártam, erősen összekötözött kéve volt ez az ifjúság. Vajjon mint látom most viszont, amikor férfiakkal találkozom szembe, akik talán gyengébbek, mint az egykori diákok, akik voltak, de talán erősebbek is?

A nemzetközi vasúti kocsi ablakán túl gyorsan fordulnak a ködpárába bukó barázdák. A rögöt ólomszürke dér fedi. Az európaias, rendezett, szlovák feliratú állomások mögött a Kisalföld lelapított falvai és lustán nyujtózkodó mezővárosai bújnak a megfoghatatlan fehérségű ködbe. Néhány szétmosódó körvonalon kívül *Érsekujvár*-ból nem látok semmit. Színek és alakok gomolyognak fel emlékeim közül. Talán ott, az az imbolygó fekete árny, az eke és lehajtott fejű, nehéz léptű ló mögött, Horváth Ferenc, a paraszti sorba visszahullt Sarlós. A repülő, párás mélység elnyeli a figurát. Pedig bizonyosan ő volt. E parasztos nyugalmú, józan vezetőtől milyen sokat várt a fiatal Szlovenszkó! Most kihúzós szekrénye alján ott a diplomája, háta mögött a legszebb mai magyar fiatalság, tudása, műveltsége elvetetlen és ő csak ballag lova mögött a barázdában, szánt, vet, arat, az évszakok fordulása szerint. Mondják róla, menekül a valóság elől, amit ma vállalni bizonyosan nem könnyű. De azt is mondják, imponáló az önmagába-rejtőzködése. Mindenesetre megrendítő megjelenítője ez az eke mögött lépdelő szellemi ember esztendőinknek, melyekben annyian, a legjobbak is, összeroppanhatnak.

Mi történt e tájon, mely fölött lassan szimbólummá lesz a Halotti Beszéd? Valahol itt, túl a ködön, Deákiban, bukkantak rá. Az árpádkori templomnak, melyben megtalálták az írást, csak a harangját hallom idáig, mint egy álom langyos mélyéről szűrődik át a száguldó kerekek gépi ütemén. Lélekharang. Kinek szól vajjon? Ki hull itt mélyre? Horváth Ferenc, ismét eszembe jutsz. Hátha Tebenned csak oszló s elhagyott középosztályunk shakespearei árnyai imbolyognak a ködbefult kisebbségi tájon át?

De, íme, feltűnik Pozsony. Gyárak közé vágtatunk be. Jobbkéz felől, tudom, szőlőhegyek omlanak le a Kiskárpátokból a város fölé és rajtuk ezer, meg ezer szőlőkaró, mintha őrszuronyként vigyázná, hogy a dolgok borús menetén változás ne essék.

Éppen hat esztendővel ezelőtt forrongó, ifjú kálvinista teológusként jártam e tájon, mely emlékeimbe azóta is mindig visszafordul és ahova mindig visszakívánkozom. Palástom rég levetettem s a csendes, istenhátamögötti parókiák méla légkörét a bizonytalanabb, tépelődő városi létel cseréltem fel. Hogy erről írok most, tartozom vele a bennem élő po-

zsonyi emléknek. Hiszen hat esztendővel ezelőtt éppen Pozsonyban, a jó öreg Lőrinckapú uccán, a Duna fölé ágaskodó várhegyi kilátón, a Főpályaudvar felé vivő sétány gesztenyefái alatt hatolt tudatomba egy életre szóló szellemi oltás. Az idő sohasem hagyja el önmagát s az emlékek rejtelmesen jelenvalókká tudnak változni. Mintha most járnám huszonkétévesen ezeket az uccákat a Sarlósokkal. Ők nyitották fel akkor nyiladozó nyughatatlanságom előtt a haladó szellemi hivatástudat mélységeit, melyek betöltésére később számomra a teológiák s a doktrinák emberiessége kevésnek bizonyult. Feltárult előttem ama reális humanizmus, mely a feltörekvő néprétegek társadalmi vágyaiból, a történelemben a szabad szellemért harcoló eretnekek vitairataiból s a parasztforradalmárok tántoríthatatlanságából lobog elő. Az ő példájuk állított döntés elé az egyedüllét és a világtársiasság, a humanista szavak játéka s az új emberi törekvések valósága között . . .

Pedig megváltozott a város. Nem tudom, hogy Batya négyemeletes üvegpalotája hat évvel ezelőtt helyén állt-e már. De a Manderla felhőkarcolója akkor bizonyosan nem ágaskodott még az ősi koronázási város fölé, merev szimbólumként, mely egy fiatal európai állam nagytőkés erejét tüntetve jelzi.

Ó, hová tüntetek, idők, mikor még a Duna vizára leső halászai a Várhegy csúcsán látták Pozsony legmagasabban ragyogó éjszakai fényjeleit! A Várhegy alatti parton, esti sétáin, a folyam csobbanó tükrébe pillantva, rendezgette valaha gondolatait az itt időző Kazinczy Ferenc. És félszázaddal később ezeken a partokon hűtötte forró homlokát a Dévény felől fuvalló friss nyugati szellőben az „Országgyűlési Tudósítások" soványkeresetű, de izzó álmú másolója, Petőfi Sándor. Innen baktatott fel hajnalonként, Béranger-jával a hóna alatt, a röneszansz zsidó uccába, ahol állítólag lakott. A vizákat elűzték a Duna édes vizéből a dohogó, olajos hajók, Kazinczy és Petőfi emlékének nyoma sincs, csupán a Várhegy csonka romfalai integetnek a multat idézve, a halászoknak, ha a telihold lidérces világosságot önt Pozsony éjszakai képe fölé.

Az idegen nagyvárossá nőtt Pozsonyból a Duna ágai közt darvadozó Csallóköz s a határon túli lankák felé az éjszaka csak egy nevet ragyogtat a felhőkarcoló ormáról, bágyadt, de kihívó neonfényben tündökölve: Manderláét, a konzervgyárosét.

Akinek szeme s hajlama van rá, gyönyörködve búvárkodhatik itt a mult idők emlékei között, elragadtatással követheti tekintete a román-stílű portálék vonalait s a korai gótika tiszta íveléseit, vagy a császári barokk bájos cirádáit, megannyi finom díszletet, mit e művészek kedvére való város képéről nem hervasztott le se tatárjárás, se törökdúlás, se kurucfelkelés. Szinte emlékké finomult korok ma már békés urbanitása kölcsönzi Pozsonynak történelmi lehét, de maivá, nyugatiassá, a huszadik század ifjú városává, a fiatal állam hódító tőkéje varázsolja, az új csehszlovák polgárosodás, a beáramló, tárgyilagosan mehanikus cseh

életütem, melyben a német szervezettség a francia esprit-vel oly szerencsésen vegyül. Ez már a Nyugat levegője.

E változások közepette értem meg azokat, akiket Pozsonyban szeretek és keresek. Nyugati magyarok ők, magyarok a keleti Európa legnyugatabbján. S hogy ennek a nyugatosságnak tradíciója van, azt is ők, a fiatal Szlovenszkóiak, fedezték fel ujra a magyar nemzeti mult demokratikus hagyományaiban. A kisebbségi érzés lelki sebével sodródnak ezek a fiatal magyarok az új államélet demokratikus berendezkedése, a csehszlovák konformizmus betonépületei között és innen bomlik ki a lelki válság, a szűnhetetlen új utáni kutatás, a vívódás bennük, ami az egész kisebbségi ifjúságot annyira jellemzi. Az új viszonylatok, melyek között európaiakká és férfiakká nőttek, számukra megérlelték a történelmi tanítást, hogy jövőjüket egy más magyarságról szóló gondolatra támaszkodva képzelhetik csak el, mint az apák államfordulat előtti nemzedéke. A Sarló körvonalazta ezt a lázadó elképzelést, amikor a nemzeti fennmaradás zálogának a külvárosok és falvak népét jelölte meg.

A hat esztendő, mióta itt jártam, gyorsan elröppent fölöttünk, mint a madár s ez időben kísérlet kísérletre halmozódott itt az ifjúságnak a nép felé közelítésében. De vajjon találkoznak-e valaha e ködbeborult táj felett a fiatal nyugati magyarok a szegénymagyar százezrekkel? Ezen kérdésen megmaradásuk, sorsuk fordul meg.

November 27.

Úgy találkozom a pozsonyiakkal, mint ahogyan olyan „régi ismerősök" találkoznak, kik először látják egymást szemtől szembe. Melegen és hosszasan szorongatjuk egymás kezét s miközben nézzük egymást, a tudat különös játékai következnek: a cikkeiből, verseiből, leveleiből kiformálódott ember elképzelt arcképe az írás mögötti igazival találkozik és a két kép egymásba ivódva alakítja a valóságos embert.

Győry Dezsőt például hetyke, legényes dzsentrinek képzeltem, csattanó gyorsnak, aki játszva fogalmaz. Ehelyett mikszáthos, de táradt figurája gyötrődött és tempója valójában nehézkes. Polgár ő, túl saját osztályán. Lénye mélyén „bourgeois", polgár a szó franciás értelmében, csak egy lehellet választja el attól, hogy az „epatez"-t maga is elkiáltsa, de ez a lehellet mindig körüllengi. A legszlovenszkóibb költő alakja mögött ür tátong. Hová tűnt innen a magyar polgári osztály? Pozsony uccáin, kávéházaiban, hivatalokban, üzletekben, ahol csak megfordultam, szlovák a beszéd. A dallamos, gyorspergésű szláv nyelv csobogása tölti be a mindennapos élet terét és talán még az öreg pressburgerek németje. Mintha e város életének középpontjában a magyarság alig léteznék s csupán ódon lakásai mélyére húzódva pihegne. A magyar gyógyszerészcsalád lánykája, ahol naponta megfordulok, tizenhatesztendős, kedves diáklány, tökéletesen beszél szlovákul, de ha magyarul megszólal, a sza-

vak szláv hanghordozása, a mondatok idegenszerű szerkesztése után senki se hinné, hogy szülei magyarok. Így lesz teljessé a költőről alkotott kép, aki oly valóságosan szlovenszkói hangjával egyedül áll a házsorok között, a Manderla-épület árnyékában, Komáromban, Nyitrán, Léván, Kassán és költészetében a felerősített sóhaj Mátyusföldről, Csallóközből, Gömörből, a magát elveszejtő polgári magyarságban társtalan.

Kísértést érzek, hogy bizarr arcképsorozatot rajzoljak szlovenszkói fejekről. De talán még csak egy pozsonyi arcot vázolok fel: Barta Lajosét. Fehér a haja, húszesztendős a szeme, talán csak egykor oly magas alakja rokkant össze finoman, alig észrevehetően, mint egy elsikló, csalafinta rím Kosztolányinál, kinek íróasztalával szemben állt egyszer íróasztala a „Világ" szerkesztőségében. Elsuhant a hőskor ama idők fölött is, amikor leírta Bródy Sándor: „Ez egy rendes magyar író, mégpedig olyan, akit hamarosan külföldön is meg fognak becsülni. Hamarosan és állandóan..." A fiatal Barta Lajosról jósolt így Bródy Sándor. Egyikük se tudta akkor, hogy a világ hamarosan változik s hogy a külfölddel „hamarosan és állandóan" a legtragikusabb emberi kapocs Barta számára nem az irodalom lesz, hanem a panaszos, keserű emigráció. Szlovenszkói dokumentumdarab ez is és úgy érzem, sose fogok meghatottság nélkül az „Elsüllyedt Világ", „Az Örvény" kékszemű írójára gondolni, aki, mint a tizenhatodik század óta Európában annyi tiszta szellem, mindig és mindenét odaadta, de sohase kapott.

November 28.

A pozsonyiak mesteri elkülönülők, akárcsak a nagyvárosok emberei. És az elkülönülésre Pozsonyban van mód. Sehol magyar városban annyi kávéház, mint Pozsonyban. Míg Kolozsváron alig három vegetál, itt hirtelenjében tizenöt kávéházat számolok össze s ez a dunaparti várost miniatür metropolissá varázsolja. Egyben valami különös akvárium-gyüjteménnyé is, ahogy a kávéházak üvegkubuszai betonlábakon a járdák fölé emelkednek. Az ablaktáblák mögött Pozsony polgárai az uccáról nézve, bizonytalanul úszni látszanak az egészséges térfogatokat beködlő füstpárában. Ezzel az akváriumképpel, úgy érzem, közelebb kerülök pozsonyi barátaim lényegéhez, hiszen valóban elkülönülten bújik meg mindegyikük a maga kávéházában, még azok is, akik naponta egy asztalnál találkoznak. Kávéházból bírál, fut ki egy-egy hírlapi csatározásra, vitára a szellemi munkás, kinek cselekedeteire talán már csak „a nagy generáció" multja nyomja rá a heroizmus pecsétjét. Micsoda korai öregedés jegyei ezek, ha a mai szlovenszkói húszévesek úgy beszélnek a harminc évet alig meghaladott elődjeikről: „a nagy generáció"! Kiégett emberek. Ó, hogy nyugtalanít az önleleplező, szemfényvesztésig könnyed és csillogó műveltségzuhatag, hogy taszít a *kétely*, amely véniti és tehetetlenné teszi az egykori ifjúi harcos szellemet. Bánt-e, kérdem most magamtól, hogy ezt így leírod? A valóság bánt, felelem magamnak, amely kényszerít,

hogy így írjak itt, ahová hat esztendő multán, mint egy nemzedék szellemi szülőföldjére jöttem látogatóba s az emlék nem talál a valósággal.

De ne maradjon említetlen az a mély megrendítő, népéért való aggodalom, amely halkított, tompa hangon, suttogva omlik felém Brogyányi Kálmán szenvedélyes lényéből. A régi szlovenszkói ifjúságból izzanak elő ezek a mondatok, amiket a naplóíró kötelező hűségével ide kellene írnom, de itt ma legföljebb magunknak lehet őket elmondanunk, négy fal között, halkan. A bukott 1849 után szólhattak csak ilyen borongó, mord szavakat a szétvert márciusi ifjúság megmaradottjai. De miért neheztelő hangon emlékezni a hitetlenekről, keseredett, mindent kikezdő bírálókról? Hiszen békétlen szellemük ugyanazt a mély sérülést fedezi, amit Brogyányi szavai feltárnak, csupán menekülnek előle, a valóság elől a szlovenszkói örök tervezgetések őserdei rengetegébe. Valóság a szlovenszkói magyarság romlása, valóság itt a magyar szellemi hullás, a kisebbségi magyarság oszlása.

Valamelyik asztali beszélgetésből szövöm ide egy régi Sarlós, jeles esztéta önvallomását:

— Nem tudtunk fiatalságot nevelni, mert túl magasra tornyozva álltak előttünk a feladatok: tanulnunk kellett és eszméket tisztáznunk. Többre nem telt erőnkből. A barbárság lökött útra és a barbárság állított meg. Neurótikusok lettünk... Nem a cseheken múlott, hogy lemaradtunk, Szlovenszkón buktunk el. Árvák voltunk, utánpótlás nélkül elvágva maradtunk a kávéház partján..."

Igaza van a visszafelé sujtó önmarcangolónak, egy apátlan és hagyománytalan nemzedéknek kellett itt kisebbségi sorba kerülve önmagából nemzetet építenie. De vajjon igaza van-e, ha ebben mentséget keres a jelen pillanatért, vagy a jövőért? És igazam lehet-e nekem, amíg innen fentről az akváriumból vizsgálom magam is e világot?

November 29.

A másik Pozsonnyal, a másik Szlovenszkó egy elsuhanó képével a káptalanuccai tárlaton találkoztam. Nem lehet elfelejtenem azt a képet, ahogyan a dornkappeli Népakadémia munkásifjai az osztályukból való Lőrincz Gyula festmény-kiállításán megjelennek, ahogy a Kunstverein szűk kiállítótermében eleinte idegenül forgolódnak, ahogy Lőrincz Gyula vásznai előtt megállnak és az első pillanatokban a gyalulatlan, durva léckereteken megpihentetik a képek között rebbenő tekintetüket, mintha az ösmerős matérián keresnének megbúvót idegen flórába szakadt madárhoz hasonlóan, ki egyetlen ismerős bokrot pillant csak meg az ismeretlen rengetegben s riadtan odamenekül. Nehéz, faragatlan, de őszinte bizonytalansággal álldogálnak a fiúk, ormótlanul. Szemükkel szinte körültapogatják a formákat, a rajzot, a kékek, a barnák és vörösek végtelen skáláját.

Nem hiszem, hogy a dornkappeli ifjaknak sorsuk, mindennapi éle-

tük jutna eszükbe, ha impresszionista modorban megszépített „festői" szegényemberek aranyba keretezett képeit látnák ezeken a falakon. A gútai, vagy diósförgepatonyi vén jobbágyházban legföljebb a könnyesszemű Istenanya olajnyomatos képét ha láthatták, vagy a vérző szívű Jézusét, tíz-tizenöt évvel ezelőtt, gyermekkorukban. De itt saját magukat látják a festményekben, mai magukat új társadalmi valóságukban. Érhet-e finomabb elismerés festőt, mint Lőrincz Gyulát, amikor külvárosi barátai kiégettszemű anya víziójára mutatva, megszólalnak:

— Ez a menekülő madridi anya!

A kép lángoló hátterével valóban idézi a madridi anyát, de a gútai s a diósförgepatonyi anyát is: a mai Istenanyát, ki csecsemőjével karján Barcelonába, vagy Dornkappelba fut. Az összeroppanó falusi létből a város alá menekült új városi magyar így látja, érzékeli a kultúrát önmaga sorsának vetületében.

November 29.

A másik Szlovenszkó Pozsony belvárosán túl kezdődik, ott, ahol gyérülnek a kávéházak és már ritkábbak a bécsies Heurigerek, bejáratuk fölé tűzött örökzöld-csokrocskájukkal s ahol már nem látni beton- és üvegkonstrukciókat. Ha kifelé megyünk és magunk mögött hagyjuk az amerikaias Avion-palotát, a századfordulóra emlékeztető szecessziós bérházakat kispolgári gipszdíszeikkel, a Kereszt ucca földszintes házsorait, a „Nova Dobá"-t, egészen kint a szabad határban, megtaláljuk az új munkástelepeket és Dornkappelt. Igaz, a „Nova Doba" („Új Kor") nemrég befejezett munkáspalotáival, melyekben egyaránt lakik író, hivatalnok, munkás, méltán dicsekedhetik a csehszlovák szociálpolitika s akár egy északi állam demokratikus munkásgondoskodásának is díszére válnának. De a „Nova Doba" épülettömbjein túl, kint a széljárta tartájban, még mindig összetákolt, zsúfolt tanyákon tengetik életüket a Pozsony alá behúzódott vidékiek. Mit is mondhatnék ezekről a telepekről? Vigasztalanok, sárba fúltak ilyenkor ősszel, akárcsak Angyalföld, vagy Kolozsvár tövében az Irisz Telep. Ez a magyar nyomorgyűrű szorosan körülöleli Pozsonyt s nem szépítenek rajta a szükséglakások sem, melyekben a város kegyéből egy-egy szálában ötven-hatvan ember él összezsúfoltan, nők, férfiak elkülönítve s amennyire lehet, őrmesteri fegyelem alatt.

Pozsony mögött, a kültelkek mögött, a Kisalföld elszegényedő magyar tömegei, a válságba sodort magyar parasztok és cselédek fénytelen világa, melynek mélyén, az eladósodott kisparcellákon, a túlnépesedés szorítja a város felé a nemzet „feleslegét". A főrévi hídon át hepehupás út visz ki a Csallóközbe. A falvak sűrűn követik egymást az utak mentén. Középen magasra felhúzott hivatalos épületek s az intelligencia lakóházai. A széles főuccákon a kisgazdák fehérre meszelt lakóházai és hosszú udvarai. Végül pedig a szegénység fagyát lehelő zsellérházak.

Egy-egy falu határában ősi liget hervadólombú, vastagderekú fái között málladozó kúria, szigorúan lezárt zöld zsalugáterekkel. A falvak uccáin, ahogy egyszer estefelé végigszekereztem, se embert, se állatot nem láttam. Az ablakok mögül csak itt-ott pislogott a világosság. Errefelé is úgy üldögélnek a parasztok fukar szóval a fiatal estében a tűzhely körül, mint mindenütt máshol, ahol még a petróleummal is takarékoskodni kell. Sorsukat beszélik. Amíg egy talpalattnyi telek, egy eladható asztal, egy rozzant szék még a helyén áll, mint a süllyedő hajó eszelősei, kétségbeesetten ragaszkodnak ahhoz a világhoz, azokhoz a búlepte tárgyakhoz, amelyek számukra nemzedékeken át a viszonylagos biztosságot jelentették. A végzetes romlásból azután csak egy irányba lehet menekülni: a síkság fölött világító Manderla-ház felé, a többi vidékről beszármazott szegénymagyar közé, kik egyre többen s többen hirdetik, hogy — „városiasodik a magyar"!

Hitetlen barátom azt mondotta, „elbuktunk Szlovenszkón". Dornkappel, a munkásnegyed ezt a fogalmat, „elbuktunk", nem ösmeri. A pozsonyi külváros oly mélyen alant van, hogy ott bukni, lejjebb jutni már nem lehet és ha a változásnak csak egyetlen lehetősége is akad, az e nép számára fölfelé mutat. Új népdalok születnek ebben a sorsban és a vidék, mely a legsötétebb jobbágyi elnyomatásban, egy tizenhetedik századbeli megyei dokumentum szerint, „nem átallotta urairól gúnyos nótákat és trágárságokat énekelni", még őrzi tudata mélyén az ellenszegülő szándékot:

„Szabadság szellője
Álmotokat szője.
Nem lesz senki közületek
Urak szeretője!"

MÉLIUSZ JÓZSEF

„Jobboldali hazafiak"

Európa minden népe világosan látja már, hogy az utóbbi két-három esztendőben keletkezett „jobboldali frontok", melyek hazafias cégérrel külföldi pénzen és idegen parancsra nemzeti, faji, népi és egyéb mozgalmakat szerveznek, nem egyebek, mint egy türelmetlen népség *kémszervezetei*. Vizsgáljuk meg tüzetesen a nacionalista és faji jelszavak harsogásában bármelyik európai „jobboldali" mozgalmat, nézzük meg lapjaikat, kiadványaikat és röpirataikat, hallgassuk meg bevallott céljukat s mindebből kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy ezek a nacionalisták *nemzet-gyilkosok*, ezek a jobboldaliak *hazaárulók*, ezek a „fajvédők" egy pogány, egy Istentől elfordult erőszakos „nép" gőgjének dobják oda a

magyar fajt, s ezek a nép-boldogítók egy mohó kapitalizmus, egy fenyegető imperializmus *bérencei és elszánt ügynökei.*

A spanyol kérdés történetét majd máskor, nyugalmasabb időben fogjuk részletesen földeríteni, mostani rövid cikkünkben csak utalunk arra, hogy az idegen fegyverekkel és nacionalista jelszavakkal a spanyol haza földjére betörő „jobboldali" színes: fekete és szőke csapatoknak micsoda részük volt Spanyolország szörnyű elpusztításában és kolonizálásában.

De Franciaországban, nálunk is, és mindenütt, az a céljuk, hogy totális katonai államot teremtsenek a *legtotálisabb párt* vezényszavára. Látjuk *a spanyol testvérháborút,* látjuk a francia *„cagoulardok"* fegyveres szervezkedését a törvényes rend ellen, ismerjük a magyarfaló román *„vasgárda"* különleges kapcsolatait, az angol *Mosley*-féle propagandát, olvassuk az *osztrák nácik* terror-cselekményeit, láttuk *Danzig* gleichschaltolását és ismerjük nemcsak a csehországi *Heinlein*-féle pártnak, de a magyarországi *pángermán izgatásnak* is minden vonatkozását.

Mint nem is régen a világot forradalmasítani kívánó *trockijista pánszlávizmus* akarta leigázni vörös és internacionalista jelszavakkal az európai nemzeteket, ma a *hitlerista pángermanizmus* barna és nacionalista jelszavakkal ostromolja a népeket s a kereszténységet. A vörös veszéllyel szembeszállt Európa s épp így kell szembeszállnia a nacionalista álarcban szervezkedő pángermán falánksággal is.

Végre ismerjük meg *e hazaárulók működését* s ne tűrjük, hogy a haza, a nemzet, a nép, a kereszténység színeit mázolják arcukra e színeskedők, ne tűrjük, hogy „hazafias, jobboldali" rohamcsapataik és ügynökségeik megrohamozzák a hazát, fölkínálják és árusítsák a nemzetet.

A pártba-szervezett nyilvános hazaárulás a párisi *„Je suis partout"*-tól a budapesti *„Virradat"*-ig egységesen működik, ugyanazt a nótát fújja, mint egy germán dalárda, egyetlen karmester vezénylő pálcájára. A „Je suis partout", a hitlerista francia nyelvű hetilap, sisakos katonafejeket, horogkereszteket, zászlókat, csodálatos népünnepélyeket propagál, bámulatos bőséget hirdet a szűnni nem akaró németországi cikksorozataiban. A német erő, a német ipar, a „jobboldali" (német) tudomány, a „jobboldali" hadsereg, párt, fegyelem, torna, kaszárnya *s egyéb jobboldali javak* lelkes dicsőítését francia nyelven csak e jobboldali, pángermán hirlapban olvashatjuk. Ez a jobboldali lap még dühösebben és elvakultabban szegődött a pángermán agitáció ügynökévé, mint bármelyik magyar nyelvű nyilas lap. Igaz, hogy a francia nép nem törődik e pángermán őrjöngéssel s az idegen propaganda, bármily „alapos", topa gőgjében nem is sejti, hogy mily céltalanul szórja a milliókat, a szabadságát és hazáját szerető, jogait és nemzeti kincseit, vallását és kultúráját végletekig védelmező lelkes és józan francia népet nem lehet megosztani, nem lehet a polgárháború borzalmaiba taszítani, mint — kooperálva a vörös fölforgatókkal — egy másik katolikus latin nem-

of.

~~3506 Lotz Károly:~~

3506. Schändl Pál arczképe.

Mellig látható, kissé balra fordul, s
és bajusza ősz, szakálla leberetvált.
kete nyakkendő, ~~barnás vörös~~ magas

Vászon, méretei 50.7:39.2 cm.
Vétetett az 1905: III. 7-iki
(213-905)

rozsdabarna

Vét 20578-905

LŐRINCZ GYULA

75	Pihenés	pasztell	300.—
76	Fej	pasztell	450.—
77	Munkás	pasztell	200.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1933

Térkép.

A Liptó megyét feltünt
képét szemlélhetjük és készit
niensi szolgált alapul. Felir

MAPPA
COMITATV
LIPTOVIEN
Accuratione Astr
Geometrice Connc

Tollrajz, mér. a vk.

Lőrinc Gyula

grafikus
az alábbi kiállitáson
III. díj.

vörd

Művészet. 1941. 38. 4
34. l. (Nemzetközi
idegenforgalmi és
plakátművészeti
kiállitás.)

kellene állapitanunk, hogy elsőrangú az ébresztő ereje. Sajnos, épp emiatt vannak a regénynek olyan részletei, melyek kevésbé elhihetőek. A társadalmi realizmus módszere ezeken a helyeken túllépi a társadalmi realitás kereteit s olyan későbbi korszakba állitja a cselekményt, amikor az emberi jogokért vezetett harcok kellő eredményt hoznak az érdekeltek számára.

Néhol elnagyolt a regény, mintha a szerzőnek nem lett volna fontos, hogy alaposabban kidolgozza (pl. a kocsmai jelenet az intéző barátaival). Nem egészen elhitető és nem kelti a komolyan megtörtént esemény benyomását az a beszélgetés sem, mely az intéző, főintéző és részben Igor között folyik le. Ez nem jelenti azt, hogy a beállitás helytelen, hanem csak arra utal, hogy nem lép fel ez a részlet a reális életadottságok figyelembevételének és visszatükrözésének igényével.

Morvay alakjai hasonlitanak a nagy szláv regényirók alakjaira: társaik fölé magasodnak és mintegy szimbolikus szerepet és értelmet kapnak a regényben. Rokonszenves a tanitó figurája. Itt megint csak saját élményanyagát gyúrta bele a regénybe a szerző. Saját tanitói életsorsának egy szelete vetitődik elénk e regény oldalairól. Sikerült részlete a regénynek a szép Boris esete. A tanyai erkölcsök és egészségügyi állapotok ügyes rajza ez a megrázó epizód, melynek kellő társadalmi hátteret festett a szerző.

Összegezésül: Morvay Gyula első regénye ügyes és igéretes kezdet. Ugy érezzük, hogy, bár első hosszabb lélekzetű prózai irása nem éri el azt a szinvonalat, melyet joggal várhattunk Morvaytól, mégis megvannak nála az ilyen természetű és teljes értékű további munkának az előfeltételei. Bizvást leirhatjuk azt is, hogy a próza, mint műfaj, inkább megfelel Morvay képességeinek és lelki alkatának. Ezek után várjuk Morvaytól a nagy szlovenszkói parasztregényt.

Morvay regénye közös kötetben jelent meg *Ilku Pál: Lendület* című regényével. Nem tartjuk a legszerencsésebb megoldásnak a kiadó részéről, hogy a két regényt egy kötetben hozta ki. A könyv fedőlapjának rajza *Lőrincz Gyula* pozsonyi festőművész sikerült munkája.

(Sándor László)

METAMORPHOSIS TRANSYLVANIAE cimmel a nagy átalakulás krónikáját: közel két évtized kisebbségi magyar változásait irta meg tizennyolc transzilvániai magyar iró és publicista. A *Metamorphosis Transylvaniae* kétszáz esztendővel Apor Péter hasonló című munkájának megjelenése után tárgyilagos képet kiván adni a XVIII. századbeli átalakulásnál sokkalta nagyobb fordulatról: az 1918.-i hatalomváltozásról s az azóta történt eseményekről. Az előszó arra kéri az olvasót, hogy „elégedjék meg a tények és események tárgyilagos ismertetésével, hiszen a megismerés ugyis a legrövidebb út az igazsághoz." Ez a realizmus érthetővé teszi, miért kellett ennek az érdekes publicisztikai gyüjteménynek a transzilvániai magyar szellemi élet felkent köreitől, privilégiumos intézményeitől és élszervezeteitől távol megjelennie. A magyar szellemi élet hivatalos fórumain annyi a kollégiális lekötöttség, annyi a kölcsönös elismerés még az egymással szembenálló csoportosulások között is a közös provincializmus alapján, hogy a történelmi változások tárgyilagos dokumentálása teljes függetlenséget követelt. Ez a tizennyolc iró és publicista esetében a szabad alkalmi társulás alapján vált lehetségessé.

A függetlenség tetszetős, de hamar a végére érünk. Az az együttes, mely a nagy politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális átalakulás megörökitésére vállalkozott, kétségtelenül független a magyar polgárság és középosztály egyes *csoportjaitól*, közéleti *klikkjeitől*, irodalmi és generációs *szervezeteitől*. Innen a polgárság és középosztály változásainak tárgyilagos megitélése, reális rajza. A tárgykör azonban nem terjed túl a

tam s mialatt a kritikus figyelmével forgattam a kötetet, észrevétlenül megtanultam kivülről. Ezért nem tudom lezárni birálatomat anélkül a megjegyzés nélkül, hogy Kiss Jenő komoly tehetség, lehetett volna a Mezőség poétája. Válogatott kifejezései közt megtalálom néha a frisset és hamisitatlant, a nádast, a tavat, a mocsári gólyahírt, a réteken gyűlő tócsát, a ködöt, amit az éj ki-kilöttyint. A fákról gyakran olvasom a hasonlatot: féllábon álló gólyák. Valahogy innen kellett volna kitörni. De ő ugylátszik többrebecsüli a miniatür pávatollakat a mezőségi holló szénfekete tollánál...

A parókás pásztorok Galateajában állitott be Kiss Jenő a transzilván vidék igazi pásztora. Eldobta furulyáját, kottát tanult, természetes hajját levágta és rizsporozott parókát tett a fejére, aztán utánozni kezdte elődeit, de ebben az utánzásban megsáppadt és megtört. A „transzilván irodalom" első, igazán megsiratni való áldozata ő. Árkádiában él.

(Kováts József)

MORVAY GYULA REGÉNYE.* Az embert (s igy az irót is) világszemléletében, érdeklődési körében, élményeiben döntően határozzák meg osztálygyökerei, életkörülményei és környezete. Nagyszerüen példázza ezt a tételt Morvay Gyula, a fiatal peredi iró, aki szegénysorsú parasztszülők gyermekeként tette első lépéseit a tardoskeddi poros falusi udvarokon és vékony zsellérföldek között. Első fontos és meghatározó élményeit és benyomásait a falutól kapta. Ez az élményanyag buggyan ki belőle valami ősi erővel és frisességgel verseiben és ugyancsak ez az élményanyag nyer költői lecsapódást prózájában is. Nem véletlen tehát, ha valamennyi irásában a rurális életsors sokrétű vonatkozásait és komor összefüggéseit tárja fel. Törvényszerű okai vannak ennek.

Hangja és stilusa ujszerű, szokatlan. Van valami sulyos görgése, nehéz sodrása Morvay mondatainak. Egyéni zenéje, ize, szine van minden szavának. Még Móricz után is tud ujat adni. Nyilván innen van, hogy túl szerkezeten és mondanivalón — például épp' az *Emberek a majorban* cimű regényében — megkap a stilus egyszerű s amellett felettébb kifejező volta, teljes összhangban a témával, teljes illuzió keltéssel, különösen a párbeszédekben. Itt emlitjük meg, hogy Morvay gyakran kever a szövegbe regionális kifejezéseket vagy szóalakokat. A környezetrajz és talán kellő hangulatkeltés szempontjából bizonyára szükség van efféle kifejezésekre: ustorosgyerek, szerha, kánva, csobolló, szuszák, mégsem értjük egészen, miért nem lehet e szóalakok helyett a rendes magyar kifejezéseket használni. (Nem beszélve az ilyen fajta kifejezésekről, mint teszem: váska (6. o.), vozárkocsi (16. o.), rubaska (21. o.), hirgatni (39. o.), sopa (55. o.) stb., melyek nyilvánvalóan szláv eredetűek.) Ezek a szóalakok, illetve kifejezések bizonyos mértékig modorossá teszik Morvay stilusát.

A regény, melyet talán inkább minősithetnénk hosszabb elbeszélésnek, az új társadalmi realizmus módszerével készült. A szerző nagyobbára a valóság talaján épiti fel a cselekményt, alakjai élnek, hus-vér emberek. A felvetett téma érdekes és ujszerű. A sanyarú és embertelen sorsban élő majorbeli béresség a háború után rádöbben kietlen helyzetére és a hadifogságból visszatért Igor ösztönzésére elhatározza, hogy javitani fog sorsán. Napról-napra több világosság és tudás költözik a parlagi koponyákba, egyre több és több jogot szereznek maguknak. Akcióik sikerrel járnak, egyre elviselhetőbbé válik életük. A civilizáció és technika vivmányait egymásután veszik birtokukba s egyre mélyül a testvéri összetartás a béresek között... Valami határtalan bizakodás és hivő optimizmus cseng ki e könyvből. Ha hatásában vizsgálnók a regényt meg

* Emberek a majorban, Masaryk-Akadémia, Pozsony 1936.

Lőrincz Gyula festőművész

— **Magyar festőművészek kiállítása Prágában.** *Prágából* jelentik: Június 3-án, vasárnap Prága legelőkelőbb kiállítási termében, a Manes-szalónban, *hat magyar festőművész kiállítása* nyílik meg. A kiállítás a szlovenszkói magyar művészek első önálló bemutatkozása lesz. A kiállítás alkalmából alakul meg Prágában az Ady-kör, amely a progresszív magyar szellemi erők összefogását s a szláv—magyar kultúrkapcsolatok megvalósítását tűzi ki feladatának. A magyar művészet fogadására a prágai cseh és német kultúrkörökben széleskörű mozgalom indult meg. A kiállítást *Lőrincz* Gyula Prágában élő fiatal magyar festőművész. *Vaszary* János volt budapesti tanársegédje, a magyar piktúra s az új realizmus viszonyáról szóló előadással nyitja meg.

M.H.934.V.15.

M.H 934
V. 15

Lőrincz Gyula

Rajzok, Remeytelenül (1942), Anya (1940), Spoyd nő (1936) Kiránduló (1936), Nehéz nap után (1939) Párizs elesett (1940), Hová – merre? (1938), Merengő (1939, Sebesült (1939)

(reprodukciók)

Irodalmi Szemle 1964/7. Cinkap, korítók, 579. 584, 590, 594
598-9., 607, 611, 645

Lőrincz Gyula

Résztvesz a Masaryk Akadémia kiállításán
(1935. okt. 19. – nov. 4.)
Valsdorfnak tőle

Turczel Lajos: Magyar művészeti élet az első csehszlovakiai köztársaságban. Irodalmi Szemle. 1966/7. 655-6. l.

Anna Margit

1937-ben Párizsban járt férjével, Ámos J.-vel.

Németh Lajos: Ámos Imre naplója.
Magyar-almanach, 1964/1. 257. l.

Lőrincz Gyula

A kosúti sortúz (vázlat) (repr.)
Rajzok (repr.)

Irodalmi Szemle 1960/2. Cím lap, hátsó borító, 171, 200
254, 255, 257, 259, 262, 265, 268. l

Lőrincz Gyula

Predátja(-i) emlitve

Irodalmi Szemle 1961/2. Első kiadás.

Lőrincz Gyula

Plakátok (repr.)

Irodalmi Szemle 1961/2. 130, 179, 186, 201, 206. l.

Lőrincz Gyula

Az Út gyakran közli munkáinak tényképeit.

Gunda Sándor: Az Út küzdelme a szabadkai szoc. magyar irodalomért.
Irodalmi Szemle 1961/3. 327. l.

Lőrincz Gyula

Rajzok (repr.)

Irodalmi Szemle 1961/4. Limlap, borítók, 369, 370, 371, 377, 379, 381
383, 384, 386

Lőrinc Gyula

Rajzai (repr.)

Irodalmi Szemle 1862/6. címlap, belső borító, 561, 563, 565, 568, 577, 580, 584

Lőrincz Gyula

említés

(T.): A csehszlovák grafika 20 éve
Irodalmi Szemle 1965/5. Bontó

Ybl Miklós

Operaház, Kórbazár, Közgazd. Egyetem stb. alkotója.

Gyarmatói Pál: Budapest városépítéseti archíve

Magvető-almanach 1964/1. 342. l.

Lőrincz Gyula

emlités

Koncsol László: Jegyzetek Szabó Gyuláról és képzőművénetűzéről
Irodalmi Szemle 1963/5. 553. l.

Lőrincz Gyula

Rajz (repr.)

Irodalmi Szemle 1958/2. 183. l.

Lőrincz Gyula

Kondroni Józai Napok-plakát (repr.)

Irodalmi Szemle 1964/6. Cím lap.

Löwner Gyula

Rajzok (repr.)

Irodalmi Szemle 1855/3. 345, 347, 360, 366, 381, 388. l.

Lőrincz Gyula

1921

LŐRINCZ GYULA:
ANYASÁG

1

Lázár

NÉPSZABADSÁG
1969 NOV 7
Telefon: 188-296, 188-307
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
SAJTÓFIGYELŐ
Magyar Hirdető

és visszanéz a rómaiakig
Vrbas-Urbs azaz város tehát
itt város állt már akkor is a táj
folyója erről kapta a nevét

Most szörnyeteg hír jött felőle nyers
földrengések rázták meg sebesültek
[illegible]lottak és romok romok romok
[illegible] képek jöttek róla síró

Lőrincz Gyula

Született 1910-ben A Csemadok (: A Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetsége :/ Tanulmányai : a budapesti Képzőművészeti Főiskolán / Rudnay Gy.:) Felete Márton : Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l

1881

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Löprincz Gyula

Jólismert portréfestő és könyvillusztrátor. 1938-45: Budapesten élt. 1945: „Emlékezés" című albuma. A szovjet Kommunista Párt tagja.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966.

334 l. 18 l.

Kőrösi Gyula, grafikus

MDK

Rajz: Kepr.

Kőrösi Gyula: Leány

M. 9.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 21.

MDK

Lőrincz Gyula, grafikus

Három rajz: Repr

Lőrincz Gyula rajzai M. 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 18.

MDK

Lőrincz Gyula, grafikus

Szlovákiai magyar művész; koffán, szalay, konecsni nemzedékéhez tartozik.

1928–34 között végezte a főiskolát Réti István és Vaszary tanítványa volt.

R. Gy.: Lőrincz Gyula 60 éves 7.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 16.

Lőrincz Gyula

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

SZABAD FÖLD
Budapest

1021
1991 MÁR 29

6

TÁRLAT

Hogyan látják a felszabadulás óta eltelt negyedszázadot az ecsettel és pasztellkrétával játszadozó, alkotókedvű fiatalok? Erre ad választ az ácsi és a komáromi képzőművészeti szakkör közös jubileumi képkiállítása, amelyet a napokban nyitottak meg az ácsi tanácsház nagytermében.

Emberek, tájak, utcák majorok... lüktető élet. Biztosra vehető, hogy gazdag anyagból választotta ki a bíráló bizottság a legjobbakat, amelyek közül néhány országos tárlaton is biztos sikert aratna. Lőrincz Gyula Bakonyi ősz című festménye, Téglás Zoltánné Kopócs bácsiról készített portréja, Szijj Sándor Falurészlete mindenképpen azt bizonyítja, hogy ábrázolásban, témaválasztásban és ecsetkezelésben egyaránt otthonosak ezek a fiatalok.

Külön dicséret illeti a kiállítás rendezőit — elsősorban Smédja Miklós ácsi szakkörvezetőt — fáradságot nem ismervе dolgoztak, hogy megvalósuljon a két művészszakkör tár-

D. J.

k
ő n is

ben, vagy pedig kereskedelmi
«úton.

Hát ha vizsgázna az elnök elvtárs, akkor rögtön beírnám bizonyítványába a jeles osztályzatot. Csakhogy őt és a szövetkezet többi kilenc vezetőjét e „tantárgyban" az élet feleltteti — mégpedig a gyakorlatban.

— Tudjuk mi ezt jól! — bólint az elnök. — Eddig abban kellett jeleskedni, hogy a munkabíró férfiak hazajöjjenek Telkibányára dolgozni. Vetni, aratni, erdőt kitermelni, fát feldolgozni és a falu öregeit eltartani... Igen. Mert nálunk a h
százhetvenhét tagból csak
vanhét munkaképes.

Kis szünet után
— Végül a h
rintos munk

Lőrincz Gyula

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1989 DEC 21

NÉPSZABADSÁG
Budapest

A békakórus felbrekeg:
„Ön itt, ön itt, Madám?"
Hát hol lennék, ha nem veled
tündér keresztapám?

Szűk a világ és végleges:
mindent halálra szán.
Legyél fintorgó énekes,
tündér keresztapám!

LŐRINCZ GYULA: LEÁNY

Mindenekelőtt: minden divatos, ami fényes. Érdemes tehát fényes anyagból gallért, zsabót, sálat készíteni, ha mégoly egyszerű formájút is. A bizsuk is hatásosak lehetnek: több soros láncok, függők, brossok, úgynevezett ékszergombok. Különösen jól érvényesülnek, ha összhangban vannak egymással: gyűrű és lánc, gyűrű és klipsz, kitűző és karkötő, de bármilyen más ékszerpár is szép lehet. (Azért „pár", mert nem jó, ha túl sok.) Fel lehet használni a meglevő divatékszereket — mint rajzaink mutatják, esetleg némi változtatással, kombinációkkal —, de házilag is lehet alkalmi ruhadíszt készíteni a kapható gyöngyök, fényes szálak, zsinórok felhasználásával. Így barkácsolhatók például övek, karkötők, sőt nyakkendők és masnik is.

SOLTÉSZ NAGY ANNA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÉTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1070 JAN 18

NÉPSZABADSÁG
Budapest

hus-virága,
gyöngyös az utazásunk utazása.
Gyöngyös az én megroggyott fejem
gonoszsága.

LŐRINCZ GYULA RAJZAI

Emberpár

Festő

A Puszták népe sorozatból

létől lefelé két-három centiméter mélyen merüljön a vízbe. Hagymás növényeknél — jácint, tulipán, Amaryllis stb. — ez az eljárás nem alkalmazható. A virágokat, bimbókat ne permetezzük, mert megbarnulnak és elpusztulnak. Ha a ciklámen, a hortenzia, a clivia levelét permetezzük, ügyeljünk arra, hogy a virágra víz ne kerüljön.

A hőmérséklettel szemben különösebb igénye nincs cserepes virágzó növényeinknek. Minden olyan szoba, melynek 10—18 C-fok a hőmérséklete, megfelel. Melegebb szobákban a virágok színe és illata jobban érvényesül, gyorsabban nyílnak, de rövidebb életűek. A hűvösebb és párásabb szobákban (kivéve a fehér virágúakat) színük fáradtabb, illatuk gyengébb, lassabban fejlődnek, de hosszabb életűek. A 6 C-fok alatti hőmérséklet káros, 0 C-fok alatt a virág elpusztul. A lakás szellőztetésekor, ha a kinti hőmérséklet 8 C-fok alatt van, vigyük más helyiségbe a virágzó növényeket, és csak azután tegyük eredeti helyükre vissza, ha annak hőmérséklete már elérte a 10 C-fokot. Virágos növényeink közül a jácint, a tulipán, a gyöngyvirág stb. erős illatú. Az erős illatú növényeket az alvásra is igénybe vett szobákból este vigyük más helyiségbe.

A fényről annyit jegyezzünk meg, hogy egyetlen szobai virágos növényünk sem tűri el a napfény közvetlen hatását. Legkedvezőbb számukra a félárnyékos elhelyezés. Északi, északkeleti, északnyugati ablakokat kivéve az ablakoktól távolabb helyezzük el a cserepeket. Sötét helyeken a virágok elkorcsosodnak, a virágszárak megnyúlnak. Levegőtlen és füstös helyiség nem biztosít a növény számára kedvező feltételeket.

ÁRMAI ISTVÁN

LT ÁRAT FIZET A

MÉH

PAMUTRONGYÉRT

TÁSI	Régi ár	Új ár
ık, ruhadarabok alább 20x20	10 Ft	15 Ft
TÁSI		
ák, ruhadarabok alább 20x20 cm	5 Ft	8 Ft

MDK

Lőrincz Gyula, festő

Szlovákiai magyar festőművész.
A Művészet Kiskönyvtárában Lőrincz-
ismertetés jelenik meg.

(bé): Corvina a külföldi piacon 2.

ESTI HIRLAP, Br. 1971, febr. 16.

MDK

Kőrösi Gyula, Jertő

grafikus

Szlovákiai magyar képző művész. Két grafikai sorozatából állít ki Tűzzel – vassal címmel Komáromban. Ezek a Dózsa-parasztháborút, ill. az 1931-es komáti sortűznek állítanak emléket. → két mű: Repr

Kőrösi Gyula: Tűzzel – vassal M. S.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 18.

Láninc Gyula

Rajz, vegy.

Kortárs, 1970/3.

Lőrincz Gyula

Méltatás

Szíj Rezső: A hatvanéves Lőrincz Gyulával
Kortárs, 1970/3. 498. l.

Kőrösi Gyula, grafikus

MDK

Rajz:

Rejtő

Kőrösi Gyula: Anyaság

M. 7.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 7.

HETI AJÁNLAT

lázzal játszott, megmentve az előadást, és a legkisebbek sem bakiztak szövegükben. Hogy aztán tizenkét évesen nehéz hiteles öreganyót alakítani — hát istenem, mesében vagyunk. A felnőtt úgyis csak kísérő volt ebben a színházteremben.

Az igazi közönség, a kicsik egyértelműen jól szórakoztak, és pontosan átlátták a dramaturgiai fordulatokat. Miért ne lehetne nekik is egy színházuk, ahol kétszáz gyerek készülhet arra, hogy néhány ezer előtt színpadra lépjen? **Székely András**

FILM

HAZÁNK
Színes magyar dokumentumfilm

A Népszerű-Tudományos Filmstúdióban készült *Hazánk* című dokumentumfilm valójában másfél órásra növelt mozihíradó. Ez a monstre híradó is ugyanazokkal a gondokkal küszködik, mint a játékfilm előtti 5—10 perces tudósítások. Nem képes naprakész, friss információkat közölni, a tévéhíradó konkurrenciájával természetesen nem tud versengeni, legfeljebb hosszabban mutathatja az eseményeket, vagy kuriózumokkal tarthatná ébren a nézők figyelmét. De a rövid mozihíradókhoz hasonlóan Kis József filmje sem tudta a nehézségeket legyőzni.

Bár terjedelme megengedte volna, a *Hazánk* című film nem él a dokumentarizmus elemi lehetőségével, az elemzéssel. Kis József eseménydarabkákat fűzött össze, egy kis tudósítás a Győri Vagon- és Gépgyárból, Bábolnáról, a Dunai Vasműről, az automatizálási világkonferenciáról, Somogyi József köztéri szobrairól. Mindezt mintha egy külföldi rendező kamerája rögzítette volna. Szép naplementék, hófödte erdők, vágtázó, pompás lovak — egy idegenforgalmi és propagandafilm elengedhetetlen kellékei.

A kutató szenvedély hiányzik a filmből, az ellenállhatatlan vágy, hogy a filmes publicisztika eszközeivel a rendező a jelenségek mögé nézzen és reális képet mutasson nekünk, az itt lakóknak, akiknek a budai vár, a Hilton-szálló, Sárospatak, Fertőd nem pusztán turistalátványosság, hanem mindennapjaink része. Mert turistacsalogató képeket nem nehéz készíteni a kivilágított Lánchídról, az új Duna-parti szállodákról és a délibábos Hortobágyról, ebből az operatőrök, Baranyi László és Mertz Loránd ki is vették a részüket, csa k ezekkel nem tud mit kezdeni az a néző, aki az ország hétköznapi arcára kíváncsi.

Koltai Ágnes

MENEKÜLÉS A GYŐZELEMBE
Színes amerikai film

Alig hiszem, hogy akadna még egy olyan amerikai film, amelynek több ezer magyar szereplője lenne. A *Menekülés a győzelembe* ilyen, hiszen teljes egészében hazánkban forgatták. Nemcsak a helyszínek, a történet is nagyon ismerős, valami hasonlót láthattunk Fábri Zoltán *Két félidő a pokolban* című filmjében. John Huston meglehetősen könnyed hangvételű, áltörténelmi kalandfilmjének középpontjában is egy különös futballmérkőzés áll, amelyet egy francia fogolytáborban szervezett, több nemzetiségű csapat vív a Harmadik Birodalom válogatottjával. A hollywoodi filmgyártás nagy öregje,

aki eddig több, mint negyven játékfilmet rendezett — köztük olyan klasszikus alkotásokat, mint *A máltai sólyom*, a *Moulin Rouge*, a *Moby Dick* vagy a *Kallódó emberek* —, nem sokat törődött a realitásokkal és a hiteles történelmi korrajzzal. Olykor szórakoztató, ám kissé hosszadalmas (kétórás) tanmeséje jó és rossz küzdelméről szól, s e „mérkőzés" eredménye nem lehet kétséges.

Huston mintha már elfeledkezett volna arról, a II. világháború idején egy amerikai katonai ideggyógyintézetben forgatott, *Legyen világosság* című megrázó dokumentumfilmjéről, amely a háborúban átélt borzalmak következményeiről szól, s amelyet 35 évi zárlat után 1981-ben mutattak be először a nyilvánosságnak. Éppen akkor, amikor a *Menekülés a győzelembe* elkészült. Huston mostani filmjében a hadifoglyok már-már idilli körülmények között élnek a lágerben, zavartalanul, bőséges táplálkozás mellett (még sört is kapnak!) készülődhetnek a nagy összecsapásra. A közreműködő világhírű színészek (Michael Caine, Sylvester Stallone, Max von Sydow) is láthatóan jól szórakoznak, nagy élvezettel kergetik a labdát. És mi, nézők? Megcsodálhatjuk a filmben szereplő labdarúgó-sztárok nagyszerű alakításait: Wark fejeseit, van Himst remek becsúszásait, Bobby Moore pontos átadásait, Ardiles szédületes cselsorozatait, és persze Pelé csodálatos hátrahúzásos gólját. És aki véletlenül nem focirajongó, az esetleg felfedezheti önmagát az MTK-pályát megtöltő statiszták között.

Hollós László

HÓHÁNYÓK ÉS HÓVIRÁGOK
Színes csehszlovák film

A harmincas évei elején járó *Karel Smyczek* sorrendben negyedik filmjét forgatta fiatalokról. Már debütáló alkotásában, az érezhetően Miloš Forman hatását mutató *Libuskák*-ban is feltűnt, hogy egyszerű eszközökkel is mennyire hiteles légkört és figurákat képes teremteni.

A rendező legújabb munkája a szó valódi értelmében vett ifjúsági film. Ugyanis mindenféle iskolás tudálékosság, igazságosztó kimértség nélkül szól a mai tizenévesekről, a felnőtt-gyerek kapcsolat, a közösségi lét és a erkölcsi tartás nálunk is jól ismert problémáiról. Smyczek életteli szituációkat hoz létre, alkotói módszerében nyoma sincs az üres, szigorú moralizálásnak. Egy gimnáziumi osztály sítáborban eltöltött néhány napjának kerettörténetébe ágyazva arcéleket, viselkedésmódokat villant fel, sejtetve egyúttal azt is, hogy a felnőttkor küszöbére érkezett emberek megnyilvánulásai jórészt túlmutatnak a pillanatnyi helyzeten és meghatározhatják e fiatalok későbbi jellemét is. Smyczek nagyon ügyel arra, hogy az ábrázolt konfliktusokra ne kívülállóként lásson rá a néző, ne érezhesse gyerekes csínynek vagy belterjes problémának a látottakat. A rendező értelmezésében így az ártatlan játéknak, a „csak azért is megmutatjuk" típusú lázadásnak induló éjszakai buli, a mértéktelen italozás, majd a közösség megfutamodása a felelősség vállalása elől, elsősorban erkölcsi kérdéssé válik. A kitűnően kiválasztott fiatalok szereplőként minden manír és színészkedés nélkül adják önmagukat. Az ötletes, nyelvileg is hiteles párbeszédeknek, a humoros szituációk jól ellesett felvételeinek, a remek magyar szinkronnak köszönhetően egyszerre szórakoztató és gondolkodásra késztető filmalkotást ajánlhatunk ezen a héten. **Gáti Péter**

KIÁLLÍTÁS

LŐRINCZ GYULA KÉPEI
Műcsarnok

Fábry Zoltán Kassa mellett, Lőrincz Gyula Pozsonyban lett a szlovákiai magyarság irodalmi és képzőművészeti törekvéseinek — egyben moráljának — mértéke, a művészi és emberi mérce. Nem könnyű időkben. Hazájuk Európa lett és a jövő: ezt az irányt villantották fel műveikkel nemzedéküknek.

Lőrincz Gyula kortársaihoz, Martin Benkához és Ludovit Fullához hasonlóan művekkel hirdette a magyarok, szlovákok, csehek megbékélését a szocializmus eszmekörében. Politikum és festészet lett életművének elszakíthatatlan egysége. Magyar festő maradt, míg nemzetközi jelenség lett — hiszen Pozsonyban Gustav Mallynál, Komáromban Harmos Károlynál, Budapesten Vaszary Jánosnál tanult. Áttételesen mástól is, elsősorban Picassótól.

Remek Ady-portrét rajzolt, expresszív erővel formálva meg a monumentális figurát. Nagy átéléssel idézte a menekülteket, a háború megannyi rémületét, s a lassú kibontakozást 1945 után. Ellenpontként örökítette meg a pusztai Madonnát, a magányt, a munkásokat, Dózsa kato-

náit, koncentrációs táborokat és a szlovák nemzeti felkelés eseményeit. A történelem viharaival párhuzamosan alakult, módosult stílusa is — a formarend mindig a humanisztikus érzülettől áthatott eszmékhez igazodott. Életműve szolgálat is: minden képe a népek barátságát építette a Duna völgyében. *(Képünkön az Olga olvas című festmény.)*

Losonci Miklós

MAKOVECZ IMRE ÉS MEZEI GÁBOR ÉPÜLETEI
Fényes Adolf Terem

A környezet elsődleges formálói közé tartoznak az építészek és a belsőépítészek. Ez ad különleges jelentőséget a most induló műhelysoro-

zatnak, amely az épület és belső terének kialakulását megelőző folyamat bemutatására vállalkozik.

Az első kiállítás Makovecz Imre és Mezei Gábor belsőépítész munkájával ismertet meg, kiemelve a Művelődés Házát Sárospatakon és a jászkiséri Művelődési Központot.

Szinte kizárólag fotók mutatják be a két művelődési házat, a tárgytervezést mindössze két szék képviseli. Érdemes lett volna több dokumentációs formát felhasználni. Egyrészt azért, hogy az is átfogó, plasztikus képet alkothasson magának, aki még nem járt Sárospatakon vagy Kiséren. Másrészt azért, hogy valóban betekintést kapjunk a műhelymunkába.

A munkarajzok, makettek stb. hiánya, valamint a fényképek látványossága inkább fotokiállítás benyomását keltik a látogatóban.

Makovecz Imre és Mezei Gábor neve laikuskörökben is fogalomnak számít. Kreatív, sokszor meghökkentő alkotások fűződnek a nevükhöz. A kiállítás láttán azonban úgy tűnik, inkább valamiféle lázadás érződik a közös munkákban. A mindennapi életet elárasztó személytelen, csúnya tárgyak kisszerűségére individualizmussal válaszolnak. A Mezei Gábor által „snasszizmusnak" nevezett modernizmussal szemben a fantázia, a „másság", az egyediség, a gondos tervezés mértékeit állítják. Ám a lakótelepekkel szembe nem különleges palotákat kellene állítani, hanem emberi otthonoknak alkalmas lakásokat. *(Képünkön a jászkiséri művelődési ház tetőszerkezete.)*

Darits Ágnes

PÁTZAY MÁRIA KÉPEI
Jókai Klub

Van-e létjogosultsága a portrénak és a csendéletnek tizenöt évvel a XXI. század beköszönte előtt? Nem vádolhatják-e e képek „elkövetőjét" konzervativizmussal, elkésettséggel? S nem is az „ellendrukkerek", hanem mindazok a kiállításlátogatók, akik hozzászoktak ahhoz, hogy a tárlatokon csupa eleddig sohasem látott stílusú festményt szeretne pro-

HETI AJÁNLAT

dukálni a mai magyar festők jó része. Ám ehelyett (és mindenkor) azt ajánlhatom a tárlatlátogatónak, hogy felkészültsége, érdeklődése, azonosulni tudása arányában próbáljon meg elmélyülni ezúttal Pátzay Mária portréiban és csendéleteiben. Igyekezzék felfedezni azt a tehetségét, amellyel a megfestett személy arcának visszaadásán túl arra törekszik, hogy lehetőség szerint minél hűségesebben tükrözze a személyiség jegyeit, a jellem sajátosságait — még ha ez nem találkozik is a modell tetszésével (de hát végül is ez évszázadok óta így van). Vagy fogadja látómezejébe a színelméleti tanulmányoknak is felfogható csendéleteket, amelyeknek kiegyensúlyozottsága, vagy épp kiegyensúlyozatlansága, érzelmi töltése, értelmi hangsúlya, vibrálása vagy megnyugtató simasága, harsánysága vagy visszafogottsága sokkal fontosabb, mint az ábrázolt tárgyak „milyen"-sége. *(Képünkön a művésznő önarcképe.)*

Kenessei András

LOVAK ÉS TÁJAK
Gulácsy Galéria

A Budapesti Tavaszi Fesztiválon a múzeumok, kis és nagy galériák, hangversenytermek stb. száznál több programmal várják a hazánkba érkező külföldi vendégeket. A két éve működő Gulácsy Galéria a magyar Alföldet mutatja be két művész munkáin keresztül.

Szobrászaink egyik „nagy öregje", Szabó Iván ezen a tárlaton a régebbi és újabb alkotásai közül azokat mutatja be, melyeket — különös szeretettel — lovakról készített. A fél százada kiállító művész szemléletmódja realista, előadásmódja a klaszszikus hagyományok korszerűsítésén alapszik. Gondosan formált munkáiban a szépség, az érzés és a gondolat egyensúlyát keresi. Kisplasztikái érzékenységgel és humánus tartalommal telítettek. Még a lovak is: játszadoznak a csikók, vágtatnak a lipicaiak, ágaskodnak a gyönyörű telivérek a kis bronzokon — s még a pirogránit vázákon és kőedényeken is a valós arányokat, a természetes mozgást követik. Nemcsak szobrok, lovak is, hogy Medgyessy Ferenc híres mondására utaljunk.

Fejér Csaba vásárhelyi hagyományokra építve olyan festői világot alakított ki, amely szintén a látott valósághoz ragaszkodva vetíti elénk a természet egy-egy részletét: az agyagos sártengert a szekérnyomokkal, a vályogfalú házakat, a kukoricagórét, a paraszti élet tárgyait a szürke és barna számtalan árnyalatával teszi élvezetes színessé. Csendesen szemlélődő vallomás ez, melynek nincs más célja, mint korunk rohanó tempója mellett a múlt értékeire figyelmeztetni. *(Képünkön Fejér Csaba Alföldi táj című festménye.)*

Pellionisz Valéria

FOLYÓIRAT

Örülhetett a zenerajongó szíve, amikor hosszan tartó vajúdás után végre „világra jött" a *Poptika* című zenei szaklap. Úgy látszott, hogy az évek óta tartó hiány megoldódik. Ám az első számot csak a nagy csend követte. Aztán most új névvel, új fazonnal utcára került a Polifon.

A 16 újságoldalas, színes kiadvány valóban színesnek mondható. A második oldalon a különféle slágerlisták rangsora látható, majd apró érdekes hírek összeállításában böngészhet az olvasó. Egész oldalas írásban számol be a lap az „Európa Kiadó" — volt URH — együttes „utolsó utáni koncertjéről", aztán a nyugatnémet pop világába kalandozhatunk. De bemutatkozik a Debile Menthol is, és egy korábbról ismert beszélgetés következik Schuster Lóránttal amerikai útjáról és egyebekről. A dzsesszzenét Gonda János értő írása képviseli a lapban, aki a hazai dzsesszéletről meditál. Aztán egy összeállítás lemezkritikából — végül a „fenegyerek" Frank Zappa sajátos gondolatmenete zárja a lapot, aki önmaga művészetéről beszél.

Ennyit a tartalomról, a formáról pedig már esett szó.

Engedtessék meg a kívülálló olvasó szemével néhány megjegyzés. Jó, hogy van, de így kevés! Jó, mert igen nagy szükség és igény van egy könnyűzenei folyóiratra. Kevés viszont a tartalma. Ez a bemutatkozó szám alig több külföldi fordításoknál. De ne legyünk türelmetlenek a mérsékelt létszámú szerzői gárdával induló lappal. Talán a következő számokban már tartalmasabb mondanivaló érvényesül — őszintén bízva abban, hogy a Polifon újság már nem egyszeri megjelenést él meg.

A lehetőség adott — kár lenne veszni hagyni.

Látó János

KAJÁN

TAVASZI ELMERENGÉS

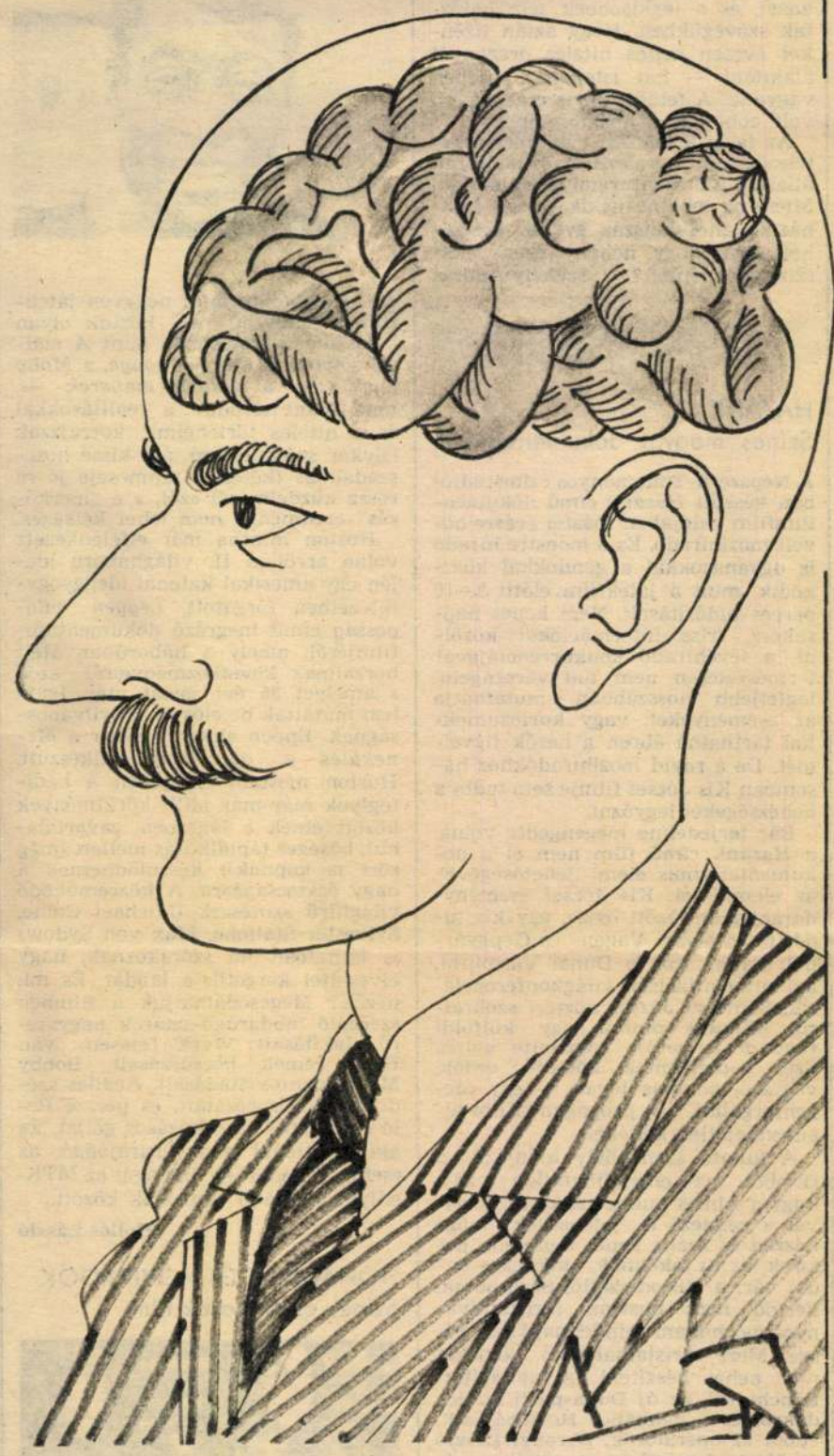

ÚJ TÜKÖR / Képes kulturális hetilap

Szerkesztőség: Budapest VII., Lenin körút 9–11. 1073
Telefon: 221-285, 429-350, 222-408
Főszerkesztő: **BENJÁMIN LÁSZLÓ**
Főszerkesztő-helyettes: **FEKETE SÁNDOR**

Kiadja: **LAPKIADÓ VÁLLALAT**
Budapest VII., Lenin krt. 9–11.
Felelős kiadó: **SIKLÓSI NORBERT,** a Lapkiadó Vállalat vezérigazgatója
HU ISSN 0133–1361

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesitő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Hírlap Irodánál (Postacím: Budapest V., József nádor tér 1. – 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díj: negyedévre 120,– Ft, ½ évre 240,– Ft, 1 évre 480,– Ft.

85.0631 Athenaeum Nyomda, Budapest, rotációs mélynyomás. Felelős vezető: **Szlávik András** vezérigazgató. **INDEX: 25 817.** Meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

LÖRINCZ Gyula
169-170,215

Oltványi 1991

Lőrincz Gyula /Magyarediószeg,1910.jan.16. - Pozsony, 1980.dec.11./: festő

1928-1929 G.Mally pozsonyi magániskolájában, majd Harmos Károly nál Komáromban tanulta a festészet alapjait.

1929-1934 A budapesti Képzőművészeti Főiskola növendéke, tanárai Réti István és Vaszary János. Az utolsó két évben tanársegéd Vaszary János mellett.

1935 megnyerte a Masaryk Akadémia aranyérmét Pozsonyban, és ösztöndíjat kapott franciaországi tanulmányútra. Párizsban megismerkedett Tihanyi Lajossal és Erdélyi Ferenccel, akonek jóvoltából bejárta Észak-Európát.

1936 Párizsból való visszatérése után 1938-ig rendszeresen kiállít Pozsonyban,Érsekújvárott,Ipolyságon.

1938 Marseillesben a CSKP megbízásából ellenőrzi és átcsempészi Spanyolországba az önkénteseket. Részt vesz a Kassán megrendezett "Képzőművészet Szlovákiában"c. kiállításon, ahol az 1909-es generáció legjobbjai szerepelnek: J.Bauernfreund, S.Bednár, L.Csemický, E.Lehotský, F.Gibala, J.Mudroch, Szabó Gyula.

1938-1939 Párizsban emigrációban él.

1939 Budapesten telepszik le, ahol reklámgrafikával foglalkozik a Wander gyógyszergyárban.

1941 Az országos idegenforgalmi pályázaton plakátterve III.díjat nyert, Konecsni György I. és II. díja mellett.

1943 Ötven képpel szerepel Budapesten a "Haladó művészet"c. kiállításon.

1945 Bekapcsolódott a Képzőművészek Szabad Szervezetének megszervezésébe. A Magyar Kommunista Pártnak elkészíti a "Soha többé háborút" c. plakátját.

1946 Cserépfalvi kiadásában grafikai albuma jelent meg "Emlékezés" címen.

1946 Visszatért Pozsonyba

1947- től résztvesz a Csehszlovák Képzőművészek Szövetségének kiállításain itthon és külföldön.

1968-1975 Az Uj Szó főszerkesztője.

1950- től a Csemadok országos elnöke.

1960 Munka Érdemrendet kap.

1973 A Győzelmes Február Érdemrendet adományozzák neki.

1975 Érdemes művésszé nevezik ki.

1977 A Szlovákiai Képzőművészek Szövetségének elnökévé választották.

Korai műveire nagy hatással volt a magyar posztimpresszionizmus. A harmincas években a párizsi expresszionizmus szellemében alkotott, s egyben Picasso expresszív egyszerűsége hatott rá. Már mint fiatal művész érzékenyen reagált a harmincas és a negyvenes évek politikai és szociális eseményeire: Gondok 1934, Kivándorlók 1936, Menekülők 1940. Emlékei rögzítésére gyakran használja a grafika szabadrajz válfaját, amelyet rendszerint nádtollal realizál: Emlékezés, Puszták népe, Kosúti sortűz, Dózsa katonái, Szlovák Nemzeti Felkelés - 1944.

Kiállításai: 1935, 1936, 1937, 1938, 1946, 1947, 1956, 1959,1961, 1964, 1955, 1975 - Pozsony

1943 - Budapest

1955,1956,1959,1960 - Prága

1963 - Moszkva

1972,1974 - Komárom

1973 - Budapest,Kecskemét,Cegléd,Baja,Pesterzsébet, Balassagyarmat

1975 - Moszkva,Prága,Budapest,Szófia, Varsó

1976 - Dunaszerdahely

1976 - Rimaszombat

Irodalom: Szíj Rezső: Lőrincz Gyula. Madách-Pallas-Corvina. Bratislava--Budapest,1972. /Művészet Kiskönyvtára,monográfia./

Saučin Ladislav: Výtvarné umenie a život. Grafiky Júliusa Lőrincza. Pallas.Bratislava,1973.

Levická Tamara: K novšej tvorbe Júliusa Lőrincza. Výtvarný život, 1976/6.

Farkas Veronika: "Tűzzel vassal" Lőrincz Gyula grafikai kiállítása.Rimaszombat,1976. /Kiállítási katalógus az irodalom teljes jegyzékével és kiállításainak kronológiai sorrendjével 1976-ig./

Lörincz Gyula tertő

Szabad Nép 45.4.22. – 2. l.

Lőrincz Gyula grafikus

Szabad Nép
1946. 4. 7. – 4. l.

Lövincz Gyula

Magyar Csillag, 1944 T. 15.

IV. évf. 2. sz. 118.o.

Farkas Zoltán: kvállítás ok.

tovább Lőrincz Gyula
Madarassy (Machovits) Valter

Rudnyánszky László
Schranz Emil
Schrotta János
Streda Károly
Szomor László

1931/32-ben tanárse-gédi teendőkkel meg-bízott ösztöndíjas hallgatók

Képzőm. försk. évk
1931/32. 95. l.

C. ANGERER & GÖSCHL
Cs. kir. udv. szállítók chemigrafiai műintézete

Lőrincz Gyula
festő

III. Mandula u. 32

MKSz 1947

Lőrincz Gyula

grafikus

l.

Magy. Iparm.
1941. 12. l.
17. l.

rendeletben tüzetesen körülírt módo za-
ám fentmegjelölt alnaplójában kiadás-

másolat hiteléül:

igazgató.

Arvább Lövincz Gula

Rudnyanszky László

Sinkó Károly

Szabados Béla

Szemerey Zoltán

Szomor László

Teleky Vámossy Árpád

Cs. Tóth András

1932/33. tanársegédi
teendőkkel megbízott
ösztöndíjas hallgatok
Képzőm. Jörsk. ezk
1932/33. 34. l.

/:...18.....:/ . . Tizenn

. 80 . . fillért a 127.689. szá

utaljon ki.- Budapest, 1930. évi

miniszter rendeletéből: Dr. Tiha

A hivatal

mini

M.D.K.

Lőrincz Gyula

A müvészek részére megállapitott dijazási keretből a "Müvészek ujjáépitési kölcsöne" cimen ötvenezer pengős dijat kapott a müvész.

"50.000.-P.-ős dijat kapott ötven képzőmüvész" c.
Szinház, Bp. 1945. szept. 12-18. I. évf. 5. sz. 22. lap

1021

Lőrincz Gyula rajza

A Fábry Zoltán-i sz…

A Fábry-kutatás jelen pillanatban azt állapíthatja meg: a Fábry Zoltán-i *erkölcsi realizmus* kialakulása történetileg körülbelül azonos időben alakult ki az „új realizmussal", valamint a szocialista realizmussal. A harmincas években keletkezett Fábry-írásokat forgatva: nem érezzük e terminológiákat ellentéteknek és ellentéteseknek — de azokat analógiaként fogjuk fel. (A szocialista realizmus művészi és elméleti alapvetésének időszakaszaira gondolunk; az 1920-as évek végére, illetve az 1934-es I. Szovjet Írókongresszus munkájára és határozataira.)

E problémakört boncolva — egy konstans tényezőt találunk a Fábry-írásokban, s ez: *az erkölcs.* Ez vezette őt akkor, amikor elfordult a militarizmustól, a háborútól, ez akkor, amikor először leírta — a *Korparancs*ban, 1934-ben — a vox humánát (a szellem: erkölcs, a valóság: erkölcs aspektussal). Ezek, mind majd kitűnik, a Fábry Zoltán-i szintézis alapmotívumaivá váltak. S ezekhez járult, azokkal szorosain összefonódott a 30-as években az *antifasizmus.* Az író emberi magatartásánál fogva — az erkölcs elkötelezettévé vált; így szállt szembe az erőszakkal, a fasizmus barbarizmusával.

Az emberirodalom és korparancs — a valóságirodalom esztétikai programját alakíttatta ki Fábry Zoltánnal, amelynek szűk értelmezésével azonban mindig szembeszállt (éppen az 1967-ben megjelent *Valóságirodalom* című kötetének előszavában).

Egyízben — egyik 1968 májusában kelt levelében — arról írt Fábry Zoltán: „Értelmezőim eddig nem vették észre művem, életem legfontosabb kulcsszavát, az alapállást. És ez: „A szellem: erkölcs". — Ezzel minden nyitható. Az etikai primátus a vox humana-ból folyik. És a vox humana nem fellegjárás, de realitás. Ide kapcsolódik a valóságirodalom. „A valóság: erkölcs" és „A szellem: erkölcs" egymásba és egymásból folyó párosítás. Ezért lehet követelményem szava: *az erkölcsi realizmus.* Itt és így kötődik. — Aki a szellemerkölcs oldaláról közeledik hozzám, tehát adekvátan, az nem kerülheti ki az ide tartozó „a gondolat igaza", majd az ebből eredő és egymást erősítő „a béke igaza" valóságát..."

1971 FEB 14
UJ SZÓ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

árkok törbe csa…

Mindig úgy tudtuk: ha a „tenger háborog, …ld robban, ember szakad, tűz és víz és vér keveredik: acél, hús és föld hasonul", akkor is „fent a hegyekben, a fehér hó szikrázó hidegében", ott Stószon: rend és harmónia uralkodik. Ott, a stószi házban, csak ott lehetett megérteni: mily mély intenzitású belső drámai feszültséget rejt magában a magány, a szoba négy falától körülhatárolt világ — a harmónia mögött ott settenkedett a diszharmónia. A Fábry Zoltán-i szintézis ilyen körülmények között alakult ki, amelyről az író vallott a *Stószi délelőttökben:* „Szobád csatatér és néma temető. A háborúk ördögi gonoszsággal és mérhetetlen emberkínnal ide rontanak be, a hatalom cselszövései itt bonyolódnak, a táborok és a börtönök itt élednek: sikoltani szeretnél és — mint az álomban — nem jön hang torkodon. Mindent, mindenkit érzel és irtózatos magányodra — tehetetlenségedre, kicsinységedre — döbbensz apokaliptikus rémekkel, valóságokkal szemben. És itt kezdődik a kétségbeesés és — a harc, az ellenállás." Fábry Zoltánnak meg kellett küzdenie körülményeivel (A sokat és sokak által irigyelt stószi csöndben), de meg önmagával is. Azért, hogy — szintézisének lényegeként — Stósz leghitelesebb

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 133-068. 337-748. 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1971 JAN 9

A KOMÁROMI DUNA MENTI MÚZEUM (a csehszlovákiai Komárnóban) január 15-én nyitja meg képtárát Csengeli Mihály emlékkiállításával. Ünnepi beszédet mond Ján Hrasko, a Szlovák Nemzeti Galéria igazgatója és Lőrincz Gyula festőművész.

az amerikai [illegible]
[illegible] befolyásolására. Ebből a szem-

Lőrincz Gyula, grafikus

MDK

Rajz:

Lőrincz Gyula: Vörösbatona

M. 7.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 14.

Lőrincz Gyula

A fiatal Ady Endre
rajz 1942

Szentimrei Jenő: Virágok Ady koszorújához
Korunk, Kolozsvár 1957 XVI. 1448.

LŐRINCZ Gyula

Anadi Nóra

Közép-európai egyetemesség
Lőrincz Gyula-emlékkiállítás
a Műcsarnokban

Népszabadság, 1985. febr. 26. 7.

ızt csalódás éri.
t volna a figyel-
k csupán a szá-
zen a Martyn
től 2676-ig van
elkínált mű ezek
bizalmat keltett
. Így az elnagyolt
bb a felületesség
eg kell azonban
z oeuvre-katalóg
egy mű, az még

nem teszi egyértelműen kétségessé eredetiségét.

Hasonló problémákat lehetne felvetni, ha a katalógust, vagy az aukció lebonyolítását vesszük szemügyre. A BÁV a múlt évtől kezdve új formátumú katalógussal rukkolt elő. Feladta a hosszúkás, árverési szándék jelzéseként is felmutatható alakzatot, amely az évek során furcsaságával immár hagyományt teremtett. Az új külalak azonban nem sok örömet hozott,

hozott,

LÖRINCZ Gyula

Kiáll. Műv., 1985

Losonci Miklós: Lőrinc Gyula képei.
= M. Hírlap, 1985. márc. 24. 3.
ill

A XX. század második felének szlovák festészetét az a néhány képzőművészeti generáció determinálja, amelyek egyúttal meghatározzák modern képzőművészetünk jellegét is. Az alapító nemzedéken kívül (Martin Benka, Milos Alexander Bazovsky és Ludovit Fulla) ez elsősorban „Az 1909-es Generáció", amelyet nemcsak a művészek születési éve, hanem a XX. század harmincas éveinek végén kialakuló avantgard, modern és politikailag elkötelezett művészethez való tartozásuk jellemez. Századunk szlovák festészetének és szobrászatának legjelesebb képviselői sorolhatók ide: Cyprián Majernik, Ján Mudroch, Ján Zelibsky, Peter Matejka, Rudolf Pribi, Jakub Bauernfreund, Jozef Kostka, Julius Nemcik, Julius Szabó, Ester Simerová-Martinceková, Dagmar Rosulková, Frantisek Gibala, Bedrich Hoffstädter, Stefan Bednár, Jozef és Ludovit Ilecko. Ehhez a generációhoz – amely „a Kor lelkiismerete" jelzőt kapta – tartozik Lőrincz Gyula nemzeti művész is. Nemzedéke többi tagjaival együtt kialakította a modern, elkötelezett szocialista csehszlovák művészetet.

Lőrincz Gyula életművét úgy tartják számon a modern képzőművészetben, mint az egyik legelkötelezettebb, erősen érzelmi töltetű, modern művészi megnyilvánulást, amely tartalmazza korának kulturális és politikai üzenetét.

Századunk 20-as és 30-as évei – amikor Lőrincz Gyula életútja és pályája kezdődik – nem szűkölködtek társadalmi-politikai-kulturális fordulatokban, változásokban. A modern művészet elterjedése, az Európára rátelepedő gazdasági válság, majd azt követően a fasizmus előretörése – mindez igen erős hatással volt az érzékeny fiatalemberre, aki éppen akkor jegyezte el magát a képzőművészettel. A család szociális környezete meghatározta emberi-művészi arculatát és politikailag elkötelezett, az uralkodó osztály jogtalanságai ellen tiltakozó, majd a társadalmi és emberi igazságért harcoló emberi-művészi magatartását.

Képzőművészeti tanulmányait magániskolában kezdi, előbb Pozsonyban Gustáv Mallynál, majd Komáromban Harmos Károlynál. Főiskolai tanulmányait Budapesten, Vaszary János tanár osztályában végezte, ahol azután két évig tanársegédi állást is vállalt. Az otthon és a család szociális környezete, amelyben felnövekedett, a gazdasági válságban szenvedő korról adott hiteles képet, a Képzőművészeti Főiskolán végzett tanulmányok viszont lehetőséget adtak arra, hogy behatoljon a modern európai festészetbe, amelyet főiskolai tanára, Vaszary János is képviselt. Amilyen haladó volt szociális gondolkodás szempontjából, ugyanolyan szenvedélyesen szívta magába a modern művészeti áramlatokat – irodalomban, zenében és elsősorban a képzőművészetben. Élete és induló képzőművészeti munkássága politikailag egyértelműen baloldalra orientálta, így nem véletlen, hogy már budapesti diákévei alatt találkozik kommunista gondolkodású értelmiségiekkel, képzőművészekkel, írókkal. 1935-ben a főiskola elvégzése és kétévi tanársegédi tevékenység után visszatér Csehszlovákiába, Prágába, ahol a Magyar Nap c. kommunista napilap szerkesztőségében nemcsak ügyes grafikus és karikaturista, hanem az akkori Csehszlovákia politikai-társadalmi és kulturális viszonyait bíráló cikkek szerzője is. Politikai elkötelezettsége és világnézete hamarosan elvezették Csehszlovákia Kommunista Pártjának soraiba, ahol kulturális, politikai és szervező munkatársként dolgozott. Az elkövetkező tíz év alatt érkezik csúcspontjára Lőrincz képzőművészeti tevékenységének egyik legjelentősebb szakasza, amely egyrészt a maximális alkotói elfoglaltságból és erőfeszítésből, másrészt a fasizmus, a háború rettenetes víziója korából, a háború apokalipsziséből fakad. Képzőművészeti-politikai orientációját elmélyíti Párizs modern művészetének megismerése és azok az európai politikai események, amelyekbe aktívan és intenzíven bekapcsolódik. 1936-ban a CSKP Franciaországba küldi, hogy segítse az önkéntesek illegális átirányítását a spanyol forradalmárok oldalára. 1935–1939 között többször látogat Párizsba. Először ösztöndíjasként, miután megkapta a pozsonyi Masaryk Társaság aranyérmét, később emigránsként. Képzőművészeti érdeklődése hamarosan a párizsi modern művészet kellős közepébe sodorta. Elsősorban Picasso vonzza, aki nemcsak képzőművészeti szempontból áll közel hozzá. Megismeri személyesen is. Festészetének expresszív stílusa megfelel annak az egyetlen gondolatnak, témának, amit abban az időben magában hordoz Lőrincz Gyula, a kommunista festő: az öldöklés felett érzett kín és a félelem az elpusztulástól. Ezek az érzések kerítik hatalmába és ezek válnak képeinek központi témájává. Ilyenek egyrészt az expresszív balladai hangvételű olajképek (Gond – 1934, Szeretők – 1934, Tóparton – 1935, Másállapotban – 1935, Bölcső – 1935) – másrészt pedig az expresszív-epikus tempera- és gouache-technikával készült képek közvetlenül a háború előtt és alatt (Vigasztalanság – 1937, Kétségbeesés – 1938, Merre? – 1938, Kétségbeesés – 1939, Vihar előtt – 1938, Menekülés – 1938, Háború lesz – 1939, és a Háború c. triptichon). Az 1943-ból származó Koncentrációs táborban c. olajkép a korszak legautentikusabb alkotása. Lényeg-ábrázolásra törekszik, a figurális rajz átalakul, az alakok deformálódnak. A megélt valóság indításként szolgál a saját, képzőművészeti fantáziája által megtermékenyített látásmód kialakításához. A vastag fekete kontúrok meghatározzák az ábrázolt eseményt,

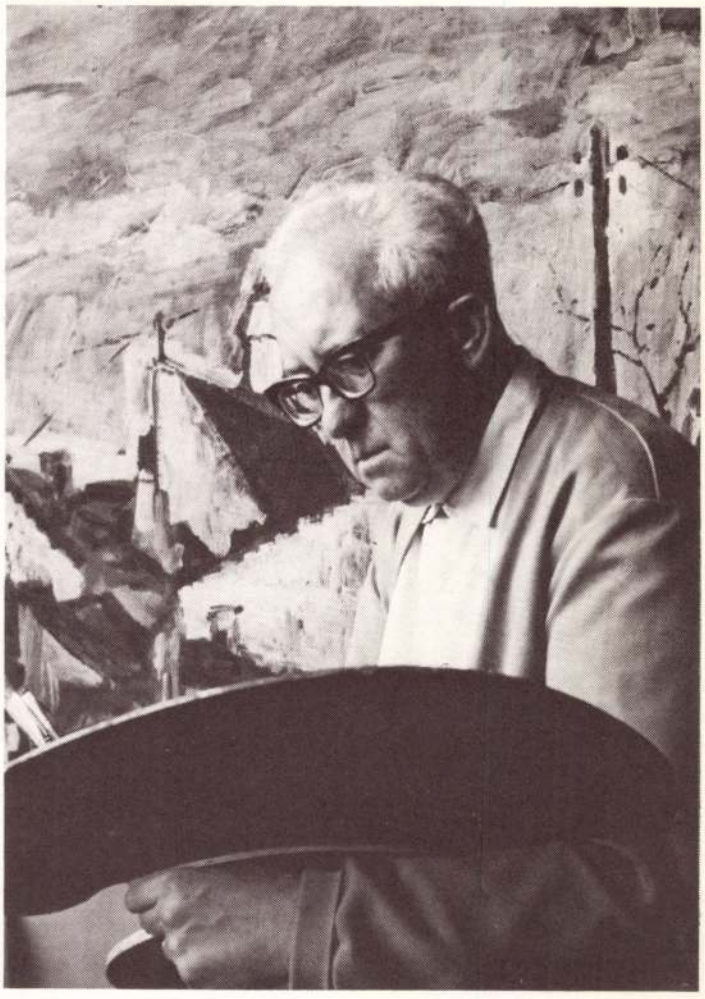

LŐRINCZ Gyula
Művésznő 1985

az erős eszmei töltettel ható, premierplánba lépő alak terét. Ebben az időszakban alkotott képek jelentik a kezdeti, s az oeuvre történeti szempontból alapvető szakaszát Lőrincz életművének. Az utána következő évtizedek alkotásai ebből az expresszív balladai-epikus hangvételből indulnak, illetve folytatódnak, annak ellenére, hogy képzőművészeti szempontból higgadtabbak, ami azzal magyarázható, hogy művészi pályája második felében teljesen eltérő témákkal foglalkozik. A háború utáni évek, a béke és a szabad élet kirajzolódó új távlatai visszaadták életkedvét és művészetével már nem a jogtalanság legyőzéséért, hanem a szebb életért harcol. Ekkor festi a Soha többé (1946), Fésülködő nő (1948), Fürdőző nő (1949), Várakozó (1949) c. képeket, amelyekben ismét visszatér kedvelt témáihoz – a nőhöz, anyához, kedveshez. Életművének elidegeníthetetlen és szerves részét képezik a társadalmi témájú elkötelezett alkotások; Társadalmi munkás (1948), Doni kozák (1951), stb.

1948-tól a Pravda napilapnál dolgozott (SZLKP KB lapja) (1948–1954), 1968–1975 között az Új Szó napilap (SZLKP KB lapja) főszerkesztője, 1949-től a Csemadok elnöke volt. 1954-től a Nemzetgyűlés és a Szlovák Nemzeti Tanács, később a Szövetségi Gyűlés képviselője, majd elnökségi tagja. A CSKP XI. kongresszusa óta a CSKP KB és az SZLKP KB tagja. 1977-től a Szlovák Képzőművészek Szövetségének elnöke, 1978-tól pedig a Csehszlovák Képzőművészek Szövetségének alelnöke. Ezekben a funkciókban haláláig megmaradt.

Mivel nemcsak festő volt, hanem szenvedélyes grafikus is, ebben a festészeti megnyilvánulásra túlságosan rövidre szabott időben inkább rajzol. A rajz képzőművészeti pályájának kezdetétől a gyors reagálás formája és az őt körülvevő eseményekkel kapcsolatos erőteljes művészi vallomása lett. Sok ezer rajz, autentikus vallomás, apró vázlat, rajzos jegyzet és grafika születik – s ezek mind alkotóművészetének lényeges összetevői. Legjelentősebb grafikai ciklusai: Koldusbottal (a 40-es évek első feléből), Kosuty, 1931 (a 60-as évekből), 1917 októbere (a 70-es évek elejéről), Szlovák Nemzeti Felkelés és Dózsa katonái (a 70-es évekből). Képzőművészeti teljesítménye éppen a spontánul létrejövő, bravúrosan készült grafikai ciklusaival mérhető.

A hetvenes években ismét festeni kezd. Fejlődési vonalának folytonossága – az említett grafikai alkotásoknak köszönhetően is – újra erőteljesen megnyilvánul. Ezúttal ünnepi hangvételű harmonikus kompozíciókban. Ekkor jönnek létre az alábbi művek: Pusztai pár (1968), Parasztpár (1971), Pusztai szeretők (1973), Úton (1973).

Visszatér a család és a családi boldogság témához: Apa és fia (1974), Anya és lánya (1974), Anya és fia (1976). Ekkor festi a Csallóközt, gyermekkorának szeretett szülőföldjét. Néhány tucat kép egyetlen témakörből, egyéni látásmód és egyetlen szívből jövő vallomás.

Társadalmi jelentőségű képeket fest, amelyekben – mint egész művészi munkásságában – kifejezésre jut a humanizmus elveit valló és a kommunista világnézetű művész legmélyebb meggyőződése, amelyhez egész életen át hű maradt. A Klaki anya (1973) a lét elszánt megvédését fejezi ki, a rá jellemző expresszív faktúrával, a hideg kék és finom rózsaszín árnyalataival.

Az Előre, 1974, Február, 1977–1978, Február arculatai, 1978, Új élet nyomában, 1979, Szántóföldeken, mezőkön, 1979 c. képek zárják le Lőrincz Gyula nemzeti művész alkotói pályáját és sajnos, egyben életét is. Ezek is festői tehetségének nagyságát bizonyítják. Alkotó tevékenységének fejlődési íve – amely az 1931-ben keletkezett Éhségmenet c. grafikával

ADY, é. n.

kezdődik, és az emberek nyomora fölötti haragját fejezi ki, – két egymásra épülő szakaszban, a 40-es és a 70-es években tetőzik, és végül az 1980-ban keletkezett Soha többé! c. képpel zárul le, így igazolva képzőművészeti üzenetét.

ANNA HORVÁTHOVÁ

ÉLETRAJZI ADATOK

1910. január 16-án született Diószegen (Sládkovicovo). Gyermek- és ifjúkorát a magyar Alföldön töltötte, később Dunaszerdahely környékén.
1928–29. Gustáv Mally magán festőiskolájában (Pozsony), majd Harmos Károlynál (Komárom) előkészítő tanulmányok.
1929–34. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Réti István és Vaszary János tanárok osztályában tanul. A főiskola befejezése után két évig Vaszary János tanársegédje.
1935. Elnyeri a pozsonyi Masaryk Akadémia aranyérmét. Ösztöndíjat kap Franciaországba. Párizsi tartózkodás.
1936. Franciaország, Spanyolország. Párizsból visszatérve 1938-ig rendszeresen kiállít Pozsonyban, Érsekújváron (Nové Zámky) és Ipolyságon (Sahy).
1938. „Az 1909-es Generáció" élvonalbeli képviselőivel (J. Bauernfreud, S. Bednár, L. Cemicky, E. Lehotsky, F. Gibal, J. Mudroch, J. Szabó) együtt állít ki.
1938–39. Párizsi emigráció.
1939. Budapesten él, mint a Wander Gyógyszergyár reklámgrafikusa.
1945. Részt vesz a Szabad Művészek Szakszervezete megszervezésében és a Kommunista Párt egyik központjában dolgozik. A „Soha többé háborút!" c. plakát megtervezése.
1946. Visszatér Pozsonyba, ahol élete végéig él és dolgozik. Az „Emlékezés" c. grafikai ciklus könyvkiadása.
1973. A „Dózsa György" és a „Sortűz Kosutyban" c. grafikai ciklus gyűjteményes könyvkiadása.
1980. december 14-én halt meg Pozsonyban.

KITÜNTETÉSEK ÉS DÍJAK

1935 – A pozsonyi Masaryk Akadémia aranyérme
1960 – Munka Érdemrend
1973 – Győzelmes Február Érdemrend
1975 – Érdemes művész cím
1977 – Klement Gottwald állami díj
1978 – SZSZK kulturális miniszterének díja
1980 – Nemzeti művész cím
1980 – Béke és Barátság Érdemrend, Magyarország

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSAI

1972 A „Dózsa György" és a „Sortűz Kosutyban" c. grafikai ciklusok kiállítása a komáromi Podunajské Múzeumban.
1973 Grafikai kiállítás a budapesti Csehszlovák Kultúra Kiállítótermében – Kecskemét, Cegléd, Baja, Balassagyarmat.
1974 Grafikai kiállítás a Szlovák Nemzeti Felkelés 30. évfordulója tiszteletére a komáromi Podunajské Múzeumban.
1975 Grafikai kiállítás Pozsonyban („Dózsa György", „Sortűz Kosutyban" és „Az 1944-es Szlovák Nemzeti Felkelés" ciklusok).
1977 Grafikai kiállítás Pozsonyban – „Legyőzhetetlenek" és „Október, amely megzengette a világot" – ciklusok.
1979 Grafikai kiállítás „A Szlovák Nemzeti Felkelés" ciklusból az NDK-ban (Berlin és Rostock).
1981 Lőrincz Gyula nemzeti művész életművének gyűjteményes kiállítása, Kultúra Háza, Pozsony.

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK

1948 A Szlovák Képzőművészek Blokkja által szervezett III. Szlovákiai Kiállítás, Pozsony.
1950 A Csehszlovák Képzőművészek Szövetsége szlovákiai szekciója szervezésében az V. Szlovákiai Kiállítás, Pozsony.
1959 „Fájdalmakon és harcokon át a szabadságig" c. kiállítás, Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony.
1959 IV. Csehszlovákiai Képzőművészeti Szemle, Prága.
1960 „Szlovák képzőművészeti törekvések 15 éve a felszabadult Csehszlovákiában" c. kiállítás.
1961 A „Politikai Plakát 40 éve Szlovákiában" c. kiállítás, Pozsony.
„A proletár művészettől szocialista korunk képzőművészeti kifejezéséig" – Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony.
„Haladó művészet illegalitásban és harcban" – Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony.
1964 „A szlovák művészet gyarapodása 1950–1964" – Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony.
1965 „Az 1909-es Generáció – a Kor lelkiismerete" – Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony.
Politikai plakátkiállítás, Pozsony.
1975 Részt vesz a „30 győzelmes év" c. nemzetközi kiállításon (Moszkva, Prága, Budapest, Szófia, Varsó, Bukarest, Havanna, Ulánbátor).
1978–79 „Győztes nép művészete" c. kiállítás, Prága és Pozsony.
1980 Csehszlovákia felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás, Prága.
„A Szlovák Nemzeti Felkelés képei" c. kiállítás, Besztercebánya (Banská Bystrica).

SEBESÜLT NŐ, 1939

KOLDUSBOTTAL, 40-es évek ▶

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-796

1989 DEC 14.
NÉPSZABADSÁG
Budapest

Lőrincz Gyula

1021

LŐRINCZ GYULA:
VÖRÖSKATONA

[illegible] Sándort, Uto Endret kell elsősorban dicsérnünk, ennek az oratóriumszerű daljátéknak előrelátható sikeréért. És *Ruitner Sándort* is, aki „szellemi atyja" volt a produkciónak.

Felhívjuk a figyelmet, hogy *Szepesi György* interjúját *Németh Károllyal*, a budapesti pártbizottság első titkárával, mind a televízió, mind a rádió közvetíti *szerdán 19.25-kor.*

A folyóiratokból

A *Nagyvilág* e havi számában *Archibald MacLeish-nek*, a XX. századi amerikai költészet egyik kiemelkedő egyéniségének költészetéről írt ismertetést *Vas István*. A közölt MacLeish-verseket *Várady Szabolcs* és *Vas István* fordította. Voznyeszenszkij eddig magyarul kiadatlan költeményeit *Garai Gábor* tolmácsolásában olvashatjuk.

Az *Alföld* részleteket közöl *Végh Antal* svédországi útinaplójából. *Szücs Ernő Szükséges? — Lehetséges?* címmel az üzemtörténetírás helyzetét elemzi. Vajthó László tanulmánya — *Bérczy Károly rehabilitálása* — az Anyegin első magyar fordítójának eredetiségére és önállóságára hívja fel a figyelmet.

A *Jelenkor* decemberi száma első oldalain publikálja *Csorba Győző* új verseit. *Lóránd Imre Kritika és közönség* című írásában azt elemzi, hogy a kritika jelenleg miért nem látja el a közönségorientálás és ízlésformálás feladatát.

RÁS: AKVÁRIUM

Lövinger Gyula

„Tó partjai" (1939) repr.

Szij Rezső: Lövinger Gyula 60 éves
Kosztelmi Szemle 1970. ing.

478. l.

Lőrincz Gyula

LŐRINCZ GYULA szlovákiai magyar festőművész munkáiból nyílt meg kiállítás a Műcsarnokban. A művész 1980-ban hunyt el; ahhoz a generációhoz tartozott, amely kialakította és meghatározta a század második felének szlovákiai festészetét. Hosszú ideig vezetője volt a CSEMADOK-nak, a Csehszlovákiai Magyarok Kulturális Szövetségének és a Szlovák Képzőművészek Szövetségének.

Népszabadság, 1985.11.9

Lőrincz Gyula

Lőrincz Gyula szlovákiai magyar festőművész munkáiból nyílt kiállítás pénteken a Műcsarnokban. A művész ahhoz a generációhoz tartozott, amely kialakította és meghatározta a század második felének szlovákiai festészetét. A tárlat március 3-ig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1985. II. 9.

MDK

Lőrincz Gyula

Klasszikus hangulat, temp.

Fiatal magyar képzőmüv. Főv.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 11 1.

MTK

Lőrincz Gyula festő

Sávoly M: Képzőműv. kiáll. Pozsonyban. Magyar Minerva, 1935, nov. 15. 280-281 l.

MDK

Lőrincz Gyula festő, aranyéremmel kitüntetve

Egri V: Szlovenszkói magyar képzőművészek kiáll. Nyugat, 1936, jan. 85-87 l.

MDK

Lőrincz Gyula grafikus.

Gárdonyi:Egri csillagok illusztrációja

Szalatnai Rezső:Csehszlovákiai magyar könyvek, Csillag, 1954.VIII.évf.október, 1997.l.

Lőrincz Gyula festő, grafikus M.D.K.

Vaszary János taniványa volt a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán.
A kommunista művészcsoport tagja., Pozsonyban él.
Fasizmus, rajz, repr.

Kocsis Tamás: Száz évvel Madách után
Az alsósztregovai képviselő

Magyar Nemzet 19[illegible]4. október 4. 11.1.

.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1971 ÁPR 18
NÉPSZABADSÁG

Ha eltünök, nem lesznek nyulak, őzek,
s az időtlenség kincséből lopok.

1021

Lőrincz Gyula: Tűzzel-vassal

Lőrincz Gyula
2057

Ezzel a címmel állítja ki a jövő héten *Lőrincz Gyula* festőművész, a szlovákiai szocialista képzőművészet kiemelkedő egyénisége két grafikai sorozatát Komarnóban. A rajzok a Dózsa-féle parasztháború és az 1931-es kosúti sortűz hőseinek állítanak emléket. Fenti rajzaink a szlovákiai földmunkásmozgalom tragikus eseményét megörökítő *Kosút 1931* című ciklusból valók.

KLET

akarsz? Négy-ötszáz forint [illegible] többletet havonta? És télen, ha nincs munka, mihez kezdel? Vagy megbántottak a trösztnél?

— Nem. Semmivel.

— Maradj akkor a seggeden.

— Lényegében én már elintéztem, hogy kilépek, önkényesen — mondta László és az asztalra lökte a munkakönyvét.

Gábor megnézte.

— Mit szóltak? — kérdezte.

— Levágták ugyanazt a dumát, amit te most.

Fölemelték a poharat.

— Barom — mondta Gábor.

Ittak.

— Állat, hülye ökör vagy.

Hallgattak.

— Szólsz annak az építésvezetőnek?

— Ha már ilyen tapír vagy — mondta Gábor, lenyelvén a lenyelhetetlen indulatot —, szólhatok éppen.

Hatlakásos családi házat kellett építeniük az egyik budai hegyoldalban. Terv szerint féloldalas volt a ház, vagyis a földszint az egyik oldalon az első emeletnél kezdődött, s csak a másik oldalról, a lejtőről nézve tűnt háromemeletesnek az épület. Ilyenformán a hegyoldalt precizen be kellett vágni, s be kellett építeniük oda egy nyolc méter magasságú betonfalat. Amikor László oda került, a segédmunkások a földmunkát és az alapozást már elvégezték.

— Na, gyermekem — mondta neki Szepi Dénes építésvezető —, ahogy a papírjaidat látom, nélkülem is boldogulsz majd. Adok neked húszas órabért, de erről senkinek egy piszt se! Papíron tizennégy lesz, világos? Nekem úgyis annyi a dolgom, adminisztráció, anyagbeszerzés, szervezés, satöbbi, minek is mondani? Gazdálkodj. Parancsolj az embereknek. Estére fél méter falat akarok látni.

Őrült László, hogyne őrült volna. Napi kétszáz forint, nem számítva a reggeli féldecit meg a déli és esti korsó sört. Fejedelmi állapot lesz ez, s mire itt a gyerek, meglesz a lakáshoz a harmadik szoba. Így kell ezt csinálni. Az okos emberek mind így csinálják. Holmi